281
4-89

2000

1110-42

281
9 - 89
4912
1737
1110-42

ZUUП-Adm
3797B-67

Ա

Ա արքայութիւնն Սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի։
Ա՛ստ Յաճախապատում, Յալագս գործիւնեան եւ Ընդարձակ
լիւնեան Տայ. եւ քարի Բնութեանց երկին։ եւ Լոյնամոյն եւ Սիրոյն աս
Աբրահամ խոյ։

Ա՛ստ Աւետիս։

ՈՒԼ ԲՆՈՒԹԻՒՆ

և գոյութիւնն ամենայնիւ Աչքերդուձեն.
և իւր է ինքնուրեն և յիւրմէ գոյութէ։
Օ՛ ի խոհեմութենէ ոմանի զպատճառն գոլ Հայոց զերդուց
և զայլ

ասց և եղեն. Հրամայեաց
Աբրոդուքինն. որ ա-
բայց միայն ամենասուրբ
ռով։ Այլ ոչ այլ արարիչ
րամբք և դաշտօք. Ծո-
նայ. ոչ նորոգի և ոչ Տէր
նանայ. ոչ լնուի և ոչ պա-
կասի. որ նոյն իսկ կայ՝ ի
լիութեն իւրում և յան-
բաւութեն։ Այլ չիք ուստեք
եկամուտ ինչ կամ յօրինո-
ուած յանբաւ և յանհաս
և յանսահման և յամենա
կատար բնութեան նորա.
որում ոչ հասու լինին
միտք. և ոչ ի հրեշտակաց
երբեք իմանին։ Ո՛ի թէ
պէտ երագունք են որպ
զմիտս մարդկան. այլ ուր
ակնարկեն կամք արար-
չին, այնորիկ սպասաւո-
րութիւնս առնեն յերկ
նային և յերկրային։
Այլ որպ երկինք և ամ-
նայն զարդք նոցա հաստա
տեալ կան բանիւն այ, և
հոգւովն Տեառն զօրութիւք
Նոյնպէս և երկիր լե-
րամբք և դաշտօք. ծո-
վովք և գետովք. աղբե
րօք և անտառախիտ ծա-
ռովք։ Այլ ոչ այլ արարիչ
բայց միայն ամենասուրբ
Երրորդութիւնն. որ ա-

և զնոբ հոգւոյ։ Իսկ ութիւն
անծին և էութիւն անըս
կիզբն. և միանձնաւորու
թիւն անսահման. և ճրշ
մարտութիւն անփոփոխ։
Կեանք է և կենդանացու
ցիչ Տէր կենդանեաց։
Ինքն է որդւոյն. և բըղ
խօղ հոգւոյն։ Ինչ է ա
րարիչ արարածոց երևե
լեաց և աներևութից։
Պատճառ ծննդեմբ՝ որ
դւոյ. և բղխօղ հոգւոյն
նոյ։ Իսկ ինքն անծին՝
զկեն անսկիզբն ծնեալ։
Անանձնաւորն անսահ
ման՝ զճշմարտութիւն ան
փոփոխ ծնեալ։ Կեանքն
կենդանեաց՝ զկեանքն կեն
սատու ծնեալ։ Ամարերարն
զբարերարն ծնեալ։
Ամարիչն զարարիչն ծը
նեալ Տէր արարածոց երև
ելեաց և աներևութից։
Երկինք հաստիչ և երկ
նային զօրութեանցն. և
երկրի և որ ի սմա են ա
րարածք։ Լի՛ է և կատա
րեալ. որ զամ յամենայնի
լնու. և ինքն ոչ թերա

Լո՛ղ՝ այս ամ արուեստք
ինքնաբոյք՝ անստհանել
լի մշանջենաւորին դալ-

րեաց յորդորէ զմեզ. զի
արժանաւորք լինցուք պը-
սակաց եւ փառաց յաւիտե-
նից ամենաշահութեանցն.

Օ՛ի հանդստարար նաւա-
հանդիստ ճգնողաց՝ ի
խնամս նը սիրոյն Քրտոջ.
որ յանձառ երանութիան
վայելեցուցանէ զառաքի-

նացեալսն հոգւովք.

Օ՛ի մեծութիք անքնն
նինք են անակիզբն էութե-
նէր. եւ իմքեր է քան զիմա-
նալիս յանսահմանութէ եւ
յանբաւութեան իւրում.
եւ խնամովք տեսչութէն
ընու զամ արարածս.

Որ գիտէ ըզխորհուրդս
սրտից. եւ քննէ զերիկա-
մունս. եւ առաքինորդէ օրի-
նօք եւ հոգւով կենդանա-
րարաւ յօթեվանս փրկու-
թեան կենացն անմահից.
յանմռառաց ուրախութիան
եւ յանպատում բարութիան
ժառանգել զարքայու-
թիւնն այ.

Լ՛ուր՝ այս ամ արուեստք
ինքնաբոյք՝ անստհանել
լի մշանջենաւորին դալ-

Եւ ասէ Տէրն նորին յաբաթաթա։

Ա՛սա է

ատարել է Հայր՝ անձամբ և զօրութիւն • գիտութիւն և իմաստութիւն • արարչութիւն և բարեբարութիւն • և զայս՝ իւր անծին խոհութեամբն ունի։

Ատարեալ է որդի՝ անձամբ և զօրութիւն • գիտութեամբ և իմաստութիւն • արարչութիւն և բարեբարութիւն • և զայս՝ հայրածին խոհութեամբն ունի։

Ատարեալ է Սբ Հոգին՝ անձամբ և զօրութիւն • գիտութիւն և իմաստութիւն • արարչութիւն և բարեբարութեամբ • և զայս՝ իւր անսկիզբն էութեան ունի։

Ա՛ի է բնութիւ ածութիւնն և անփոփոխ խոհութիւն • մի

մանիչքն յարարած՝ ըստ բարերար արարչութեանն իւրոյ են։ զի կեցուցիչն ի՛ յնանամ իւր որ անքաւ և անքննելի է։ Որում ո՛չ բաւէ իմաստուի հոգևոր զօրացն հասու լինիլ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբ։

Ա՛յլ ի գործոց իւրոց և յերեսից ետացն՝ իմանի և ճանաչի անմարմնոց և մարմնաւորաց ի ա՛ծութիւն ամենազօր երրութեն նորա։

Ո՛ի որպէս արև և լոյս և ջեր՝ մի արեգական ասի և ո՛չ այլ յայլոյ։ և որպէս աղբիւր և ջուր և գետ՝ ի միոյ բնութէ լինի։ ոչ և միաք և բան և ոգի իմանի՝ ի մարդումն։ Այսպէս ըստ միոյ բնութէ է իմանալ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ զբնութիւնն։

Ո՛ի ո՛չէ արեգական առանց լուսոյ և ջերմուե • և ո՛չ աղբիւր առանց ջրոյ և բղխման • և ո՛չ միաք առանց բանի և հոգւոյ։

Ա՞յսպէս և ո՛չ Հայր առանց Որդւոյ և Հոգւոյն սբ։

պատիւ հրեշտակաց եւ
քայուքեն։ Ոը լինի յորդո-
րիչ և յիշեցուցիչ խոստո՝
անպատում պարգեւացն,
որ կայ և պահի՛ յուսացե
լոց ՚ինա՛ հաւատով և սի
րով։ Ո՞ւ զի սէր արար
ջութքեն ստիպեաց զնի՛ք
առնել զարարած աւ՛ որ
երևին և որ ոչն երևին։
Ո՛չ ՚իպէտս ինչ իւրոյ աճ՝
ութքեն արարեալ։ այլ զի
երևեսցին նորա փառքն.
որ արարած՝ովքս իմացեալ
տեսանի անմարմնոց եւ
մարմնաւո՛րաց։ Ո՛չ ոք թէ
առնու ինչ ՚ի կենդանեց,
այլ տայ նո՛ք զկենդանութի։
և ոչ ոչ լոյս աչաց. այլ
լոյս ՚ի լուսոյ լուսաւորի
և տեսանի՛ զնովքն։
Ո՞յպէս տո՛ր կացուցանի՛
և լուսաւորի՛ զարարած
իւր. զմտաւորս և զբանա
ւորս։ և բաժանի՛ ՚ինոսա
ընորհս որպ և կամի՛։
Թէպէտ և բաժինք շնոր
հաց են, այլ տո՛ր նոյն է որ
յաջողէ զամ յամենայնի։
1 Կոր 12.4։ Այլ տո՛ւեալ
է մարդ

մի՛ արարչութի՛ն և մի բա
րերարութի՛. մի՛ տուրքի
և մի զօրութի՛։ Այլ ունիք
ուստեք եկամուտ և յայ
հերմաձ փոյց անսկիզբն
էութե Աղբիւրդութենն։
Ո՞ ՚ինա՛ն աղբիւր ամ բա
րեաց. և՛ինանի՛ն բաշխին
պարգեւք արարչութեան
յարարած ամենայն։
Ոը յորինի՛ և դարմանի՛
և անուագանի՛ բարերարու
թեամբն իւրով զերևե՝
լիս և զաներևոյթն։
Այս ճշմարիտ վարդապետք
ասէնորդի՛ յիւր աղբեայու
թին և՛ի փառս. որք հա՝
ւատան և կատարեն զսէր
բուի ահիւնն այ ՚ի նոր սէր
տե և յանկեղծաւո՛ր հաւա
տոց ոգի և գրելէ։ 1Ցով 1.5
Ո՞յպէս ընկալաք զվ հա
ւատոյն զբան. և դուք
այսպէս հաւատացէ՛ք յամե՝
նայնի Աղբիւրդութեն. յարա
րիչն ած և՛ի հաստիչն որ
և՛ի կենդանատու շնորհն նո՛ր։
Ոը կենդանարար լուսովն
և նո՛ր սիրովն ժողովրդա
ւանի իւր անձառ արո՝

դուխ հոգևոր օրհնացին։
չէ զամենեսեան ի հնազան
ան ի սաղմոսերգունեան։ որ կո
ան ուսուցանեմ ձեզ ասէ
լուսարուք ինձ. և վերկիրղ
Ա՛րդ՝ եկայք որդեակք իմ
յարքայութենն երկնից։
յամ վտանգից և փոխէ
լութիւնք որ փրկէ զմեզ
և շարժիմք և եմք։ Այն
ունս. զի նովաւ կեանք
չիք այլ ոք որ պատմէ զերա
ո՛վ ի ես եմ ասէ ածծ. և
սրբոց հնոյն և նորոյս։
թիւնք զևրատուց դրոց
քննութենէ. և զհետ եր
ի դաշատարկ և ի վայրապար
Այսկ դադարեսցուք
ծեայ առ արարածս խօս։
արդարութ արարչին կայ
յօրինուածք իրաւանց և
անբիծ և անարատ երախ
տեօք սիրոյն կալ միշտ ի
մտերմութ։ Այս ամ
ամ բարութ։ Հոգևով ա
սեմ և մարմնով։ Այն ոչ
զանուն արարչին՝ արարա
ծոց կոչել. և ոչ զձիմար
տութին մոլորեցուցանել
ի սուտս։ Այլ առողջ և
տեզ սիրոյն կալ միշտ ի
մտերմութ։ Այս ամ
յօրինուածք իրաւանց և
արդարութ արարչին կայ
ծեայ առ արարածս խօս։
Այսկ դադարեսցուք
ի դաշատարկ և ի վայրապար
քննութենէ. և զհետ եր
թիցուք զևրատուց դրոց
սրբոց հնոյն և նորոյս։
Ո՛վ ի ես եմ ասէ ածծ. և
չիք այլ ոք որ պատմէ զերա
ւնս. զի նովաւ կեանք
և շարժիմք և եմք։ Այն
լութիւնք որ փրկէ զմեզ
յամ վտանգից և փոխէ
յարքայութենն երկնից։
Ա՛րդ՝ եկայք որդեակք իմ
լուսարուք ինձ. և վերկիրղ
ան ուսուցանեմ ձեզ ասէ
ի սաղմոսերգունեան։ որ կո
դուխ հոգևոր օրհնացին։

մարդկան զիշխանական
կամն. զի փառաւորեացեն
զբարեգործն ածծ. որ յո
չընչէ ի լինելութիւն էած
զամ. և զհանգամանս բա
րեպաշտութեան ուսոյց
դրովք սբվք. զի կարաց
ցեն խոյս տալ ի չարէն և
առնել զբարին. և դրձել
նորոգել փառաւք ի փառս։
Այսօսիկ երևի սերն այ
ի մեզ զի վա՞ մեր ա
րար զերկինս և զերկիր,
և որ ի նս արարածք են.
այսու խնամով կացուցել
զբարերարութ սիրոյ իւրոյ։
Այոյնպ և արարած քս ճշմա
րիտ սիրովն մերձենան առ
ածծ հաճատով և յուսով
և պատուիրանապահութ.
և լինի նց պարգևատու։
Ո՛վ ի յամի գոհանալով ըզ
բարերարութն նր խնամոց,
խոստովանօղք և դաւանօղք
ճշմարտութեն լինցուք. և
կացցուք ի հնազանդութ
հանդիսին լսլուն որ առ
հաճոյս առնուն իմէ. ինն
ղուխ և յանդորրու անքակ
մնալ ի սէրն որ առ ածծ ե

Աւ՛ զի՝ որ պահէ զպատ-
ուիրանս իմ ասէ Տէր, նա՛ է
որ սիրէ զիս. և որ սիրէն
զիս, սիրեսցի՛ Հօրէ իմմէ,
և առնում եկեսցուք և օթե-
վանս առնում արասցուք:
Որպիսի անձառ սիրով
պատուեալ եղեալ:

Լսեդ մի՛ խոտան գոյութ-
այ. զի մի՛ անկցուք յերա-
նելի կենացն զոր խոստա-
ցաւ Աբգար: Ո՛ի արդարքն
ժառանգեսցեն զերկիրն,
և մեղաւորքն կորնչեսցեն ըզ
պատիժան: Որք Հոգւովն
այ վարին ասէ, նոքա են
որդիք այ. Իսկ որք ըստ
մարմնոյ կեան, հաճոյ այ
լինիլ ոչ կարեն: հռ. 8.8:
Ո՛ի Հոգևոր վարուք այ-
սու կենօքս՝ վայելեսցուք
յամ երկնաւոր բարու-
թիւն. որ ըստ մեծ-ու-
այ Համեմատ եւ անկշիռ
այնր անվախճան կենացն:
Ո՛ի անպատում է հո-
գւոյն սրբոյ սէր արարչու-
թեն առ մեզ. որ ոչ լսի և
ոչ իմանի. եթէ ոչ սիրո-
զացն իւրոց. զի նոր կենա-

րար սիրովն վայելեսցեն
զբարութիւն. որ իմիք
քան զամենայն զմիտս և
զխորհուրդս, և քան զօրաց
երկնաւորաց. զի յիւր ան-
մահութ կարգան Հանգու-
ցանէ: Որոց և ընտրութիւք
լինին յօթևանան ըստ ար
ժանաւորութե անքննին
վայելչութեն և սրբութեն:
Ո՛ի որպէս հոգիք մտա
ւորք՝ կենդանիք են և ան
մահք. և ոչ ունին զպայ
ման հատակին և զսահման
դնացիցն. զի թէպետ քան
զերկինս՝ի վեր բարձրա
նան և քան զծով անդր ե
լանեն յիշատակօք իմաս
տութ որ՝ի գիտութէ սբ
գրոց. այլ ոչ յատան թօ
թափել՝ անդրէն ամփոփին
՝ի կեանս կենդանի մարմ
նոց: Ա՛յսպէս և մարմինք
՝ի յարութեան անդ՝ յան
մահութիւն անդր փոխին
յանձառ և յանպատում
կեանան. ՝ի հրակերպեան
ձեռագործն և՝ի կենդանի
լոյսն հրով հոգւոյն անշէ
ջանելի: Ա՛յ ոչ անարդ

աւց բարիւն և յանապատ
լով յանցաւորացս՝ յոյն
փառն շնորհէ մեզ. փոխե
ալ յաւիտեան եւ յանապատ
արդարութեամբ և վայելեն՝ ի
պայծառութիւն փառացն,
կան մնան միշտ կենդանի.
ըստ աւետարանիւ՝ ինքն սիրոյն։
Արդանաւետեալք և փառօք
փառաւորեալք՝ ի յափս ան
յափս քի։ զի ոչ կարէ ա
սել ոք զայնս։ զի երկոցի
աճ ամ յամի։ ւ կոր 15։28։
Լի՛ է անդ բարեօք անմա
հութիւք. ըստ բանին տն որ
խնդրեաց՝ ի հօրէ։ զի ոպ
դու և ես մի եմք ասէ,
այսպէս և հաւատացեալք և
ընդ՝ ի մեզ իցեն։ յհ 17։
9։ 11։ Օ՛ ի այնպ սիրեաց
աճ զմարդիկ, որ և զաճու
թիւն պատիւ և զփառս
շնորհեաց մեզ։
Լ՛սար աճ զնոս զայս վն
մարդկան՝ ի ծնունդ և՝ի
անունդ. և՝ի կեանս իրա
ւանց և արդարութե և ա
ռաքինութե։ Լո՛ հան
դիսիք պատուի՝ իրանապա
հումե զայն զվերին զանմահ
եւ զանուշակ զաճելոն
փառան շնորհէ մեզ. փոխե
լով յանցաւորացս՝ յոյն
և փոքր և տխուր է տե
սիլ մարմնոյս՝ զհոգւոց
կենդանեացն անմահից։
Լ՛սպէս և աւ նշոյլք և
ճառագայթք երևելի լու
սաւորոցս որ շինանեցոցեն՝
համեմատին եւ ոչ մնան
առ կենդանի և անանց ճա
ռագայթս փառաց արեգա
կանն արդարութե. զոր
զգենուցեալ են սքանչ յանմա
հական կեանն հնարակաց
հոգւոց և մարմնոց. որպէս
զգեցօղ զարեգականն
զոյս ըստ բանին տն։
Լ՛րեգակն և լուսին խա
ւարեսցին ասէ. և աստեղք
ծածկեսցին. և արդարք
փայլեսցին իբրև զարեգն
յարքայսն երկնից։
Օ՛ յորժամ քս յայտ
նեսցի կեանքն ձեր (ասէ
առաքեալն,) յայնժամ և
դուք ընդ նմա յայտնեսջ
ՅՆԿ փառօք։ կղ 3։ 4։
Լ՛սցեալք ածային հրոմն
՝ի լսան անչնջանելի և նբ։
Լո՛ յորժմ խրտեաց լու
սին զանշնջանելին զգե
նուցան զոյս արդկանն

ԺԵ սպառ

աիարակս որպէս որդւոց.
արարածոցս երկուս դաս

Եւ անձնիշխանութե
որ անձառելին է։

Եւ ես ընկալայ զայս
բարչէն երանութեամբքն
նացն, և պատուհասալք յա
ցուք փառաւորեալ կե
ղծաւորեալ լի
Այլ զի ժառանգորդք լի
անձնիշխանական կամն
Հրեշտակաց և մարդկան։
յանձնիշխանական կամն
ընտրեալ եմարդկան։
ընտրեալ եմարդկան։
սիրոս մեր. յոյս, սէր, հա
ւատ, այլովքն հանդերձ
Հրեշտակաց և մարդկան։
Հրեշտակաց և մարդկան։
Հրեշտակաց և մարդկան։

և ժառանգակից քո լի
ցուք ասէ։ գաղ 4։ 7։

Ո՞րդ՝ եթէ նմանակից քո լիցուք և փառացն կը
ցորդք, ապա մի՛ հեղգասցուք ի կեանս մեր։ Ո՞չ
ուշ եդեալ ի կէտ կոչմանն անվեհեր փութով ուսուցանել և առնել զկամն նո՛ր
զի մեծ կոչեցեալ այնպիսին
յարքայութեանն այ։

Ո՞չ սուտ վարդապետեալ
ասեն մեզ՝ որ արարն և ուսոյց ընտրելոց իւրոց ի՛նչ
նօրինուածն իւրում։ գոր 1։1
Ո՞չ ի հայեցեալ յելս գը
նացից փրկչին մերոյ, նը
մանօրէն լիցուք նմա։
էբր" 12։2։

Ո՞չ ի մարգարէից և ի
հայրապետաց ծանիցուք
զհայրն ամենակալ, և
զորդին համազօր, և զհո
գին համագործ։ և ծանի
ցուք և դիտասցուք և ըն
տանասցուք հաճոյից այ
րարողին ուղղափառ հա
ւատով։ անքակ միաբով ի՛
սիրոյ արարչին ի՛ նեղուած
և յանդորրու։ արդարա

ապառնալիս և զաւետիս։
երկնչիլ ի սպառնալեացն
եւ փախչիլ ի վնասակա
րացն։ և ցանկալ աւետա
ւոր բարւոյն և երթալ
զհետ արդարուն։ ի՛ձեռն
Ճշմարիտ և նո՛ր գրոց խրա
տուց։ իրաւանց և արդա
րութեանց հնազանդիլ յոյժ
բարեձեւութեա՛ն։ ի՛ վասն
այսորիկ ետ զմարգարէս
և զառաքեալս։ զհայրապետս
և զվարդապետս ուսուցիչս,
զի տեղեակ և հմուտ ա
րասցեն զմեզ բարի կենցն
այ։ որ զամ մարդ կամի՛
զի՛ ի գիտութիւն Ճշմար
տութեան եկեսցեն։

Ո՞րահատո՛ւոր լինիլ դո՛ր
ծով արդարութե՛ն հօրն
երկնաւո՛րի և որդւոյն մի
ածնի և հոգւոյն սո՛ւրբ Ճըշ
մարտի։ որ տայ զկենդա
նուն արարածոց։ գործա
կից լինիլ նորա բարերար
կամացն։ Ո՞չ յսոյս իրաւ
ամբք և արդարութ՛ե՛ն հաճ
եմոյծ զմեզ՝ի ժառանգութի
ւն ածուն՛ե՛ իւրոյ։ ըստ առա
քելոյն բանի։ ժառանգք այ

յուսով և հաստատով հան
զառհաւատչեայն Ճշմարիտ
րանութեանցն , առցուք
ո՞վ ի վան կենդանի ե
պահպ զսուրբս իւր։
վայելեսցուք ի խիտառան ուր
ի գործս պիտանութե ,
քինութիւնն լաւութե
Որով յորդորեալք յատա
նաց կենարարին և առաջո
ղին . որ դարմանօք սիրոյն
իւրոյ խնամէ՛ զարարածս
իւր երևեցեալ և աներևե
ութիւք ։ Ա՛յլ յարին բա
րերարուե իւրոյ ի՝ ունե
ցանելն և՝ի դարմանելն՝
պէս պէս շնորհ իւրոյ գի
տուեն և իմաստութեն .
զի խելամուտս և հնարաց
գեաս արասցէ զմեզ ի՝
պահպանուի պատուիրա
նին իւրոյ ։ Ա՛յլ զօրուե
իւրով կարօղ և հաստա
տուն պահեսցէ։ զի զօրա
ցեալք՝ ընդդեմ կացցուք
հնարիցն սատանայի . և ան
շարժ և հաստատուն մը
նասցուք առ Ճշմարտութին ։
Ա՛յս են արուեստք կե
նաց կենարարին և առաջո
ղին . որ դարմանօք սիրոյն
իւրոյ խնամէ՛ զարարածս
իւր երևեցեալ և աներևե
ութիւք ։ Ա՛յլ յարին բա
րերարուե իւրոյ ի՝ ունե
ցանելն և՝ի դարմանելն՝
պէս պէս շնորհ իւրոյ գի
տուեն և իմաստութեն .
զի խելամուտս և հնարաց
գեաս արասցէ զմեզ ի՝
պահպանուի պատուիրա
նին իւրոյ ։ Ա՛յլ զօրուե
իւրով կարօղ և հաստա
տուն պահեսցէ։ զի զօրա
ցեալք՝ ընդդեմ կացցուք
հնարիցն սատանայի . և ան
շարժ և հաստատուն մը
նասցուք առ Ճշմարտութին ։

ցեալք և լեալք երախտա
ւորք և կամարարք բարե
րարին ։ Ո՞վ վաստակ Ճը
գանց՝ վկայս առնելով առ
աճ . և մուերմութե օրհնել
զտէօղն ամ բարութեց . և
գոհանալով փառաւորել
զնա ։ Արդեպ և ետր ինքն
զիւր երախտիսն վկայս ու
նի իւրոյ սիրոյն և բարե
րարուեցն առ ընտրեալսն
և կատարեալսն և երախ
տացեալսն հոգւով . որ զե
ղու՝ ի նա զընորհսն ։
Ա՛յլև դարձեալցն յապաշ
խարուի խոստովանութե՛
ներկ և ի նամէ՛ և բժշկէ՛
ողորմութե և թողու զմ
եղս նոց ըստ բազում գը
թուե իւրում։ Ապա զամ
բարիշտան և զանիրաւն
և զամբարտաւանելսն չա
րութե , որոց խաւարեալ են
միտք և օտարացեալք ի կե
նաց սրբոց , և առնոսա
երկայնամիտ՝ զի դարձցին
ի զղջումն ։ Ա՛պա թէ ոչ
այսպէ , բարկուի և սրտմ
տուի կայ իվը ամէն յամե
նեցունց արարչէն ըստ բա

Ո՛վ արհամարհեցին զՀԳ
սատակումն ի դժոխս։
Ո՛վ ի խոնարհ եւ ինա-
զանդ եւ հեզ բարձրա-
նան, եւ ամբարտաւանք եւ
խիստք եւ անհաւանք կոր
ծանին առաջի նո՛ւն։ Եւ
Աշմարտեալքն՝ ամ ողոր-
մութեամբ պահակացին եւ
փառաւորեացին յարուցէն
յարքայսն արդարոց։
Ո՛վ ի ամ բարբառք աւե
տեացն՝ զհաւատացեալսն
եւ զլաւսն եւ զառաքինին՝
ի դրունս Աշմարտութե
հրաւիրեն ինդ յարդանս
եւ ի նո՛ր պահն փո՛ղ վայե
լել զի ողորմութե եւ զբ
թութե են խնամեալք։
որք եւ կատարել ապաշխա
րութե զթողութի մեղաց
յամենեցունց տեառնէն
առնուն։
Եւ բարբառք ահաւոր
սպառնալեացն՝ զամբա
րիշտսն եւ զանառակսն եւ
զցանկասերսն եւ զանճա
զանդսն զանարգելսն ի
մեղս, ի տանջանսն յաւի
տենից արկանեն յանմահ
սատակումն ի դժոխս։
Ո՛վ ի խոնարհք եւ ինա
զանդք եւ հեզք բարձրա
նան, եւ ամբարտաւանք եւ
խիստք եւ անհաւանք կոր
ծանին առաջի նո՛ւն։ Եւ
Աշմարտեալքն՝ ամ ողոր
մութեամբ պահակացին եւ
փառաւորեացին յարուցէն
յարքայսն արդարոց։
Ո՛վ ի ամ բարբառք աւե
տեացն՝ զհաւատացեալսն
եւ զլաւսն եւ զառաքինին՝
ի դրունս Աշմարտութե
հրաւիրեն ինդ յարդանս
եւ ի նո՛ր պահն փո՛ղ վայե
լել զի ողորմութե եւ զբ
թութե են խնամեալք։
որք եւ կատարել ապաշխա
րութե զթողութի մեղաց
յամենեցունց տեառնէն
առնուն։
Եւ բարբառք ահաւոր
սպառնալեացն՝ զամբա
րիշտսն եւ զանառակսն եւ
զցանկասերսն եւ զանճա
զանդսն զանարգելսն ի
մեղս, ի տանջանսն յաւի
տենից արկանեն յանմահ
սատակումն ի դժոխս։
Ո՛վ ի խոնարհք եւ ինա
զանդք եւ հեզք բարձրա
նան, եւ ամբարտաւանք եւ
խիստք եւ անհաւանք կոր
ծանին առաջի նո՛ւն։ Եւ
Աշմարտեալքն՝ ամ ողոր
մութեամբ պահակացին եւ
փառաւորեացին յարուցէն
յարքայսն արդարոց։
Ո՛վ ի ամ բարբառք աւե
տեացն՝ զհաւատացեալսն
եւ զլաւսն եւ զառաքինին՝
ի դրունս Աշմարտութե
հրաւիրեն ինդ յարդանս
եւ ի նո՛ր պահն փո՛ղ վայե
լել զի ողորմութե եւ զբ
թութե են խնամեալք։
որք եւ կատարել ապաշխա
րութե զթողութի մեղաց
յամենեցունց տեառնէն
առնուն։
Եւ բարբառք ահաւոր
սպառնալեացն՝ զամբա
րիշտսն եւ զանառակսն եւ
զցանկասերսն եւ զանճա
զանդսն զանարգելսն ի
մեղս, ի տանջանսն յաւի
տենից արկանեն յանմահ
սատակումն ի դժոխս։

Ո՛վ ի ամ բարբառք աւե
տեացն՝ զհաւատացեալսն
եւ զլաւսն եւ զառաքինին՝
ի դրունս Աշմարտութե
հրաւիրեն ինդ յարդանս
եւ ի նո՛ր պահն փո՛ղ վայե
լել զի ողորմութե եւ զբ
թութե են խնամեալք։
որք եւ կատարել ապաշխա
րութե զթողութի մեղաց
յամենեցունց տեառնէն
առնուն։
Եւ բարբառք ահաւոր
սպառնալեացն՝ զամբա
րիշտսն եւ զանառակսն եւ
զցանկասերսն եւ զանճա
զանդսն զանարգելսն ի
մեղս, ի տանջանսն յաւի
տենից արկանեն յանմահ
սատակումն ի դժոխս։
Ո՛վ ի խոնարհք եւ ինա
զանդք եւ հեզք բարձրա
նան, եւ ամբարտաւանք եւ
խիստք եւ անհաւանք կոր
ծանին առաջի նո՛ւն։ Եւ
Աշմարտեալքն՝ ամ ողոր
մութեամբ պահակացին եւ
փառաւորեացին յարուցէն
յարքայսն արդարոց։
Ո՛վ ի ամ բարբառք աւե
տեացն՝ զհաւատացեալսն
եւ զլաւսն եւ զառաքինին՝
ի դրունս Աշմարտութե
հրաւիրեն ինդ յարդանս
եւ ի նո՛ր պահն փո՛ղ վայե
լել զի ողորմութե եւ զբ
թութե են խնամեալք։
որք եւ կատարել ապաշխա
րութե զթողութի մեղաց
յամենեցունց տեառնէն
առնուն։
Եւ բարբառք ահաւոր
սպառնալեացն՝ զամբա
րիշտսն եւ զանառակսն եւ
զցանկասերսն եւ զանճա
զանդսն զանարգելսն ի
մեղս, ի տանջանսն յաւի
տենից արկանեն յանմահ
սատակումն ի դժոխս։

դերձեալ բարեացն։ Ձա
շակօք սիրոյն կենդանուե
որ անբաւե է անքննին։
որ կայ նոքաւ ի նորա ան
ձառ երանութիւնն։
Որ գթութե իւրով խնամ
զպէտս հոգւոց եւ մարմնոց
ըստ մեծի ողորմութեան
իւրոմ։ Ո՛վ ի զօրացեալք
ի չնորհաց աճմատուր պար
գեացն, յառողջուե եւ ի
խաղաղուե վայելեացուք։
Եւ յայսպիսի երկայնմտ
տուե առ նորոգումն բա
րեացն այ վերաբերեալք,
յառաջադէմն նրկրսիլ
յերեւելիսն եւ յաներեւ
յԱթան։ Ժէլ 3։13։ Սրբիլ
յաղտոյ ի սբյն այ։ ազա
տանալ եւ լուսաւորիլ ի
փառս սիրական ազատու
թեն։ եւ անդպելի լինիլ
թշնամւոյն։ եւ զերծանիլ
ի մահաբանէ մեղաց։ եւ
յուսով յարուե կալ մե
նալ անբիծ սբ եւ անարատ։
Եւ բարձրանալ խոնարհ
հոգւոյ թեանն փառաք՝ որով
ամբարտաւանութի կոր
ծանի՝ ան յարդանաք։

քայութեանն Հասցեն։
Ա՛յլ որ ընտիրքն լցեն՝ի
մէջ, նոքա ըստ արդարութ
կենացն են տաղաւորել։
Ա՛ն որ բարին է քնութ
յառաջ քան զյաւիտենից,
էիք եկամուտ ինչ՝ի կատա
րեալ բարերարութենն։
այլ կայ մնայ միշտ բարի։
Ա՛յլ որ ասէ այ ցասումն
կամ բարկութի կամ սպառ
նալիք, զանօրինաց իրաւ
ունան ասէ։ զի զանիրաւն
և զանզգամն ածէ՝ի ուղ
ղութիւն սպառնալեօք որ
լինի է բարկութ։ Օ՛ի էիք
արատ կամ բիծ առ կատա
րեալ բարերարութենն և
քաղցրութենն։ ոչ՝ինմանէ
բուսանի, և ոչ եկամուտ
ուսեալ՝ինմա լինի չար։
զի որ նորայն է, իսկութէ
բարի է։ և էիք՝ինմա նըշ
մար չարուե։ Օ՛ի մեղքն
մեր ցասուցանեն զայծ։
և նա խրատէ զմեզ սպառ
նալեօք։ ի բարկութե զո
զորմութ յիշելով։ զի խրա
տեալք գոցուք զայցե
լութիւն յարարչէն։

ժե զի

դութ և զինաման արկչին։
և հեռացեալ օտարացան
ի ստոյգ ապաշխարութէն
որ սրբեր զնա և արդարա
ցուցանէր, և մերձաւորա
առնէր կենացն յաւիտենից։
Ա՛ն զոր այսորիկ ընկալեին
զամօթ՝ և զանշէջ հուրն
որ պատրաստեալ է սատա
նայի և դիւացն նորա։
Ա՛ն այս ամ՝ի բարերար
կամացն են կարգեալք
զի պէս պէս հնարս։ Ա՛ն և բա
րի կողմանն՝ խոստմունք
աւետեաց որ՝ի նոր։ Ասէ
ջար և անհնազանդ կողմանն
ըսպառնացումն բարկութ
և սրտմտութ։ որք՝ի ձեռն
հրեշտակի ջարի վրէժս ըն
կալցին։ Օ՛ի թէ կամէ
յեալ էին, կարօղ էին զգ
նիւթեալ բարկութենն չի
ջուցանել։ և իբաց ընջել
ապաշխարութ զմեզն ըստ
մեծի ողորմութե արարչին։
Ա՛հա այսպէս խոստմամբ
բարւոյն և սպառնալեօք
մատակարարէ զմարդիկ
առ՝ի ուղղութ։ զի զամն
կամ՝ զի կեցցեն և ար

Ձգ կեր
Լ՚ալև կոչեց զարարածս
իւր բարերարութեն յաշա
Թին ոչ յարդի յումեքէ՛
և ոչ անպատուի. զի ոչ փո
փոխի չիւրմէ անտի փա
ռացն. զի կեանքէ և լոյս
անփոփոխելի որ ոչ ան
ցանէ։
Արդ զարմանալի է այս,
զի վա՜ առաւել սիրոյն
իւրոյ, անանուանն յանուն
գայ. զի ոչ էր ոք ընդ ան
սկզբանն որ կոչէր զանուն
նորա. այլ ինքն վասն բա
րերար կամացն, արարիչ
արարածոց անուանի։
Օ՜ ի՛ արարիչ և բարերող,
լոյս և կեանք, ՚ի խնամս
արարածոց զանուանես ու
նի. այլ զիւր անունն ինքն
միայն գիտէ։ Օ՜ ի լոյս է
անշէջանելի. և կենդանեաց
կեանք. և հուր աննիւթ.
նիւթական հրոյս արտօղ։
Ա՜յլ ոչ էրն և է՛ և կայ
յաւիտեան, ինքն միայն
գիտէ։ Ա՜յլ սիրովն իւրով
յայտնեցաւ արարածոց.
և խնամովք իւրովք ծա
նուցեալ եղև։
Ա՜յլ ո՞ իցէ զարարածս
զիւր ողորմութեն յաշա
րհէ կարեն զարժանաւորն
օրհնել զնա։ Օ՜ ի՛ աղբ
ւրոյ ողորմութեան և ծո
վակաց և ընտրեալ ի տնէ
յորդւոց ՚ի մարդկանէ՛,
ոչ կարեն զարժանաւորն
զվեղս և սիրել զարդա
րութիւն և զաբեթութիւն և
զճշմարտութիւն. որ ուրախ
առնէ զարարիչն հնդերձ
երկնաւոր զօրօքն։
Ա՜յս այն է սիրոյ նր ցոյցք
որ խնդայ ընդ մարդկին
ուղղութիւն որ դառնան
՚ի չար վարուցն. զի ինքն
կեանք է և կեցուցիչ և
սէր. ամենալից պարգևօք
իւրովք։ և ոչ ոք կարէ ա
սել զարժանն զնր զամե
նազօր մեծութեն։ Ա՜յլ ոք
՚ի բիւրաւոր զօրացն երկ
նաւոր բանակացն, և ոչ
՚ի մարդկանէ. յորոց Հա
ճեցաւ օրհնութիւն առնուլ
և երկրպագութիւն։
Ա՜յլ ամ հայհոյութիւնք
դիւաց և հեթանոսաց,
ամբարշտաց և մեղաւորց,
ոչ Հպին յանհպելի լոյս
ածութեն։ Ա՜յլ ամենայն
բիւրաւոր բանակք հրեշ
տակաց և ընտրեալք ի տնէ
յորդւոց ՚ի մարդկանէ՛,
օրհնել զնա։ Օ՜ ի ածու

Ա՞յլ ունէք ամ գործեցին
զարդարուքի և զհոգևոր
միակութեի. և հասին ամէ
տեացն որ ի քո՝ Աշմարիտ
քարոզուէ որ ի փառս ա
մենայնի Աստուածդ Քրիստոսի։
Եւ ելին զտիեզերս կե
նաց բանիւն. և ջրով և
հոգւով նորոգեցին զամ
Ա՞յլև խոստովանութէ և
ապաշխարութեամբ զիրը
կուի քարոզեցին ի ձեռն
շնորհաց որդւոյն այ։
Ո՛ի հայր է բնութեամբ
միածին որդւոյն Աստ
որ ի կենաց կեանք. և ի
լուսոյ լոյս. և ի բարւոյ
բարի։ Ա՞յլ մեզ ըստ շը
նորհի՝ հայր անուանեալ է։
Եւ լոյս, որ լուսաւորէ՝
զմեզ հնազանդ։ Եւ կեանք՝
որ կենդանարար է՝ զմեզ։
Ոչ առ մարդիկ այս օրի
նակ Աշմարտուէ երևի.
ոմանց բնութէ, և կիսոց
խնամածուէ որբոց հայր։
Ա՞յսպէս զմեզ մերձաւորս
առնել ինքեան. ըստ խնա
մոյ արարչական խնամոյ
ծնութեանն զմոլորեալսն

կերտութէն։ Այսու զառա
քեալն ասէ պօղոս. և որ
զինի այսրէկ։ ԻԿՈՆ 12։28
Ոչ որս բաժանէ հոգին սբ
զշնորհան. գործակից առ
նել կոչմանն որ հրաւիրէ
ըստ ի յարքայութէնին։
Այսոհետ զինամս տես
ցուքեան իւրոյ սիրոյն.
զի լինցուք արդարացեալք
ի հաւատոյ անտի. որով
մտանիցեմք ի խաղաղութիւն
ժառանգութիւնն քրիստոսի։
Ո՛ի այդի իւր անուանա
նեաց զհաւատացեալս. և
մշակ զհայրն երկնաւոր.
այլև զառաքեալն ասէ մր
շակս. որով ժողովին հո
ռոմայեցւոն և արբին ի հնդն
ձանան յաւիտենից։ Յով.
20։1։ ՅՀ 15։1։ Որ յառա
ջին ժամն մինչև ի վեր
ջին ժամն գործեցին, ըստ
յօժար կամացն՝ զանշնոյն
առին զվարձս ի իշխողէնն։
Նակ որք ոչ նմանեցին այ
սրոյն որ ծագէ զարեգն
իւր ի վրայ չարաց և բարւոյ.
այլ խանդացան. ոչ որպէս
որդիս այ առին զվարձս։

քինուե. և ապաշխարօղք
նօղք ի սրբուե և յառաջ
իւրենց ի չանս. խոստովա
վկայք ըստ համբերութե
և ողբք ի նոցանէն ուսան
և ուղղափառ վրդովեցաց.
առաքելոց և մարգարէից
առաքինուեցին աշխարհիցդ
արդարուե ըստ հանդիպի
կան ի հաւատս և ի սէր
ցանէ յօթևանս սրբոց.
յընտրուե անտի օրինացն
ջնորհս աւետարանին ապաշ
մաքրել և ազատել ի ծա
ռայութենէ սատանայի.
և նորոգել զնորն որ ըստ
այլ լուսաւորուի արդա
րուի և աշխարհութիւն.
և մերկանալ զհին մարդն
գործովք իւրովք. և ար
ժանի լինիլ պսակաց և
փառաց.

Օ այս արուեստ ի հօրէ
և յորդւոյ և ի հոգւոյն
սրբոյ ուսեալք. որ միշտ
գործակից առնէ ըզ մեզ
իւր բարերար կամացն ընդ
աշխարհութե աւանդիցն.
Որ զժողովուրդս անվը
րէպ հաւատով մերձեցու
ցանէ յօթևանս սրբոց.
Այն այսպէ աշակերտեալք
յընտրուե անտի օրինացն
կան ի հաւատս և ի սէր
արդարուե ըստ հանդիպի
առաքինուեցին աշխարհիցդ
առաքելոց և մարգարէից
և ուղղափառ վրդովեցաց.
և որք ի նոցանէն ուսան
վկայք ըստ համբերութե
իւրենց ի չանս. խոստովա
նօղք ի սրբուե և յառաջ
մաքրել և ազատել ի ծա
ռայութենէ սատանայի.
և նորոգել զնորն որ ըստ
այլ լուսաւորուի արդա
րուի և աշխարհութիւն.
և մերկանալ զհին մարդն
գործովք իւրովք. և ար
ժանի լինիլ պսակաց և
փառաց.

Օ այս արուեստ ի հօրէ
և յորդւոյ և ի հոգւոյն
սրբոյ ուսեալք. որ միշտ
գործակից առնէ ըզ մեզ
իւր բարերար կամացն ընդ
աշխարհութե աւանդիցն.
Որ զժողովուրդս անվը
րէպ հաւատով մերձեցու
ցանէ յօթևանս սրբոց.
Այն այսպէ աշակերտեալք
յընտրուե անտի օրինացն
կան ի հաւատս և ի սէր
արդարուե ըստ հանդիպի
առաքինուեցին աշխարհիցդ
առաքելոց և մարգարէից
և ուղղափառ վրդովեցաց.
և որք ի նոցանէն ուսան
վկայք ըստ համբերութե
իւրենց ի չանս. խոստովա
նօղք ի սրբուե և յառաջ
քինուե. և ապաշխարօղք

դարձուցանել յածգի
տութիւն ջնորհօք բարերա
րին հօր. Ո՞վ բարերա
րութեան նոր նման գթասի
րութիւն լինիլ առ մեղա
ցեալն. ուսուցանել,
զի մի՛ խափան կորնչեն.
Ո՞վ խորագիտութիւնդ աս
ծել յուղղութիւն ածային
օրինացն. գիտել ձանաչել
զնմաստութիւն և զնպատա
ճառ. եթէ ուղղել զթիւրեալսն
ջնորհօք և արուեստիւք.
Օ աշակերտեալսն հաս
տատել ճշմարտութեամբ. համ
բերութեամբ բազմաճկալ յամ
փոփմունիս ըստ բանին ոտն
սիրով. Ծորդորել ի նոր
կոչման սէրն. Պահպանել
խնամածել և զարմանալ.
բառնալ զբեռինս և զնա
րիս բազմաց. և կոչել առ
ջնորհս աւազանին ապաշ
խարութեամբ. Այն երկայնմտ
տութեամբ և հանդարտով
զամենեսեան որսալ հոգևոր
ուռկանաւն առ բարեպաշ
տութիւն. Այն լուսաւորել
զնաւարեալսն մեղօք և
անիրաւութեամբ. Սրբել և

37978-67

ընծեռեաց ՚ի մեզ զՅոտո-
ժառանգորդս արար . և
այ զորդիս մարդկան՝ խոր-
հեցաւ ՚ի որդին
այ։ Եբեր. ե. ։ ։ Օ ՚ի որդին
հատուցանէ։ Օ ՚ի երիթ
ցեն ասէ արդարքն ՚ի կենա-
յաւիտենից. և մեղաւորքն
՚ի տանջանսն յաւիտենից։
Օ երկաքանչիւրոցն՝ աճ-
ային բանն յայտ առնէ ։
Ակայք ասէ օրհնեալք Հօր
իմոյ . ժառանգեցէք զար
քայութիւն այ։ Ահա երթայք
յինէն անիծեալքդ՚ի հուրն
յաւիտենից. որ պատրաս-
տեալ է սատանայի և հրեշ
տակաց նոր։ Ախ յորդորէ
և կոչէ ՚ի բարի գործս .
եկայք առիս ամ աշխա-
տեալք և բեռնաւորք . և
ես հանգուցից զձեզ ։
Ահա ուսարուք յինէն զի
հեզութիւ և զխոնարհութիւ.
և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց։ Ահա առաքեմ
ասէ, նմանեցէք այ իբրև
որդիք սիրելիք. և գնացէք
սիրով. ոպ և քա սիրեաց
զմեզ . և զանձն իւր մատ-
նեաց վասն մեր պատարագ
այ։ Եփես. ե. ։ ։ Օ ՚ի որդին
մարդկան՝ իւր
ժողովուրդ աճ . լինիլ
նախանձաւոր գործոց բա
րութե . և առնուլ զպսակն
անեղծութե յիւրմէ բարե
րարութէն ։ Օ ՚ի սիրեցին
զարարիչն և սիրեցան ՚ի
նմանէ . որ չնորհօք իւր-
ովք փառաւորս և անուա
նիս արար զնա ՚ի յերկինս
և ՚ի յերկրի. որ կան և մը
նան միշտ։ Օ ՚ի թէ ոչէր
լեալ ընտրութի ՚ի ստեղ ըն
արդարութեան օրինացն,
ոչ երևեալ լինէր առաքի
նութեցն մտերմութի և
քաջութի . և խափանեալ
լինէր հանդէս նահատա
կացն որ յերանելի կենան
տանի։ և զրկեալք լինէին
՚ի կենդանի երանութեցն
ժառանգութենէն նոքք .
Նաև զօրքն Հոգեղինաց
որք կան ՚ի սերն այ ։
Օ ՚ի որք յարարչին խնա
մոցն վերպեցան, ընկնին
զպատիժս յաՀեղ դատա
Ւորէն որ ըստ արժանեացն

առէ՛ք զՀոգին Սո՛ւրբ։ յորդե
գրութիւն Հօրն։ Ո՛վ նո
վաճ ունին քահանայքն իշ
խանուն կապելոյ և արձա
կելոյ ։ Որք զմկրտեալսն
Հրաժարեցուցանեն՝ ի սա
տանայէ առ՝ի մեռանիլ ըզ
մեղացն մահ։ զի մի՛ այլ և
մեղօք կայցեն՝ ի յերկրի ։
Ո՛վ որպ մեռեալն լսէ՛
յայմ արուեստից, նոյնպես
և մկրտեալն եղեցի մեռեալ
՝ի մեղաց, և կենդանի ար
քայուե։ զի զկերպարանա
յն՝ ի շնորհաց Սբ Հոգւոյ
դուբեն առնու։ յայնմհե
տէ զվերինն խորհիլ ըստ
ձշմարտուե աւետարանին
քարոզուե և հաճոյից ան
մահ թագաւորին։ արդար
և ձշմարիտ վարուք հասա
նիլ կենացն անմահից որ
՝ի քո յո։ Ո՛վ վերըստին
ծնունդն՝ վերստին ստա
ցեալ լինի առանց ախտից։
շնորհօք և մարդասիրուե
ամենասբ Հոգւոյդ ։
Որք ո՛չ յարենէ սէ և ո՛չ
՝ի կամաց մարմնոյ և՝ի կա
մաց առն։ այլ յՍՍ ծնեալ

Հոգւոյն առաստաբար ։
Ո՛վ բարերար բարեաց
ուն՝ կոչէ՛ յապաշխարու
թիւն զմեղաւորան։ և՝ի
ձնազանդութիւն աւետրին
կենաց։ զի նորոգեսցէ ըզ
հաւատացեալս լուսաւոր
աւազանաւն յորդեգրուի
իւրում Հօրն։ որոյ բնութէ
որդի։ և շնորհօք արար ըզ
մեզ եղբարս իւր։ Ո՛վ զա
րատ և զբիծ մեղացն լու
ծանէ՛ զնորածնեալսդ աւ
ազանաւն՝ի Հոգւոյն սբոյ։
և ազատէ՛ ՝ի ծառայութէ
էարին։ Ո՛վ որք՝ի քո մը
կըրտեցան, զքո զգեցան։
եթէ արու և եթէ էգ ։
եթէ հրէայ, եթէ հեթա
նոս։ եթէ ծառայ, եթէ
ազատ ։ ամենեքեան մի են
շնորհօք որդիք սբ և ժա
ռանգակիցք քո։ Որք ի՝
ջին՝ի յարդանդ Հոգևոր
աւազանին։ պարգևօք սբ
մեռնաբ Հոգւոդութեն։
օրհնութէ և քահանայական
խորհրդածութէ ծնանին
Հոգւով՝ի քո լուսաւո
րեալք։ լսա բանին սո՛ն,

ղաղուե՛ ի յաւիտենական
նիլ ի նահատանդիսան խա
գուով և մարմնով հասա
առաքինութե՛ մաքուր հո
յուսով և սուրբ վարուք
ուին միշտ։ Պատուասուն
մակն սիրոյն այ արթունք
և զմայրթունք եղեցուք
ի պատրանաց բանսարկ
էաւ զամ կիրս մարդ
կային բնութե՛ս մերոյ։
Այնպ և մեզ լինի աճե
ղէն զօրութ ընդամ կիրս
անցնել առանց յանցման.
զի կարօղ լինուք հասա
նիլ ի չափ հասակի կատար
մանն քի. և այսպ ճշմար
տեալ կերպարանին այ,
ժառանգեացուք զարքայ
ութին քի։ Այլ պիտոյ է
միշտ դաստիարակութիւն
աւետարնին ի հրահանգել
զմեզ ի լաւութե կարգս։
զի յանձանձեալք ի շնոր
հաց նբ հոգւոյն ճշմար
տութ, աճեցուացուք ըզ
վաստակս արդարութեան
նբ սրտի և ուղղափառ
հաւատով յաճ։ Այլ ի
տեսչութենէ նախանձ
մակն սիրոյն այ արթունք
և զմայրթունք եղեցուք
ի պատրանաց բանսարկ
ուին միշտ։ Պատուասուն
յուսով և սուրբ վարուք
առաքինութե՛ մաքուր հո
գւով և մարմնով հասա
նիլ ի նահատանդիսան խա
ղաղութե՛ ի յաւիտենական

Այլ առհաւատչեայ ժա
ռանգութեն քրիստոս ,
զի ծնանիմք որդիք ի կեր
պարանս որդւոյն այ . և
լինին քարոզք ճշմարտութե
ի նեղութե և յանդորրու.
և կան անսասանելի իսերն
այ ուղիղ հաւատով եւ
ուղղափառ խոստովանութ ։
և որդիք ընծային կենաց
բար հօրն երկնաւորի. ըզ
գործս այ գործելով և ըզ
կամն նորա առնելով ըստ
երախտեաց բարերարին։
Այլ և կցորդակից լինին
զօրացն երկնաւորաց առ
ապատաւորուի մարդկան
շնորհօք արարչին. այնոցիկ
որք ժառանգելոյն են ըզ
փրկութին յաւետնից ի քէ։
Այլ որպ որդին այ՝ եղև
որդի մարդոյ և զգեցաւ
զմեր բնութի՛ս և կատա
րեաց զարդարութի՛ս ամե
նայն՝ հոգւով և մարմնով։
Այսպ և մեք զգեցցուք
զամ արդարութի՛ս ի քէ.
զի որդիք այ լիցուք և այ
սիրօղք ի մարմնացա
որդին այ կամաւ. և յանձն

ծէրն՝ վրիպեցաւ ի փոքն
և ի վայր կործանեցաւ ի
պատէնն. և զմարդիկ որ
սաց ընդ իւր ի կորուստ.
անուամբ յուսոմէն ստերիւրել
ի հոգս մոլուէ. և ձգեալ
ի սիրոյն այ ի պեսպ ցան
կուէս ամբարշտուէ։

Այլ եթէ ասիցէ ոք ,
զիարդ ներեաց ած սատա
նայի այսքան տարածել
զմոլորութիւնս և զանօրէ
նութիւնս։ Այսն այն,
զի ըստ արժանեացն ըն
կալցին ամբեան զհատու
ցումն ի դէպ ժամանակի
զփառս և զտանջանս յա
րարչէն արարածոց։

Ո ի ոչ մահ թիւրեաց
ի ձեռն յանցուածոցն ա
դամայ. այսպէ և սատանայ
իվը մեղաւորաց սիրեաց.
զի սիրեցին ասէ մարդիկ
զմոլորութիւն։ վն այնորիկ
առաքեաց առնն ազդե
ցութիւն մոլորուե զի դա
տապարտեացին. զի հաճե
ցան ընդ չարն։

Ակայն ոչ եթող զարա
րածս իւր ինաիանամա

կեանն և յանապատս բա
րիոն. որ պատրաստեցաւ
սբեցն յանձառ սիրոյն այ։

Որպ արեգականս այս որ
լուսաւորէ զերկիր և որ
ի սմա են արարածք որք
երևելիք են ի ծովս և ի
ցամաքի։ Այսպէս և հա
ւատոյ ճշմարտուէ և սբը
բութիւն լուսաւորէ զը
միտս ցանկացողացն այ։

Ոչ անձնիշխանական կա
մօք երկնաւորք և երկրա
ւորք, մարդիկ և հրշտակք,
ճշմարտուէ վարդապետք
եղեն ի շնորհաց սուրբ հո
գւոյն ստոյգ գիտութէ
ըն արդարութէ օրինացն։

Ոչ այսպ առաջնորդեալ
լուսով հոգւոյ մարդկութեանն
ստոյգ պատմուէ արարչա
կան էութեն, յերին զերկինս
և զերկիր ճառագայթիւք
որպ արեգականն լոյս. ի
կեանս և ի փառս երկնա
ւորաց և երկրաւորաց։

Ասկ սատանայ որ ած
նաղն կամեցաւ, տեսեալ
զինքն ի պայծառութէ,
ամբարհաւաճեալ ոպ կար

ընդունելութիւն հոգւոյն
սբ. որ ազբիւրոցաբար բղխէ
խեաց զշնորհս իւր յարու-
րածս։ Օ՛ի արդարացիք
՛ի հաւատոց անտի, զխա-
ղաղութի կալցուք առ Աս-
որ ՛ի քէն յաւհաւատչեայ
յաւխեռնական ժառան-
գութեան։ Օ՛ի նորոգեաց
զաշխարհս անեղծութիւն.
կամաւոր խոնարհութիւնն
իւրով. և մահուամբն ե-
լոյծ զմահ. և յարութիւնն
իւրով՝ զմեզ ՛ի մեռելոցէ
մեռացոյ յարոյց. զի ՛ինչ
կան սիրոյն իւրոյ։ Ա՛յլ
գալստեամբ որդւոյն որ
եկն յաշխարհս և փրկեաց
զմեղաւորս ՛ի ծառայու-
սատանայի, հաւատովք յա
զատուի փառաց որդւոյն
այ. լուծաւ բռնութի նր
յորդւոց մարդկանէ որ
սիրեր մեղաք։ Որև յեր-
ևիլ փրկչին շնորհաց, թա
գաւորեցին մարդիկ հա
ւատովք որ ՛ի նմա Աստուա
ծութեան. գտեալ զթողուի
հոգևոր աւազանաւն և
մարմնով և արեամբն քրի-
ստոսի որ ազբիւրոցաբար բղխէ
խեաց զշնորհս իւր յարու-
րածս։ Օ՛ի արդարացիք
՛ի հաւատոց անտի, զխա-
ղաղութի կալցուք առ Աս-
որ ՛ի քէն յաւհաւատչեայ
յաւխեռնական ժառան-
գութեան։ Օ՛ի նորոգեաց
զաշխարհս անեղծութիւն.
կամաւոր խոնարհութիւնն
իւրով. և մահուամբն ե-
լոյծ զմահ. և յարութիւնն
իւրով՝ զմեզ ՛ի մեռելոցէ
մեռացոյ յարոյց. զի ՛ինչ

ընդունելութիւն հոգւոյն
սբ. որ ազբիւրոցաբար բղխէ
խեաց զշնորհս իւր յարու-
րածս։ Օ՛ի արդարացիք
՛ի հաւատոց անտի, զխա-
ղաղութի կալցուք առ Աս-
որ ՛ի քէն յաւհաւատչեայ
յաւխեռնական ժառան-
գութեան։ Օ՛ի նորոգեաց
զաշխարհս անեղծութիւն.
կամաւոր խոնարհութիւնն
իւրով. և մահուամբն ե-
լոյծ զմահ. և յարութիւնն
իւրով՝ զմեզ ՛ի մեռելոցէ
մեռացոյ յարոյց. զի ՛ինչ
կան սիրոյն իւրոյ։ Ա՛յլ
գալստեամբ որդւոյն որ
եկն յաշխարհս և փրկեաց
զմեղաւորս ՛ի ծառայու-
սատանայի, հաւատովք յա
զատուի փառաց որդւոյն
այ. լուծաւ բռնութի նր
յորդւոց մարդկանէ որ
սիրեր մեղաք։ Որև յեր-
ևիլ փրկչին շնորհաց, թա
գաւորեցին մարդիկ հա
ւատովք որ ՛ի նմա Աստուա
ծութեան. գտեալ զթողուի
հոգևոր աւազանաւն և
մարմնով և արեամբն քրի-

շմարտութի հաւ-
ատոց լոյս է ա-
ջաց մտացն շարժ-
մանց՝ խորհրդոցն միշա-
տակաց։ զգեցեալ զլոյսն
պիտութե և իմաստութե
շնորհաց սբ հոգւոյն. որ
զառաջնորդական զմիտան
լուսաւորէ։ և գրովք սրբ
բովք յանդիման կացուցա
նէ զաներևոյթն. իբրև ՛ի
տեսիլ աչաց արեգականն
լոյս։ Օ՛ի ևայն ևս լոյս՝
այսպես երևութանայ աճ-
այնին սուրբն մեծութիւնն
անքննին. որ աննման և

պարգևան ոչ մոռանալ որ
ի՛ւր։ Նա՛ զկնամակալու-
թիւն նորին՝ մերոյ անգի-
տութե և սակրութե օգնա-
կան ունել և կալ ընդեմ
հնարիցն սատանայի. որ
յամի է՛ մեզ թշնամի։
Նա՛ զօրացեալ ի կենաց
առաջնորդին խրատուց,
ըստ աճման հաւատոց՝ ի
կատարումն առաքինութե
եկեսցուք։

Նա՛ յամ վարս՝ պարտ է
զխրատս ընդն ի միտս ու-
նել. յերևելիսն և յան
երևոյթսն. և այսպէս ծա
նիցես զճշմարտութի-
ն։ Ա՛ւ զի ոչ ի քէն բաւես
հասու լինիլ ածութե փա
ռաց։ Նաև ոչ հոգեղէ-
նացն դասք հրեշտակաց.
սերովբէիցն և քերովբէիցն.
զի ամ երկնաւոր զօրու-
թիքն անհաս են ածային
փառացն։ Սովսէս մար-
գեամ ծառայ այ՝ զերծուին
այ չարութեց մեզ ոչ միայն
քենէ, այլ ինոյն ինքն յայ-
նս եմ (ասէ ած) որ եմ։
ելից 3. 14։

անհամեմատ է. անպատում
և անսահման. անհաս և
անբաւ յարարածոց։
Ա՛ւ ճանաչի աներկբայ
հաւատով այնմ, որ ի՛նե
ղեալ և յանդորրու զօրա
ցեալ հաւատով որ ի՛նբ
Աբրոդութե՛ն, կայ ճայ
անսասանելի առ մարտա
կիցն հաւատոց։ Ո՛ի լու
սաւորեալք ուղիղ հաւա
տով յանակիզէն էութի՛ն,
ի՛ մշտնջենաւոր լոյսն,
յանփոփոխ ճշմարտութի՛ն,
ի՛ կենդանարար կենդա
նութի՛ն, մի՛ և խոտորես
ցուք ի յունայնաբանութի՛ն
որ ի՛ հայր և յորդի և ի՛ հո
գին սբ հայհոյութի՛ք։
Ա՛ւ զբարեական աւե
տեացն ընդհատ մի՛ իւիք
թողցուք. զի հասցուք
խոստացեալ երանութե՛ն
անմահութե և անեղծութե,
և զդարմանս իւրոյ բարե
բարութե՛ն միշտ ընկալցուք
զարութե՛ն։ Նա՛ զարքայու
թեանն զոյս ի սիրտս մեր
հաստատ ունել. և զկեն
դանարար շնորհացն զգ

Ա՛ն զղջա՛ր սրտի՛ եւ՝ ճշմարիտ խոստովանութի՛ւն
նորոգեսցե՛ վերստին ամ
նակալ զօրութի՛ւն եւ ամենա
բարի՛ սիրովն. որ կոչեաց
զմեզ յիւր որդեգրութի՛ւն
չնորհին։ Ա՛ն այսպէ՛ ազատ
առաքինութի՛ւն, անարատ սէր
բուռն փափագանօք՝ միա
ցուցանէ լուսաւորս Հի
ամենայնէ Երրորդութի՛ւն.
եւ կոչէ՛ յորդեգրութի՛ւն
անփոփոխ ճշմարտութի՛ւն։
Օ՛ ի՛ տէրն է այսոցիկ որ
ուեստից արուեստաւո՛ր.
աշակերտել եւ ըստանալ
նահատակս առաքինիս, եւ
ճշմարտութե՛ն դործակից
յիւրոց արարածոց. զի
այսպէս տեսցուք Հոգւոց
լինելոցին ՚ի սէրն այ Հեռա
ւորացս եւ մերձաւորացս։
Ա՛րդ՝ հաւատովք ճշմար
տութե՛ն՝ եւ առաքինութե՛ն
հանդիսիւք, արդարութի՛ւն
եւ սրբութի՛ւն՝ լինցուք հաստա
տեալք յաներեւոյթ փառն
որ անքննին է եւ անպատում
ըստ աւետեաց անճառ եւ
անապատ փառաւորութե՛ն։
Ա՛ն զղջաւո՛ր սրտիւ եւ՝
ճշմարիտ խոստովանութի՛ւն

Ա՛ն այսպէ՛ ըսփռեաց յաղ
ըարածս զկոյս աճ դիտու
թե՛ն. զի անմոլար դիտութի՛ւն
խոստովանեսցին մարդիկ
զանբաւ մեծութի՛ւն փրկին.
զանճին խակութի՛ւն եւ զան
սկիզբն հոգեշճմարտու
թիւնն. զանփոփոխ մշտին
ջենաւորութի՛ւն. եւ զանհաս
եւ զանվրէպ զիմաստութի՛ւն.
զոր քարոզեցին օրինօք օ
րինապահքն ընդ իւրաքանչ
իւր չնորհի։ Ա՛ն զդժրն
դակ եւ զաղտեղի եւ զվնա
սակար զապերախտիան իւր
լեցին մինչեւ ՚ի վախճան
ժամանակաց։ Ա՛ն այսու
փառաւորեցան եւ պատուե
ցան արբանեակք բարե
րարին։ Օ՛ ի յորժամ ա
ռաքեաց աճ զմովսէս առ
ապերախտ ժողովուրդն,
եցոյց զինամոյ իւրոյ ըզ
քաղցրութի՛ն։ Օ՛ ի ասէ,
զթած եմ ես և ողորմած.
և կայնամիտ և բազումո
ղորմ. և զղջանամ իմոյ ար
րեաց արարածոց։
Օ՛ ի այսպէ ուղղեսցէ ըզ
վերիպեալսն ՚ի չնորհէն, և

և զինի՛ ծաւալին. այսպէս
յառաջ գան ձշմարտութիւք
էութեանց իսկութեան։
Որ անհնա՛ է քան զմիտս
և զխորհուրդս. և պատմի
նախ քան զարարածս և յե
տոյ քան զյաւիտեանս յա
իմեինից։ Որ իւրեր քան
զերկինս երկնից. և՛ խո
նարհ է քան զանդունդս
ծովու. որ յանբաւ էութե
կայ և մնայ։

Ամիոյ անսկիզբն էութե
բարերար կամացն ունին
զայցելուի արարչին արա
րածք. զի այսպէս անսա
մանէ և անհնարին և անբաւ
և յաստակ աղբիւր։
Կենաղբր և ամենակալ.
կենաց և կեցուցիչ. լոյս մըշ
տնջենաւոր. ահեղ Տէր.
ամենիմաստ և յոյժագէտ։
Հարցըր և տուօղ բարեց։
Գթած և ողորմած։
Երօղ և երկայնամիտ։
Աչք սրբոց և մաքրութիւն
ամենայն արարածոց։
Ո՛վ եթէ բիւրաւոր ան
մարմնոցն զօրք և լուսա
ւորք երկնից. որք երևին

և

օրհնել զանքննին մեծու
արարչին. և անշարժ մնալ
՚ի յոյն կենդանի և՚ի հան
գըստարար հանգիստն։
Ո՛վ զոր ակն ոչ ետես,
և ունկն ոչ լուաւ, և՚ի
սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ,
պատրաստեաց ած սիրե
լեացն։ Ո՛վ անճառ են
բարերարութիւնք զոր վկայեն
սքանչ բորբոքմամբ խնա
մոյն և կենդանարար սի
րոյն այ։

Վերայ այսր ամի՝ գոհա
նալ պարտիմք զարարչա
կան խնամոյն. որ արժա
նի արար զարարածս իւր
այնքան բարեացն երևե
լեօք և աներևութիւք։
Օրհնելով օրհնեցուք
զանմահ արուեստն ՚ի տուէ՛
և՚ի գիշերի. անմեկնելի
սրտիւ և մըտերիմ կամօք
և անարատ սրբութ և ան
մոռաց խնդիրօք ՚ի խնամս
փրկուե։ ՚Ի միտ ունելով
զոմանս փառացն այ՝ վը
կայութիւք հաստից նը։
Ո՛վ որպէս ճառագայթք
արեգականն յընդլայնացք

ՈՐ բազմառատ պարգեւօք
եւ կենդանարար շնորհօք
զընտրեալ առաքինիսն աս-
տաքինութիւն՝ յերանելի հան-
դիսան ժողովէ եւ փառօք
պսակէ՛ի միանջենաւորս եւ
յանուշակ պարգեւան։

ԱՅՆ վասն այսորիկ ստեղծ-
արարիչն զմարդն անձն
իշխան, զի ըստ ընտրութե-
հոգեւոր օրինացն՝ փոփո-
խումն առցեն՛ի փոքրկու-
թենէ՛ի մեծութի. յանար-
դեացս ելանել՛ի պատիւ.
յապականութենէս յանապա-
կանութի. ՛ի մահկանացու-
թենէս յանմահութի ածու-
թեն՛ի քէն յն։ Որում
չիք փոփոխումն ՝ի միմեանց եւ
հանումն տուեալոցն յար-
քայութեն այ։ միշտ՛ի միտըն
չենաւորութեան վայելելով
՛ի փառս ամենաբ Երրոր
դութեն։ Ա՛յժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից ամէն։

ՐինԻն յարարածս. ՛ի հով
ուել եւ՛ի ինամել ամենա-
ար Երրորդութեն. որ լինէ
ամենարուեստ բարեօք։

ԵւրդՈՒք, ՈՐ ոչ գիտէք զՏայր,
բայց որդի. եւ ոչ զորդի եւ
զՀոգի, եթէ ոչ Հայր։
Ասէ ինամք կամաց բարե
բարին այ՝ բազմարուեստ
դարմանօք ՛ի յանսկիզբն
էութենէն եւ յանփոփո-
մշտնջենաւորութէն տլնօ-

եւորք ոչն երեւին, եւորդիք
մարդոյն որք՛ի յերկրի են,
եւ որ՛ի ծովու անբաւ կեն
դանիք, եւ որ այլ եւս՛ի նո
անշուշտ արարածք՛ի լե
զուս գայցեն, բան զո
վուեն ոչ բաւեն նորա մե
ծութեանն փառաց՝ ՛ի զո
վութի մատուցանել։

Ա՞րդ՝ որ այնքան անբաւ է
մեծութեանն փառաք, եւ
բարձրագոյն է քան զամ
իմանալս, խոնարհի՛ յա
րատածս եւ իմանի՛ եւ տե
սանի՛ ըստ մարմնոյ բնութե
խնամօք իւրով։ Այլ հր
րեշտակք որք քան զմիաս
մարդկան սրագոյնք են եւ
ոչ կարեն հասու լինիլ նը
մա ըստ մասին, զիարդ կա
րասցուք մեք երկրաւորքս
հասու լինիլ փոյն նր։

Ո՛՛ի ոչ ոք գիտէ զՏայր,
բայց որդի. եւ ոչ զորդի եւ
զՀոգի, եթէ ոչ Հայր։
Ասէ ինամք կամաց բարե
բարին այ՝ բազմարուեստ
դարմանօք ՛ի յանսկիզբն
էութենէն եւ յանփոփո
մշտնջենաւորութէն տլնօ

Յաչափս ընդ՝ աճեալոյն արարածս՝
յաստուածոյ առեղծեալ էն։
Յորոմ եւ յանգիմանութիւնն մո
լար մարդոյ։ Եւ ընծայութիւնն
ամբ պաշտօնեայ։

Ա՛ստ ե

Յանհամեմատ
Լմեռակալ ըն
Հրդրդութեանն
և յանակնկալն էուեն մըշ
տընջենաւորութենն հաստե
ցան ամենայն արարածք·
երևելիք և աներևոյթք·
Երկինք և երկիր և ամ
որ ի՛նոր, ի միոյ արարչէն
արարան ամ զօրութիւնք·
ամենակոյս լուսովն և կեն
դանարար արամբն· զի լի՛
են ամ արարածք փառօք
նորա։ Որ ամենիմաստ և
ամենագէտ և ամենատես
բարերար կամօք իւրովք
խնամէ՛ զարարածս· զոր
յոչընչէ և՛ի էութիւն գոյա
ցոյց· զհոգևորս և զընչա
ւորս և զանշունչս։
Եւ զտարերս ամ ջրիւք
եղանակօք յարդարեաց·
բարձրութիւք և խոնարհութիւք·
լայնութիւք և երկայնութիւք։
Ա՛րար և կենդանիս անթ
մահս մտաւորս և բա
նաւորս· որ են գունդք
հրշեղաց երինաւոր զօրք·
որ կարգեալ են՛ի պատիւ
և՛ի պաշտօն և յանդադար
փառաբանութի՛ ամենայնք
Երրորդութենն։ Ացոյց
և լուսաւորս յաստղնորդ
և՛ի փոփոխումն աւուրց և
ժամանակաց· ՛ի սընունդ
մարդկան և ամ կենդա
նեաց և բուսոց և անկոց·
՛Նաև զհուր և զջուր,
զամպ և զհողմն յարդա
րեաց՛ ի պէտս ազգի ազգի
սընկոց և բուսոց· որ ՛ի
պէտս մարդկան արարան
իւրաքանչիւր պատրաստ։
Նե՛ ձկունք և ազգք գա
զանաց պէս պէս բնութի՛
և զանազան կերպարանօք·
՛ի ծովու և՛ի ցամաքի· մե
ծամեծք և փոքրունք· քաղ
ցունք և դառնունք· շահե
կանք և անշահք։ ՛Ոմանք
ապէս ՛ի բոյս և՛ի տունկս
որ ՛ի պէտս եղեն մարդկին·

շահեկանք. պիտանիք և
և մանուշք. յարդոյք և
Եւ ինոսին են մեծամեծք
մեր սպասաւորութիւն.
պէտս իւրաքանչիւրոցն՝ի
զիտոս մարդկան եւ առ՝ի
առ՝ի ներգործութիւն.
Եւ բարուց նոցա վարդապետ՝
Որոց ուշն զբարւոյն շարժէ
բարս և ուշս առ՝ի պէտս.
և գազանից և թռչնոց՝ եւ
Եւ ընչաւորաց անասնոց
որոց պէտքն տընօրինին.
պէտս վարուց աշխարհիս
արուեստից կազմիցէ առ
անօթ ըստ ընարութեան
Եւլև կահ և կազմած և
և գաւառաց և քաղաքաց
դոյն, առ՝իշխանութիւն ՚ի
ուեստից հանճարոյ մար
ետ՝ի գործակցութի՚ն ար
նի նոր։ Եւ զամ տարեբս
արարածոց ըստ պատուիրա
զի լեզի տեսուչ արարչին
առ հաճոյս արուեստ իւրոյ.
ամ հանգամանաց իւրաքան
հոգևոր իրաց արար զնա
տակս. և երկոց իմաստուքն
և գիտութի՚ն. և տեղեակ
ընաց զմարդիկ ունի զհրեշ

Եւ աւձամբ կամօք մեծա
մնանալոյն է իմանալ։
բար զնա. որ ըստ քի մա
Եւ պատկերի իւրոյ ։
եաեր ամի կացոյց զնա.
զմարդն՝ի պատկեր իւր,
և պատուական քարինք և
ծաթ և պղինձ և երկաթ,
բարան։ Եւ ոսկի և ար
և ոչ՚ի պէտս արարչին ա
և անարգ՚ի պէտս մարդ
կան՚ի վկայուի՚ մեծին այ
հաստատեցան։ Եւ՚ի ջր
ջից նիւթոց ստերևելիս ե
ցոյց. ոչ խոնաւ և ցաւ
մաք, ցուրտ և ջերմ յայ
կազմեցան։ Եւ՚ի նոյն
նիւթոյ արարել զմարդն,
շնչեաց՚ի նա հոգի կենդա
նի և անմահ և մտաւոր և
բանաւոր։ Լուսաւորեաց զը
հոգևորն ը մարմնաւորն.
զի զմանդէս իւրոյ մտեր
մութեն յուցցէ առ ա
րարիչն. և ժուժկալեալ
հոգւով պահիցէ զպատ
ուիրանս առն ասելւ։ զի հա
ճոյացեալ այ, ժառանգորդ
լեզի անվախճան ուրախու
թեանցն։ Ո՚ւ ի արար ասէ
զմարդն՚ի պատկեր իւր,
եաեր ամի կացոյց զնա։
Ա՚սա պատկերի իւրոյ ը

տաճար երևելեացս՝ մօտ։
Օ՛ի յոչընչէ արար զամ
ևթիւնս որ կացոյց զմարդն
և մեծարեաց. վն նովաճ
ծանիցի արարօղն և փառա
ւորեացի միշտ. և մարդն
ծանիցէ զնա պատիւն յա
րարչէն. որ յանպատուհաս
՝ի պատիւ վերաբերեց զմ
մարդն յամ արարածոց։
Որ արուեստաւոր իմելա
մտութիւնն որ յարարչէն՝
կարասցէ՝ի գործ արկա
նել զընչաւորս և զանշըն
ջաւորս. վն երևեացի գործ
իմաստութիւնն նր ըստ ամ։
Որք՝ի հնազանդութիւն են
հնազանդեալք՝ի տնէ՝ի
գործ պիտոյից. և իամ առ
շինուի և՝ի զարդ. կամ առ
այլինչ փարթամութի։
Զայսոսիկ վայելելով իշ
խանական ճոխութեամբ,
փառաւորեացէ միշտ զբա
րեգործօղն։ Օ՛ի այս՛ք
պատիւ տուաւ մարմնաւո
րացս որպէս հոգեղինացն
և անմահիցս անմարմնոց։
Նա՛ արար ընտրօղս արար
ջուեն. որ միշտ օրհնեացեն

անպիտանք. զաղիղք և գե
ղեցիկք։ Օ՛ի երևեացի
լուն՝ի վատթարէն և ա
նարգն՝ի պատուականէն։
Ով խաւար՝ի լուսոյ ճա
նաչի, և լոյսն՝ի խաւարէն։
Նա՛ ի գազանաց զգօնն,
և՝ի թունաւորաց անմե
ղանչականն։ Այնպէս և
՝ի տունկս և՝ի բոյս են
այլագոյնք. և հոտովք և
համովք քաղցր և դառն.
անոյշ և անհամ. վն երև
եացի լուն՝ի վատթարէն.
որ առ դարման և առ բը
ժշկութի կարգեցան ըս
ներգործութեանն այ։
Նա՛ են որ անճանաչք են
և են որ ծանուցեալք ըս
տեղեաց տեղեաց։ Նա՛ ինչ
և՝ի սոզունս՝ի պէտս ինչ
իրաց. որպ կազմեն՝ի յօ
ձիցն զթիւրակէն։
Նա՛ այսպս յօրինեալ ա
րարչին զնախանձումն
թիւնն յարարածս իւր որ
երևին և որ ոչն երևին։
Նա՛ այսր ամ տեր և իշ
խան և ժառանգորդս ա
րար զամարդն. և արուես

և՛ի բաց հրոյ զվերին զո
րութիւնան։ Այլ զմար
դիկ յերկրի ստեղծեալ
աստուածն՝ զերկն ունի դար
մանօք։ Որ և հրեշտակք
դաստիարակին՝ի հոգեղի
նաց վարս ըստ նախախնա
մութեն այ. որ զօրէնան
յօգնականութի եւս մեզ։

Ա՛յլ՝ի մարդկանէ հաճե
ցաւ ած քարոզ լինիլ ճըշ
մարիտ աւանդիցն. որք հա
ւատարիմ գտան՝ի պատ
ուիրանս նորա և հաճոյա
ցան նմա. որ զբազումս
՝ի մարդկանէ դարձուցին
յածպաշտութի և յոչ
գուի ըստ կամաց արարչին
կենաց։ Այլ որք արհա
մարհանօք գտան՝ի լուր
այ և նանրացան՝ի խոր
հուրդս իւրեանց և խա
ւարեցան անմտութեամբ
սիրտք նց ոպ ասէ առա
քեալն, Հռոմ ա. 21, զրկեցան
յամենատառատ բարերարու
թեցն։ Օ՛ի ո՛չ միայն ըզ
խնամն արարչին արգելին
իւրեանց անձնազանդ բա
րուքն և չեռս ընդդէմ

զնա՝ի ձեռն եդեալց օրի
նացն ղերաձանց իշխանա
կանօք։ Հաստատեացին
՝ի հաւատս ճշմարտութե
ն՛ընտրեացեն զարարիչն
և զարարածս՝ի միմեանց.
զդարմանիչն և զդարմա
նաւորն. զկեցուցիչն ամ
կենդանեաց. որովք ընդ
զպէտս պիտոյից ամ արա
րածոց։ Օ՛ի արժան է
յամէ ամ կարդալ առնա.
և ինդրել զայցելութի հո
գևորաց և մարմնաւորաց.
և գործակից լինիլ բարե
րար կամաց նր. և անվնաս
ձեալ առ երախտաւորն ած
Այն այսու օրինակաւ փո
խիլ՝ի վատթարէն՝ի լաւն.
յանարգաց՝ի պատիւ. և
ծառայութէ յազատութ
որդեգրն այ. և յընտանու
թիւն ճշմարիտ հաւատոյ
որ՝ի հօրէ և յորդւոյ և
՝ի հոգւոյն սբց։ Այնիկ
ժառանգաւորք երկնից ար
քայութեն և անվախձան
երանութեն։ Օ՛ի նա է
արարիչ ամի. որ արար ըզ
պաշտօնեայս իւր՝ի հոգիս

ապականի։ Այնպես և
ամեք և հոգիք՝ ի պետս և
այլ արարածոց արարան Յայ
և ոչ ինքեանք եղեն։ և
ապականացուք են յորդե
լով և պակասելով, և լեալ
և պակասեալ, զերկրեանց
յայլմէ լինիլն ցուցանեն։
Երկինք և երկիր ոչ ինչ
քեանք եղեն. և որ ինն
կենդանիք զեռունք եւ
անշունչք. այլ Յայ արա
րան և ապականելոց են։
Երկինք լուսատորօք, և
երկիր կենդանեօք, բու
սով և սունկովք, և ամ
ձեռակերտօք արիւնաթից,
որ ստեղծանեն պատկերս
յարիծոց Յայ աստուածս,
սուտ են եւ եղծանելիք
ոչ իմաստնոց քաջայայտ։
Այս ոսկի և արծաթ և
ակունք պատուականք, և
պղինձ և երկաթ, ի մարդ
կանէ ձարտարաց ի պետս
ինչ իրաց կազմին. հասա
րակաց արարչին տալովն
իմաստութիւն ի նախահայ
րենն։ Ո՛վ ի երկինք և եր
կիր և ամենայն զարդք նոցա
և ամենայն զարդք նոցա
պնացիւքն, այլև զբարիու
թիւն այ զիւրեամբք շար
ժեցին յարդար և ի մար
դասէր դատաւորէն. և
անկան ի փառաց և ի պատ
ուոյ և ի նախանձոէ
բարերար կամացն. և ի
հրշտակաց դասուիարակուէ
որ զօրավիդն էին մեզ։
Այլ որք ի մեերմութիւ
կացին մնացին համբերու
թիւն յամ ներողութիւնան.
ի նորին խնամն վայելեն
աստ և ի հանդերձելումն։
Եւ որք մոլորեցան ի ճշմ
արտութիւ անտի. բարկու
թիւն այ կայ և մնայ իմ ի
ի զտարերս ամենայն
ած արարին. զնչաւորս
և զանշունչս. զջուր և զգ
հուր։ Ո՛վ ի ջուր ի պետս
կենդանեաց արարած Յայ.
որ արբուցանէ զերկիր.
և դարձ՝ ապականէ նե
խելով և նոճազելով
Եւ հուր առ ի պետս մեր
արարած. որ դարմանելով
վառի և ապատաւորէ մեզ.
և ի պակասիլ կերակրոյն,
այնոյն նուիրոյ շնչանի եւ

հայհոյ առնէ։ Եւ հուր ոչ միայն ջեռուցանէ եւ զպէտս լնու, այլև այրէ և ապականէ։ Եւ ջուր ոչ միայն արբուցանէ զեր կիր, այլև ողողէ և վնասէ։ Եւ յայսպա և աւմ դարմանք ունի հող և մեղր և գինի, և այլն աւմ ըստ նմին օրինակի։ Եւ չափով են բանք դարմանոյ. և այնչափ են ասել զանք և մահ։ զի սակս ձեռացէ ժպիրհ և զայն դուդն կամս ագահութ. զանձնիշխանակամին զընդ վայր հոտոտին և զընդդումն անառակութիւն և անխնայ չարութիւն. որ է՝ ճանապարհ ըստ որ տանի ի կորուստ։ Եւ նեղ և նուրբ ճիշդ է սիրոյ և արդարեւ օրի նացն, որ տայ մտանել ի կեանսն յաւիտենից. յոր զպատս արբուեն և ճշմարտասուեն, որ ընթացուցանէ զճանապարհորդն իւր ի դրունս կենաց և փրկուեն։ Եւ յայն երեւելեօք և անեղ թուոքիւք պարտէ ահիւն այ սասնձահարել զանձն և

յայ արարան յոչընչէ. և չեն աստուածք տարերքդ ամ. այլ արարածք են հա սարակաց արարչին այ։ Եւ լուսաւորքդ՝ արեգին և լուսին և աստեղք ամ, իւրեանց փոփոխմամբքն ցուցանեն զիւրնց սպասաւորուին ըստ սահմանելոյն այ այլ և արարածոց։ Եւ յայտ առնեն մեզ թէ՝ արարածք են օգտեալով և վնասելով. ջերմամբքն և մարայնոյ և ցրտութիւքն ձմերայնոյ։ մանրապտուղ օգտի շահիւք և վնասակար լուբ ունէ յայտ իմանալի։ Ո՞վ ի ոչ ոչ կացին մարդիկ՝ ի պատուիրանապատ հնուին այ զի ըստ հրամանի արարողին յօգտակարսն վայելեացեն. այլ նանրացան ի միտս եւ ի գործս իւրեանց։ Եւ յայն և դարմանիչ արարածք փոխեցին յօգտակարսն ի վնասա կարս։ Այլ ձմեռն ոչ միայն զովացուցանէ, այլև ապականէ։ և ամառն ոչ միայն ջեռուցանէ, այլև խորշա

և հուրն՝ երից մանկանցն
՚ի հնոցին 3։ 4։ և ոչ ծուխն՝
պետրոսին։ և այլ ամ սքզ
հնազանդեցան արարածք
՚ի կամացն այ։ Այլ որք ա
պըստամբին ՚ի պատուիրա
նացն այ , ամ արարածք
ընդառաջ և անշունչք հա
կառակ յայանին նոցա։ և
երկիրը ամ բուսովք և ան
կովք յայնկուսի դառնայ։
Ա՚բրահամ ասէ զերկիրն պըտ
ղաբեր՝ աղտաղտուկ վասն
չարուհե բնակչաց նոցա։
Այլ որքան հնար եղև սըբ
բոցն զմարդիկ ածել յուղ
ղուի հաւատոց՝ օրինօք և
աւետարանին քրիստոսի։ նոյնքան
և մարդկան եղև չան ըստ
այ չնորհին ածել հնարիւք
՚ի հնազանդութիւն զանա
սունս և զգազանս և զսզ
թռչունս արբանեկել պի
տոյիցն, և զերկիրը ՚ի դրդ
ուկանել։ Այլ նախախնամ
մուքի արարչին աներև
ութաբար ներգործէ՚ ՚ի
մեր հնազանդութի գազա
նաց և անասնոց և թըռչ
նոց և սողնոց և զեռնոց։

և զղջայութիւն։ և զժպըր
հութի և զարատութիւն
անձնիշխանական կամացն
լուծանել ՚ի չարէն և ՚ի բա
րին շարժել։ յարդարեալ
ըստ օրինացն։ Այշռել և
խորհիլ և առնել զայն որ
՚ի հաճոյս այ աւետարանի ճըշ
մարիտ վկայութ սբ գրոց։
Այլ մի՛ անկանիլ ՚ի բաղմա
խայլ խնդիրս որք վրիպե
ցուցանեն ՚ի սբ հաւատոց։
Օ՚ի ճշմարիտ գիտութին՝
իմաստիւք կենարար շա
հից լցուցանէ միշտ։ որ
ամրացեալ պահպանութ
պատուիրանին ՚ի հոգևոր
վարդապետութէն՝ կայ ձեայ
անսասանելի։ Այլ և զա
մուրս ամ քակէ։ զկպար
ատցլեան իլը գիտութեն այ։
և ածէ՚ ՚ի հաւանութիւն

Հաւատոց։ 2 ՚ի։ 10։ 4։

Այ՚ինչ մարդն հնազանդ
եր օրինացն այ , և գա
զանք և թռչնաւորք հնա
զանդ էին մարդոյն ոչ ան
և թիշխրի։ Այլ առիւծքն՝
դանիէլի որ եւյց ՚ի պատ
ուիրանս տն։ դան 6։ 28։

թեցուցանէ ոչ կատարէ. և անճանօթ առնէ ի ճշմարտութենէն ամբարիշտ և այլանդակ վարուք. որք ելանեն ըստ սահման քա թեպաշտուե եթէ ոչ բժշկ կէին։ Ո՞չ սիրկ պիտոյ է յոյժ զգուշութի. պահել լով զլսելիս և զմիտս յայն պիսեաց անտի վնասուց։ և խորհելով յօրինս ան՝ի տուն և՝ի գիշերի որ փըր կութեամբ լինէ և կենաց. զի մարդս մնաւոր և բա նաւոր՝ շնորհիւն այ ան շարժ կայցէ՝ի լաւութեն մտերիմ հաւատով և ան արատ վարուք։ Վասիլ՝ի վնասակարէն՝ի լաւն. և արժանաւոր լինիլ հոգևոր առողջութեանն և անբիծ սրբութեանն երախտեօք

Ճշմարիտ սիրոյն այ։

Լո՛ ընդունիլ զշնորհս ա ռաքելոյն, մարգարէուն, վարդապետութե, քահա նայուե, հաւանիլն կամաց։ Լո՛ լսասո՛րել զամ խոր հուրդս մտաց՝ լուսով գի տութեան. և արժանաւոր

որ՝ի ծովս են և որ՝ի ցա մաքի։ Ո՞՝ի եթէ ոչ էր աղ ան իմբ մեր՝ ամենեքին նոքա սատակէին զմեզ։

Լո՛ ուրուբեք մինչ վնա սեն մեզ, յերկիւղն այ շարժեն զմեզ. զի՝ի հեղ գուէ՝ի վարս առաքինութե վերաբերիլ փութասցուք միշտ։ Ո՞՝ի գազանք ոչ ե թէ՝ի բնութէ եղեն չարք. այլ՝ի մեզմէ մերոց։ որպ ցուցանեն օձք ընտելութե առ թովչէն։ Լո՛ առիւծ և ինձ և արջ հնազանդին մարդկան. որպ և եղեն և շուն, և այլն ամենայն որք ընդ լծով անկանին և շո ղոքորթին։ և անընտել գազանքն վերս առնեն անճանօթիցն և մահ։

Լո՛ պ՝իսպառաճառէ իմեքե կատարելութի՝ի խելս ան կանխ և հանէ՝ի դարմա նոցն. և յընտանութենէ՝ի վայրագութի մոլորեցու ցանէ՝ի կորուստ ինքեան և այլոցն։ Նոյնպէս և առ ուամուն՝ մոլորութի՝ի խելս մտացն անկնի և ցնո

քեալն ի սպաս պաշտման
գիտուքն ընտրեաց զառա-
քեալսն։ Եւ կանուխ
քայութիւն։ Եւ կանուխ
ասոյգ ապաշխարեացեն,
նոքա եւս վրկութիւն հասա-
նիցեն ի քէ յՅ։ Ո՛չ է
պարտ հիւանդացն ի դար
մանս սրբոյն վայելել. եւ
վասացն ընդ քաջն, եւ մե-
ղաւորացն ընդ անմեղն,
եւ անարբոցն ընդ աբան հա-
ւասարիլ։ Եւ կալ միասլ
յիւրաքանչիւր կարգի ուս
մանն. ումն ի յուսուցա-
նելն, եւ ումն ի յուսանիլն։
Ո՛ի այսուհետեւ շնոր-
հիւ՝ հրաւիրանօք կոչեաց
ար զամենեսեան յիւր ար
քայութիւն։ Եւ կանուխ
ծառայ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ ի սակա-
ւուդ հաւատարիմ եղեր,
ի վե՛ր բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախու-
թիւն քո։ Եւ հիւանդք որ
երանելի որ ասէ, Եւ ընդ-
ծառայ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ ի սակա-
ւուդ հաւատարիմ եղեր,
ի վե՛ր բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախու-
թիւն քո։ Եւ հիւանդք որ
ասոյգ ապաշխարեացեն,
նոքա եւս վրկութիւն հասա-
նիցեն ի քէ յՅ։ Ո՛չ է
պարտ հիւանդացն ի դար
մանս սրբոյն վայելել. եւ
վասացն ընդ քաջն, եւ մե-
ղաւորացն ընդ անմեղն,
եւ անարբոցն ընդ աբան հա
ւասարիլ։ Եւ կալ միասլ
յիւրաքանչիւր կարգի ուս
մանն. ումն ի յուսուցա-
նելն, եւ ումն ի յուսանիլն։
Ո՛ի այսուհետեւ շնոր-
հիւ՝ հրաւիրանօք կոչեաց
ար զամենեսեան յիւր ար
քայութիւն։ Եւ կանուխ

զպատիւ եւ զանարգանս,
զհետ երթիցուք բարեաց
եւ առեսցուք զբարն։
Ո՛ի լսիցուք զբարբեան
երանելի որ ասէ, Եւ ընդ-
ծառայ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ ի սակա-
ւուդ հաւատարիմ եղեր,
ի վե՛ր բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախու-
թիւն քո։ Եւ հիւանդք որ
ասոյգ ապաշխարեացեն,
նոքա եւս վրկութիւն հասա-
նիցեն ի քէ յՅ։ Ո՛չ է
պարտ հիւանդացն ի դար
մանս սրբոյն վայելել. եւ
վասացն ընդ քաջն, եւ մե-
ղաւորացն ընդ անմեղն,
եւ անարբոցն ընդ աբան հա
ւասարիլ։ Եւ կալ միասլ
յիւրաքանչիւր կարգի ուս
մանն. ումն ի յուսուցա-
նելն, եւ ումն ի յուսանիլն։
Ո՛ի այսուհետեւ շնոր-
հիւ՝ հրաւիրանօք կոչեաց
ար զամենեսեան յիւր ար
քայութիւն։ Եւ կանուխ
ծառայ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ ի սակա-
ւուդ հաւատարիմ եղեր,
ի վե՛ր բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախու-
թիւն քո։ Եւ հիւանդք որ
երանելի որ ասէ, Եւ ընդ-
ծառայ բարի եւ հաւատա-
րիմ. որովհետեւ ի սակա-
ւուդ հաւատարիմ եղեր,
ի վե՛ր բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախու-
թիւն քո։ Եւ հիւանդք որ
ասոյգ ապաշխարեացեն,
նոքա եւս վրկութիւն հասա-
նիցեն ի քէ յՅ։ Ո՛չ է
պարտ հիւանդացն ի դար
մանս սրբոյն վայելել. եւ
վասացն ընդ քաջն, եւ մե-
ղաւորացն ընդ անմեղն,
եւ անարբոցն ընդ աբան հա
ւասարիլ։ Եւ կալ միասլ
յիւրաքանչիւր կարգի ուս
մանն. ումն ի յուսուցա-
նելն, եւ ումն ի յուսանիլն։
Ո՛ի այսուհետեւ շնոր-
հիւ՝ հրաւիրանօք կոչեաց
ար զամենեսեան յիւր ար
քայութիւն։ Եւ կանուխ

զանարդն։ Ո՛ի զիւրա-
յայտնել մեզ զյաւն եւ
մունս բարւոյն եւ չարին.
դեւք անուանին։ Եւ այլ
յանուանէ ունին զհետեւ
դեւք անուանին։ Եւ այլ
պիղծք եւ չար
ատանայ. եւ որք ընդ նո-
վա՛, այլք պիղծք եւ չար
պրստամբն ի նոցունց՝ ասէ
րարչին խուրեանց։ Ասէ ա-
դար փառաբանութիւնք ա-
սէրն այ եւ միշտ ի յանդս
տոդեզինացն կալ ճեալ ի
ման։ Որպէս խմանալիք է՛
ռան։ Որպէս խմանալիք է՛
կամաք կալ ի հրամանի ա
րարչին, եւ ստուգանալ
զանօրէն եւ զպիղծ։
Ո՛ինպէս եւ երկնաւոր զօ
ռանդել եւ զամբարշտութ
զանարգանաց անուն ժա
նիլ ի խոտս չարեաց, եւ
ի բարեացն ի վայր կործա
դեւոր օրինացն։ Ունի եւ
տու, ի հնազանդութիւն հո

ՀՀ

նիցն բարկութ ը արդար
դատաւորութեն. իսկ իմը
արդարոց քաղցրութ ըստ
գթութեն։ Եւ արարիչն
ած և հաստիչն ար՝ ի գոր
ծոց անախ իւրոց յայտնէ
զնուաստութիւնն իւր,
և կացուցանէ զանուանս
երախտեաց իւրոց զբա
րերարն և զողորմածն.
զսէրն և զերկայնամիտն,
զստոյգն և զճշմարիտն.
որ զաներևոյթ զօրութիւն
իւր՝ երևեցուցանէ ի հանդիպի՝ ի խրատ
և յառաջնորդութիւն անե
րևոյթ զօրացն և երևելի
որդւոց մարդկան. ը ընտ
րութ լսութիւնէ առաքի
նութ գործոցն սրբոյ։
Որ փառաւորեալքնեն ա
րարչին կենարար արուեստ
սիրքն. որ գործակիցն լի
նի իւրովքն շնորհիւք։
Եւ զնոյն անուանս առա
նայ արարածն զարարչին
իւրոյ. և նորքիմբք մեծա
րեաւ մլուանէ՝ ի ժառան
գութ որդոցն այ մարդա
սիրի. վայելել՝ ի բարութիւն

ան

ճշմարիտ քարոզութեան
Հաստատակաց արարչին։
Եւ կոչեաց նոքօք զբա
զումն՝ ի ժառանգութիւն
ած գիտութ։ Եւ վայնրկ
բարերար կոչի և թիշր թա
գաւորաց և տէրանց.
որ միայն ունի նախախնա
մութի իւր մաերիմ ծա
ծայից իւրոց առաքինեց.
՝ի նեղութե և յանդորրու
ցուցանէ զօգնութի իւր
առ ապաւինեալսն իւր։

Օ՜ի գաւազր արդարե
իւերոյ օրինաց. և բժիշկ
հիւանդաց որք ախտացան
՝ի զանազան ախտս եւ՝ի
ցաւս. յորժամ գայ առնն
ապաշխարութին խոստովա
նութե։ Ա՜յլև գարմանք
հոգևորք պատրաստեալ
կան. խրատք առաջնութե
՝ի նոր գրոց. և աւետիք թո
ղութե և հանդերձեալ
երանութե՝ այնոցիկ որք
կամիցին։ Որպէս ամպ որ
երբեմն կարկտիւ և հրով
շարժի, և երբեմն քաղցր
ցօղով։ այսպէս և հրաման
տն շարժի՝ ի վե անարժա

անապատ և անվախճան ու
բախտեցին ընդ անմահ ար
քային միշտ ի յերան։
Շնորհալից մտաց և հա
ստատելոց՝ սակաւ բանք
խրատուց բաւական են
առ ուղղութիւն. իսկ ան
հաւատից և անշնորհաց՝
և յոլով բանք խրատուց
ոչինչ օգուտ գործեն.
որոց խաւարեալ են միտք
իւրեանց, և օտարացեալ են
ի շնորհաց անտի այ։
Ուրդ՝ յուշ լինի ամենայն
ածելին խրատն. որով լու
սաւորիմք իմանալի լու
սովն որ անստուերն է. և
էիք ինձմա խաւարի մտանս
Ուրար զմեզ ածմտաւորս
և քանաւորս. զի ծնիցուք
զարարիչն և արասցուք զկ
հաճոյս նր. որ յոչընչէ ի
լինելութիւն հած զմեզ և ի
ջոյն ի գոյ։ Եւ մատ
կարարեալ վերափոխէ զկ
կեցեալսն ի գործ պատ
ուիրանապահութե յածե
ղէն փառան քի. ո ի որք
ասեն՝ եթէ այնպէս արար
զմեզ ապականացուս և ոչ
անապական և անվախճան ու
նասցուս ընդ անմահ ար
քային միշտ ի յերան։
Ընդ հալից մտաց և հա
ստատելոց՝ սակաւ բանք
խրատուց բաւական են
առ ուղղութիւն. իսկ ան
հաւատից և անշնորհաց՝
և յոլով բանք խրատուց
ոչինչ օգուտ գործեն.
որոց խաւարեալ են միտք
իւրեանց, և օտարացեալ են
ի շնորհաց անտի այ։
Ուրդ՝ յուշ լինի ամենայն
ածելին խրատն. որով լու
սաւորիմք իմանալի լու
սովն որ անստուերն է. և
էիք ինձմա խաւարի մտանս
Ուրար զմեզ ածմտաւորս
և քանաւորս. զի ծնիցուք
զարարիչն և արասցուք զկ
հաճոյս նր. որ յոչընչէ ի
լինելութիւն հած զմեզ և ի
ջոյն ի գոյ։ Եւ մատ
կարարեալ վերափոխէ զկ
կեցեալսն ի գործ պատ
ուիրանապահութե յածե
ղէն փառան քի. ո ի որք
ասեն՝ եթէ այնպէս արար
զմեզ ապականացուս և ոչ
անապական և անվախճան ու
նասցուս ընդ անմահ ար
քային միշտ ի յերան։
Ընդ հալից մտաց և հա
ստատելոց՝ սակաւ բանք
խրատուց բաւական են
առ ուղղութիւն. իսկ ան
հաւատից և անշնորհաց՝
և յոլով բանք խրատուց
ոչինչ օգուտ գործեն.
որոց խաւարեալ են միտք
իւրեանց, և օտարացեալ են
ի շնորհաց անտի այ։
Ուրդ՝ յուշ լինի ամենայն
ածելին խրատն. որով լու
սաւորիմք իմանալի լու
սովն որ անստուերն է. և
էիք ինձմա խաւարի մտանս
Ուրար զմեզ ածմտաւորս
և քանաւորս. զի ծնիցուք
զարարիչն և արասցուք զկ
հաճոյս նր. որ յոչընչէ ի
լինելութիւն հած զմեզ և ի
ջոյն ի գոյ։ Եւ մատ
կարարեալ վերափոխէ զկ
կեցեալսն ի գործ պատ
ուիրանապահութե յածե
ղէն փառան քի. ո ի որք
ասեն՝ եթէ այնպէս արար
զմեզ ապականացուս և ոչ
անապական և անվախճան ու
նասցուս ընդ անմահ ար
քային միշտ ի յերան։
Ընդ հալից մտաց և հա
ստատելոց՝ սակաւ բանք
խրատուց բաւական են
առ ուղղութիւն. իսկ ան
հաւատից և անշնորհաց՝
և յոլով բանք խրատուց
ոչինչ օգուտ գործեն.
որոց խաւարեալ են միտք
իւրեանց, և օտարացեալ են
ի շնորհաց անտի այ։

Նաստուք հնազով և սիրով
և յուսով։ Օ՛ի ը նոսին
ժառանգեսցուք զպատ
րաստեալ բարիսն ի քէն յն
ի՛ սր մեր։ Որում ը Աօր
և Աոգւոյն սբ փառք
յաւիտեան ամէն։

Ասպասուիր Ա՛ընտրեալ։
Ա՛ս առաքնորդութիւն կենաց
բարի երեսոյ՝ Աուրբն սրբոյն
Աուիգորի ասացեալ։

Ա՛ՈՒ Ե

Յայտնի՛ է իմաստնոց
սբց որք ունին զգիտուն գրոց սբց
մարգարէից և առաքելոց
և վարդապետաց, եթէ միշ
բնուի ամենայնք Աերոյ
դութեն. զօրութ և փա
ռօք և միանձնաւորութ։
Անփոփոխ ճշմարտութի.
կեանք և կեցուցիչ մարդ
կան և ամ կենդանեաց։
Նայր է Հայրն՝ միածնի որ
դոյն, և բնհաղ սուրբ Հո
գւոյն. պատճառ նոցուն
իսկութեցն՝ ինոյն բնուէ

լիք

Յաւիտեան յաւիտենից։
Ա՛ն անճառականէից անհա
ւատից աբարշատց և մե
ղաւորց, կազմեալ են տան
ջանք անվախճանք ոչ սա
տանայի և զօրից նորա։
Օ՛ի էյերկիր ոչ ինձուռ
ծիւեցան հոգմակոծեալք
և մրրկեալք մեղօք։ Ա՛ւր
որք հաւատարիմք եղեն
և լուսաւոր շնորհօք ան
սասանելի մնացին՝ ի պատ
ուի արարողին, լուսաւոր
ցուցան անուանք նոցա.
զի որք տեսին զգործս նոց
բարիս, փառաւորեցին զՀ
Հայրն որ յերկինս է ըստ
բանի աւետարանին։
Ա՛ւր արարիչն բոլորից և
ամցուն տէրն, ոչ ոք կարէ
հասու լինիլ նմա. ոչ թէ
բաւական ասել զամենա
լար զօրութիւն նր զմեծու
թիւնն և զիմաստութիւն։
Ա՛ւր ըստ իւրում բարե
րարութեն եբաց զդուռն
կենաց արարածոց իւրոց
հաւատացելոց՝ ի ձեռն յի
քի և սրբոց իւրոց։ Որոց
աշակերտեալ՝ ի նոյն գը

Աղերսդութիւն կատարել մի ածուի փառաւորեալ միշտ ի զօրաց երկնաւորից և ի մարդկանէ. ածէ և ապարիչ գովով. Օ՛ ի յոչընչէ չէ արար զլուսաւորսն, և զամ որ երևին և որ ոչն երևին յերկինս և յերկրի ի ծովեղինաց և բանաձրացոյց տունեալ զիշխանականին կամն. զի երևեցին պատուհասք. ցուցանելով զլուսաւորուն մտերմութիւնս իւրեանց առ արարիչն։ Փառաւորելով զարն փառաց՝ առնելով զճաճոյանըն. և արուեստից նը տեղեակ և աշակերտ լինելով անապատուն։ Արքահաւոր լի նիլ առ դարմանս որդւոց մարդկան։ Ի ծովն եր ժըշկել և առաջնորդել. յերևելս և յաներևոյթ պէտս ըստ ամենայն օգտի, գործակցութ Հոգւոյն ըստ օրինացն։ Ի արի կամաք և բարի խորհրդով և բարի գործով. ցուցանել զգործս պիտանութեանն։ Օ՛ ի եղեալքս և հաստատեալքս ի բարին՝ ինոյնս կացցուք. զի աղբիւր է ամ բարեաց և կենդանի ըստ խոստուց։ Ի զամ նեցուն զմիտս լուսաւորէ ի գործակցութի կամաց իւրոց բարեսիրաց. խելամտութ գործոց ըստ մըտանել ի ժառանգութիւն արքայութեն որ յանվախ ձան կեանան տանի։ Ի՛ յս է բարերարութ նր հանդէս աննախանձ և առատ առ արարածս իւր. զի զամենեսեան կոչէ՝ ի փառս իւր և յերանութիւն գործակցութե ըստ իւր բարերարութեն։ Ի զի արարածոց կամքն հաղորդեալ լինեն նր բարի կամացն ի ձեռն օրինացն է դելոց. և լիցին աշակերտք բանին կենաց։ Օ՛ ի նախ նորա միայնոյ ամենակալ զօրութեանն և բարերար կամացն և ամենագիտ սիրոյն գործ երևեցաւ. զի յոչընչէ արար զերկինս և զերկիրն և որ ի նս արարածք լիցեն որ երևին և

յարարչէն։ Եւ որ զՀա-
եւ զնոյն պատիւն առցէ
արցէ, քերովբէի նման է։
յիրաւունս ան։ Որ զայս
պանուի պատուիրանին եւ
խանութիւ կամաց ՚ի պահ
նիլ զերասանակս անձնիշ
՚ի գործս բարեաց։ Եւ ու
մարդկան եւ զարթուցանել
պիտուին սիրել ՚ի լսելիս
րիս քարոզուիք զանմոլար
շարժմանց։ Օ՚ վերինն խոր
տալ ըստ հրեշտակացն զա
առնել աղտեղի բարուցն
սրութեան։ և խափանումն
յորդորել և զայլս ՚ի բա
մունք և ՚ի բարս խոնար
Հուիեան՚ի բարի գործս։
րաւորքս։ Այլ ՚ի մտերը
րին և ՚ի հաճոյն ամենազօր
ծանուցանիցեն մեզ երկնաւորքն եւ երկ
ուանցն ծանուցանիցեն
սիրոյն որ առ աճ։ զի յան
իւրոց յօժարութեացն եւ
և ՚ի մարդիկ ըստ իւրաքանչ
պատիւս յայ ՚ի հրեշտակս
րածոց։ Եւ զանազան
նիլ զերասանակս անձնիշ
խանութիւ կամաց ՚ի պահ
պանուի պատուիրանին և
յիրաւունս ան։ Որ զայս
արցէ, քերովբէի նման է։
և զնոյն պատիւն առցէ
յարարչէն։ Եւ որ զՀա-

որ ոչն երևին։ Երկրորդ՝
լաւութիւն մտաւորաց և
բանաւորաց։ զի որք ՚ինն
ցանէ զգործս մտերմու
և հնազանդութիւն և սիրոյ
ցուցին, յայլ պատիւ փո
խեցան յանուն և ՚ի փառս
հրշակաց և հրշակապետաց։
սրովբէից և քրովբէից և
զուարթնոց և ամ երկնա
ւոր զօրացն որք փառաւո
րին ՚ի յերկինս։ Եւ ակ երկ
րաւորացս տուեալ շնորհ
առաքելուք, մրգրեուք,
քահանայուք, աւետրնուք,
ճշմարիտ վարդապետուք։
Ա՝արտիրոսուք, կուսուք,
սրբուք, կատարեալ ապաշ
խարուք։ Օ՚ ի երկրքին
կոչմունքն՝ միոյ բարերար
կամացն արբանեակք են
և աշխրուք։ և վերինն զօրքն
և մարդիկք։ Օ՚ ի մի ե
ած հայր, յորմէ ամենայն,
և մի որ յն քն, որով ամե
նայնքս։ և մի սբ հոգին նո
րոգօր։ Երրորդ ՚ի սբ։
Օ՚ ի բանիւ ան՝ երկինք
հաստատեցան։ և հոգւով
բերանոյ նր ամ զօրութիք

թութիւն ածգիտութիւնե և
ի լաւագոյնսն ի լուսաւո-
ցուցանէ, և զլորեալսն
ի մեղս՝ կանգնէ. և զհի-
անդացեալն անհաւատութե
և երկմտութե՝ բժշկէ ու-
ղիղ հաւատովք և բարի
գործովք. և զաղտեղեալսն
և զախտացեալսն հոգւով
և մարմնով՝ սրբէ ստոյգ
խոստովանութե լսող ա-
զնին շնորհի. որ գայցէ
յապաշխարութի գործակ
ցութե հոգւոյն սրբոյ, լի-
նի նորուն բնակարան։

Լաւ բանին՝ դուք տաճար
այ էք շինեալ իրաւմբք
և արդարութե և սրբութե.
և հոգի այ բնակեալ ի
ձեզ. որ կայ իւրովք ած-
ային փառաւքն ի սրբելսն։

Լաւ որ զանկայսն յոտով
նորոգէ ի կոյս կենացն
յաւիտենից. և զհարթու-
ցեալսն և զհեռացեալսն
հանդարտեցուցանէ և զե-
տեղէ երկայնմտութի ի
համբերուն. և գթած խո-
նամովն յանձանձէ. և շնոր
հօք և ողորմութե ուղղէ
ի լաւագոյնսն ի լուսաւո-
ցուցանէ, և զլորեալսն
ի մեղս՝ կանգնէ. և զհի-
անդացեալն անհաւատութե
և երկմտութե՝ բժշկէ ու-
ղիղ հաւատովք և բարի
գործովք. և զաղտեղեալսն
և զախտացեալսն հոգւով
և մարմնով՝ սրբէ ստոյգ
խոստովանութե լսող ա-
զնին շնորհի. որ գայցէ
յապաշխարութի գործակ
ցութե հոգւոյն սրբոյ, լի-
նի նորուն բնակարան։

Լաւ բանին՝ դուք տաճար
այ էք շինեալ իրաւմբք
և արդարութե և սրբութե.
և հոգի այ բնակեալ ի
ձեզ. որ կայ իւրովք ած-
ային փառաւքն ի սրբելսն։

Լաւ որ զանկայսն յոտով
նորոգէ ի կոյս կենացն
յաւիտենից. և զհարթու-
ցեալսն և զհեռացեալսն
հանդարտեցուցանէ և զե-
տեղէ երկայնմտութի ի
համբերուն. և գթած խո-
նամովն յանձանձէ. և շնոր
հօք և ողորմութե ուղղէ
ի լաւագոյնսն ի լուսաւո-

Լաւ որ զօտարն ընտանե-
ցուցանէ, և զհեռացեալսն
ի մերձ

Եւ բազմամատն դժնդակութ-
եան եւ յերանելի յուսոյն, տա-
նապի նմանեալ՝ զնոյն
պատիժս տայցեն յաւիտե-
նից տանջանացն։ Որ ա-
տէն իսկ գրաւեալք են՝ ի
ներքոյ ահաւոր սպառնա-
լեացն արդար դատաւորին.
յաղագս ապաիտաւորի եւ
անառակ վարուցն չարուե-
նակ որ ըստահակին եւ մո-
լորին՝ ի չարիս. եւ նեն-
գելով լինին բանասիրաց.
եւ մոլորեցուցանեն զայլս
յուղիղ հաւատոց եւ՝ ի սբ
վարուց. եւ նախանձին ընդ
բարեգործան. եւ լինին խը-
ռովարարք եւ բարկացօղք
եւ պղտորիչք պարզամտաց.
զդիւացն զկարգ ունին,
եւնոցին են ժառանգորդք
՝ի յաւիտենից տանջանաց.
եթէ յանմարմնոց, եւ եթէ
՝ի մարմնաւորաց։

Նակ որ անխիտրն է՝ ի յաղ
աւեղութիւն. եւ վարեալ՝ ի
պէսպէս ցանկութիւնս՝ պա
րարի ունի պաճառ. բազմիցս
ոչ անօրէնութիք. ՝ի գողա
նալ, ՝ի ստել, յերդնուլ
եւ յերդմանն դժնդակիք

մաքուր վարուց. ժառանգ
գորդ լինիլք ի յարքայու
թիւն երկնից։ Որ նմանե
ցաւ նորին մարդասիրու
թեանն. եւ՝ի խնամս սբ
հոգւոյն վայելեցէք
յերանելի կեանն։ Ո՛ի
երախտեօք՝ ի փոքուն հա
ւատարիմ եղև այ՝ հոգե
ւոր դարմանովքն եմար
մնաւորս։ Ո՛ի քաղցեալ ասե
ւեուսք ինձ ուտել. ծա
րաւի էի, ետուք ինձ արբուցիք զիս.
եւ որ այլեւս։ Ո՛ի որով
հետեւ արարիք միում՝ ի
փոքրկանցս, ինձ արարիք
ասէ։ ահա այսպէս խնամք
սիրոյն նորա՝ ի մեզ։

Նակ որ ծուլանան՝ ի բարի
գործն, եւ արհամարհա
նօք արհամարհեն զօրէնս
դիրն. եւ որոշեն զանձինս
՝ի տնէ հպարտութ եւ ան
հաւանութ, ապստամբեալ
՝ի բանէն կենաց. ամբար
տաւանեալ ընդ դեմ ներհո
նրուեն եւ ամենակալ զօ
րութեն. եւ լինին յոլովից
պատճառք կորստեան վրի
պիլ՝ ի յաւետնից բարւոյն

պաճուճ լինի բազմաց ի կո
րուստ, Ա. յնպիսին զաղ
տեղին զպիղծ անուն ժա
ռանգէ. և հրաժարեալ
ի կենդանի յուսոյն և ի
սրբութե փառացն, ելանէ
ի խաւարն արտաքին հրա
խառն. ուր որդն նոցա ոչ մե
ռանի և հուրն ոչ շիջանի.
և լինիցին ի տեսիլ ամ
մարդկան: Եսայի 66. 24
Ասկ որ անհնայ են ի չա
րութի. և լի՛ են անիրաւ
ութբ յերևելիս և յան
երևելոյթս. յանառակութիս
և յանզգամութիս. ի հար
կանել ի նեղել ի սպանա
նել ի կորուսանել. Ա. յն
պիսիքն զանողորմ չարաչ
գործացն ըզպատուհասն
ընդունիցին. զի չարքն չա
րեաւ կորնչին:
Ամացար ըստ իւրաքանչ
իւրոյն խորհրդոց և գոր
ծոց զհատուցումն արդար
կշռոքն այ: Ո. ի եդաւ
պատուիրան մարդկին կալ
հաստատուն ի յանարատ
սրբութե. և գործել զար
ժանն և զլաւն. և կալ մը
նալ անշարժ ի լաւութեն
որպէս ասացաւ:
Ո. ի այնպէս կարասցեն
ընդունակ լինիլ շնորհաց
մարգարէութեան. և խոր
հրդակից լինիլ բարերար
կամաց աստուծն՝ ճշմարիտ
քարոզութ. զարթուցանել
զամ մարդ ի քնոյ յակնկա
լութի կեանացն յուսոյն.
սպասել աւետեացն խոս
տացելոց. և ժառանգորդ
լինիլ անքննին փառացն
որ արդարոցն է:
Ա. ն որք հրաժարին ի պա
տիր խաբէութէ մարմնա
ւոր վարուց. լուացեալ
ըզ միտս չնորհօք ի խղճէ
չարեաց. ստոյգ զղջմամբ
ապաշխարութե վարուք.
ատել զչարն և սիրել զբա
րին. խափան լինիլ մոլար
խաբէութե ուսմանն. և
ընծայաբեր լինիլ ամենա
սբ Հոգւոյն:
Ա. նմանութ առաքե
լական աւետեացն նոր կը
տակարանաց. և ժառան
գորդ լինին արքայութեն
երկնից. Ա. ն որք նախ
քան

անմեղսելի. ՚ի շնորհաւոր
գիւտս փրկութեանն մերոյ
րին և հեռաւորին։ Որք
այսպիսի վարուք հանդի
սանան, նոքա են արժանիք
օծմանն Հոգւոյն սրբոյ.
քնկալեալ այ և ընծայել
ժողովրդի ՚ն. նախանձա
ւորք գործոց բարեաց և
պաշտօնեայք սբ Լրոյն
դուեն. ՚ի ձեռն շնորհաց
աւազանին՝ մարմնոյ և սը
րեանն քի կցորդք ըս որ
դեգրութեանն շնորհին։
Լքաց ընկերեալ ըզ հին
մարդն, և նորոգեալ զնորն
ըստ պատկերին այ. արդար
և սբ, մեկնել ՚ի չարեաց։
Լսկ որք կասին զանց առ
նել զանցաւորացս, եւ
առնուլ զմշտնջենաւորսն
՚ի ժառանգութիւն, առեսցեն
զվարս մարմնաւորս, և սի
րեսցեն զվարս Հոգևորս։
՚Կահատակեալք բազում
առաքինութիւք. զի առցեն
զանուն խոստովանողաց և
վկայից՝ սբ մարտիրոսացն
որ երանութիւն պսակին։
Լսկ որ զգեցեալ են զան
խեղ արատ

զառնելն ընծայեցուցանեն
ըստ ուղիղ քարոզութեան.
որոց գործքն վկայեն քա
րոզեն. ապա և լսողացն
ընդունելի են. առ՚ի խա
փանումն սատապարհ խա
բէութեց մտացն շարժմանց
Օ ՚ի որք քրիստոնեայքն
են ասէ առաքեալն, զմարմինս
խրեցէք ՚ի խաչ Հանգեն կա
րեօք և ցանկութիւք ննդրձ։
Լն այնպիսիքն են բնա
կարան աճուրդն. վկայ
ձչմարտութիւ ամ Հաւատա
ցեալոց։ գաղ 5. 24։
Լսկ որ միամտութիւ և սրբ
բութիւ ընարեն ՚ի սրբել
զմիտս և զնորհուրդս և
զմարմինս ՚ի խղճէ չարեց.
յերևելեացդ և յաներև
ութից. արժանի Հոդւոյն
սբոյ կոչմանն առաքինիք.
ոչ զքաջ նահատակս ան
արատ սրբութիւ յանդիմա
նել միշտ զմնրմնաւորս վա
րուց զշարժմանն. և քա
կել զնիրս մարմնաւորս.
և շինել զՀոգևորսն զամ
բծութիւն և զամարդա
րութիւ փափաքանօք եւ

Ո՛վ Տէր, ի՞նչ բան է բարեբարին գո-
հուի ընձեռել. որ յամ
կողմանց փուլթայ կեցու-
ցանել զարարած իւր։

Ո՛վ սպառնալիսն ոյն հուր
վառէ իւրն ամբարշտաց և
մեղաւորաց. անսրբոց և
պղծոց. զի դարձցին ի էա-
խել

արատս սրբուի կուսուէ,
և վիամոուի ըստ հաճոյից
բարերար կամացն, և ըստ
արդար օրինացն ևկրօնից
նը հարցն, Ոչքա են որ
մնանեն յառաքաստան լու-
սոյ և վայելեն ի փառս
անմահ թէ՛ռորին։

Լսակ այն որ անկեալ է ի
փորձուիս մեղաց աղտե
ղութե և դժնդակութե
ի խաբս սատանայի. և յի
շեացէ զբանն կենդանի որ
ասէ, դարձարո՛ւք առիս
ի մեղաց և խոստովան լե
րուք և ապաշխարեցէ՛ք.
և ես դառնամ առ ձեզ յո
ղորմութե շնորհս. ի բը
ժըշկել ի փրկել և կե
ցուցանել։ Տաղ. 3.7։

Ո՛ զրացեալ ի նանէ՝ յաղ
թեացէ սովորական ցան
կութեցն որ ըստ հոգւոյ
և մարմնոյ է մարտ բռնա
ցեալ։ Նո՛ հանդիսացեալ
յառաքինութե մըցմունս,
յաղթեացէ եւ յամօթ ա
րասցէ զնչհանն մեղաց,
առհա՛ասչեայ յուսովն և
աւետաւոր յարութե։

մարեսցին, արդէն իսկ
Եւ եթէ զայս հեռի կա
ցին եւ զպիղծն եւ զանիրաւն ի
բանտս եւ ի կապանս եւ ի
սատակումն մարմնոյ մատ
նեն. զի խաղաղուի առցէ
աշխարհս՝ եւ իւրքն փառա
ւորեսցին։ Ա՛յսպէ լսա՛
նալ եւ զայ դատաստանն։
Ա՛ւ մի՛ ոք երկմտիցէ թէ
ոչ գիտէ զայս, եթէ
պատիժք մեզաւորաց՝ ի
մարդասիրէն այ պատրաս
տեալ են։ Այսոյն չիշեսցէ
զսատակումն. որ ի քրիստոս
հեղեղէ այմ շունչ կենդա
նի ապականեալ կորեաւ.
բաց ի տապանէն որ չայ
հրամայեցաւ շինիլ։
Ա՛պա եթէ այսմ ոչ հաւ
ատացես, երթ ի սոդոմ
եւ ի գոմոր. և զինչ թա
գաւորացն ըզ տունս եւ
զանցս տեսցես զաղէտին
ըստ պատմուբ. որ տեղեց
ի՝ն հուր եւ ծծումբ
յերկինից. և այրեց զմարդ
և զանասուն. զթռչունս
երկնից և զձկունս ծովու.
զքար և զհող և զանտառս
Ա՛ւ եթէ զայս հեռի կա
րես տեսանել, արդէն իսկ

ըեաց և ապրեսցին ի քար
կուքենէն որ գալոց է։
Ա՛ւ զաւետիան իբրև ըզ
լոյս ծաւալէ՛. ի զարթու
ցանել և սթափիլ որպ ի քնոյ. զի ի բարիս վայելես
ցեն. և զանանց կենան ծա
ռանդեսցեն յարարչէն։
Ասկ որ ոչն գառնան եւ
ապաշխարեն, պատրաստե
ցաւ նց տանջանք ի՝ն
բան իւրաքանչիւրոցն։
Օ՛ ի ոպ գթած է անունն
ի՝նանալն և ողորմած ի
շնորհելն եւ երկայնամիտ
ի՝նելն և նբ առ ի սըը
բեալն և լոյս առ ի լու
սաւորեալն, Ա՛յսպէս և
ձեմարիա անուն է նր ար
գար գատաւոր. որ ըստ
իրաւանց հատուցանէ բա
ըեաց գործոցն և չարեցն։
Ա՛րդ՝ զորոյ զգործն ունի
ոք և զկամս, զնորին աչ
նուն և զփառան ժառան
գեսցէ. կամ զանարգանս
զչարեաց զպատիժն ի չար
գար գտնէորէն։ Օ՛ ի ոպ
զերկրաւորս իրաւարար
ասեմք որ զչարագործն

ձին ինարք արուեստից, և ապա յիշատակ իրացն վար դնել եւ լինին ի զգայու թիւնան. Ճշմարիտ տեղեկուք սասցել ի շնորհացն տուողէն։ Ոչ բեռնէլեն ևնորին ընկերացն առ ի շինուածին խորանին։

Օ ի հոգին սբ զեղյր ի նս զազգ ազգ հանդա մանս արուեստից, որ նախ նք եղեն Հարսարագործք արուեստից ի պարգևաց հոգւոյն, և ապա այլք ի նոյնէ եղեն աշակերտեալք մինչև ցայսմ ժամանակի։

Օ ի որ զգաբրնու ես ու սեալ կամ զսակերչու թիւն կամ զայլ արուեստս, ի միտ ունի ըզհանգամանս իրացն և վկահուցն. եւ իսկայ միշտ զի կարասցէ գեղեցկագոյնս յօրինել զէնս և զարդս. կամ այլ ինչ գործուածս որ բնաւ հնար է խմանալ։

Այնպէս և բժիշկն որ երա կօքն խմանայ զցաւս, և դեղոքն զառողջուի շնոր հէ ի շնորհացն այ. Լիշ

տես ընդ ժամանակս ժամանակս զսուվ և զսուր և զդերուիս զմահս տարա ժամս և զմահ անասնոց. այլև զհարճածս և զցաւս և զհիւանդութիւնս չարաչարս։ Այլև խռովութիւն հօր առ որդի. և որդւոց անհաճանութիւնք. և եղ բարդ և սիրելեաց առ միմեանս առելութիւնք. և դառն հարուածք և մահ վնս մեզաց այսոցիկ։

Այդ յայտնեն մեզ գիրք ածեղենք թէ գիտուն ճշմարտութեանն և իմաստութեան, և հնարք արուեստից ըստ բարուց շարժեալ յամենակալ հօրէն և յաղթարէնն ի սրկիչ Քրիստոս ընդէն՝ մատակարարի յաղթարածս ամ։ Օ ի նա է տուիչ բարեաց և աղբիւր կենաց և վրդով. և շինիչ երևելեաց և աներևութից։ Ոչ իմաստքն որ ի մարդկ, ի նմանէ յառաջագային. պետ արուեստից գիւտք և հնարագիտութիւնք։

Օ ի նախ ի միտան դան

ուսոյ և ոչ ուսոյ այլևայն
անդր գանձել. ուր ոչ ցեց
յօտայն կենաց՝ զամենայնն
վարուք։ Եւ ակնկալուիք
անշարժ հաստով և անբիծ
ամենակալ տրութեանն.
պազ ի միակուռ հաճոյիցդ
ըստ արուեն։ Կեալ հանա
և իմաստութ առաքինութիւն
նել ստոյգ խոստովանութ.
նարգան պատուական առ
դոյն ի դոյ աճել. և զա
միշտ։ Որ կարօղէ զան
աչերն եւ յերկիւղն կալ
կամս ունն նայիլ. և ի նորա
տութենն այ։ Ցամաքամ ի
յինքն զհիշատակ մեծի գի
մնալ առ ի գրաւել
զբարիսն առաքինութիք
ցին խորհիլ Եւ ունել
մտաց և զգայութեց զեր
բարի գործոց պատրաստի
զաւրիսն առաքինութիք
վերնատաճողին. և ի հնարս
ունին զմտաւորութիւնն.
որ գովութ և պատուոյ են
արժանիք և վարձուցն
որ առնուն։

Լսակ որ ծուլութ՝ արհա
մարհանօք անցանեն ընդ
հնարագիտութի արուես
տիցն, անպիտան առնեն
զարուեստն։ Նպա և ուշն
յիշատակաց արուեստիցն՝
ատա յանկուցանէ ի ծու
լութ և ի տգեղութենէ
որ ի խանգարումն երևու
թանայ. որ անհանճարիցն
արուեստք՝ անգոսնին. և
ամօթալից լինին և անկա
նին ի տոյժս և ի տուգանս
և ի տանջանս անարգեալք
յամենայնի։

Պոյնպէս և ի կարդ քրիս
տոնէութե և ածպաշտութեէ
զգուշանալ. զի ամենայն
իմաստութիք և հնարագի
տութ ուղղեսցէ ի բարին
և ի ճշմարտին զգայարանսն
վարդապետութ հոգևոր
օրինացն և ըստ հաճոյից
բարերար կամաց աստըչին.
զմիմ եւ զդիշեր ի կամս
ուն խորհիլ։ Ցուշ առնել
մտաց և զգայութեց զեր
կիւղն այ. զի առ ամպետս
բարի գործոց պատրաստի
ցին խորհիլ։ Եւ ունել
զբարիսն առաքինութիք
վերնատաճողին. և ի հնարս
մնտանել առ ի գրաւել
յինքն զհիշատակ մեծի գի
տութենն այ։ Ցամաքամ ի
կամս ունն նայիլ. և ի նորա
սերն եւ յերկիւղն կալ
միշտ։ Որ կարօղէ զան
գոյն ի գոյ աճել. և զա
նարգան պատուական առ
նել ստոյգ խոստովանութ.
և իմաստութ առաքինութիւն
ըստ արուեն։ Կեալ հանա
պազ ի միակուռ հաճոյիցդ
ամենակալ տրութեանն.
անշարժ հաստով և անբիծ
վարուք։ Եւ ակնկալուիք
յօտայն կենաց՝ զամենայնն

Լաւն հանդերձարարք և
շինօղք և հողագործք
և խորտկարարք, և որ այլ
ինչ արուեստք ի պետս
մարդկան բնաւորեցան,
ըչ ապաքէն ի շնորհացն այ
ունին զմտաւորութիւնն.
որ գովութ և պատուոյ են
արժանիք և վարձուցն
որ առնուն։

Լսակ որ ծուլութ՝ արհա
մարհանօք անցանեն ընդ
հնարագիտութի արուես
տիցն, անպիտան առնեն
զարուեստն։ Նպա և ուշն
յիշատակաց արուեստիցն՝
ատա յանկուցանէ ի ծու
լութ և ի տգեղութենէ
որ ի խանգարումն երևու
թանայ. որ անհանճարիցն
արուեստք՝ անգոսնին. և
ամօթալից լինին և անկա
նին ի տոյժս և ի տուգանս
և ի տանջանս անարգեալք
յամենայնի։

Պոյնպէս և ի կարդ քրիս
տոնէութե և ածպաշտութեէ
զգուշանալ. զի ամենայն
իմաստութիք և հնարագի
տութ ուղղեսցէ ի բարին

զի խափանիչ և վերիպիչ են
շահաւոր օգտութեց ։
Ա՛ն խօսիլ ըզ ընտրական
զոր չէ արժան ։ այլ խօսիլ
զճշմարիտն և զօգտակարն։
Եւ ո՛չ լսել զլուրս խար
դախութեց ։ այլ որ յաճ-
ախինան յորդորէ՝ խոչըն այ
Եւ ո՛չ նայիլ ուր չէ ար-
ժան՝ ի շռայլս մարմնոյ՝ ի
զբօսանաց անարի։ Եւ ա-
ռատաձիտ լինիլ յագահու-
թէ ։ և աննախանձ և բա-
րեբար լինիլ առ ամենին ։
և օդնական տկարաց հո-
գևորաց և մարմնաւորաց։
Եւ ո՛չէ արժան զաղանդա
խուզել։ և՛ինն գեղե-
ցիլ՝ի կորուստ։ Եւ զգու
շանալ պարտ է յամենայն
անօրէնութէ. ՚ի բարկու-
՚ի հարկանելոյ, ՚ի սպկելոյ,
՚ի թշնամանաց, յերդմանէ
՚ի սուտէ, յոխակալուէ,
՚ի չարուէ, ՚ի նենգուէ, և
յանշահ բանէ. զի մի՛ բար
կացի ար և կորիցեն որ
զայսպիսիս ունիցին։
Լուկ որք ըդեմ այսոցիկ
զառաքինութի դնիցեն,

և ո՛չ գողք ակն հատա
նեն յաճախին պահպանու
թենէն։ Եւ քաղցր յիշա
տակօք ընթ սիրոյն անքակ
կալ՚ինմանէ անարատ սէր
բունքէ։ Եւ յլև երախտա
ւոր լինիլ առ հեռաւորս
և մերձաւորս ։ ՚ի նեղու
և յանդորրու ճոխ միշտ
՚ի ճշմարտութէ։ Խրել՚ի
մտաց և՚ի զգայութեանց
զսուտ և զպատիր խաբէ
ութեանցն զգուշժմունան
զեկամուտ նենգաւորին
և չարին աղաեղի ցանկէ
և խիստ ամբարտաւանութէ։
Եւ զլեզմամբ և ապշխա
րութէ լուացեալ՚ի խղճէ
չարեաց, և ստացեալ կամ
բարիս առ Աստ մարդկի,
փութալ պահել զպատուի
րանս նորա ։ և ընդ այ սիրոյն
կապիլ միշտ ։ և անդ ըզ
միտան ամբառնալ ։ և զնո
դութեն՚ի մեզ ձգել կենդ
դանի խնամօքն իւրովք ։
Եւ ահիւ նոր զգուշանալ
և զաստանալ մոեռիմսկ
րով։ արթուն և պատրաստ
լինիլ յամ երկրաւոր իրաց։

դին ամբ համազօր արուեւ։
Ո՛ր եւ որդին միածին եւ հո
ւրն որ առ Հայրն երկնա
զանառեաս մտերմութիւն սի
րոյ բարւոք ցուցանել
վոյթ ունել միշտ եւ զայս
զոյս պահել յայտսահիկ։
ուածն։ պահօք պնդիլ. եւ
ձանձրոյթ. յաղթիս արի
զուարթ. յօժարութ ան
սիրել. զաղօրմուն քաղցր
ընտրհօք. երկայնմտութիւն
դթութիւն բարի կամօք
Ո՛
եւ ան
նեալք երեւելեօք
երեւութիւնք։
շահաւոր օգտիւք պահպա
գործասիրութիւն. եւ որ այլ
զութիւն. հնազանդութիւն.
րութիւն. խոնարհութիւն. հե
ուղղահաւատութիւն. բա
տատի. բարի խորհուրդ.
Աիրոմն այ՝ սրբոյն հաս
ընդունիցին։
նոյն և վհատութիւնն
ի բարին կամ ի չարն, ըզ
կամքն շարժին զդայութիքն
ւրն և չարին։ Ո՛ ի որոց

մեծարանք և պարգեւք լի
նին նոցա ի տանէ. և զերա
նութիւնան յաւիտենից
ժառանգեսցեն։ Ո՛ ի սա
շարժմունք արիւնահոս որ
ի մարդիկ՝ ի կամաց շար
ժին ի լաւն կամ ի վատ
թարն. զի իշխանականն
ունի զերկաքանչիւրոցն.
կամ զբարւոյն կամ զչա
րին։ Այլ բազմադիմիք են
սերմանք բարւոյն ի մար
դիկ. զի աներեւելի սիրոյն
այ՝ երեւելի ցուցցէ զմիտս
բարւոյն։ Այլ առաւել
բարեօք վարուցի որ
ի պարծանս սրբոց. որք
վայելեսցեն զկենդան
աւետեօք։
Ասկ դժնդակ վարուց և
աղտեղի որ ի սերմանէ չա
րին բուսանին ի միտս,
յայտնին ի բծիցն՝ ընկա
լեալ սերմանքն ըստ ընտ
րութեանէ օրինացն. որք զհա
տուցումն ընկալան ի տանէ
զանշէջ հուրն և զանմահ
որդունքն. զի առեցին ըզ
բարին և սիրեցին զչարն։
զի ընտրութիք են յայ բա

ընդ բարիսն այլոց · իսկ
նախանձիլ և առնել զբա-
րին՝ բարի է · և նախանձն
նոյն է։ Այնպէս և առ ամե-
նեսին բարիս է իմանալ
զնախանձ և զցանկութիւն։
Զի ամենատեն բարերա-
րին՝ զբարին է սերմանեալ
ի մարդիկ · և յիշխանսն կա-
ման թողեալ · որք կա-
միցին վարիլ ի բարի կամ
ի չար։ Աւրութքեն ի հան
դէս բարեպաշտութեբ, և
հեշտութքեն ի չարն հակա
միտ միշտ։ Այլ կառավար
վարուց բարութեբ՝ ածս
րին է և եղբայրսիրի ·
զի սէր ոչ խորհի զչար ։
Իսկ չարեաց՝ է անածուխ
և անձնասիրու ի կառավար
ել առաքելոյ բանին · օտա
նալ յայ և առնել զկ
կամս մարմնոյ և մտաց · և
լինիլ որդի բարկութ 2 կոր
ն · 6 Այլ գարձեալ ասէ,
կենդանի եմ ոչ ես, այլ
կենդանի է յիս քս ։ այս
ինքն է հաճոյքն քի · ար
դարութ, սրբութեամբ,
ճշմարտութբ։ գաղ 2 · 20։

ծբ

Այլ հակառակ լինիլ դէ
ժընդակ չարին և իբաց
մերժել · զչարութիս, զչար
խորհրդածութիս, զչարա
գործ անօրէնութիս, զչ
պիղծ անառակութիւնս,
զսոսկ պատիր ցանկութեց
երդմունս, զանհամբոյր
զբարս անհաւան, զչար
ժիլն ի բարկութի արամ
սուր, զսահակութի ի
թշնամանս, զծուլութի ի
մեղկութբ, զլկտութիւն և
զանառակութի, զխաբկ
լութի և զնախանձ, զորդ
վայնամոլութի և զարբե
ցութ, զիսառասիրութիւն
և զամբարհաւաճութիւն
հանդերձ ամ բծիւբ եբ
անխնայ չարով և անիր
սէր աղտեղութբ որ անար
դանօք լի է։ Այսոքիկ են
դժնդակ վարք և վնասա
կար որոմանն սերմանք ·
որք առնձին բնութեամբ
չարաչար կոչին և ոչ բուի ·
այլ ի միասն ունին բարի
և չար։ զի սիրոյն այ լինի
սիրել զբարին և ատել զ
չարն։ Չար է նախանձիլ

ճ, 2

առնէ։ Արթիցեն ասէ ար
դարքն ի կեանան յաւիտե
նից, և մեղաւորքն ի տան
Ջանան յաւիտենից. որ պատ
րաստեալ է սատանայի և
հրեշտակաց նր։ Մտթ. 25. 46
Ոչ այցեալ է վն նեռին՝
մարդն անօրէնութե, որդին
կորստեան. զոր Տդւով
բերանոյ իւրոյ սատակէ՛
զնա։ 2 Թես. 2. 3։
Ոյն են պտիժք որ զնոյն
գործեն զդժնդակ վարս
և զզազիր գործս։ Օ՜ որ
ապականել հրամայէ քա՜
րոզն հեթանոսաց՝ զմեղաց
զանդամս մարմնոյ։ հմմ 6
Ո՞ւր իսկ զգանկութիւն
Ջարեաց յաւմ. որ է մեղաց
մարդ և կորստեան որդի
եմ ժառանգ յաւիտենից
հրոյն։ Իսկ որ ստանայ զզ
վարս սուրբս և անարատս
որ ըստ պատուիրանին այ,
կոչի մարդ արդար և ըն
և ճշմարիտ ամ առաքինութ
կատարեալ՝ ի քն. ժառան
գորդ լեալ երկնից ար
քայութեն և անանց
բարութեցն։

Ծդ Ո՞րդ

Ա՛ր դարձեալ ասէ լալով
զբաշնամեաց խաչին քի.
որոց կատրծն է կորուստ.
որք զևերկուրս ևեթ խոր
հին։ փիլ 3. 18։ և խօսին
և առնեն զջար, և զձեղեն
ամ անիրաւութե և դժբն
դակ ջարեօք։ Իսկ ընդեմ
ջարին զբարին գործել՝
պակաց և փառաց ևպատ
ուոյ է արժանի ընդ նբան
ամ։ Իսկ որ զնծ սիրել
ասէ և առէ զեղբայրն,
որպ ասէ, որ գտանէ և կո
րուսանէ, և ընու և հե
ղու։ զի յամէնամ պարտ է
զբարեաց զհետ երթալ,
և ընդդեմ կալ ջարեացն
մարտից։ Որ առիթ լինի
ջարին, զնոխարէն ջարին
առցէ։ սոյնպ և բարեացն
առիթք՝ բարիս ընդունին
յամենակալ տնէն և ժա
ռանգեն զերանութե։ Օ՜
ի խափանիչք բարւոյն
ջարասերքն՝ յանշէջ հուրն
ընդ դևան պարտաւորեալ
տանջին։ Ա՛ր յերկոցունց
վը ասէն իսկ անտուտ
բանն քի զդատաւճիռն

Ա՛ր ունի ականջս լսելոյ,
լսի՛ցէ հոգեւոր խրատուց
ի՛քս յն ի՛նոր մեր։
Աղօթք փառք յաւիտեանս
ամէն։

Յանդիմանութիւն ընծայու
ընդ իրաց։ Ա՛ր չանիւթոյին
չէութեան ածէ. Սէջոյն Դ՛աւիթ
գոյն Տ՛ոյոյ Լ՛ուսաւորչի
ասացեալ։

Ա՛՛՛ Ը

Ե՛ս Հայր ծնեալ
ուստեք. այլ
որդի ես ծնեալ
և ո՛չ արարեալ։
և ո՛չ հոգին սբ ստացեալ.
այլ բղխեալ։ Ընդանջենայ
ընդդէմ միաբան խակուբ ընդ
հօր և առ Հայր և ի հօրէ։
Ոչ բոց և ջերմութի՛ւն ի
հրոյ։ Ոչ տապ եւ ճառա
գայթ յարեգականէ։ Ոչ
ջուր և բղխումն յաղբերէ
Ոչ բան և ոգի ի մտաց։
Ա՛ժժեալ յառանձնա
ւորութիւն, այլ հայեցեալ ի
միաբանութի՛ւն ի բնութեն
և

քէզ լսեա վաստակոց քոց։
ան՝ զոր պատրաստեցեր
ղերս, եկ մ՛ուտ յուրախուի
Ա՛ղբ՝ զայսպիսի խրատս
ի մտի պարտէ ունել և
չթողուլ ի մտաց ոչ ան
տեղեակ. զի զցա՛ս հո
գւոց և մարմնոց բժշկէ.
և առողջութի՛ւն շնորհէ ի
հակառակացն որ վնասեն
ղերևելիս և զաներևոյթսն
յուղղութենէն։
Ա՛ղբ զգոյշ լեր այսոցիկ
յուսուցանել, ի լսել և
յառնել միշտ զխրատս կե
նաց. որ մաշէէ ամբարշ
տութե և անօրէնութե և
աղտեղութե մարդկան. և
կանգնէ՛ զկործանեալն
ի մեղս և զարդարան պա
հէ միշտ։ Ո՛ր որ զպատուղ
իւր ի ժամու տացէ, եղև
նա որպ ծառ տընկեալ ի
դնացս ջուրց՝ ի հոգեւոր
խրատս. և զամ զոր ինչ
առնիցէ, յաջողեացի նմա
աստ։ Ա՛ն լսելոյ է՝ ի քէ
որ ասէ, ծառայ բարի և
հաւատարիմ. որով՝ի սա
կաւուք հաւատարիմ է
ղերս, եկ մ՛ուտ յուրախուի
ան՝ զոր պատրաստեցեր

Ինքնիշխան Հաւատարմութիւնը էր և՛ յաւէժ փրկական խորհրդով յազգս մարդկան՝ առ մերձաւորութիւն Հաղորդութեան կենդանական սիրով։

Ամենակար զօրութիւն էր և՛ յիւրում պոյուէն՝ առ՛ի զօրացուցանել զգ զօրս իւր՝ ի մարտս հոգեւոր պատերազմի՝ լինիլ յաղթօղ յերեւելիս և յաներեւոյթս։

Կենդանի երանութիւնն սի ըոյն՝ ած էր և՛՝ բորբոք մամբ առ խնամեալսն՝ պահել զարդարս, և՛ իզձումն ած ել զմեզաւորս։

Ուսուցողեալ և փառաւորեալ ընդեալ սրբութիւնն էր և՛՝ ի նորոգել՝ ի պայծառացուցանել և՛ ի փառաւորել զարարիծս բազմաշող շնորհօքն և լուսաւոր աւետարանն։

Պատուիրեալ խնամոքն էր և՛՝ անպատում բարութիւն առ՛ի խնամած ութիւն արարածոց երևելեաց և անտեսանելեաց՝ զի հասցեն երևութից՝ զի ի

և ոչէ եկամուտ ինչ յատ անձնաւորութիւնն։

Ո՞ յա առակք ճշմարիտ ընդ հաղորդութիւնն։ Ասուի անակիզքն՝ կեանք և կեցուցիչ՝ ամենագիւտ սէրն և ամենակալ զօրութիւն։ Ձայր հորդի և հոգի սրբ։ Արեգք անձինք և մի բնութի և մի կամք արարչին։

Ո՛ր բարերարն եւ հասուցիչն՝ ած էր և՛։ Որ անակիզքն յիւրում փառան՝ և միանձնաւոր անվախճան առ խնամն արարածոց։

Ո՛ր ճշմարտութի էր և՛՝ յէութէ իւրում անփոփոխ՝ և հաստատութիւնն արարածոց։

Ո՛նվրէպ ամենաշահ գիտութի էր և՛՝ յիւրում անբաւութէն առ լուսաւորել հորութէ արարածոց։

Ո՛նհաս խնամատար իրաւունք էր և՛՝ յիւրում անձառելի նախախնամութէն առ արարածս ամ՝ կենարար ամենագիւտ ամենաշահ խրատիւք։

տակարան առասցին արա-
րած իւր. և զեկամուտն
՚ի մտաւորս և՚ի բնաւորս
ածցէ ՚ի լաւագոյնս ամէն
իմաստ դիտութիւնէ իւրով
՚ի ժառանգուն կենացն.
քաջահաս առաքինութիւն
պահակեալ յարքայութեն
երկնից։ Եւ յապիսի յոյ-
սով հաստատեալ և հնազան
դեալ. որոց աշակերտիլ
եղև ածային վարդապե-
տութեն. որ ի բարին հա
ճոյն և կատարելն. զի մըշ
տընջենաւոր և անեղծ կե-
նացն հատցեն։

Որ էնն և է և կայ յան-
բաւութիւնէ իւրում. և բա
րութք բարերարութիւն իւրով
խնամէ՝ զարարածս ամ։
Որ աննուաճ է և անբաւ
և աննահանջ։ Որ իմեր է
քան զարարածս ամենայն՝
անքննին մեծութիւն և փա
ռաւք։ Որ կենաց և փառաց
և լուսոյ է տուօղ. ամենա-
շահ կենարար երանութիւն։
Ինքն ՚ի յինքենէ՝ բաւա-
կան է առ ամենեսին. որ

Օ ՚ի զշահաւորսն և զօգ-
տակարսն ամենայնի ստեղ-
ծեալ ամենայն արարածս
ի գոյացութիւն. ոչ ՚ի
պէտս ինչ ՚ի նոցանէ
ունելոյ. այլ զի ամենայն
արարածք ՚ի նմանէ ունիցին
զգոյութիւն և զկեանս և
զշնորհս. որ ՚ի նմանէ
բղխեալ ՚ի նոսա հոսեալ
ամենայն բարիք. որ ՚ի
նմանէ ունին զգոյութիւն
և զկեանս և զշնորհս։
Ոչ ՚ի պէտս ինչ ՚ի նոցանէ
ունելոյ. այլ զի ամենայն
արարածք ՚ի նմանէ ունիցին
զգոյութիւն և զկեանս և
զշնորհս. որ ՚ի նմանէ
բղխեալ ՚ի նոսա հոսեալ
ամենայն բարիք. որ ՚ի
նմանէ ունին զգոյութիւն
և զկեանս և զշնորհս։

ոչէ ընդ բազմահեզոյն և
ի մեզ լեալ։ Եւ այժմ
ոչ էր, մինչ ոչ էր ի ջուրն
եւրեւել ի շնորհն։
Լուել և բարկութիւն
մացն առ ի մեզ չնորհն։
քի քաղցր և անճախանձ կա
մեալ։ Եւ այժմ ոչէ ըն
խորհանկել ջուրն և՝ իքն
ոչ էր նախ, մինչ ոչ էր
Լաբէութիւ և նենդութիւ
ղէն զմերս ի՝նոցնա։
դէն քի մերովս, և ուշ
Եւ այժմ ոչէ ի՝ հնազան
մինչ ոչ էր անհանեալ
Հակուի ոչէր յառաջ
Ընդհազանդուի և ըստա
յաճախութե ցուցանեն։
և օրինացն ընտրութե, և
վայր կործանել։ Եւ այժմ
ոչէ երևեալ ի հաւատոյն
բանն, մինչ ոչէր հակա
Ընհատուտի և ցանկու
երևել ի՝ ձեմարտութեն։

Ընհանապատիր խաբէութի
և խորհանկ կեղծաւո
անարդի ի՝ նըցն այ։
Լուսաւոր յարութիւն քի
Եւ այժմ լուծել
ոչէին։ Եւ այժմ լուծել
Ա՜հ ոչ էր, մինչ մեղք
և յապշխարելոյ պէտս։
դառնալ յապականութի
և վերստին ծնանիլ ի՝ջրոյ
քարոզութեն և հաւատոյ
մեր զջարն, և լսել աւետ
վերկեցուցանել ի՝ ջրին։
ութեն յառաջագոյեալ
ուսաի է կորուստն, ոչէր
ստութիւն բանսարկուին
լակ պատիր խաբէութեն
երկնից և անպատ բա
դասուց և արքայութեն
ձարտին ժառանգաւորս առ
րուին և ամենագիտ հան
կամօքն և ամենաշահ սի
դեսին, և բղխող հոգւոյն
Ընհ իւր բարերար
Հայր է միածնի որ
Ալր հայրէ միածնի որ
և խորհանկ կեղծաւո
ութեն և ամբարշտութի
էջեր նախկին, մինչ ոչ էր
բանսարկեալ սատանայի։
Եւ այժմ ոչէ և ոչէ
երևեալ ի՝ ձեմարտութեն։
Ընհատուտի և ցանկու
թիւն չարեց ոչէր ի՝սկըզ
բանն, մինչ ոչէր հակա
ռակասէր աճամարտն ի
վայր կործանել։ Եւ այժմ
ոչէ երևեալ ի հաւատոյն
և օրինացն ընտրութե, և
յաճախութե ցուցանեն։
Ընհնազանդուի և ըստա
հակուի ոչէր յառաջ
մինչ ոչէր անհանեալ
այ սատանայ և մարդն։
Եւ այժմ ոչէ ի՝ հնազան
դէն քի մերովս, և ուշ
ղէն զմերս ի՝նոցնա։
Լաբէութի Լենենդութի
ոչէր նախ, մինչ ոչէր
խորհանկել ջարն և՝ իքն
մտեալ։ Եւ այժմ ոչէ ը
քի քաղցր և անճախանձ կա
մացն առ ի մեզ չնորհն։
Լուել և բարկութի
ոչէր, մինչ ոչէր ի՝ ջարէն
մեզ լեալ։ Եւ այժմ
ոչէ ընդ բազմահեզոյն և

զանուն արդար յանարատ
աբելի արդարոյ. ունելով
զնա ի սկզբան անդ. այլ յետոյ
ի ինեղբաս մահն ի հակառա
կորդէն որ ի նոսա զմեզ
ընկեաց: Եւ այժմ ոչ է
յորժամ կենարար գառն
նոսիրեցաւ ի վերայ խաչին
վերջաբանեալ մեզայ և հաշ
տեալ հօր ընդ արարածս:
Եւ վերստին ծննդեամբ
աւազանին փրկական խոր
հրդովն կենագործեաց
զհաւատացեալս ի նա որ
դուին: Եւ զամբարիշտ
հպարտս և զամբարտաւանս
կործանեաց, և բարձրացոյց
զխոնարհս առհաւատեալ
յուսովն: Եւ լուծաւ ե
կամուտ մեղքն. և այն որ
զիշխանութիւն ունէր զմա
հուն. այսինքն է սատանայ
ի կեցուսոյն զմեզ
նեալն ինքն կամեցաւ. երևեր
լի շնորհօքն և մարդասի
րութեամբ: Որոյ բա
զումք երևեցան ի սկզբ
բանէ վկայք կենաբերը
գալստեանն. որ նորոգե
լոցն էր զմեզ յրենէ անտի
զոր մարդասիրին և փրկչէին:
Ամբարտաւանութիւն և
անճնասիրութիւն ոչ էր,
յորժամ ոչ էր հպարտացել
էարն և պատրեալ զմեզ:
Եւ այժմ ոչէ յերևիլ
խոնարհին և զմեզ սիրո
ղին. յասելն, ուսարուք
ինէն. զի հեզ եմ և խո
նարհ սրտիւ. և գտջիք
հանդիստ:

Յառաջն եւ թշնամանք
ոչէր նախ: և այժմ ոչէ
յորժամ գումն ողորմե
լով շարժի ի խնամս:
Ընդ յագուն որովայնամո
լութիւն և ագահութիւն ոչ էր:
և այժմ ոչէ պարկեշտից և
աստիրհոլաց զերկրաւորս
Ընդհոյ աղտեղութիւնքն
ոչ էին, մինչ ոչ էին անմաք
րութիւնքն: և այժմ ի սրբ
բութեց աճապին շնորհացն
լուծաւ գարշութիւն
ախտին:

Եւ ահա մեզք և անիմաց
էարութիւնք երևեցին
եւ աներևոյթք ոչ էին
գործակցօքն իւրենց սա
տանայիւ և դիւօք նորին

ընթալ ոչ հայրն երկնաւոր
կատարեալ է։ Որ կամք
բարերարութեն իւրոյ ընու
զամ արարած, և յորդո
րէ զամ միոս ի բարեգոր
ծութեե կամին։ Եւ յերկ
նից յերկիր խօսի բարե
րարութին զգարձն յապաշ
խարութե մեղաւորաց ։
խոստովանիլ զյանցանսն,
և ղջանալ վս որոյ գոր
ծեցին. և պատուղ արժանի
ապաշխարութե առնել ։
որ զօրս հրշտակաց ուրա
խացուցանէ ընդ ի բանին։
Ո՞ ի ասէ, վս միոյ մեղա
ւորի որ դառնայ յապաշ
խարութիւն, ուրախութիւ
հրեշտակաց ի յերկինս ։

ղուկ. 15. 10։

Եւ զինչ պարտ է վասն
արդարոցն ասել, առա
քելոցն և մարգարէիցն,
մարտիրոսացն և վարդապետացն
և ճգնաւորացն և
պարկեշտ ամուսնացելոցն։
Որք ոչ ունին զաղտեղի
ցասումն եւ զվնասակար
ոգւոց. և զամբարտաւա
նութի. և զբարկութիւն.

վարուց։ Որպէս ենովք
յուսովն։ և ենովք հա
ճոյիւքն այ փոխեցաւն։
Նոյ կատարելութեամբն
յարդարե։ և աբրահամ
հաւատովն։ և իսահակ ա
ճեռեաց որդին։ և յիճ
տեսօղն մարտի առաքինու
թե։ և յովսէփ պարկեշ
տութեն։ և դաւիթ ուղիղ
և հեզ թագաւոր։

Այսու ամ նբ մրգրկեն.
և մակաբայեցիքն. և երեք
մանկունքն ի հնոցին. մին
չև ի յովհաննէս ճրագն
արեգականն արդարու։
Որ լուսաւորէ զամ մարդ
եկեալ յաշխարհ՝ լուսովն
աճգիտութե քս փրկիչն
որ եկն յն փրկել զմեզ
Նորս և լուսաւորել զզ
սիրտս հաւատացելոց. բա
ղերար կամք արարչին մե
ծոյ պղաբերս լինիլ ըստ
արդարութե օրինացն և
հաճոյից ամենակալ տերու
թեանն։ Եւ արքայութե
յուսովն՝ անարատ վարուք
ընթանալ ի կէտ վերին
կոչմանն. և լինիլ կատա

Այն մահ ոչ էր, մինչ ոչ էր
և ոչ ևս կայ ընդդէմ.
Ոչ ծանի ստուեր խաւարն,
Ոչայց ի գալ լուսոյն լու-
կան մնան սևութիւնքն։
և որ այլ ինչ սևութիւնք
իցեն. և ի ծագել արեգա-
կանն և լուսաւորել, նոյնպէս
ի ծովակին ողբ ասէին, զի
կայ մեր և քոյ՝ ծրդիւ այ.
յառաջ քան զժամն եկիր
հոգուսանել զմեզ աբդ այ։
յօհ 12 • 31 ։ Օ՛ ի գիտեն
և նոքա զժամանակ դա-
տաստանի իւրեանց և մեր.
և զհատուցումն ըստ ար-
ժանեաց անօրինաց և ան
հնազանդից և անարբոց և
պղծոց ։
Օ՛ ի սատանայ ոչ էր՝ մինչ
էր ամբարշտել։ Այժմ
անզօր է ըստ ասացելոյն Տն
եթէ, իշխան Հիս այսորիկ
դատապարտեալ է և ընկեցիկ
արտաքս։ Յոհ 8 • 29 ։
Այն խաւար ոչ էր և ոչէն.
զի ստուեր է տարերց և
ոչ բնութիւն ինչ։ Օ՛ ի աչ
ծուխ՝ սև է՝ զստուերս
և որ այլ ինչ սևութիւնք
իցեն. և ի ծագել արեգա
կանն և լուսաւորել, նոյնպ
ի ծովակին ողբ ասէին, զի
կայ մեր և քոյ՝ ծրդիւ այ.
յառաջ քան զժամն եկիր
հոգուսանել զմեզ աբդ այ։
յօհ 12 • 31 ։ Օ՛ ի գիտեն
և նոքա զժամանակ դա-
տաստանի իւրեանց և մեր.
և զհատուցումն ըստ ար-
ժանեաց անօրինաց և ան
հնազանդից և անարբոց և
պղծոց ։
Օ՛ ի սատանայ ոչ էր՝ մինչ
էր ամբարշտել։ Այժմ
անզօր է ըստ ասացելոյն Տն
եթէ, իշխան Հիս այսորիկ
դատապարտեալ է և ընկեցիկ
արտաքս։ Յոհ 8 • 29 ։
Այն խաւար ոչ էր և ոչէն.
զի ստուեր է տարերց և
ոչ բնութիւն ինչ։ Օ՛ ի աչ
ծուխ՝ սև է՝ զստուերս
և որ այլ ինչ սևութիւնք
իցեն. և ի ծագել արեգա
կանն և լուսաւորել, նոյնպէս

կա որ
փոխ Աչմարտութեամբն
շահ երախտեօքն և անփո-
սիրովն իւրով. և ամենա-
զարարած ամենագիտա
բարերարութիւնն Հայրդրդութեան
մենաւոր Հայրդրդութեան
սբս: Ո՛ի ամենակալ ա-
քի վայելեցեն ընդ ամ
րեալ. յանապատ բարիան
որդեգրութեամբ արժանաւո-
րեալն և փառաւորեալն,
ընդ մեծա-
ահիւ և սիրով: Նա ընկա
զացն որք ծառայեցին ան
ջնորհքն ան խնդրայ սիրո
վայելեն: Ո՛ի երևեցին
ազաշխարհացեն և ժամա
ցին ի յուսոյն կենաց:
Նա զվատան՝ զի ահիւ ան
սրովն խնամէ:
ցանէ՝ զի մի՛ ոք զրկեսցի
ւցն. և զերկոսին կողման
Ո՛ քաջան՝ զի մի՛ երկու-
ի յաւիտենից խոստացե

Նա երկաքէ չիւրովքն խոս
ան և յորդորէ՝ բարեաւն
և ահիւն: Նա զկնճեցու

պարտական լեալ մարդն
մեղաց: Նա այժմ ոչէ՝ ի
յայանիլ կենաց և յարու
թեան որ՝ ի մեռելոց: զի
երկոքինն հրաժեշտ առին
մահ և խաւար՝ ի ծադել
լուսոյ և կենացն:

Նա այս ամ յօրինուածք
իրաց և օրինաց՝ ի անդ
են. յաղագս այսորիկ, որ
քաջ եւ պիտանիքն էին
պատրաստ՝ ի լաւութե առա
քինութեն, թադ՝ի գլուխ
մացեն՝ ի Հանգիստան լու
սոյ և կենացն յաւիտենից:
Նա ոք վատն էին եւ
ծոյլք եւ արհամարհօղք
աճապին պատուիրանացն,
ընկալցին զպատուհասիցն
զպատիժս յանշէջ հուրն
դեհենին. որ կազմեցաւ
նց: Ո՛ի առանց եպերա
նաց է արդար դատաւորին
իրաւունքն որ առաջի Աչք
մարտութե փակ է: Նա վը
կայեն երկոքինն կողմանքն
լաւացն և վատթարացն.
որ փառացն ունի զոյս՝
և որ թշնամութեան և
տանջանաց ակնկալութի-

ռաքինութիւն բազմաց
ունելով յանձինս և յա-
յարհամարհանս՝ ուղղէ
եւ ի գործ ածէ՝ բարւոյ
զգուշանալ և զգաստանալ:
Լաւ է զկամակորութէ մոռա-
նալ՝ և մարմնոյ՝ ածել ի հնա-
նութ և ի հնազանդութէ
հոգևոր կարգաց և կրօ-
նից. խելք ի միջոյ և իբաց
բառնալ զբար սովորու-
ահին և սիրով: Լաւ է զամ
շարժմունսն՝ յածախինան
բերել. և շահել բարձր
մտածմամբ. և ճգամբք և
վաստակով մշակել յա-
ռաքինութէս. և ցուցա-
նել զհանդէս մտերմութ.
զի կանուխ և անագան ե
րևեսցի պտուղ բարի:
Որպէս լոյս ոչ փոխի ի խա-
ւար, այլ զնահատն լուսա
ւորէ. և ոչ կեանք ի մահ,
այլ զմահացեալսն կենա
գործէ ի սր: Այսպէս
կամք բարի՝ զանարգան թո
ղու, և զլաւն մեծարէ՝
ընդհանօք ամենակալին. և
բևեռակ որպէս լուսաւորք
յայնհարսի. զբանն կենաց
ունելով յանձինս և յա-
ռաջնորդութիւն բազմաց

որ յերևելիս և որ յան-
երևոյթս՝ ուղղէ և ոչ տայ
քակիլ որ ի մեզ բարի մա
տակարարն ի բարերարէն:
Ո՞ ի անեղծ և անապական
ոչ ինքն փոփոխի, այլ ինքն
փոփոխէ զմեզ ի լաւն:
Լաւ է զկենդանութէ ստեղծ
ուածոց զարմանալի յօրին
ուածովքն իւրովք և հան
դիսիւքն լաւութէ ի գործ
անդ զանյարմարան յար
մարէ պէս պէս յօրինու
ծովք ի բարիս: Լաւ ըզ
վերիպեալն յերկմտութէ՝
փոխէ ի հաւատարմութէ
իւր. և զստութեան մէ
քենայս էարին ածէ ի
ստուգութէն:
Աստեան կազմէ ածէ խրա
տու ի նոր գործ ի լուսա
ւորութիւն ամ անձին. և
հնարագիտութէ կենդանա
բար և կատարել իմաստից՝
բարւոյ մասին հաղորդիլ:
Լաւ է զկամուտ քաղն էար
կատացն և էար խորհրդոցն
և էար գործոցն իմել խոս
տովանութէ: Լաւ է զնա
նայեալ միտան ի ծուլու

արդարև Ճշմարիտ պար-
զե՛ գիտեալ արդարութ-
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր Հօրն՝ պատրաս-
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։
Նե՛ գիտեալ արդարութ-
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր Հօրն՝ պատրաս-
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։
Նե՛ գիտեալ արդարութ-
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր Հօրն՝ պատրաս-
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։
Նե՛ գիտեալ արդարութ-
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր Հօրն՝ պատրաս-
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։

զե՛ արձանացել բերկրին անճ-
անց ուրախութեն որ՛ի հայր
և յորդին և՛ի հոգին սբ ։
Ուստի մերժեալ են մար
մնականքն ամ ։ և բղխեն
պես պես բարիքն ։ որ կան
և մնան՝ ի վայելումն կե-
նացն անվախճանից սբցն
այ ըստ երանութե սիրոյն
սբց, ՚ի կոչումն հրաւիրե-
նաց ուրախութե հարսն
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր հօրն՝ պատրաս
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։
Նե՛ գիտեալ արդարութ-
նեացն։ Որք ըստ կամաց
երկնաւոր Հօրն՝ պատրաս-
տեցին զանձինս իւրեանց ։
Որք և պահէին լուսաւոր
պահօքն՝ ի գովեստ փա-
ռացն այլ յանվախճան ու-
րախութիւն։ Նստ առեալ
զառհաւատչեայն յուսոյն
կենաց ։ և անդ կացեալ
ընդ երախտաւորսն՝ ի ժա-
ռանգութիւն արքայութեն
երկնից։ Նստ ազատեալք
յամօթանաց , եւ անդ՝ ի
վշտացն ապառնալեաց ար
դար դատաստանին և՛ ի պա-
տուհասից տուժից տու-
գանաց դառն տանջանաց։

՚ի կեանս անբիծս ։ Նհան
դես բարեպաշտութեան
անցուցանել զայն ևս ժա
մանակս ըստ արուեստ կար
գաց ։ անարատ և սբ և
Ճշմարիտ վարս ստացեալ
հաճոյս բարերար կամաց
արարչին։ Նե՛ մտերիմ և
քաջասիրտ հաւատով՝ զան
արժան իրս հալածել և
արժանաւոր օգուտք ըզ
շահաւորսն ժողովել։ ուս
ուսմ անուն բարուեստ և պար
ծանաց յերկրի թողուլ,
և յերկինս համբարել ըզ
յաւիտենական կեանն։
ուր փառքն եւ անսպառ
բարիքն պատրաստեալ կան
յուսացելոց։ Որք զաստիս
արհամարհեցին կենդանա
րար սիրովն այլ և անճառ
երանութե յուսովն որ՚ի
ար, և վայելուչ ազատու
թեամբն։ Նագաւորելք
՚ի փառս բարձրելոյն , և
յանկումն բեկեալ մոտց
թշնամւոյն՝ և բարձրանալ
ընտրելոց ։ որք հաւատով
պարտեցին աստ զՀանդ
պազդդ թշնամին։ և անդ

թարութիւնն, անարգել
դրաբականն սիրոյն զմիսի
և զանեւտեսացն. առնուլ զք
զուշացեալ՝ի կամս անձն.
բութեան. ամրացեալ և
վարագուրին մնալ՝ի սրբ
մարմնաւորս. և՝ի ներքոյ
լինիլ՝ զամենայն ծուփս
անարատ կայցէ արտաքոյ
և՝ի նոր բարիսն փափագիլ.
և զրաւեալ ընդ խուրձ զք
համս շարժմանց մարմնոյն.
ձիւթ առեալ՝ի տնէ՝ի
նոր օգնականութենէն. զի
լինիլ՝ զամենայն ծուփս
մարմնաւորս. և՝ի ներքոյ
վարագուրին մնալ՝ի սրբ
բութեան. ամրացեալ և
զուշացեալ՝ի կամս անձն.
Եւ նոր զգուշութիւն զար
թուցեալ՝ի սուրբ կոչման
աւետեացն. առնուլ զք
դրաբականն սիրոյն զմիսի
և զանեւտեսացն. առնուլ զք
ձգամբքն մեծարեցան՝ի
տնէ յանապատ ամենագիտա
սիրոյն ժառանգութենէն.
զարթուցեալ յերկրաւոր
իրաց և՝ի զբօսանաց մար
մնաւորաց. զմտաւ ածել
զնաւրս ամենագիտա զգու
շութ որ՝ի յերկրի. զհի
և զգիշեր անսխալ խորհրդ
դով ընդ աճ պչնուլ եւ
զմայրել՝ի լուսաւոր գեղն
նոր ջերմեռանդն սիրով.
և յիշատակօք խոստացեալ
որդեգրութեն անձկանալ
և՝ի նոր բարիսն փափագիլ.
և գրաւեալ ընդ խուրձ զք
կամս շարժմանց մարմնոյն.
ձիւթ առեալ՝ի տնէ՝ի
նոր օգնականութենէն. զի
անարատ կայցէ արտաքոյ
լինիլ՝ զամենայն ծուփս
մարմնաւորս. և՝ի ներքոյ
վարագուրին մնալ՝ի սրբ
բութեան. ամրացեալ և
զուշացեալ՝ի կամս անձն.
Եւ նոր զգուշութիւն զար
թուցեալ՝ի սուրբ կոչման
աւետեացն. առնուլ զք
դրաբականն սիրոյն զմիսի
և զանեւտեսացն. առնուլ զք

դևօքն մեծացիլք. և յար
գանօք և պատուօք փառա
ւորեալք պարծանօքն.
Եւ այնպես զերծեալք՝ի
ըսպառնալեաց գեհենոյն
և տանջանացն. Ո՛ւր ա
ցեալ՝ի բանն որ՝ի վերայ
ամբարշտացն և մեղաւորց
ցուցաւ՝ի տնէ. երթայք
յինէն անիծեալք՝ի հուրն
յաւիտենից. ուր լալ և
ցայն և կրճելատմանց.
որ պատրաստեալն է սատա
նայի և արբանեկաց նր.
Եւ առ Տէր որոմն ասէ,
եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ
յարքայութենէն երկնից.
որով՝ի սակաւուդ հաւա
տարիմ եղայք, ի վերջ բազ
մաց կացուցից զձեզ. մը
տեք յուրախութիւն ձե
րոյ՝ի միշտ ջերմաւոր կենան
ընդ սբ Հրշտկան առ Թա
դաւորն փնդ. որ ասացն,
ուր եմ ես՝ անդ և պաշ
օնեայն իմ եղիցի. Ուր
՝ի կենդանի ուրախութեան
ուրախ առնէ ըզ սիրելիս
իւր ըստ իւրաքանչիւր վաս
տակոցն. Ո՛վ ի՛ւրեանց

մերձաւոր առնել զՀԵ
ամենեցուն ի բարին, և
լատացն։ Ո՞ւսանիցէ՞ր
սերոցն և՛ ի պահպանու-
կամացն՝ ի գիւտ կորու-
արար զմեզ իւր բարերար
փրկուէ։ Որ գործակիցն
պատճառ է մեր կենաց և

զանմոլար ճանապարհն որ
տանի ի կեանսն յաւիտե-
նից. Հասանիլ յօժեւանս
կենաց յաւուրն փրկուէ։
Ո՞եծաւ ցանկութէ և
աստիկ ծարաւով ճաշա
կել զանուշակ քաղցրութի
բարերար ինամոցն. և՛ ի

և սուրբ շարժմամբ։
Եւ բորբոքմամբ սիրոյն
յորդորիլ ի կեանս անու
շակս կենարար բանին.
Հաղորդութէ սբ խորհրդ
դոյն՝ յիշատակօք անձա
ռիցն, նայիլ ընդ գեղն խոս
տացեալ աւետեաց։ Որպ
զմեզուսացն է իմանալ. որ
զծառկանցն զկարևորսն ի
մեղուանոցն բերեն. և
նոքօք գործեն զքաղցրու
թիւնն անուշացուցիչսմ
դաժան և դառն ճաշակից։
Ո՞յսպէս և՛ ի կենարար խր
տասն ժրացելք, և յայն
ցանկ ընկալեալք զօգուտս
կարան, իմաստուէ առաջ
նորդել յայմ բարութիւնն
առ պատրաստութէ Տէ-
ոյ ձշմարիտ ևնք վարուք.
քաղցր յուսով ընթանալ
նից. Հասանիլ յօժեւանս
կենաց յաւուրն փրկուէ։
Ո՞եծաւ ցանկութէ և
աստիկ ծարաւով ճաշա
կել զանուշակ քաղցրութի
բարերար ինամոցն. և՛ ի

նոսին վայելել զանձառե
լիսն մտաւոր իմաստութէ
ի քս. սբ խանդաղատանօք
ի նորոգութէ մերձեալ։
Ընկալեալ առՀաւատացեալ
ըզկեանսն. և՛ ի նոսին կալ
ծեալ յանկարօտ երանու
թիւնսն. անսպառ միշտ
յանձառսն և յանբաւսն։
լեալ անձանձրոյթ՝ զօրու
ի յաւիտեսն Տէր զբօսա
նաց. որ շարժէ զմիսան ի
մոլարսն, և զմարմինսն ի
հարուածս ցանկութէ. որ
ամօթոյ և անարդանաց է
արժանի պատժոյ։ Ո՞ւր
ի յերկինս ուշ ունել. և
զվերինն խորհիլ պատրաս
տութէ Հայեցութէցն այ։
Ո՞վ վեր ունել զմիտս առ
այն՝ որ ի վերն է քան զվե
րինսն և զնեղբինս։ Որ
պատճառ է մեր կենաց և
փրկուէ։ Որ գործակիցն
արար զմեզ իւր բարերար
կամացն՝ ի գիւտ կորու
սերոցն և՛ ի պահպանութէ
լատացն։ Ո՞ւսանիցէ՞ր
ամենեցուն ի բարին, և
մերձաւոր առնել ըզՀԵ
ա ա

միշտ զամենակալն և զտէր
ընդն բարեաց աճ։ Որ և
փառս տալոյ ինքեան զմեզ
արժանի արար. և զործա
կից լինիլ իւրոյ բարերար
կամացն։ Որ ջուցցուք
ի նեղութեան և յանդորրու
զհանդէս մտերմութեան
մերոյ առ նմա. և նա ան
նուազ զիւր պարգեւն
շնորհէ մեզ։ զի զամգուն
զկեանն կամի և ժառան
գաւորն լինիլ անանց փա
ռացն և մեծութեանն որ ի
քն յայտ տր մեր։ Նմ մեք
որ նուաճ եղաք՝ իւրաքէչ
իւր վաստակօք և առաքի
նութեամբ պարտիմք սրբիլ ի
չար ցանկութենց, և առիթ
լինիլ բազմաց փրկութեանն.
և ձչմարտեալ վարուք փո
խիլ յերկրես ի յերկինս
ուր Հանգիստն. յանու
շակ արքայութեն ընդ քի լի
նիլ և ի նր երանութիւն
վայելել։ Նմ որպ անդա
մօք կանգնի հասակ, այսպ
բարի գործովք և հաճա
տուիք ստուգի յոյսն. և
յուսովն Հանդէս։

Ո գնական ունիլ միշտ զգ
շնորհս բարերարին. և յա
ճենայնի գ՚ինալով օրինել
աւետրան, և ընտանեցու
ցանել զօտարն ինամով
մարդասիրութե։ Չովրիլ
ամենեցուն ի փրկութի և
ի կեանն. Հեռաւորաց և
մերձաւորաց։ Պատրաստ
ունել զհամ առ ի սպա
սաւորութի եղբարց յամ
միտս բարւոյ։ Երկա
նալ զամ ցանկութիս չարի.
և զամ վնասակար խարդա
խութիս։ Ել սրտիւք և
անբիծ վարուք և ուղիղ
հաւատով՝ ըստ ամենայնի
յառաջանալ ի նր։ Սիրել
զնա ի բոլոր սրտէ. և մը
նալ անքակ ի նր ծառայ
ութիւնն նր. եւ ի նորա
քարոզութէն լուսաւորել
զամենայն զգայարանս ոգ
երկիր յարեգակնէ ճառա
գայթեալ։ Նմ միշտկօք
նր սիրոյն փրկիլ. և ամրա
ցեալ միշտ ի նորա սէրն,
նորին ուսմանըն կցորդ լի
նիլ նր. զի ի լաւ անդր
յորդորելով զայսն։

լինիլ ամենայն լաւութեամբ անբերեւութիւն. և աեղեակ արքայութեան երկնից, և կարգացեալ երեւելեացդ եւ աներեւութիցդ՝ իմաստուն գրագիր ընկալցին զանմոլար իմաստս տանէ վնասուն. և գիտասցէ արարչին և հնազարիցին տէր՝ զեակ լինիցին ի ձեռն Հոգւոյ մարիս և Հոգեւոր օրինացն։ Ընդվեաս կալ ի դժնդակ վարուց. և հանդիսանալ ի բարի վարս. և պատճառ օգտից լինիլ հեռաւորաց և մերձաւորաց՝ իփրկութիւն։ Եւ այս ամ՝ է՝ յանհաս իմաստութենէ արարչին յարարածս ամ. որ լուսաւորեր ձառագայթիւք զիմաստնալիս լուսաւորէ. զի նոքա զգայարանս հոգեւոր խրատուն. և անկո՛ղ ստացին հաճութիւնք։ Ընդարակշիռ իրաւամբք յանձնանալ ի հանդէս բարեացն. և վկայ լինիլ արդարութեան և ճշմարտութեան։ Եւ այս ամ՝ է ի շինուիլ հոգեւոր մարմնոյն. ժառանգորդ լինիլ արքայութեան երկնից, և կարգացեալ երեւելեացդ եւ աներեւութիցդ. և աեղեակ լինիլ ամենայն լաւութեամբ

Եւ այսպէս շնորհօք հոգւոյն սրբոյ վերագոյն լինիլ և երկնայնոց անմահից կենացն լինիլ ժառանգորդ. ի բնակարանս սրբոց՝ ի կենդանաբար սերն ծաղկեալ. ի դեղեցկագոյն փառան և յանճառելի մըշտնջենաւորութեան փառաւորելով միշտ զամենասուրբ վարդապետութեին յաւետեան յաւիտեանից ամէն։

Արանելոյն Սրբոյն Գրիգորի ասացեալ Նոյոյ Աստուածոյ արտաքոյս։

Ա՛սա է

Յորժամ բազմացան իմաստութեին յաճումն չափուց, և եհաս տղայութեին յայր կատարելոյ զի բաւականացի լսել բան ճշմարտութեան, պիտոյ եղև քարոզութեի մարգարէիցն։ Ո՛ անմոլար գիտութեն սիրեալ՝ի լսելիս մարդկան. զի հաւատովքն

կարդաց. և բնութե արա-
ծոց Հատու լինել:
Եւ կարդեաց ած զՀա-
ռն դպրոց. զի ուսցին
արարածք զնանան արար
չին յառնել և՛ի կազմել:
Եւ միշտ նախանձամուխ
նր դարմանելոք որ երևին
և որ ոչն երևին: Ո՛վ
յորընչէ անտի սկիզբն ա-
րար միոյն՝ և էած մինչև
՛ի Հազարս և՛ի բիւրս վիւր
աքանչիւրոն: Ո՛վ լսե-
ուք Հանդիսիւք առա-
քինութեանցն՝ ՛ի գլուխ
ելեալ ամ վարք առաքե-
նուեցն, ՛ի վախճանի Հիս
պարգևել զանմահութե
պարգևան յանփոխելի
և յանՀամեմատ և յաճե-
ղէն մշտընջենաւորութեան
յարքայուեն երկնից՝ ՛ի քո:
Ո՛վ ՛ի նախ սկիզբն ՛ի մր
տանցն խնդրէ զուղղութե
օրինադիրը բանն. և ապա՛ ՛ի
մշակութիւն կացուցանէ
առնել զօդտակարն և՛ի
բաց կալ՝ ՛ի վնասուցն:
Եւ զքնութե արարա-
ծոց յորինեաց ոմն ըզ-

դիր դպրութե. և եդ ա-
նուանս, զի անուանքն զնա-
րութին տացեն զգրոյն՝
զորոշումն ՛ի միմեանց. և
դիրն զբանն կարդասցէ
զանուանն: Եւ երկուս
երկուս յօրինեց, զի մինն
միւսոյն քարոզիչ իցէ. և
բնութեցին երկուց՝ երկու
անուանք պիտոյանան. որ
որոշեն զնս ՛ի միմեանց.
և անուանցն՝ բնութիքն
պիտոյ էին, որ կային ու-
նէին զանուանն: Ո՛վ
ասէ, աներևոյթ եւ ան-
պատում երկիր էր ամին.
և սկիզբն արար բանիւ
յօրինել զարարածս:
Կոչեաց ասէ զլոյսն տիւ.
որ յօրինիչէ կազմածոց.
զի զոր բանն յօրինեաց,
լոյսն զյօրինուածան յօրի
նեաց: զի աներևոյթ և
անկազմ ծածկեալ ունէր
խաւար զերկիր: Որպ կո
չեաց զլոյսն տիւ, սկիզբն
արար կարգելոց պատմու
թեցն զնս ՛ի ՛ի տիւ անկցին:
զի եթէ ոչ էր խաւար,
լոյսն ինչ անուանէր տիւ,

Դարձեալ՝ օդքն ցամաք
արարածքն են։

Ծառայ Տ Հարկաւ ունի այլ
նամոցն վայելէ. և ոչ որպէս
Աւր և ունի որդի՝ ի հօր իւր
անձնիշխան կամաքն։
վայելելոյ՝ ի բարութիւնն
ի պէտս իրաց փրկութեանն
ի խնամակալութէ արարչին,
Օ՛ի մարդս ինարագետ է

դեր ասէ որ ոչ անցանէ։
սահմանէն. զի սահման է
ոչ կարասցեն շարժիլ՝ ի
ծովք բարեաց աւրօղին՝
Այլ գետեցիկ խառնուա՛
խառնուածս արարածոց՝ ի
մարդն։ Այլ տօթ և սառն.
որ միոյն ցրտացուցանէ և
միւսն ջեռացուցանէ. եր
կաքանչիւրքն պիտոյացել։

Այլ և անուանս ունին.
զի այլ հանդիստ և աշխա
տուի կարօտ են միմանց.
զի աշխատուքէ շահիցն՝ ի
հանդստեն վայելեսցեն։
Այսպէս է իմանալ և զամ
մարդն։ Այլ տօթ և սառն.
որ միոյն ցրտացուցանէ և
միւսն ջեռացուցանէ. եր
կաքանչիւրքն պիտոյացել։
Այլ գետեցիկ խառնուա՛
ծովք բարեաց աւրօղին՝
ոչ կարասցեն շարժիլ՝ ի
սահմանէն. զի սահման է
դեր ասէ որ ոչ անցանէ։
Օ՛ի մարդս ինարագետ է
ի խնամակալութէ արարչին
ի պէտս իրաց փրկութեանն
վայելելոյ՝ ի բարութիւնն
անձնիշխան կամաքն։
Այր և ունի որդի՝ ի հօր իւր
ծառայ Տ Հարկաւ ունի այլ
նամոցն վայելէ. և ոչ որպէս
Այլ և անուանս ունին.
զի այլ հանդիստ և աշխա
տուի կարօտ են միմանց.
զի աշխատուքէ շահիցն՝ ի
հանդստեն վայելեսցեն։
Այսպէս է իմանալ և զամ
մարդն։ Այլ տօթ և սառն.
որ միոյն ցրտացուցանէ և
միւսն ջեռացուցանէ. եր
կաքանչիւրքն պիտոյացել։
Այլ գետեցիկ խառնուա՛
ծովք բարեաց աւրօղին՝
ոչ կարասցեն շարժիլ՝ ի
սահմանէն. զի սահման է
դեր ասէ որ ոչ անցանէ։
Օ՛ի մարդս ինարագետ է
ի խնամակալութէ արարչին
ի պէտս իրաց փրկութեանն
վայելելոյ՝ ի բարութիւնն
անձնիշխան կամաքն։
Այր և ունի որդի՝ ի հօր իւր
ծառայ Տ Հարկաւ ունի այլ
նամոցն վայելէ. և ոչ որպէս
Այլ և անուանս ունին.
զի այլ հանդիստ և աշխա
տուի կարօտ են միմանց.
զի աշխատուքէ շահիցն՝ ի
հանդստեն վայելեսցեն։
Այսպէս է իմանալ և զամ
մարդն։ Այլ տօթ և սառն.
որ միոյն ցրտացուցանէ և
միւսն ջեռացուցանէ. եր
կաքանչիւրքն պիտոյացել։
Այլ գետեցիկ խառնուա՛
ծովք բարեաց աւրօղին՝
ոչ կարասցեն շարժիլ՝ ի
սահմանէն. զի սահման է
դեր ասէ որ ոչ անցանէ։
Օ՛ի մարդս ինարագետ է
ի խնամակալութէ արարչին
ի պէտս իրաց փրկութեանն
վայելելոյ՝ ի բարութիւնն
անձնիշխան կամաքն։

Դարձեալ՝ քաղցրն եւ
դառն ասին որ համահամք
քմացն ճանաչին. և յան
ուանէ որոշի քաղցրն և
դառնն. և այս՝ ի տեսչուէ
արարողին է հաստատեալ։
Այլ լայս զմարդիկ յորդո
րէ յայմ պէտս օգտի. զի
ամ գիւտք ՝ գործոց
մարդոյն կամ արուեստից՝
իւր աշխատուքէ գինքն
լցեն. եթէ դարմանուքի,
եթէ մշակութիւն, եթէ
ճանապարհորդութիւն,
և եթէ այլ ինչ պէս պէս
արուեստք շահից։

Օ՛ի եղ ՝ ի պատիւ
անձնիշխան կամացն ըզ
տիւ՝ ի գործակալութի.
և զգիշերն քնոյ՝ ի դար
մանս աշխատուէ. զի տը
կարուին զօրասցի. և նո
րոգեալ հանդստեամբն՝
անդրէն՝ ի տիւն դարձցի
՝ի գործն որ օգուտ և շահ
առնայ։ Այլ և քաղցրն և
անոյշն՝ և դառն և կծուն՝
՝ի ձեռն բժշկացն տընօրի
նին։ Այլ զայլ պէս պէս

վայելել. և կարօտութիւն
զհանդէս ժուժկալութեան
ցուցանել ի ժրութիւն մը
շահուէն. ամէնարօհաս
հնարիւքն միաբանեալ օ-
գուտս ունին. և անհ-
ունին ըն երևմանց։

Պոյնպէս երկիւղ և անհ-
գութ. զի երկիւղն անհ-
գութեն ցանկայ. և անհ-
գութեն երկիւղն կարօտի.
որ զգուշացնէ ի կամ
ան և ոչ թողու յապրա
տութի։ Այս ի միմեանս
խառնեալ ըստ պատուիրա
նին՝ զօգտակարն ի մէզ
ամբարեն ըստ անհանաչ
կոչութեցն։

Պոյնպէս և փառաւորուն
և անարգուն ի միմեանս
տեղի տալով՝ ի սահմանի
կան մնան։ Պապ ելեկ ե-
լանեն ըն չափն, մնաս առ
նեն ի հոգևորս և ի մար
մնաւորս. ոպ ամենեցուն
քաջայայտ է այս. և յան
ուանգն ծանիցուք զերան։

Պոյնպէս բարիք և պա
տիժք ոչ են մի. և երկը
քինն մէզ պիտոյանան։

քեցուցանեն և խոնարհե
ցուցանեն զերկիր և ըզ
ըոյսս։ Այն որ ի յօգուտ
մարդկան են, և են որ ի
վնաս. ըստ նախախնամու
թեանն այ ի միմեանս
խառնելոյ։

Պոյնպէս առողջութիք և
ցաւք. զի առողջութիւն
ի գործ մշակութեե յոր
դորե և յարդիւնս շահից.
և ցաւք՝ բժշկայ կարօտին
այ և մարդկան։ Այս և
համբերութիք զթողութիք
առնուն սխալանացն, և
վարձս ունին ոպ յոբ. և
անհանաս ունին։

Պոյնպէս և որմունութիք
և խնդութիք. զի որըս
մնալ յորժամ լինի ըստ
ճի իրաց, մահ և ապակա
նութիւն գործե ի մեզ։
Իսկ ըստ այ լեալ, միթա
րութի ընձեռե յուսոյն և
խնդութիք ըստ խոստացեալ
բարեացն. որև անհանաս
և ս ունին։

Պոյնպէս և լուսի և կարօ
տութի միմեամբք յարդին.
զի լուսիքն կարօտութիքն

որք միաբամբք զանձանան եղծ և զանանց փառան. զի ոչ ընտրելոց են զանօգնական եւ տուիչ բարեաց, եթէ ոչ միաբամբք զանձանան առին մեծութեամբ եւ անանկուածք։

Այսպէս զանուն առին միաբամբք և մեծութիւն և անանկուածք. զի տունան կուի կարօտ է մեծութեամբ որ զեղու՝ ինձ զկնի զկնին. և մեծուն՝ կամաւոր տալ նանկուածք. որ ամբծութիւն և անարատութիւն հասցի անանց մեծութեանն։

Այլ և արդարակորով մեծութեան ոչ զրկի ի միանձնէ նաճորուէն. որ միաբամբք զանձանան առին մեծութեամբ եւ անանկուածք։

Այլ ակարուն և զօրուն՝ ձեռն տուեալ միաբանց՝ գովելոյ արժանի են։

Ո՛ի անանկուն՝ զբաղբութիւն և զնտարհութիւն ուսուցանէ. յուսով կալ առ իրաւունս արդար դատաւորին քո։ Ասէ զօրաւոր՝ ծոյլ ճշմարտեալք՝ բերդ ամուր լեալ ակարացն և օգնական եւ տուիչ բարեաց, ընտրելոց են զանձանան առին միաբամբք եւ

առնուն և զհատուցումն
յարարչէն։

Այլ յիմարութիւն և իմաստութիւն պիտոյ են յերկրաւոր վարս։ Յիմարն ըզհանանութիւն և զինադադարն առ իմաստունն ունի. ուսանիլ ինմանէ ըզլաւն. զի իմաստութիւնն զառաջնորդական միտս ըստացեալ ունի. և իրատէ՛ և ուղղէ՛ յարդարութիւն զայնոսիկ որ հանանութենն մոցեն յարքայութիւնն։ Օ՜ի յիմարն այ՝ իմաստնագոյն է քան զմարդիկ իմաստունս ծիս այսորիկ, Ասէ այ իմաստութիւնն նախ զի սիրէ. ապա խաղաղարար. և բարութիւն և արդար պտղովք ի վերինն տանի ի փառան։ Այլ ոչ ընդօձին խորամանկել և պատրեալ. այլ ըստ անուանն ծանուցեալ անմեղութիւն իմաստութիւն և յաջողութիւն։

Այլ և տրխամարութիւն և դիտուն առ միմեանս ոչ գուստ գործեն. ի միոյն շահ առողջութիւն, և՝ի միոյն

կատարումն պիտոյից զոր ինչ կամքն խնդրէ։ Այլ երկոցունց հարկաւոր է հանատարութիւն ըստ գործոց արուեստին և վարձուցն որ ի կամն նախախնամող լինի. որպէս և զանուանն ունին։

Այլ կեանքն կենդանի են յարդարութիւնք կեցեալ. և մեռեալքն մեղք են տարակուսանօք ի մահ. որոց տանջանքն մրթերել կան։ Այլ կենդանիքն որ ի խերն այ և ի սրբութիւնք և ի հաւատս ճշմարտութեանց յուսով հաստատեալ կան յառհաւատեալ կեանն՝ զնոցայն ոչ մահ, այլ կեանք ի դրոց իմանալի է. և քուն, զոր քն յարուցնէ բանիւ ի ձեռն հրշտակապետացն փողոյն։ Որոց զբարիս գործեալեն՝ փառք և պատիւ և անմահական կեանք։ Այլ որոց զչար արարեալ անմահ մանն յաւիտեանից։ Այլ այսմ ամի աշակերտս արար ըզմարդիկ անձնիշխան կայ մօք. խնդրել զօգտակարն և

և զվառքն յանփառութ։

Եւ եթէ դառնան մարդիկ ի սատակութիւնս, նովին դարմանօք որով խնամէրն՝ անձկէ և խրատէ անմրմունջ ընդ և բարկութեամբն զանդարձան։ Ո՛ ի նոյն արարած որ դարմանեցին ունին ըմ խրատանցն վայելել ի բարութիւս. յորժամ յղիանայ և ելանէ արտաքոյ քան զսահման օրինաՀորին, յայնժամ ըզնոյն դայեակ զայրացուցանէ և նոքօք խրատէ. զի սովով և նուազութեամբ ամենայնի յողջախոհութիւն ածցէ։

Եւ յլև ցրտով և ջերմով զբոյս և զտունկս ապականէ. և զանձրևս ի կարկուտ և ի ձիւն դարձուցանէ. և զցօղ յերեսաց վնասակար. և զառողջութիւն ի ցաւս վնասակարս. և զդ խնդութիւս ի տրտմութիւն. և զվնասքն յանփառութ։

Եւ որոշել ինքնաստեղծին, և իհարկէ կալ առաքինութեանն՝ յուսով որ ի նմա։ Ո՛ ի առյեն զանուն եղ բայրուբ որ ի քո. և վայելչացեն ինորա բարիսն. և երկոցունց կողմանցն ըզ դուստս կազմել։ Ո՛ ի որ դարակորովքն երևնուքքն պակին ըստ առաքինութեանն. որ պարծանօք աստ համբերութեանն դովին ի տուն. և անվնաս ունին զաստուածն զհամարձակութիւն յօրինացն արդարութ. և վայելեն անդ ի բարիս ըմ արժանաւորութեն։

Եւ արար ած զերևելի արարածս զդասական, առ դարմանս մարդկին կենաց։ Եւ երկինք ամպով և ցօղով և լուսաւորօք խոնամ և հաստացանէ զպըտուղս բուսոց և անկոց։ Երդ բուսոց պիտոյանան ըստ ժամանակի հովուց և ջերմուբ. որ անուցանէ և առնէաս պահէ։ Ո՛ ըմն ոռոգանէ զերկիր և արբուցանէ զմարդիկ և զանասունս զդաշտին և ըզ թռչունս. և զամենայն զերոնս և զտունս որ ու նին շունչ կենդանի։

ոչ ացս արժանաւորս։

ռութիւն՝ ողբոյ և արտասուս

և որ այլ ևս իցեն չարիք։ Այլ յաղագս այսորիկ մատնէ զնա արդար դատաւորն ի սով և ի սուր, ի գերուն և ի կորուստ։ Այլ որպէս ասաց ինր ի ձեռն օրինաց եթէ մարգարէից դառնալ յապաշխարութիւն և ոչ լսէան։ աղաղակեցին և նոքա առ ինր և նա ոչ լսաւ նոցա ի ներողութեան իւրեանց ոսկ ասացաւ ի գրոց սրբոց։ Օ՜ի կամքն անձնիշխան որ ոչ գնայ յիրաւունս արդարուե և ի դարմանս աղքատաց եւ տնանկաց՝ պատժի։ Նոյպ բարեբարն ած ըստ բազում սիրոյն իւրոյ որ սիրեց զմարդիկ, խրատով խրատէ և ի մահ ոչ մատնէ և ոչ սատակէ. և ոչ բառնայ զչիշատակս ստոհակաց և անզգամաց։ Ա՜յլ զի ոչ գիտացին զոր հանալ զպարգեւացն այ և ճնազանդել օրինաց նորա, մատնէ զիւառս նոցա և ըզ յղփուելիս ի ձեռն թշնա-

Այլ զամենայն յաջողուե բարեաց փոխէ ի թշնառուե. և զօգտակարսն ի վայելս բարեաց՝ ի դժբնդակ և ի վշտագին ներողութիւս։ Այլ զնաղղութիւն և զշինուածն որ պատրաստեալ ունին խնդամտութե, ի խռովուե և ի տարակուսանս դարձուցանէ. և յան ճնարին խռովուելս ընտրեալ նեաց և օտարաց, ծնդիից և տերանց ի պէս պէս չար համբաւս. զի դարձցին այսոքիւք ի զղջումն։ Այլ եթէ ինոյն յամառեալ կայցեն ի չարիսն, և ոչ դառնան խոստովանութեամբ յապաշխարութիւն, խրատէ մեծամեծ պատիժք արդար դատաւորն։ Ոմք պղծեն զսրբութիւնն անօք վարուք. և արհամարհեն զօրինս և զկրօնս ընտիս անանկաց և զողորմութիւն կարօտելոց. և ըզ ճշմարտութիւն անիրաւութե ունին. և անտես առնեն զարտասուս նեղելոց. և ձայնի զրկելոցն ոչ լսեն.

և աւետեացն որ ՚ի քէն։

Օ՜ ի ՚ի յերկրի զինամն նորա վայելեն, և յուսով ըստ անսուտ խոստմանցն ժառանգեն զանապատ բարիսն ըստ արդարութեան։

Իսկ անճառականքն և առակքն գործակից են սպառնալեացն ետն. որ փոխեն զբաղցր ժամանակն ՚ի խնամոց նր ՚ի դառն հատուցումն տուժից և տուգանաց և ՚ի պէս պէս հարուածս։

Տես որչափ է իշխան մարդն. զի զաճ ՚ի կամս իւր աճէ յառնել զբարին. զի ոչ կամիմ (ասէ որ մարգարէին) զմահ մեղաւորին. այլ զդառնալն նր ՚ի յար ճանապարհէն և զկեալն։ Եզէկ. 33. 11։

Օ՜ ի արդար դատաւորէ և ըստ արժանեացն դատէ զոր ինչ գործէ մարդ յաշխարհս իւր եթէ բարի և եթէ չար։ Այլ իշխանութիւն է մեզ փոխել զժամանակ՝ բարի գործովք ՚ի բարիս։ Այլ դժնդակ ՚ի չար, եւ

Օ՜ ի խրատեացին և ճշմարտելոք սրբեացին եւ մոցեն ընդ խնամօք բարեբարին. գործել միշտ զբարիս առաջի նորա։

Իբաց կացցեն ՚ի դժնդակ և յանառակ վարուց. և մի՛ զերախտաւոր կրկին յապախտաւորս փոխեսցեն. և զխաղաղութիւնն և զանդորրութիւնն ՚ի դառնութի և ՚ի դժնդակ հարուածս չարաչար ախտից։

Այլ եթէ փոխեն զդժնդակ վարան ՚ի լաւութի, դառնայ և ժամանակն ՚ի խաղաղութի. զի գործակից կիցէ մեք որուեն խնամոց և համառօտ դիւրորուեն։ Փառք և պատիւ և խաղաղութի գործողացն զբարին ասէ առաքեալն Ե րանելի. և բարկութիւն և սրտմտութի և նեղութի ասէ իւր որ գործեն զչարն։ Հռոմ 2. 10։

Այդ բարեգործքն բազիւկեցիկք են ՚ի բարերարութիւն նր և ժառանգիչք դարմանոցն նր և խնամոցն

և դատաստանէ մերոյ և առնէ զվերձանումն, այսպէս անուշահոտ խնկոյ ուրախ լինիցի Տէր։ Եւ ի սպասաւորսն իւրոց մխիթարեսցի։ Եւ ի ծառայսն իւրոց ողորմեսցի։ Ո՛վ ի՛մ Տէր, ընդէ՞ր ոչ ես ի բաց թողու ի ստահակէն. այլ ներքս, զի ղղջասցին և ծնանեսցին ընդ ամենագութ խրատուդ։ Ո՛վ ի՛մ Տէր, ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն. և ոչ ես պիտոյ բժիշկ ողջաց, այլ հիւանդաց։ Մտ 2.17։ Պարձէ մրճրեբէնն ասէ, արդարութիւն արդարոյն իւր նորին եղիցի ի կենաս. և անօրէնութիւն անօրինին իւր նորին եղիցի ի մահ եթէ մնասցէ ի նմին։ Եզ 18.20։ Այլ եթէ դարձցի արդարն ի մեղս՝ մահու մեռցի։ և մեղաւորն յար դարձուի, կեցուլ կեցցէ։ Այսպէս զարդար դատաստանն արդարոց և մեղաւորաց ի միտ առեալ։ Լուռ զնարդ և կամիմք փոփոխեմք զաւետ ի ողբս և ի սգալիս և զերգս ի ղաղանս ի գոչմանս դարձուցանել. և դարձեալ զնոյն սէր ի բարկութիւն։ Այլ ոչ ի բաց թողու ի ստահակէն. այլ ներքս, զի ղղջասցին և ծնանեսցին ընդ ամենագութ խրատուդ նամովք բարերարին այս

մարմնով և մտօք մարմնոյ,
և կելով սուրբ և անարատ
ըստ արդարութե՛ օրինացն
աւետարանին քո՛, կարասցե
ասել, կենդանի եմ ես այ-
սուհետև՝ ո՛չ ես, այլ կեն-
դանի է յիս քո՛։ գաղ 2։20։
Օ՛ի եթէ այս աշխարհ՝
որով զհանդէս առաքի-
նութեն ցուցանեմք, և
եթէ հանդերձեալն, ամե-
նեքին՝ նովաւ և՛ նորա
խնամեն և՛ փառաւն կատա-
րին։ եփես 1։23։ որ զամ-
յամի ընդ՛իխորութե և՛ի

բարձրութե։

Վարձեալ խորութիւն՝
զսկարուի մարմնոյ է իմա-
նալ յերկրի։ և քի՛ վե-
րանալ՝ և՛ բարձնուն։
Ուսկ բարձրութի՛ զոզրուի
հոգւոյն ընդ երկնայնոցն
և անմահիցն որ՛ի քո՛։
Մենայնն ասէ քի՛ ձերն է։
և դուք նո՛ր՛ի փառս հօր
և հոգւոյն։ 1 կոր 3։22։
Յորժամ զբան նորա պա
հեացուք և ծնասցուք՝ ի
սէր նո՛ր և յանարատ վարս,
այնուհետև ո՛չ ևս ի՛մ

մաքրութե հոտ՝ քաղեսցի
առաքի քի հանապազ։
Լո՛ւր զի ասէ, եթէ մահ։
եթէ մահն մեր որ վե՛ր քի՛
վկայ լինի սիրոյ նորա։ և
այնպէս մահուամբ փոխես
ցուք յանմահին կեանն
անեղծութե՛ի՛ւր յո՛։
Օ՛ի ո՛չ միայն այնոցիկ է
պատուական մահն, որ վը
կայութե՛ աստիճան առին՝ի
ժամանակի հալածանացն
սրով և հրով և ջրով եւ
կամ այլ ազգ ինչ վշտաց։
Այլ ամենեքեան որ՛ի քո՛
մկրտեցան՝ զքո՛ զգեցան։
հռ 6։3։ ըզ հին մարդն
մերկացան գործովքն հան
դերձ, և զգեցան զնորն
նորոգեալ որ ըստ պատկերի
այ է։ եփես 4։22։ յարդա
րութե և՛ի սրբութե և՛ի ճըշ
մարտութե։ որք մեռանին մե
զաց։ և կենդանի են միշտ
արդարութե։ Օ՛ի որպես
յարեա՛ք քո՛ի մեռելոց փա
ռաւք հօր, նոյնպէս և մեք՛ի
նորոգութեն կենաց շրջեսց
ցուք ասաց առաքե՛ն։ հռմ
6։4։ Օ՛ի մեռանելով

Աբրահամոյ Սրբոյ Վարդապետի Հայոց Ոսկեբերանի Յաղագս Ճանապարհորդելոյն Քրիստոսի վարուց, և ընծայութեան Աստուածորդւոյն Տեառն մերոյ Յիսուսի։

Ա՛ՈՒ Ը

սրմանէ մարգարէից՝ և աջառաքելոցն քարոզութիւք՝ յառաւելութիւն բարեաց զմեզ ընթացուցանեն ընդ լաւ մասինն որ ի քէն։ Այս գիտասցուք լաւ՝ յառաւելեալն յորդոր բեն որ դրունք են ամբարուեց և երանութեանց. և ընդ նա մտանեն աւետիք խոստացեալ պարգեւացն քո ի հոգեւոր դարմանն։ Այլ եւ ի մարմնաւորն լիութիւն և առատութիւն և խաղաղութիւն ալեաց հանդերձ հարկաւորացն։ Այս բարութիւք յուսոյ կեցնացն յաւետնից և շնորհք աներեւոյթ սիրոյն որ են գանձք գիտութե և իմաստութեան, որ գիտէ ընտրել

իմանալ մարմնով. այլ հոգեւով. զի որք հոգեւոյն այս վարին ասէ՝ նոքա են որդիք այ և ժառանգակիցք քո։ Օ՛ի եթէ չարչարանացն կցորդիմք յերկրի, և փառացն հաղորդ լինելոցեմք յերկինս. հմմ 8.17. որ կան և մնան։ Օ՛ի թէպէտ և դիտեմք յաղագս փըր կութե և կենաց, այլ արդ ոչ եւս նոյնպէս դիտեմք։ Այլ ած ամ յամէ անձառելի է. որ սիրովն իւրմէ՛ զարարածս ամ։ և խոստացեալ ցեալէ տալ զարքայութիւնն և զանապատ բարիսն որ՛ի հայր և յորդի և՛ի հոգին սբ։ Որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

տուիչ և դարմանիչէ ա-
մենախնամ բարերարութեան։
Պարտ է զնա սիրել յամ
անձնէ և՛ի զօրութէ և՛ի մի-
տաց. այլ և զընկերն իբրև
զանձն՝ ամ սրբութեամբ.
զի ապրեսցուք յաճէ աստի
չարէ ըստ հնոցհացին այ որ
՛ի մեզ Ա անձահարել ըզ
դժնդակ բարւոն, և զանձ
հաստատուն մտացն պըն
դել ՛ի հաստատութի յու
սոյն ՛ի նեղութէ և յան
դորրու։ Նա տեղ զանա
ռակութի որ ՛ի բարկութի
շարժէ և պղտորէ. եւ՛ ի
պոռնկութի և՛ի հնութիւն
հակամիտէ։

Օ՛ի պոռնկութի տեղը
իւրբ՛ ՛ի պէս պէս հրապոյս
ինաստց. և վրիպեցուցա
նէ ՛ի հաւատոց և՛ ի սբ վա
րուց. ՛ի պատրանս մեղաց.
յանառակութիս աղտեղիս։
Նա՛րդ՝ փախիցուք ՛ի պոռ
նկութէ ՛ի մարդն չարեաց.
որ յորդորիչէ յամ չարիս.
զի զբազումս կորոյս ջրով
և հրով և այլ ազգ պատու
հասիւք ոպ ասեն գիրք։

զանն ՛ի վատթարէն, հաս
տատի ՛ի մեզ որ Տոդուով
վարիմք։ Նա՛յս վա՛ զընտ
րութիւն առնելոյ ՛ի միմեանց
առաքինութեցն և մոլու
թեցն. հաւատացաւ և ան
հաւատից առ՛ի ընտրել ըզ
բարի հաւատ ածգիտուե
նա՛ արդարքն մի՛ վրիպեա
ցին ՛ի փրկութե յուսոյն։
Նա՛յլ զդժնդակ վարսն զա
մենայնն սանձել որ դը
րունք են բարկութե եւ՛
սրտմտութե. սովոյ սրոյ և
գերութե և պէս պէս չարի։
Օ՛ի որ աղբիւրն է ամ
բարեաց և արարիչ ամ ա
րարածոց, երկնաւորաց և
երկրաւորաց, հոգևորաց
և մարմնաւորաց, ամենա
զօրն ամենակալն երախ
տաւորն ամ կենդանեաց,
ասէ, ես եմ ած ձեր. ըզ
պատւիրանս իմ պահեցէ՛ք
և կեցջէ՛ք։ զի զամենեան
կամիմ զի կեցցեն և՛ի ճըշ
մարտութի գիտութեան
եկեսցեն։ ա տիմ 2. 4։
Նա՛յսպ զամենեսեան կոչէ
՛ի կեանս իւր. որ կենաց

գաղտնիք և յայտնիք գոր
ծին։ Ակնք յորովայնի շըմ
լեն և տարաժամ անցու
ցանեն զմանուկն. և՝ այ
դեղոք ապականեն յորո
վայնի. և են որ զծնեալն
սպանանեն։ Այլ կ՚ըզ ու
նետէրն և սեղեին՝ ի մի
մեանց մեռանին. կամ
յայտնի մարտիւ կ՚գաղտ
նի ջարեօք։ Այ՛ զի և հո
մանիք՝ ի միմեանց խողխո
ղին՝ ի վէր բռնելեցն։ Այ՛ն կ՚
որ բռնքն խաբեա ինչ ուսա
նին՝ ի կախարդաց, և սպա
նանեն զարան վէր հոմա
նեացն ցանկասիրաց։
Այ՛ն բազում ջարիս ունի
ախտին ցանկութիւն յարս
եր՝ ի կանայս. զոր լսելն
կամ ասելն զազիր է մաք
րեցելոց մտաց և սրբեցեալ
լոց։ Այ՛լ զասացեալս և
զոր ասելոց եմ՝ լուծիցեն
որք այսոքիւք՝ ի սատանայ
ընթեռնելոք են զորս գոր
ծէ պոռնիկն։ Այ՛ ասելոց
մարգարէն ասէ, վայ՝ որ
արբեցուցէ կ՚ընկերէ իւրմէ
և ո՛չ ի գինւոյ։ Ի՝ Ա. 21։

Ջ

ի՛ որ շնայն կամ պոռնկի
կին, կորուստ անձին ստա
նայ. և՝ ի՞նչ է իբաց եկայ
անտուրբ անձն նորա։
Ո՛ի տաճար են սքանչ ամե
նասուրբ Աստուածածնին.
և տաճար դիւաց են պոռ
նիկք և շունք։ Ո՛ կոյս
ապականէ և մերժէ՝ ի նմանէ.
և զամուսնութիւն քակէ և
բազում չարիս առնէ։
Ո՛ի վ՚ն պոռնկութեան
զկախարդս յօգնուի պըղ
ծուէ ըն Հրապուրանացն
սատանայի առնուն կաշա
ռօք։ Ա՛ն պոռնկութեն
նախանձու՝ զչար և զաղ
տեղութեան խորհուրդս
միշտ ունին։ Ա՛ն պոռնկ
կութեն զժպհութիւնք և
ստութիւնք և երդմնահարու
թիւնք և գողութիւնք լինին։
Ա՛ն պոռնկութ՝ հեղգութի
ալքթից և պահոց. և պըղ
ծերգութի լինի առիթ։
Ա՛ն պոռնկութ՝ բազմա
վնաս ներգործութիւնք նիւթին
առ օտարս և ընտանիս։
Ա՛ն պոռնկութե՝ խորհ
մանկութիւնք և պէս պէս մահ

Ո՞ր լցուցանէ զանձինս
ասել զանհամեմատն ածս.
զի՛նչ պարտ է ասել պա՛
տիժս։ Կո՛ր ոչքան երանէ
զմաքուրսն զի ասէ, երա՛
նի՛ որ սուրբ են սրտիւք.
զի նոքա զԱ՛ծ տեսցեն հո
գւով։ Ո՞րքան է սրբոյն
զԱ՛ծ տեսանել և յանպա՛
տում բարիսն վայելել։
Ո՛ւ թէ երբ զարեգակն
տեսանեմք յետ գիշերային
ցրտութեն ջեռուցանել և
լուսաւորել՝ ինդամք, որ
փոփոխելի՛ է և անցաւոր։
Ա՛պա զանձառելի զոյսն
զնո՛ր արարիչն և զմեր միջ
տեսանեմք՝ զի՛նչ պարտ է
ասել զանհամեմատն ածս։
Ո՛ւ թէ ասէն ճաշ 5։ 28,
գՏայիլն՝ ի կին՝ պարտաւո՛ր
առնէ չնութեան, վա՛յ այլ
անզգուշութեան ախտին
զին

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆ

Ա. Ես եմ հովիւ բարի, եւ գիտեմ զիմ ոչխարս, եւ գիտեն զիս իմ ոչխարքս, որպէս գիտէ զիս հայրն, եւ ես գիտեմ զհայրն, եւ զանձն իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ ձայնի իմոյ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն ի ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն կրկին։ Զայս պատուէր առի ի հաւրէ իմմէ։

Բ. Ես եմ հովիւ բարի, եւ գիտեմ զիմ ոչխարս, եւ գիտեն զիս իմ ոչխարքս, որպէս գիտէ զիս հայրն, եւ ես գիտեմ զհայրն, եւ զանձն իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ ձայնի իմոյ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն ի ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն կրկին։ Զայս պատուէր առի ի հաւրէ իմմէ։

Գ. Ես եմ հովիւ բարի, եւ գիտեմ զիմ ոչխարս, եւ գիտեն զիս իմ ոչխարքս, որպէս գիտէ զիս հայրն, եւ ես գիտեմ զհայրն, եւ զանձն իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ ձայնի իմոյ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն ի ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն կրկին։ Զայս պատուէր առի ի հաւրէ իմմէ։

Դ. Ես եմ հովիւ բարի, եւ գիտեմ զիմ ոչխարս, եւ գիտեն զիս իմ ոչխարքս, որպէս գիտէ զիս հայրն, եւ ես գիտեմ զհայրն, եւ զանձն իմ դնեմ ի վերայ ոչխարացն։ Եւ ունիմ այլ ոչխարս, որ ոչ են յայսմ գաւթէ, եւ զսոսա պարտ է ինձ բերել, եւ ձայնի իմոյ լսիցեն, եւ եղիցի մի հօտ, եւ մի հովիւ։ Վասն այնորիկ զիս սիրէ հայրն, զի ես զանձն իմ դնեմ, զի առցեմ զայն կրկին։ Ոչ ոք առնու զայն ի ինէն, այլ ես ինքնին դնեմ զայն։ Իշխանութիւն ունիմ դնել զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ առնել զայն կրկին։ Զայս պատուէր առի ի հաւրէ իմմէ։

Սկիզբն նախ զպոռնկութե
Հատուածն առնեն, զի ըզ
բազում ոստս որ ի նմայն է
ջնասք մեղաց՝ խափանեա
ցեն. և զմեռելոտի գործս
և զուսեալ՝ արգելցեն։
Եւս զարիւն նորին որ ի
սպանութիւն մատաբերին,
այսպէս խափանեսցեն։
Ո՞ի հնազանդութե նո՛ա
ձեռք առ ի սրբութի և՛ի
պարկեշտութի, և ընտանե
ցեալք հաւատով՝ մտցեն
ի յաւիտենից խոստացեալ
բարիսն։ Եւ զամ դժըն
դակութի ասել և իբաց
ընկենուլ ըսպառնալեօք
անվախձան տանջանացն որ
պատրաստեալ է ի նոսն ան
սբգին և պղծելոցն ի պոռ
նկութէ։ Ո՞ի եթէ զմե
ռելոտին ուսել և զարիւն
անասնոց ըմպել, եղկուի
և թշուառութի ինքնի կայ։
Եւ պա որք զազգակիցսն
վշտագին նեղութեամբք
զոգիս և զմարմինս ձնշեն
պէս պէս վտանգիւք, որք
պատիժս ընկալցին դառն
տանջանօք և մահու՛ամբն
յաւիտենից ի յարդիր դա
տաստնէն պատրաստեալ։
Եւ առաքեալն ասէ, մի՛
խաբիք ե՛ղբարք. ո՛չ պոռ
նիկք, ո՛չ շունք, ո՛չ իգա
ցեալք, ո՛չ արու՛ագէտք,
ո՛չ գողք, ո՛չ սպանօղք,
և որ զՀետս այսոցիկ, զար
քայութինն աստ ո՛չ ժառան
գեն։ ¹ կոր 6։9։ Եւ
զանշէջ Հուրն. ըստ մար
գարէին եթէ, Հուրն նոք
ո՛չ շիջանի. և որդն ոչ վախ
ճանի։ Եսայ 66։24։
Պատուական ասէ զամուս
նութի և զանարատ անկո
ղին, և նախասպատիւ ասէ
զկուսութին։ այլ զպոռնիկս
ասէ և զշունս դատէ աճ։
էբր 13։4։ ¹ կոր 7։26։
Եւ դարձեալ ասէ, դուք
տաճար էք աստ։ և Հոգի աստ
բնակեալ է ի ձեզ։
Ո՞յսինքն է՝ որք անարատք
են յաղտեղութէ. զի սբդ
տաճար քո սքանչելի ար
դարութ ասէ դաւիթ։
Եւ եթէ ոք զտաճար աստ
ապականէ, ապականեսցէ
զնա աճ. զի տաճար աստ

առ հասարակ։ Այլոյնպա և
յաւուրս զովսայ ՚ի փախ
կուքե և յամ ուրախուե
վայելչին և յանառակ ցան
կուիս. մինչև որ եհան
զզովս անտի. և զնա այրեց
առ հասարակ հրով։ Ծն. 13
Այլ դուք ասէ լոյս էք ՚ի
տէր սրբութիե. և խաւար
ասէ զգործն խաւարին որ
ոչ գայ ՚ի լոյս։ Եփես. 5. 8։
Լսէք ՚ի խաւարէ մեղաց զերծ
ծեալ սբգին՝ լոյսն երևի։
Պարտեալ ասէ, որ մեր
ձենայ ՚ի պատնիչին՝ մի մար
մինէ. զի ոչ միով մարմ
նով մեղքն նոցին կատա
րին. զի հասարակ է չարն նո
ցին ՚ի լսելն և ՚ի գործելն
և ամ իրծբիծք չարեաց
նոցին։ Այլ որ մերձենայ
՚ի տէր, մի հոգի է. ընկերա
ցեալ ՚ի սրբութեան։
Ո՛ի սրբեալ անդամքն
մարմնով և հոգւով՝ միա
ւորեալ ընդ քէ ՚ի կենան՝
հաւատով և ճշմարտու քէ,
լինին սբ անդամք քէ հան
դերձ ամ առաքինուէքն։
Ո՛ի կարասցեն ասել

ձէ առ

ասբ է ասէ. որ էք դուք ՚ի
միջի կամակոր և աղտեղի
ազգաց։ 1 Կոր. 3. 16։
Այլ եթէ ջրհեղեղն
ապականեցաւ երկիր, որ
դէմ պղծուէք էր ապակա
նեալ. մեք զնարդ ոչ եր
կիցուք, որ այսպէս մեղաց
վկայուէ ունիմք զամաղ
խարհական կորուստն ջեր
հեղեղին։ Այլև վկայ սո
դոմ և գոմոր հրով և ծր
ծմբով տոչորեալ ընջեր
մուեք և զազիր ախտին.
սրով ըմբռնեալ սատակե
ցան հինգ քաղաքաց պըղ
ծեալ տունքն. և երկիրն
հանդերձ լերինբ իւրով։
Այլ զայս երկուս հար
ուածս յաղագս դիմաուե
և պղծուե՝ երկուս վկայս
ահաւորս կացոյց ած ա
հաւոր դատաստանին. որ
լինելոցն է պատիժ այսպէս
պղծոց յաւուրն այցելուե
ազգաց։ Ո՛ի որպէս էին
(ասէ տէրն) յաւուրս նոյի,
կանայս առնէին և արանց
լինէին. մինչև եկն ջրհե
ղեղն և եբարձ զամենայն

մեղաւորացն երկիցեն և
արհաւիրք։ ❡ ի որդիք
րէնութի՛ սպառնալեացն
աւետիք սբց։ և առ անօ
ցումն յօրինացն ՚այ։ այլ
կայ պահի առ արդարոն՛
ծառայ իմ արդար առ
բազումս զանգուածս
հաղարք։ 1 կոր 10։ 8։
❡ ի ոչեթէ անիրաւինէն
ած որ ած՛ զբարկութի
իվը նոյ որ գիտէ զամ։
❡ ո այսորիկ Հարուածս
ընդ իշխանան եմոյծ ի ժո
ղովուրդան։ զի նոքա էին
որդիք կորստեան պատճառքն
՛ի մեղս։ թէպէտ և իմիաց
սին մեռան որք մեղանն։
❡ և մարգարէն ասէ,
անձն որ մեղոյէ, նոյն և
մեռցի։ եզէկ 18։ 4։ 2։
❡ եպէտ ասեն, Հարքն ա
զոխ կերան, և որդւոցն
ատամունքն առին։
❡ և են ոմանք որ՛ի մեղս
իւրեանց վախճանին ա
ռանց ապաշխարութեան,
եցոյց եթէ ոչ ունի մոռա
ցումն յօրինացն ՚այ։ այլ
կայ պահի առ արդարոն՛
աւետիք սբց։ և առ անօ
րէնութի՛ սպառնալեացն
արհաւիրք։ ❡ ի որդիք
մեղաւորացն երկիցեն և
ցուք։ ոպ ոմանք ՛ի հրէից
կորեան ՛ի ատտակէն անտի
յաղագս պոռնկութեն ՛ի
միում աւուր քսան և երիք
հազարք։ 1 կոր 10։ 8։
❡ ի ոչեթէ անիրաւինէն
ած որ ած՛ զբարկութի
իվը նոյ որ գիտէ զամ։
❡ ո այսորիկ Հարուածս
ընդ իշխանան եմոյծ ի ժո
ղովուրդան։ զի նոքա էին
որդիք կորստեան պատճառքն
՛ի մեղս։ թէպէտ և իմիաց
սին մեռան որք մեղանն։
❡ և մարգարէն ասէ,
անձն որ մեղոյէ, նոյն և
մեռցի։ եզէկ 18։ 4։ 2։
❡ եպէտ ասեն, Հարքն ա
զոխ կերան, և որդւոցն
ատամունքն առին։
❡ և են ոմանք որ՛ի մեղս
իւրեանց վախճանին ա
ռանց ապաշխարութեան,
եցոյց եթէ ոչ ունի մոռա
ցումն յօրինացն ՚այ։ այլ
կայ պահի առ արդարոն՛
աւետիք սբց։ և առ անօ
րէնութի՛ սպառնալեացն
արհաւիրք։ ❡ ի որդիք
մեղաւորացն երկիցեն և
ցուք։ ոպ ոմանք ՛ի հրէից
կորեան ՛ի ատտակէն անտի
յաղագս պոռնկութեն ՛ի
միում աւուր քսան և երիք
հազարք։ 1 կոր 10։ 8։
❡ ի ոչեթէ անիրաւինէն
ած որ ած՛ զբարկութի
իվը նոյ որ գիտէ զամ։
❡ ո այսորիկ Հարուածս
ընդ իշխանան եմոյծ ի ժո
ղովուրդան։ զի նոքա էին
որդիք կորստեան պատճառքն
՛ի մեղս։ թէպէտ և իմիաց
սին մեռան որք մեղանն։
❡ և մարգարէն ասէ,
անձն որ մեղոյէ, նոյն և
մեռցի։ եզէկ 18։ 4։ 2։
❡ եպէտ ասեն, Հարքն ա
զոխ կերան, և որդւոցն
ատամունքն առին։
❡ և են ոմանք որ՛ի մեղս
իւրեանց վախճանին ա
ռանց ապաշխարութեան,
եցոյց եթէ ոչ ունի մոռա
ցումն յօրինացն ՚այ։ այլ
կայ պահի առ արդարոն՛
աւետիք սբց։ և առ անօ
րէնութի՛ սպառնալեացն
արհաւիրք։ ❡ ի որդիք
մեղաւորացն երկիցեն և

առ մարտս թշնամւոյն ,
առեալ զանդամս քի՛ առ
նիցեմք անդամս պոռնկի՛
1 կոր 6։ 16։ քաւ լիցի ըզ
սրբութի՛ն մատնել յան
մաքրութիւն։
❡ պոռնիկն բազմանա
գամ վտանգեր պղծու
պղծութեն և խրատեր և
մատներ՛ի՛ձեռս սատանայի
՛ի սատակումն մարմնոյն զի
հոգին ապրեսցի զղջմամբ։
ձերնշել զմարմինն պահօք
պնդութեան։ և ազօթիւք
հրահանգեալ ՛ի սրբու՛
լնուլ զասացեալս նորա
որ յաղագս այնոցիկ են
հանդէսքն։ 1 կոր 5։ 5։
❡ ի ՛ի ձեռն պոռնկու՛
պէս պէս անօրէնութիւնք
յառախեն իվը երկրի։ զի
բազմաջեր է պոռնկու՛ի։
և է՛ յանուն ախտին ցան
կութեց։ ❡ ՚այսորիկ առա
քեալն զմեզ խրատէ և ու
սուցանէ սպառնալեօք ,
փախչիլ յայնպիսի ախտից
և՛ի պղծութեանց , որոց
վախճանն կորուստ է։
❡ ի ասէ , մի՛ պոռնկեսջ

զի ասէ մարդարէին ,
դէտ կացուցի զքեզ. զի
ասասցես՝ մահու մեռցիս
քէ մեղեցես ։ Եւ եթէ
լուիցէ քեզ կեցցէ. ապա
թէ ոչ լուիցէ քեզ՝ մեռցի.
և դու զանձն քո ապրե-
ցուսացես ։ Ապա եթէ ոչ
ասասցես զըսպառնալիսն
որք զայն գործեն , թէ
սուր գայ և բարկութիւն.
զարիւն նոր ի ձեռաց քոց
խնդրեցից։ Եզէկ. 3։17։

Ով՛ի կամ ողբանոց աճե
տեացն եւ երանութեանն
յուսով՝ ուղղեսցին , և
կամ սպառնալեօքն հար-
ուածոց և վշտաց եւ նեղու-
թեան որ յերկրի աստ, և
կամ յահեղ օրն՝ մեղաւո-
րաց և անչնազանդից է պա
տահելոց։ Ով՛ի էբրև հրեշ
տակք են այ հրամանաւն.
որ առաքին յիշխանութիւնն
ընդ ամենայն արարածս ։
Եւ երկնաւորսն առ զօրան
հրեշտակաց . և Եւ երկրա-
ւորս առ ազգս մարդկան.
առնել ի մեզ զշահաւորն
և

սիրոյ տուրեն ի նեղու-

մի՛ արասցեն զանօրէնութի
որպէ և հարքն իւրեանց .
այլ արդարութեն իւրեանց
ապրեսցին ի բարկութենն
որ սպառնացաւ նոցա ։
Ով՛ի որդի որ առէ զամ
բարշտութիւն հօրն, և ա
րասցէ իրաւունս , կեսլով
կեցցէ ասէ տէր։ Եզ 33։14։
Ով՛ի փորձեսցուք ասէ
զնր. և կամ տրտնջեսցուք
որպէ ոմանք ի նոցանէն, և
յօձից անտի սատակեցան։
1 Կոր. 10։9։ Ով՛ի ուսումն
վարդապետութեն խրատէ զմեզ
յուղղութի . որպէս զլսեն
ի վաթարէն . և պահէ զմ
սրբութի ըստ օրինացն որ
դարուքեն և ըստ աւետա
րանական վարդապետութեն .
լուսաւորեալ խորհրդով
և բանիւ և գործով ։
Ով՛ի փրկել ի բարկութենն
որ գալոցն է իւր անօրի
նացն և պղծոցն . և կալ
առաջի քո տէր . և ժողովել
զանպատում բարիսն ։
Ով՛ի և վերակացութ մի՛
հեղգասցին ի պատմելոյ
զսպառնալիսն տան այ .

ունէին եւ արգելին
ածեն. զի այլքն երկիւղ
խոշտանգեն եւ մահ ի վր
նալ ի դժնդակ վարուց.
յապահատաւոր և յանհա
ւան և յանիսրատ և յան
խոհր երանութէ. և սրբել
ի մտաց և մարմնոյ զինա
սակար ամբարշտութիս
միշտ։

Եւ պահս պարսիկք եւ կամ
այլ խուժադուժ ազգք,
որք ոչ գիտեն զօրէնս,
բնութէ զօրինացն դործեն
ըստ առաքլոյն բանի. հռ. 14.
և ի ձեռն դիւրօրացց պատ
ժեն զպիղծս և զանիրաւս։
Եւ գոն սպառնալիք իշ
խանաց և դատաւորաց առ
անխիղճն ի չարան, առ
ստուս և երդմնազանց.
նենդաւորս, գողս, սպա
նողս, շունս, կախարդս,
դիւթս, և որ ի նոյնս են
հոյլք մեղաց։ Օ որս բան
սիւք և երկաթի կապա
նօք և պէս պէս տանջանօք
խոշտանգեն և մահ ի վր
աճեն. զի այլքն տեսին
և յանդգնեսցին ի չարիս մեր։
Օ ի անքակ կացցուք ի
ձշմարտութէ աւանդեալ մա
քուր վարուք՝ մարմնով և
հոգւով առ աստուածին. և
երախտաւոր լինիլ ամենա
շահ դարմանօք առ կեանս
և փրկութէ ընկերացն։
Եւ ահա արուեստից ձշմար
տից կալ ի միակութէն.
և արբունեակ լինիլ առ հա
ճոյս բարերար կամացն այ.
և շնորհօք հոգւոյն վայե
լեալ ի կեանս հինս։ զի
ազատեալք ի մեղաց, և
յարդարութեն միշտ եղեալք
պաղատեալք, հանդերձ ամ
րութէ և համբերութէք
բազմաւ, ժառանգաւորս
կարասցուք լինիլ խոստա
ցեալ աւետեացն սուրբ

Երրորդութէ։

Եւ ահա վկայութէք լսե
ութեան նր մատուիմք են
անձնիշխանական կամաք ի
վարդապետէ հոգւոյն սբ.
որ ի ձեռն մարգարէից և
առաքելոց և վարդապետաց
գրովք աւանդեցան մեզ.
զի ծանիցուք զայծ. զե

դատաստանօք և խրատու-
ուղղել. զի մի՛ ամբոխ և
մատոյց յուզեսցին։ Եւ իրա-
ւանց և արդարութեր երկու-
քարբառք են. որ յարդեն
և պատուեն զիրաւախոհան
աւետեօք պարգևացն։
Եւ սպառնալեօք պատժեն
պէս պէս նեղութիւք զապախ
տաւորսն և զանիրաւսն.
զի չիք ազգ որոյ չիցէ իրա
ւունք դատաստանայ դա
տաւորաց։ Եւ այս ամ
կարգ իշխանութեանց աշխարհի
կարգեալ են՝ ի սկզբանէ ըստ
նախախնամութեանն նոր տա
ազգս մարդկան. թէպէտ
և ոչ դիտեն զայծ և ոչ փա
ռաւորեցին կամ գոհացին։
զի ոչ ինդրեցին զայծ ու
նել՝ իդիտութեամբ. այլ նան
րացան՝ ի խրհուրդս իւրընց
և կուրացան անմտութիւք
սիրտք նոցա հռոմ. ա. 21։
Ոչ ոչ առնէ անտես ա
րարիչն զարարածս. զի
հայր է շնորհիւ և ոչ. որ
հրաւիրեաց և կոչեաց զա
մեռեսեան յարքայու-
թիւնն իւր։

Եւ

յանխնայ յանօրէնութեն։
Լուկ որք խրատին և դան
՝ի լաւութիւն կարգաց և
իրաւանց թագաւորին, ՝ի
միամտութեամբ և հպատակութեամբ
կացուցանել զանձինս.
այնպիսեացն փառք և պա
տիւ և պարգևք ազատու
թեամբ շնորհեն։

Զոյն օրինակ և յոյնք զբ
րով կարգեալ ունին զիրա
ւունս երախտաւորացն և
մեծարանօք։ Եւ զանիրա
ւացն և զանհնազանդիցն
և զամբարշտաճիցն եւ
զանաւրէնս պղծոցն անձինս՝
պատուհասիւք և պատժովք
և դառն նեղութիւք նեղեն.
զի խրատեսցին՝ ի բաց կալ
՝ի մեղաց և գործել զբա
րիս հանապազօր. զի մի՛
վերադարձի աշխարհ յանօ
րինաց. այլ՝ զնաղաղութիւն և
զշինութիւն կալցի։

Զոյնպէս և՝ ամ ազգք՝
եթէ ոչ կացցեն յիրա
ւունս արդարութեան,
յարդար դատաւորէն այ
ունին կարգիչս իրաւանց

Ա՛ստ թ

ի քանզի ամ-
նայն կարգաց
ջափ է եդեալ
յամենակալ Տնէն և յա-
րաշէն. որպես զի հանդի-
սացեալք՝ կատարեսցուք
զառաքինուի ահիւն այ.
որ փառօք պսակի՝ հա՜ա
տով և շնորհօքն քի՝
O՝ ի յամ արուեստս քա-
ջութեամբ նահատակեալ,
ի մշակութի օրինացն այ,
սբ սիրովն լեցուք զօրա
ցեալք. որպ և զօրս հղ
գեղինացն ի տեսանել։

Ձթ Ոլոմ

Ա՝իսանական Ա՝ենաբ
Ներողութենն։ Ոլոմ
փառք յաւիտեանս
յաւիտենից
ամէն։

Ա արքեպիսկոպոսին Կոստ
դեալ՝ ի Տէր, Եպիսկոպոս ամէն
արեւելից Պահոյ։
Ա բանելոյն Սէբէոս Պուիզո
էն Ֆլոյդ Լոսաստուէն
ասացեալ։

Ա՛րդ այս ամ կարգք երա
նանց և արդարութեան՝
վկայք են այ հոգևոր օրի
նացն. որ քարոզեցան մար
գարէիւք գրովք սբվք։
Որ յանիրաւութէ յերե
ւնաս ածեն. յանարգու
թենէ՝ ի փառս. յանցաւո
ղես՝ ի միանջենաւորան.
առաքինութեցն հանդէ
սիւք և ամ կարգաց երա
նաց և արդարութեանց։
Ա՝շմարիտ հաւատով եւ
կենդանի սիրով անմեղնե
լի լինիլ՝ ի կամացն այ՝ ի
ներդութե և յանդորրու։
Ոխեալ զպատրանս Ճիս և
հաստատիլ՝ ի յոյս կենացն
յաւիտենից. և խաղաղա
րար սրբութէ հասանիլ
ի բնակարանս սբց յերա
նելն և՝ի աքանչելի փառան.
վայելել՝ ի բարիսն անպա
տում, յանհամեմատ վայ
ելչութիւն յանուշակ ար
քայութէն Ա՝ր ամենակալի
և Ա՝րդէնն բարերարի տը
Հողին մեզ զկեանս, և Ա՝ո
գեղն սրբոյ Նորոգողին
զհաւատացեալս։

Ա՛

Ողով և օրհնափրքն փա
ռաւորեցան, և օրինապհքն
պահեցան։ Ընդունելք
յօթևանս երկնից արքայ
ուեն օրինակօք յամենա
գիւտ խնամեն սիրոյ բա
րերարին։ Օ՜ի նմանելք
նոցա՝ խորհիլ յօրէնս տն
ի տուէ և ի գիշերի, ըն
կալցուք զժուժկալութե
և զարդարուե զընորհան։
Այն ըստ իւրաքանչիւր ա
ւուե վարուցն՝ թագ ի
գլուխ մտցուք յարքայու
թիւնն մշանջենաւոր եւ
յանվախճան կեանն. երկ
նայնցն և անմահիցն կը
ցորդ լինիլ ըստ ընտրուե
շնորհացն գործով. յան
դիման աձլի այ և զօրացն
անմարմնոց. զոր յերկրի
աստ մատակարարել յերկ
նաւորսն երևի։ Ընդ
յուսով յորդորէ զորդիս
մարդկան ընդ աւետեացն.
և ժառնդորդս առնէ քի՝
հայրն բարերար և հոգին
սբ. ամենահնամ. որ ոչ թո
ղու զարարածս իւր ինա
խահնամական սիրոյն. վն

զամենեցուն կամի վկեալն
և՝ի գիտուի ճշմարտուե
հասանիլն։ Այն՝որ արացէ
և ուսուսցէ, նա մեծ կո
չեցի յարքայուեն երկնից։
Այն ոչ հրեշտակացն կար
գաւորութի՝ ի՛ յարքայից
արքայէն. և՝ի նմին կան և
ճան ընդ բարերար կամաց
բարերարին։ Այնպես և
զմարդիկ յորդորե՝ի հրեշ
տակային կարգաւորուենն
ելանել։ Որպես և սերօ
բէք և քերօբէք ընծայեն
զիւրեանց սպասաւորուին
ամենակալ տիրուեն. որով
արարած դարմանին՝ի իւր
նման բարերարուեն միշտ։
Ընդ և ամ զօրութիք և
զօրք հոգեղինաց և անձ
մարմնոց յիւրաքանչիւր
կարդի կան հասատատեալ
պաշտօնեայք ակնարկման
կամաց բարերարին։
Ընդ յոցիկ բիւրաւոր զօ
րացն հաւանեալք և ինա
զանդեալք՝ի հաճոյս տրու
թեն, ցուցին զսպասաւո
րութի իւրեանց անհան
գիստ օրհնութիք՝ի տր.

Ել գոր

Ա՛ն միայն նման է այս եւ նորին ղօրացն, այլ եւ որք սիրեցին առնել զբ կամս նր խորհրդով բա նիւ եւ գործով։ Այրթիցեն (ասէ տէրն) մեզաւորքն ի տանջանան յաւիտենից որ պատրաստեալ է սատանայի եւ հրեշտակաց նր։

Ա՛յսօրիկ ի կամաց լինին եւ ոչ ի հարկէ։

Իսկ մեզ պատւիրանք տր ։ան ի տնէ. զի ծանիցուք զնր զպատուիրանն եւ զերծեալ լիցուք ի նր հաղթիցն միշտ. եւ աւետ տեաք բարեց խոստմանցն գործեսցուք զբարիս այ ոաջի տն յամ ժամ. եւ մր տերիմ հաճոյութքն այ՝ կալ անվնաս ի միակուէ նորին։ Ցորդորել զբազումս ի լաւս եւ որ լինի փրկութք եւ ամենազարդ սրբութք։

Ա՛յսօր փառք եւ պատիւ ի բարերար տնէն յաղագս արդար եւ սբ գործոց պատրաստեալ կան։ Որք յուսով զօրացեալ կան յամ փորձանս. եւ ոչ վհատին

գործակից լինիլ բարերա րին այ երախտեացն. եւ փառաբանիչք նր մեծանան եւ աճեսցեն. որով ուրախա չեալք ցնծան ի պայծառի արարչին միշտ։

Իսկ ստամբակեալն ի նմ իւր բանակաւն դժնդակ բարս առացեալ սատանայ անհնանեցաւ. եւ դիւք որ նր են արբանեակք չարի սպասաւորք. որք ցուցա նեն զգործս անօրէնութ եւ հակառակ են արդար վաս տակոց։ Ո՛ ի ինքենք ան կան ի պատուոյն, եւ զմար դիկ որսան ի կորուստ. զորոց զպատիւն խոստանա՛ ած տալ մարդկան. զի ած ամարտ է եւ մեղսասէր. եւ հանապազորդ թշնամի մարդկան. եւ հակառակ ար դարութ եւ սրբութեան. եւ ոչ դադարէ յիւրմէ խո րամանկութէն. ի խաբել ի կորուսանել զմարդիկ պէս պէս եւ զանազան չարեօք

Ա՛ յսօրիկ գրաւեալ է ընդ սպառնալեօք ահաւոր տանջանացն եւ անմահ տա տակմանն։

իմաստուն կուսանացն և
ամ սրբոց. որք զմարմինս
իւրեանց ի խաչ հանին
(որպէս ասաց առաքեալն)
ամ ցանկութեանն հնդրձ 5.24։
Լաւ դարձեալ հոգւով զբ
նացեք ասէ և զցանկութիւ
մարմնոյ մի՛ կատարէք։ գաղ
5.16։ Ա՛ւ յայսէս պարտ է
յամօթ առնել զայն՝ որ
զիշխանութիւն ունի մահու
սատանայ։ Ո՛վ ի որսացեալքն
ի նմանէ՝ ապրեցին շնոր
հօք արարչին. առաքինա
ցեալք յարդարուն և ի
սրբութիւն և ի ճշմարտութ
հաւատարիմ պատրաստ
անարատ մաքրութեամբ
և անբիծ կատարել սիրովն
որ ի քէն. և համբերուքն
որ ի վտանգս։ զքէ հատցեն
խոստացեալոյ բարեացն
որ ի քէն։

Ասէ որք ոչ ընկալան զօ
րէնս արդարութե կարգաց
և կրօնից, խաւարեցան
անմտութիւն սիրտք նոց, և
մատնեալք եղեն ի բանն
արկուչէն յանառակ ցան
կութիս և յամբարշտութիս

Ա՛ռնուլ ի ժառանգութի
հօրն երկնաւորի և ի թիւ
ի՛ նբ և յուղիղ վարուց.
ածախրութիւնն առաջնոր
դեալ և յառաջեալ յայ
առաքինութիս. և կալ ճշմ
անսասանելի։

Ո՛մարդն յիւրում կար
գին հաստատեաց ած ի
ներքոյ իւրոյ էափոյն. զի
լինի արբանեակ ճշմարիտ
քարոզուքեն հրաւիրանաց
վերին կոչմանն. և ըմ մար
գարէութե ընորհի՝ խորհըդ
դակից լինիլ կամաց ա
ըարչին։ Լաւ ի գիտուի
աւետեաց նորոց կտակ
ըանաց ի նորոգութիւն կե
նաց անմահից՝ ուղիղ հա
ւատ քննական ընծայել
այ ընորհիւ օծմամբ՝ եւ
հոգւով խնամով՝ տես
էութեամբ սիրոյն քի։

Ա՛երկանալ զինն մարդն
և զգենուլ զնորն որ ըստ
պատկերի այ է ստեղծ և
արդար։ եփես 4.22։

Ա՛երկանալ յամ էարկ ա
հազանին շնորհօք և մար
ծուվ և արեամբն քի։

Ա՛տանել ի ժառանգութի
հօրն երկնաւորի և ի թիւ

մերձաւորացն այ։
ռաքելոց և՛ի սուրբ հարց
ցաւ՛ ի մարդարէից և յա՛
ւուրս պահելիս և յորս
լուծանելի. ոչ օրինադրե
զարդարութի։ Օ՛ վ յորմ
յաւելուա՛ծ սուտ կար՛
ծեցին մոլին՝ ինձ ախտաստեղծ
մարդն յայրն և՛ի կինն՝ ի
մախանաց բանասարկուին,
՛ի հրապուրանաց հեշտու
թեանն քարշեալք՝ սուտ
կարծեօք ա՛ծք լինիլ, խա
բեցան և ո՛չ պահեցին ըզ
պատի՛րանն արարչին իւր
եանց. և ելին՝ ի փափկութ
դրախտէն. և զմահ ըստա
ցեալ ժառանգեցին։
Օ՛ վ յառաջադոյն պատ
րի՛ան տու՛աւ նոցա գոր՛
ծել և պահել զդրախտն
ժուժկալութի՛ պահոյն.
յորս ուտել նոցա՝ ի պըտ
ղոյն, և յորս ո՛չ։
Այնպ և այժմ քարոզե՛
ցաւ մեզ պահք. յոր ա՛
ւուրս պահելի է և յորս
ոչ, զի օրինադրե
զարդարութի՛ և յոր
ժամ ընդունելի։ Օ՛ վ յորմ
ժամ մարդ ի՛ մեղս ընկղմի
ղէ՛ն՝ զի՛ ոչ ունի զգեստ
ընդ հարսնեացն։ Ա՛ն մատ
նեաց զնա՛ ածծ տանջանաց
անմահ մահուն։ հ՚ ա։ 28։
Ալ՚ ակայն խնամք արարչին
ո՛չ թողու անդարման զա
րարածս իւր. այլ վ՛ բա
զում մարդասիրութեանն
իւրոյ քարոզեաց զդարձ
և զապաշխարութի՛ ի՛ քա
ւութիւն ամ մեղաց։
Օ՛ վ դարձեալ վերստին
առնու՛ք արտասո՛ւք զա՛ն
զանին լու՛սացուա՛ն ի՛ ձեռն
հա՛ւատարիմ եւ՛ անսուտ
խոստովանութե՛ և ապաշխա
րութեան որ արտասո՛ւք
խառնեալ է։ Օ՛ վ գթած
ցեալ սո՛ր ողորմեացի և տա
ցէ զըղդեգրութի՛ հնոյն,
ընազանդիլ այնուհետև ը
բարերար կամացն. և կա
տարել զարդարութի՛ն ամ
և խլել զչար սովորութի՛ն՝
ամ աղտեղի և չար ցան
կութի՛ն հանդերձ. և ազա
տանալ՝ ի դառն պատեաց
դեհենին. և ժառանգորդ
լինիլ կենդանի՛ խնամոց
բարերար սիրոյ սո՛ր Աը՚
Է, 2

հոգւոց և մարմնոց։ Օ՛ ի
կատարեացուք զսրբութի
ահիւն այ. և անցցուք ի
անդորրութիս անքննին
որ կայ և պահի պՀողացն։
Լ՛ն ոչ որովայնամոլիցն.
որ նստան ուտել և ըմպել
և յարեան ի խաղալ. և
սատակեցան ի բարկութի
ան իսկոյն յոլովք ։ ԿՈՒ
10, 7 ։ Օ՛ ի ոչ պահեցին
զպատուիրանս նորա. այլ
նանրացան ի խորհուրդս
իւրեանց. և զՏրամանս պա
հոց անարգեցին որկորըս
տեառն. և ոչ կացին յոխ
տին. և խոստացեալ պար
գևացն ոչ տաւատացին.
և բարկացուցին զած, և
էած ի վեր ընդ Հարուածս
և սատակեաց։ Իսկ որք
ամիսփեցան ի պնդութի
պահոց, ցուցին ըզփոյթ
Համբերուն և ժուժկալ
լութեն. պահեցին զՏրա
մանս ան, և կացին ճշգին
ժուժկալեալք։ Որք ու
նին զպահքն սրբութի և
ամ բարեձև կարգօք, ընկալցին զՏնդիսան՛հքն։

ղե

և զամ արդարութիս, ի
մըտանել ի դրախտն՝ կայ
ճայ ի նմին անմեղ ի դը
րախտին արդարութեան.
և յաւաքինութե տնկոյն
վայելէ շնորհօք արարողին
կենաց աստ, և անդ փոխիլ
յանճառելիսն։

Օ՛ այս ասելով ոչ իմա
նալի ասեմ զդրախտն.
այլ տեսանելի աՀջին մար
դոյն. Թէպէտ մեզ ծած
կեաց Տրեղէն աստ՛ն ըստ
խորին իմաստուէն այ։

Օ՛ ի երկդիմի է իմանալ
զդրախտն. մինն շօշափելի
և տեսանելի. և մինն իմա
նալի որ յաւաքինութին
վերաբերի. զի պահք դաս
տիարակք են մարդկան։

Օ՛ ի որպ զտղայն դաս
տիարակքն Տրահանգեն ի
բաց կալ ի վնասակարացն
և յօգտակարսն կալ ճար.
և մի՛ յանօգուտսն զբաղ
նուլ անժուժկալութիւ։

Ո՛ այսորիկ և մեզ եղան
պահք. խափանիչ անժուժ
կալութեն ամ վնասուց,
որ ի մեղանչ Հակամիտումն

ղե որ

բախտեօք սիրոյն որ առաջ
անարատ և ամբիծ և սբ ե
ցանկութ և անխախտ անա
ռակութ, հարցէ զնա սրը
բութ և անարատ ամբը
ծութ. և դատեսցէ զսրո
վայնամոլուն՝ միշտ պահօք.
և խլեսցէ զչար սովորու
թին յանձնէ. Օ՛ի դա
տապարտեսցի՛ ձեռն շնոր
հացն քի մեղքն և իշխանն
մեղաց. և առցեն զկատա
րեալ առողջութի փրկա
կան խորհրդովն՝ ի ստոյգ
խոստովանուե և յապաշ
խարութե. պահօք և աղո
թիւք ամրացեալք՝ ի վնաս
սակարացն. Այս այսպէս
առցեն զպսակն յաղթե.
որ գովուք և պարծանօք
յօրինեալ է պահողացն.
Օ՛ի բազում արուեստք
են պահողացն զնարդ. և
բազում շահ ստանան ան
ձանց որք սիրեն զնա և
պահեն միշտ.

Պահք՝ կատարեալ հաճա
ւոցն ճշմարտուե ազդե
ցուի յայ, ըստ ակնկալու
թե յուսոյն առողջուե,
անարատ և ամբիծ և սբ ե
ղե որ

Պահք՝ ըզ մերձ եկեալ
դեղն առողջուե շնոր
հեն՝ ի ժուժկալեն. և ջեր
մուե հոգւոյն սիրոյն հա
լեն զմրթերս աղտեղուե.
և յառաքինութի վերա
բերեն. Այն անուշահոտ
վարուք ցամաքեցուցանէ
զժահահոտութի և բառ
նայ՝ ի միջոյ. և զառողջուի
տայ հիւանդաց որ մեղօք
ապականեալ են. Այն ըզ
սրբուի և զանարատ վարս
յանձին ցուցանէ զնոի ա
ռողջուեն, նահատակեալ
՝ի սրբութի. Այն զայն որ
վերաւորեց զմեզ ազտեղի

դեղ մաղձոյ՝ ըստ ճաշակելն
աթաւաքս Հանէ։ Ո՛վ ի ոչ
անդուքիս որ՝ ի մարմնի
պահ.ք զճածկեալ հիւ-
մօրէն ատենին և յարու-
մեռելոց։

փոխեալ ուղիղ խոստովա
նութիւն, և առեալ զդեղն
կենաց, և առողջացեալ սի
րով Հոգւոյն, յառաքի-
նութեան յասպարէզ նա՛
հատակեացուք ընդդէմ
վնասակարացն զուղղուե
վարս։ Ո՛խտութիւն Ինձ
զանդիլ բարեաց կամացն,
և փակել զամ յորդորումն
բարւոյն կամաց։ Ո՛չ զբար
և զդառն շարժմունս մը
տաց և զգայուցեց արդե՛
լուլ միշտ. որ է լրումն և
կատարումն պահոց. որ Հա
սուցանէ՛ի դրունս կենաց։
Ո՛րմատացեալ՝ ի նեղբոյ
պահոցն ժուժկալութեան
Համբերութիւ՛ ի զգուշութե
և՛ի զգաստութիւ ճաղով
և յորդորել՝ ի գութ եւ՛
յողորմութի առ կարօտեալս
Հիւանդս և մերձաւորս,
՛ի փառս և՛ի պարծանս Հա
մօրէն ատենին և յարու-
մեռելոց։

Պահք զճածկեալ հիւ-
անդութիս որ՛ ի մարմնի՝
աթաւաքս Հանէ։ Ո՛վ ի ոչ
զանազաներ լուծ ի բաց
բամբասանաց։ Ո՛յսոսիկ
թեանէ, յարբեցութիւ՛ է, ի
ծաղրոյ, ի խեղկատակու
թեանէ, յոխակալութենէ,
ի ցասմանէ, ի թշնամա
նաց, ի ծուլութի՛ է, ի ծի
լութեանէ, ի զրկողութե՛ է, ինենդութե՛ է,
ի գողանալոյ, ի սուտ է, ի
երդմանէ, ի չարախօսու
թեանէ, յոխակալութենէ,
ի զրկողութե՛ է, ինենդութե՛ է,
ի ցասմանէ, ի թշնամա
նաց, ի ծուլութի՛ է, ի ծի
լութեանէ, ի խեղկատակու
թեանէ, յարբեցութի՛ է, ի
բամբասանաց։ Ո՛յսոսիկ
զանազաներ լուծ ի բաց
ղեղ մաղձոյ՝ ըստ ճաշակելն
աթաւաքս Հանէ։ Ո՛վ ի ոչ
անդուքիս որ՝ ի մարմնի՝
պահ.ք զճածկեալ հիւ-
մօրէն ատենին և յարու-
մեռելոց։

Ո՛ր այնքա՛ւ դադարի՛
յայլանդակութի՛ մտացն.
և շուայտութի՛ զգայուեցն։
Ո՛չ ոեւսանել, ականջ
ջաց լսել, լեզուի՛ առ խօ
սիլ, և ձեռաց առ գործել
և սիրտ ուղիղ, և ճաշակե
լեօք առ՛ի պարկեշտութի՛,
ամենեքումբ պնդիլ՝ ի
պահս սբս, և զամ կամ
ցանկութի՛ և զգայութի՛
արմատաբի խլել, և զմո
ռացումն բարեաց զարթու
ցանել ընդդէմ ածախրու
թեն և հրաժարիլ՝ ի չար
լուացմանէն մեղաց։ Ո՛պտո
ղկութե՛, յորովայնամոլու
թենէ, յամբարտաւանու
թենէ, ի նախանձո՛ է, ի
բարկութի՛, յագահութե՛,
ի գողանալոյ, ի սուտ է,
յերդմանէ, ի չարախօսու
թենէ, յոխակալութենէ,
ի զրկողութե՛, ինենդութե՛,
ի ցասմանէ, ի թշնամա
նաց, ի ծուլութի՛, ի ծի
լութեանէ, ի խեղկատակու
թենէ, յարբեցութի՛, ի
բամբասանաց։ Ո՛յսոսիկ

մարդկային շարժմանց. և
երևմանն այ արժանաւոր
լեալ՝ վերացաւ հրեղէն
կառաք յերկինս։ 3 Կոգ,
19։ 8։ 13։ 4 Կոգ 2։ 11։

Այնպէս և մովսէս պա-
հեաց զքառասունն տիւ
եւ զքառասուն գիշեր.
ոչ միանգամ, այլև երկրորդ
անգամ. զի զինքեան զկա-
րիսն լուծցէ. և զբարկու-
թիւնն այ որ ի վերջ ժողովրդեանն որ ուտելով և ըմպելով՝ ի խաղս լեալ պաշտեցին զդրուխս որթոյն և սատակեցան, արդ ելցէ պահօք. և լինի օրէնսդիր յայ իսրայէլի նբ։

Այնպէս և պահքն յով հաննու ամենայն կենացն բացայայտէ. որ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր ի բերոյ երկրաւորացս կազմեալ՝ ի կերակուր. այլ մարախով և վայրենի մեղրըք զպետան վճարէր յանապատին։

Այնպէս և մովսէս պահեաց զքառասունն տիւ եւ զքառասուն գիշեր. ոչ միանգամ, այլև երկրորդ անգամ. զի զինքեան զկարիսն լուծցէ. և զբարկութիւնն այ որ ի վերջ ժողովրդեանն որ ուտելով և ըմպելով՝ ի խաղս լեալ պաշտեցին զդրուխս որթոյն և սատակեցան, արդ ելցէ պահօք. և լինի օրէնսդիր յայ իսրայէլի նբ։

Այնպէս և պահքն յովհաննու ամենայն կենացն բացայայտէ. որ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր ի բերոյ երկրաւորացս կազմեալ՝ ի կերակուր. այլ մարախով և վայրենի մեղրըք զպետան վճարէր յանապատին։

Այնպէս և զմեզ՝ պահք զի ինոճազել կերակրոց, մարմինն հանդարտանայ և սրբի։ Այն զմարմնոյ զհետ երթալ՝ կորուստ անձին ստանայ. իսկ զհոգւոյ՝ ըղկեանս յաւիտեան ի տուր։

Պահք զօրացուցիչք են հոգևոր վարուց, և խափանիչ մարմնական շարժմանց. զի ի զօրանալոյ միոյն՝ միւսն տկարանայ։ Օ՛ ի ոմն գիշակեր թուղունք որ կարանան ի թուխլ՝ յանձ խնայ ուտելոյն, և դիւրաշրմբռնին յորսողացն՝ իմաստ. իսկ սակաւակերքն արագաթռիչք են և անըմբռնելիք յորոգայթադիր որսողաց։ Այնպէս և զորս կորամոլն և զպարկեշտն՝ ի պահս սբոյ տեսանել։ Այն եղիսա մրճրկեն յորդւոյ զվէզ ի պահս պըն դուքեան, որ պահեաց զքառասունն տիւ և զքառասուն գիշեր, և եբարձ զայմ կարիս յինքենէ ըզ

ընկալան զսրբուհի՝ ի ձեռն
պահոց. և ապա ընտանե-
ցաւ նոցա Տուրն կիզօղ: ոմն
երից մանկանցն՝ ի Տնօրին
որ պահօք էին սրբեալք:
Օ՜ ի Տուր՝ զայրեցան այ-
րէ. և զսրբեալսն պահօք
առաւել լուսաւորէ՝ եւ
պայծառս կազմէ լուսով:
Իսկ որք չէին արժանի՝ և
մերձ եղեն՝ ի Տուրն, իբրև
խաւիճ այրեցան. վասն չէին
ընկալեալ զպահոցն սըր-
բութիւ: Իսկ եթէ արդա-
րոց կատարուածն է պահք,
՝ի Տոդեղէնս և՝ի հրեղէնս
լինիլ, քանի՞ օգուտ գոր-
ծէ մեզաւորաց պահք, որ
՝իպէս պէս ցանկութիւնս
աղտեղիս են: Օ՜ ի սըր
բեալն պահօք՝ ազատէ՝ ի
մեղաց զներքինն և զարտա
քին մարդն՝ ի բծից անաւ-
ոյն ոսկի և արծաթ հրով
սրբեալ և պարզեալ յաղ
տոյ անաւ. և այսպէս լինի
պատուական անօթ պիտա
նի տան իւրում: Այլ որպէս
երկաթ կարծր՝ շինեալ՝ ի
դործողաց և մաքրական

Ա՜յսպէս և Տրն մեր յետ
սկրտուեն պահօք պնդել
աճախառն մարմնով ընդ
դէմ թշնամւոյն զպատե-
րազմն առնէր. զի այսպէս
ուսուցեալ զմարդիկ սպա-
ռազինել պահօք ընդդէմ
թշնամւոյն մարտից և նա-
հատակիլ պահօք. և բո-
վանդակ առաքինութիւն առ-
նուլ զնորս յաղթուել
և յաղթել փորձողին: Այս
և Տրն մեր որ վերացաւ՝ ի
թիս Տոգւոյն ընդ աջմէ
մեծութեն՝ ի բարձունս.
և զնոյն իսկ զմարտն պա-
հօք եցոյց մեզ: Օ՜ ի զոր
կորսուածի և զամ զբօ-
սանս որ ե բեռինք մեղաց՝
՝ի բաց ընկենցուք. զի ար
ժանի լիցուք թիւօք Տո-
գւոյն վերանալ և զնորն
փառաց տեսանել: Որ ա-
սէ, եկայք օրհնեալք Տր
իմոյ, ժառանգեցէք զար
քայութիւնն իմ: Օ՜ ի ամ
ենայն պահքն եղեն առիթ
սրբութեան. ամբառնալ
յերկրէս և մերձենալ՝ ի
Տոգեղէնս: Օ՜ ի ոմն Տրւոյ

ղէ և
մին ի շնորհաց Հոգւոյն,
կատարեալ պահօք Տաճ
և կամք մտաց և մարմնոյ
հրով անուշանայ, այսպէս
Համեմ և պէտք մարդկան
ի ոչ կիրկուր քաղցիւ
ընդ նմա զամ արդարու
ցանեն պահքն, խառնեալ
են մեղօք, կենդանացու
ի պահս։ Լաւ որք մեռեալ
ամրացեալ պահին անաղտ
դանիք են առ սրբոմքին,
հաւատոց։ Լաւ որք կեն
զսրբմամարսն ածեն ի
գիտութիւ ճշմարտութիւ
սրբուհ ըստ հաճոյիցն այ,
նեն պահք զնա ի ձաշակս
ի գիտուհ, անուշացուցա
պահք։ զի որ կատարին զ
Լաւ երկուց պիտոյ են
կապեալ են։
յուսահատուհ խրհանց
և յիմարք են որ ի պարահս
ընկալեալ են յանձինս։
զառհաւատչեայ յուսոյն
Լաւ իմաստունք են որք
մերձենալ առ Տր։
ի ձեռն պահոցն՝ սրբուհ
համարեալ են որ ոչ զգան
մեղքն։ զի ոչ զանաստուն

տասին ի պահս, լուծանիւ
տուհանուհ կարգին հատ
յուղղուհ։ և որ ըստ խոս
յապաշխարուհ և ածէ
Պահ՝զմարդիկ յորդորէ
շացուցանէ զայլան։
երկիրն ելանէ և անուշ
բատուհեամբ։ զի և աղ՝
կան Հոգւոյն սբ անա
ղուհ մեղաց ընդ անուշ
գուց և մարմնոց յաղտե
ցուցանեն զնեխուհ հո
Պահքն են որ անուշա
մանն որ ի քս։
որք ընթանան ի կէտ կոչ
Հոգւոյն՝ սրբուհ պահոցն։
մենեսին արբուցին հրով
աղբիւրք հրեղէնք։ և զա
ուհքեն։ ի եղեն սբքն
ցան և եղեն օթևանք աճ
ձեռն շնորհացն քի սրբե
Լաւ որք հաւատացին, ի
դերձ ամ սրբուհեամբ։
շատ և զուգիղ վարս հան
և ապա քարոզեցին զՀՆ
պահօք և ամ սբ կարգօք,
նախ ինքեանք սրբեցան
ռաքեալքն և մարգարէքն
ամ։ ի սուրբ ա
հրով կազմեալ ի պետս
մարդկան։ ի սուրբ

ժեցին իւր ինքեանց եւ
հօրն՝ եւ իւր ժողովրդեան
այ։ 1 Կոգ 2։ 12։ 3։ 12։

Աւ ժուժկալք ոչ սա
մուէլ. որ պահօք անեաւ
եղև ի մանկութէ. եւ եղև
դլուխ մարգարէից։

Պահք՝ շինողացանէն ըզ
բորբոքեալ հուրն ցանկու
թեց. զի որպէս հուր՝ ի
նիւթոյ պակասել շինանի,
նոյնպէս եւ որովայնամոլու
եւ արբեցուի պակասեալ
ցանկութէն բոց շինանի,
եւ արբուութեանն եւ արդա
րութեանն բորբոքի պա

հօքն պնդեալ։

Պահք՝ շինողացանէն զգի
ճուռ պղծութէին. զի ոչ
նեխեալ երկիր ջրանայ
յերաշտութենէ, այսպէս
դադրեցեալ անձն ի գիշա
կան ախտէ սրբեալ պահօք
անուշահոտ եւ սբ լինի։

Պահք՝ արգելուն զեռ
անդն ցանկութ մանկանց.
որք հրով ախտին տոչորին
ի թշնամոյն շարժմանց։

Պահք՝ դադարեցուցանէն
զկատուին՝ որ ի կերտողէ

և մեծուէ նորին նմ՛իրին
Օ՛ ի հոգին սբ թշնամանի
յանժոյժ որկորատուէ և
ի տառապակ յանդգնութէ
և ի զբօսանաց արբշռաց.
որք զանձինս խրեանց ե
տուն ի կամս շոայլուէ։
Օ՛ ի ոչ անժուժութէին
ադամայ և եւայի անկծա
իւր հաճ և մահ, նոյնպես
և ծնեալոցս ի նոցանէ որ
զնոյն անժուժութէ ունին.
և արտաքոյ բարուցն որը
վայնամոլութէն անկնիցին։
Լսակ պահք և ժուժկալու
թէ եբարձ զթշնամութէ
ի մէջոյ և հաշտեցոյց զաճ
ընդ մարդկան ի ձեռն կա
մաւոր չարչարանացն. որք
հաճատացեն ի կենսաբեր
քարոզութէին. որ կոչեաց
զմարդիկ ի կեանս վերըս
ոչին նորոգմանն։

Պահք՝ պարիսպ հզօր է
և դուռն ամուր. որ պա
հէ ի մտից վնասակարաց
ի խորամանկ թշնամւոյն։
Օ՛ ի մի՛ լեցուք ոչ զոր
դինն հեղեայ անժոյժք.
որ զբարկութէին այ շար
է, 2

նաց քամահէ. և զինաւոր
զպատկառանս իբաց մղէ.
և զմիշտատակս պատմիրա
Ղինի զերկիւղ մերժէ.
քնոյ. թշնամի արդարուե-
ցնորք խորհրդոց. ծանրա-
ռաց. զայթակղութիւն ոտից.
ականջաց. լուծ ուսոյ ձէ-
խաւարումն աչաց. խլուէ
պապանձումն բերանոյ.
. Ղինի թմրութիւն սրտի
ի մարմնոյն լինի։

Ա՛ռաւել ևս զուշացու-
ցանէ քանս խրատու՝ ի
գինւոյ և ի մնոյ. զի գինի
առաւել յիմարեցուցանէ
զմիտան և յանառակութիւս
շարժէ. մանաւանդ զմա-
կուի. և հոտումն գիձուե-
ի մարմնոյն լինի։

Ղինի թմրութիւն սրտի
պապանձումն բերանոյ
խաւարումն աչաց. խլուէ
ականջաց. լուծ ուսոյ ձէ-
ռաց. գայթակղութիւն ոտից.
ցնորք խորհրդոց. ծանրա-
քնոյ. թշնամի արդարուե-
Ղինի զերկիւղ մերժէ.
զպատկառանս իբաց մղէ.
և զմիշտատակս պատմիրա
նաց քամահէ. և զինաւոր

արդար և ոչ խորհրդովք,
և զդայարանքն կազմեալ
պատուիրանապահութիւն,
եթէ ոչ ունի զպէտս պէսի
դութիւն, յարձակիլ մար
տին ընդդէմ, դիւրաւ
ըմբռն

ԼԹԵ հուր առանց նիւ-
թոյ շինէին, ապա և ցան
կուի՛ ի պահոց։ Այսպէս
անարգել յուտել և յըմ-
պել և՛ ի զբօսանս իցէ մա՛ն
կութիւնն, մի՛ ակնկալեր
ողջախոհանալ ՚ի սրբու-
այլ եռացեալ ցանկութի՛
որովայնամոլութեն, հե՛ղու-
զհոսանս հրոյ և այրէ զոր
գոտանէ ախտին հրովն։ և
կալմ յինքեան զդատաստան
սրտմտութե և հաղորդակ
ցայց իւրոց։ զի որդն նո՛
(ասէ մարգարէն) ո՛չ վախ
ճանի, և հուրն ո՛չ շիջանի։
և եղիցին տեսիլ ամենայն
մեղեաց։ Եսայի 66։ 24։
Այսքան պատիժս ունին
որովայնամոլքն և արբե
ցողքն։ որք կան և մնան
՚ի նմին և ապականեն զան
ձինս պէս պէս գարշութ
ախտին։

Պահք Ձմարիտ՝ զամ ցան
կութիւնս ՚ի բաց մերժէ
զհոգւոյ և զմարմնոյ։ որք
հետևեալ յամ արդարու
թիս՝ լինին ժուժկալք և
զինուորին ընդեմ հոգւոյ
ձէք և

ևք սիրոյն զանցուցանէ։
և յուղիղ հաւատոյն զար
ուղի հանէ։ և զահեղ
դատաստանն ան յիշելի թո
ղու։ և ո՛չ տայ զմտաւ ա
ծել զմահ և զանվախճան
տանջանան։ Ո՛չ այս յու
առնելով՝ ո՛չ հիւանդաց
և ո՛չ ակարաց արդելում
զսակաւ պիտոյութի՛ գի
նոյ ըստ առաքելոյն խրա
տու։ վասն ստամոքսի և
ստէպ հիւանդութե։
Իսկ որ կարօղքն են եւ
մանկագոյնք հասակաւ,
զդոյշ կայցեն ՚ի գինւոյ և
՚ի մոյ։ զի մի՛ դիւրաւ ըմ
բռնեսցին ՚ի հանապղորդ
թիւնամոյն, որպսզեալք ՚ի
նմանէ ՚ի նոր կամն։ 2 Պմ
2։ 16։ Ո՛ վ ի գինի և արբ
եցուի ապականեն զարս
իմաստունս։ ապա զանկա
տարան մտօք և մարմնով՝
զինչ պարտ է ասել։
Ո՛վ ոք հրով տոչորէ և
վառէ զցանկութե բոցն։
զի հուր զմարմինն միայն
այրէ։ իսկ միս և գինի զհո
գին շարժմամբ ցանկութ։

զարդիւնս առաքինութեանց
բազմապատիկ արասցուք
դիւնս արմտեացն. այնպէս
զերծմն բարի ընկալեալ՝
Եւ որպէս երկիր բարի՝
զոր ինորա շնորհացն եմք։
մանէ, նոյնպէս և հնամեալք
հոտս. զի ոչ եղեալք ինչ
ցանել զարմտիս հարիւրա-
ուն զերծմն, և հատու-
Ակեալ զկենդանի խրա-
յորդորմամբ յուսոյն։
ուք ըստ հոգևոր օրինացն
ցուցանել զհանդէս լաւ-
կամացն հնազանդիլ եւ
վն աշխատիլ։ Խարերար
ընկերաց
ել սիրոյ արարչին. և կե
նաց և փրկուք ընկերաց
կուք հանապազ վասն
դուքեն։ Եւ կալ ի մշա
օթևան ամենանաւք Հոգւոյն
և ուղիղ հաւատով լինիլ
երախտեօք՝ մտերիմ սիրով
նապահուն նորին. անբիծ
բատ լինցուք ի պատուիրա
Ո՛վ ի առողջ և նա
տնկեցաւ ի մեզ։
նամօք. զի ժառանգորդս
արասցէ զբանաւորս մեզ
Ո՛վ ի առողջ և նա
բատ լինցուք ի պատուիրա
նապահուն նորին. անբիծ
երախտեօք՝ մտերիմ սիրով
և ուղիղ հաւատով լինիլ
օթևան ամենանաւք Հոգւոյն
դուքեն։ Եւ կալ ի մշա
կուք հանապազ վասն
ել սիրոյ արարչին. և կե
նաց և փրկուք ընկերաց
վն աշխատիլ։ Խարերար
կամացն հնազանդիլ եւ
ցուցանել զհանդէս լաւ-
ուք ըստ հոգևոր օրինացն
յորդորմամբ յուսոյն։
Ակեալ զկենդանի խրա-
տուն զերծմն, և հատու-
ցանել զարմտիս հարիւրա-
հոտս. զի ոչ եղեալք ինչ
մանէ, նոյնպէս և հնամեալք
ի նորա շնորհացն եմք։
Եւ որպէս երկիր բարի՝
զերծմն բարի ընկալեալ՝
բազմապատիկ առնէ զար
դիւնս արմտեացն. այնպէս
բազմապատիկ արասցուք
զարդիւնս առաքինութեանց

Նորէ ունիմ երախ
տեաց բարերարու
թիե անսկիզբն եւ
անփոխարէն միշտնչենաւոր
արուեստ սբ Հոգւոյդ ուսոյն.
որ աղբիւրնէ ամ արարա
ծոց. երկնաւորաց և երկ
րաւորաց. և որ ինն ա
րարածք են։ Եւ արբու
ցանէ զամենեսեան առատ
արարակ բարերար կամօք,
և ամենադիւտ սիրոյն իւր

Ո՛վ ի առողջ և նա
տնկեցաւ ի մեզ։
քս յս ի տէր մեր։
Որում փառք յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն։

Ա՛ռ ՀՈԳՒՈՅ ՍՐԲՈՅ

Հոգին աբեր Հոգիդ Հայոց
ի սուրբ՝ Հերետիս
աստուածային անդրէն բարեբար հա
մայն աշխ։ Եւ յորդորեսցի ի
լաւն և յաստուածն զսոյն ընթ
մարիս Հաստատեսցի ի փառս
Հոգեսուրբ Հայրդ
ընծան ճառել։

աշխարհի կարգեաց Աստ-
ած. զի ի խաղաղութի՛ և ի շինուած
և զհնձանս և զդատաստս
ի քէն։ Այլ զիշխողս
անեղծ պարծանօք առնուլ
ձեռան զհաւա և զպատակ
ի տնէ։ Եւ ի հանդերձ
տել ի պատժոց և օրհնել
այ. զանձն և զտունն ազա
մեծարանօք ի գոհութենն
դարուն յանհոգութի,
աստ զառհասաւորեայ ար
սով արքայութեն առնուլ
և յիրաւունս։ Եւ յոյ
ցոյ, զի ողջախոհեսցին
յարդարութի և՛ի սրբութի
և ժառանգաւորօք եկեղե
և՛ի խրատէ քահանայապետօք
ծաւ մարգարէիւքն, և քա
րոզեաց առաքելովքն, և
տիճն և բարի խորհրդոց
և խրատաս՝ յորդորէ՛ի հո
գևոր շանն. ատել զվնասա
հարան սիրով հոգւոյն։
Օ՛ի սէր ասէ՝ ոչ կերպա
րանի. ոչ ամբարտաւանի.
ոչ ամբարհաւաճի. ոչ նա
խանձի. ոչ խորհի զչար
ընկերին. այլ զբարին։
Ամենայնի տուէ. ամի համ
բերէ. և ոչ երբէք սէր
ի չար փոխի՛ ի բարւոյն։
Ա Կորնթ. 13. 4։ Ամենայն առա
քելոց և մարգրէից գլուխ
սէրն է որ խմիսանին կապէ։
Ա Պետ. 1. 5։ Սիրեացէ՛ս ասէ
զմար ած. զի յամ սրտէ. և
զընկեր զի իբրև զանձն
քո։ Մատ. 22. 37։ Օ՛ի որ
կայ՛ի սէրն, կայ՛ի յած։
Ա Յովհ. 4. 16։ Օ՛ի սիրել
զընկերն՝ է՛ զած սիրել։
Այ՛ քեզում շահս ստանալ

յանձինս. և վա՜յ այսորիկ
զերաւունս. և չքաղցին յոյս
պահեցին զսրբութիւն և
զպատուիրանս նորա և ոչ
սիժս. որք արհամարհեցին
նօք դատապարտե՛ի պա
ւուր և երկրաւորաց։
Եւ զանիրաւան անարգա
յեռանում առաջի երկնա
զերակին առեղին յանուն
ռաւորեալ պսակին՝ իսիե
որք անանց լուսովն փա
և այժմ արդարութիւնս.
ճշմարտութե՛ի սրբութե
օրինաւքն հաճոյացան տրու
թեան նորա, և կացին՝ ի
փեսւոր առնէ. որ հոգևոր
իրաւունքն։ Որ զարդարս
մանց յայտ լինին արարչին
նից։ Եւ յերկոցունց կող
կոչեսցի յաղբայրեն երկ
ցէ և ուսուսցէ, նա մեծ
բարկութե։ Իսկ որ արաս
և անիրաւաց չհարուածս
ծացն զբարի հատուցումն,
յայտ առնեն զբարեգոր
թեան ածային գրոց
և հարուածք և մահք ան
իրաւացն։ Եւ բանք դի

զի զամբարիշտս, զշունս,
զդողս, զկախարդս և զամ
անիրաւս պէս պէս տան
ջանօք և մահուամբ զար
հուրեցուսցեն. զի ամ
բարգործք յանդմբերելի
ահէն արդելցին՝ ի բարեաց
Այլ ե՛ւ ևս անիրաւ
ութիւն նման նոյ և առա
բելս. որք կաշառօք կամ
այլ չարեօք բազմացուցա
նեն զանօրէնութիւնան
համարձակիլ՝ ի վնաս։
Եւ վայրկ բանան ինքենց
աստ զդրունս սրոյ և տո
վու և գերուե և պէս պէ
վտանգից և մահուց. և
յետ աստեաց՝ եղեն՝ ի
հրաման խաւար արտա
քին. ուր լալ աչացն ե և
կրճել առամանց։
Իսկ իրաւախոհքն և ար
դարքն՝ փրկուե և կենաց
պատճառք լինին բազմաց.
առողջութե և շինութե և
խաղաղութե աստ. և անդ
փառաւք պատուին և պսա
կին՝ ի գլուխ բազմակա
նացն արդարոց։ Օ՜ի յայ
բիւրեն իրաւանցն այ՝ որ

կամակոր վարան անիրաւ-
ուէ. և գոցեն զողորմուէ
շնորհն ՚ի բարերար Աստուծոյ.
որ գթայ առ արարածս իւր
և ոչ թողու ՚ի խնամակալ-
ութենէ սիրոյն իւրոյ.
Այլ զանբան և զանսպառ
բարիսն տայ որք խնդրեն
՚ի նմանէ. և լինի պարգև-
ատու որք աղաղակեն առ-
նա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի.
Այլ ըստ աւետարանական
երանութեացն կոչէ զամն
յիւր արքայութիւնն և ՚ի
փառսն. զի Աշխարհաբեալ
ըստ կարդացն քի՝ ժառան-
գեսցուք զերանութիւնն.
Այրանի (ասէ Տէրն) աղքա-
տացք հոգւով. զի նոցա է
արքայութիւնն երկնից.
Որք վասն աւետեացն՝ հո-
գւով կամաւ աղքատա-
ցան. ՚ի քաց ընկեցին զ-
մարմնաւորս զդժնդակ մե-
ծութիս. և հոգևորս յու-
սովն զգեցան զմշտնջենա-
ւորս զմեծութիւնսն.
Ո՛վ ՚ի սբ մտօք և մարմնով
և անկեղծաւորս հաւատով
կատարեցին զկամս Տեր սիրով

եղեն ժառանգաւորք յա-
ւիտենից տանջանացն.
Ո՛վ ՚ի յանձնիշխան կամաց
այլևայլ բարիքն ծնանին.
և ՚ի բարուց՝ գործքն. և
՚ի գործոց՝ անուանք չար
կամ բարի. և ըստ անուանն
հատուցումն. Այլ ՚ի բարի
կամացն՝ ծնունդ բարւոյ
և հնազանդուէ. և ՚ի հնա-
զանդուէ հպատակութիւն.
և ՚ի հպատակութէ սէր.
և ՚ի սիրոյ բազմաշահ ե-
րախտիք բարեաց.
Այոյնպէս յարհամարհանաց
և ՚ի ծուլութէ և յանհնա-
զանդութենէ ամ դժնդա-
կութիք ծնանին. ապախ-
տաւորութիք առ երախտիս
արարչին մերոյ. Այլ պատ-
ճառ այսոցիկ ծննդոց՝ է
անձնիշխան կամակորու-
մնացն. որ զաներևելին
յերևելիս բերել ՚ի լաւն
կամ ՚ի վատթարն հակա-
միտեալ. Այլ որ ընտրէ
զբարին և առնէ, երանե-
լի է. իսկ ապիրատքն պատ-
ժին խրատուք զի զղջա-
ցին և ապաշխարեսցեն ըզ

Արանի հեղոց. զի նոքա
ժողովեցան զերկիրն։
Օ աւետիս եկեղեցւոյ
ասէ երկիր. որ ամենաշէն
կենաց՝ հանդարտութիւն են
ի վարս. ազատեալք յամբ
բոխից և ի խռովութեանց
փորձանաց և յամ դժնի
դակաց։ Ոչք զինուորին
անշարժ մնալ միշտ. և հե
զութիւն ցածուցանել զամ
բարկութիւն և զինասակար
շարժմունս. զիւրեանցն և
զամենեցուն որ ամբաս
տանութեամբ լինին ։
Ի կշտամբանս, ի տոյժս,
ի տուգանս, յանարգանս,
ի յամօթ և ի պէս պ տան
ջանս, իրաւամբք հեղոյ
թիւն առաջնորդել յամ
արդարութիւս. յամբծուի,
ի սրբութի, ի սէր անշարժ,
յուսոյ հաստատուն։ Նոր շնոր
հօք հեզութեան բնակիլ յերկ
րի. և զմարթածս ուխտ յամ
առաքինութիւս անուշահոտ
հեզութիւն զարդարիլ. և
յուսով ակն ունիլ միանձն
նուիրատուփոխանակին
կենսատու երանութեան։

Ապ իմաստուն նաւապետ
ուղղելով զնաւս մարմնոյս
ի ծովածուփ աշխարհս
կան ալեացս. թափեալ ըզ
ծանր բեռինս յաշխարհիս
ծովու. զի թեւօք հոգւոյն
թռուցիլք հասցեն ի նա
ւահանդիստն խաղաղութ։
Ա յսպէս հոգւով աղքա
տացեալքն երանին. որ ընդ
ամ վտանգս ծիս անցա
նելով հոգւով և ճշմար
տութիւք անվնաս պահեցին
զանձինս ի չար ցանկութեց.
ի փուսխրութէ և յանձնա
կիրութենէ ։ Ա՛ր ձեռն
պատրաստ ունելով զամ
ցանկութիւնան, զամենե
քումբք զանց արարին վա
նձառ երանութեն որ կայ
և պահի յուսացելոցն ի քս.
որ վ՛ մեր աղքատացաւ
որ տրնէ փոխ 2 կոր 8։9
Օ ի հայեցեալ յերս գը
նացից կամաւոր աղքատու
թեանն երանաւորին ,
հասցեն յօթևանս կենաց
ի դուռն փրկուեալ յանփո
փոխ երանութիան որ լինի
կենդանի և անուշակ երա
նութ։

Արանի ասէ որ քաղցեալ
և ծարաւի իցեն արդա
րոյնե, զի նոքա յագեսցին։
Որք հրաւիրանաւն կոչե
ցան՝ի Տիգևոր Տարսանիան
զի վայելեսցեն զբարիսն.

որք մեծաւ բաղձանօք ցան
կան լինուլ արդարութե
ձաշակօքն։ Այլ քաղցել
և ծարաւիք՝ ըստ Տամահամ
քմացն խորտակաց և ըմպել
լեաց լցուցանեն զպէտս
ցանկութե՝ի կերակուրս
եւ յըմպելիս։ Այսպէս
և ցանկացօղք ածայնոցն
վայելից՝ արժանաւոր կար
դօք փութան Տասանիլ
՝ի յոյժ ախորժելի ճաշա
կումն. որ կայ մնայ միշտ
որ երանութենն է զարդարել
յարքայութենն արդարոց։
Որ միշտ վայելեն զանձր
ճազ և զանսպառ բարիսն
որք ասէն Ժողովեցին՝ի
շտեմարանս անմահ կե
նացն յաւիտենից։

Արանի ասէ որ լան այժմ,
զի նոքա ծիծաղեսցին։
Որք զերծանիլ ցանկան
յերկրաւոր զբօսանաց.
յագահութե և՝ի ջար ցան
կութեց. և զանան մտանել
առ ածծ ջերմեռանդն աղ
տասուօք։ Կոշտանգեն
զանձնն և նեղեն բազում
նեղութիք. զի նբ և ամբիծ

ձր և

Քրանի այնոցիկ որ սբեն
սրտիւք, զի նոքա զաճ
տեսցեն։ Որ շնորհաւք այ
հաւատով և ճշմարտութ,
սրբութիբ և արդարութիբ
զամ բիծս մարմնոյ և մը
տաց սրբեն զչար ցանկու
թիան։ Ա՛ն մաքուր խոր
հըրդով և անարատ մարմ
նով հային ի փառան տն։
և տեսանեն էբբև ընհայե
լի՝ իմանալի մտօք զիմա
նալի աճումբեն զլոյս։
Ա՛պա թէ ժանկով մեզաց
աղտեղեալ էցէ. չար ցան
կութիքն և չար խորհըր
դովքն և չար գործովքն.
և ո՛չ սրբէ զխորհուրդն
և զզգայարանն նայիլ ի՛
վեր ի՛ ճառագայթս աճու
թեանն ուր քան է արդա
րութե արեգակին։ Ո՛չ տե
սանէ զլոյսն մեծ ամենա
սուրբ Երրորդութեն.
որ յիմանալիսն ծագէ և
լուսաւորէ զընբսն արտիւ
և զանարատսն անդամօք։
Ո՛ի ժառանգեսցեն զե
րանութիւն կենացն ան
մահից. որ տայ աստ զառ

և անարատ երախտեօք բա
րերարին Հայցեն յուրա
խութիւն ան ի վայելն
անուշակ Հանգստեան սի
րոյն սրբուե։ Ի նուէ ըզ
բաղձանս անձուկ սիրոյն
առ աճ. զոր արտասուօք
խնդրեր միշտ զերանութիւն
զորդեդրութե շնորհն.
որ լինի՝ անձաւ խնդութ
ի փառս աճումբեն։

Քրանի ողորմածաց, զի
նք ողորմութի գտցեն։
Որ գործակցութիբ ողոր
մութեցն՝ այ նմանեալ.
ուժ օգնութեան առեալ
յաճեղէն զօրութէ անտի,
զի ամենեցուն ողորմեացին
առաջնորդել և ուսուցա
նել. օգնել ուղեկից. լը
ցուցանել զկարօտեալսն ի
պէտս Հոգևորս և մարմ
նաւորս։ Ո՛ի ընկալցին
զբարին յերկրի աստ զո
ղորմութե շնորհն ի տնէ.
և ի Հանդերձեալն զա
ռատապարգև բարին որ
լինի՝ ամենայն երանութիբ
զոր պատրաստեաց աճ
ողորմածաց։

ցեն ի չար անդր ի մոլորե
և կախարդք յառաջ եկեա
կացցեն։ զի մարդք չարք
եւ խաբարդք յառաջ եկեա
զի որ չարչարեալ է ի
փառս որդւոյն այլ ժառան
գէ հանդիսիւքն լաւուե։
Որ՝ պէ և անքիծ և ան
արատ խաղաղարար ի քո։
որ աստ մեծարի և պատ
ուի, և անդ բարձրանայ և
փառաւորի խաղաղ երա
նելոյն որ ի քէ։
Արանի որ հալածեալ
լեղեն վա արդարուե։
զի նոցա է արքայութիւնն
երկնից։ Ո՛վ վկայիցն ըզ
հանդէս ցուցանէ բանս
և զամ առաքինութեց.
զի որ չամ՝ օտար է, եւ
մանն ինչ չունի ընդ երկրա
սէրս և պատճառ ինչ եկա
մուտ զբաղման, անչար ի
վնասակար ցանկութիւս,
Ա՞յնքիկ են որ ի չարէն
հալածեալ են և առ աճ
դիմագրաւելք հաւատով
վա ճշմարտութեան աւե
տարանին քարոզութե։
Որպէս առաքեալն ասէ,
որ կամին աճ պաշտութէ
կեալ ի քո, ի հալածանս
կացցեն։ զի մարդք չարք
և կախարդք յառաջ եկեա

Հաւատչեալ երանութինն
որ ի քէ չո։
Արանի խաղաղարարաց,
զի նոքա որդիք այ կո
չեցին։ Որ գործակից են
որդւոյն այ. որ արար խա
ղաղութի և հաշտեցոյց ըզ
հայրն ընդ արարածս։ կղ ։20
Ո՛վ որ հրաժարեալ է ի
չար ամբոխից և ի խռովու
թէ և խաղաղացեալ է սի
րով, այնպիսին ունի զհիմն
խաղաղութէ մտաւոր հո
գւոյն ի քո։ Ո՛վ որպէս
որդին այ եբարձ զխռո
վուին որ յաղագս մեղաց
պարտեաց էր առ մարդիկ
և աւետարանեաց զխաղա
ղութի։ Այնպէս մեզ ասէ
լինիլ խաղաղարար զի եղ
բարք նորա լիցուք, նմա
նեալք խաղաղարարին։
Ո՛վ թէ մեծաց իրաց խա
ղաղարար լինի և փոքունց
յաղագս այ՝ և մարդկան
փրկութէ, և բառնայ ի
միջոյ զվնասակար թշնա
մութի հոգւոյ և մարմնոյ,
հաշտ և խաղաղական հան
դիպի։ և զանուն և ըզ

Իսկ սբք հալածեսցին ի
չարէն իբարիան որ առ
և յայ առեալ զնի նմա
նեսցին անառակ որդւոյն
և խաբեալ ի դիւաց եւ
ցեն ի հայրենի իւնամոյն։
վանեալ զսբքնե զվարան
անառակութեամբ։ Ա՚մ
դարձին նորին նմանեալ
ի հայրենի իւնաման ։ ի չա
րասիրաց հալածեալ ի դի
ւաց և ի մարդկանէ, հաս
ցեն հալածանօք ի խոստա
ցեալ աւետիսն արքայու
անձառ երանութ։

Ա՚ռանիկ ասէ ձեզ յոր
ժամ նախատիցեն զձեզ
մարդիկ և հալածիցեն. և
ասիցեն զամ բան չար ըղ
ձէնջ սուտ վ՚ս իմ. ցնծա
ցեք և ուրախ լերուք, զի
վարձք ձեր բազում են յեր
կինս։ Ո՚չ ի ի ձեռն լսե
ուք փառք և պարծանք
ընծային յայ. Հանդիսիւք
նահատակիլ ի քս. որ զնի
ւորին ընդդէմ հակառա
կին ձշմարտութե։ Ա՚յլ
օգտակար է առ ամ մար

տուցեալն համբերուիցի
ի կամս այ. զի զաւետիս
բարութեանցն ունիցին
զարդիս և զինդրելոցն։
Ո՚ի այսպէս ասէ առնէին
սբքն որ յառաջ քան ըզ
ձեզ էին։ Ամբ զանուն և
զոգի ժառանգեցին համ
բերութեամբ բազմաւ։
Ամանք ոչ զերկաթ անվը
տանգ, և կէսք իբրև զպա
րիսպ պընձի ամուր, եւ
այլք ոչ զարծաթ ընտրել
և սրբեալ ի հրոյ փորձու
թէն։ Իսկ այլք ոչ զոսկի
պատուական ի սպաս. կամ
ոչ մարգարիտ դեղեցիկ.
կամ ոչ զակունս մեծա
գինս որ ի փառս թագաց։
Ո՚յոչ ամ սբք և համբե
րօղք զանազան տանջանօք
փորձանացն ի դժնդակացն
կազմեցան և եղեն վկայք
արարչին ի փառաւորութ
անմահ թագաւորին։
Ո՚ի որպէս զանազան են
հանդէսք իւրաքնչիւրոցն
վկայից, և խոստովանողաց,
և կուսանաց, և պարկեշտ
ամուսնացելոց, Այնպէս

երևեցցեն՝ի փառս այ։ Ա
Այց կ՚ինա առաքելուի
կամ պակասութիւն առա
քինութեան։ ըստ նմին և
վարձքն։ եպիսկոպոսաց և
քահանայից և սարկաւա
գաց և դպրաց որք կու
սութեամբ նահատակին։ Ա
Ա՜յլ և միանձունք և ա
մուսնացեալք զանազա
նեալ են ի վարս։ որք ըս
տուգապես ցուցանեն յա
ւուրն յեռանուա յարու
թիւն՝ զի՛ որ ի մեռելոց՝ զի՛ բաքանչ
իւրոց վարուց զպատուին։
Իսկ որք զՃշմարտութիւնն
անիրաւութեամբ ունին,
կերպարանեալ պատճառա
նօք զարդարութիւն. և են
անստուերք և կիաշառառուք
և զշաքաղք և մարդահա
ճոյք և որ այլ նա ե
րասք և արածք զորս ծած
կել չանան։ Ա՜յլ ոչ ինչ էի
՚ի ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի (ասէ տէրն։) և գաղտնի
որ ոչ ծանիցի։ Մտթ. 10։26։
Ո՜ի տայգ երևին սքք
և արդարք։ որք Ճշմարիտ
հանդիսիւք վերացան՝ նա
և պարգևքն ըստ իւրա
քանչիւր արժանեացն քա
ժանին և որոշին ամենուն
՚ի տանէ։ որ՚ի միտ առնու
զամենեցուն զկերպ գործս
և զբանս և զդործս։
Ո՜ի որք Ճշմարտութեամբ և
անարատութեամբ և անբիծ սի
րով նահատակին ընդ
ջար ցանկութեցին և ամ
ենասակարաց և լինին յաղ
թօղք, զմարտիրոսացն առ
նուն զպսակին. զի ընդ
զբանն տան։ Ա՜յլ ասէ
զինաչ իւր հանապազ եր
կնչեցէ զկնի իմ։
Ո՜ի խաչ մարմնական ա
տիցն և դժնդակ վարուցն
մահ գործէ. որպէս սբքն
զմարմինս իւրեանց՝ի խաչ
հանին կարեօք և ցանկութ
յաքելոյն վկայելովգԳ։24
Ո՜ի որպ նոցա պէս պէս
տանջանքն, ասյնպ և տոցա
զանազան փորձանքն. զի
յամի՚ի ջարաչար մարտիցն
տաժանմանց ոչ յաղթա
հարին՚ի հոգևոր պատե
րազմին ոպ քաջամարտիկ.
Այլ զյաղթուքե զշնորհան

Հոգևորական խրատուն
յամենայն գործս արդա-
րութեամբ իմանալով լուսա-
կալ ծանալ ընդ և արդարո-
ղի՝ որ գիտացող մեր
ազգի՝ և մանաւանդ
ի նմանէ միայն գիտէ որում
անասելի է և անլսելի
զի Հոգևորք և մտաւոր.
ի նմանէ ուսանել
ել՝ ի շնորհս Հոգւոյն որ
խորհի և ջանայ կատարել
զառաքինութիւն և վայե-
թեանն, զհոգևոր վարուցն
մարմնոյ։ Իսկ եթէ զՀո-
գևորսն ազգեցու-
լե՝ զմիտս և զզգայարանս
զաղտեղութեան, որ պղտո-
ձնաւոր յիշատակօք ուն-
զնոյն և զշարժմունս մոլ
զատուին հիւթանիւթ իրս
մեզ։ Ի զորինչ խորհիւք
ընդ որ կարգս յորդորեն
վարուցն տան, և ի հոգե-
լուսաք զգիտուն ճշմարիտ
ի հոգևոր ազ գրոց ել
կալ ծանալ ազ և արդար։
ղիւ հոգևորս և մտաւոր.
եանա միայն գիտէ որում
անասելի է և անլսելի
լել՝ ի շնորհս Հոգւոյն որ
խորհի և ջանայ կատարել
զառաքինութիւն և վայե-
թեանն, զհոգևոր վարուցն
մարմնոյ։ Իսկ եթէ զՀո-
գևորսն ազգեցու-
լե՝ զմիտս և զզգայարանս
զաղտեղութեան, որ պղտո-
ձնաւոր յիշատակօք ուն-
զնոյն և զշարժմունս մոլ
զատուին հիւթանիւթ իրս
մեզ։ Ի զորինչ խորհիւք
ընդ որ կարգս յորդորեն
վարուցն տան, և ի հոգե-

ղեցաք։ Այլ կենայ լռու-
սուն առաքնորդեալ զ
Թունք և զնուագմունք ե
աչաց՝ խրատ մատոյ։ զի ար
զի ես Տէր Աստուած քո
հուր։ Ի ես մեզ լայն
գաւառս առնէ իւր զնբա
ընդ ի հօրէ, և ժառան
մեզ իցեն։ յօհ. 17. 22։
ի տայ զորդեդրութիւն
սէ, ոչ դու և ես մի եմք,
այսպէս հաւատացեալք ի
Ասէր որպէս առ հայր ա
լիս և յանպատմելիս։
յաներևոյթս. ի պատմե
փրկութեան յերևելիս և
վարուքն. որ ի պատճառք
պրանէին ընկալան բարի
Տէրն ընդ ես զերանութեանցն զգ
զատուին, և անդ ժառանգ
նան։ Ի սոս առին զա
ետքն զերանութիւնն ի ամ հանդիսութեան լա
զերանութիւնն զգ
նան։ Ի սոս առին զա
զատուին, և անդ ժառանգ
դեսցեն զարքայութիւն։
սոյն զերանութիւնն, զի
ձեռնք երանութեան կան մե
վիշտքն անցանեն, բայց ա
սոս զառհաւատչեայ յու
աստ զառհաւատչեայ յու
լեալք, ի ճշմարտութիւն
չեալք, ի ճշմարտութիւն
բազում նեղութիւք տան
խառանօք թշնամանօք և

Եւ առքն ասէ, յառնէ
լեառն և թէ՝ ի վտիտքան։
շարժի յոր և կամի. Լէ՝ ի
զաւրան՝ ի վեր բերէ։ 12.35
զէ՝ ի ան ձնիշխան կամօքն
բարի դանձուց սրտին հա
բարի. և մարդ չար
մանէ չարին։ Ո՛ ի նմա
նեալք հաւատարիմ ծա
ռային, մտցուք յուրախու
թիւն տեառն ընդունել զերա
նուէնն՝ ի քո որ կեանքն

Հաւատացելոց։

Լսակ ոչ լուսով ընդ գնայ
անառակն և օտարհային։
զի ոչ գնայ ընդ ճանապարհն
արդարոց որ ծանի՛ ի կենան։
և ոչ առնու՛ ի միտ զնարատ
խնամանոց և զածային գը
րոց. այլ ոտն. զհոգին ընթա
կարճ անցուցանէ զնարատ։
Եւ յաղագս այսորիկ ա՛
սէ տէրն ոչ տալ զարբուն
շանց, և արկանել զմարգա
րիտս առջեւ խոզից։ Մտ 7.6
զի մարդ բարի ասէ՛ ի Ո՛
բարի դանձուց սրտին հա
նէ զբարին. և մարդ չար
զչարն՝ ի վեր բերէ։ 12.35
զի ան ձնիշխան կամօքն Ո՛
շարժի յոր և կամի. Լէ՝ ի
լսէն և թէ՝ ի վտիտքան։

Եւ առքն ասէ, յառնէ

Հարկանել զգունդս չա
ւարիանալ. զի կարասցուք
նուճ։ Հանդիսանալ միշտ
մեզ պատերազմ առաքի
տեղ զինել։ Ո՛ յանդ
խորհրդովք մերժել զչա
րին յարձակումն՝ ի մէջտա
զին խորհրդոյն։ Ո՛ նախել
յաղթող և՝ ի խնդրուածս
ջերմեռանդն արտասուօք
և պինդ պահօք. ունելով
և զտուրս ողորմութեան։
Դանել զինքն՝ ի վեր ևն
բարձրանալ՝ ի վերոյ քան
զերկրաւորից շարժմունս.
և առնուլ զհաստատուն
հոգևոր օգտուեցն որ ըն
Հաճոյիցն այս։ Յորդորիլ
ըստ առաքելոյն բանի, ՝ի
վեր նայիլ և զվերինն խոր
հիլ ուր քրս նստի ընջմէ
Հօր։ Ո՛ ի մեռայք ասէ ըն
մեղացն մահ. և կեանքն
ձեր ծածկեալ են ընքի՛
յայծ Հայր։ Կղ 3.1.3։
ընոյս իբաց ընկեցիլ որ խա
փանիչէ Հոգևոր երկնային
հոչմանն, որպէս միշտ առ
դործ և զինուոր առ պա
տերազմն զինել։ Ո՛ յանդ
մեզ պատերազմ առաքի
նուճ։ Հանդիսանալ միշտ
և արիանալ. զի կարասցուք
Հարկանել զգունդս չա

ասէ ՏԻՐ ՆԻ յաւուր յորում յարբեցուսբ են, եկեսցէ պետան, և իշայլուսբ և զանազան զարդ զեղուն զկարօտելոց ըզ մեծատունք որ ար- ցուցանեն. զի զմեղս աղ քատուսբին՝ ոսկի բով զոսկի արբէ յաղտոյ. և՝ի պատիւ փառացն այ բարձրացու- ցանէ երկնից մեծուսբին։ Ա յսպէս որ համբերուսբ և ժուժկալուսբ և անտըր տունջ ունին զաղքատսն՝ մեծանան։ Այնպէս մեծա տունք որ գթով խնամեն և դարմանեն զաղքատս և զկարօտեալս, նոքա զանմա հուսբի և զփառս և զպա տիւ ժառանգեսցեն որ անանցանելին է։ Ա՝պա թէ զաղքատսբին ոք անիրա ւորսբ ունի և անխտիր է յանառակուսբի՝ ի շնուսբ՝ ի գողուսբ՝ ի չարուսբ՝ ի ստուսբիւն և յամ զործս չարս, նոքա ընկալցին ըզ պատիժս յերկրի, և անդ զանզերծ զպատուհասն։ Ա՛ն մեծատունք որ ար- գելուն զկարօտելոց ըզ մեծատունք ունին զաղքատսբի՝ մեծանան։ Այնպէս մեծա տունք որ գթով խնամեն և դարմանեն զաղքատս և զկարօտեալս, նոքա զանմա հուսբի և զփառս և զպա տիւ ժառանգեսցեն որ անանցանելին է։ Ա՝պա թէ զաղքատսբին ոք անիրա ւորսբ ունի և անխտիր է յանառակուսբի՝ ի շնուսբ՝ ի գողուսբ՝ ի չարուսբ՝ ի ստուսբիւն և յամ զործս չարս, նոքա ընկալցին ըզ պատիժս յերկրի, և անդ զանզերծ զպատուհասն։ Ա՛ն մեծատունք որ ար- գելուն զկարօտեալոց ըզ մեծատունք ունին զաղքատսբի՝ մեծանան։ Այնպէս մեծա տունք որ գթով խնամեն և դարմանեն զաղքատս և զկարօտեալս, նոքա զանմա հուսբի և զփառս և զպա տիւ ժառանգեսցեն որ անանցանելին է։ Ա՝պա թէ զաղքատսբին ոք անիրա ւորսբ ունի և անխտիր է յանառակուսբի՝ ի շնուսբ՝ ի գողուսբ՝ ի չարուսբ՝ ի ստուսբիւն և յամ զործս չարս, նոքա ընկալցին ըզ պատիժս յերկրի, և անդ զանզերծ զպատուհասն։ Ա՛ն մեծատունք որ ար- գելուն զկարօտեալոց ըզ

մեծատունք անբիծք և ը- ղջմասիրք որք զկարօտս լը- ցուցանեն. զի զմեղս աղ քատուսբին՝ ոսկի բով զոսկի սրբէ յաղտոյ. և՝ի պատիւ փառացն այ բարձրացու- ցանէ երկնից մեծուսբին։ Ա՛յսպէս որ համբերուսբ և ժուժկալուսբ և անտըր տունջ ունին զաղքատսբի՝ մեծանան։ Այնպէս մեծա տունք որ գթով խնամեն և դարմանեն զաղքատս և զկարօտեալս, նոքա զանմա հուսբի և զփառս և զպա տիւ ժառանգեսցեն որ անանցանելին է։ Ա՝պա թէ զաղքատսբին ոք անիրա ւորսբ ունի և անխտիր է յանառակուսբի՝ ի շնուսբ՝ ի գողուսբ՝ ի չարուսբ՝ ի ստուսբիւն և յամ զործս չարս, նոքա ընկալցին ըզ պատիժս յերկրի, և անդ զանզերծ զպատուհասն։ Ա՛ն մեծատունք որ ար- գելուն զկարօտեալոց ըզ

ամբարշտի՝ յետ երկիցս խը ղատելոյ հրճուեա։ ՊՕՍ 3։10 Ա՛ն դաւիթ ոչ տայ թոյլ մեղաւորին պատմել զօ- րինա նն. որ ատեաց ըզ խրատ և յետս ընկէց զի- րաւունսն որ յայ եղան։ Ա՛նդիմանին խաստադոյնս՝ որք զօրինս աստն եւ ոչ առնեն. ՏԱՍ 23։3։ և որք լսեն և քամահեն։ ամբ 1։5 Ո՛ւ ամ դիրք՝ի խրատս են և յանդիմանուսբիւն. որ քարոզեն զերկուսբ այնո- ցիկ որք Հաւատով ամբա րեն յանձինս զոր լսենն։ 2 ՊՄ 3։16։ Ո՛ւ որ թուի մարդուցելոցն պատերազմն գժուարին, և յաղթեալք՝ ինդուն ոչ սակաւ. և ատա ՚ել մարտին՝ յաղթուսբին հոգևորացն է խնդութիւն։ Ա՛եծատունք և աղքատք յանձնիչխան կամն ու նին առ բարին շարժուն եւ առ չարն։ Ո՛ւ աղ քատն լի՛ն փառօքն մեծա ցեալ, որ աղքատուսբէն և ամ առաքինութեամբ է յարդարեալ։ Այնպս և

դայ փառօք Տօր դատել
մահ և վիճեանս, ընդունի
ոնէ և փոխուրկ յօրժամ
որ ըստ արժանեացն պատ
ոդ ելիցեն. և ի մէջ կըտ
ըեացէ զնա ի կենաց. եթէ
ժամանն ներ ի անհաւատն
դիցէ յանշէջ հուր գե
հենին։ Մտ. 24. 50։ զի էր
յանառակուե. և զառնէին
յայ մեծուի՝ ոչ իրաւամբ
բաշխեաց աղքատաց։

Օ՝ի խրատքանչիւրոցն է՝
լինէ ի բարեաց գործոց.
միանգամայն և անիրաւուց՝
ի դատաստանին։

Պոյնպէս և առաղնութիք
ունի շնորհս և զինասս.
զի առաղնն մարմնով՝ որ
կայցէ ի հոգևոր առաղնու
թեն, ժրացեալ ի բարեբ
պաշտուե զանս, ընդունի
զաշխատուե ՀԱստուցուծն
ՀԱնդիսան անանց։

Ապա եթէ ի ծուլութեբ
անցուսցէ, ընկալցի ոչ ըզ
հանգիստ, այլ զպատիժս։
Պոյնպէս հիւանդն մարմ
նով և առաղնն հոգևով՝
եթէ կայցէ ի համբերուե
և ի գոհուե այ, մաքրեալ
յամենայն սխալանաց։

Օուսայ յայծ և նման հա
ւատայ զշահ անձինն ըզ

ղիք և զկեանս ընդունի
զօրինութիւն յայ և զկատա
րեալ առաղնութիւն. ուստի
մերժեալ են ցանք և հէք
ծութիւնք և սրտմտութիք։
Ապա այսպէս և սա ընդունի
ըստ արժանեացն ՀԱստ
ուցուածն։

Պոյնպէս և իշխանք որք
ունին զվերակացուե ՀԱի
եթէ զերկիւղածն հոգաս
ցեն զնա ունել ի մտի և
ոչ թողուլ ի մտաց զկենս
նր. զանձին սրբութիւն՝
և ունողուե զամ արդա
րութիս և զառղղութիս.
և իրաւունս առ ամենայն
ցուցանել։ Պոյնք որք ի իշ
խանութիք են՝ ի մտերմութ
կեալ զի ոչ ուստեք իշ
խանութիւն՝ բաց յայ. և
որք են՝ յայ են։ Կ՝ 13. 1։
Ուրացէ՛ք զիւրք վարձ
առցէ յարդար դատաստ
րէն. իշխանք՝ և որք ընդ
իշխանութիք են՝ զի ամէ
նեցունց մի՛ է որ արդար
որ ըստ արժանեացն պատ
ուէ և փոխուրկ յօրժամ

փրկանաս և առանց բժշկ
կաս ոչ, և երկնացեցի
զառաջնորդսն են և ոչ
իսանական ձեռնադրեամբն
և ըստ կամաց իւրոց վարէ
ցուին՝ յղեսցէ և ծով
լացի հպարտացեալ իշ
ինչ ոչ առեալ զվերակա
նոյնպէս և ամ սբց տէ
շնորհս այս յարարչէն։
ձակեալ ի յերկինս։
արձակեցին, եղիցին ար
պեալ ի յերկինս. և զոր
ցին յերկրի, եղիցին կա
մարիտք։ Եւ զոր կապէ
և եղեն վերակացուք ձրդ
առին իշխանութիւն ի նմանէ
դարձք և քննչք այ սբց,
ընդ երինայինն զինուորս
Թիւնան սպասաւորս այ։
ընդ քերովբէս և ընդ քերովբէս
կացուցին առնուն ընդ սե
Թիւնան, զանվախճան վերա
նորդեալք յամ արդարոս
քեանս արբանեակսն կազ
մեն։ Ընկալիցեքն առաջ
նորդ, զսէր ունին ի խոր
հուրդս միամիտս, և զինս

վերկիր։ Օ՛ ի որ արդարքն
են՝ անդ բազմապատիկ առ
նուն զհատուցումն յար
դար դատաստանին։ Իսկ որք
մեղաւորքն լինին, զպար
սիս մեղաց իւրեանց հա
տուցանեն. որք արհամար
հեն զբանն այ և ոչ ապաշ
խարեն. զի ամենուն լինի
հատուցումն խորհրդոց և
գործոց երկրաւորացս։
Օ՛ ի զօրաւորաց և տկա
րաց և ամի իսկ՝ կայ յան
դիման լինիլ առաջի քե
սին քո։ որոց զբարին գոր
ծեալ ինչ՝ ընկալցին ըզ
կեանսն յաւիտենից։ իսկ
որք ապստամբք են ի ճըշ
մարտութենէն և գործեն ըզ
չար, անվախճան տանջանսն
կայ ընդ նոսա։

Այնպէս վերակացուիք
և որք ընդ վերակացու
թեն են՝ ունին զշահս և
զվնաս։ Օ՛ ի որք վերա
կացուքն ունին, և զին
քեանս այ կամացն տո՛ւեալ
են՝ ի հնազանդութի յերե
ելիս և յաներևոյթս. ազ
և անարատ, պետ և առաջ

կուքեան է նը բեկում։
Տեսանէի (ասե տրն) զսա-
տանայ անկեալ յերկինից
զառաջնորդն դիւաց հան-
դերձ իւր հաւանելովքն
որ եղև կոխան սրբոց և
առաքինեաց։ Որք առին
հրաման՝ի տանէ լուծանել
զնը զթոյնան ոգ օձից և
քարբից, և ոչ կարեն մե-
ղանչել։ զի 10։18։
Իսկ և հաւանեալքն նը
կամացն և ապաստամբեալքն
՝ի ճշմարտութենէն, զնոյն
պատիժս կրեսցեն։ Օ՜ ի՝ի
ձեռն իշխանաց արդարոց
և առաջնորդաց սրբոյ՝ կ՝ շի
նուքի աշխարհի, և եկեղե-
ցոյ այ հաստատութի՝ի
բարի կարգս։ զի նոքօք զօ
րանայ իրաւունք յերկրի
և մեծարի՝ սրբութիւնն։
Որք ընդունին զհաստա-
ցուածն բարի ըստ բարեաց
գործոց։ համանգամայն և
չարեացն որք ոչ կամեցան
գնալ յօրէնս տն։ Այլ յի
մաստուխ դիմացն երևին
որք ըստ այ վարին և որք
ոչ ըստ այ։ Այր իմաստուխ
տիրէ, և խորհի յօրէնս տն
՝ի տուէ և՝ի գիշերի։ և ա-
մենեցուն լինի առիթ փըր
կուե, այն է վերին իմաս
տուխ։ այլ և խաղաղարար։
լի՝ բարեօք և պատուհովք
արդարոնե։ յհ 3։17։
Իսկ որք խորամանկին նը
մանեալ և բանսարկուին՝
լի՝ անօրէնութ և դժնդա
կութ։ նախանձ։ շռնդմունդ։
չարախօս։ աճապարեաց։ գը
տիչ և նորոգիչ չարեաց,
հմմ 1։29, տայցեն վրէժս
՝ի հուր գեհենին որ պատ
րաստեալն է սատանայի և
որսացելոցն՝ի նմանէ՝ի նը
կամն։ Օ՜ ի գիւրագոյնէ
որք իշխանութ են կատա
րել զառաքինութիւն, քան
կամակար իշխանութէն։
զի որում շատ տուաւ ասէ՝
շատ ինդրեսցի՝ի նմանէ։
Օ՜ ի որք կարգաւորք են
՝ի վարս իւրեանց հնազան
դութիւն և արբանեկութիւն
վկայութ սը գրոց, նոքա
երանեսցին։ Օ՜ ի անդա
դար վաստակին՝ի պետա
կարօտելոց։ միշտ՝ի մտերը

առնէ զայմ մարդ որ կամի
ի խաբէութիւն մեղացն զալ
ի նա լայնէ։ Այլ ճշմարիտ
առաքեալն մեղադիր ասէ. որք նախ
շահիլ ձանձրացուցանեն
սրբութիւն ի ճշմարիտ բա
րին։ Այլ ի նմանէ իբաց
լինիլ ուժք չեն. ոչ վերս
նոցին և ոչ ներքինոց. զի
զայմ արարածս ընդ ինքեամբ
ունի ամենակարող զօրու
թիւն իւրով. զերկրաւորս
և զերկնայինսն։ Այլ գի
տէ զհաւորհուրդս մարդկին
և ի միտս առնու զամենայն
գործս նոցա և ըստ արժա
նեացն հատուցանէ։

Ո՛վ երանելի՛ ածէ. և
չիք այլ ոք բաց յինէն։
Այս սպանանեմ ասէ զմեղա
ւորս, և կեցուցանեմ զար
դարս։ և ոչ ոք է որ հանէ
ի ինանէ զարարածս իւր։
Այլ է զոր խրատէ վասն
գաւառ պատուհասիւք
որ ապիրատ վարուք ընդ
թանան։ Այլ է որ ընդհօք
յորդորէ ի լայն և յարա
ւել փառաց ժառանգա
րուելիսն. որք հաւատով
և

մուքեք կացեալ և յանա
րատ սրբութեանէ. ոչ իւիք
դադարեալ ի հակառակացն
ոչք ընդ դէմ են բարեացն
գործոց. ազատեալք ի ծա
ռայութենէ մեղաց, և արբա
նեակք սրբուեաւ և արդա
րութեամբ վարուց եղեալ,
աստ զհիշատակս գովուեն
թողեցեն, և անդ զփառս
և զպարծանս յաւետ վայե
լեացեն որ ոչ անցանէ։

Ո՛վ ի կամք բարերարին և
ամենեցուն լինիլ բարերը
և ժառանգորդ անապատ
բարեցն որ յաւիտենից են։
Ո՞զբիւր է ած ամ բա
րեաց. և արբուցանէ ըզ
հաւատացեալս ըստ իւրա
քանչիւր բարւոյ ցանկու
թեան տուրբ ընդհօք։
Այլ կեանք է կենդանա
բար և մշանջենաւոր. որ
կենդանուի տայ ամենայն
արարածոց իւրոց. և բա
րերար է առ ամենեսեան.
որ պարգեւօք իւրովք շը
նորհէ զբաւեալսն ոչք դա
նան առնա ի չարեաց։
Այլ լայն է. որ լուսաւոր

և երկիւղիւ և սիրով մեր
Տէրեան առ Աստուածն. և
սրբեսցէ զ'ինքն ընտրացն,
երախտեօք նոր ծնեալսն ըզ
պարգեւատուն բարեաց։
Աղաչեաց զՏէր առաջեալս
իւր Ժողովրդոյն զի խնդ
րեսցուք զողորմութիւն
'ի նմանէ և արասցուք ըզ
կամս նոր։ Աղաչեաց զմեզ
և ծառայս զի մոեռիմ սի
րով և աջ վարուք կատա
րեսցուք զկամս նորա։
Աղաչեաց զմեզ և որդիս.
զի զՏայրենական խնամոն
վայելիցեմք և մի յորդե
զրութենէ արտաքս եղցուք
անաք վարուք զի աջ եր
և'ի նմա բնակեալ։ և եղ
բարս իւր անուանեաց ըզ
աբան։ Պատմեցին ասե զա
նուն քո երբարց խոց. և
'ի մէջ եկեղեցեաց օրհնէ
ցից զքեզ Տէր։ Նէ դար
ձեալ ասէ, յորժամ բարձ
րացայց՝ զամենեսեան ձը
գեցից առ իս։ ՅՕհ 2. 32։
Օ՜ի եւն որդին այ փրը
կել զազգս մարդկան. և
ուրախ արար զՏաստատ

ցեալս իւր. զի նովաւ ե
զաք և նովաւ փրկեցաք.
և առնեմ երթիցուք որ Տը
բան իրեաց զմեզ և կոչեաց
յիւր արքայութիւնն և
'ի փառս. յանեղծ և յան
վախճան եւ յանպատում
կեանսն։ Օ՜ ամանա ինն
քեամբ և զմանան 'ի ձեռն
առաքելոցն և մնդրեխեցն
և Տոգևոր վարդապետացն.
զի զամենեցուն կամի ըզ
կեալն և ժառանգորդ լի
նիլ կենացն յաւիտենից 'ի
փառս ամենանաք Աբրոր
դութեանն. այժմ և
միշտ և յաւիտեան
յաւիտենից
ամէն։

Աւրին ՚ի Կարիգորի Ս՚ո
վարոյ Աստուածընկալին։
Ոչ հանդիսոյ լաւագործին
պատմէ Եղանէյան։

Ա՚ա Ձա

Մեծայն արուեստ
սիոյ լաւութեն
և քաջութե
տուիչէ ամե
նայնք Աղերսողութիւնն է
որ ընդհօսք յարդարէ. վա
զի նախ տուիչ և յաջողիչ
երկնաւորաց և երկրաւո
րաց։ Այլ որ զմտերիմ ձա
ւասացեալս զնաս և զսխ
թելիս իւր աշակերտեաց.
որք ընկալան զարուեստս
լուսաւոր կարգացն և վա
ռեցան ոչ զձառագայթս
լուսոյ ՚ի մէջ աշխարհաց։
Ո՚ւ ասէ տէրն, դուք լոյս
ձեր է. և լուսաւորէ լոյս
ձեր զմարդիկ. ոչ զի տես
ցեն զգործս ձեր բարիս
և փառաւորս արասցեն զՊ
Հայր ձեր որ յերկինս է։
տաց։ Այլ առաքեալն՝ ոչ
լուսաւոր ասէ շրջիլ ՚ի ձի

Ա

զբանն կենաց ունել ՚ի
զգուշութի անձանց և՚ի շահ
օգտից բազմաց։ փիլ. 2. 15։
Այր նորօրէ սիրեաց զձա
ռագայթս բանին կենաց
ձկմարտուե ընդ ամ սիե
զերս. և կոչեաց զՀաւ
տացեալս ՚ի հաղորդութի
բարերար կամաց իւրոց ՚ի
կենդանի փառս անեղծու
թեան. զի ժառանգաւորք
լինին արարածք արքայու
թեան արարչին և աւե
տեաց ուրախութե անճառ
բարեացն։ Այսպիսի յու
սով հաճեցան սբքն և կա
մք արարչին զամ դժնդա
կութիս յազդմանէ չարին,
և զշարժմունս մարմնոյ և
մտաց խափանեցին ընդ
հօքն քի. անարատ սրբու
թե, անդադար աղօթիւք,
ջերմեռանդն արտասուօք
և կատարեալ ժուժկալու
թե ՚ի պահս։ Այանձել զա
գահուի և զսրկորսուի.
զկուսութիւն և զանառա
կութիւն ՚ի չար անդր։
Ունել զդրունս ողորմու
թեան միշտաւակաքն քի.

զամենայնն քնէ և որոշէ
սոյնպէս մտաւոր հոգին
ամենայն ինչ. և ոչ ոք
մարմնոյն յարմարի և աշ
ճէ զաճումն հասակի ։
ղորդք լինին հրեշտակաց՝
լեալ սպասաւորք քո պա
տարագին։ Օ՛ ի ոչ հոգի՛
հոգւով և մարմնով։ Նո
ամ արդարոցն և քաջուն
թագ և պսակ պարծանաց՝
սրբոցին է միշտ։ Նո ամ
կարգաց երկնաւորաց և
երկրաւորաց՝ փառք և պա
տիւ և մեծարանք՝ սրբոց
թինն է որ ընտանեցուցանէ
քի այ։ Նո ամ երկնային
զօրացն պատմուճան լոյ
սոյ և արմատ բարեաց՝ սըր
բոցին է։ Որ ճշմարտեալ
և միաբանեալ՝ ի գովեստ
փառացն այ՝ յանմարմնոց
դասուն, և լուսեղէն վա
րուք հաստատեալ կան՝ ի
սրբոցն՝ վասն այնորիկ են
ամենասուրբ տրամիեանն

սպասաւորք։

Այնպէս հրաման առին
սոք առաքեալքն ըն
կարգել՝ ի սպասաւորութ
եկեղեցւոյն այ. զի հա
ղորդք լինին հրեշտակաց՝
լեալ սպասաւորք քո պա
տարագին։ Օ՛ ի ոչ հոգի՛
մարմնոյն յարմարի և աշ
ճէ զաճումն հասակի ։
սոյնպէս մտաւոր հոգին
զամենայնն քնէ և որոշէ
հոգւով և մարմնով։ Նո
ամ արդարոցն և քաջուն
թագ և պսակ պարծանաց՝
սրբոցին է միշտ։ Նո ամ
կարգաց երկնաւորաց և
երկրաւորաց՝ փառք և պա
տիւ և մեծարանք՝ սրբոց
թինն է որ ընտանեցուցանէ
քի այ։ Նո ամ երկնային
զօրացն պատմուճան լոյ
սոյ և արմատ բարեաց՝ սըր
բոցին է։ Որ ճշմարտեալ
և միաբանեալ՝ ի գովեստ
փառացն այ՝ յանմարմնոց
դասուն, և լուսեղէն վա
րուք հաստատեալ կան՝ ի
սրբոցն՝ վասն այնորիկ են
ամենասուրբ տրամիեանն

սպասաւորք։

Այնպէս հրաման առին
սոք առաքեալքն ըն
կարգել՝ ի սպասաւորութ
եկեղեցւոյն այ. զի հա
ղորդք լինին հրեշտակաց՝
լեալ սպասաւորք քո պա
տարագին։ Օ՛ ի ոչ հոգի՛
քինուհ զարդ՝ սրբոցինէ.
յերևելիս և յաներևոյթս

յորդորելք՝ ի հանդէս բա
րեաց. և արժանի եղեալք
աղաւորքե շնորհացն և
պարգևաց հոգւոյն սբ.
վկայուք հանդիսին լա
ւութե սք սիրով և մոե
րիմ հաւատով՝ ի նեղուե
և յանդորրու անզգօս և
անբիծ ունել զմիտան և
զզգայութիւնն ամ ձշմար
տութ։ Ո՛ էիւիք ունելով
խարդախութի և կեղծաւ
որ խորհուրդ անհաւա
տուե և անսրբուե վարս
որ են պաճուճք կորստեան։
Ն՛. յլ զլուսաւոր սրբուին
միշտ՝ ի յանձին ունել.
անբիծ երախտեօք սիրոյն
սրբութե ծաղկեալ առա
քինասէր վարուք և պատ
կեալ յաւիտենական յու
սով՝ ի գովեստ փառն քի։
Նո հրով հոգւոյն սրբոյ
յանարատ սրբուի վերա
բերեալ, օթևանք ամենա
սք Նորոդութեանն

լինիլ յերկրի։

Օ՛ ի ամ հանդիսից առա
քինուհ զարդ՝ սրբուինէ.
յերևելիս և յաներևոյթս

վարուք յամենայն վնասուց
որք ոչ սրտիւ և անարատ
ոչ են մեր ի Տէր Յ. Քս.
որս խրով բարեբարու
թեամբն յանձառ բարիան
վայելեցուցանէ: Այլ եթէ
աչաց դնէք մեզ զոչ արժա
ծաղկիկ զուրախութիւն յու
սով. զի մի՛ հեղգասցուք
՚ի հանդիսին որ առաջնոր
դեն մեզ յանանց բարիսն
որ պատրաստեալ է մեզ:
Այլ նախ սիրով նորա լը
ցեալ՝ և զարդարեալ ձա
ռագայթիւք՝ յիշատակօք
արքութեան. որ ամ անդա
մոց և մեռց առաջնորդէ՛
յարդարութիւն, հաւատով
յամենայնէ Հոգւոյն
և՛ի կամս նր՝ սիրով հաս
տատիմք: Ո՛վ ի սիրտ նր
տաճար է Հոգւոյն սբ.
և սէր նր ունել՝ բնակա
րան քի. զի՛ ինձ հանգու
ցեալ են ածուէն կամքն:
Ո՛վ որ կայ ի սերն իմ և
պահէ զբանս իմ ասէ տրն,
ես և Հայրիմ առնա եկես
ցուք և օթևանս առնեմք
առասցուք: յով 14. 23:
Ո՛վ որս խրով բարեբարու
թեամբն յանձառ բարիսն
վայելեցուցանէ: Այք են
որ զբանս նորա պահեն.
որք նր սրտիւ և անարատ
ոչ են մեր ի Տէր Յ. Քս.
Այնպէս և հաւատք ձկնա
րիսա ածդիտուէ. որ ածէ
զառաքինութեան
որ ՚ի քր. և լինի կատարմն
հաստակի արդարութեան.
հաւասարուք հաւասարիլ
անդամոցն քի ՚ի միաբա
նութիւն հաճոյիցն այ:
Ո՛վ ի ամ լուսաւոր վարք
հաւատովն բովանդակին.
յերևելիս և յաներևոյթս.
զի լուսաւորել ՚ի գիտուի
ճշմարտութիւն, զօրասցի ՚ի
հանդէս բարեպաշտուեն
՚ի քր: զի յամի քիւ եղև
կատարումն. եթէ յերկինս
և եթէ յերկրի ասէ առա
քեալն: Իզ 1. 16: զի զանձ
երևոյթիան յերևելիս ցու
ցանեն հաւատք, և զերև
ելիս յաներևոյթս ՚ի կամս
ան: Ուանձ անկապուտ են
հաւատք. որք զբարիսն ՚ի
մեզ ամբարեն. և՛ի ձեռն
շնորհացն յայտնեաց հայ
հաւատով ած զպարգևս փրկ
կուէ անմահից. զի զամ
երանութիան յուսով վայե
լեցուք. զի իբրև առաջի

Ա՛ եր սե՛ր մա՛յրե առողջե
անարատութե՛ւ ամբը
ծուե՛ս. որ խնամի՛ և յոր
փառաց նո՛ւ:

Ա՛ ղո՛ւ եղկացու՛ք նմանօրք
նորա մեծուե՛ն և շահե՛ս
ցուք զբարիս և զեղբարս.
և փոխեսցուք զբարիս մեր
ի՛ նո՛ւ կարիսն. և զկեանս
մեր ընդ մահու նոցա: զի
լինիցիմք ժառանգաւո՛րք
նո՛ր տրուե՛ն. և բնակարան
կենդանի կամաց նո՛ւ. ա՛հա
ղորդ սքանչելի սիրոյ նո՛ւ.
և կցորդ փառաւո՛րեալ
փառաց նո՛ւ:

Ո՛ հ զօրացե՛լ ի՛ քա՛ շնոր
հօք յաղթեսցէ մարտին.
և հասցէ ինաւա՛հնդիսան
որ ի՛ քա՛: Շ ի՛ջուացէ զազ
դումն չարին և զշարժ
մունան բարուցն չարուե՛:
Ա՛ զյաղթութեան ըզ
շնորհսն ընկալեա՛լ և զդո
վուի վերնոց և ներքնոց,
պատո՛ւեսցի փառօք և պար
ծանօք աւետեաց փրկու
թե՛ն կենաց: Ա՛ր կայցէ
յայն սէր որ ի՛ քա՛. որ փըր
կեաց զարարածս և եբարձ
զի՛ շնամուե՛ ի միջոյ:

Ա՛ ղո՛ եղկացու՛ք նմանօրք
նորա մեծուե՛ն և շահե՛ս
ցուք զբարիս և զեղբարս.
և փոխեսցուք զբարիս մեր
ի՛ նո՛ւ կարիսն. և զկեանս
մեր ընդ մահու նոցա: զի
լինիցիմք ժառանգաւո՛րք
նո՛ր տրուե՛ն. և բնակարան
կենդանի կամաց նո՛ւ. ա՛հա
ղորդ սքանչելի սիրոյ նո՛ւ.
և կցորդ փառաւո՛րեալ
փառաց նո՛ւ:

Ա՛ եր սե՛ր մա՛յրե առողջե
անարատութե՛ւ ամբը
ծուե՛ս. որ խնամի՛ և յոր
ի զօրացե՛լ ի՛ քա՛ շնոր
հօք յաղթեսցէ մարտին.
և հասցէ ինաւա՛հնդիսան
որ ի՛ քա՛: Շ ի՛ջուացէ զազ
դումն չարին և զշարժ
մունան բարուցն չարուե՛:
Ա՛ զյաղթութեան ըզ
շնորհսն ընկալեա՛լ և զդո
վուի վերնոց և ներքնոց,
պատո՛ւեսցի փառօք և պար
ծանօք աւետեաց փրկու
թե՛ն կենաց: Ա՛ր կայցէ
յայն սէր որ ի՛ քա՛. որ փըր
կեաց զարարածս և եբարձ
զի՛ շնամուե՛ ի միջոյ:

Ա՛ ղո՛ եղկացու՛ք նմանօրք
նորա մեծուե՛ն և շահե՛ս
ցուք զբարիս և զեղբարս.
և փոխեսցուք զբարիս մեր
ի՛ նո՛ւ կարիսն. և զկեանս
մեր ընդ մահու նոցա: զի
լինիցիմք ժառանգաւո՛րք
նո՛ր տրուե՛ն. և բնակարան
կենդանի կամաց նո՛ւ. ա՛հա
ղորդ սքանչելի սիրոյ նո՛ւ.
և կցորդ փառաւո՛րեալ
փառաց նո՛ւ:

Ա՛ եր սե՛ր մա՛յրե առողջե
անարատութե՛ւ ամբը
ծուե՛ս. որ խնամի՛ և յոր

Ա՛ եր սե՛ր մա՛յրե առողջե
անարատութե՛ւ ամբը
ծուե՛ս. որ խնամի՛ և յոր
ի զօրացե՛լ ի՛ քա՛ շնոր
հօք յաղթեսցէ մարտին.
և հասցէ ինաւա՛հնդիսան
որ ի՛ քա՛: Շ ի՛ջուացէ զազ
դումն չարին և զշարժ
մունան բարուցն չարուե՛:
Ա՛ զյաղթութեան ըզ
շնորհսն ընկալեա՛լ և զդո
վուի վերնոց և ներքնոց,
պատո՛ւեսցի փառօք և պար
ծանօք աւետեաց փրկու
թե՛ն կենաց: Ա՛ր կայցէ
յայն սէր որ ի՛ քա՛. որ փըր
կեաց զարարածս և եբարձ
զի՛ շնամուե՛ ի միջոյ:

Ա՛ ղո՛ եղկացու՛ք նմանօրք
նորա մեծուե՛ն և շահե՛ս
ցուք զբարիս և զեղբարս.
և փոխեսցուք զբարիս մեր
ի՛ նո՛ւ կարիսն. և զկեանս
մեր ընդ մահու նոցա: զի
լինիցիմք ժառանգաւո՛րք
նո՛ր տրուե՛ն. և բնակարան
կենդանի կամաց նո՛ւ. ա՛հա
ղորդ սքանչելի սիրոյ նո՛ւ.
և կցորդ փառաւո՛րեալ
փառաց նո՛ւ:

Ա՛ եր սե՛ր մա՛յրե առողջե
անարատութե՛ւ ամբը
ծուե՛ս. որ խնամի՛ և յոր

մանն անբիծ: Ա՛ն ողբ
սիրեն զնա, սիրեսցին ի՛
նմանէ. և ողբ խնդրեն ի՛
նմանէ, լինի նոցա պար
գեւատու: Իսկ ողբ ո՛չն
պահեսցեն զնո՛ զբանն,
ինքնին բանն զոր խօսեցայ
ընդ ձեզ ասէ՝ նա դատեսց
ցէ զձեզ յա՛ւուրն յետ
նուա՛ն յո՛ն 12.14: Իսկ որ
զբան նորա պահէ, խնդի՛
սրտի զդժնդակ խրհուրդս
մեղաց: Ո՛ անհա՛ատուե՛
և զերկմտուե՛. զբարուե՛.
ըզնախանձ. և զաղտեղի
ցանկութի՛ս հանդերձ ամ
ենասակրօքն: Ա՛ն ի՛ներքս
բերէ զբարի սո՛ւբ խրհրդս
որ լի՛ն բարեօք ի՛ քա՛:
Ո՛ ի ազատեալ՛ ի բծից
զդ-այարնէն՝ կատարեսցեն
զարդարուե՛. և արիացն
կայցեն միտքն զգաստութ
ի՛ վե՛ր շահիցն և կենարար
դիւտին: Ա՛ն ի սաստկա
նալ պատերազմին՝ ո՛չ լը
քանիլ և լուծանել զար
մատն. այլ ճշմարիտ համ
բերուե՛ զդէմ ունել և
երկայնամտել յուսով:

թիւն լուծանէ. և զնա
խանձ արտաքս մղէ. և ցա-
ծուցանէ զբարն։

Այր սուրբ՝ այդ իւ վայե-
լուչ. որ խաղողոյն դինեաւ
զարթուցանէ զսիրան և
զզգայարանսն՝ ի սրտմա-
կանացն եկամտից. և ո-
րպա առնէ՝ ի կամս ան։

Այր նա՝ ձիթենի է պտղա
լից՝ ի սրտի բարեխոհի.
մղելով զձիթենին՝ ի լու-
սաւորուի իմանալեացն,
և յօծումն երևելի անդա-
մոցն՝ ի զուարթուի։

Այր նա՝ հոգևոր կարգաց
յարդարիչ է. և մարմնաւոր
վարուց յանձանձիչ. որ ի-
միասին կապէ, և ոչ տայ
բաժանիլ և քայքայել զը-
հասարակաց բարին։

Այր նա՝ բանալի՛ է դրախ
տին կենաց. որ զկեանս
բաշխէ. և աներևոյթ շնոր
հացն այ դանձուցն բաշ
խօղ՝ ի նա անձինս. և դը
ժընդակ վարուց խափա
նիչ և ընդիմամարտ մեղաց
սիրաց։ Նա՛ ամ արքեստք
առաքինութեան՝ սիրով

դորէ յառաքինութիւն. և
յարդարէ յամ բարեգոր
ծութիւն։ Այր՝ աղբիւր է
ամենայն բարեաց. որ ար
բուցանէ զնա անձինս. և
դրախտական ամ երանու-
թեանց և մեծութե պար
գևացն այ բաշխօղ։

Այր՝ բղխումն երախտեաց
քի. և վայելեցուցիչ յան
պատումն շնորհս նր։ լու
ծիչ խռովուե և տուիչ
խաղաղուե. լուսաւորիչ
մտաց և անդամոց։

Այր նա՝ հոգևոց և մարմ
նոց անեղծ ստացուածք.
զի որք ունին զնա միշտ,
են՝ ի կենդանի շնորհն քի.
ամեհաշահ երանութիք յար
դարեալ՝ ի գովեստ փա
ռացն այ։ Այր՝ ածեսիք
կենդանի յուսոյն. ցրիչ
նեղութեան և վշտաց. և
լուծիչ ամ դժնդակաց՝ ի
վերայ եկելոց որ զնմանս
ըին ընդդէմ առաքինու
թեան հանդիպից։

Այր նա երախտեաք՝ հրեշ
տակ է խաղաղարար. որ զը
ցասումն մերժէ և զխռո

որ զամ առաքինութիւնս
Հաւատոց և սրբութե սիրոյն.
Հիմ գեւոր է այժմ աճմանն հա
զպատուղ: Օ՜ ի գարուն հո
գւոյ անասանելի կեաց:
Նովիմբ միաւորելոցն՝ պա
րիսպ ամուր է ապաստանի՝
ամենայն առաքինութեցն
շրջապատ: Որ ոչ վտա
հացի թշնամին առնուլ
զամուրն. որ պահի՝ էզդու
շութե հաւատով և արթ
նութ. և յիշատակօք յու
սոյն միայ անդրդուելի:
միշտ դոհանալով և փառա
ւորելով զնոր անյագ բաղ
ձանօք: Որդ եւ քաղցր
անձկով փափագիլ առաղ
բիւրն շնորհաց. ըմպել
անյագ՝ ի նոր բղխմանէն
և արբուցանել զտունկս
արդարութե և զսերմանիս
բարեպաշտութե շնորհացն՝
արուեստ՝ զի
զառհաւատչեայն բերցեն
զպտուղ: Օ՜ ի գարուն հո
գւոյ և սրբութե սիրոյն.
որ զամ առաքինութիւնս
յանհամեմատ բարութիւն:
Նոր զի հաստատութիւն
ուղիղ հաւատոյ՝ բովանդ
դակէէ նոր սիրոյ և յու
սոյ անսասանելի կեաց:
Օ՜ ի շնորհք նոր հոգւոյն՝
նովիմբ միաւորելոցն՝ պա
րիսպ ամուր է ապաստանի՝
ամենայն առաքինութեցն
շրջապատ: Որ ոչ վտա
հացի թշնամին առնուլ
զամուրն. որ պահի՝ էզդու
շութե հաւատով և արթ
նութ. և յիշատակօք յու
սոյն միայ անդրդուելի:
միշտ դոհանալով և փառա
ւորելով զնոր անյագ բաղ
ձանօք: Որդ եւ քաղցր
անձկով փափագիլ առաղ
բիւրն շնորհաց. ըմպել
անյագ՝ ի նոր բղխմանէն
և արբուցանել զտունկս
արդարութե և զսերմանիս
բարեպաշտութե շնորհացն՝
արուեստ՝ զի
զառհաւատչեայն բերցեն
զպտուղ: Օ՜ ի գարուն հո
գւոյ և սրբութե սիրոյն.
որ զամ առաքինութիւնս
Հաւատոց և սրբութե սիրոյն.
Հիմ գեւոր է այժմ աճմանն հա
զպատուղ: Օ՜ ի գարուն հո
գւոյ անասանելի կեաց:
Նովիմբ միաւորելոցն՝ պա
րիսպ ամուր է ապաստանի՝
ամենայն առաքինութեցն
շրջապատ: Որ ոչ վտա
հացի թշնամին առնուլ
զամուրն. որ պահի՝ էզդու
շութե հաւատով և արթ
նութ. և յիշատակօք յու
սոյն միայ անդրդուելի:
միշտ դոհանալով և փառա
ւորելով զնոր անյագ բաղ
ձանօք: Որդ եւ քաղցր
անձկով փափագիլ առաղ
բիւրն շնորհաց. ըմպել
անյագ՝ ի նոր բղխմանէն
և արբուցանել զտունկս
արդարութե և զսերմանիս
բարեպաշտութե շնորհացն՝
արուեստ՝ զի
զառհաւատչեայն բերցեն
զպտուղ: Օ՜ ի գարուն հո
գւոյ և սրբութե սիրոյն.
որ զամ առաքինութիւնս
յարդարին՝ ի սրբութե և
յարդարութի: Լի՛ նովաճ
ցուցանեն զհանդէս լաւ
ութե իւրեանց որ ի վարիչ
էարի և յորդորիչ բարեց.
զօրավիգն ածասիրաց, և
կործնիչ խորամանկաց և
մեղասիրաց: Լի՛ խաղ
նեալ ընթ սէր ընդ հաւատոյ
և ընդ սիրոյ՝ հանդիսանայ
՝ի բարեպաշտութե վարս.
և՝ի միաբանից հաղորդութե
յայնմ առնէ զլուսաւոր
կարգս: Օ՜ ի պատճառք
առաքինութեցն լուսաւոր
թագաւքն պսակեացին յա
նուշակ երկնաւոր հօրն
խնամոն. և վայելեացեն
յանվախճան եւ յանպա
տում երանութիւնն նոր:
Օ՜ ի որ ունի զնման սի
րոյն սրբութե առ ամենեան
հեռաւորս և մերձաւորս,
առ հոգի և մարմին, ամ
ձնմարտութե և երանութե
նոր սիրոյն՝ յամենատուրբ
Հոյրդրութեն օրհնեալ
պսակի և մեծարի. և մըշ
տընջենաւոր խնդութեքն
վայելէ յանվախճան եւ

ՃԻԷ ԸՂ

որ ո՛չ Հըսկեալ պահեաց
Հեղգացելոցն ի տնանկն.
պարտաւորեալ գոհանի՛ ի
քինութեան զանձն. և
քի՛ խորամանկեալ չա
կամ ընդ զգայութիւնն
և յափշտակեսցէ զառա
րին՝ մոցէ ինեըքս ընդ միտն
մարմնոյ և՝ իմոցս, և յետո
մերժէ զախտոյ բիծն ՚ի
կէ՛ նը սիրոյն որ առ աճ։
Որ կարօղն է ընտրել զօգ
տակարն և անարգել զչ
պատասկարն. և յորդորիչ
լինիլ մտացն և զգայուեցն
՚ի բարիս. և՝ ի խարդախե
պատուցն պահել զմուտս
ահիւ և զգաստութ միշտ։
Օ՛ ի յերկիւղն այ ամիտ
փեալ միտքն ՚ի զգուշուի
այ բանին, և զգաստուեն
առաջնորդեալ, անարգես
ցէ զչարն և ընտրեացէ զչ
բարին. և կացցէ և՛ նացէ
սուրբ և արդար յերևե
լիս և յաներևոյթս ար
քունն և գո՛ւարթուն։
Օ՛ ի՛ խորամանկեալ չա
րին՝ մոցէ ինեըքս ընդ միտն
կամ ընդ զգայութիւնն
և յափշտակեսցէ զառա
քինութեան զանձն. և
պարտաւորեալ գոհանի ՚ի
հեղգացելոցն դ տնանկն.
որ ո՛չ Հըսկեալ պահեաց
թեցին՝ հաւատով և սի
րով և անարատ ամբծու
յինքն հպեաց. որ իբաց
մերժէ զախտոյ բիծն ՚ի
մարմնոյ և՝ իմոցս, և յետո
կէ՛ նը սիրոյն որ առ աճ։
Որ կարօղն է ընտրել զօգ
տակարն և անարգել զչ
պատասկարն. և յորդորիչ
լինիլ մտացն և զգայուեցն
՚ի բարիս. և՝ ի խարդախե
պատուցն պահել զմուտս
ահիւ և զգաստութ միշտ։
Օ՛ ի յերկիւղն այ ամիտ
փեալ միտքն ՚ի զգուշուի
այ բանին, և զգաստուեն
առաջնորդեալ, անարգես
ցէ զչարն և ընտրեացէ զչ
բարին. և կացցէ և՛ նացէ
սուրբ և արդար յերևե
լիս և յաներևոյթս ար
քունն և գո՛ւարթուն։

Ա՛ն տունկք և բոյսք բերեն զտպաւորիթս
և զծաղիկս ՚ի ձմերայնի
կապանացն լուծեալք։
Ա՛ յսպէ և ջերմութեամբ
նը սիրոյն և հաւատով և
շնորհալից արտասուօք ա
ռաքինութին փայլէ ամե
նեսեան Աստուածութեանն
կամաք և շնորհօք։
Ա՛ն հաստատութի հաւա
տոյ՝ և նը սիրոյն հաւատա
րուի՝ յոր կողմն և յորդո
րէ, զամ հաւատացեալս
՚ի քո ժողովէ՛։ Ա՛ն նահ
նապահանգիստն մեր եւ
բաշխողն պարգևաց. կեն
դանի աղբիւր և ճաշակ
անմահուե. որ զամ նը սեա
վայելչութ պսակէ յաւիժ
կենդանի երանութէն։
Ա՛ն զիւրաքանչիւրոց ըզ
քաջութին վերաբերեալ
յօրինէ և կազմէ՛ օգտա
կար շահիցն փառաց։
Ա՛ն լուսաւոր առաքինու
թեանցն հնդեսք ցուցա
նին աստ և արուեստիցն
բարութ. զի զգուշուի
զգաստուեն ամ զգայու

Ի ԵՂՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԴԱՐՏԵՑ ՍՈՒՏԱՆՈՒԵ ԼԻՆԻԼ ԳԵՐԵԱԼ ՎՐԴԵ ԱՄԲՈՂՋԻՑ ՈՐ ՅԱՄԲԱՐ ՔԱՂԱՂԸ ԵՒ ԱՆՈՂՋ ՀԱՇԱԿ ՔԵԶ ՄԱՑ։ ԵՒ ՅԱԾՈՒՑԻԷ ԽՈՏ ՆԻԼ ԸՍԱ ՅԱՒԻ։ Ի ԵՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ Ի ԹՇՆԱՄԱՆԱՑ ՅԱՆԴԻՊԵԼ ԵՒ Ի ԼԻՍՈՒԵԼ ԵՒ Ի ՍՏԱՀԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆ ԵՒ ՀԱՒԱՏԱԿԱՐԱՑ ։ Ի ԵՂՈՒԹԻՒՆ ԱՆՁՔ Է ԲԱՐ ԿՈՒԹԵ ԵՒ ՀԱՐԺՄԱՆՑ ՅԱՏ ԼԻՍՈՒԵԼ ԵՒ Ի ՍՏԱՀԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ Ի ԹՇՆԱՄԱՆԱՑ ՅԱՆԴԻՊԵԼ ԸՍԱ ՅԱՒԻ։ Ի ԵՂՈՒԹԻՒՆ ԱՆՁՔ Է ԲԱՐ ԿՈՒԹԵ ԵՒ ՀԱՐԺՄԱՆՑ ՅԱՏ

Ակայք ասէ օրհնեալք Հօր
իմոյ ստանալ զարքայութիւն
պատրաստեալ աւետեաց
խոստացեալ ամենեցուն
որ նովաւ յաղթեցին չար
ղօրութիւնն ի պատս կարօտեալ
Հաց ունելով զդրամս ո՛չ
եռանդն արտասուօք։
Ջերմ
զհուր ցանկութիւն՝ չերմ
չարին. առ՝ի շինուցանել
շարժմունսն յաղթմանէ
և զգաստնի խորհրդոց ըզ
հօգ սանձելով զդժնդակ
սրբուհի։ Վատարեալ պա
րեալք յիշատակօք սիրոյն
քաղցր Յարիւք. յորդո՛
խոնարհ շարժմամբք, և
թիւք, մուերիմ կամօք
առաքինութ. անքակ աղո
Վոյթք սրբուհի՛ ի դործս
հանատս ճշմարտութեան։
յամառութի յորդորեն՛ի
դեալք, զհեղգութի և ըզ
հեր քաջութիւն հնազան
օ արթուցեալք և անվե
կոչումն սիրոյն սրբութեան։
նութիւնք են ընծայեալք՛ի
և բազմահանդէս առաքի
մէնարուհեաստ երախտեօք
նաց կուսանաց. որք ա
ԵՂուսի և պսակ պարծա

ցուցիչ մըրկեալ ալեաց մը
տաց և մարմնոյ ալեկոծե
լոց՝ի փորձանաց։ Ի Եղուսի
արմատ խոնարհութիւն և
համբերութիւն և ժուժկա
լութիւն որ մերձաւորի քի։
Ի Եղուսի զօրութի՛ն ամ
առաքինութիւն և հիմն ամ
բարեաց յերևելի՛ի մեզ
Ի Եղուսի շինուած խաղա
ղութիւն, և քակտումն և
հերքիչ խռովութե ոխութ
և նախանձու՝ երևելի և
գաղտնի։ Ի Եղուսի
աղբիւր է յաւտակ և անպ
քաղցրացօղ. որ սրբուցա
նէ զբարեպաշտութի տրխ
րութ։ Ի Եղուսի դաստիա
րակ է մանկանց և հաս
նուի խրատուց և կարդա
ւոր կարգաց ուսուցիչ։
Ի Եղուսի փառք ծերոց.
որ նովաւ են հրահանգեալ
յողջախոհուի և յամ ա
ռաքինութիւն։ Ի Եղուսի
պարգև երիտասարդաց.
որ նովաւ յաղթեցին ամ
հակառակորդաց. առաջ
կաց և անիրաւաց խոնար
հութիւն և քաղցրութիւն։

խառվուԹԵ ունել զԼիշխա
ւորս զօն առնէ. առանց
բերուի կրԹէ, և զօրաց
այլ տնանկքն Հեզուբ մե
անց.ք. զորոց զմեծուԹիւն
ոչ ցեց ուսէ և ոչ ուսիչ.
և ոչ գողք ական Հատա
նեն և գողանան։ Լ՚ն յա
զագս այսորիկ երանէ՛ տրն
զՀեզս. զի ասէ, երանի Հե
զոց, զի նոքա ժառանգես
ցեն զերկիրն կենդանեաց.
ուր ոչ լու Համբաւ մա
Հու ։ որպ դաւԹի ասէ՝
Համոյ լինիլ առաջի տն
յերկրին կենդանեաց ։
Ա՛յլ և աստէն ունի զՀան
դարատուի մտաց և անդա
մոց և առ ամենեսեան որ
ձակատամարտին։ Օ՛ի Հե
զուԹի զաղքատս ի Համ
բերուի կրԹէ, և զզօրաց
Հորս զօն առնէ. առանց
պահել արդարոց սրբուէ
զամ առաքինուԹիս. կամ
ոպ դառնալ ի խաւիսուի
ապաշխարուԹ։

Հեզուի՝ գովելի մեծու
ԹիւնէԹ տնանկաց. զի երկ
րաւոր մեծուԹիւնս մաշի՝
և կորնչի ՀպարտուԹին.
այլ տնանկքն ՀեզուԹ մե
ծացեալք կան միան ան
անց.ք. զորոց զմեծուԹիւն
ոչ ցեց ուսէ և ոչ ուսիչ.
և ոչ գողք ական Հատա
նեն և գողանան։ Լ՚ն յա
զագս այսորիկ երանէ՛ տրն
զՀեզս. զի ասէ, երանի Հե
զոց, զի նոքա ժառանգես
ցեն զերկիրն կենդանեաց.
ուր ոչ լու Համբաւ մա
Հու ։ որպ դաւԹի ասէ՝
Համոյ լինիլ առաջի տն
յերկրին կենդանեաց ։
Ա՛յլ և աստէն ունի զՀան
դարատուի մտաց և անդա
մոց և առ ամենեսեան որ
ձակատամարտին։ Օ՛ի Հե
զուԹի զաղքատս ի Համ
բերուի կրԹէ, և զզօրաց
Հորս զօն առնէ. առանց
պահել արդարոց սրբուէ
զամ առաքինուԹիս. կամ
ոպ դառնալ ի խաւիսուի
ապաշխարուԹ։

Հեզուի՝ գովելի մեծու
ԹիւնէԹ տնանկաց. զի երկ
րաւոր մեծուԹիւնս մաշի՝
և կորնչի ՀպարտուԹին.
այլ տնանկքն ՀեզուԹ մե
ծացեալք կան միան ան
անց.ք. զորոց զմեծուԹիւն
ոչ ցեց ուսէ և ոչ ուսիչ.
և ոչ գողք ական Հատա
նեն և գողանան։ Լ՚ն յա
զագս այսորիկ երանէ՛ տրն
զՀեզս. զի ասէ, երանի Հե
զոց, զի նոքա ժառանգես
ցեն զերկիրն կենդանեաց.
ուր ոչ լու Համբաւ մա
Հու ։ որպ դաւԹի ասէ՝
Համոյ լինիլ առաջի տն
յերկրին կենդանեաց ։
Ա՛յլ և աստէն ունի զՀան
դարատուի մտաց և անդա
մոց և առ ամենեսեան որ
ձակատամարտին։ Օ՛ի Հե
զուԹի զաղքատս ի Համ
բերուի կրԹէ, և զզօրաց
Հորս զօն առնէ. առանց

Հեզուի՝ մանկանց է
կեղեցոյ անուանդէ. և յոր
դորիչ ըստ աՃման զգաս
տուԹե և ՃշմարտուԹե.
որոց սիրելն առեալ ՚նոր
զայուԹենէ ՚ի սրբուէ և
՚ի պիտուէ, զլուսաւոր
վարդապետուԹին և զՀան
գամանս ձայնից և բանից
ոպ զՃառագայԹս արեգա
կան փայլեցուցանեն փա
ռաւորուԹե ՚ի փառս այ
վերնոց և ներքնոց. Հան
դերձ աՄ՚ն զվարուք և
խնարՀ սրտի. զի այնպ
լեցին փոխիլց վերնոցն։

Հեզուի՝ զգաստուԹիէ
առաքինեաց, և քարոզիչ
նց Հանդիսին. որ իմացն
զերկրաւորս անցաւոր. և
բուռն Հարին զանանց կե
նացն միամիտ սրտիւ եմ
անՀեղգ մարմնով. ազա
տեալ յամ վնասակարաց
մտոք և անդամոք ։ Օ՛ի
կատարեալ զամենայն Հրա
մայեալն ՚ի նմնէ, և զայլս
յորդորեցին ոպ պարտն է

բուե, աղօթից, պահոց, ողորմութեան, ուսուց, յուսոյ, սիրոյ, սրբութեան առաքինութեանց անձանց. Տէզուի զարդ երևեցեալ է զամ առաքինութիւն։

ուղղել զկրաւնս երէց Տէզուի ոմն ի միտ առնուլ զարդարութի՛ն ճշմարիտ և հանճարոյ. ի միտ առնուլ զուցանէ լսողաց զբանս Տէզուի իմաստնոց՝ իմաստութեամբ զրամ անգամ երևի։

և ոմն առ սա՛ուղ բա՛ պլատամբ ժողովուրդն, ընթ վկայեն. ոմն առ ա՛ րուց. որպ մովսէս և դա յանդուգն և յահուր բա դանարար ի՛ շնորհաց ա՛ր հոգւոյն արբուցանելով զհա՛ւտացեալն յա՛ծգիտուն։ Տէզուի՛ն՝ պատկառէ զարմանայ՝ և ծա՛րէ. որ զձկնորսս քա րոզս արար։ և աղբիւր կեն ջուր անդադար ի՛ շնորհացն ա՛ր։

Տէզուի՛ն անարգամբ ծա՛րէ. որ զձկնորսս քա րոզս արար։ և աղբիւր կեն ջուր անդադար ի՛ շնորհացն ա՛ր։

Ղկ 4։6։ եփես 4։29։

ցեն՝ իմաստնացին ի՛ քն։ մեղա՛ւորաց. զի որք լուի՛ լսողացն վա՛ն հանդերձեալ դատաստանին արդարոց և պետուք։ զի տացէ շնորհս

յարդարեալ հեզ վարդա

Ձլ՚ա խոս

Նուի՛ն երկրաւորս. և առանց աղմկի հնազանդ։

Լո՛ւր յամի ամենեքումբ է համեստութի՛ն և մեծաց և փոքունց դաստիարակ։

Տէզուի՛ լուսաւորուի՛ է քահանայական շնորհին. զառաջնորդական միաս ի՛ հանդարտուե՛ ունի. և ո՛չ տայ թոյլ ցասմամբ շար ժիլ ի՛ բարկութի՛ն և ի՛ թշնա մանս. անդիտացի՛ զոր ինչ խորհրդոցն է ամբարտա ւանի՛լ ի՛ ցասումն։ Լո՛ւր հեզուքէն մտայոյզ եղեալ ըստ քի՛ աւետարանութեն ուղղե՛ զկրամանս իրացն առ սովին գիտութի՛ն, և այնպ լուսաւորեալ ի՛ հե զուին։ Ա՛պ զի տեսցեն ըզ գործս ձեր բարիս ասէ՝ նրն և փառաւորեսցեն զհայրն ձեր որ յերկինս է։

Տէզուի՛ ոպ ա՛ղէ անու շէջ խորհակաց. որ զհամե ղութի՛ն ճաշակացն համա համ մտացն տայ։ Օ՛ ի՛ բանք ձեր ասէ որպ աղի՛ համեմեալ լեցին լի՛ շնոր հօք և աշխարտութեամբ,

խոնարհութեան փոքրոգի
քաղցր է. և բեռինք մեզաց
քաշեցին զամենեսեան և կո
րեաց զամենեսեան և կո
թաց յիւր արքայութիւնն
և ի փառսն։ Այժմ ասե
առիս ամ աշխատելք ճըգ
նաւորական հանդիսիւք՝
և բեռնաւորք մեզօք յա
պաշխարուի խոստովանու
թե, և ուսարուք յինէն
զԵզուի և զխոնարհուի.
և գըտջիք հանգիստ ան
ձանց ձերոց։ զի լուծ ա
ռաջի ձեր ոչ է ծանր և
բեռն իմ թեթև է։ Ո՞վ ի ծա
ռայից զնոր զկերպարանն
առցուք արդարութիւն սըր
բութիւն և ճշմարտութիւն։
Ա՛ն բարերըր ամենօդուտ
սիրոյն՝ և գրաւականն
զոր էառ ի մէնջ և ինքեմբ
ընտրոյց ընդ այժմ հօր ի
բարձունս. և ետ յոյս վե
ըստին նորոգման ամ հա
ւատացելոց խոստացեալ
աւետեօքն։ Ալը եան եմ
ասէ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի. վա՛ որոյ հրաւի
րեաց զամենեսեան և կո
չեաց յիւր արքայութիւնն
և ի փառսն։ Այժմ ասե
առիս ամ աշխատելք ճըգ
նաւորական հանդիսիւք՝
և բեռնաւորք մեզօք յա
պաշխարուի խոստովանու
թե, և ուսարուք յինէն
զԵզուի և զխոնարհուի.
և գըտջիք հանգիստ ան
ձանց ձերոց։ զի լուծ ա
ռաջի ձեր ոչ է ծանր և
բեռն իմ թեթև է։ Ո՞վ ի ծա
ռայից զնոր զկերպարանն
առցուք արդարութիւն սըր
բութիւն և ճշմարտութիւն։
Ա՛ն բարերըր ամենօդուտ
սիրոյն՝ և գրաւականն
զոր էառ ի մէնջ և ինքեմբ
ընտրոյց ընդ այժմ հօր ի
բարձունս. և ետ յոյս վե
ըստին նորոգման ամ հա
ւատացելոց խոստացեալ
աւետեօքն։ Ալը եան եմ
ասէ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի. վա՛ որոյ հրաւի

որ խոնարհեցաւ յերկինից
հաւատացելոց սրբոց ի նա.
ռաջ՝ և էառ զծառայի ըզ
կերպարանս։ Ո՞վ ի ծա
ռայից զնոր զկերպարանն
առցուք արդարութիւն սըր
բութիւն և ճշմարտութիւն։
Ա՛ն բարերըր ամենօդուտ
սիրոյն՝ և գրաւականն
զոր էառ ի մէնջ և ինքեմբ
ընտրոյց ընդ այժմ հօր ի
բարձունս. և ետ յոյս վե
ըստին նորոգման ամ հա
ւատացելոց խոստացեալ
աւետեօքն։ Ալը եան եմ
ասէ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի. վա՛ որոյ հրաւի
րեաց զամենեսեան և կո
չեաց յիւր արքայութիւնն
և ի փառսն։ Այժմ ասե
առիս ամ աշխատելք ճըգ
նաւորական հանդիսիւք՝
և բեռնաւորք մեզօք յա
պաշխարուի խոստովանու
թե, և ուսարուք յինէն
զԵզուի և զխոնարհուի.
և գըտջիք հանգիստ ան
ձանց ձերոց։ զի լուծ ա
ռաջի ձեր ոչ է ծանր և
բեռն իմ թեթև է։ Ո՞վ ի ծա
ռայից զնոր զկերպարանն
առցուք արդարութիւն սըր
բութիւն և ճշմարտութիւն։
Ա՛ն բարերըր ամենօդուտ
սիրոյն՝ և գրաւականն
զոր էառ ի մէնջ և ինքեմբ
ընտրոյց ընդ այժմ հօր ի
բարձունս. և ետ յոյս վե
ըստին նորոգման ամ հա
ւատացելոց խոստացեալ
աւետեօքն։ Ալը եան եմ
ասէ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի. վա՛ որոյ հրաւի
րեաց զամենեսեան և կո
չեաց յիւր արքայութիւնն
և ի փառսն։ Այժմ ասե
առիս ամ աշխատելք ճըգ
նաւորական հանդիսիւք՝
և բեռնաւորք մեզօք յա
պաշխարուի խոստովանու
թե, և ուսարուք յինէն
զԵզուի և զխոնարհուի.
և գըտջիք հանգիստ ան
ձանց ձերոց։ զի լուծ ա
ռաջի ձեր ոչ է ծանր և
բեռն իմ թեթև է։ Ո՞վ ի ծա
ռայից զնոր զկերպարանն
առցուք արդարութիւն սըր
բութիւն և ճշմարտութիւն։
Ա՛ն բարերըր ամենօդուտ
սիրոյն՝ և գրաւականն
զոր էառ ի մէնջ և ինքեմբ
ընտրոյց ընդ այժմ հօր ի
բարձունս. և ետ յոյս վե
ըստին նորոգման ամ հա
ւատացելոց խոստացեալ
աւետեօքն։ Ալը եան եմ
ասէ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի. վա՛ որոյ հրաւի

միաւորեալ՝ ի նորոգող
Քաղցրութիւն խոնար-
հութեանդ և հնազանդութեանդ
տապին վառանդից։
զանդուն և ողջախոհութեանդ
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով-
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութեան.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութեան փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութե
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութե
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

Քաղցրութիւն խոնար
հութե և հնազանդութե
միաւորեալ ի նորոգող
զանդուն և ողջախոհութե
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով-
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութե.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութե փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութե
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութե
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

Քաղցրութիւն խոնար-
հութեան և հնազանդութեան
միաւորեալ՝ ի նորոգող
զանդուն և ողջախոհութեան
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութեան.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութեան փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութեան
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութեան
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

Քաղցրութիւն խոնար
հութեան և հնազանդութեան
միաւորեալ՝ ի նորոգող
զանդուն և ողջախոհութեան
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութեան.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութեան փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութեան
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութեան
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

Քաղցրութիւն խոնար
հութեան և հնազանդութեան
միաւորեալ՝ ի նորոգող
զանդուն և ողջախոհութեան
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութեան.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութեան փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութեան
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութեան
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

Քաղցրութիւն խոնար
հութեան և հնազանդութեան
միաւորեալ՝ ի նորոգող
զանդուն և ողջախոհութեան
և անարատ վարուց անբիծ
սիրոյն երախտեօք։ Որով
խորտակեցան դրունք պղ-
ղնձիք անհաւատութեան.
և նիզակ երկաթիք անհնա-
զանդութեան փշրեցան. և
յաւար եղեն գանձք ան-
երևոյթ թշնամոյն Ճըշ-
մարիտ խոստուածդն քո ի
հաւատս աւետարանին քո
րոզուեր։ Որ լուսաւորեաց
նմանեալ որ ձառագայ-
թիւք ընուն զոտիեզերս.
և ուղիղ զգնացս մարդկին
ունին ըստ արդարութեան
ձառնապարհին։ զի
Քաղցրութի խոնարհութեան
և հնազանդութեդ՝ վայելե
ցուցիչ զաղբիւրն բա-
րութեան։ Նմ բժիշկ
դառն ցաւոց որ զառող
ջութի տայ։ Նմ բարեաց
առաջնորդ. որ ուղիղ ճա
նապարհօք յերանութիեան
տանի. ազատեալ յամ վըշ
տապին վտանգից։

մեծի աւուրն։ Ոմփելոց է
տատուն ի հանդերձեալ
ցաւագնելոց, և յոյս հաս
ցուցիչէ անգիտութեանն։
Տօնէ Աշմարիտ քարոզու
թեն խնամոց, և աղբիւր
անդորրուն է ի դարմանս
Հոգւոյն սրբոյ
դժնդակից, և մերձաւորիչ
յուսոյ կենացն յետնից։
Հաղորդութեամբ և խոնար
հութիւն և հնազանդութիւն
ամ վշտագնելոց։
գաւորաց, և սփոփանք
սարակ։ Ո՛խիթարիչէ սը
Ո՛ղջոյն Աշմարիտ քարոզու
թեն խնամոց, և աղբիւր
անդորրուն է ի դարմանս
Հոգւոյն սրբոյ
դժնդակից, և մերձաւորիչ
յուսոյ կենացն յետնից։
Տօնէ

ողորմութեան սիրոյ նորա
զամ անդամն առ դրունս
տակաց ի՛ լր՝ անքակ ունի
բարչին շնորհս և՛ սբ յիշ
և՛ սբ վարուց՝ խաւն ընդ ա՛
ունին զերախտիս սիրոյն
որ առ ամ անդամն յար
մարութ ի՛ քս։ Ղկ 2 • 19։
Ո՛ի նովաւ հաստատին
՛ի մի կամ քն և՛ ի մի հա
ւատ • և՛ ի նմա բնակի յոր
դորումն այ և աճումն ա՛
ռաքինութ։

Ա՛իաբանութ հա՛ւատոյ
և՛ սբ վարուց՝ աղբիւր ի
գիտութ. յորմէ բաշխի
անծախաբար այն՝ որ տայ
իւրաքանչիւր զէնս նահա
տակութ։ Ո՛ կամն բարիս
յընտրողական միտս • առել
զբարն և կանխել ՛ի սէրն
այ և՛ ի շինուն կամացն •
կատարեալ ապաշխարութ
և մտերիմ խոստովանութ։
Ա՛իաբանութ հա՛ւատոյ և
սբ վարուց՝ խաւն ընդ ա՛
րարչին շնորհս և՛ սբ յիշ
տակաց ի՛ լր՝ անքակ ունի
զամ անդամն առ դրունս
ողորմութեան սիրոյ նորա
լեն ՛ի քս սքանչելի և լի՛
ամ երանութ։ ուղիղ
միաբանութ հա՛ւատոյն
և սբ վարուց։ Ո՛ ի ա՛
ուղղ անբիծ և անարատ
ունին զերախտիս սիրոյն
որ առ ամ անդամն յար
մարութ ի՛ քս։ Ղկ 2 • 19։
Ո՛ի նովաւ հաստատին
՛ի մի կամ քն և՛ ի մի հա
ւատ • և՛ ի նմա բնակի յոր
դորումն այ և աճումն ա՛

ռաքինութ։

Ա՛իաբանութ հա՛ւատոյ
և սբ վարուց՝ աղբիւր ի
գիտութ. յորմէ բաշխի
անծախաբար այն՝ որ տայ
իւրաքանչիւր զէնս նահա
տակութ։ Ո՛ կամն բարիս
յընտրողական միտս • առել
զբարն և կանխել ՛ի սէրն
այ և՛ ի շինուն կամացն •
կատարեալ ապաշխարութ
և մտերիմ խոստովանութ։
Ա՛իաբանութ հա՛ւատոյ և
սբ վարուց՝ խաւն ընդ ա՛
րարչին շնորհս և՛ սբ յիշ
տակաց ի՛ լր՝ անքակ ունի
զամ անդամն առ դրունս
ողորմութեան սիրոյ նորա
յանհամեմատ ելրին վայե
նահ անդիստ, և օգնա՛
կան առաքինեաց • և սըր
բութ ամենագիտ հնարք
և պղերգաց ձեռնտու ՛ի
գործս այդոյն որ առնուն
վարձս ըստ առաջնոցն։
Ղուն բայ է կենսաբեր
՛ի մուտան, որ ունին զգ
բազմանս արքայութեան.
ընդ ինքեան ունելով զան
բաւ բարիսն։ Ա՛ւ փակի՛
ապաիտաւորացն անհնա
զանդիցն և ամբարշտացն
և մեղաւորացն և որք ո՛չ
լուան նր բանին։ Ա՛ւ որք
խոնարհեալ հնազանդին
ընդ քաղցր լծով ապաշխա
րութ, ո՛չ զրկին ՛ի խոս
տացեալ աւետեցն ստոյգ
խաւսանողաց և ապաշխա
րողաց։ զի ո՛չ էին ՛ի կոչել
զարդարս, այլ զմեղաւորս
Ա՛ւ որք զայս վարս առա
քինութ ունին, կենդա
նի երանութ՛քն պսակին
յամենասուրբ Երրորդու
թէն։ Ա՛զատեալ ՛ի դառն
վշտաց գեհենին, մշտնջե
նաւոր անմահ խնդութ՛ն

սերոյն քէ։

տեղեաց զի հասցեն սը

Թիւնս. և կամի՛ զգարձ ա

միաբանութեան անարատ սէրը

բուբ. անբիծ երախտեօքն

մի՛ քէ։ Օ՜ի որ այսպիսի

ունի զսէր Հոգւոյն Տա

ճառով և սուրբ վարու՛ք,

կենդանի երանութէն պը

սակի՛ ի խնամոց սը Հո

գոյդութեն։ Ո՞զտեալ

՛ի դառն տանջանաց գե՛հե

նին, մշանջենաւոր անհա

մեմատ բարեօքն բերկրի

յանանց կեանն։

Ո՞ստանօր և Գ·թուքեց

պէտս ունի. որ կամք է

միաբանութե՛ն. մայր է սի

րոյն, և Հանդստեան աշ

ուղղուի՛. անարատ սուրբ

անբիծ երախտաւո՛ր սիրոյն

աւետեացն քէ։ Օ՜ի աշ

ուատապարգև է առ մեր

ձաւորս եւ Հեռաւորս.

դաստիարակ է մեծամեծ

և օգնական տկարաց. սը

նուցիչէ ընտանեաց եւ

դարմանիչ օտարաց. սիրե

լի առ երախտաւորս. որ

սիրե զբարեկամն՛ի բարու

թիւնս. և կամի՛ զգարձ ա

միաբանութե՛ն. մայր է սի

րոյն, և Հանդստեան աշ

ուղղուի՛. անարատ սուրբ

անբիծ երախտաւո՛ր սիրոյն

աւետեացն քէ։ Օ՜ի աշ

ուատապարգև է առ մեր

ձաւորս եւ Հեռաւորս.

դաստիարակ է մեծամեծ

և օգնական տկարաց. սը

նուցիչէ ընտանեաց եւ

դարմանիչ օտարաց. սիրե

լի առ երախտաւորս. որ

Գ·

վանն ամ բարեաց որ յա

րաշա՛ն է։ Այ՛ ընդ սոյն

դուռն մտանեն պարգևք

միաբանութե. որ ազատէ և

մեծացուցանէ։ Եւնոցուն

միաբանութիքն ընդունին

անդամքն ի՛ միմեանց զօգ

նութի՛ առ չինութիւնս

իւրաքանչիւր կարգի։

Այ՛ ամ որ քակի՛ ի միա

բանութէն և՛ ի սը վարուց,

ոչ միայն լինի հրաժեշտ՛ի

յերանութեանց անտի՛,

այլ և՛ ի պատիժ մատնի։ և

ոչ անդամ՛ի մարմնոյ Հա

տեալ անպիտան լինի. և

կամ ոչ ոստ՛ի ծառոյ՛ ի

Հուր արկանի։

Ա՛իաբանութի՛ Հաւատոյ

յամենայնէ Այրորդութէն

՛ի սուրբ վարս, քաղաք ա

մուր է երկնային զօրութէն

պարսպեալ՛ի բնակուի՛ սի

րոյն այ. և վերին զօրացն

ժողով՝ ի՛ նմա ամ սրբութ

յանձառ օրհնութիւն այ.

միաբանեալ ընկղմեալ յու

րախութէն խնամոց սը սի

րոյն. վառեալք յուսով

փառացն այ. սիրոյք ըզ

տունջենաւոր անհամեմատ
ատց գեհենին. եւ մըշ
ալ ազատէ ի դառն վըշ

Պ. Թուէ կուիւը հպատ
տուե եւ լուծիչ նենդուե
Այտուառակիչ խորամանկ
կուէ եւ մերժուա ոխակ
կալուէ եւ նախանձու։
Աշտանդանք է անհնազան
դից եւ քաջալերիչ համբե
րողաց։ Օ՛ օրացուցիչէ
ժուժկալաց եւ սրբիչ դի
ճուէեան։ Արախնայսե եր
կայնամըտաց եւ ձեռնտու
խոնարհաց։ Պատկ զգաս
տուե եւ ամբծուէեան,
եւ յորդորիչ առաքինուե։
Օ՛ արթուցիչէ քնէից եւ
պղերդաց, եւ հատուցիչէ
ի դործս հանդստեան. որ
լի՛է ամ բարուբ. որ ունի
զինաման գթուէե առաջ
նը անարատ անբիծ երախ
տեօք խնամոց սիրոյն։
Օ՛ ի որ զայս հոգեւոր
գուէ յանձն առացեալ
ունի ի վեր նը վարուց,
կենդանի երանուէքն պը
սակի ի խնամոց սիրոյն ա
մենաբ Արդարդուէեն։

Պ. Թուէի արմատ բարեաց.
եւ ոստք նորա խնդուի. եւ
տերև նորա զոհարթուի.
եւ պտուղ նը անհամեմատ
անուշուէի։ Օ՛ ի գթութիւ
բառնայ զտրամուի յան
ցանաց եւ զաղտաղտուկ
ձանձրուէի որ վհատեն
զանձն. եւ զտուգ՝ որ օտա
րացուցանեն եւ յիմարե
ցուցանեն։ Ասփանիչէ
վատուէե եւ յորդորիչ ա
ռաուե. խրիչ ագահուե
եւ ընդունիչ սակաւապի
տուե. յանդիմանիչ լըկ
տուե, շինուածն Թերահա
ւատուե, եւ նշոյլք լուսոյն
հաւատոց։ Արք երկմտու
Թեան եւ մուտք կենդանի
յուսոյն։ Օ տարացուցիչ
տեղուե եւ անդորրիչ վը
տանգելոց. եւ ամ նեղե
լոց սփոփանք։

ձլը

իմանալեօք որոշել վէրին փառացն։ Այլ պարտ է բարեացն շահիլ, և ի զուարթութենէ առաքինութեան բուսանել զպտուղս սրտասուց. որովք մաքրին երեսք և անէ բևեռիք. և խաղալ և հեզ ցօղով արբուցանէ զտունկս և զբոյս կանուխ եւ ա նապան. յոէ 5. 7. և յորդո րէ՛ զամենայն անդամն յաճումն արդարութեան ի լուծն և յառաւելն. վի եկեսցէ՛ ի կատարումն ա ռաքինութե՛, պղպջիւք ար դարութե։ Այլելով զորոմն զբոյն օտարտոի. որ ինչ ջար սերմանիք՛ ի թշնամոյն սերմանեալ՝ ի միտս եւ՛ ի զգայարանս. և զնուռվուի ըն ամ շարժմանց։ մաթ 13.25 ՕՕ արատութի, զյանդըգ նութիւն, զանզգամութի, զանճնազանդութի, զբաւ կուի, զամբարտաւանութի, զխառատիրութի, զՏպար տուի, զագահութի, զան խորութի, զպղերգութի։

Այս են պատճառք կո րըստեան. վերիպել ի մեծ բարեացն շահիլ, և ի դո վութենէ առաքինութե փառացն։ Այլ պարտ է իմանալեօք որոշել վէրին

Այլ և զգաստութի իմաց նալեացն որ հաստատելէ ի հաւատան որ ի սէր, իշ խանական կամքն խլէ ի զգայուեցն զվնասակարն և ի ներքս բերէ զառաքի նութիւն. զարբունին և զձըշ մարտութին ըստ ամենայնի։ Այլել զդժնդակացն եկա մուտան, և վառել զվէնս հակառակ չարին. և՝ իվայր կործանել զհակառակն ար դարութե։ Այլ հրով հո գւոյն հալել զառնամաց նիք ձմերային մեղաց իբս տուեն ջերմեռանդն ար տասուօք։ Այլ արձակէ՛ արմատ զքաղցրութի և զանոյշ խոնարհութին և զանբիծ հնազանդութին ամ ձշմարտութէ՛ ի քս։ Այլ բարձրացուցանէ զոտն հաւանութեան հաւատով յամառաքինութեան աճ մունս ունի զծառս որ սրտին կեալեն ի գնացս Ղուրց։ Այլ մեծաւ ցանկութէ՛ ի շնորհացն այ շարժին վը

Եւ անտի ծագէ լոյս յայտնիչ ամ քննուեց. և զգաստանան ամ զգայարանքն. և առնուն զճշմարիտ հոգևորական վայելչին. լինին ընտրեալք ըզ Տէրն անձանց. և առաջնորդին ի զգուշութիւն իմաստից. և զդրունս բանին իմաստից շնորհացն։ Եւ զգաստացեալ և լուսաւորեալ անվեհեր փութով հանդիսանան յընթացս վերին կոչմանն։

Եւ պատրաստ ունելով զօգտակար շնորհսն հոգեւոց և մարմնոց, ժառանգեն զառհաւատչեայ երանութիւնն։

Եւ բերանն բղխէ յիշեալ նախկան հոգւոյն զճշմարիտ վարդապետութիւն առողջ, անարատ ամբծումբ, անբիծ սիրովն։ Եւ ընդ նա գնան ամ վտակք իմաստութեան ի սրտին յառաջացեալ։ արբուցանել և պարարել զշահեկան երկիր շնորհալից բանին կենաց. առ ի յաճումն բարերարի

ի միամիտ խորհուրդսն. և հաճան կամօք գործել զբարին. անոյշ և քաղցր և լուսաւոր յորդորմամբ՝ ամենագիւտ ընտրօգնքն։

Յիշատակօք երախտեաց սիրոյն արբուեք և հաճոյիցի կամաց ամն բարերարի՝ ար բանեակ լինիլ ընտրեացն ի փառս և ի պատիւ կենացդ տուողին։ Եւ գործակից լինիլ նոր բարերար կամացն հանապազ և ձիրս մարտիլ ի հաւատս. առողջ սբ անարատ և անբիծ երախտեօք հատուցեալ։

Եւ զի ի գլուխն ամենայն զգայուեց իմանալիքն որ ի քն ընտրօք ամ անդամքն յարդարել և պատշաճեալ ածէ զամուսնի այնպէս առաքն ասէ։ Կոր 2։18։ Եւ ի նմանէ բաշխին շընորհք իմաստուեք յամ անդամն. յերկնելի պետնն և յանեղեւոյթնն։ Եւ ի նմանէ ըմպեն զհանճար բարեաց. ի մուտս օգտից և ի մերժումն վնասակարից։

վերին կոչմանն առ Հայրն
ցուցանէ ընդ ձանապարհ
Ձմարիտ Հաւատոյն՝ ընթա
զանազատմանն։ Լո՛ւր ի ձեռն
յոյսն արդեւանն՝ ի մէջ
րեկի որ մերձենայ ի բիբն
նէր, ապրնդ է որ յատակ են
նայելիքն յիշատակաւ սրբ
բուեն։ Եւ յոյս ուրախանա
են նորա կենդանի սիրոյն
խնամքն ։ որ պահէ զնա
առանց վնասուց տուժից
անբիծ և անարատ ։

Լո՛ւր նովին լուսաւոր շնոր
հիւն տեսանէ զկորուսե
լոց գիւտան։ և մերձաւորս
առնէ ողորմութեբ փրկչին։
և՝ինեղբս ի խնամս նորա
կարգէ։ Օ՜ ի ձաձանչ լու
սոյն քարոզութեբ բանին՝
ցուցանէ զդէղ կենդանի
յուսոյն։ և զդարմանս սր
քայութեբն զանձառան և
զանպտուղն։ Լո՛ւր ի ձեռն
ձմարիտ Հաւատոյն՝ընթա
ցուցանէ ընդ ձանապարհ
այլոց ի բարիսն։ Լո՛ւր ըզ
յիշատակ սրբուբե սիրոյն՝
ոպ խորխոխ մեղուս ունել
ի քիմս բերանոյ իւրոյ։
զի նա է որ քաղցրացուցանէ
զդառնուն ջարին։

Լսակ որ բանայ զաչս իւր
ի լոյս արդեկանն ի մէջ
րեկի որ մերձենայ ի բիբն
նէր, սոյնպէս է որ յատակ են
նայելիքն յիշատակաւ սրբ
բուեն։ Եւ յոյս ուրախանա
են նորա կենդանի սիրոյն
խնամքն ։ որ պահէ զնա
առանց վնասուց տուժից
անբիծ և անարատ ։

Լո՛ւր նովին լուսաւոր շնոր
հիւն տեսանէ զկորուսե
լոց գիւտան։ և մերձաւորս
առնէ ողորմութեբ փրկչին։
և՝ինեղբս ի խնամս նորա
կարգէ։ Օ՜ ի ձաձանչ լու
սոյն քարոզութեբ բանին՝
ցուցանէ զդէղ կենդանի
յուսոյն։ և զդարմանս սր
քայութեբն զանձառան և
զանպտուղն։ Լո՛ւր ի ձեռն
ձմարիտ Հաւատոյն՝ընթա
ցուցանէ ընդ ձանապարհ
վերին կոչմանն առ Հայրն

ձխ ամե

քաղցր պտղով։ Լո՛ւր զի բե
րանն է ձշմարիտ բանին
որպ ձրագարան լուսոյ ։
որ հալածի զնաւար եւ
յայտնէ զմութն։ և ցու
ցանէ զաղտեղութիւն և է
րևեցուցանէ զդայթակ
ղութիւն ուստի բեկումն է։
տող 12։37։ Ուստի որդին
այ ՀՀարիւք իւրովք զըս
պառազինուի ՀՀր յաւիշտա
կեաց ։ զհորամանկութի,
զյանդգնուի , զյաւիշտա
կութի, և զողոքանս խա
բէից , և զարհաւիրս, Հար
թուցանելով ի ձշմարտու
թենէ անտի , և որ այլ նա
են մեքենայք չարին ։ զոր
յայտնեն նշոյլք վարդա
պետուբեն քո։ Օ՜ ի տայ
զինարս նահատակաց առա
քինանալ, և յորդորել ըն
դեմ չարին զուղղութեան ։
և բառնալ ի մտաց զնմաս
տութիւն մոլորական։ և ամ
փոփել զինքն ի ձշմարիտ
վարս ։ և զգուշանալ յամ
պնասուց։ առաջնորդել և

Աչ կցորդ եղեն ներ էարշ
ըին ըստ աւետարնին քի։
Որ վառեալ լուցանի լու
սովն արեգականն արդա
րութե։ որ լուսաւորէ զամ
աբս, և մերձաւորս առնէ
ի սէր շնորհաց իւրոց։ և
բառնայ զնաւաարային մո
լորութիւնն։ Որ անսխալ
ընթացիւք ընթանայ ի կէտ
վերին կոչմանն յօթևանս
հանգստեան ըստ քաղց
րութեան լուսոյն այ։
Օ՛ ի նուաւս հպի ի գերկս
աբ սիրոյն որդւոյն այ, և
ի գգուանս հօրն երկնա
ւորի, և ի պարգևս հո
գւոյն աբ յանձառելիսն։
Որ տայ զվճիռ ժառան
գութեան իւրոյ այնոցիկ
որ ի կամս նորա վարեցան
յօտ։ և զինուորեցան հո
գւոր զինուք ընդեմ չա
րեացն։ առնելով միշտ զբա
նին ըստ աւետարնին քի։

ամենակալ։ և որդին բա
րերար։ և հոգին կենդա
նարար։ որ անձառէ մե
ծութի փառացն։ Ա՛յլ և
գունդք վերին զօրացն և
ղեն փեսաւէրք որդւոյն
այ և առիթք մերոյ փրկու
թես։ և քաջալերեն զսի
րելիսն այ։ որ փրկեաց զմ
արդիկ ի մահոնանէ մե
ղաց։ Օ՛ ի ուրախութի
եղելոյ յերկինս, որք դառ
նան առաջ և ապաշխա
րեն։ ղուկ 15։ 10։ Ա՛յն որք
հաւատացին յաջ եւ հա
ճոյացան նմա, արար զնո
ժառանգակիցս իւրոյ որ
քայուեն։ Օ՛ ի աստ այժմ
ճշմարիտ հաւատով կատա
րեցին զբան նր։ և ուսու
ցին առողջութ և անարատ
սրբութեամբ։ անբիծ և
բախտեօք աբ սիրոյն այ։
Օ՛ ի որ զայս վարս ստա
ցեալ ունի յանձին, ըստ
ամի ճշմարտեալ կենդանի
երանութիւնքն պատկեացի
ի աբ Հոգւոյդ։ և ազատեալ ի դառն տան
Ջանաց, ի մշտնջենաւոր

ցեալ ունի յայ, ի վե՛ր ամ
ե՛ն ոտ զայս շնորհ սաս
ո՛ ի որ սիրոյն՝ երախտեօքն քի
նբ սիրոյն՝ երախտեօքն քի
անբիծ անարատ. խնամովք
տեսուք, առողջ անձամբ.
նաե՛ւ հանդիսան իմանալի
Ո՛ինչև հատցէ յանքոյթ
հոդւոցոյս եմարմնաւորոյս
և՛ի խաղաղութի ըստ ամի
ընալ յաշխարհի, ի շինուի
և՛ի թիւս նբ հոգւոյն վա
Աղերսագունին Աշմարտե՛.
անբիծ հա՛ւատով՛ ի սուրբ
զարբութե վերարկուն.
զանկութիս, և զբեցեալ
զայնափիկ՝ որ մերժեալ են
յինքեանց զաշխարհական
նե՛ անմահական խնամովք
և ծաղկեցո՛ւցանէ զզգայու
թիան. և զո՛ւրթացուցա
և զանքնին սի
որ և զտեսիլ աչացն հա՛
ատով լուսաւորե՛. և՛ինը
շուկայն շնորհս ընու միշտ.
անմատոյց՝ ո՛չ մերժի սքան
չելապէս յանձանց անսխ.
րատուէն. Աչ՛ լոյսն ահեղ
ճառ ճաշակօքն՛ ի բարե՛
Լցուցանէ կենդանի և ան
գումն կարօտութե անձկոյն
թեալ ի՛նեղութեան և ան
պատիս ողբքանց և ըզ
խիստ բռնութի՛ն՝ կատա՛
թեալ ժուժկալութի՛ն. հա
նապատ ակնկալեալք խնա
մակալ աչին. որ զօրացու
ցանէ զյուսացեալս իւր.
որ խնամալեաց աչաց եւ
երևելեացս լոյս՝ նորա՛ն
ի՛ հանապազ կանխեալ
ի պաշտանս խոնարհ սըր
տի՛ և ջերմեռանդն ար՛
տասո՛ւք զաղօթան մատու
ցանեն այ՛ ի բոլոր սրտե՛:
Աչացն հեղեալ զարտաս
ո՛ւաց հոսանան. որ՛ի ձեռն
զթոյ և անձկոյ յառաջա
գայի՛ ի նշուլից շնորհաց
աւետեացն. որ բառնայ
զվիշտս և զվտանգս՛ի բեռ՛
նաե՛ւորաց. և ընու բարուք՛
յորդառատ զղջմամբ. և
ընդունարան լինի սըբ հո
գւոյն. որ յայտնէ զծած
կեալս և զանքննին սի՛

շութիե անարատ վարուց
երկիւղիւ եւ խնդութիե
խառնեալ. և եկք ընդ ար
դարութիւն և իրաւունք
ըստ հոգևոր օրինացն։
Որ կատարեալ սրբութիե
ծաղկեալ ի ներքս՝ բուրէ
զանուշահոտութիւն զսաղ
մոսաց և զօրհնութեանց.
և անդ հնչեն փառք Քա
գաւորին անմահի, և բու
րեն ոտք յանապշ խնկով ի
բերանոց սրբոց պաշտօնէից.
որք սրբութիե դովեն զամե
նաբարձրելոյն։
Այնդ և դունդք հրեշտա
կաց բանակ առեալ, եւ
պատրաստութիք զաւարիե
նոցն վառեալ բորբոքին
յերդս հոգևոր. հանա
սարեալք ամենեքին հա
ւատացեալ այ զփառաւո
րեալ հանապազ ընդ
մարտեալ ընդունելութիե
ծառայն կենաց և հաճա
ւոցն քաւութիե և որթոյն
փրկութիե. և ի նմանէ ար
ձակեն արմատս ի սիրտս
կատարեալս այ. Որ ընտր
ելք դարմանին հանապազ
ճիշդ և

ուստ ի մուտս զդուռ
սելիք դրունք են հա
ւատոց ի մուտս ի զդուռն
հուր ի զօրութիւնքն։
սելիք հանապազ պատ
րաստեալ զկնի ի դառն տանջանաց, միշտն
ջենաւոր անհամեմատ ու
րախութեամբն վայելել
ի բարիան։
Այնէ լսելիք անխարդախ
հանապազ ինազանդեալ
յառողջութիե և յանարատ
սրբութիե՝ անբիծ խընամ
ված երախտաւոր սիրոյն,
մնանեն ընդ այն ածային
պատգամացն աւետիք. և
կերպարանեն ի ներքին
մարդն զկերպարանս փըրկ
չին մերոյ քի խոտվք փա
ռաբն։ Որ ունի յաջմէ ըզ
նիշ խաղաղութիե, և յա
հեկէ իւրմէ զհաստատու
թիւն որդեգրութեանն.
և՝ի գլուխ իւր ունի ըզ
պսակն պարծանաց. և ընդ
մէջ ածեալ զկնի նարն սըր
բութիե պատրաստել զկողմ
նաբ Աբրոբդուհին պատ
կեցի։ Այնէ ազատեալ ի
դառն տանջանաց, միշտն
ջենաւոր անհամեմատ ու
րախութեամբն վայելել
ի բարիան։
Այնէ լսելիք անխարդախ
հանապազ ինազանդեալ
յառողջութիե և յանարատ
սրբութիե՝ անբիծ խընամ
ված երախտաւոր սիրոյն,
մնանեն ընդ այն ածային
պատգամացն աւետիք. և
կերպարանեն ի ներքին
մարդն զկերպարանս փըրկ
չին մերոյ քի խոտվք փա
ռաբն։ Որ ունի յաջմէ ըզ
նիշ խաղաղութիե, և յա
հեկէ իւրմէ զհաստատու
թիւն որդեգրութեանն.
և՝ի գլուխ իւր ունի ըզ
պսակն պարծանաց. և ընդ
մէջ ածեալ զկնի նարն սըր
բութիե պատրաստել զկողմ
նաբ Աբրոբդուհին պատ
կեցի։ Այնէ ազատեալ ի

Եւ ունկն արբոց բանի՛ որ ի բերանոց լսէ · որ մուտ է եւ առանց բանի · որ արբէ զմիտս եւ զզգայարանս · եւ ի հնազանդութիւն յորդորէ հոգեւոր օրինացն առողջ անարատ եւ սէր է ընտրեալ հոգւոյ սիրոյն · որ կենդանի իմամօք սիրոյն յաղեցուցանէ · Յորմէդուէն լուսաւորութիւն պսակեացի։ Եւ ազատեալ ի դառն տանջանաց, յանհամեմատ բարիսն վայելեսցէ

խոպառ։

Եւ հոտոտելիք հաճոյս տուլ՝ հոտոտեացին զհոտ գիտութեան եւ իմաստուն. առողջ անարատ անբիծ է ընտրեալ օրհնութիւն։ Եւ ճշմարտեալ անուշութեամբն ի հոգեւոր հոտ գիտութեան, արբուցանէ ի հոգւոյն սէր զանձն ի հոգեւոր օրինացն։ Ո՞վ է ի նոցանէ յառաջադայի հոտ գիտութեան հօր, եւ ճանաչէ զորդին, եւ իմանայ զհոգին սէր։ Գիտութիւն հօր տա ճարէ նոր փառացն. եւ որք

եւ պարարին ի յօրս հնձին սէր։ Եւ ամ արարածք որ գրաւեալ են սրբութէ ի հսկէր նոր, ուրախ են ընդ նմա։ Յոհանան եւ փառա հորեն զբարերարն աճ որ արար զամենայնս · եւ յոր դարեալ պահէ ի փառաց բանութիւն սէր անուանն իւրոյ։

Լսելիք ճշմարտեալք հա հատով՝ վտակքեն ոռոգա նօղք ի կենաց աղբիւրէն զանդա մատց և զգայուեց յաճուծն առաքինութե։

Եւ զոմնդակացն բեր մունս արտաքս հանեն լա հադոյն ժրութեամբն. որ նիւթոց հրոյն ունի ըզ հանգամանան։

Լսելիք ճշմարտեալ զայն յինքն ամփոփէ. որ վերա ստեղծու զզգաստն դի տել և ճանաչել զբարին և զչարս։ Այլ այլեզուքն զիւրեւանցն լսեն զառ ի պետան զնօսան և ոչ ըզ մերս։ այսպէս որ զայս լը սելիս սրբութէ ունի, զայն լսէ և ոչ զչարին։

Նո՛ւ ան արտաքս հանելով
բաց Հոտով սբ՛վ. ըն Հրամա
մունք են, որոշեն զնա ՚ի
Ար ալանդակք և այլոս
դիս լուսոյ և զորդիս խա
ւարի. իմանայ ըզ խնամն
իւրաքանչիւր ուղղուե։
Խոտոռելիք Ճշմարտելք
Հաւատով՝ ճանաչէ զոր
քին զօրացն՝ օրհնեն ըզ
Հայրն ընդ սերովբէան.
և դովեն զորդին ընդ քե
րովբէան. և երկրպագեն
Հոգւոյն սբ՛յ ըն Հրեշտակ՝
միով ածուածեն։

Խոտոռելիք Ճշմարտելք
Հաւատով՝ որոշեն զՀոտ
կենաց և մահու. զարքայ
ուեն և զդժոխոց. զսբ՛ը
բուեն և զաղտեղութե.
զարդարուեն և զանիրա
ւութե։ Ամանց գովութ
և Հնոր Հօք բուրէ. և ամանց
պարսաւանօք զազիս։
2 Նոր 6.8։ Ո ամանս վայել
ջացեալ յերկրէ ամբառնայ
յաւած. և զամանս ՚իվայր քա
րեալ և խոտորեալ ՚ի վինն
կորստեան ընկենու։

Խոտոռելիք Ճշմարտելք
Հաւատով՝ ճանաչէ զոր
դիս լուսոյ և զորդիս խա
ւարի. իմանայ ըզ խնամն
իւրաքանչիւր ուղղուե։
Ար ալանդակք և այլոս
մունք են, որոշեն զնա ՚ի
Հոտով սբ՛վ. ըն Հրամա

Խոտոռելիք Հաւատով՝ որ
շեն զՀոտ կենաց և մահու.
զարքայուեն և զդժոխոց.
զսբ՛ը բուեն և զաղտեղու
թե. զարդարուեն և զանի
րաւութե։ Ամանց գովու
թ և Հնոր Հօք բուրէ. և ամանց
պարսաւանօք զազիս։
Խոտոռելիք Հաւատով՝ ըն
դունին զօրացն՝ օրհնեն ըզ
Հայրն ընդ սերովբէան.
և դովեն զորդին ընդ քե
րովբէան. և երկրպագեն
Հոգւոյն սբ՛յ ըն Հրեշտակ՝
միով ածուածեն։

Որ շնորհօք զտուօղն
լուսաւորէ։

Յոտ գիտութ՝ վերաբէ
րէ զմեզ ըն վերին զօրս.
վառեալ յօրինութիս Հօր
՚ի բարձունս. Հօր և որդւոյ
և Հոգւոյն սբ՛յ Ճշմարիտ
Հաւատովքն։

Նոտ իմաստութե Հաւա
տոյ՝ տայ ճանաչել զՀայրն
ամենակալն և գիտել զոր
դին մարդասէր գոլն և ըզ
Հոգին սբ՛ պարգեւատու։
Խոտոռելիք Հաւատոյ՝ ըն
թացուցանեն զմեզ յար
քայութին երկնից. և բա
նան զդրունս կենաց որ
առ սբ՛ Լուսորդութիւնն
անձկացեալ են. ըն ինքեան
ունելով զառաքինութիւն

ոտց և մարմնոց. որ զի՞ր
ՀԱՏԱՏՈՎ՝ գործարան են մե-
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալք հա-
գոհու ի ընծայել ՝ այ :
ամբառնալ ամենաբա և
դարձ Հեռաւորաց և մեր
ձաւորաց ՝ի վայելս ՝ի վեր
սրբոյ . բուրեալ ՝ի բարի
խնկովք ՝ի հրոյ հոգւոյն
բուրվառք են անուշահոտ
ԶԵՌՔ սուրբ ՀԱՏԱՏՈՎ՝
գծ 20 . 34 :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ ՀԱՏԱՏՈՎ՝ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՀԱՏԱՏՈՎ : ԵՓԵՍ 4 . 28 :
ԹԵԱՆ ԱՍ՝Ի ՀԻՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԵԼոյն նմա յայ առողջու
ՀԵՂոյն նմա յայ առողջու
ԶԻ ԲԱՒԱԿԱՆ ԼԻՑի տալ
ՀԱՄԱՐԱՑԵալսն զօրացու-
ՁԱԿԱՐԱՑԵալսն զօրացու-
ՄԵ՛ ՉԱՆԿԵալն կանգնէ,
ԴԼՈՐԵԼոց, զբեկեալն պա-
ՂոյՆ ԲԱՐԵԱՑ, ՉԵռնուու
ՄԱՄԲ յուսոյն չանդս պըտ
ԲԱՐի գործովք, ընուն սեր
ՈՐ ԶՄԵՐ ՃՇմարտեալ
ՈՒՂՂ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :
ՁԵՌՔ ՃՇմարտեալ
ՀԱՏՈՎ ՝ԻԲԱՐԻ գործս
ԱՌՈՂՋ ԱՆԱՐԱՏ ԱՆԲԻԾ
ԵՐԱԽՏԵՒՔ ՍՈՒՐԲ ՍԻՐոյն,
ԵՆ ՄՇԱԿՔ պատրաստեալք
ՀԱՆԴԵՐՁԵալ ԱՇԽԱՐՀԻՆ
ՎԱՅԵԼԵՑԵ ՝ԻԲԱՐԻՒՆ ԱՆԸՆ
ՊԱՌ և ԱՆՎԱԽՃԱՆ :

հատցեն՝ ինաճահնդիստն խաղաղութե և հանդիպեն
ի քո յն։
Զեռք ճշմարտութեաքը հա
ւատով՝ որսորդք են ոչ ձը
կանց, այլ՝ մարդկան. որ
քինայական ձեռնադրու
թեամբն շնորհ ընձեռի՝ ի
հոգւոյն սբ յաղդմանէ
որսալոյն աւետարնին ու
կանաւն. առողջ և անա
րատ և անբիծ երփութեաքն
խնամակալ և սբ սիրոյն։
Օ՜ի որ ըզ ձեռադործս
ստուգութե կատարէ հան
դերձ սբ վարուք, կենդա
նի երանութեքն երախտա
ւոր սբ սիրոյն պսակեսցի
յամենայնի Աղրորդութեն։
Եւ ազատեալ՝ ի պատժոց
դեհենին, յանհամեմատ
քրիստ վայելեսցէ յանանց
և յանսպառ կեանն։
Եւ ոք ուղղեալ հաճ
ատով՝ ի դնացս սրբութե,
անարատ և անբիծ երախ
տեօք սբ սիրոյն նախաշա
ւիղ Հանապարհորդէ ըստ
աւետրնին՝ ի հանդերձեալ
յօթեւանան որ ի քո յն։

Ողք Հիե

աքանչելւոյց զպետան վը
ճարե՝ յերեւելիս և յանե
րեւոյթս։ Ինարատ՝ յօրի
նեալ գովութե՝ ի փառս այ
ըստ աւետրնին։ Նաթ ե. 16։
Ուստի ծագէ լոյսն աւե
տեաց՝ ձեռացն տարած
մամբ. և գործողին զար
դարուե զվարձս առնլով։
Զեռք ճշմարտեալք հա
ւատով՝ անօթի է խորհրդոյ
խաչին. որ իսկե ըզ փուշս
յանդէ, և զանիծիցն ըզ
տատասկ մեղաց, և տընկէ
զծառն կենաց. որ պտղա
ւորե՝ ի մեզ զքն մարմինն
և զարիւնն՝ ի թողութիւն
մեղաց՝ ի ձեռն սրբութե
և խոնարհութե և հնազանդ
դութե. զի այսպէ մոցուք
՝ի յարկս լուսոյն կենացն
յաւիտեանից։
Զեռք ճշմարտեալք հա
ւատով՝ միակք հոգւոյն
ճշմարտութե են. որ՝ի ձեռն
վաստակոց իւրեանց առա
քինութեացն առնուն պար
ծանօք զվարձան։ Եւ ոպ
՝ի ծովու յաշխարհիս ձե
ռօք վարեն ըզնաւն. զի

Ճխը ցն

առաջի ՚ն երկիւղիւ և պահել զայս հանդերձեալ յուսոյն, փութասցուք ծառայել Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի՝ արդարութեամբ և սրբութեամբ հոգւոյն, պատկերացեալ յամենայնի Աստուածութեան զանապատ բանին ժառանգեսցէ։

Ա. Յովհ. ա. 7։ Եթէ յայտնութիւնք իրաւեալք և

ընդ Քրիստոսի Յիսուսի տեառն մերոյ։

Ա. Պետր. ա. 13։ Վասն որոյ ընկալարուք

զանդրդուելի թագաւորութիւն, ունիցուք շնորհս, որով պաշտեսցուք զԱստուած հաճոյական

երկիւղիւ և յարգանաւք։

Ա. Պետր. ա. 17։ Եւ եթէ զհայր կոչէք զնա

որ անաչառ դատի զգործս իւրաքանչիւրոց,

ընթացարուք ի վախմանի ձերում ժամանակի։

Ա. Պետր. ա. 18։ Գիտելով զի ոչ ապականելեաւ

արծաթով կամ ոսկով ազատեցարուք ի

պարապոյ ձերմէ ընթացից հարանցական

աւանդութենէ։

Ա. Պետր. ա. 19։ Այլ արեամբ պատուական

Քրիստոսի իբրև գոհի անարատի և անբիծի։

Ա. Պետր. ա. 22։ Սրբեալ զանձինս ձեր յան-

հնազանդութիւն ճշմարտութեան ի սէր

եղբարց անկեղծից։

Ա. Պետր. ա. 24։ Զի ամենայն մարմին իբրև

խոտ, և ամենայն փառք մարդոյ իբրև ծաղիկ

խոտոյ. չորացաւ խոտն և ծաղիկն անկաւ։

Ա. Պետր. ա. 25։ Բայց բան Տեառն մնայ յաւի-

տեան։ Եւ սա է բանն որ աւետարանեցաւ ձեզ։

Ա. Պետր. բ. 1։ Ապա ուրեմն թողեալ զամենայն

չարութիւն և զամենայն նենգութիւն և

կեղծաւորութիւն և նախանձ և զամենայն

բամբասանս։

Ա. Պետր. բ. 2։ Իբրև զնորածին մանկունս

կենդանի կաթին բանին անպղծի ցանկասցիք,

զի աճեսցէք ի նմա ի փրկութիւն։

Ա. Պետր. բ. 3։ Եթէ համեսջիք զի քաղցր է

Տէր։

Ա. Պետր. բ. 11։ Սիրելիք, աղաչեմ զձեզ իբրև

պանդխտաց և ուխտաւորաց, ի մարմնաւոր

ցանկութեանց ի պատերազմ հոգւոյ։

Ա. Պետր. բ. 12։ Զի զգալի ձեր ունիցիք զգեղ

ի մէջ հեթանոսաց, զի յորում չարագործ

կոչեն զձեզ, ի բարի գործոցդ տեսեալ

փառաւորեսցեն զԱստուած յաւուր այցելու-

թեան։

Ա. Պետր. բ. 13։ Հնազանդեցարուք ամենայն

մարդկային հնարաւորութեան վասն Տեառն,

եթէ թագաւորին իբրև գերազանցի։

Ա. Պետր. բ. 15։ Զի այսպէս է կամք Աստուծոյ,

զի բարեգործութեամբ ձերով կարասցէք

զանգիտութիւն անմտաց մարդկան։

Ա. Պետր. բ. 16։ Իբրև ազատք, և ոչ իբրև

ունելով զազատութիւն իբրև ծածկոյթ

չարութեան, այլ իբրև ծառայք Աստուծոյ։

Ա. Պետր. բ. 17։ Զամենեսեան պատուեցէք,

զեղբարութիւն սիրեցէք, զԱստուած երկնչիք,

զթագաւորն պատուեցէք։

Ա. Պետր. բ. 18։ Ծառայք հնազանդեցարուք

տեարանց ձերոց ամենայն երկիւղիւ, ոչ

միայն բարեաց և հեզաց, այլ և ամրոխոտից։

Ա. Պետր. բ. 19։ Զի շնորհք է եթէ վասն

խղճի Աստուծոյ տանիցէ ոք տրտմութիւնս

ի չարչարանս անիրաւս։

Ա. Պետր. բ. 20։ Զի ո՞ փառք է եթէ մեղանչե-

լով և հարկանելով համբերիցէք, այլ եթէ

բարիք գործելով և չարչարեալ համբերիցէք,

շնորհք առ Աստուծոյ։

Ա. Պետր. բ. 21։ Զի յայսմ կոչեցարուք, զի և

Քրիստոս չարչարեցաւ վասն մեր, ձեզ

թողեալ օրինակ, զի հետեւեսցէք հետքոց

նորա։

Ա. Պետր. բ. 22։ Որ մեղս ոչ արար, և ոչ

գտաւ նենգութիւն ի բերանի նորա։

Ա. Պետր. բ. 23։ Որ յլուծանելն իւր ոչ լուծա-

նէր, չարչարեալ ոչ սպառնայր, այլ

Ոտք ուղղեալ Հաւատով՝ հասուցանեն ամենասուրբ վարուք և կարդօք ի քաղաքն կենդանեաց ի սրբը բոցն Ժողովան։

Ոտք ուղղեալ Հաւատով՝ երիվարք են սբ կամաց. որ ընթացուցանեն ի գործ նահատակութեան վերին կոչմանն։

Ոտք ուղղեալ Հաւատով՝ զհրաւիրեալն և զկոչեցեալն յորդորէ ի հոգևոր ուրախութիւն պայծառ և սբ գնացիւք. հանդերձ յարմարական առաքինութեբ. ոչ ինչ խաճել զդար շապարս։ Ղուկ. 21. 29։

Ոտք ուղղեալ Հաւատով՝ ընթացուցանեն ուղիղ ըզ հետս մոլորելոցն. ի դարձուցանել զՅուղեղենն ի Յո գեղեցնս. զապիրատս յիրա ւունս. զանհնազանդս ի հնազանդութիւն արդա բութեբ գնացից։

Ոտք ուղղեալ Հաւատով՝ աճէնորդեն զհետ երթալ վերնոցն. ուր սբցն են բը նակութիւնք. կոխեալ զզո

Ա՛սա ՀԸ

ազմադիմի՛ են Ը՝ րահատիք շնորհաց միոյ Հոգւոյն բարերարի. և միոյ Տեառն կենարարի իսը նամբ արարչութեն լուսա՝ ւոր փոփոխմանց. և միոյ Հոգւոյն սրբոյ խնամոցն պարգեւք ամենադիւտ սի՝ րոյն առ երկնաւորսն եւ՛ երկրաւորս և որ՛ ինն են արարածք աւ՛ Ո՛ ուրք և օդք ըստ փոփոխման ա՝ րարչին՝ իւրաքանչիւրքն ցուցանեն զվերնոց և ըզ՝ ներքնոց առ փոքր փոքր զաճումն առնուլ և՛ի կա՝ տարումն ընթացուցանել զգործն ըստ հաճոյիցն այ՛ . և զհանդէս մտերմութեն՝ դործակցութեք Հոգւոյ՝ օրի՝ նեալ ի լուսաւոր վարդ։

Ա՛ստ ի՛ր

պոպոտութիւն վան բարեբար Աբրահամայն Աղբուկ ին ինամոյն։ Ա՛ս նշէ՝ նոյ ։ Ա՛ս առաջնորդութիւն՝ Ա՛ստ ի՛ր ընկալարուք զկարգս նո՛ր։ զի մի՛ բարկասցի տէր, և կո՝ րընչեցիք ի ճանապարհացն արդարութե։ ՚ի ժամանակի յորում զարթնուցու բար կութիւն նո՛ր ՚ի դատել զեր կիրս և հատուցանել ըստ արդար դատաստանին։ Վ՚ժնդակայն և յանցաւո՝ րացն որք մեղան և ո՛չ ա՝ պաշխարեցին, որդն անմահ և խաւարն արտաքին։ ուր լալ աջացն է և կրճտել ա՝ տամանց։ և անշէջ հուր դեհենին պատրաստեալ անմահ տանջանաց։ Ասկորք սրբեցին զանձինս իւրեանց յամ աղտեղի ցանկութեց և կատարեցին զարդարու՝ թիս ամ, անհամեմատ երա՝ նութիքն մեծարեալ՝ և փառաւորեալ պարծանաք՝ պահեցին յամենատուրքն Հրամոդութենէն։

Ա՛ստ փառք յա՛ւիտեան յա՛ւիտենից ամէն։

ՀՈՐԴՈՐ

օրինացն բարձրացուցա
նել՝ ի փառս և՝ ի պատիւ
լրմամբ խոստացեալ քա
րեացն. որ փառօք և պար
ծանօք մեծարեալ են քա
րերար և առատ և անննա
խանձ կենդանարար շնոր
հօք: Այլ զգ փոփոխումն
յարդանացն տեսեալ յա
ռաքել մտերմութիւնն հան
դէպ յորդորին. և զանձն
րևոյթին երևելեօքս ցու
ցանեն. առողջ անարատ և
լուսաւոր սրբութեամբ.
յորդորմամբ անբիծ և
րախտեօք սիրոյն: Այլ ըն
ծայաբերք լինիլ ետն ըստ
միոյ միոյ պարգևի՝ գոր
ծակցութիւք ամենաշահ նո
խրատուցն. զմերս մեծա
րելով հաւանական և քա
րերար կամացն շնորհողին
Յարդալով միշտ ճշմար
տութիւնն առ երախտիս քա
րեացն ասի. Ղոփ 25. 21.
յաներևոյթն և յերևե
լիս: յանմարմինն զօրութիւն
ասեմ, և յերևելիս որդիս
մարդկան: Ո՛ի նովաճ
կեան և շարժին երկինք

ևրկրքն և երկրիրքք: Գոյծ
17. 28. Ո՛ր՝ի բարերար կա
մացն ասի՝ արբանեակք լի
նին սիրելեաց նր վերին
զօրքն: Այ՝ դաբելոց, մար
գարէից, ուղիղ վարդա
պետաց, վկայից սրբց, քա
հանայից, կուսանաց, արդա
րոց և ամ ճշմարտասիրաց:
Որք առաքինութ նահա
տակին՝ ի փրկուի անձանց
և մերձաւորաց. գործակ
ցութք հոգևոր օրինացն
ետն: Այ՝ առ փոքր փոքր
յաւելուածովքն գալ՝ ի
կատարումն սննդեամբ:
Որպէս և ինքն իսկ եղոյց
զևրոց գործոցն զյօրին
ուածս՝ ի ծնունդս. որ յղ
ջընջէ՝ ի սաղմէն և յար
գանդէն՝ ի հաւանութ
արուին և իգին՝ ըստ օրի
նաւոր ամուսնութ կար
գացն այ՝ զաւակ ստանան.
՝ի սիրոնան անձանց և մեր
ձաւորաց և՝ի գոհութիւն
պարգևատուին. և քզում
ուրախութիս ցուցանեն
՝ի ծնունդեանն բարեկամք
և մերձաւորք. ոմն կատա

կինա և յերկրի, ի ծովս
իցեն։ Ո՛ւ՝ աՁ մեր յեր
քի և եթէ ի ջուրս ուր և
ի խնամոցն. եթէ ի ցամա
նի խնամն վայելեն։
Այսպէս և մարմինքն ի
նր գիրն անկեալ պահին
դրի կան և ի նորա կեն
են, ի նր սբ սիրոյն ի
ընծայեցաք այ ուր
րելոց սիրելեացն այ ու
մանին։ Այ ոգիք կատա
նր նախախնամուքն դար
ին երկինք և երկիր և որ
նն արարածք իցեն և
ի խնամսն սիրոյն Ո՛
դունել զերանութ սիրոյն։
և ի յոյն յարութե և ըն
դանի և յանմահ փառս
և փոխել յանուշակ ի կեն
եալ ըստ պատկերի այ.
ամ առաքինութ զարդա
երնեալ երևիլ յաշխարհի
վարս առանալ։ Այ այնպ
ղել և սուրբ և ճշմարիտ
ամբք. և արդար և ու
արժանաւոր վարձուց իրա
ծովք առ ամենեսին։ լինիլ
բարի բանիւք և գործ
բարի կամօք և
ընտանիս. բարի կամօք և
ձաւորաց. առ դրացիս և

րելով ծննդեանն անուա
նակոչութ։ Ո՛ր ի մէջին
և յաղջամղջին որովայնէ
յառաջ եկեալ ի մարդ
կերպարանեալ ցուցանի
յերկրի։ Այ յորժամ որ
նընդեամբ մարմինն աՁէ
ի կատարեալ հասակ, պատ
րաստութ արուեստիցն
ումամբ՝ և ոգիքն մոա
ւորք և բանաւորք ըստ մար
մնոյ աՁմանն՝ զդիտութի
և զհմաստութի ընդ նմին
բացայայտեն ի ձեռն ու
սուցչացն խրատուց. որ և
պետութեց և իշխանութեց
հանդիպին յերկրի։
Այ նախ քան զամենայն՝
է ձանաչել զած. և ա
րարածովքս իմանալ զարա
րիչն երկնի և երկրի և որ
ի նս արարածք իցեն. և
լինիլ աշակերտս և արբա
նեակ նր կամացն և նմա
նիլ նր բարերարուեն։
Այ տել զբարն և սիրել զ
բարին. լինիլ պատՁառ շա
հից, և խուսիլ վնասուց կո
րստեանն։ Այ բախտաւոր
լինիլ հեռաւորաց և մեր

դարձք եղեն օրինացն ար
դարութ. սիրեցին զչար և
ատեցին զբարին. և պատ
ուիրանս նր ոչ պահեցին։
Իսկ որք ճշմարտեալ սի
րով խնդրեցին զնա՝ եղև
նց պարզևատու. զի ար
դարէ ար և ուղիղ են դա
տաստանք նր. թէպետ և
մեզ այս անհասանելի։
Որ ծադէ զարեգակն ի
վր չարաց և բարեաց. և
որ այլև այս են խնամք հա
սարակաց ի տնէ։ Դայց
որք առնեն զկամս նորա,
մնան յաւիտեան։ զի՝ եղե
ր՛ուք ասէ տր և արդարք
զի ես ասէ տուրբ և արդ
դար եմ։ 1 պետ 1. 16։

Իսկ որք զայս աւետիս
յանձինս ունին, սրբեն
զանձինս յամ յանդգնու
թեց. 2 կոր 7. 1. և լինին
արբանեակ տր և ճշմարիտ
վարուց. և այնպէս լինին
ընդունարան ածային շր
նորհացն և օթևանք այ։
Ա՛րդ՝ որ այսպիսիք են,
ի խնամս սիրոյն նր միշտ
հաստատեալ կան։ Որպէս

ձծբ և

և՝ իխորս (ասէ մրգրէն)
սաղմոս 113. 134. 6։
Եթէ դարձել ասէ, եթէ ե
լանեմ յերկինս՝ դու անդ
ես. և թէ իջանեմ ի դը
ժոխս՝ և անդ մօտ ես. և
եթէ առնում զթևս իմ
ընդ առաւօտս և բնակիմ
յեզերս ծովու, սակայն
եւ անդ ձեռն քո առաջ
նորդեսցէ զինձ և աջ քո ըն
կալցի զիս սիրով։ 138. 8։
Ժոխս ասէ զդրշմանն
ապականիչ. ուր այ խնա
մովքն պահին մարմինքն
ի յոյս յարուցեն. և անտի
վերստին նորոգին ի կենան
յաւիտենից. ընդունելով
զկոդիս իւրեանց։ Եւ որք
սբքն են՝ իքս մերձ լինին։
զի՝ ուր եան եմ ասէ, անդ
և պաշտօնեայն իմ եղիցի։
յօհան 12. 26։
Այլև զմեղաւորաց ըզ
մարմինան և զկոդիան
պահեսցէ ուր և իցեն. ի
յանդիմանութիւն կշտամ
բանաց մեծի աւուրն դա
տաստանին և յարութեն
որ ի մեռելոց։ Ո՛ ի դիմաց

ձ

և կրճել առատանց. և ոչ
զոք տեսանեն, և որ այլ ի
նոյն են տանջանք. որ պատ
րաստեալ է դիւացն և պըղ
ծոց։ ՟Ո ի բերրև երկրա
ւոր կեանքս ի ձեռն մահ
ուան ի դրախս ելանեն,
հոգիքն յղարկին առ աճ
որ ետ զնա. և մարմինն
դառնայ ի հող յորմէ ստեղ
ծաւ յարարչէն։ ծղ 12. 7։
Նա՟ե և արդար հոգեցն
ընդառաջ գան հրեշտակք
և տեցեն հոգիք. և տանին
առաջի այ սաղմոսիւք և
օրհնութիւք և երգօք հո
գևորօք։ Գովեն զամե
նաղօր փառան արուեստեան
ամենասք Արարչդուէն.
և գոհանան զերախտաւոր
բարերարուէն. որ փոխէ
յերկրաւորացս յերկնա
ւորսն. յանարդութենէս
ի պատիւ. զհրաշիրեալն
և զկոչեցեալսն յիւր ար
քայութիւն և ի փառսն. որ
նա միայն է փառաց և պատ
ուոյ և օրհնութ արժանի։
Նաղօր խոնարհութիւք և
հնազանդութիւք օրինացն՝

և առաց եթէ, բնակեցայց
ի նմա և զգնացից ի նմա. և
եղէց նոցա աստ՝ և նոքա եղի
ցին ինձ ժողովուրդ։ 2 կոր
6. 16։ Նա՟ե դարձեալ թէ,
ես եղէց նոցա հայր, և նոքա
եղիցին ինձ յուստերս և
ի դստերս ասէ տէր ամե
նակալ։ 18։

Նա՟ե՝ ամ արարածք ի
ներքոյ զօրութիւն նը կա
խեալ կան. բայց զսիրելիս
իւր և զհամարսս՝ ինչեր
քոյ վարագուրի խնամոց
սիրոյն պահէ յամ վտան
գից։ սաղ 30. 21։ 2 օրի 33. 3։
Նա՟ե այլ կայանք են նոցա
որք արհամարհեցին զօ
րէնս նորա, և ծառայեցին
դժնդակ ցանկութեց անիր
տիր՝ և պէս պէս չարեաց.
որք ժառնդելոց են զարտա
քին խաւարն։ Խաւար է
աստ արտաքին չար՝ որոց
խաւարեալ են միտք եւ
զգայութիք, և օտարացեալ են
ի կենաց անտի որպ ասէ
առաքեալն։ եփես 4. 18։
Նա՟ե են անդ ի հուր գե
հենին. ուր լալ աչաց է

նահատուածն. բաժանեալ
և որոշեալ զհանդիսան և
զտեղի ըստ տեսչու-
թեանն այ։

Լավ այսոցիկ հաւատոց
և արժանաւորցն յուսոյ՝
որք անյուսութ լան և կո-
ծեն և ցաւեն վերստաւ
յղարկելն զհրաժարեալն
ոմն հեթանոսք որոց ո՛չ գոյ
յոյս, բարկացեցնեն զած։
Լո՛ւ ի գործոց երախտեց
բարեացն որ ընծայեցաւ
յայ վասն հրաժարելոյն,
զրկեն զնա այնուհետև ի
հնդաստենէն. և որոմեցու
ցանեն զզօրս երկնաւորս
և զհոգիս արդարոցն. և
զնոցա իսկ զհոգիսն վասն
որոց երկարեն զսուգն։
Լո՛ւ ինքեանք անկանին ի
պատիժս վո՛ն անյուսութեն
և առնուն զվճիռս պա-
տուհասին։ Օ՜ի որ խը
ռովեցուցանէ զած և որո
մեցուցանէ զզօրս երկնա
ւորս և զարդարոցն զհո
գիսն, և զրկէ զհանդու
ցեալսն զհոգիսն ի հանդըս
տենէն, կրեսցէ դատաստան

ընծայիւք պատարագացն
ի նոսէրս լրութ գործոցն
բարութ՝ զքս պարդեն
զարարածելի խորհուրդն
վասն նորա փրկութեն ։
յուսով և քահանայական
խորհրդածութեամբ ։
Պիտոյ եւս զկապեալսն
արձակել ։ և զպարտեալ թո
ղուլ ։ զկարօտեալսն լցու
ցանել ։ և որ այլ եւս են բա
րեգործութիւնք բազմա
ձեռնութ ։ աղօթիւք և
խնդրուածովք և ջերմ
ռանդն արտասուօք վասն
հանդերձելոցն փրկանաց։
Ո՞ յոսիկ պարտ էր յղար
կել զհրաժարեալն ի յոյս
կենացն յաւիտենից ի քս։
որ այսոքիւք հաշտեսցի
հայրն գթած ։ և որդին
բարերար։ և հոգին սբ բա
րեխնամող ։ և ուրախասի
լեցի ի լաւ այսոցիկ վերին
զօրացն։ Որպ ի լաւ մեղա
ւորացն որ դառնան սատ
գապէս խոստովանութ
յապաշխարուն ։ և ընդու
նին զհոգիսն յօթևանս
ըստ իւրաքանչիւր արժա

Ո՛Վ որ ոչ կարէ ասել բան. զի անճառելիք են. և ոչ ունկն կարէ լսել. զի ան համեմատք են. և ոչ միտք բովանդակեն. զի անիմաստ նալի՛ է քննողաց։

Ո՛Վ և ոչ զորովայնին կէ նաց կարէ ոք ասել զսո՛ րինուա՛ծն. այլ և զերեւեր լիս ոչ կարէ ասել. որ յերկ նէ և յերկրէ և՛ի ծովէ կեանք մարդկան՝ ի խնամ մոցն այ մատակարարին. Թո՛ղ Թէ զառհա՛ատչեայ յուսոյն զանանց կեանն. Այլ հրաւիրեն միայն դիւք խոստմամբ զարքայ ութիւնն հա՛ատացելոց. և յուսով յորդորեն զղ Ջախոհն. Թէ որ զերկինս և զերկիր ետ լրի՛ւ իւրով՝ի սընունդ ա՛մ բարեաց վա՛ և ոչ մի իւ՛ղք լա՛ւ ու Թէ մերոյ, ապա՛ի սոցանէ յայտ է անաուտ խոստմունքն՝ի բարեբար տնէն սիրոյ աց իւրոյ։ Ո՛չ զի ոչ կարեն ճառել սիրոյ քն այ զհանդերձեալն. այլ՝ի բանէն տեառն գիտեն ո՛ր ոք և իցէ ըստ առաքե՛ լոյն բանի. գաղ 5. 10։

Ա՛յդ որ զմարդիկ խառնվե ցուցանեն՝ պատուհաս կը լինեն, որ՛քան որ զա՛ծ և զընտանիս նո՛ր զհրեշտակս և զա՛բա։ Ո՛վ ի այ դատաստանն ձշմարտութի՛ է ասէ՝ իւ՛ր այնոցիկ որ զայնպիսիս գործեն. հռոմ 2. 2։

Ա՛ն զի՛ երիս իրս մարդկային կեանքս բացայայտեն։ Ա՛ռաջինն՝ յորո վայնի մօրն սաղմն առեալ և աճեալ՝ի մրթին և յաղ ջամղջին արգանդին ըզ կենան սընօրինեալ մինչև՝ի ժամանակ ծննդեանն։ Ա՛ն երկրդն՝ կեանք երկ րագործ. որ յաշխարհիս քաղաքավարի ընտ աշխարհիս բարեաց նախախնամութի՛ արարչին, դարմանեալ յերկրէ և՛ի ծովէ։ Ա՛ռակ երրդն՝ կենդանեաց աշխարհն. ուր ոչ լսի համբաւ մահու. և ոչ փոփոխի կենդանի երանութիւնն. անհրաժեշտ պայծառութի՛ն և անմոռաց ուրախութի՛ն։

ամանոց միշտ։ Ո՛վ որք
լալ աչաց է և կրծել ա-
մմահ սատակումն. ուր
եւ հրաւիրեցան յանշէջ
պատ ուրախութեանցն.
ցեալ բարեացն և յանըս
ծառ ուրախութեանցն.
Որք վրիպեցան ի խոստա-
արժանի և արտասուաց։
հատուէ, նորա ողբոյց են
և անիրաւութէ և յուսա
Ճանեալ, ամբարշտութէ
Թեան կեանն։
Ասէ որք մեղօք են վախ
տեաց, փոխին յանմահու
սաւորեալք լուսովն աւե
գոյնն ասացաք։ Այն լու
այնմ օրինակի զոր վերա
և զոգիս արդարոց. քան
ածեն զոգիս հրեշտակաց
նեն զածխ, և ի հրճուանս
ի պատահելն, ուրախա
նեալ ընդ վիշտս և ընդ
անցանեն ընդ վիշտս և
Ասէ որք առաքինաբար
գործեն։
արտաքս ի կամացն այ
մունս, ի սուտ և ի վիշտս
Որ յայմ դժնդակաց շարժ

զայութէ և ի չնորհաց։
դարձ. և ոչ անկանիցի ի
անմարմնոց և զոգիս ար
տրամեցուցանեն ըզ զօրս
վեցուցանեն զածխ. և ոչ
հեշտականաց. և ոչ խոտո
ոչ ի տրտմականաց և ոչ ի
և ոչ մեկնին ինձ կամացն.
դօք վարեն զաշխարհս։
ընկնիցեն բարեձև կար
էեայ յուսոյն իբրև ի տը
ռաքինութէ, առհասա
գեն զինքեանս ի վարս ա
պատուիրանի ոն հրահան
ո՛վ ի որ աստ ըն խրատու
որ լուսաւորիչ զայմ։
ո՛վ ի ոյզ ի զգալիս և արե
գակիս, յիմանալիսն և ած.
թար բարութեամբք։
փոխան որ լինի կենդանա
մշանջենաւորն և զանփո
ածքն զանաւուրեր լոյսն ըզ
մեմատի. զոր զգենլոց են
դանի լուսոյն փոխին հա
տրամեցուցանեն ըզ զօրս
դարձ. և ոչ անկանիցի ի
զայութէ և ի չնորհաց։
քայութեն այ։ Ղուկ 13.43։
Լաւ ոյզ նման է խաւար՝
արեգականն լուսոյ, այսպէ
և ոչ արդեկան լոյսն՝ կեն
դանի լուսոյն փոխին հա
մեմատի. զոր զգենլոց են
ածքն զանաւուրեր լոյսն ըզ
մշանջենաւորն և զանփո
փոխան որ լինի կենդանա
թար բարութեամբք։
ո՛վ ի ոյզ ի զգալիս՝ և արե
գակիս, յիմանալիսն՝ և ած.
որ լուսաւորիչ զայմ։
ո՛վ ի որ աստ ըն խրատու
պատուիրանի ոն հրահան
գեն զինքեանս ի վարս ա
ռաքինութէ, առհասա
էեայ յուսոյն իբրև ի տը
ընկնիցեն բարեձև կար
դօք վարեն զաշխարհս։
և ոչ մեկնին ինձ կամացն.
ոչ ի տրտմականաց և ոչ ի
հեշտականաց. և ոչ խոտո
վեցուցանեն զածխ. և ոչ
տրամեցուցանեն ըզ զօրս
անմարմնոց և զոգիս ար
դարոց. և ոչ անկանիցի ի
զայութէ և ի չնորհաց։

բաշխեացեն ի քաւութիւն
ցքահինայն զի աղքատաց
և զնոցա աւարն եռուն
անկան ի պատերազմին ։
նիշ հեթանոսացն ունելով
ցուցին երևի յոյս ։ որ ըզ
Ա՛ն ի զօրս մակաբայե՛
իւրում ։ եփես ։ ե ։ ւէ ։

մեսայն սբովք ի գալստեան
ցուսցէ իւր՝ հանդերձ ա՛
յուսցէ եւ յանդիման կա
ջեցեալն մեր և զմեզ յա
ի մեռելոց, նոյնպէս զնըն
յոյս։ զի ոչ յարեաւ քրս
հեթանոսքն. որոց ո՛չ գոյ
ասելով, մի՛ տրտմիք որպէս
Ա՛ն առաքեալն միխթարէ
տով Աննջեցելոյն յուսով։
ժարելոյն յերկրէ հաւա
սերն ցուցանեն. վա՛ հրա
որք զանձն օգտեցուցա՛
նեն. և իւրեանց մերձաւո՛ր
ձեալն ։ Ա՛ յսոքիկ են
խիթար լինիլ ի հանդեր՛
ած՛ել և հրաժարելոյն մը
րագա՛ն՝ զա՛ծ ի հաշտու՛թ
թի՛ւք՝ հանդերձ՛քի պատա
թի՛ւք և առատ ողորմու
Ա՛ն արտասո՛ւալից աղո՛

զձեմարտեալն հաւատով
զբարեգործն վարուք սը
գան անյոյս, նորքա ընդու
նին զպատուհաս փոխա՛
նակ անյուսութեն ի՛ նո՛նէ.
և զհրաժարելոյ ոգիան վը
նասեն ։ Ա՛ յրտասուք օգ՛
տակարք այս են ի՛ սո՛ր, ըզ
մեռելոց զմիշատակս մե՛
ղացն և զանձանց՝ առաջի
այ ընծայել և ո՛չ առաջի
հրապարակաց. որ լինի սըր
բարան մեզաց և ո՛չ ի պա
տիժս ։ Ա՛ն ջերմեռանդն
արտասո՛ւօք միշտ ի յա՛
ղօթան կանխել ։ Ի տո՛ւէ
և ի գիշերի հակել ։
Ա՛ն ցաւագին հեծութի՛ւք
և պահօք պնդութե՛ և բա
զում զղջմամբ և ապաշա
ւանօք զսխալանսն սրգալ
հանապազ. որ վերկեցաւ
յերանելի յուսոյն եւ՛ի
յայտնութե՛ փառաց մե՛
ծին այ ։ Օ՛ ի որ մեղաւքն
ի խոստացել այ բարեացն
զրկեցաւ, զնա սգասցուք
այսպիսի ապաշաւանօք ։
եղուկ վարկանելով զվըի
պեալն յանանց բարեցն։

3 սուտ խոստանայն այ։ խոս-
ուրախարար յուսովն ըլ ան
արդարոց ի՛ ձեռս այ են
այ խնամին։ Օ՛ի հոգիք
և այժմ կենդանի են առ
նուիրեամբ կացին յՅի,
և յերկինքն մեր, և սուրբք
ընդ նմա փառաւորին։ Օ՛ի սբք կենդանի երա
Նելի կեանն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի յակամայ փոր
ձանաց հոգւոյն և մարմ
նոյն ազատին և յան
դորն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի զծերութիւն
և զաբկարութիւնս թո
ղուն, և ի՛ նորոգութիւն
վերստին փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի սիրովն որով
յաղթեցին ամ կարեաց
մարմնոյ՝ ի նա փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի զմեզացն մե
ռան զմահ յերկրի, և կեն
դանի յուսոյն փափագե
ցին. զի յորժամ քն յայտ
նի կեանքն մեր, և սուրբք
ընդ նմա փառաւորին։ Օ՛ի սբք կենդանի երա
Նելի կեանն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի յանցաւոր կե
նացս այսոցիկ՝ ի մշտնջենա
ւոր կեանն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի ի վշտագին
նեղութեց այսոցիկ, ի հան
դիստ բարեացն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի ի թշուառութէ
մեղաց նոցա վրիպելոցն ի
ձշմարտիցն։ 2 մակ 12. 40։
Այն զի գիրք՝ են մեզ վար
դապետք. և ի ձեռն նոցա
զյաւիտեանից յոյսն ըն
կալցուք։ 2 ովհ 3. 16։
Օ՛ի նոքօք վարեսցուք
յաշխարհիս. և ձշմարտեսցուք
սբ սիրով փոխեսցուք ի
կենդանի յոյսն և յերա
նուէնն որ կայ և ծնայ։
Պատուական ասէ մարգա
րէն զմահ սբցն առաջի
ն ամենակալն։
Այն է պատուական
մահ սբցն, Որ ձշմարիտ
որոշմամբ զլսէն՝ զհան
դէս առաքինութեն ցու
ցին ի յոյս կենացն յաւի
տենականաց։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի յանցաւոր կե
նացս այսոցիկ՝ ի մշտնջենա
ւոր կեանն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի ի վշտագին
նեղութեց այսոցիկ, ի հան
դիստ բարեացն փոխին։
Այն է պատուական մահ
սբցն այ. զի ի թշուառութէ

նեղբոյ լի՛ են չարեօք· ամ֊
բարշաւե՛ք և հայհոյե՛ք։
Տաս 23·27։ Օ՛ ի ոչ դե֊
րեզման բաց են կոկորդք
նոցա ասէ մարդարէն ։
դատե՛ զնոսա ՚ար ՚ած ,
զի անկցին ՚ի խորհրդոց
իւրեանց չարեաց։
Օ՛ այնպիսիան ողբասցուք
որ կենդանի մեռեալքէին,
և մեռան զհաստարակաց
մահն անմահիւթար։
Ա՛հ մեղա՛ւոց ասէ մար
դարէն չար է յաղագս դը
ժնդակ և անյոյս վարուցն.
բայց ոյք առեն զարդարս
յաղագս ողջախոհ խրա֊
տուց՝ զղջացին · զի հրա
էլրեցան յանշէջ հուրն
դեհենին ։
Ո՛վ է չար մահ մեղա՛ւո
րաց · զի յուսահատու֊թ է
վախճան նո֊ · զի մեղան և
ոչ զղջացան և ապաշխարե
ցին և հաշտեցուցին զած ։
Ո՛վ է չար մահ մեղա՛ւո
րաց · զի ելին ՚ի ժառանգե֊
հրշտակաց և եղեն ժառան
գորդք դիւաց և յա՛խտե
նից տանջանացն որ պատ֊

զոր ՚ի յարուցեն ընդունե֊
լոց են զփառս յղի՛ս սրբ
բուեն և ճչմարտուե՛ և
արդարուե՛ յարքայութեն
երկնից յամենասուրբ
Հոգւոյն ։
Ասկ որ կենդանի մարմնով
մեղայն՝ յո՛վ վարին զա
զիր ախտի֊ք , կենդանի
մեռեալս կոչեն զնա ած֊
ային դիրք ։ Որպէս այն
որ ասաց տրն՝ մեռելոցն
մեղօք թաղել զմայրն մե֊
ռեալ · և նմա քարոզել
զարքայութին այ։ ղու֊ 9·60
Օ՛ ի որք յուսահատեալ
են ՚ի կենաց անտի և օտա
րացեալք յայ և յուղիղ
վարուց , նոքա՝ են ստու֊
գապէս մեռեալք, որք ա֊
րարին զկամս մարմնոյ և
մոռաց · և ոչ ՚ի դերեզմանի
թաղեալ կան նեխեալ մե
ղօք ՚ի մարմնի անաւրէն և
պիղծ՝ անկատիր յամ յան֊
ցանս · որք և զժամահաւոտս
թիս բուրեն զանօրէնու֊
թեցն։ Ոչ տրն ցուցանէ
զփարիսեացւոց ժողովն · որ
՚ի վերոյ երևին ինչ , և՛ ի

Լո՛ւ գովիչք և փառաւորիչք
դարձք յՀնումէ կեանան։
Ընդ զղջումն անօգուտէ.
զի արգելեալ է դուռն մար
դասիրութեան որք յառա
ջաստէն արտաքս անկան։
Լո՛ւ կանգնեալ ջրոյ կարօտին
ըստ դաւադրու։ Լո՛ւ շինել
Ջահինն իւր՝ և որ այլ և
են անշնջելիք. և ո՛չ և
ուստեք է գտանել այլեւ
լութիւն։ Լո՛ւ (երիթիցեն
մեղաւորքն ի տանջանան
յաւիտենից) ասաց բանն
այ առ մեզ։ (իսկ արդարքն
ի կեանան յաւիտենից։)
Մտթ 25. 46։ Որոց պատ
ուական ցուցաւ մանն նց
առաքեալն յայտնապես և
ուղիղ վարուց Ճշմարիտ
Հաւատով. լուսաւորեալ
ի լոյս կենացն յաւետնից։
Ո՛վ ի՛մ արդարոց և մե
ղաւորաց յանուստ բանիցն
յաւիտենից հնոտեալ։
երիթիցեն մեղաւորքն յա
ւիտենից տանջանան, և ար
դարքն յՀետնից կեանան։

Լո՛ւ գովիչք և փառաւորիչք
բաստեալ է յամենեցունց
տեառնէն։
Լո՛ւ է էար մահ մեղաւո
րաց. զի յայսմ աշխարհիս
չոր անզգայաբար կեայր՝
ո՛չ առնոյր ի միտ զոր ե
լիցին. զոր ո՛չ կարէ գործել
զինի ասել վճարելոյն ըզ
բարիսն և մոռանել առ աւծ
յովհան 9. 4։ 12. 35։
Լո՛ւ է էար մահ մեղաւո
րաց. զի լսեն յամենից ի
տնէն, երթայք յինէն ա
նիծեալք ի հուրն յաւետնից։
որ ատոյն կամարարք եղեն
և ո՛չ այ. որ արար զամ ի
բարի կամս։
Լո՛ւ է էար մահ մեղաւո
րաց. զի դրունք կենաց
ապաշխարութե փակեցան։
և ո՛չ և ես լսել ի տնէ,
դարձարուք առ իս և ես
դառնամ առ ձեզ։ այլ թէ
հանէք ի խաւարն արտա
քին զի ո՛չ լուան ինձ։
մաղ 3. 7։ մտթ 22. 13։
Լո՛ւ է էար մահ մեղաւո
րաց. զի բանան դրունք
մահաբեր դժոխոցն յա
ղագս զանազան դժնդակ

Ճկա առաջ

պաշտօն նորոգին յիշատակը
րում. և վերջինքս հանա
վերջնոցս ի բարի յորդո-
տառ ի նախանձ բազմաց։
Ո՛ վարս ի հաւատով զստուգու-
զինի ծաւալել Աշմարիտ
ռաջակոյն ընթանալ. և
յիշատակը յուսոյն՝ յա-
բազմաց ի կեանս։ Եւ
վարուք լինիլ Ճանապարհ
արքայութիւն. և զեղեցիկ
թեւօք հոգւոյն յերկինից
ջեայ աւետիսն. և թռչիլ
նուլ յուսով զառհաւատս
զարժանն և զերանեալն. առ
պէս պէս շնորհացն. լնուլ
կոչումն բանին կենացդ ընդ
Աշմարիտ։ Ո՛ արթնուլ ի
լով հաւատովք ի յոյսն
միւթ փառաց նոր. հասանել
զի ժառանգեսցուք զպա
նախանձախնամակն սիրովն և
իրաւամբք արդարանեն.
փրկութեան ի հանգիստ.
նին. զի հասցուք ի դուռն
պահպանուի պատուիրա
տուք յորդոր սիրով ի
տանեն ի ժառանգութիւն
րդեցուն. և վայելեն
յանպատ բարիսն. ի փառս
ամենայնի. Այսորդուն։
Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտ
ոսեանս յաւիտենից
ամէն։

Յանդէս վասն լատուրէ չիշ
պահոց ի պէտս օգտիյ։

Ո՛ անէքսոյնան չերեւելիս ցոս
ցանելով ի գործս առաքինութե։
Վոխեալ ի յոյսն հնգամանի ի
բանական զատ։ Ալ ատ
հատաբեցին զհաճոյան այդ։

Աբրահոյն Սրբոյն Գրիգորէ

Ո՛ոյց Լուսաւորչի տասնեալ։

Ա՛ստ Ձե

Խորք մեծութե
և գիտութե և
իմաստութեանն
այ. հռ. ԺԱ. 33. որ
բազում հնարիւք ունին
դրաց և հնազանդելոց ա
ռաջնորդեալ ի հաճոյա

զառաջնոց լաւացն ըզ
Ա՛ն սովորութի՛ն գրոց՝
անդամոց։

ի սրբուհի և առուձրութի
ապականեալ ե՛ ի հոսանս
տով և անսուրբ վարուք
վնասակարացն որ հաճա՛
դուին։ Չեռացեալ յամ
նուլէ՛ մոցեն ի ժառան
բարձին ի միջոյ պարտիք
վնասուցն։ և ազատեալ
առաջնոցն կարգաց • զի
ալ ծնացուածք
վերջնոցս • զի ծնացուածք

առաջնոցն առաքինութի՛ք։
Ոմնե՞լով զնա՛, զոհանա՛
լով փառաւորեն զա՛ծ ըզ
տուիչն այնպիսի շնորհաց
մարդկան։ Ա՛ն այնպես
յորդորին ի սէրն ա՛յ • և
բերանով խոստովանին ըզ
ճշմարտութի՛ն ամենակալ
զօրութե՛ն ա՛յ։ և ընծայաբեր
լինին բարի պատարագօք
արդարութե՛ ամենեցունց
անո՛ն՝ առաջնոցն գործակ
ցութի՛ք և ճշմարիտ նո՛ց հան
դիպիք։ Ա՛նքակ համա
րեալ զանձինս ի՛նց անտի
յուսոյն և մտերիմ սիրոյն։
և առհաւատչեայ միշտ բա
րեխօս առ տէր ունելով զնա՛
ի կատարել հեռուստ
լինելոցն ճշմարիտ լըման
առաջնոցն ՝ որ յուսովն
իւրեանց կենդանի են ա՛յ։
Ա՛ն հաստատակաց յոյսն
ի՛ շահ է • զի առաջինքն
օրինակ լինին վերջնոցս՝ի
բարեգործուի • և վերջ
ինքս հաստին յառաջնոցն
հատարելութի՛ն յուսոյն։
Ա՛ն առաքինութի՛ն առաջ
նոցն ժառանգուի՛ առնի

և այնու կատարել զսխան
նշանօք և արուեստիւք
վուրդն յերկիրն աւետեց
գիպտոս և հանել զժողո
վուրդն իւր ի խաւարային
յանապատս պանդխտանայր։
Այլ անդ առնու հրաման
յայ դառնալ անդրէն յիշ
վարուց եգիպտացւոցն՝
Որոյ երթ՝ ի խաւարային
Հեշտութիւնն։ Եբ. ԺԱ. 25։
ժամանակ մի վայելել՝ ի
ժողովրդեանն այ, քան առ
մարեցաւ ջարբարիլ ընդ
և վիճակաւորս յարոյց և
զբազում արդարս։

Ո՞վ ի և մովսէս լաւ հա
ծննդոցն՝ զօրինագիրս ըն
մարդարէս և զքահանայս
ւրիմ սիրելեաց։ Այլ՝ ի նոյ
նոյն ազօթս և պաղատանս
խորհրդակիցս, և յայտնել
մարի աճ՝ առնել զնոսա
Ա՛ր որոյ ոչ յամօթ հա
ունէին առին զընտրութիւն։
իսրայէլ՝ հանդիսիւք սա
աբրահամ և իսահակ եւ
ցելոցն՝ ի նոր աճ։ Այլ և
տրութիւնն վն հաւատա
և հաշտարարք կան առ
Հայոյ եղեն այ։
Նոյ՝ հաճոյ եղեն այ։

աւաքինացան անարատ մը
օր։ ոյլ ենովս և ենովք
Եբ. ԺԱ. 4։ Այլ որք զնին նը
հաճոյ անարատ կամօքն։
վերջնոցս՝ իւր մտերիմ սբ
լուխ։ միջնորդ և բարեխօս
որ ամ պատարագաց կ դը
ղուղիղ պատարագն յիշէ։
Որոյ զաբելեն արդար և
վանն նոցա և մեր այ։
տարագս մատուցանել
վանուքիք զհաշտուե պա
յիշատակօքն բարի խոստո
զարդար վարուց։ և նոցա
զընտրութիւն հաւատոյ և
և եղեն ընդունելիք։ որ
նան առ ածխ յապաշխարի։
և նոքէրս մատուցին այ
նոցն ազօթս և պաղատանս
ւեն վերջինք՝ որ վն առաջ
մեռելոց։ Այլ բազումք
կութիւն հաճոյին այ որ
ուղիղ վարուք կալ՝ իմշա
վերջնոցս։ և հաւատալ և
բակաց յուսոյն կատարել
պատարագաց վանն հատա
յիշատակն՝ որպ նոքէրս

մեր յո՛ք արդարու-
Լսիկ յորժամ ծադեց որ
յաւէտ յօրինու-Թի՛ Հօրն
49·22։ և՛ի ժառանգու-Թի՛
եղբարց իւրոց՝ ի յերկն.
յեսու 24·32։ և եղև պատ
Ճառ կենաց ամենայն ազ
գին նըշն և անարատոն։
Ասանէ ահ՝ ի՛վ ըրու
սաղէմի վո՛ անիրաւ ժողո
վրդեանն յաւուրս եղե
կիայի և սեռնե քարիմայ։
4 Թագ 18·17։ Լ՛ոյ աղօ
Թիւք Թագրին և եսայեայ՝
դարձոյց աճ զբարկու-Թին
՝ի Թշնամիան. և սատակե
ցան այնք զօրք. և կորեաւ
յիշոկ նոց՝ ի միջոյ 19·35։
Յայնոսիկ և զդաւի-Թ յի
շէ աճ. Թէ վասն նորա
վերակացու եղեց քաղա
քի՛դ այդմիկ։ 19·34։
Օ՛ի ամ արդարք յիշին
առ այցելու-Թին աշխարհի
՝ի նը գիրս՝ ի սկզբանց ան
տի մինչև ցդալուստն քե.
որ զառաքինու-Թի՛ իւրա
քանչիւրոցն բացայայտե։
զն ըստ Հաւատոց մեռան
ամ սուրբք։ Եբր 11·13։

սրբու-Թի՛ն՝ ի մէջ էած ըզ
Հօրն 49·4։ և անարատ
Հանին զնա յօրինու-ԹեՆէ
22·35։ զի յանցանքն ոռ
Ար։ Ալ յանդանքն ոռ
առաջի այ և անշէջ։ և ա
նոց մոռանալոյ է յիշոկ
նը սիրոյն յուսացեալոցն՝ի
յոյս սրբոցն կենդանի է
ըստ այմ օրինակի՛ամ
նորոգե՛լ՝ի մեզ զայ զսէրն
որ՝ի նա մատակարարեր
դարոցն յիշատակօք՝ միշտ
տեալ սիրով առցու-ք ըզ
յոյսն որ առ ամենազօր
Ար։ և ամենայն ար
սէրն այ. ոպ զի՛ Ճշմար
սեալ՝ի Հաւատս և՛ի
նը սէրն այ։ Ալ և մե՛ք լինցու-ք Հաս
յուսումն՝ միշտ առաջի կան
այ։ Ալ ի սիրոյն այ և
20·38։ Օ՛ի սիրոյն այ և
դանիք են։ Մտ 22·32։ զոհ
ըոց. զի արդարքն՝ այ կեն
այլ կենդանեաց և արդա
ՃառԵլոց և մեղա՛ըց,
ած մեռելոց և մեղա՛ըց,
և ած յակոբայ։ Լո՛ չասի
րահամու և ած իսահակայ
Օ՛ի՝ ես եմ ած աբ
ցեալ եղև։ Է՛լի 3·5։
որ առ Հարան մեր խոստա

Թիւնէորեցին արդարութ-
ներ։ Եբր։ 2։14։ և կեանքն
նայի։ որ զիշխանութիւն
մահուն՝ ի ձեռն մեղաց ու
եղոյծ քո զսրուի սատա
ի մահուամբն իւրով ։
տեաք յուսոյն կենաց ։
նայն բարի գործովք աւե
ջարեաց։ և յարդարել ամե
ի քո յիս ։ Որևիսկ յամ
հաստով՝ սբ և ճշմարիտ
նուն նորքս որ ըս այ հա
զաւիչ և արդարացուցիչ։
որով լուծանին մեղք հին
մարդոյն և սկիզբն առ
դալստեան իմոյ յերկիր ։
պատմեսջիք մինչև ի դարձ
զմիշատակ մահուան իմոյ
ըմպիցէք յարենէ իմմէ ե՛
նիցս անդամ եթէ ուտի
ցէք ի մարմնոյ իմմէ ե՛
Ասա բանին ոն թէ, քա
փրկչին ։ որ դրաւական է
վառաց յուսոյ յարուքեան։
զողդին մարմնոյ և արեան
հաստով և սբ միրով՝ հա
մկրտեցան ճշմարիտ հա
հայր վս սբց։ Որք ի քո
և բարեխօս են քին առ

արեգակն և ՚ի փրկիչ,
կատարեաց և էվից զառա
ջին օրինակին զպակաս
թիւնն ։ զի եբաց զնոր շը
նորհաց զկենաց դրունս
՚ի ձեռն աւազանին լուսա
ւորութ ուղիղ հաւատով
յամենայնք Յորդանանին։
Որեւանիկ զմեզաց մաքն
՚ի ջուրն մկրտութեան։ և
ընդ քին յարուցեալ ՚ինո
րոգութեամն կենաց կալ ժա։
հռոմ 6։4։ Որ թէպէտ և
մեռանի, կենդանի է ՚ի յոյս
կենացն յաւիտենից։
Այն մերկացեալ են զհին
մարդն, որ վրէժխնդրութ
օրինացն պարտական էր ։
զի զքո զգեցան և զկեր
պարանս որդեդրութեն
առին ։ և ժառանգաւորք
եղեն քի ։ Որանաւանդ
որ զճշմարիտ հաւատս և
զուղիղ վարս մինչև ցը
վախճան պինդ ունիցին
յուսոյն քի ։ զի յոյս նոյ
ընդ քի է յարուցեալ ։ և
ընդ քի նստի ընդաջմէ մե
ծութեն ՚ի բարձունս։ հղ
2։12։ եբր։ 1։3։ փիլ 2։6։

ցեալս կերակրելով զքաղ-
ցումս յանապատի. զմե-
ռեալս յարուցանելով. և
զգևեան Տալաճելով։

Լո՛ւր ազատեալ զմարդիկ
՚ի կշտամբանաց նոցա, բառ-
նայ իւրովքն չարչարանօք
զամ վիշտս մարդկան. և
պէսպէս երախտեօք ար-
ժանի առնէ Հայրական իւր
նամոցն և շնորհաց հոգ-
սրբոյ և խոստացեալ բա-
ղեացն այլ։ Լո՛ւր ՚ի մատու-
ցանել զհաւատս և զաղ-
ափեղն զփրկական խոր-
հուրդն, յիշել անդ զմար-
դասիրութեանն նորա զերախ-
տիսն. և խընդրել ջերմե-
ռանդն արտասուօք զքա-
ւութի կենդանեց և մեռե-
ղոց և առնու զինդրելին։
Ա՛նանձանդ եթէ սբ իցէ
և անարատ և ազատ ՚ի մե
ղաց մատուցօղ պատարա
գին, Հմարձել Հաւատով
ստանայ անձին իւրում
զփրկութ պատկին։

Ա՛ն զի պատարագն է քա
ւութի յուսով. որ շնորհի
՚ի բարերար տանէն։

Ճիգ Լ

և յոյս յարութեանն Հասուա
ռեալ կայ ՚ի քո։ Օ՛ ի
յարոյց սուղ զմեզ ընդ իւր,
և նստոյց ընդ երկնաւորս
՚ի քո յոյս Հաւատացեալ
լոց սրբոց։ Եփես. 2.6։

Օ՛ ի զմարմինս իւրեանց
՚ի խաչ Հանին սուղ ընդ քի՛
կարեօք և ցանկութեամբ
Հանդերձ։ Գաղ 5.24։

Ողբ և ընդունին զառՀա
ւատչեայն և փրկչորին և
յուսովն զմարձանան։

Օ՛ ի քի սբ սիրովն իսրա
խոսեալք սբցան, ցնծան
յուսովն ՚ի ձեռն Հաշտա
րար պարգևին որով փրը
կեցան արարածք։ Ող զա
ներեւոյթն երևեցօքս
եղոյց կամաւոր խաչելու
թեամբն, Հաշտեցուցանել
զարարչին ընդ արարածս։

Լո՛ւր լուսաւոր վարդապե
տութ ստուգեաց Հմն
բիս Հաւատս յամենայնի
Տէրերութիւնն։

Առնայր զվիշտս և զչ
վտանգս ՚ի մարդկանէ ՚ի
պէսպէս ցաւս և ՚ի տանջ
Ջանս ըմբռնելս։ Օ՛ քաղ

պաշխարհին ջերմեռանդն
ստոյգ խոստովանեալ ա-
մարդ եւ որք մեղանն եւ
տակաց և արդարոց. և ի
միասին ուրախ լինին։
Ա՛յլ և որք մեղանն եւ
դուքեն. որ ետ զյաղթութիւն
շնորհան ամ սբց խրոց։
Ո՛ի ուրախութի ե զօրաց
երկնաւորաց յիշատակօք
սբց. որք յաղթեցին բըն
նաւորաց և հրշտկացան։
Ա՛յլ հոգիք արդարոց ի
ձեռին ան են ընդ անմար
մնոյն դասուց. աքանչելի
իմն ի փառս այ ուրախա
րար յուսոյն։ իմո 3. 1։
Ա՛ն ի հասարակաց յարու
թեն զկենակից մարմինն
առնուն յերկրէ որով հա
ճոյացան այ. և լինին ոպ
հրշտկս ի յերկինս. զի յա
րուք որդիք են և ոչ ու
նին մեղանչել կամ մեռա
նիլ։ ղու 20. 36։
Տեսեր զի յոյն կենդա
նեաց բնակուին հրեշ
տակաց և արդարոց. և ի
միասին ուրախ լինին։
Ա՛յլ և որք մեղանն եւ
դուքեն. որ ետ զյաղթութիւն
շնորհան ամ սբց խրոց։
Ո՛ի ուրախութի ե զօրաց
երկնաւորաց յիշատակօք
սբց. որք յաղթեցին բըն
նաւորաց և հրշտկացան։
Ա՛յլ հոգիք արդարոց ի
ձեռին ան են ընդ անմար
մնոյն դասուց. աքանչելի
իմն ի փառս այ ուրախա
րար յուսոյն։ իմո 3. 1։
Ա՛ն ի հասարակաց յարու
թեն զկենակից մարմինն
առնուն յերկրէ որով հա
ճոյացան այ. և լինին ոպ
հրշտկս ի յերկինս. զի յա
րուք որդիք են և ոչ ու
նին մեղանչել կամ մեռա
նիլ։ ղու 20. 36։
Տեսեր զի յոյն կենդա
նեաց բնակուին հրեշ
տակաց և արդարոց. և ի
միասին ուրախ լինին։
Ա՛յլ և որք մեղանն եւ
մարդարէից և մարտիրոց
յիշատակք քի պատարա
գաւն կատարին. խորհուրդ
դաժեալ փառաբանուի՝
Ա՛ն եթէ որ ունի խեթ
ինչ զընկերին՝ թողուլ տայ
զպարտն մինչև հաշտացին,
մտ 5. 23, ապա վն այլ էա
րեաց և դժնդակ վարուց
զինչ պարտ է ասել զար
հաւիրս սպառնալեաց պա
տուհասին. որք ոչ սրը
բուիք զպատարագն ըն
ծայեն այ, և որք անարժա
նուք հաղորդին։ ա կոր 11. 27
Ա՛յլ՝ որում շատ տուաւ
շնորհ՝ շատ խնդրեսցի ի
նմանէ. և որում սակաւ՝
սակաւ, ասէ տէրն յաւետա
րանն մեզ։ ղու 12. 48։
Ո՛ի կատարել առաքինութի
խնդրէ աճ և ճշմարտութի
ի սպասաւորաց խորհրդոց
դոյն. զի կեանքն փրկութե
մերոյ. և մի՛ լեցի կամակար
մտօք դատապարտութի ի
ձանէ։ էբր 10. 26։ զի ամ ինչ
նուաճ և ի նոյն կատարի
կենդանեաց և մեռելոց։
Ա՛յլ և սբց առաքելոց և
մարդարէից և մարտիրոց
յիշատակք քի պատարա
գաւն կատարին. խորհուրդ
դաժեալ փառաբանուի՝

յանձառ երանութիւնան
զմաւր՝օրս և զբանա՝օրս՝
զմաւր՝օրս ըստ իւրաքանչիւր
վարձս և զվարս : Այլ
զհա՝աստս և զվարս
վաստակոց տուեալ լինի
ՅՒՆ.

յամրունց տունէն և պահակ։
Ո՛ւ ի այլ փառք են արե՛
գական (ասէ առաքեալն,)
և այլ փառք լուսնի, և
այլ փառք աստեղաց. և
աստղ զաստղ առա՛
ւել է փառօք։ սոյնպէս և յա
րութիւն մեռելոց։ ա՛ որ ի՛ ա՛ ի՛ ա՛
Այլ իւրաքանչիւր զիւր
փառան զգենու՝ ի տնէ
ըստ արժանաւորութեան
՝ի միոյ ածութենն փառաց՝
հօր և որդւոյ և հոգւոյն
սրբոյ։ Ո՛ ի միէ յոյս կոչ
մանն և մի բնութի՝ ածու
թենն. մի իսկութի՝ և անփո
փոխ մշտնջենաւորութի՝.
մի ամենակալ զօրութի՝.
անվերջ գիտութիւն. ան
զեղջ իմաստութի՝. անբա
կիզեն էութիւն. որ յիւր
՝ի ճշմարիտ փառան՝ ի կեն
դանի և յանմահացեալ լոյսն
բնակեալ է։ Այլ սբ սիրոյն
իւրոյ խնամք առ արարածս
լցուցեալ բորբոքին ան
ճառ և անպատում լի՛ բա
րութիւն։ Այլ զարիծս ամ
արտասուօք և ամ բարի
գործովք, և նոքա ոչ զըր
կեցան ՝ի հանդերձել յու՛
սոյն. ամին ճշմարտեալ
՝ի հաստատս հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սբոյ։ լուսաւոր
մկրտուքեն, և մարմնով և
արեամբն քո։ Ուրբ որդիք
լուսոյ են եւ ժառանգք
արքայուքեն. քաղաքակից
սրբոց և ընտանիք այ՛
՝ի մի՛ հա՛ ա՛ծ և մի՛ հա՛
ւատ. մի մկրտուի և յոյսն
կենդանարար և ուրախուի
յուսով։ եփես. 4. 5. որք կա
տարեն զմիշատակս սբոցն
հաւատով՝ զի և նոք զոր՛
ճանան նոյ սիրովն. որ յա՛
ղաւս այ՛ զայն յուսով
կատարեն ամ բարեգոր՛
ծութիք՝ ի քո՛։ Այլ ամա
ցեալքն ՝ի բարեցն առաջ
նոց, առնուն ըզ լուսեղ
վերջնովքն՝ զի և զմեզ
ունայնս մարդարէիցն՝ լցին
առաքեալքն. և զնոցայն
հաստատեցին վարդապետ
վարձս ըստ իւրաքանչիւր
վաստակոց տուեալ լինի

և յուսահատ եւ առանց
ոչ ի վախճանի զղջանան,
ռաջադոյն յապաշխարել,
և այլ ի վախճանի ոչ կարասցեն
մարմին և զարիւնն քի Տա
ետուով ի քաւուն, զի ընդ
առնու յոյս փրկուե լեցէ։

Պատասխանի։

Ո՛ի եթէ մօտ ի վախճանն
լեցեն, և ի հրապոյրս սատա
նայի ըմբռնեալ ի դժըն
դակ վարս, և օտարացեալ
ի նախանձանական սիրոյն
յառաջադոյն, և դառնայ
ի վախճանի ի զղջումն և
ի խոստովանութի ջերմե
ռանդն արտասուօք, եւ
ի բոլոր սրտե հաւատով
հայցէ զփրկական խոր
հուրդն, յուսով ապաւի
նեալ ի մարդասիրութի քի,
մի՛ անյոյս լինի։ Այսպէս
հայցեալ ի բարութին զղջ
մամբ, եւ կենդանարար
մարմնով և արեամն քի փրկիչ
ձին մերոյ։ որ տայ զկեն
դանութի ստեղծուածոց
իւրոց։ զի ամենայն որ կար
դասցէ զանուն տեառն՝
կեցցէ։ գործ 2.21։

Այլ որ ոչն դառնան յա
ռաջադոյն յապաշխարութի,
և ոչ ի վախճանի զղջանան,

մարմին և զարիւնն քի Տա
ետուով ի քաւուն, զի ընդ
առնու յոյս փրկուե լեցէ։

Պատասխանի։

Ո՛ի եթէ մօտ ի վախճանն
լեցեն, և ի հրապոյրս սատա
նայի ըմբռնեալ ի դժըն
դակ վարս, և օտարացեալ
ի նախանձանական սիրոյն
յառաջադոյն, և դառնայ
ի վախճանի ի զղջումն և
ի խոստովանութի ջերմե
ռանդն արտասուօք, եւ
ի բոլոր սրտե հաւատով
հայցէ զփրկական խոր
հուրդն, յուսով ապաւի
նեալ ի մարդասիրութի քի,
մի՛ անյոյս լինի։ Այսպէս
հայցեալ ի բարութին զղջ
մամբ, եւ կենդանարար
մարմնով և արեամն քի փրկիչ
ձին մերոյ։ որ տայ զկեն
դանութի ստեղծուածոց
իւրոց։ զի ամենայն որ կար
դասցէ զանուն տեառն՝
կեցցէ։ գործ 2.21։

Այլ որ ոչն դառնան յա
ռաջադոյն յապաշխարութի,
և ոչ ի վախճանի զղջանան,
և յուսահատ եւ առանց

Հրաւիրէ՝ և կոչէ՝ յիւր ար
քայութին և՝ի փառս ան
ճառս և յանվախճան երա
նութեց ուրախութիան։

Այլ զմիշտատակս առնել
արդարոց կատարելոց,
նոյ նահատակութեանն և
սիրոյն որ ած վկայս, բա
զում շահ ստանամք սբ ցն
բարեխօսութ առ ած։

Լսակ զՀաւատացելոց մե
ղուցելոց և խոստովողաց և
ապաշխարողաց, և հաղոր
դելոց փրկական խորհրդ
դոյն, և հրաժարելոց յՀոգ,
և նոյ կատարեսցին յիշա
տակք քի պատրաստն,
և աղօթիւք և գթով տր
նանկաց և այլ բարի գոր
ծովք։ զի վերջնոցն բա
րեգործութեամբք՝ հան
դուցեալքն նորոգեսցին
նորոգութ կենացն
անվախճանից։

Այլ եթէ ասիցէ ոք, եթէ
մօտ ի վախճանն զղջա
ցեալ խոստովանեսցի ոք,
և ողբայ զգործեցեալ ըզ
յանցանսն, և խոստանայ
ապաշխարել, և խնդրէ ըզ

և զաղթեան սիրով զղջումն
զբաց ցուցանեն. յոյ 2.20.
Ո՛վ Հայաստան գործքն
որ յերկինս է. Մտ 18.10
անոնք զերեսս Հօր իմոյ
տակ ընդ Հանապազ տե՛ս
մարհիցեք զմի՛ոք ի փոքրոց
կանցս յայտցանէ. զի Հրեշ
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
եհինն այ. որ զգուշութեամբ լի՛ էր
և արդարութեամբ լի՛ էր
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
մարհիցեք զմի՛ոք ի փոքրոց
կանցս յայտցանէ. զի Հրեշ
տակք նոց Հանապազ տե՛ս
անեն զերեսս Հօր իմոյ
որ յերկինս է. Մտ 18.10
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
եհինն այ. որ զգուշութեամբ լի՛ էր
և արդարութեամբ լի՛ էր
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
մարհիցեք զմի՛ոք ի փոքրոց
կանցս յայտցանէ. զի Հրեշ
տակք նոց Հանապազ տե՛ս
անեն զերեսս Հօր իմոյ
որ յերկինս է. Մտ 18.10
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
եհինն այ. որ զգուշութեամբ լի՛ էր
և արդարութեամբ լի՛ էր
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛
մարհիցեք զմի՛ոք ի փոքրոց
կանցս յայտցանէ. զի Հրեշ
տակք նոց Հանապազ տե՛ս
անեն զերեսս Հօր իմոյ
որ յերկինս է. Մտ 18.10
Ո՛վ սիրելեաց այմ շահա՛
ւոր օգուտց երկիւղ ունի
ը իմաստնոյն բանի որ ա՛
սէ, նոյն անհնարինք Հնարա
ւորք երկիւղած ուն այ. թող
Ո՛վ որ Հեռուէ յերկիւղէ
ունի, ի ծուլուէ և յարհա
մարհուէ այ պատուիրա
նին կրթի. և յայմ բարեաց
գործոց և խորհրդոց Հե
ռանայ. և յանիրաւութի
սովորի. Ո՛վ որ փոյթնէ
ի հնազանդութի Հոգևոր
օրինացն երկիւղնն այ,
միշտ ընծայաբեր լինի այ
ի ձեռն սբ Հրեշտակաց.
բստ բանին ոն որ ասէ,
զգո՛յշ լերուք, մի՛ արհա՛

ժարեւոյն յերկիրէ։
Հատարիմ սիրելեաց Հրա
Հետ բարի գործքն ի Հա
գալ առնել. և երթան ըզ
բարիս. և ի որ պատուիրե
առեալ լցուցանել բարուք։
զպարտս Թողուլ. զկարօ
կապեալն արձակել Ո՛վ
ժարեւոյն յաշխարհէս։
ծնացելոցն յաղագս Հրա
բարիս պարտէ ցուցանել
զջանան։ Ո՛վ և բազում
ժամ ելանելոյ յաշխարհէս
յիշատակք նոց։ Այլ որ ի
ղայն, միշտ կատարեացին
վանողացն և ապաշխարո
ցեալն և ստոյգ խոստո
Այլոց յանձնդոյն մեղու
ծանր վիշտս ունին ի քէ։
ստատ արժանի են և
որ բազում ողբոց և ար
խոստովանութե և անմերձ
ի փրկական խորհուրդն
ծիան, զինչ պարտ է ասել
վանն նոցա յիշատակաց։

Լո՛ւսկ որ ի տուրբ սերն ձի
Հաստատեալ են որք զան
Ձինս խրեանց ետուն ի
մահ վասն նորա զի ազա
տեսցին ի դառն տանջա
նաց յերևելեաց և յան
հանդերձ ջար խորհրդակ
ցովքն դիւօք, կշտամբել
յանդիմանին. և զարժանն
զհատուցումն պատու
հասից ընդունին յարդար
դատաւորէն և ի տեսողէն
գաղտնեաց. որ գիտէ ըզ
ներքինն և զվերինն։

Լո՛ւ առնա ժողովին Քրիս
մարտութիւնք արդարոց.
քաջութիւնք նահատակաց
և արդարութիւնք սրբոց.
ժուժկալութիւնք կուսա
նաց. համբերութիւնք մար
տիրոսաց։ Լո՛ւյլ և ստոյգ
խոստովանողաց վարք, շար
ժեն զդուխ և զողորմութի
ւն ի ինամոց սբ սիրոյն։

Լո՛ւ գործք անօրինաց և
անհնազանդից ամբարշտ
աց և մեղաւորաց և ամե
նայն չար ցանկութեանց,
հանդերձ չար խորհրդակ
ցովքն դիւօք, կշտամբել
յանդիմանին. և զարժանն
զհատուցումն պատու
հասից ընդունին յարդար
դատաւորէն և ի տեսողէն
գաղտնեաց. որ գիտէ ըզ
ներքինն և զվերինն։

Լո՛ւ առնուլ զյաղթութե
շնորհս առ մարտս մտաց և
անդամոց ի բարեբար խը
նամոյն այլ։ Լո՛ւ սբ սրտիւ
և անկեղծաւոր հաւատով
առաքինանան և ուրախ
առնեն զհրեշտականն. որք
կենդանի սիրովն զսբ
ձանան միշտ ի նոցա բարի
գործան։ Ո՛ր ոչն է ի
մանալ կամ տեսանել որ
չայ նոքօք մեզ զպահպա
նութին. որ պատրաստեցաւ
չայ խնամոյն սիրողաց ան
ուան նր։ Ո՛ ի ամ խոր
հուրդք կամ գործք մը
տերմութեն երկնաւորաց
և երկրաւորաց և սանդա
րամետականաց, առաջի այ
ամենակալ տրուեն հանա
պազօր վերանան ի հկհիւս։
Լո՛ւ ի կողմն ձչմարիտ հա
ւատոցելոց և սիրողացն այ
մանաւանդ ի յառաջանալ ամե
նայն չարչարանաւքն վը
կայութեք սիրոյն իւրոյ։

անձկալի՝ անմեղկելի խըն
դրուածովք. անշարժ ու
նելով զկամն առ ած ի
նեղութեն և յանդորրու
թիւն առնուլ զյաղթութե
շնորհս առ մարտս մտաց և
անդամոց ի բարեբար խը
նամոյն այլ։ Լո՛ւ սբ սրտիւ
և անկեղծաւոր հաւատով
առաքինանան և ուրախ
առնեն զհրեշտականն. որք
կենդանի սիրովն զսբ
ձանան միշտ ի նոցա բարի
գործան։ Ո՛ ի ամ խոր
հուրդք կամ գործք մը
տերմութեն երկնաւորաց
և երկրաւորաց և սանդա
րամետականաց, առաջի այ
ամենակալ տրուեն հանա
պազօր վերանան ի հկհիւս։
Լո՛ւ ի կողմն ձչմարիտ հա
ւատոցելոց և սիրողացն այ
մանաւանդ ի յառաջանալ ամե
նայն չարչարանաւքն վը
կայութեք սիրոյն իւրոյ։

Ո՛ր և բարերար երկ-
նաւոր Հայրն ուրախ առ
նէ զկոչեցեալան յորդե-
դրութի՝ մարդասէր միա-
ծին որդուովն իւրով եւ
կենդանի սուրբ հոգւովն
՚ի բորբոքումն կենդանա-
րար սիրոյն. յանհրաժեշտ
և յանվախճան և յանհա-
մեմատ յաճեցուցէն բարու-
թիւնն զիւրան վայե-
լեցուցանելով։
Նո՛ւն նմա գոհութիւն և
պատիւ և փառք։
Ա՛յժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից
ամէն։

րեխաս ունելով զամենայն
սուրբս և զարդարս։
Նո՛ւն բացցին դրունք կե-
նաց բարերարութեանն
ընորհօք հոգւոյն սրբոյ վե-
րին կայանիցն. ուր ժողովք
սրբոյն են հանդուցեալք։
Ո՛՚ի զամենեցուն կամի
զկեանն. և՚ի գիտութիւն
ճշմարտութեան կենացն
լինիլ ժառանգաւորս. զի
ոչ կամի զմահ մեղաւորին.
այլ զկեանն՚ի քո։
Ո՛՚ յո՛ր քան շահ օգտից են
յիշատակ հանդուցե-
լոցն առնել ուղիղ սրբ-
սիւն. արդար և ճշմարիտ
և սրբ հաճատով. ահիւ և
սուրբ սիրով և ողջամիտ
յուսով՚ի դովեստ այս։
Ո՛՚ի լոյսն ընդունելի մեր
պատարագն՚ի ներքոյ վա
րագուրին՚ի կենդանարար
կեանն վերաբերելով,
վայելել յերանելի բարու
թիւնան՚ի խնամս կենդա
նարար սիրոյն աւետեացն
խոստացելոց։ Ո՛՚ի ուր
եան եմ (ասէ Տէրն) անդ
և պաշտօնեայն իմ եղիցի։

Ա՛սա Ձեզ

Ուեծ է խրհուրդ
աճապարուեր.
Ձմարիտ հաճա
տավ որ ի հայր
և յորդի և ի հոգին սբ.
և առաքինի գործովք՝ար
դար և ստուգ երևիլ։
Օ՛ի առաւել քան զարե
գահն լուսաւորէ՝ զաչս
մտաց հաճատացելոց. և
հալածէ զխաւար մեղաց.
և առաջնորդէ յարդարուի
և՛ի արքունիքն։ Այլ տայ
իբաց կալ՝ի դժնդակ վա
րուց և՛ի չար մտաց. և զը
նալ՝ի ճանապարհս արդա
րոց որ տանի՛ի կեանն
յաւիտենից։ Նաւրի կա՛
մօք և բարի վարուք զգ
հետ երթալ բարերար կա
մաց արարչին. որ՝ի չգոյէ
՛ի գոյ ածէ, և յանարգու
թենէ՛ի պատիւ։ Այլ այս

երկու մասամբք. տրկար
և զօրաւոր. զմարմին և
զհոգի։ Օ՛ի տկարն ճշդ
նեացի վաստակովք և՛ի
զօրուն արարչին ապաւի
նեացի. զի մի՛ վրիպեցի՛ի
բարերար օգտութեանցն
որ առաքինացուցանէ ար
դար և սբ վաստակօք։
Այլ զանուն քաջութեան
առնու. և դովութիւն պար
ծանօք պսակեցի. և՛ի
խընամն բազմադարմանս
վայելեցի յուսով երաշ
նելի կենացն։
Իսկ զօրաւոր մասն հո
գւոյն՝ ճշմարիտ հաճա
տով և անսխալ գիտու
սբ Երրորդութեանն՝ որոշի
՛ի ստապատիր մոլորութէ
և ազատանայ՝ ի ծառայու
մեղաց որոյ վասն մահն՝ի
ներքս ետուս. և պրծեալ
՛ի մեղացն՝ ժառանգաւոր
կենացն երկնի՛ի քս։
Տկար մարմնովն՝ երևեցի
մոերմութէին՛ի ճգնութէն
համբերութէ յուսոյն։
Այլ զօրաւոր մասամբն՝
երևեցի ընդհէ ան ըստ

զկնմանէ, և ջերմուք լու
սաւորց և խառնուածովք
օդոց՝ անուշանայ զտունկս
և զամ շունչ կենդանի։
Եւ թռչունք երկնից՝ և
երկիր ջրով և լողակօք՝
և այլ գեռունք ամենայն՝
ի բնամոցն այ դարմանին։
Ո՛ի նախ զհոգին բանա
կան եդ ի մարմնի և խաւա
նեաց. և ապա զպէտս դար
մանոց պատրաստեաց. զի
ցուցցէ զիբրոյն իւրոյ ըզ
տեսչուն՝ որ յառաջ բա
րերարութենէ անախ։
Եւ բանաւոր և մտաւոր
ոգւոյն՝ զօրաւոր դար
մանս եցոյց ի շնորհաց հո
գւոյն սբց զիարատ ու
մանի ի վարդապետութենէ
հոգևոր օրինացն։
Այսօսիկ ի հոգևոր դար
մանս վայելել, և ընտանե
նալ համազօր արուեստն
արարչին և բնամոց նորին.
որ յերկինս և յերկրի ի
ջրոյ և յօդոյ զկեանս ա
մենեցուն յօրինեաց։
Եւ այսպիսւք ուսուսցէ
եւ ընտելացուսցէ մեծի
ճշդե յու

ան՝քելոյ բանին։ Որ խնդ
րեաց ի նմանէ հրաժեշտ տալ
կարուեստեանն որ ձգներ
և աշխատեր և վշտանայր
ազգի ազգի վշտօք և նե
ղութեամբ։ Եւ լուաւ
ի նմանէ թէ, շատ են քեզ
ընտրհք իմ պօղոս. զի զօ
րութիւն իմ ի տկարու
կատարի։ 2 կոր. ւ. 9։
Ա՛յ յօժարութիւ ընդու
ներ զամ վիշտս ջարչարա
նացն. զի տկարութիւն զօ
րութիւ կարդի. զի և մշակիք
բազմադիմի աշխատութիւ
վաստակոց յարդարին։ և
որն բազմաշահ պարգև
օքն փառաւորի։
Ա՛յսրիկ ի ջրից նիւթոց
արար զարարածս. և յօրի
նեաց կարգաւ զերևելիս
և զաներևոյթս. և անտի
զմարմինս կազմեաց ի ցա
մաքէ և ի խոնաւոյ եւ ի
ջերմոյ և ի ցրտոյ։
Եւ յայս ջրից նիւթոցս
արարան պէտք ի նմանագս
և ի դարմանս. զի երևեսս
ցին խնամք արարչեան։
Երկինք ցօղովն յամպոց

սիրոյն իւրոյ տեսչութեն։

դարոց, և զինասն մեծի զիրկունե ձանապարհս ար

զաւրոյ զնեղութիւն հանդի սիցն անցաւորս արար և ըզ հանդիսան անվախճան։

Ա՜յլ և ինքն իսկ տէրն փա ռաց որ ամ զօրութեանց և զօրաւորաց է արարիչ յորժամ կամեցաւ ցուցա նել զաներևոյթ սէր իւր առ ազգս մարդկան, ջար ջարել լինելոյ՝ որ վշտապին աշխատեալն էր։ Որ սո վիմբ հոգւով միաւորեալ առ ած բանն. մըտաւորն և բանաւորն խառնեալ ի մարմին ըստ աւետարանա կան բանին. զի Հանն ասէ մարմին եղև և բնակեաց ի մեզ. և տեսաք զփառս նր մէք՝ զփառս իբրև ըզ միածնի որդւոյ առ հօրէ լի շնորհօք և ճշմարտութ։

Օ՜ ի ի ձեռն ճշմարիտ շը նորհաց իւրոց և կամաւոր խոնարհութեն որ կրեաց զամ կիրս մարմնոյ և հո գւոյ բաց ի մեղաց, եցոյց զսիրուէ ձանապարհս ար

յուսոյ աւետեաց խոստա ցելոյ որդեգրութեանն և անմահ ժառանգութեն. որ ետ աստէն զառհաճ առչեայ ազատութիւնն շը նորհօք աւազանին և մար միով և արեամբն քրիս։

Օ՜ ի սկար մարմնովն ձըզ նաւորեալ՝ աղդի աղդի ա ռաքինութիք՝ զհամբերու թեն հանդէս ցուցնիցեն ըստ հաճոյիցն ած. ահիւ և սբ սիրով առնել ըզ կան ծոն։ Օ՜ ի թէ որ եմ ասէ՝ ուրբ երկիւղն իմ. մաղ և եթէ հայր, եղիցին կամք նր ոպ յերկինս և յերկրի։

Օ՜ ի այսու ուղղեալ՝ ի ձեռն օրինացն եդելոց և պատուիրանացն կարգաց, մարդնոփիր լինցուք՝ ի լա ճագոյն կարգս առաքի նութեան և զօրութեան. և յաղթօղ երևեալ՝ պատ կեցուք յարարչէն քրիս։

Ա՜յսու իրաւամբք յայտ նի արար զնորոգ բարերա րութեանն զամենատես նորհս. զի մեզիմ ծնեալ գործակից է եղեւ վարուց

լուր և լինիլ նման բարձ
զամպս ասէր դնել զաթո-
ռիս որ ի վերջն նշաձա-
մարան որ ի վեր քան
զամենայն ստեղծուածս
կորստեան։ Այլ նոյն ինքն
անկանիցիմք ի վայր ի վիճն
նայցեմք. և ամբառնալովն
բարեաւանեալ ամբառ-
լսեմք այ պաւակեր՝ ամ-
մարմինս, զի մի՛ յորժամ
կարեն զմեզ վատնել և
ցուցանել և այլամոլել։
Այլ վա՛ այսորիկ տկար է
թիւք արմատոց և բուսոց
ծարաւ։ Այլ վա՛ թունաշ
ձոր ճիճիք և դաժանու
ապականել եւ անզգայ
սատակմանն սուգ։ ՃԱՀ 9։
Ո՞վ իմ դրախտին կենաց
էր մնումդ՝ յայնմանէ վը
րիպեցաք յաղագս յանցա
նացն և ընդ բազում տը
կարուք եղաք անկեալք։
Այլ վասն այսորիկ ի պատ
ճառէ իմեքէ ձգէ ի մահ
ցուրտ և տօթ և հիւանդ
դութիւ մարմնոյ։ Այլ վա
ի կերակրոց և յըմպելւոյ
առաւելուէ լինին կեանք
և մահ։ Նմանապէս և ի
պակասուէ. ի սովոյ և ի
ծարաւոյ։ Այլ վա թունաշ
ձոր ճիճիք և դաժանու
թիւք արմատոց և բուսոց
կարեն զմեզ վատնել և
ապականել եւ անզգայ
ցուցանել և այլամոլել։
Այլ վա՛ այսորիկ տկար է
մարմինս, զի մի՛ յորժամ
լսեմք այ պաւակեր՝ ամ
բարտաւանեալ ամբառ
նայցեմք. և ամբառնալովն
անկանիցիմք ի վայր ի վիճն
կորստեան։ Այլ նոյն ինքն
ձածամարան որ ի վեր քան
զամենայն ստեղծուածս
ի միմիթարուէ. զոր ունէր
վասն համատարած ձա-

որ շնորհօք դարմանէ զոր
դիս մարդկան յերևելիս
և յաներևոյթս։ Այլ զմ
հիւանդս բժշկեր. զմեղս
քաւեր. զդևս հալածեր.
զմեռեալս յարուցաներ։
Այլ եթէ զերծանս կենաց
և ազատեց զհոգիս՝ ջերջա
նութիւն և մահուամբ իւրով։
Այլ կատարեաց զարդա
րութիւն ամ՛ի փառս և՛ի
պարծանս մարդկութեան
մերում. և եղև վարդապե
ամ արարածոց։ զի նորա
առաքինութեն հետևողք
եղեալ, նորին փառացն
հաղորդակից եղիցուք.
որ կայ և պահի յուսացեալ
լոցն՝ ի քո։

և որք յուսան ի նոր յոյսն։
Այն որք ամենակալ զօրէն
ամենաւեր Հրոյրոդութեան
են օրհներդութք և փառա
բանիչք, այսու ակար մար
մնովս զՀանդէս առաքի
նութեան սրբապէս կատա
րեացեն. և անցանեն ըզ
կարգս աշխարհիս ամ ձըշ
մարտութեամբ։ Ընդունեն
ժամք և աւուրք և ամք,
և յառաջադէմն նկրտին.
և առաքինութեն ծնունդք
զՀետ երթան սրբուէ։
Այն ճշմարտեալ ամ առա
քինութէ՝ փոխին յայսմ
հետ ի հիւենդանի հն. ուր
ոչ լսի համբաւ մահու
յանուշակ ի մշտնջենաւոր
ութեան։ Ար վե
ըբստին նորոգի ածային
զօրութէն յանապատ և յան
վախճան ուրախութեան։
Ար լուցանին որպ արե
գակնս այս յանմատոյց լու
սոյն. և կենդանի նը սի
րոյն վառին հրով ամենա
նը Հրոյրոդութեն յան
վախճան ուրախութէն.
և վայելեն յանապատ եւ

ՀՀՀ

ըեւոյն. իսկ այժմ ի դը
ժոխս էջ հանդերձ ապըս
տամբ զօրօքն. որպէս ա
սաց մարդարէն յերե
սաց Տն։ Եսայի 14. 13։
Այն քո զհոնարհութեան
մարմինս զայս առնուլով,
խոնարհութեամբն ըզնա
կործանեաց. և զհոնարհս
բարձրացոյց. և խայտառա
կեաց զնը ամբարհաճ
ձօութիւնն։ Օ՜ի այսքան
միայն ե նը չարութեանն
Թոյնք. ոչ ձիձեց Թոյնքն.
և որպ բուսոցն և արմա
տոցն դաժանութէ ինասք։
Ասեն բժիշկք Թէ՝ գոն
արմատք որ հալածեն ըզ
դեւս ի մարդկունէ. և իմա
նալի ե այսպէս, Թէ այն ներ
գործութիւնն ի տըկար
նիւթոյ ցուցանէ զնորա
տկարութին և զկարծեալ
զօրութին հկեհամարտին.
զի անզօր ե առ սուրբս.
որ և կոխել զնա հրաման
ունին ի տէն. ոչ ամ հա
ւատացելոց ի քաջայայտ։
և դարձցին յետս և ամա
չեսցեն նը կամարարքն.

Եւ այս կատարեցէ զա
վատակոյն տէրամբ։
Եւ զի ամ արարծք նովաւ են
կազմեալ և բովանդակեալ.
և պաշտօնեայք և սպասա
ւորք են մեծի փառացդ ա՛ծ
ուածեն. որ նոքօք հրաւի
րէ և կոչէ զմարդիկ յիւր
արքայութիւնն և՛ի փառսն։
Եւ զծնունդս մարդկան
՚ի սաղմնաւորէ անտի նո
րոգէ. զի ՚ի լինելոյնէ
առնու և աճէ՛. և ըստ սահ
մանի աւուրցն յիջոդայի
ծննդեամբ և աճէ՛ անդն
դեամբ և զարդացմամբ,
՚ի խրատ և յուսումն ոչ ոչ
գիտաւէ։ ՚Ի միտ առնուլ
զարդարութիւն ճշմարիտ,
և ուղղել զերաւունս հո
գևոր օրինացն. առակ ։ ։ ։
ճանաչել զարարիչն և ըզ
նա սիրոյն իւրոյ զերախ
տիս առ արարածս։
Եւ գիտաւէ իրատաւնն՝
ըստանալ զինազանդութիւն
օրինացն։ Ընտրել զբա
րին ՚ի վատթարացն. ՚ի բա՛ց
կալ ՚ի դժընդակացն եւ
բաւուն հարկանել զարդար
վաստակոցն տէրամբ։

ըստ մեծի մարդ
դասիրութեանն
իւրոյ՝ բազմա
դէմ տեսչութեն
իւրով խնամո՛ զարարածս
որպէս վայելէ իւրոյ բա
րերարութեանն։

Օ՛ անմահ զօրս հրեշտա
կացն՝ մտաւորս և բանա
ւորս և պաշտօնեայս իւր
արար. զի փառաւորեսցեն
զամենազօր տուրնն. և ար
բանեկեսցեն կամաւքն այ.

յանվախճան բարութեան
՚ի ՔՐԱՅ ՅԻ՚Ի ՏՐ մեր։
Ընդ որում Հօր ամենա
կալի և Հոգւոյն սրբոյ
պարզևողի, փառք իշխա
նութիւն և պատիւ։
Այժմ և միշտ և յաւիտ
տեառնայ յաւիտենից
ամէն։

Աբրանելոյն Սրբոյն Գրիգորի
Նարեկացւոյ ասա
ցեալ Աստ՝ Հոգւոյ մարդկան
Ներգործութիւն։

Ա՛սա ՀԵ

ուր անբաւ բարութիւնն է. Զի
դիտատ յերկրէ յերկինս
ամբք. զի գտանեն հան-
դերձ սրբոց իւրոց ի
երկնից որ ի սուրբ քո։
Արանին և խոնարհք սրբ
շութիւ լինի այնոցիկ որք
վարեն զնա առ հանդէս
արդարութե և ամ առաքի
նութե. և կատարին ի հա
ճաստ և ի սէր և ի յոյս։
Այլ փոխին յանարատ և
յամբիծ և յանմահ կենան
յանապական ժառանգու
թիւնն արդարոց։
Օ ի հոգիքն որ ելանեն
ի մարմնոյ ասէ, երթան
ի կեանսն իւրաքանչիւր
արժանաւորութեցն. և անդ
հրճուին առաքինեցն հո
գիք ըստ խոստացեալ աւե
տեացն որ կայ եւ պահի
յուսացելոց իւրոց անձառ
և անքննին. որ ի կամս այ
վարեցան յծի ըստ աւե
տարանին քարոզութե։
Արանին ի նոսկ աղքատք
հոգւով. որ վասն աւե
տեացն մեծութե՝ հոգւով
աղքատացան առ ժառան
գութի արքայութեանն
երկնից որ ի սուր յս քս։
Արանին և խոնարհք սրբ
ուք. զի գտանեն հան
դիստ յերկրէ յերկինս
զոր

ռաքինութեն զհանդէս,
ընտրութեն ըստ հոգևոր
օրինացն, բազմանամ ո
ղորմութեն այ։ Համբե
րութ բազմաե և ճշմար
տեալ սիրով և կենդանի
յուսով ընթանալ ի կէտ
վերին կոչմանն՝ շնորհօք
ամենատաո բարերար ամե
նայնի Աղերդութեն. և
կատարել զվարս երկնաւո
րացն ըստ կանխադիտութեն
այ սահմանեալ յերկրի։
Ամն ի տղայութեն, ոմն ի
մանկութեն, և ոմն ի ծերու
թեն։ Ակայն և այս ի խոր
հուրդն այ մատակարարի,
զի մի գիտասցեն զօր վախ
ճանին իւրեանց, և հեղ
գացեալ վրիպեսցին յար
դարութէ. այլ արթունք
և պատրաստք ի գործս սրբ
բուե զամ աւուրս կենաց
իւրեանց ճնասցեն։
Այն որ ի տղայութեն
և ի մանկութեն առնու
զվախճան աշխարհիս, վեր
ծեալ լինի ի փորձութեց
և ի հոգոց աշխարհակա
նաց։ խոս 4։11։ և զգու

փառօք հօր. և մեռեալք
ի քէն յարիցեն առանց ա-
պականութեան. և առա-
քինեաց անձինց արդարու-
թիւնքն առաջի ընթանան
ամենայնք հրրորդութեան.
զի հաւատքն հաստացանեն
ի ծանօթութիւնէ փրկչին այ-
նմ զի՞ ևս պիտոյ է ա-
սել այնուհետև վասն
ըմկ զոր եառեան. և վա՛յ
սոյն զոր մուծանէ ի ժա-
ռանգութիւն բարեաց որում
ցանկացեալն է և ինքն տե-
ղի տայ. Օ՜ ի յայսմ հետէ
զի՞ ևս յուսայ կամ ակն
ունի այնմ զոր ժառանգ-
եաց. հմտ. 8.24.

Այնպէս և համբերուն
և ժուժկալութիւն, երկայն-
մտութիւն և հեզութիւն և
ինաղանդութիւն, ուղղութիւն և
սրբութիւն և ճշմարտութիւն,
հանդերձ ամ երանութիւքն
փիւռորեալ և պսակեալ
մտուցանեն զժառանգա-
ւորն ի ժառանգութիւն ար
քայութեն. Օ՜ ի ուր կա
տարումն է, զի՞ ևս պիտոյէ
առաքինութիւն հանդիսից.

զոր խոնարհքն ընդունին
ի քէն յա. Երանին և հեզք.
որ ժառանգորդ են երկ-
րին կենդանեաց. յորմէ
փախուցեալ են ցաւք և
տրտմութիք և հեծութիք
անճառ յուսովն ի քէն յա.
Երանին և սգաւորքդ. որ
յաղագս սիրոյն այ ի խո
րոց սրտէ հեղուն զար-
տասուս աղբիւրս. որ շը
նորհալից իմաստութէ մխի
թարութի ունին ի քէն յա.
Երանին և սրբք սրտիւք.
որք ազատեալ են և սրբեալ
յաղտեղի ցանկութեց.
զի նոքա զաՅծ տեսցեն.
Երանին և խաղաղարարք.
զի նոքա նմանօղք եղեն
որդւոյն այ. որ արար խա
ղաղութի յերկինս և երկ
րի. հեռաւորաց և մերձա
ւորաց. նմանապէս և սոքա
եղեն. Եւ ամ երանու
թեամբք զսքարձանան և
զսքարթանան հոգիք ար
դարոցն ի հանգստեանն
քի մինչև ի հասարակաց
յարութիւնն.

Յորժամ գայցէ Տէրն մեր

հատարուածն առաջինքն։

առանց մեր ջառնուն զգ
ցեալն յառաքելոյն Թէ՝
տուցմանն է, ուր է ասա
զհանդէս առեւնին և Յա
Այսպա եթէ ոք ասիցէ,
ի քէն։

սարակաց յարուԹիւնն

ղաւորացն միտէ ի Տա
տիրեալք կան ոգիք մե
քիւք՝ ահիւ սրտմտալք և
քին։ զալ աչացն և զկըր
ձել առամանցն։ Այնո
հուրն և զնահատն արտա
արդար դատաստին։ զանշէջ
իմանալեօքն զհատուցումն
որպ երևմամբ տեսանեն
շեալ ի տիրակէն տեղւոյն,
ղացն բաժանեալ և որը
մարտուԹիւն անարդեցին
յանձինս իւրեանց որոց
յաշխագոյն սպառնացաւ։
Այլ այս ամ սպառնալիք
յանցաւորաց՝ յոյժ իսրտո
մուԹեան ունին զհոգիս
մեղաւորաց ի կայանն։
որ ըստ իւրաքանչիւր մե
Ի ՃՀՄարտուԹենէ անտի,
որք զհետ երԹել անիրա
ընդդէմ նոցա յառաջանան
գործք իւրեանց ամբարեալ
տուեցին դառն յիշատակօք
յաղագս ամենայնի յան
դրգնուԹեցան։ ահաւոր
սպառնալեօք ի վէր անօրի
նաց անհնազանդից անսըր
բոց և պղծոց և որ այլ ևս
յանցանք էցեն։ Այ՜ ի
վէր վայի հասատեալ կայ
նոցա յածեղէն գրոց սբց։
և յանդգնեալ դատաւորին
պատիժք։ Օ՜ ի յիմարեցան
սրտիւք իւրեանց յիմա
նալոյ։ և ոչ լուան ձայնի
ան։ և պատուիրանաց նո
ոչ անսային։ Այլ վա՜ այո
րիկ պատրաստեալ կայ բար
զի եմուտ ի վայելս անըս
պատ բարեացն, և ուրա
խանայ սուրբ սիրովն յան
վախճան երանութիւնան
ամենայնք ՀրրորդուԹեն։
որ անՃառէ և անբաւ և
անպատում։

Այնպէս և մարդք ջուրք
և անտուրբք և ապստամբք
ի ՃՀմարտուԹենէ անտի,
որք զհետ երԹել անիրա
ւուեք ի ինոյն վախճանին,
ընդդէմ նոցա յառաջանան
գործք իւրեանց ամբարեալ
տուեցին դառն յիշատակօք
յաղագս ամենայնի յան
դրգնուԹեցան։ ահաւոր
սպառնալեօք ի վէր անօրի
նաց անհնազանդից անսըր
բոց և պղծոց և որ այլ ևս
յանցանք էցեն։ Այ՜ ի
վէր վայի հասատեալ կայ
նոցա յածեղէն գրոց սբց։
և յանդգնեալ դատաւորին
պատիժք։ Օ՜ ի յիմարեցան
սրտիւք իւրեանց յիմա
նալոյ։ և ոչ լուան ձայնի
ան։ և պատուիրանաց նո
ոչ անսային։ Այլ վա՜ այո
րիկ պատրաստեալ կայ բար

Հոգիքն են. որոց սպառնա
ցաւ մահ յաղագս յանցա
նացն. որպ ի թիւրացն
մահապարտք. որ միշտ կան
և մնան խրեանց տանջա
նացն և մահուն. բազում
տրտմութիւք եւ դողութիւք
մինչև ի ժամն յորում առ
նուն զհատուցումն ըստ
արժանեացն զանմահ տան
ջանացն զպատիժն և զպա
տուհասն. որ մարմնովն և
հոգւովն ընդունին։

Ա՛ւ զոր առաքեն ասէ,
և մեք զնոյնն ասեմք. զի
իւրաքէիւրոք զնւր վարձս
առցէ ի հատարակաց յա
րութեն զոր ինչ գործեցին.
եթէ բարի և եթէ չար։

Այլ մի՛ յուսալ յիշեանս
ասէ մարդարէն. զի լու
ծանելոց են յերկրէս ամ
բարտաւանեալ իշխանու
թիքն և շինջանին հպարտ
կամքն։ Ա՛ւ յուսալ յայծ
խան մահու և կենաց
յաւիտեան։

Այլ են ոմանք որ ասեն
եթէ՝ ոչ մանուկ յորջ

Այնպէս և մեղաւորաց
երանութեանցն։

Այլ դրէալ ասէ մրգրէն,
մի՛ յուսայք յիշեանս յոր
դիս մարդկան. զի ելցէ
հոգի ի՝նոցանէ և դարձ
ցին անդրէն ի հող. և
յայնմ աւուր կորիցեն ամ
խորհուրդք նոց։

Այլ եթէ ոչ ուրախ առ
նին հոգիք արդարոց
առանց մարմնոց, ընդէր
վաղագոյն կանխեր Տէրն
զաւետիսն. ապաքէն զի ու
րախ արասցէ զհոգիս ար
դարոցն Տէր։ Կանխեաց
և զսպառնալիսն ամբարիշ
տաց և մեղաւորաց. ապա
քէն զի զարհուրեցուսցէ
զնս և տխրել տրտմեսցին։

Այս այսմ օրինակի է իմ
մանալ, որպ թագաւորք
առաջամարտաց և յաղթո
ղաց պարգևս խոստանան.
և նոքք հաստատեալ գիտեն
եթէ ի դէպ ժամանակի
առնուն զխոստացեալ պար
գևսն, վ՛ն այնորիկ ուրա
խութիք ուրախ են մինչև
առցեն զփառս և զպսակս
երանութեանցն։

ոչ ամէն ինչ ծածկեալ
ի յԱդամայն մարմնին
եւ փութոյր զնոր փառաց։
եւ մարմնոյս, յառաջել դէ-
նաւոր՝ յորժամ եկանէ ի
դէ անմահ մնաւոր եւ բա-
ման եւ փոփոխի։ Աւրի հո
տարերութի մնաց եւ մար-
եւ յետ այնորիկ դայ ի կա
մասցիս, ոչ յորովայնին,
ըստ մարմնոյ օրինակի ի
տալ արարչին։ Ապա եթէ
զայս. այլ ունիմ փառս
Արովք իմանալի է ոչ ան
պՀոգիս մարդկան։ ծող 3։
դանիս և անմահս ասեն
կային օրհնութեամբքն։
Ո՛ի աճապին գիրք կեն
փառաբանութե հրեշտա
ննջեցելոցն Հոգիք են ի
զգայութեան և յանձառ
կայանք՝ եւ որ անդ են
յերկրի։ Եբ 12։2։
ոսկ ամէն ինչ ծածկեալ
դնալ ի ձանապարհս ար
դարութե։ Ոչ և առաջ
նորդն մեր եւ կատարիչն
առաքինութեան յիս քս՝
բազմադիմի շնորհօք իւր
ովք իանամբ զարարածս

վանի անզգայ և կենդանի՝
լռեալ դադարեալ կայ ի
իսօսելոյ և ի լսելոյ, ի գը
նալոյ և ի գործելոյ, այնպ
համարին զոգիս մարդկան
լռեալ և ցածուցեալ։
Ո՛այս գիտացեն, զի ի
սաղմնառուէ անտի յառա
ջագայի եւ լինի մանուկ
յօրինուածովք ըստ կերը
պարանին մարդ։ և աճումն
առնու տղայն ի ծնունդն
և ի սնունդն տղայութե՝
աճմանն մարմնոյ և մտաց
յորովայնին։ Ա՛յն յետ ծը
նընդեանն՝ նախախնամու
թե՛ն այ որպ ինքն գիտե
կապօղն ոգւոյ և մարմնոյ
իմիասին՝ գայ ի կատարե
լութե՛ մարմնոյ և մտաց,
և դարձեալ պակասի և լըզ
մահ ստանայ ըստ սահմա
նին այ։ Ա՛յն այս վ՛ այնը
րիկ, զի ըն իւրաքանչիւր
հասակաց աճմանն՝ և զա
ռաքինութե զհանդէսն
ընդունին յորդորեացեն ի
կատարումն քի գլխոյն մեր
Հասարակաց։ Ա՛յն հաւա
տով և սիրով և երկիւղիւ

ձեռք շօշափեն, ոտք գը-
նան, և սիրտ շարժի իմա-
նալեօքն. և փառաւոր առ-
նեն զայծ՝ կենդանարար
հոգւով որ զամ զգայու-
թիւն շարժէ տերամբ։
Այլ յորժամ հոգին ար-
ձակի ի մարմնոյն, մեռեալ
կոչեցաւ. և քակտին ամ-
յօդեալ յօրինուածք ան-
դամոյն։ Ոչ վկայուիք
են իւրոյ հոգւոյն շարժե-
լոյն. զի մարմնոյս այսմ՝
տունիչ և վարդապետ եւ
կենդանարար հոգիքն են
ըստ այ կամացն։ Օ՛ի եթէ
զգայուիքն են պատճառք
կենդանութե, ապա ոչ է
անմահ հոգւոյն որ
զկեանն ունի ամ։
Այլ այսպէս իմանալի է.
ամենայն շարժմունք՝ հո-
գւոյն են. և հոգիքն տան
մարմնոյն զկեանս ըստ այ
նախախնամութեն։ Այլ ոչ
մարմինք վկայուի ունին
զգործս բնութե բարուցն,
այսպէս և ոգիքն մեր զիւր-
եանց բարուցն ունին զվ
կայութիւն։ Այլ ոչ

ուներ զնմանալի տեսչու-
թին. Թէպէտ և յուսով
նահատակեր՝ի գործս բա-
րիս՝ի ձեռն հոգևոր օրի-
նացն. որով և զընտրուին
առներ բարւոյն և չարին.
անարգելով զչարն և ընտ-
րելով զբարին. խրատու և
իմաստութ ոն երախտաւոր
սիրուին։ Օ՛ի ոչչ պարտ
զհոգիս մարդկան մահաս-
ցուս ասել կամ անզգայս.
այլ ոչ եզեկիէլի մարգա-
րէի՝ի միում վայրի յայ-
րուն մեռելոց ցուցաւ։
Նախ ոսկերաց եւ չորաց
մարմնոյ միաւորեալ ամ
յօրինուածովք, և ապա
կոչեալ զհոգիսն յիւրա-
քանչիւր կայանից հոգւով
աբաւ ոչ հոմմով։ Եզեկ 37։
Օ՛ի առաքեա ասէ զհոգի
քո և ստանաս զնս, և նո
րոգես։ Այլ որ յաւետա
րանն պատմին յարուիքն
մեռելոց՝ի նոնէ. զի հո-
գեացն դարձ՝ի մարմինան
այս են։ Ներան խօսի,
աչք տեսանեն, ականջք
լսեն, ունչք հոտոտին,

անուանի կենդանի՝ ի մար
միևս ազդելիս և աշխատե
լիս և չարչարելիս և մահ
կանացուս։ 3 որմէ որոշի
ը վերին կոչման արարչին
՝ի պատրաստեալ օթևանս
անմարմնոցն։ Եւ մարմինն
դառնայ յերկիր և հանգ
չի անհոգ։ ծոմ 12.7։
Եւ հոգի՝ սբ՝ բարի աւե
տեաց յուսոյն զուարճա
նայ ընդ հրշտակս՝ ի փառս
ամենակալին. իբրև ար
դէն առեալ զառհաւատ
չեայ երանութեան երկնից
աղբայութենն։ 0 ի և հո
գին վկայէ ասէ հոգւոյս
մերում եթէ եմք որդիք
այ և ժառանգակիցք քի.
հմ 8.16. զերծեալք՝ ի
ծառայուէ մեղաց յաղա
տուի փրկ որդւոյն այ։
0 ի առ հաւատացելոց
ծանուցել եղև երախտիք
սիրոյն այ առ արարածս իւր
լուսաւոր աւազանն և
փրկական խորհրդովն մար
մնոյ և արեանն քի. որ պա
տարագեցաւ իւրմ խաչին.
և եբ. զմեզս աշխարհիս

որք հաւատով մերձենան
առ փրկիչն մեր։ Եւ յոր
ժամ դարձեալ գայցէ փա
ռօք՝ ի նորոգել զորդիս
մարդկան, յարուցանէ զղ
մեռեալս և նորափեսուր
զարդարէ լուսով զարդար
կենդանիս և զյաւիտենից
ննջեցեալ՝ սբս՝ ի տր. և մու
ծանէ՝ ի ժառանգութիւն իւր
յանմահական կենաց երա
նութիւն. որ կայ և պահի
յուսացելոց՝ ի տր։ Եւ ինքն
եղեալ (ասէ առաքեալն)
ած յամի. իւրով կենդանի
սբ սիրովն և կենդանարար
խնամովքն։ 1 կր՝ 15.28։
0 որս վայելեցուցանէ՝ ի
փառս ածուփեն զձիմար
տեսլեան ուղիղ հաւատով
և սբ և անարատ վարուք։
Ա Ճարել զերկնիր կեան՝
և զանանց կեանս շահեալ
՝ի քո. զիմանչենաւորն և զե
րեւելին յանուշակ փառս
միածնին։ Ա որ ամ երանու
թիք պսակէ և փեսւորէ՝
զսիրելս իւր՝ի կեանս հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սբյ
յաւետս յաւիտենից ամէն։

նահատակութեան նոցա։ Նո՛ւ նոյ բարեխօսութեամբն զաչեղով զաճ ջերմեռանդն արտասուօք։ Հոգեւով ըզ տիւ և զգիշեր ի պաղատանս կանխելով ի սուրբ սրտէ։ զի զերծուացէ յաշխարհէ աստի չարէ առաքինասէր վարուք։ Որպէս այսքիկ որոց միշտ տակ՚ն կատարին ի փառս Այ։ և Հանդէս մտերմութեան իւրեանց ցուցանին առ ամենեցունց ասրն և արարիչն ածի։ որ ետնոյ զայսպիսի յաղթուն առ բըռնաւորան, և Հակառորդան Ճշմարտուե։ Նո՛ւ մեզ տայցէ շնորհս յաղթել ամ կարեաց որ յառնեն իլը մեր Ճակատամարտք երևելիք և աներևոյթք։ և ըզպաշտօն փառաբանութեն Այ ընծայել երկրպագուք։ Ո՛ի այն իսկ են սրբոցն կամք, զի և ժողովուրդք նոյ պաշտօնն յորդորեցին։ և այնպէս առցեն զաշխատութեցն զվարձսն

Ա՚ա՚ Ճ՚Զ

կանխիմք այսու հետև և վա՛ր մարտիրոսաց Ճառել բանիւ։ զի պատուեսցուք զմիշատակս նոցա և երանեսցուք նոցա վասն Ճշմարիտ վկայութեն և սիրոյ։ և բազում վարձս առնուսցուք նոցա բարեխօսել լսոյն վա՛ր մեր։ Ո՛ւր զպաշտօնն այ մատուսցուք սաղմոսիւք և օրհնութեամբք և երգօք հոգևորօք։

Այ սրտիւ գովելով զանաւիզեն էութին և զամենազօր տրութիւն։ զի արժանի արասցէ զմեզ մասին ժառանգութե սրբոցն ի լոյս և ի փառս տրութեանն։ Նո՛ւ ամ ժողովք որ ժողովին ի միշատակս սրբոց, ի միտ առցեն հաւատով և սուրբ սիրով զմանդէս

Ա՚րանելոյն Այ՚ն Գաբիգոյի
Ս՚արքիսոսայ Վ՚արդապե
տո՚ւ Ի՚ոյոյ Ի՚ոսաւորչի, Վ՚ա
Պ՚ոլսեն Ա՚մասիոյ։

աւուրն՝ իբարձունս ընկա
ճմարտեալ խոնարհութիւ
իւրեանց առաջնորդութի
մտթ. 11։29։ Եւ ամ ընդ
հանգիստ անձանց ձերոց։
խոնարհ սրտիւ։ Եւ գոջիք
րուք յինէն զի հեզ եմ և
յորս և ասէ իսկ, ուսա
ձառ խոնարհութիւն իւր։
ձեռն տընօրէնութեն զան
յայտնագոյն եցոյց քս ի
լոցն։ Անաւանդ քանզի
զվերելսումն ի տեղի անկե
և զխոնարհաց և զհեզոց
ւածեալ զվայր անկուած։
ձեռն ամբարտաւանութե
եցուցանելով զինքեանս,
գիտէին ըզ սատանայի ի
Հպարտացել և ամբարձա
ծոյիցն այ՝ անարդս երև
առաքելոցն և մերձեցին
ճշմարիտ վարդապետին
եսայի 14։13։ Ո՞ ի սրբոց

յինքն ձգեց և որոշեցաւ
ի խնամոց արարչին իւրոյ։
և անկաւ ի փառաւորեալ
կարգաց հրեշտակային դա
սուցն։ և եղև խաւար փո
խանակ լուսոյ, և ժառան
գորդ գեհենին պատժոց։

յամենայնէ Աղրօրդուէն։
Ո՞ ի և պղտս և բառնա
բաս արարեալ զնչանն
յանուն ոն ի քի։ զառ ի
մօրէ զնատն բժշկելով և
զարմացուցանելով զամե
նեսեան։ մինչ զի քուրմքն
այս զնոսա համարեցան
յերկինից իջեալ, զկերպա
րանս մարդոյ ունելով։
վն որոյ զոհիւք կամեցան
պատուել զնս որպ զաստ
ուածան իւրեանց։
Ա՛ն յաղագս այնորիկ պա
տառեցին զհանդերձան և
ձիչ բարձեալ ասէին, և
մեք ձեզ նմանեալ մարդիկ
եմք ծոյք այ բարձրելոյ
որ արար զերկինս և զեր
կիր և որ ի նս արարածք
իցեն։ և յանուն նր բժըշ
կեցաւ սա։ Ա՛ն զայս ա
սելով հազիւ լռեցուցին
զամբոխն։ զի լաւ համա
րեցան մեռանիլ, քան թէ
զպատիւն այ յինքեանս ձը
գել և փառաւորիլ ի
մարդկանէ։ գործ 14։7։
Ա՛ յսպիսի ինչ արար սա
տանայ։ զայ պատիւն

յաղթուԹի առ յար բըղ-
կալին այ. որ ետ նոցա ըզ
ցուք զնա ի փառս ամենա-
դեսցուք նոցա և ասեն
լուծանելոյ. Ո՛ ի այսպես
լինիլ յետ գնելոյն Տիս
սիրոյն որ առ ա՛ծ՝ կարաս
լան համբերուԹ բազմաւ.
վն երախտաւոր սը սիրոյ
նորա. որ սիրեաց զաշդս
մարդկան և կոչեալ Տրա
հիրեաց յերկնից արքայ-
ուԹիւնն։

Ա.ՂԴ՝ գՏետ երԹիցուք
կոչողին գՏետ սը սի
րով և խնդրեսցուք ջերմ
եռանդն շնորհալից արտաս
ուօք զանդին Հանգիստն
աստեօք աշխատուԹեաք.
և գՏուր ցանկանք շինուս
ցուք Տրով Տոգւոյն սբ.
եւ սրբեսցուք զանձինս
զերևելի զդայարանս և
զաներևոյթ հիցն շարժ
մունս ի խղճէ էարեաց։
էփ 10.22։ Ո՛ ի ձմարիտ
սիրովն որ առ ա՛ծ՝ կարաս
ցուք մասին սբցն արժանի
լինիլ յետ գկեանս Տիս
լուծանելոյ. Ո՛ ի այսպես
ի ժողովս սրբոյն Հաղոր
դեսցուք նոցա և ասենս
կալին այ. որ ետ նոցա ըզ
ցուք զնա ի փառս ամենա-
ցուցանեն զամ Հանատա
գեալն յա՛ծ. գի արժանի
լինիցին յամենեցուն փրկ
չէն փրկուԹ և քաւուԹ
սխալանացն բարեխօսուք
սբցն. և այլ մի՛ևս դառ
նալ ի դժնդակ վարս սա
տանայի։ Ա.յլեսք գնա
քանչիւրոց գնահատակու
ԹիւնՀ և գկատարեալ սբ
սերն. որ առ ա՛ծ էր յոյս
նց ՀամբերուԹեն նախանձ
ունելով քինՀ։ Ո՛ր Տրով
և ցրտով, ջրով և սառնա
մանեօք, քերանօք և Տար
ուած ոսկրօք, սրով և մահու,
սպառնալեօք և ողբանօք
մարտեան ընդ նա բռնա
Հրոք։ գի երկնչոտն զար
Տուրեացն և արին կակ
ղացաւ։ Ա.յլ ոչինչ կա
րաց յայտնիսել չարաչար
տանջանաց գիշա և նեղու
ԹիւնՀ և վտանգ մարմնոյ՝
քակտել և խլել գնա սէրն
նոցա որ առ ամենասուրբ
ԵրրորդուԹիւնն։ Ա՛ն յղէս
առաքելուԹե այ սիրոյն՝
առին ՀամարձակուԹի բա
րեխօսել առ տէր վն մեր։

Ա. յապէս է իմանալ զը
սրբոց բարեխօսութիւնն
առ Հաւատացեալ ժողո
վուրդս։ Օ՛ի իւրեանց
մեռելիմ վաստակօքն որք
զմարմինս իւրեանց պատա
րագեցին յերկրի վա՛ն
ուան ան՛իհատ անուշեց,
և՛ք հոգիք նոց հոգևոր
բարեխօսութեամբն՝ զած
յողորմութի՛ն ձի ածեն։
Այ՛ն նշխարք ոսկերաց նոց
փրկութի՛ն ընծայեն՛ի ժո
ղովս հաւատացելոց որպ
ամենեցուն է քաջ յայտ։
զի երևեսցի սէրն այ՛ինց
նշխարան բնակեալ, և նշա
նօքն ծանուցեալ յերկրի։
Ասկ արդ իմանալեօքն՝ զը
յուսացելոց իրացն վհատ
ութիւն և զյանդիմա
նութի՛ն այ մերձաւորուքեն
ունին։ և զհամարձակու՛թ
բարեխօսութեն որ ու՛ն է
րևի մարմնաւորացս։ այլ
երևելեօքս ընորհատուր
զօրութեցն այ՛ինչ նըշ
խարն և՛ի սբ ժողովն՝
զաներևոյթն իմացուք
առաքելադոյն այցելու՛թ

նաւորն։ և փառաւորեց
յերկրի և յերկինս ուր
կան և մնան միշտ։
Այ՛ն այսպէս յուսով և հա
ւատով ուսանեսցուք զբեզն
ժողովն, բարեխօս առ ու՛ր
ունելով զնա՛։ Որպէս ըզ
քահանայս որ կան առաջի
այնորիկ որ նստի ընաջմէ
հօր։ և զիւրաքանչիւր պա
տարագս ընծայեն նմա ա
ղօթի՛ւք առ՛ի հաշտութի՛ն
ակամայ և կամաւոր սխա
լանաց հաւատացելոց ժո
ղովրդեան։ վասնզի նոցա
և կենդանեաց։ յով 4։10։
Այ՛ն իւրեանց ճշմարտեալ
հաւատովն և հնդիսաւոր
ճգնութի՛ւքն և առաքինա
սէր վարուքն՝ արդար և
սբ և ուղիղ բաղձանօք և
շնորհալից սիրով՝ արտաս
ո՛ւագոչ պաղատանօք հա
ւատան առնուլ զինդրե
լիսն յամենայնց փրկչէն
ըստ յուսոյ հաւատացեալ
ժողովրդոց։ Այ՛անաւանդ
՛ի ձեռն փրկական խորհրդ
դոյն սրբասիւ կատարմանն
՛ի քո՛ յս։

Աւրին Աբրահամ Սրբոյն Գրիգորի՝ Օ. գլուխ։

զգաստասէր Հոգեւոր պատրաստութեան Ընդ մտերիմն և ընդ ժխտական՝ Ի պատիժս։

Ա՛սէ Տէր

ըել ձեզ և ուսուցանել կամ միմ եղբայք իմ և որդիք զորս ինքն ծնայ։ 1 Կոր. 4։ 15։

Օ՛ի որք յարգեն զանձինս իւրեանց՝ ի գործս բարուաց և յուսումն ճշմարտութեան, ինքեանք իսկ պատրաստեսցին՝ ի վերստին կարացն. և պէս պէս հնարս իւրաք առնել զբարիս խորհեսցին։ Այլ զի օրինակ ճշմարտուաց եղիցին յաղնեղն և յուսուցնեղն միշտ։ և անխիղճ և անպատճառ իցեն առ Հեռաւորս և առ մերձաւորս ըստ բանին տեառն։ Ուսաւորը եղիցի ասէ լոյս ձեր արդարութիւն առաջի մարդկան։ ոչ զի տեսցեն

զի՝ տանէ։ զի Հոգւով առաջնեալ են քան զմարմնոյ առաքարածս։ Այլ այսպիսի ընորհք տուեան յայ առաքելոց մարգարէից մարտիրոսաց և ամ ընտրելոց սըբոց յերկրի ասա և յերկինս։ Օ՛ի նոցա առաջնորդական հանդիսիւքն և առաքինասէր վարուքն հաճոյասցուք այ։ և նոքա պատճառք լինին մեզ փրկուեան և կեանաց՝ միշտ բարեխօսուքն իւրեանց։ Այլ մեք զմա ուսաւորեալսն յայ երանեսցուք։ որք վա սիրոյն այ՝ զանձինս իւրեանց մատնեցին ջրջարմանաց և մահու։ և առին զպարգեւս յանմահ թագսն։ Այլ զնուինն և զպաշտօնն երկր պագուք ամենանք Հրոյր դուեն մատուսցուք՝ ի մի շնորհս կատարման սըբոյն այ։ Այլ այս են կամք ամենեցուն սոն և ամ սբոց նր։

Օ՛ինակ փառաց և պատուոյ արժանի յամ սրբոց և յամ արարածոց։

Այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւուց ամէն։

առնուն զդրամ՝ երկին խոս
տացեալ աւետեացն քի։
Ո՛ի որ արասցէ ասէ եւ
ուսուսցէ, նա մեծ կոչես
ցի յարքայութեան երկնից ։
մտթ. 5. 19։ Ո՛ի սկսաւ ասէ
յն առնել և ուսուցանել
մինչև յօրն յորում համ
բարձաւ յերկինս։ գործ 1։
Իսկ որում հաճատացաւ
վերակացութիւն ժողովրդ
դոցն, և հեղգասցի ի ն
խնամեն և ի հոգևոր ու
սումն և ի խրատ, և ստուն
գանիցէ, կամ ոչ տացէ ըզ
մարմնաւոր պէտս կարօտե
լոց։ այլ ուտէ և ըմպէ ան
զգայաբար, Յանկարծակի
գայցէ իմն ի մահ յորում
աւուր ակն ոչ ունիցի ։
և հատուցանիցէ բանն այ
սուբ՝ էջ 4. 12 ը մէջ կըտ
րեացէ զնա։ յինքն առեալ
զչնորհան որ ի նմանէ։ և ըզ
վատթարսն ը անհաւատսն
դիցէ ի խաւարն արտա
քին և ի հուրն ։ ուր լաղ
աչացն է և կրճտել ատա
մանց։ մտթ. 24. 51։ Ո՛ի հա
ւատք ի լսելոյ են (ասէ
ձգտ առա

զգործս ձեր բարիս և փա
ռաւորեացեն զհայրն ձեր
երկնաւոր։ մտթ. 5. 16։
Լո՛ւծ դարձեալ երանէ ըզ
ծնեալ յորոց անուն օրհնի
ինքն տր և փառաւորի ։ ղուկ
6. 20։ Լո՛ւ վայ և եղուկ
զայնոսիկ վարկանիս, յորոց
անուն ոն հայհոյեացի ։
ղուկ 6. 20. 24։ հռոմ 2. 24։
Ո՛ի ոչք լինին քարոզք
ձշմարտութեան, ձշմար
տութիւն ինքնին յարդա
րէ զնա անմոլար գիտու
թեամբն ։ յովհ. 8. 32։
Լո՛ւ ած փառաւորէ զնա
յորժամ տեսանէ ի նոսա
բարեգործութեան ջանս։
Ո՛ի զոր նոքայն սրինկեն
և անուշանեն, ած ածէ
ցուցանէ և հաստատէ ա
ւետեաց կենացն ։ ի փառս
և ի պարծանս նոցա ի տիե
զերական ատենին ի յա
րութիւն որ ի մեռելոց։
Լո՛ւ կարասցեն ասել, ահա
մեք և մանկունք մեր ձըշ
մարտել ։ զորս ետուր մեզ
ած։ եսայ. 8. 18։ Լո՛ւ պատ
կեալ առաքինութեամբք՝

արդեամբք եղոյց վերահ-
ացի դուստրանն առ Ծերան
որ էին վերակացուք իս-
րայէլի զպատիժս պատու-
հասիցն։ գոն 13։45։ Որ և
՚ի գերոյ առիւծուցն ապ
րեցաւ։ 6։18։ մատնեալ
ոսկացն ՚իմաց։որ անդէն
՚ի նոսին դառնայր մանն
յառիւծուց անտի։ 6։24։
Եւ այնպես երևեալ երև
ճչմարտուի արդարոցն և
ամբարտաւանուի զրպար
տող չարացն։ Եւ այսպես
փառաւորի՛ ած զփառա-
ւորիչս իւր և զճչմարիտ
վերակացուս։ Որ և վերիս
մանկունսն արկին ՚ի հր
նոցն առ՚ի այրել։ վ՚ն առ
՚ի յաճ զհաւատսն ամբողջ
պահելոյ։ զի հրամանն ասէ
թագաւորին սասականայր և
հնոցն բորբոքեր առաւել։
և հուրն ոչ կարէր մերձ
նալ ՚ի սբան որք օրհնէին
զեր ած։ Եւ ՚ի ղեարսն
զորս գտանէր՝ այրեր զնո
սին հուրն։ Եւ այնու
ծանուցեալ լինէր արարիչն
արարածոց։ և թագաւորն

առաքէլն։) և լուր՝ ՚ի բա
նէն քո։ զի զնարդ հաճ
ատան զոր ոչն ուսան։ և
հայմ զնարդ աղաչեսցեն
զոր ոչն գիտեն։ հ— 10։17։
Եւ առ մարգարէն էզէ
կիէլ օրինակաւ առ վե
րակացուս ասէ, դէտ կա
ցուցի զքեզ։ զդուշացիր
անձինդ։ և զդուշացիր ժո
ղովրդեանդ։ և ասացես
ցանօրէնն եթէ մահու
մեռցիս։ Եթէ ոչ զղջաս
ցի և դարձցի խոստովա-
նութ յապաշխարութիւն,
մեռցի զմեղացն մահ։ և
դու ապրեցուիս զի զդու
հացուցեր յառաջագոյն։
Ապա եթէ զղջասցի եւ
դարձցի խոստովանութ
յապաշխարութի, կենդ
կեցցէ զարդար կեանն
ևմի՛ մեռցի զմեղացն մահ։
Ապա եթէ ոչ զդուշացու
ցեր նմա, նա՛ ի մեղս իւր
մեռցի ՚ի պատուհաս, և
զարիւն նր ՚ի ձեռաց քոց
խնդրեցից։ ասէ զայս ամե
նեցունց տէրն։ 3։17։
Եւ դանիէլ բանիւք և

ճշմարտութեան ողբանօք
լեալն մարտիցն զինուք
զարժմունան, ընդ սիա-
չելով զերկաքանչիւրոցն
դժնդակուն վարք իցեն,
յամի խելամտեալ ճանա-
անօրց և պղծոց և որ այլևս
հողոց և անխնայանդիւց,
հոլաց և անխնայանդիւց,
ղովրդոց։ Իսկ արհամար-
և զուշտն անձանց ժո-
բանին ճշմարտութեան,
արբանեակք եւ քարոզք
իւրեանց սրբուէք և առա-
քինասէր վարուքն եղեն
ունին։ հմմ 1։18։ Ոչք
տութիւնն անիրաւաբար
վն այնոցիկ ոչք զճշմար-
վերակացուս սբս անցաւ
առ պետրոս՝ ի տնէ առ ամ
Իսկ պատիժս սպառնալեց
պեալ յերկինս։ հմմ 10։18
զանհաւատս, եղիցին կա
զանսբս և զանիրաւս և
և զորս կապեացես յերկրի
եղիցի արձակեալ յերկինս,
արդարս ճշմարիտ հաւուց,
կեալն քո յերկրի սբս և
թահարեացեն։ Ոչք՝
րունք դժոխոց չնա մի՛ յաղ
ժողովուրդս այ։) և դէ

խոստովան լինէր այ զգ
մեղան իւր։ գոն 3։20։95։
Ոչ՝ զերեմիաս արկին՝ ի
գուբն՝ ի մահ։ յաղագս
յանդիմանելոյ զանիրաւն
և՝ ի դարձ ածելոյ։ զի ապ
րեացին՝ ի բարկութենէն
որ գալոցն էր՝ ի վերայ ժո
ղովրդեանն։ երէմ 30։6։
Որ և զգրեալ խրատան և
զմարգարէութիւնն այրե
ցին։ 36։23։ և ըստ արժա
նեացն ընկալան զհատու
ցումն մեղաց իւրեանց։
և մահանեցան՝ ի սուլ և՝ ի
սուր և՝ ի գերութի։ 39։
Ոչ՝ մարդարէն փառաւո
րեալ պատուհեցաւ՝ ի թա
գաւորէն եւ՝ ի մեծամե
ծացն։ 39։11։ և վերստին
նորոգեաց գրով զմարգա
րէութիւնն և զուղիղ խը
րատան։ 42։1։7։ Ոչ՝ ասաց,
անիծել որ գործէ զգործ
ան ծուլութ լինէ։ 48։10։
Ոչ՝ ուրն յաւետարանն
առ պետրոս ասաց, դու ես
վէմ։ և՝ ի վր այդր վիմի
շինեցից զեկեղեցի իմ սբ։
(այսինքն զհաւատացեալ

զաշակերտսեան Ճշմար-
զառաջնորդս եկեղեցւոյ
Տանուտէրը անուանեաց
զինեն։ Մաթ 13. 52։
դանձէ իւրմէ զնորն և
ասէ որն) նման է առն
տանուտեառն որ հանէ ի
(ասէ որն) նման է առն
տեալ արքայութեանն այ
ի՛ ամ դպիրը աշակերտ
տաստանքն Ճշմարիտ են։
փոյթ առնէին։ այլ այդ
և զհոգևոր շահիցն ան-
զշահս մարմնոյ առնուին,
էր ժողովրդեանն այ. որ
նու. յորոց վերակացու-
անտի։ Էզէկ 9. 4։
Այլ սկիզբն սատակման՝ ի քահանայից
ապրեսցին ի սատակմանէ
կատն առեալ ի նմանէ. զի
նուին, խնայել հրաման
և սրգան զալոց անօրէ-
ղովրդոց։ Հայց ասէ, որք
գարեկին ցուցած սատա-
կել զանիրաւան և ոչ ու-
մէք ողորմիլ. ծերոյն և
տղայոյն. կուսին և երիտա
սարդին. քահանայից և ժո

կամ սաստիւք. որով կարի
ցէ շահել զմեղապարտն։
Այլ զհեծանոցն ի ձեռին
ունելով. զի հողմով հո
գւոյն սրբոյ ընչելով որո
շեսցէ զցորեանն ի շտե
մարանս սբց, և զայրդն
պատրաստեսցէ ի նիւթ դե
հենին հրոյն։ մաթ 3. 12։
զի ոչ ասացաւ ընտրուիլ
ի մէջ բարւոյն և չարին։
Իսկ որք ի Ճշմարիտ վե
րակացուէն օտար են,
բարկութիւն այ ի վրայ նոց
պատրաստեալ կայ ի տնէ
ըստ բանի առաքելոյն. որք
զՃշմարտութիւնն անիրա
ւութիւնբ ունին և ոչ ըստ
աւետարանին քրս։ հմ 1. 18։
Ո՞վ ի արժանէ առաջնոր
դայ վերադոյն ըստ ար
դարութեբ օրինացն լինիլ
յամի հաճոյս այ։ Այլ ըզ
ժողովուրդն զգուշացու
ցանել Ճշմարիտ վարդա
պետութբ վասն իւրաքանչ
իւրոյն փրկութբ. զի մի՛
սպառնացել պատուհասն
ի վրայ հասանիցէ ի ձեռն
հրեշտակի չարի։ Այլ մար

Հշտիկս յետնոյ յետնոց ակն։ Նազօր տրուբն միշտ ընդ
Հնչել փութերեցուք զամե՛ն
յաղագս ապաշխարութեան։

Ո՛ վասն եթէ միով իւիք ինչ
ասէ գթիցես, եղեր ամօրի
նացն պարտկին։ յով 2, 10։

Ո՛ ի ձշմարտեալք հաւա
տով և սրբեալք ի խղճէ
չարեաց, միշտ մերձաւորք
լինցին մարմնոյ և արեան։
ի ներքինն մարդն ընկա՛
լեալ զքո։ որ լուսաւորէ
զքեզ անարատ և ամբիծ
երախտեօք սուրբ սիրոյն։
Հոգևոր եւ մարմնաւոր
դարմանօք յամենասուրբ
Հրջորդութենէն միշտ։
Ակ յրիմ քո յայտնեացի
կենդան մեր ասէ աՀքեան,
յայնժամ և դուք ընդ նմա
յայտնեացիք փառօք։ կղ։ 4
Ալ զի եղիցի մեզ ամէն որ
զգեցաք զքեզ, ձշմարտեալ
հաւատովք և առաքինա՛
սեր վարուք հաճոյանալ այ
և մերձենալ ի լոյսն անմա
ռոյց։ և պայծառանալ ի
փառացն քի յուսոյն մերոյ
ի տիեզերական առեղնին ի
յարուեն որ ի մեռելոց։
Ո՛ փութերեցուք զամե՛
նազօր տրուբն միշտ ընդ
Հշտիկս յետնոյ յետնոց ակն։

տուքեան աւանդիցն։ և
գանձք՝ զիմաստ սրտին։
որ ի Հնոյն և ի նորոյս ու
նի ստուգուքի։ և վայելե
ցուցանէ զմերձաւորս և
զՀեռաւորս բարի խորհր
դովք և բարի գործովք
և անարատ սրբութիք։
Ո՛ զբար գանձուցն ըզ
մրքերան արտաքս պեղէ։
մինչև ոչ ընտացեն նշխարք
բար գանձուց ի բարի ուս
մունան։ ընտրելով զաւան
ի վատթարէն։

Ո՛ նքեանք ասէ օրինակ ք
լինցին կացիւք և գնացիւք։
զի աշակերտեալքն յորդո
րեացին ի ձշմարիտ վարս
որք փառք են վարդապե
տաց։ գնալ ի ձանապարհս
արդարոց և խորհիլ ի պատ
ուիրանս նոն։ և առաջնոր
դել ի լուսաւոր վարդա
պետութե վարս և յարդա
րութիս աՀմ։ Ո՛ ի զամն
ժառանգորդս արասցէ ար
քայութեն այ։ գործակից լի
նիլ կենարար աւետրնակն
խրատուն։ և մի՛ իւիք զանց
առնել ձշմրտ աւանդիցն։

Ա՛սա Ձը

Նբաւ են խնամք բարերարին եւ անվերջ պարտեւք կենարարին. որ Տաստատեաց զօդս երկնից՝ ի փառս անունն իւրոյ սբց. և զմարդիկ յանարգութենէ նմա նպաստս՝ ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց. և ետ նմա իշխանութիւն՝ ի վերայ ամենայն երկրի արարածոց. և խոստացաւ զանպատում եղանուխն։ Օ՜ ի անձնիշխան կամս ստացան՝ ի՞նչ երկնաւոր զօրութիւնքն և երկրաւորքս որդիք մարդկան. զի Տաղորդ լեզին բարերար կամաց արարչին. խորհիլ միշտ զբարին եւ առնել՝ ի կամարար մտաց ըստ բարւոյ կամացն այ. զի շահեսցին զօգտակարն

անձանց։ Այլ ետ դաստիարակս երկուս. զաւետիսն և զսպառնալիս։ Այլ վարդապետս յօրինեաց զկնի գևորսն խրատուն կենաց. յիւրմէ կանուխ դիտութենէն ծածկեալ յանձն իշխան կամն բարեօքս։ Այլ զի որ զաւազդեանն հնազանդեաց մտերիմ հայեանութեանն՝ ի կամս ան, փառաւք պսակեսցի։ Իսկ արհամարհօղն և անհնազանդն և ապստամբեն՝ ի ճշմարտութեանն՝ պարտաւորեալ պատուհասեսցի։ Այլ արարիչն բարերար կամաւք ոչ եթէ հայեաւակ ինչ էր իբրև կայնութիւն գիտութեանն, այլ հայեան իսկ նախախնամական սիրովն առ՝ ի հաստատուն կալ՝ ի բարիսն։ Այլ զայս ոմն խոստացեալ աւետեացն արդարոցն յուշ առնէ միշտ. այլ և զպատիժս արհամարհողացն և անհնազանդիցն՝ ի հոգևոր օրինացն։ Օ՜ ի զայմ զմիտս զգուշացուսցէ՝ ի հնազանդութիւն

և յարդարութիւ ըստ Ճշմար
տութեան աւետարանին։
Օ՜ ի մեղք՝ նոյ ոչ տիրեն.
զի չեն ընդ օրինօք. այլ
ընդ շնորհօք։ հմմ 6։14։
Օ՜ ի այլ պարզևք՝ ի տունէ
են և այլ պատիւ և փառք
որ առաքինութիւնքն և քա
ջութեամբն են շահեալ.
և այլ է որ՝ ի դիւտից վայե
լէ՝ ի խոնարհութիւն պատ
կառանաց զգաստացեալ.
և այլ է որ՝ ի հանդէս առա
քինութեան մրցին ըստ հար
կաց տիրանացն անձանց։
զի զամենայն բարութիւս
զերկրաւորս և զերկինա
ւորս որ փառօք է և պար
ծանօք՝ վայելեսցեն՝ ի
բարի տուողէն։

Պոյնպէս է իմանալ և վե
հերշտկաց և դիւցազ, և
արդարոց և մեղաւորաց։
զի նախ ընտրութիւ լինի
՝ի մէջ քաջացն և վատացն,
և ապա ըստ իւրաքանչիւր
արժանաւորութեանց զՀա
տուցումն առնէ ըն արդար
դատաւորութեն իւրում։
Օ՜ ի քաջացն ոմն պարտս

պատուիրանին. զի մի՛ զըր
կեսցին՝ ի վարձուցն Հա
տուցմանն. այլ յորդորես
ցին յօգուտկարան։ Ոակայն
ոչ բառնայ զանձնիշխան
կամըն. թէպէտ և յառա
ջադիմէ։ Որպ առ մանկ
կունան խաՀակայ. մինչ
դեռ յորովայնի մօրն էին՝
ընտրութիւս առնէ։ զյա
կոբ սիրէ որ բարի բացա
յայտի. և զեսաւ ատէ որ
ջար երևիւր։ հմմ 9։10։
Այթէ այդ այդպիսի է,
զիարդ ջարն ասէն յառա
ջադայի և ոչ բարին միշտ
յառաջադայի։ Այթէ այդ
այդպէս էր, բառնայր էուի
անձնիշխան կամացն. և կո
րընչէր ընտրութի արդա
րոց. զկնի լինելոյն քաջին
յաղագս Հանդիսից՝ ի սա
կացն փոյց։ Օ՜ ի արքայու
թին երկնից (ասէ տէրն)
աՀաւ է, և բառնալ յափըշ
տակեն զնա։ ղուկ 16։16։
Օ՜ ի առաքինասէր վա
րուք մեռեալքն մեղայ՝
փոխին որպ՝ ի մեռելոց՝ ի
կենդանիս՝ ի սրբութիւն

տայ զպատիւն. և վաստացն
ողորմութիւն ոչ պարգևա
ւինչ շնորհէ։ Օ՜ի զօրէնս
որոյ բռնս եդ՝ ի փորձ. և
նովաւ առնէ զընտրութիւն
՝ի վեր և՝ի վայր. և ըստ
արժանեացն տայ զպատիժս
և զպատիւս արդարոց և
մեղաւորաց։ Խոս 3.6։

Օ՜ի հոգևոր օրէնքն կեն
դանարար են. զարդարա
սէրսն առաւել ունին՝ի
բարի գործն. և զպղերգան
դարձուցանեն յառաքի
նութի սպառնալեօք պա
տուհասից, և փառացն
ցանկացօղս առնեն։

Աստի հանդէպ լաւութե
կենացն նորոգին. և պատ
կեալ քաջութեամբ ըստ
յաջողելոյն այ, յաւետիս
արդարոցն մնանեն։

Արդարքն են որ զարմինն
և զնրաւն առնեն. և ժա
ռանգաւոր լինին վերին
կոչմանն որ՝ի կեանն տա
նի։ զի ըստ միոյ միոյ առա
քինութեաց՝ են և պսակքն
փառաց և գովութիւնքն
որ յօրինին՝ի նանէ։

Ձեղ զնա

Օ՜ի բազմապատիկք են
չանք ձգնաւորաց. որք ըզ
բազմաշահ օգուտսն ժո
ղովեն խրատու կենարար
օրինացն քո. զի ամ ձմեռ
տուքէ եղեցի ոչ որդիս
լուսոյ Հօրն երկնաւորի,
և ժառանգակից քո։

Որ իւր մտերիմ վաստա
կօքն էառ զմեծութիւն
անբաւ բարութեցն և պատ
ուոյն և փառացն. և ար
քայութեանն երկնից եղև
ժառանգաւոր։ Օ՜ի եկա
մուտ եղև անչնազանդու
՝ի կամացն և ոչ՝ի հարկէ
հանդերձ ամ դժնդակու
թեաք. և փշալից արար զամ
անդս մռայց և անդամոյ։

Ընդ զմռաւորքս և զբանա
ւորքս լռոյց բռնաւոք ձա
րութեն և անոտի խաբէու
թեքն բանսարկուին։ Մատ
13.27։ Ա՜ի այսորիկ՝ի մը
շակութի կացոյց զորդիան
ստուգութեն. զի բազում
ձգնաւորակն հանդիսիք
քաղեսցեն զորսմն ցանկու
թեան՝ի մտաց և՝ի մարմ
նոց զբոյս վնասակարս։

Ո՛ խաբէութիւն, զաւուէ, և զամ չար ցանկութիւնս հանդերձ ամ չար վնասս կարօք երևելօք և աներ ևութիւք առ չարն հաս կամուռեք։ Ա՛յլ մարտ պա տերազմի քաջացն ոչ միա դիմի, այլ բազմադիմի է։

Ա՛խ՝ զիմի՛ հաղորդեսցի բանից խաբէից. ողբա նաց և պատրանաց. որ ըզ միոս և զանդամս շարժէ՛ ի վնասակար աղտեղի ցանկութիւնս։

Ա՛ղերսիմ՝ զի մի՛ անկցի ի բուռն ամբարտաւա նութիւն և անափառութիւն. որ փակէ զմարմին և զհո գի՝ ներքոյ կորստեան անհնարին չարեաքն։

Ա՛ղերսիմ՝ զանհամբերուն և զաստուածանութեան և զայլանդակուն զշարժմունն չիջուցանել. ընդ նմին և զբարկուն և զչան դիմուն և զստահակութիւն անձել խոնարհ սրտիւ։

Ո՛ղորմիմ՝ շռայլութեան և որկորատուն զհետ շղթ ջիլն՝ շեղջակուտեալ ցան

կութիւք գիճութիւն, 2 ոխ 3·6, ածային ցանկութիւնն և պարկեշտութիւնն ազատա նալ։ Ա՛նդնմին և զամ չո փութիս և զդառնզութիս յանձնէ ընկենուլ. և զա մենայն անօգուտս որ ա լէկոծեն զմիտս և զզգայու թիս՝ յանձնէ՛ ի բաց թօ թափել բարի յուսով։

Ի՛նգերդ՝ ոչ վհատիլ և ոչ մոլորիլ յերախտաւոր բարերար տեսչութէն. որ հեռացուցանէ յերա նութենէն, և՛ի մըթագին ափշուի ընկենու, ըստե րիւրեալ՛ ի ճանապարհէն արդարութէ որ տանի յօ թևանս հանգստեան։

Ե՛ղերդիմ՝ երդմնահա րութէ և յափշտակութէ զրկանաց. որ արկանէ յա մթն և՛ ի տոյժ և՛ իսուգնա սպառնալեօք. որ առանց պատասխանւոյ դատաս տանն եթէ ոչ զգաստասցի՛ ի նոցանէ։

Ա՛օթներորդ՝ որ զսրտմ տուի բարկութէ շար ժէ և խռովեալ պղտորի՛ զմեր

Ա. յս են բոյսք չարութե.
որ ժիր միաբք քաղհան
առնեն և զբարի բոյսն սր
նուազանեն ուռոդմամբ շր
նորհալից արտասուաց և
առաքինասէր վարուք։

Ա՛ն յայտնի է մարդն և
յաղթուի քաջացն և ա
ռաքինեցն. որք վհայք են
ձշմարտուե, և կենդանի
մարտիրոսք սիրեցեալ Քրիստ
Ո՛ի սպանին զքրիստոնին
արդարուե. և՝ինորդումն
կենաց որ՝ի քո տուեալ
եղեն՝ կեցին. և յոյս նոցա
հաստատեալ կայ ընդ քեզ։

Ա՛շմարտեալք հաւատովք
և հանդիսիւք առաքինու
թե. ՚ի լսատգնան միշտ
կելով զօրուք հօր ամենա
կալի և օգնուք որդուոյն
բարերարի և շնորհօք ս
մեռնասուրբ հոգւոյն միոյ
ածուքեն որ ապաւէն է
ամ յուսացելոց իւրոց։

Ա՛ռաջին և նախ քզամ՝
ձշմարիտ հաւատոցն հաս
տատուքիւն որ՚ի հայր և
յորդի և՚ի հոգին սուրբ՝
սուրբ սիրով և յուսով։

զմերձաւորսն ՚ի փորձանս
խորհրդոց և բանից և գոր
ծոց. եթէ ոչ յաղթահա
րեսցի հեզութեամբն, ար
կանէ ՚ի պարտիս յահիսե
նից պատժոցն։

Ա՛ւգեղդ՝ ոխութիւն և
նախանձ և ատելուի.
որ եթէ ո՛չ ազատեսցի
յայտոցիկ չարեաց, մահ ան
ձինն և այլոց ստանայ։
Ո՛՚ի քինայ եւ՚ զչարի ՚ի
խորհուրդս սիղեղաւորս.
և զքոյնս դառնութե հե
ղու յորս առեն։

Ա՛ննեղդ՝ որ զանհաւա
տութեան և զծուլութե
զարմացս լսէ. որ մտքերք
են չարեաց. և պատճառք
անզեղջ կորստեան. և գը
րունք մահու՝ հոգւոյ
և մարմնոյ։

Տ՛անեղդ՝ որ անխարէբ և
յամբարշտութիս և՚իգար
շելի սխտս և յամ անօրէ
նութիս. որ եթէ ոչ զգաս
տացի յահ և յերկիւղ
ան զղջմամբ, կորիցէ զյս
էհտեռնական կորուստն։

Ո՛վ Հոգեւոր, որ զՀայր անեղական
եւ զՔրիստոս ամենայն ինչ արարիչ
եւ զՀոգի սրբութեան ամենայնի
տիրական ճանաչես, եւ ի մեզ
բնակեալ զգաս, եւ զմեզ ի
Հոգւոյն Աստուծոյ ընդունիս
եւ զանձինս մեր ի տաճար
Հոգւոյն սրբոյ կազմես, եւ
զամենայն ինչ որ ի մեզ է
ի ծառայութիւն Հոգւոյն
սրբոյ կատարես, եւ զմեզ
ի Հոգւոյն սրբոյ ծառայս
կոչես, եւ զամենայն ինչ
որ ի մեզ է ի ծառայութիւն
Հոգւոյն սրբոյ կատարես,
եւ զմեզ ի Հոգւոյն սրբոյ
ծառայս կոչես, եւ զամենայն
ինչ

Ի խոստացել բարին Տ֊ն
Ի յարկան յաւիտենից։
Ի հանգիստն որ պատրաս
տեալ է ի փրկչէն մերմէ ի
Յիսուսէ Քրիստոս։

Տանեըդ, քի փրկական
պատարագին լինիլ խոր֊
հրդածու և խորհրդակից
ըստ արժանաւորութեան
մաքրման հաղորդելով։
աղօթանուէր պաղատանօք
և շնորհալից արտասուօք
և ջերմեռանդն հոգւոյն
եռացմամբ սուրբ սիրոյն
առ լցեալ ի քս, ընդ երկ
նային մերձիլ առ ած և
անոխ լուսաւորել զհոգի
և զմարմին, և բուռն հար
կանել զկենացն յաւիտենից։
Ի՛ զերկնայինն միշտ խո
կալ։ և զերկրաւորս ար֊
համարհել։ Խորհրդակից
և գործակից ունիլ միշտ
զամենազօր սրուքիւնն։
և մտերիմ կամօք զանձն
անշարժ ունիլ ի Ճշմարիտ
վարս և յուղիղ հաւատս։
Արդարատուր սէր սիրովն
յառաջանալ ի բարիս, և
զայլսն ի նոյն յորդորել
ի խոստացել բարիան Տ֊

Ա֊ննեըդ՝ պարկեշտու֊
և համեստու֊ բարեմտի
տեալ ըստ ամ առաքինո֊
դական խրատուն փրկուե
և կենդանարար, հասանիլ
ի դուռն կենաց և մըտա֊

Ա֊օթներդ, սրբուի և
զգուշութիւն և պահ֊
պանուի ամ առաքինեց։
արթուն եւ զուարթուն
կալ յամ գաղտնաձիգ նե
տից չարին։ որով ըսպան
զանմեղս ի մեզս։ ի յա֊
մենայնի ամրացիլ և յաղ
թեալ նր խորամանկին,
առցուք զպսակն ան֊
եղծութեան։

Ա֊ւթերդ, լինիլ խոնարհ
սրտիւ։ և հեզ բարուք և
խաղաղարար առ ամենեան
առ մերձաւորս և հեռաց
ւորս։ նմանեալ քի հեզին
և խոնարհին և խաղաղա֊
րարին։ Ոյեցեալք յա֊
ռաջնորդն կենաց, Եփ 12։
2։ գ֊րթ 3։ 15, զհեռ երթի
ցուք նորա , և գոցուք
զանտի հանգիստն ի խո֊
նարհ և ի հեզ և ի խաղա֊
զարար սիրոյն։

Ո՜ր ինչ ասէք ՚ի սիրտս
ձեր, յանկողինս ձեր զղղ
ջացարուք ասէ մրմրէն։
և մատուցէք պատարագս
արդարութեան և յուսա
ցարուք ՚ի Տէր որ արդա
րացուցանէ եւ փա
ռաւորէ։
Ո՜վ ՚ի փառաւորք են ՚ի
վարդապետաց որք առնեն
զայս եւ ուսուցանեն ՚ի
նոյն ինքն ՚ի Տ՚այր և ՚ի Աղդին
և՚ի Հոգին սուրբ։
Աղում փառք յաւիտեանս
յաւիտենից
ամէն։

սանիլ։ Ա՚յս է քաջաց և առաքինեաց Հանդէպ որ ՚ի վերին կեանան տանի։ և լսեն յամենայն ժողովուրդ և հաւատարիմք, որովհետև ՚ի սակաւուդ հաւատարիմ եղէք յերկրի աստ՚ ՚ի վերայ բազմաց կացուցից զձեզ ՚ի միանձնաւոր կեանան։ եկայք մտէ՚ք յուրախութի՛ն ձերոյ յանվախճան ուրախութիւնան որ պատրաստեցաւ ձեզ։ Մտթ 25։ 34։ Ա՚յսպիսի իրը բատու լինիլ աշակերտ և խորհրդակից։ և մերկանալ զզբօսանս աշխարհիս եւ զհոգս սրնոտիս։ և զեր նուլ զհոգևոր ազատութեն զլուսաւոր զգեստն։ որ յառաքինութէ կազմի անհամեմատ լուսով։

Ա՚ն հանապազօր քննող լինիլ խորհրդոց և բանից և գործոց։ որ եթէ ըստուգանեալ լիցէ, ուղղեսցէ ՚ի լաւագոյն իրաց տուն ածցէ։ Ա՚յլ ի գրոց ՚ի ձեռն զղջման։

Ա՛ստ Ձեր

Եւ են յար՝ դանք հրամա՝ նաց և անբաւ՝ ընորհք բարե՝ րարին այ. զի զորս յառ՝ ջանաչէր՝ զնոսին և կոչեց՝ ի յոյն կենաց անվախճա նից. և արդարացոյց և փա ռաւոր արար։ հմ 8.29։ Որ հաւատով և երկիւղիւ պահեցին զպատուիրանս նր. և հնազանդեցան ընդ ամենայնում նր սիրով նր. և ընկալան զբանն կենաց յանձինս իւրեանց. և ե՝ղեն պտղաբերք և աճե՝ ցուանք առաքինութեն վաս տակօք. որոյ վարձքն կան և մնան ի հանդերձեալ կեանան։ Իսկ ծուլքն և անհնազանդքին որք արհա մարհեցին զբանն ճշմար՝ տութեան և խափանեցին զպատուէն արդարութեան և ընկալան զբարեաչար սեր մանս ի թշնամւոյն և ե՝ղեն հեռաւորք ի ճշմար՝ տութենէ ամանդքին և ի իւնա մակալ սիրոյն, մնլորեալք յուղիղ ճանապարհացն, և կատարածն ի կորուստն վիճին։ Սակայն բարերարին այ բարերար իւնամքն ոչ անտես առնէ որք դառ՝ նան առնայ. բանայ զդր բունս ողորմութեն ընորհաց և ընդունի դթութեամբ երախտաւոր սբ սիրոյն. և յանձանձէ զապաւինեալն ի՝նր դթութենն՝ յհետեւն ճշմարիտ խոստովանութե։ Եւ որ խոնարհեալ և բեկեալ սրտիւք ի զղջումն սրդաւորի, դթայ ի նա և ողորմի և այցելու լինի փրկչին։ Օ ի զծածկեալ մաղձն դառնութե իւց փսխեաց. և եցոյց եթէ զմեզս առեցի և անարդե ցի և զօրէնս քո սիրեցի. զառաղջութե և զսբքութե և զարդարութեան։ Եւ զառանգանութե ցա՝ ւոյն ի համարդասէր բժշկէն

զառողջուե դեղս ընկալցի
զարդարութեան վարս ։
Ընդեմ մեղացն և դժնդուկ
ցաւոցն զոր ունիմք ։
Ո՛վ ամենակալ Տէր մի՛ և անկցի՛ ի
նոյնն և այլ ո՛չ ևս գտցէ
զմարդասէրդ բժիշկին ։
Ո՛վ կոչէ մեզ բանն
ան ըզծանրաբեռնեալսն
խոստովանութեամբ յապաշխա-
րութիւն ։ զնահատութեան մե-
ղաց՝ ի լոյն արդարութե-
ան ։ և զմոլորեալսն՝ ի գիտութիւն
ճշմարտութե ։ և զվերիպեալսն
ի ճանապարհացն արդա-
րութե՝ ածել յուղղութիւն
և ըզմահաբերս վարս՝ ի
կեանս վերստին նորոգել
խոստովանութե, և լուծանել
զամ խարդախութիւն սատա-
նայի ։ Ո՛վ ի զամ մեզ կամի
զի կեցցեն (ասէ առքէն)
և ի գիտութիւն ճշմարտութե
հասցեն ամենապիւտ սի
րոյն տեսչութեանն ։ 1 Տիմ 2 ։ 4
Ո՛վ ի խոստովանութիւն (ասէ
մարգարէն) մեծ վայելչու
թիւն է առաջի նոյ և քահա
նայից նորա ։ սաղ 95 ։ 9
Ո՛վ ասացի ասէ թէ պատ

ւիշտ պահօք և մեծ ապա
ղաւթիւք և տրամութ և
ժամանակօն ։ Ընդադար
զանձնն յապաշխարութե
լինիլ զմեղան ։ և արտաս
ուաց ընդնարան առնել
ի զվերան բանայ և ըզ
ցաւան յայտնէ ։ և զդեղն
բժշկութե՝ ի վերայ ածէ
զղջմամբ ։ զապաշխարութին
եռանդմամբ հոգւոյն՝ ի
հանապազորդ արտասու
լից աղօթիցն անդադար ի
տուէ և՝ ի դիշերի՝ և ողորմ
կերպարանս ստանալով ։
Ա՛նդադար զմարմինն պա
հօք ։ զի զայծ ի գութ խո
նարհեցուսցէ ըզմանանամ
նորհեցուսցէ ըզմանանամ
մեղացն ։ Ո՛վ ի ապաշխա
րուի ո՛չ միով ինչիք յորդի
այլ բազում իրօք շինի ։
եւ հասակ արդարութեն
կանգնի անկեալն և ա՛ն
երեան ։
Ո՛վ ի նախ և առջինն պատ
ճ զղջանալ և խոստովան
լինիլ զմեղան ։ և արտաս
ուաց ընդնարան առնել
զանձնն յապաշխարութե
ժամանակօն ։ Ընդադար
աղօթիւք և տրամութ և

կարեօք և ցանկութեբ։
գալաթ 5։24։
Ա եգերորդ՝ ի տունէ և ի դիշերի հոգալ վասն փըր
կութեբ անձին։ եթէ ուրպ
կարասցէ լուծանել զը
մեղան, և ապրիլ ի բարկու
թենէն որ գալոցն է ի վը
անապաշխարողաց։
Ը օթնեերդ՝ վնմ՝ մոռասցի
զբեկուամն անձին իւրոյ
եւ պղերգասցի ի բարե
պաշտութեան ձգանցն և
դարձցի ի նոյն վնասն և
վերստին դարձեալ ոչ կա
րասցէ բժշկիլ։
Ո ւթերդ՝ զի առողջացեալ
և զգաստացեալ և սրբեալ
իմասցի զներքին մարդն
և զարտաքինն յիշատակ
խոստացեալ աւետեացն
ստոյգ ապաշխարողաց։
Ի ննեերդ՝ առնել զամ
հնգամայեալն արտաբեալ
ըստ հոգևոր օրինացն և
ըստ աւետարանին քր։ ղու։
17։10։ և ասկն ունիլ վերըս
տին նորոգմանն և քաւութ
պատարագին։
Տ ասներդ, առաւելուլ
բձզ յամ
շաբանօք սրգալ հանդիպ
զյանցանս գործեցեալ։
Ա րկրորդ՝ զի ատեացէ ըզ
մեղան և զգործակիցան
մեղաց ըստ ամ վնասուցն։
և կշտամբել զմիտան եւ
զզգայուքիան որք ի չարն
հակամիտեցին և ոչ պա
հեցին զհոգևոր օրէնսն
որ նոցա աւանդեցաւ յա
րտչէն։ 2 պետ 2։21։
Ե րրորդ՝ սիրել զարդարս
և զառաքինիս։ և գործա
կիցս իւր առնել զնս աղօ
թիւք առաջ։ և յամենայն
գործս բարութեան յոր
դորիչս ի ձշմարտութեան
աւանդն կարգաց։
Չ որրորդ՝ ի յանցաւորաց
ատել խորշիլ մտօք և բա
նիւ և ամօթով և տեսչու
թեն պատկառաւ։ լաւ հա
մարելով զնեղուիս կրել
ընդ արդարս, քան զհանդ
գիստ ընդ անիրաւս։
Ի նգերդ՝ յահ և յերկիւղ
սն կրթիլ և զձգողել ի
մտաց զօր վախճանին այլև
զպատիժս մեղաւորացն։
և մեռուցանել զանդամս

պիտոյ են պալատանք որ դարուբ։ Ա՛ան այսորիկ զանձնեն , կարօտանայ բը ժշկի որ զիջուցանէ զվը տանդն դեղով ամէնբ յառողջուի։ Ա՛ յսպիսի է և դեղով ապաշխարութե զհարուածս ցանկութե և զաղտեղի յիշատակս՝ ջերմ եռանդն արտասուօք լուա նալ զմեղս և բժշկել անո արատ սրբութեամբ ։

Օ՛ի արտասուաց դրունք են վիշտք նեղութեց եւ ախտ ինչ ցաւք վնասուց. կսկիծ հիւց. տագնապք. վրէպք օդոյ. պատհարք թշնաւորուեց. վտանգք ի բռնաւորաց. տնանկութի յանկարծահաս. կորստեն սիրելեաց ցաւք. և պէս պէ դժնդակք անընդհատ լինք. և որ այլ ինչ ասին նըման նեաւ։ Ասկ հոգւոյն շարժ մունք յայսոյն չարութե՝ յափշտակեալ յանխափար ցանկութիս, վշտացուցանեն զմիտս ի դըժնդակ խոր հուրդս ապախտաւորս . որ ոչ ունի զկայանս ար դարուբ։ Ա՛ան այսորիկ պիտոյ են պալատանք որ զանձնեն , կարօտանայ բը ժշկի որ զիջուցանէ զվը տանդն դեղով ամէնբ յառողջուի։ Ա՛ յսպիսի է և դեղով ապաշխարութե զհարուածս ցանկութե և զաղտեղի յիշատակս՝ ջերմ եռանդն արտասուօք լուա նալ զմեղս և բժշկել անո արատ սրբութեամբ ։

Օ՛ի արտասուաց դրունք են վիշտք նեղութեց եւ ախտ ինչ ցաւք վնասուց. կսկիծ հիւց. տագնապք. վրէպք օդոյ. պատհարք թշնաւորուեց. վտանգք ի բռնաւորաց. տնանկութի յանկարծահաս. կորստեն սիրելեաց ցաւք. և պէս պէ դժնդակք անընդհատ լինք. և որ այլ ինչ ասին նըման նեաւ։ Ասկ հոգւոյն շարժ մունք յայսոյն չարութե՝ յափշտակեալ յանխափար ցանկութիս, վշտացուցանեն զմիտս ի դըժնդակ խոր հուրդս ապախտաւորս . որ ոչ ունի զկայանս ար

յամ բարեգործութիւնս երևելի փառօք և աներև ութիւք. և զապախս մեղացն ջնջել զձիւոյ և զմարմնոյ. և յաղթօղ երևիլ ի հան դիսի ապաշխարութե ։

Օ՛ի կարասցէ համարձա կիլ ի մեղսաքաւիչ խոր հուրդն տրունական. և լի նիլ խորհրդակից և մարմ նակից և կցորդ անճառե լեացն ։ Ա՛ն յայամ հետ զվերինն խորհիլ ուր քո նստի և սուրբք ընդ նմա առհասարէայ ուրախու թեամբ. ՚ղ ՟ւ ։

Ա՛ն ստոյգ խոստովանօղք և ապաշխարօղք՝ ապա տեաւք լինին փրկաբէտ մարմնով և արեամբն քի. զի նահ յոյս մեր և առիթ քաւութե. և նովաւ լինի ազատուի և մուտ յուրա խութին և՛ի ժառանգու թին արդարոց. երախտեօք քի սբ սիրոյն որ արդա րացուցանէ զմեզ առ

Թէ ապաշխարեայքն ։

Օ՛ի ոչ սուրն որ Հատա նէ զմարմինն և վտանգէ

Ա՚ՂՈՏԱՍՈՒՔ՝ ԱՐԲՈՒՑԱՆԵՆ
ՀԱՀԱՒՈՐ ՕԳՈՒԻՑ ՍԻՐՈՎՆ.
ԶԶԱՅՈՒՆ Ի ԶԱՍՈՒՆ
ՈՐՊԷՍ Ի ՔՆոյ. ԵՒ ՎԱՌԵՆ
ՅԱՒԻՇՈՒԹԻՆ ՄԵՂԱՑ
ՄԻՍՈ ԱՌ ԱՃ. ԵՒ ՁԱՐԹՈՒ
ՀԱՆԵՆ ՀԱՒԱՏՔ ՄԵՂԱՑ
ՇԱՐԺԵՆ ԸՂ
ԹԱՐՈՒԹԻՒՆՆ.

Ա՚ՂՈՏԱՍՈՒՔ՝ ՇԱՐԺԵՆ ԸՂ
ՀԱՐՒՆԱԾՆ ԱՐԲԵՆ ԵՒ ՈՂ
ՋԱՑՈՒՑԱՆԵՆ. ԵՒ ՁԼՈՏԱՆՆ
Ի ԲԱՑ ԸՆԿԵՆՈՒՆ Ի ՄՈՏԱՑՆ
ԵՒ Ի ՁԳԱՅՈՒԹԵՑ. ԵՒ ԼԻՆԻՆ
ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԵԱՒ ՆԱԽԱՀԱՆԱ
ՄԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ ՓՐԿԷԻՆ. ԵՒ
ԱՌՆՈՒՆ ՅՈՒՍՈՎ ԶՄԻՍ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ.

Ա՚ՂՈՏԱՍՈՒՔ՝ ԸՂ ՄԵՂԱՑՆ
ՀԱՐՒՆԱԾՆ ԱՐԲԵՆ ԵՒ ՈՂ
ՋԱՑՈՒՑԱՆԵՆ. ԶԼՈՏԱՆՆ
Ի ԲԱՑ ԸՆԿԵՆՈՒՆ Ի ՄՈՏԱՑՆ
ԵՒ Ի ՁԳԱՅՈՒԹԵՑ. ԵՒ ԼԻՆԻՆ
ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԵԱՒ ՆԱԽԱՀԱՆԱ
ՄԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ ՓՐԿԷԻՆ. ԵՒ
ԱՌՆՈՒՆ ՅՈՒՍՈՎ ԶՄԻՍ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ.

Ա՚ՂՈՏԱՍՈՒՔ՝ ԱՐԲՈՒՑԱՆԵՆ
ՀԱՀԱՒՈՐ ՕԳՈՒԻՑ ՍԻՐՈՎՆ.
ԶԶԱՅՈՒՆ Ի ԶԱՍՈՒՆ
ՈՐՊԷՍ Ի ՔՆոյ. ԵՒ ՎԱՌԵՆ
ՅԱՒԻՇՈՒԹԻՆ ՄԵՂԱՑ
ՄԻՍՈ ԱՌ ԱՃ. ԵՒ ՁԱՐԹՈՒ
ՀԱՆԵՆ ՀԱՒԱՏՔ ՄԵՂԱՑ
ՇԱՐԺԵՆ ԸՂ
Թ

և ընդունի փոխանակ բա
րեացն զչարն։ Ո՛ արհա
մարհութիւն, զամբարտաւա
նութիւն, զապիրատութիւն,
զյամառութիւնն, զնախա
տութիւն, զագահութիւնն,
զորկորստութիւն, զգանկութիւն,
և որ այլ ևս են մուտք ա
րկին։ Եւ որ յայսոսիկ ըմ
բռնեալ է՝ դըժուարաւ
բժշկի։ Այլ ո՛չ ան յոյս
առնէ մարդասիրութեան
բանն որ ղՀոգեան և զան
ի հնազանդութիւն օրինացն
աստիճն այ, և ընդ դէմ ա
փեն զուղղութիւնն։

Անհրաժեշտ զերաշխատ.
անսրբութիւն զսրբութիւնն.
ամբարտաւանութիւն զխո
նարհութիւն. բարկութիւն
զհեզութիւն. որովայնամոլ
լութիւն զպարկեշտութիւն.
հեղգութիւն զանդուլթիւն.
ատելութիւն զճշմարտութիւն միշտ
անհնազանդութիւն զինաղն
դութիւն. ագահութիւն զբա
փաւորութիւն. կեղծաւո
րութիւն զպարզամտութիւն.
երդմնահարութիւն զբերդ
նութիւն. մախանաձն զբարե

զՀոգեւոր ըմպելին ի խը
նամն աբ սիրոյն. ի գութ
յիշատակաց բարերարին
տեսչութեամբ քաղցր կամաց.
ի՛ինորհալից աղբերէն բըղ
խեալ յաղատուն ի՛լիկեն
դանութի յուսոյն յաւի
տենից։ Ա՛ յոչափ շահ
օգտից լինին ի զղջմանէ
արտասուաց. որ շարժեն
ըզ բարս Հոսանուտս ի
գիւտս փրկութեան և՛ի
պահպանուի այ կամացն.
և զիտան ամիսիեն ի՛ հա
ճոյան այ։ Ա՛ որք յայտ
ցանէ շահք բարեաց,
այսքան առաւել ի ծու
լութ և յարհամարհանաց
զարտասր որ ի խորութէ
սրտի յառաջագայի՝ և՛ի
պղերգութէ դժնդակացն՝
լինին մուտք ի չարին ազդ
մանէ. և շարժեն զմիտան
և զանդամն յանխափր էա
րիս. և ելք զղջման և ար
տասուաց ի ծուլութենէ
և՛ի խստացեալ ամբարտա
նան սրտէ. որ քամահէ ըզ
զեղջ հնորհաց և ո՛չ Հոգայ
վասն այնր որ գրկեցաւն.

մուԹիւն դարձուցանէ
և բարի շարժմամբ յողո-
վանգեալն արտասուօք
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
ընտրեալ մաքրմանն
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժանաւորում մաքրմանն
զանոխակալուԹիւն խաղաղու-
զջայզրուԹիւն։ առեալուեն
ըստ բազում ողորմուԹեն
զջայն ալ ահիւ ան։ յիշա-
ղՃոյն ալ ահիւ ան։ յիշա-
ոակօք անվրէպ գիտուեն
ալ։ Համարս առնելոյ ար
դար դատաւորին յանուն

դատաստանին։ յորում
ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըստ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըզ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

դատաստանին։ յորում
ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըզ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

ղաջղրուԹի։ առելուեն
զանոխակալուԹի։ խաղաղու-
զջայզրուԹի։ առելուեն
ղջայն ալ ահիւ ան։ յիշա-
ոակօք անվրէպ գիտուեն
ալ։ Համարս առնելոյ ար
դար դատաւորին յանուն
դատաստանին։ յորում
ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըզ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

զջայն ալ ահիւ ան։ յիշա-
ոակօք անվրէպ գիտուեն
ալ։ Համարս առնելոյ ար
դար դատաւորին յանուն
դատաստանին։ յորում
ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըզ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

և այլոց քարոզել զՃըշ
մարտուԹիւնն։

Այ՛ Տէ ստոյգ աՃանդիցն
դէմք ապաշխարուԹեան։
ամ որ ինչ հակառակ է մե
ղացն՝ առնել զարդարու
ԹիւնանՏամ որ երեւին և
որ ոչն երեւին։ ի՛ խորհրդա
մտերիմն ի յիշատակ աՃ
եառեացն ստոյգ ապաշխա
րողաց ։ և սպառնալեացն
անապաշխարողաց յամենե
ցունց ունէն։ Այսոսիկ
պարտ է զգուշանալ և՛ի
պատրաստի ունել ըզ հա
ւատ ամէն։ Համարս առնելոյ ար
դար դատաւորին յանուն
դատաստանին։ յորում
ոչ ինչ ծած-կի՛ ի խորհուրդ
դուց՛ ի բանից և՛ ի գործոց։
Օ՛ ի ընտրեալք են առա
քինեացն և պղերգացն։
Հաւատացելոցն և անհա
ւատիցն։ և ըստ արժանեացն
հատուցմունք։ Այն երա
նելիք յաղԹողացն են։
որք մարտեան ընդեմ մե
ղացն եւ հակառակորդին
և յաղԹեցին։ և պսակեալք
փառաւորին։ Այս ոչք
ստոյգ ապաշխարեցին ըզ
վնաս իւրեանց։ Իսկ ա
հաւոր սպառնալիք տան
Ջանացն պաշարեն զանի
րան և զամբարիշտան՛ի
տոչորումն պատժոց որ ոչ
անկան յապաշխարուԹի։
Այն զհոնարհեալն և ըզ
նուաձեալն ընդ կարգաւ
ապաշխարուԹիւն՝ ընդունի
յօԹեվանս կենացն ըստ
արժնաւորում մաքրմանն
ըստ բազում ողորմուեն
իւրոյ։ Օ՛ ի նեղեալն և
վանգեալն արտասուօք
և բարի շարժմամբ յողո-
մուԹիւն դարձուցանէ

մակալ սիրովն։ ղՈՒ 2։17։
Օ՛ ի փութացեալք ի կո
ջումն աւետեացն առցուք
ըզպարգեւս ի շնորհողէն
ապաշխարութեան զքաւուն.
որ յաներևոյթս զՀոգիան
բժշկէ։ Եւ նախ յաճա
զանէնք թողութիւն հա
ւատացելոց յամենասուրբ
Երրորդութենէն Հշմարիտ
խոստովանութեամբ։ Օ՛ ի ասէ
ցաշակերտսն, յերթալդ
ձեր՝ մկրտեցէ՛ք զհաւա՛ղ
ացեալսն յանուն Հօր և
որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ.
և ուսուցէք պահել զամ
Հրամայեալն ձեզ յինէն։
Մտթ 28։20։ Օ՛ ի որ ի՛ քո
մկրտեցան՝ զքո զգեցան.
և եղեն որդիք լուսոյ և
ժառանգք արքայութեն՝ վե
րըստին ծննդեամբն։ գՂ
3։27։ Օ՛ ի շնորհօք լինին
որդիք լուսոյ. և՛ ի գիշե
րային ծննդենէն ազատել
յիշխանութենէն խաւարի,
լուսաւոր վարուք կեան
յերկրիս օգնութեամբ
բարերարին։ Եւ ըստ ար
ուեստին որ ի՛ շնորհացն՝

յաղագս սխալանաց լինէ
այնպէս զմարդասէրն ասէ։
Աւ՛ ո՜վ ազգ որ ոչ դի
տեն բառիւք զպետս
մարցն խնամոց առնուլ
այլ արտասո՛օք զպետն
խնդրեն և առնուն ի խը
նամոց սիրոյն. զի ո՛չ դա
դարին ի լալոյ՝ մինչև ամ
խնամք ի մարցն կատարին
և ապա դադարեն և զը
հարճանան և Հանդչին։
Աւ՛ այժ պարտ է լինիլ մեզ
առ բարերդութ ասն. որ
խնամէ՛ զմեզ ի յաներև
ոյթս արարչական սիրովն։
որ նստի յանապատեաստ ա
թոռս. և բարեբարութիւնն
իւրով խնամէ՛ զարարածս։
Ասր ի՛ ձեռն նախահարցն
ծանոյց զաճդիտութիւնն.
եւ՛ ի ձեռն մարգարէիցն
եցոյց զապաշխարութիւնն
որք դառնան առնա։
Ասկ ի գալստենն իւրում
երեայց զդուռն ողորմու
և ասէ, ո՛չ երկի կոչել զար
դարս, այլ զմեղաւորս յա
պաշխարութի խոստովա
նութիւնն՝ արարչական խնա

ասացեալն ի նմանէ. մինչև
հայելովն յիշեր զհաւուն
ձայնն. և ելեալ արտաքս
ելայց դառնապէս։ Ես. 26. 15
Եւ յաղագս ջերմ արտասո-
ուացն էառ զնշոդութիւն.
և առաքելական շնորհքն
անդէն ճանաչին. 2Կ 21. 15.
ոչ դաւեթ ի մարգարէա-
կանն։ Նշոդեմ ասել և
զայլ ևս զինոցն և զնորոյս
մեղուցեալս և ապաշխա-
րեալս ոչ և ասեն ածային
գիրք. որք ցուցանեն զօրի
նակս սոցիւք ապաշխարե։
Եւ այսպէս ոչ փակի դուռն
կենաց ապաշխարութեան
մինչ ի վախճան հիս. ըզ-
հանապազորդ սխալանսն՝
հանապազորդ արտասուօք
ոչ աւազանաւ լուանալ
և սրբել. զի հանապազօր
մեղանչեմք. որ խորհրդով
և որ բանիւ. որ լսելով և
որ տեսանելով և որ շարժ
մամբ իւիք։ այսոքիւք
հանապազորդ աղօթիք եւ լը
ւացք արտասուաց մի՛ պա
կասեսցին։

Օ՛ւ որ ընդ կրօնաւ են մեղք

ջհեռաւորան մերձաւորս
առնելով. և զօտարացեալն
ընտանեցուցանելով ճշմա
րիտ հաւատով և անբիծ
սիրով։ Եւ զընկերանալն
ի սատանայէ ի մեղս՝ եւ
վն մեղացն ի մահ, արդա
րացուցանէ և կենագոր
ծէ և հրաւիրէ յիւր ար
քայութիւնն և ի փառն

զոր պատրաստեաց սիրող
ացն իւրոց։

Վարձեալ՝ և յաղագս մե
ղուցելոցն զպարգեւս ա
պաշխարութեն եցոյց և
յայտնի արար առաջնովքն։
Որ զդաւթայ լսեմք մե
ղուցեալ և խոստանեալ.
որ լայր զամենայն գիշեր,
եւ զմահճակալ իւր արտաս
ուօք խառնէր վասն բար
կութեն ոն. որոյ յաջացն վը
տակք արտասուց հոսեին։
Ա՛ւ ի բաց հեղոյ զպատուի
րանս ոն՝ զցանկացօղ աչեն
մաշէր յարտասուս և սրը
բէր ի մեղաց։

Եւ զպետրոս ինորոյս է
խմանալ. որ ուրացաւ
և ոչ յիշեաց զառաջադոյն

կաց ըստ յանցանացն ի
ներքս բերցէ առ ի լու-
ծանել զդժնդակ ձեռն-
խաւսութեան մեղացն։
Օ ի գարունն հոգևոր
երևեցաւ ի հինչեալ հարա՛ծոյ
ջերմութե՛ հոգւոյն. և ի
վերուստ սաստիկ անձրևոյ
զհոսանս արտասո՛ւաց. որ
երկիր զբոյս և զծաղիկս
բացայայտե. և տունկ ք
ըզսաղարթս և զպտուղս
առ ի վայելս թագաւո՛րաց
և առամկաց. որովք զո՛ՅԱՐ
ճանան և բերկրին։
Այնպէս է որ ջերմութի՛ե
հոգւոյն զհոսանս արտաս
ո՛ւացն հեղու և լուծանէ
զկապանս ձմեռնայինս մե-
ղացն. և արձակին բոյսք
առաքինութե՛ և պտուղք
արդարութեան ընկոյզն.
որովք ուրախանան երկինք
և երկրաւո՛րքս ի
փառս Ա՛յ։ Ա՛յսպիսի միտս
և բարս պարտ է ստանալ
ապաշխարողաց. զի ազա
տեսցին ի պարտեաց և ի
հարո՛ւածոց գեհենին.
յանշէջ հրոյն և յանմահ

մեղք, այսինքն ընդ կանո՛ն
նաք, այնոցիկ ժամանակք
որոշին, և զատին յեկեղե
ցւոյ և ի ժողովրդենէն և
ի սեղանոյ. զի ըստ մեծի
վնասուցն՝ և մեծ չանք և
աշխատութի՛ք պիտոյանան։
Այ՛ն որք նո՛ւազ ունին ըզ
սխալանան, և բժշկութի՛ն
արտասո՛ւք առնեն և սրբ
բեն։ Իսկ որ ի խորութե՛
սրտին է սխո՛ւ ապականել
անդամո՛ք, անդ վտակք ար
տասո՛ւաց և հուր և եռա
ցումն հե՛ղ պիտոյանան.
որ սրբէ և հալէ և ի բաց
մերժէ զմեղսն։ Այ՛ն որ
փոքր ինչ սխալանս ունի՝
սկսմա՛յ վերնպեալ, զղջա
լով և ոդոյ հանելով և
արտասո՛ւք անդէն սրբէ։
Այ՛լ որ սաստիկ ունի ըզ
վէրս մեղացն, և կամա՛ն
ընդունելոյ, որ կանո՛նով
ունի զանուն և զկարգս
ի նմանէ, ունի և զհանգա
մանս սպառնալեաց. բա
զում չանք և ջերմեռանդն
արտասուք և բեկումն սրտ
ոյ և որոշումն ժամանա

Ա՛յլ քո լսած աւետարանին
ղացն զինչ արարան։ ՟ոհ 14։30

Ա՛յլ սիրէ՛ր զարբուքի
որ ի սուրբս բնակէ։

Այլ զանազգն ասէ, որդին
նց ոչ ժառանգի և հուրն նց
ոչ չիջանի. և լինիցին տե
սիլ ամ մսեղից։ ես։66։24

Այլ զամ արկուածս մե
ղաց՝ ի մտաց և՝ ի մարմնոց
՝ի բաց թօթափել. մինչև
կարօղ լինիլ ասել, գայ
իշխան ՅԻս մեղասէր,
և յիս ինչ ոչ գտանէ զմե
ղացն զինչ արարան։ ՟ոհ 14։30

տատուք՝ զհուր մեղացն
շիջուցանեն և խափանեն
զկամս մարմնոյն. զինքնա
գործութեան շշափեալ
զաղտեղի շարժմանցն ըզ
հոմանուն. և այլ մի՛ ևս
մերձենալ՝ինոյն գարշուի
ախտից. այլ մաքուր մը
ռօք զմաքրուի ստանալ։

Օ՛ի մի՛ սպառնալեց պա
տուհասն անարբութեան
՝ի վե՛ր հասանիցէ յա՛ւուր
յորում ոչ գիտացէ և՝ի
ժամուն յորում ոչ կար
ծիցէ, և տացէ զվրէժ վը
նասուցն։ ղու։ 12։46։

Ա՛յլ սիրէ՛ր զարբութի
որ՝ի սուրբս բնակէ։

Այլ զանաբգն ասէ, որդին
նց ոչ ժառանգի և հուրն նց
ոչ չիջանի. և լինիցին տե
սիլ ամ մսեղից։ ես։66։24

Այլ զամ արկուածս մե
ղաց՝ ի մտաց և՝ ի մարմնոց
՝ի բաց թօթափել. մինչև
կարօղ լինիլ ասել, գայ
իշխան Յիս մեղասէր,
և յիս ինչ ոչ գտանէ զմե
ղացն զինչ արարան։ ՟ոհ 14։30

Ա՛յլ քո լսած աւետարանին
որդանցն։ Այլ ձմարտել
տոյգ ապաշխարուք՝ ար
տասուաց աւազանաւն ժա
ժանդաւոր արբայութեն
եղիցին։ Օ՛ դեցեալ ըզ
պատուհան սրբութեան
լուսոյն. ձառագայթեալ
առաքինութեն հանդի
սիւք. պահակիլ և վայելել
զանվախճան երանութիան

ըղդ սուրբս ամենայն։

Օ՛ի ապաշխարութիւննէ
սազտանել զինքն և հրա
ժարիլ՝ի վերսահարացն և
՝ի չար ցանկութեանցն։

Այլ փոխանակ միոյ չարչա
րանացն՝ զարդարութիւնն
ընդդէմ եդեալ՝ խափա
նեսցէ զմեղն՝ և զարդա
րութին աճեցուսցէ՝ որ
սիրով և արտասուալից ա
ղօթիւք՝ և պահօք ցամա
քեցուսցէ ըզ պղտորեալ
զանժոյժ բղխումն գիձու
թեն որ ապականութի է
յանդամսն։ Օ՛ի ջուրք
աղբերաց եւ սրսկմունք
անձրևաց՝ զերևելիս հուր
հնձուցանեն. իսկ առ ա՛ծ
սէրն և ջերմեռանդն ար

կենաց՝ վերստին նորոգեց
զմեզ առյգ խոստովանեալ
եւ արտաստօր ապաշխա-
րութեամբ եւ գթով անանկաց։
Հանդերձ ամ առաքինա-
սէր վարուք յարդարեալ
՚ի հաճոյան այ։ Լիր մշակ
լեալ այգւոյն Քրիստոսէ
՚ի սկզբանն հաւատոյ եւ
ուղիղ վարուց։ որով կայ
՚իմք երկրի եւ առաքինա-
նայ։ եւ ելանելով յՅեհ-
ընդ իւր տանի զամենայն։
Օ՜ տղայութեն անմեղութի։
զմանկութեն անարատութի։
զերիտասարդութեն անբիծ
ծութի։ զծերութեանն
զմաքրութի։ գլխաւորելով
լսոտ իւրաքանչիւր հատա-
կաց զայմ առաքինութիւն՝
զվարձան առցեն ըստ իւրա-
քանչիւր վաստակոց յամե-
նեցունց ասէն։ Որ տայ
գործողաց այգւոյն հա՛ս-
տացելոց ըստ ժամանակից
փոխհատանց։ հոգ 20։ օժն
դահել առ վերին կոչումն
ուր քո նատի ընաջմէ հօր
յերկն վերին որ է մայր մեր
ամէն։ ղկ 3։ 1։ գաղ 4։ 26։

Ար և յառաջադոյն գանձք
առաքինութեանց բարեացն
ամբարեցան։ ղկ 12։ 33։
Ար յոյն մեր ի հաստա
տեալ յանմահ երանու-
թիւն յանվախճան վայել
ջութիւն և յանզեղջ բա
րութիւն՝ ՚ի վայելումն քո
միահաճոյ խնդութեամբ
երկնաւորաց և երկրաւո-
րաց ՚ի փառս քո այ։ գոր
ծակցութեամբ բարերարի
երախտեաց սբ սիրոյն։
Որ մատոյց զմեզ յորդիք
գրութի հօրն և՚ի խնամա
սբ հոգւոյն և՚ի ժառանգ
դութի արքայութե իւրոյ։
Որ աստ սրդարացոյց և
անդ թագ՚ի գլուխ պսա
կեալ փառաւորէ՚ յածե
ղէն խորհրդանութիւն։
Ար կան և մնան հանա
պազորդ երգոյն անդադար
սպառ բարիս ամենայնք
Ներողութեն։
Որոմ վայել է՛ փառք իշ
խանութի և պատիւ յաւի
տեանս յաւիտենից
ամէն։

Ա՛ստ է

Երկիւղ պահպանել եւ օրհնութիւն եւ փառս տալ արարչին ամենակալ եւ ամենահաս քաջ ընթարուեն. որ ոչ թողու զարարածս ի խնամակալ սիրոյն իւրոյ. այլ յանձանձէ եւ աղբիւրաբար բաշխէ զշնորհս յարարածս իւր։ «Լաւ» զի իշխան եւ տէր կացոյց ի վերայ երկրի. որ ըստ իշխանութեամբ են վերնոցն. զի ծանիցուք զնոր խնամոյն արարչական սիրոյն. եւ աշակերտեալք նոր պատուիրանին, կատարեցուք զարդարութիւնս եւ առցուք վճառս ցուցին քարի ի ժամանակի այցելութեան։ եւ ըստ օրինակի անապական վարուցն հնոյ

տեսօղ լինիլ։ Այլ ի սկզբանէ նէ նախատեսչին կենդանի ի նմանէ յարդարեցան անմեղութիւն, զոյն նոր սէրն հաստատել ի մեզ։ Այլ եւ քո սիրեաց զմեզ եւ զանձն իւր մատնեաց պատրդ ի հոտ անուշից. Եփես. ե. 2. որ բարկացուցաք զարարիչն զի ոչ պահեցաք ըստ պատուիրանս նր։ Այլ ըստ խնամս սիրոյն իւրոյ ոչ ոչ առ երախտաւորս եցոյց, այլ յապախտաւորս ոչ այ վայելէ։ Ո՞ի զբարիսն զոր եցոյց մեզ ած, ոչ ըստ մերում արժանաւորութեանն, այլ յաղթել յարարչական նա նր եւ անբիծ սիրոյն՝ դարձաւ յողորմութիւն։ Որ եւ ոչ իակ փոխարէնս կնդրէ ի մէնջ փոխանակ երախտեացն. այլ կամ՛ զի կացցուք արդարասէրք եւ ժառանգորդք լինցուք երկնից արքայութեանն։ Ո՞ի նոյն է յոյս եւ կեանք մեր եւ աղբիւր բարութեց։ Որպ ոչ կնդրէ աղբիւր ջուր, եւ ոչ արեգն լոյս, մարգ այսպ

այսպէս ՚ի տուօղէ քա
րեաց եւ ո՛չ առօղ ինչ։
Յաղագս մեծի բարերա
րութեան իւրոյ եւ անկարօտ
լինելոյ ետուն։ Ա՚ՅԼ որ առ
միմեանս լինին երախտիքն,
զայն իւր համարի եւ ինքն
առնէ զփոխարէնսն յերկ
րի՝ եւ յերկինս որ կան եւ
ծնան։ Օ՚ի միմեանց բարի
առնեն, եւ փոխարէնքն ՚ի
նմանէ առաքին երեւելիք
եւ աներեւոյթք։ Տես 25։40
Օ՚ի որպ արիւնն աբելի
բողոքեաց որ սպանաւ ՚ի
կայենէ. եւ պատժեցաւ
կայէն ՚ի ծնէ։ Ծն 4։10։
Ապրնպէս և բարի բողոք
զՅԾ ՚ի բարի խնամս շար
ժէ բարեգործաց։ Օ՚ի և
որք ո՛չ խնդրեն զվրէժս
՚ի զրկողաց, ինքն առնու
զվրէժս ըստ արդար դա
տաստանին։ 1 Թես 4։6։ զի
ըստ արժանեացն է Տէրու
ցուսմն առ բարեգործան
և առ չարսն։

Ա՚Ն այ նմանիլ այս է, որ
ապերախտին երախտաւոր
լինել։ որպէս զԿորուսեալն դր

տանեալ զտեսլեան պահել
ընդ իւրով իշխանութեան։ և
Յանիւ նմանիլ որդւոյն այ
որ ետ զանձն իւր վասն մեր։
և կամաւոր չարչարանաւքն
ազատեաց զմեզ ՚ի ծառայ
ութենէ մեղաց։ և՚ի վայե
լումն բարեաց կենաց և
աւետեաց զմեզ հրաւիրէ
րեաց։ և Հոգւոյն սրբոյ ընդ
նելուքեն արժանի արար։
Ա՚ւ ամենակալ Հայրն զան
համեմատ զերանութիւնն
խոստացաւ։ զի միասնական
երկրորդութեն միշտ հան
ցուք զօրինութիւս։ որ Հանա
պազ ՚ի բաց ունի զերկուս
փրկութենէ կենաց Հաւա
տացելոց։ և ապրհնէ ամե
նեցուն որ կարդան առնեն։
Ա՚ն աշակերտեալ առաջ
նորդական բանին գործա
կից լինին բարերար կա
մաց նոր խորհիլ զբարին և
առնել։ և ընդուլ զՀաճոյս
արարչին ՚ի խնամս մերձա
ւորաց և հեռաւորաց։
Օ՚ի զփոխարէնան առցեն
զբարեացն ըստ անմեղուե
սութեր սիրոյն։ և՚ի նոյնան

Թիւնք և պայծառութիւնք
և որ այլ ևս են վայելչու-
թիւնք որպիսութեանց
որ պատրաստեալ որոդայ-
թիւք ըմբռնին յորսողաց։
և ի ջուրս լողակք
• որք ի ցամաքի
են անկել։ որք ի ջրոյ
ընկուզ և ի ճնազանդուի
և որք ի ջուրս լողակք
ջոկք և երամք։ և որ ի կե-
եւ գազանաց եւ թռչնոց
այլ ևս անասնոց նախիրք։
վայելս կենդանեաց։ և որ
գակինն պայծառութիւն,
և զլսանի և զատեղագ և
զժամուց և զամսոց շրջա
գայուն։ և զբուսոց և ըղ
ունկոց պտղաբերութիւն ի
Թիւնս արբշռաց։

Ո՜վ այսպիսի վնասակարու
Թիւնս և որ սոցին նման
դժնդակութիւնս մեզաց
սպառնալեօք յաւիտենից
տանջանացն իբաց հանել։
և տնկել զբարեց տունկս
ի միտս և ի խաւար։ Ընդերձ
յարմարական առաքինու
Թիւք և անարատ սրբութ
եւ ճշմարիտ հաւատով։
խրախուսեալ յած յուսով
աւետեացն խոստմանց։

ազատութեն առհասա
ջեալ աստ առեալ, և հրա
ւիրեալ ի պատրաստեալ
արքայութիւնն երկնից։
ի յոյն կենդանեաց։ ի
բարութիւն անվախճան ու
րախութեցն։ որ ոչ մտօք
իմանալի է եւ ոչ բանիւ
ճառելի որ անդէն երա
նութիւն։ Ո՜վ ի որպէս մանկունք յորովայնի մարցն լի նին յապաժոյժ և՝ իսաւար թաղել։ և ոչ գիտեն զերկրիս վայելչութիւն, և զարե զաւորն պայծառութիւն, և զլսանի և զատեղագ և զժամուց և զամսոց շրջա գայուն։ և զբուսոց և ըղ ունկոց պտղաբերութիւն ի վայելս կենդանեաց։ և որ այլ ևս անասնոց նախիրք։ եւ գազանաց եւ թռչնոց ջոկք և երամք։ և որ ի կե րակուր և՝ ի ճնազանդուի են անկել։ որք ի ցամաքի և որք ի ջուրս լողակք։ որ պատրաստեալ որոդայ թիւք ըմբռնին յորսողաց։ և որ այլ ևս են վայելչու թիւնք և պայծառութիւնք

սեր և բարեսեր եղեալ
առ Հաւատով խաղաղա-
ծին ի սիրոյ Նր Աշմար
և յանդորրու · և անքակ
Ձոյացան այ ի նեղուԹե
ամէնիմաստ կենօք ի սըր
ծակից կենաց ստեղծեաց
միաս և զզեայարանս գոր
դաւորաց : Օ՜ ի ա՜ծ ըզ
բուԹի ի ԱշմարտուԹիւն
և յաւ բարեգործուԹիս :
Ող շահիւ բարեացն ըզ
ցուսացէ զանձն և զայլս,
և ուրախացուսցէ զնրն ·
զի ի բերանոյն քարոզի Աշխ
մարտուԹի հաւատոց և
անբիծ վարուց : Օ՜ ի ար
Թուն և զուարԹուն պա
հեսցէ զինքն և զամենե
սին զհաւատացեալսն յողջ
ջախոհուԹի · ահիւ և սուրբ
սիրով կալ ի հնազանդուԹի
հոգևոր օրինացն · որ տայ
ատել զչարն և սիրել ըզ
բարին · որ քաղցր և անոյշ
բարեօք լինի է · և գովիչք
և գովուԹիք ի վեր ելա
նեն առ ա՜ծ , և պատրաս
տեն զերանուԹիւնան ար
քայուԹե երկնից : Օ՜ ի հա
ւատացան այ ի նեղուԹե

զաւորաց : Օ՜ ի ա՜ծ ըզ
միաս և զզեայարանս գոր
ծակից կենաց ստեղծեաց
ամէնիմաստ կենօք ի սըր
բուԹի ի ԱշմարտուԹիւն
և յաւ բարեգործուԹիս :
Ող շահիւ բարեացն ըզ
ցուսացէ զանձն և զայլս,
և ուրախացուսցէ զնրն ·
զի ի բերանոյն քարոզի Աշխ
մարտուԹի հաւատոց և
անբիծ վարուց : Օ՜ ի ար
Թուն և զուարԹուն պա
հեսցէ զինքն և զամենե
սին զհաւատացեալսն յողջ
ջախոհուԹի · ահիւ և սուրբ
սիրով կալ ի հնազանդուԹի
հոգևոր օրինացն · որ տայ
ատել զչարն և սիրել ըզ
բարին · որ քաղցր և անոյշ
բարեօք լինի է · և գովիչք
և գովուԹիք ի վեր ելա
նեն առ ա՜ծ , և պատրաս
տեն զերանուԹիւնան ար
քայուԹե երկնից : Օ՜ ի հա
ւատացան այ ի նեղուԹե

հանդերձից · և ոսկւոյ և
արծաԹոյ և ականց պատ
ուհինաց որ ի զարդ մարդ
կան գործեցան և ի խափան
Թադաւորաց · յորս ուրա
խանան աշխարհասէրքն :
Ա՜րդ՝ ոչ գիտելով մանկանցն զայս կեանս որ ոչ նմանէ որովայնին կենաց, Ա՜յսպէս և մեզ ոչէ իմանալ զհանդերձեալ կեանսն · և ոչ համեմատի այս լոյս և կեանքս առ այն կեանք և լուսաւորուԹիւ փառաց ամենազօր Թագուհեանն :
Օ՜ որ ակն ոչ եռես · եՀ ունկն ոչ լսես · և ի սիրտ մրդոյ ոչ անկաւ զոր պատրաստեաց ա՜ծ սիրելեացն իւրոց · և զանվախճան եՀ րանուԹիւնան ի քս յս :

ա Ցովն 2 · 6 :

Ա՜ւաւ ոչ որ յՀիս են նե
ղուԹիք և վիշտք և ջարդա
րանք և տանջանք հրով և
ջրով որպէս սոդոմայն և
ջրհեղեղին, ոչ համեմատին
անշէջ հրոյն և յաւիտենից
տանջանացն որ պատրաս
տեալ է ամբարշտաց և մե

պէս պէս փնաստակարուեց,
և որ վրիպեցուցանեն զմ-
տիսն ի ճշմարտութեան
ասելովքն, տայցեն վրէժս
վա՛ կորսանեն անօրինելոցն
ըստ արդար դատաստանի այ-
որ ժառանգորդ լինիցին ան
շէջ հրոյն և յաւիտենից
տանջանացն։

Այն աչք որ զճշմարտուե
զտեսութիւն ունին,
առաջնորդութիք խմանա
լեացն անվրէպ զգուշանան
ի փնաստակարացն. ամ ան
դամօք անարատ և սուրբ
և անբիծ զտեսութիւնն
հրաշանգեալ յայծ։

Օ՜ի ճրագ մարմնոյ ակնէ
ասէ տէրն։ Օ՜ի որոյ աչքն
լուսաւո՛ր են, ամ մարմինն
լուսաւո՛ր եղիցի. որ չունի
մանն խաւարի զմեղաց իրս
այլ լուսաւորեալ կացցէ
ի լոյսն տեն։ ղուկ. 11. 34։
Այ՜սպա եթէ խաւարեալ է
ի նշուլից լուսոյն ի ցան
կական աղտեղութիւնս
և յամ ծասէր պատրանա
երևելեաց՝ ամենաչար է.
որ շլացուցանէ ի ճշմարիտ

մէ տե

առ ամենեսեան. մեկնեալ
յամ իրաց չարաց. յերև
ելեաց և յաներևութից
սխալանաց։ յոբ 1. 1։

Օ՜ի ես եմ ասէ տէր որ
առեմ զանիրաւուքի և սի
րեմ զարդարութիւն։ ես. 61. 8։
Այ՜ն յայսմ երևին սիրե
լիք այ և ընտանիք հաճա
ոյց, զի զնոյն սէր ունին
ցիմք առ սրբութիւնն և յամ
արդարութիւնն միշտ։
Այ՜ն դարձեալ զատերուքի
առ զազիր ցանկութիւնն
և առ ամենայն մեղս։
Օ՜ի դրեալ է՝ զմեղս ա
տեցի և անարդեցի, եւ
զօրէնս քո սիրեցի։
Օ՜ի այնպիսիքն են բե
րան այ. որ դարմանօք կեն
դանարար խրատուն լի՛ են.
և ոչ յաղբերէ բղխեն ըզ
կենաց խրատն։ Օ՜ի ամ
որ կարդասցէ զանուն տն՝
կեցցէ. գ՛ես 10. 13. որ ըզ
յայն յորդորէ ի՛քն յա՛։
Այսկ որ ապիրատս խօսին
առ՝ի կորուստ բազմաց խո
րամանկութ և այլանդա
կութեամբ պատրանաց և

ԱՌ ՀՇՄԱՐՏՈՒԹԻՆ ԱՇԵՏԱՑ ՔԱՆԻՆ, ԵՒ ՄՈՏ ԱՌՆԵՆ ԿՈ ԸՆՏԵԱՆ ԲԱՐԲԱՌՈՑ ԵՒ ՄԵՆԱՊԱՏԻՐ ՎԱՍԱԿԱՒՑ, ԵՒ ԱՌՆԵՆ ՀԻՍՈՒՍ ԲՆՆԱՆ Ի ԺԻՑ ԵՒ ՔԱՐԲԻՑ ԶԻՄԻ' ԱՌՑԵՆ ԶԿԵՆԱՑ ԴԵՂՆ ԲԺՇԿՈՒԵ Ի ԴԵՂԱՏՈՒԿՆ ՀԱՃԱՑԱՒՔԻՆ, ՈՍՊ 57.5, ՍԵԼԼԱՑ ԵՆ ԶԲՕԹ ԵՒ ՂԴԱՅԻ ԱՀԱՒՈՐ ՍՊԱՌՆԱԼԵՕՔ Ի ՀԱՆԷ. ԵՐԹԱՅՔ ՅԻՆԷՆ ԱՆԻ ԾԵԱԼՔ Ի ՀՈՒՐՆ ՅՐԱՆԿԱՑ. ՈՐ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Է ՍՏՈՏԱ ՆԱՅԻ ԵՒ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ՆՈՐԱ ՅԱՀՈՒՐՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵ։

ՄՍՊ 25.41։

ԱՅՆ ՀՈՍՈՍԵԼԻՔ ՀՈՍՈՑՆ ԵՆ ՂԱՅՈՒԹԻՒՆՔ, ՈՐՔ ՈՐՈՇԷՆ ԶԱՆՈՅՇ ՍՐՑԻՆ ՁՆ ԴՈՑՆ ՁՀՈՍ ԲՈՒՄԱՆ ՇՂ ՆՈՐՀԱՑՆ. ՈՐ ՍՐԲԵԱԼՆ ԵՆ ՅԱՄ ԴԱՐՁՈՒԵՑ։ ԱՐՁ Ա ՈԱՔԵԱԼՆ ԱՍԷ, ՀՈԳ ԱՆՈՂՇ ԵՄՔ Ի ՔՍ Ի ՄԷՋ ՓՐԿԵԼՈՑՆ ԵՒ Ի ՄԷՋ ԿՈՐՈՍԵԼՈՑՆ։

ԱՄԱՆՑ ՀՈԳ Ի ՄԱՀՈՒԱՆԷ Ի ՄԱՀ, ԵՒ ՈՄԱՆՑ Ի ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԻՆ։ ՆՈՒԹԷ Ի ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԻՆ։

2 ԿՈՐ 2.16։ ԱՅՆ ԱՌ ԱՅՍ

ՏԵՍՈՒԹԻՆ։ ԱՅՆ Ի ՄԵՂԱՑՆ ՈՒՂ ԲԻԺ ՁԱԿԱՄԲ ԵԿԵԱԼ Ի ՕՂ ԹՈՂԱՑՈՒՑԱՆԷ ՏԵՍԱՆԵԼ ՁԱՏԱՇԱՃՆ. ԱՅԼ ՁԵՍ ՀԱՐ ՀԱՐԻՆ։ Ո՞ՂՔԱ ԵՆ ՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՂՔ ԼԻՆԻՆ ԼԱՒԱՐԻՆ ԱՐՏԱՔՆԱՅ. ՈՐ ԼԱԼ ԱՉԱՑԷ, ԵՒ ԿՈՒՐԱԹԻՒՆ ՅԱՆՁԷՔ ՀՈՐ ԳԵՀԵՆԻՆ։

Ո՞Վ Ի ԵՐԿԱՔԱՆՉԻՐՈՑՆ Ի ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ. ՁՇՄԱՐՏԱ ԱՐՔ ՏԵՍՈՂՑՆ ԵՒ ՑԱՆԿԱՑ ԱՐՔ ՎԱՏԹԱՐԱՏԵՍՑՆ։

ԱՅՆ ԼԱՒԱԼԻՔ ՈՐ ԲԱՑԻՆ ԸՂ ԴՐՈՒՆՆ ՅՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՆ ՁՇՄԱՐԻՒՏ ՔԱՐՈՂՈՒԹԵՆ, ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԱԿ ԱՐԱՐԻՆ ԿԵՆԱՑ ԲԱՐ ԲԱՆԻՆ ՁԻՒՏՍ ԵՒ ՁԸՂ ԳԱՅԱՐԱՆԱ ՁԱՀ, ՀԱՒԱՏՈՎ ԵՒ ՁՇՄԱՐՏՈՒԹԻՆ՝ ԱՅ ՊԱՏՈՒԻ ԲԱՆԻՆ ՅԵՐԿԵԼԻՍ ԵՒ ՅԱՆԵՐԿՈՑԹ։ ԱՅՆԴՈՅՆ ԼԵԼԻՍ ՄՆԱՆԵՆ ԲԱՐԲԱՌՔ Ա ՀԵՏԵՑԱՆ. ԵԿԱՑՔ ՄՆԵՔ ԱՍԷ ՅՈՒԲԱՀՍՈՒԻ ՁՈՆ ՁԵ ԸՆՑ. ԵՒ ՎԱՅԵԼԵՑԵՔ ԶՍՐՏԻԱՆ ԶԱՆՎԱԽՃԱՆ. ՈՐ Ի ՍԱԿԱ ՀՈՒՊ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԵՐԿԵՑԱՒ ՅԵՐԿՐԻ։ ՄՍՊ 25.21։

ԱՒԱԿ ՈՐ ԽՈՒՆԱՆ ԶԱԿԱՆՋԱՆ

ներդործեսցէ ըստ հնոր-
հելոյ նմա ի տունէ առող-
ջութիւն։ Ա՜յսպիսի ձեռք՝
առնլոյ են ի տունէ զվճիռ
ազատութեան զմարհակս
որդեգրութեան զպատկն
անապական. որ փառօք և
պարծանօք յօրինեալ է ի
ձեռացն այ։ Նոյն ձեռք
որ ըստ աղետեղի ցանկու-
յսմօթան շարամերձեալ
ինքեան կամ գործակցաց
ախտասիրաց։ և կամ որ
գողանան, որ տանջեն և
նեղեն և սպանանեն։
Ա՜յն ձեռք կապին հրե-
ղէն կապանօք և մատնին
անվախճան տանջանաց յան-
շէջ հուրն գեհենին. և ըզն
ջին ի հրեղենդանի գրոյն տա-
տակացն քրի։ Մտ. 22. 13։
Ա՜յն ոտք որ երթեն երի-
վարք շինուած և խաղա
ղուած ըզվարուց և ճշմա
րիտ քարոզութիւն առ ամ
օգուտս հոգւոցս ի տա
ճարին կամաց տիրուհեն.
որք կրեցին զաշխատուի
առ հանդէս վերին կոչ
մանն։ Ա՜յն ոտք եղանեն
ի մէջ
ո՛ի բանականն։ Որք որո
շեն զլսէն ի վատթարէն.
զհաւատացն և զբարուցն
անբծութիւն. որք վայելեն
յանուշակ բարիսն։
Նոքա որք զհոտս անսրբու
թիւն բուրեն և զամբարշտ
տութիւն՝ յորշնամն յաշ
խարհական ցանկութեանց
որ լինի ժահահոտութիւն
անտառակ և անխափար շարժ
մամբ. հրաժարեաւ ի շը
նորհալից հոտոյն։ Ա՜նոնք
լոյց են այնպիսիքն զհոտ
ժահիցն հարուածոց ան
քուն որդանցն և կիզման
հրոյն. և գրաւին ինեղբս
ի յապաժոյժ տանջանան.
ի հաշուսն և ի մաշուսն
հոգւոց և մարմնոց։
Ա՜յն ձեռք՝ որ ի յանամ
արեսցուն գործաւորուն
առ ի պատաբերուն յար
դարեսցին միշտ. զլորեցեալ
լոյն օգնական և ձեռնտու
եղեալ ըստ ամ պիտոյից.
և ի գործս այլ ոչ դանդա
ղեալ. զի զանձին պետս
ինչ իրաց ժերձաւորաց և
զհեռաւորաց ստուգապէ

ոչ մեղաւորք յերկրի ի
միւռ պատուհաս։ Որիցեն
բազմաց, նոքա կրեն սաս
տիկ պատուհաս։ Ասէ
Տէր ամենակալ, զի
ոչ զարհուրեսցին եւ
ոչ զգաստասցին ի
չարեաց իւրեանց։
Ասէ եւ զայս, զի
զգաստասցին եւ
դարձցին ի
նա։ Ասէ եւ
զայս, զի
ոչ
ոչ
ոչ

Ասէ եւ զայս, զի
ոչ զգաստասցին եւ
դարձցին ի
նա։ Ասէ եւ
զայս, զի
ոչ
ոչ
ոչ

Ասէ եւ զայս, զի
ոչ զգաստասցին եւ
դարձցին ի
նա։ Ասէ եւ
զայս, զի
ոչ
ոչ
ոչ

լև մարմնով և աներևոյթ
յայտի մեղուցեալք երևե
առանց պատճառաց։ Այլ
ոչ այսպէս տընօրի
նեալ ոմն ի սկզբանն էին
իսմունք։ այնպէս տընօրի
փայծաղն։ և աղիք։ և երի
նին։ լեարդ։ և թոք։ եւ
մկրատիոջէ զանուանան ու
փորոտեացն։ 17։ 9։ Ոըք
բարեացն գործէ՛ յանձին
նեղութեաբ՝ զյաճախել
ի տալս եւ ի հարուածս
քեալն։ (2 կոր 4։ 16
դէմ օրըստօրէ (ասէ առա
որով նեղբին մարդն նորո
բուն ըստ ամենայնի։
Ա՛յ իմանալ և՛ իփորին սըը
ասել զայնքան աղէտս
տանջանացն։

Իմանալի՛ է և զսիրան որ
ընդունարան է հոգւոյն
շարժման։ Ասէր սբ հայ
տաւետ յիս աճ (ասէ մար
գարէն։ (և հոգի ուղիղ
նորոգեա՛ ի փորի իմում։
Ոը խընդութիբ յուսոյն
վերաստեղծու ի զատ
առութիբ առաքինասէր վա
րուք։ և շարժէ՛ զամենայն
անդամն ի վաստակացն
Իսրդով։ առհաւատչեայ
յուսովն առնուլ զազա
տուբեն զկտակ և մտանել
ի ժառանգութիբ որդե
գրութեանն երկնից։

Իսկ որ ի սրտին բղխէ ըզ
դըժուխս։ և ամբարիշտք
ոչ ևս գըտցեն հանդիստ
ի չարաչար տանջանան։
աղ 103։ 35։ Եսայի 57։ 20։
մեղաց անկանին։ և չար կո
րուստ է նոցա և մուրհն և
խաւար։ և՛ ի չարաչար և
և՛ ի դառն տանջանաց՝ զոյս
ոչ տեսանեն։ և ոչ զայլ ոք
ի մխիթարութիւն առ

մարմնաւոր եւ վարուցն։
էջ 12·2։ ղն և փառացն
Հաղորդեսցուք ի սուրբ
սիրոյ նր։ յօհան 12·26։
Եթէ պատուիրան առաք ա՛
րել զնա։ ոչ նայն սիրեաց
ըզմեզ և եւս զանձն իւր
միրկանս ընդ ամենեցուն։
յօհ 15·12։ Ո՛ի յայս եր
կու պատուիրանս կախեալ
կան օրէնք և մարգարէք
(ասէ տէրն։) սիրել զաստ։ և
սիրել զընկերն։ մատ 22·40
Ո՛ի որ սիրէ զաստ, հե
ռի է յամ անօրէնութենէ
յերևելեացդ և յաներևու
թից։ և մերձ է յամենայն
սրբութի և արդարութի
հոմ 13·8։ զի իշխանութի
առեալ յաստային սիրոյն՝
խափանէ ի մեզայ զմիտս
և զզգայարանս։ Լմանապ
և որ զընկերն սիրէ, նմա
նութ քի սուրբ սիրոյն է
զոր եհեղ ի մարդիկ առա
տապէս։ Ո՛ նոյն սէր ասէ
առաքեալն յանձին ունել։
համաշունչ և միախոր
հուրդք առ հաճոյս այ։
Փախչիլ յանձնասիրութէ
մ[illegible] պար

հոգւով՝ ամ փորոտեօքն
դարձեալ լինիլ բարի խոր
հրդոցն ընդունարան։
Ո՛ի և ամօթոյ անդամքն
առաւել ևս պարկեշտուի
ունիցին (ասէ առաքեալն։)
1 կոր 12·23։ Լ՛ոյսինքն
զանարատ սրբութիւն և
զանբիծ մաքրուի ի հոգ
մանց։ մեռուցանելով ձըգ
նաւորական պարկեշտուք
զհուր ցանկութեն հրով հո
գւոյն, և շնորհալից ար
տասուօք շիջուցանել։
Ո՛ի ամենայն անդամօք
և փորոտեօք և հոգւով՝ ի
կամակար մտացն պարտա
ւորեալք՝ արդարացաք ի
ձեռն լուսաւոր աւազա
նին վերստին ծննդեամբ
շնորհօքն քի։ որ ազատեց
զմեզ ի մահուանէ մեզաց
յազատութիւն նորոգման
հոգւոյ։ Որ զգեցաւ ըզ
նոյն մարմին և զհոգի։ և
խառնեաց ընդ ածուի իւր
յղեաց անբաւ սիրոյ հոգւոյ։
Լ՛որ զմեզ յորդորէ հայիլ
յելս գնացից նր։ և նմա
նոյ լինիլ ճշմարտութեան

Ով անգէտ էր փրկական
չարչարանացն. և հակառա-
կէր արգելուլ։ Եւ ամ-
որ բարւոյ հակիճ կայ,
նա սատանայ անուանի։
Օ՛ Տէր ամ ստեղծուածք՝ ի
բարերարէն բարի ստեղ-
ծան. և՝ ի կամակար մոաց
եղեն չարք՝ ի հրշտկաց և
՝ի մարդկանէ ամբարիշտք
և դեւք։ Օ՛ Տէր ոչ զսատա-
նայ անձնահաճ հպարտու-
թիւնն իւր ընկէց՝ ի փա-
ռացն, նմանապէս և մարդիկ
զնոյն ախտացան՝ ի սատա-
նայի խաբմանէն որ զիա-
ւեն զպատիւ խոստանայր
զի ձեռամբ լինիցին իբ-
րև զինքն։ Եւ գաբրիէլ
հրեշտակապետ էր, այլ ա-
ւետաւոր լինի առ կոյս.
զուրախ լեր բերկրեալ ա-
ւետարանելով եւ ազգի
մարդկան զփրկութիւն.
Որ՝ ի ձեռն մարմնանալոյ
որդոյն այ ազատեցան տիե
զերք՝ ի յանցանացն որ՝ ի
սատանայէ պատրեցան և
զմահ ստացան։ Օ՛ Տէր քո
կենդանացոյց, եւ արար
մի հաշ

պարտեաց. և խոնարհուք
առաւել հնազանդել զընկերն
քան զանձինս։ փիլ 2.2։
Օ՛ Տէր հոգւոյ և մարմնոյ սիրով
առ ածծ և առ ընկերս ձըշ
մարտեալք, երկնայնոցն
լինցուք ժառանգորդք։
Որ զի սերմն բարի սեր
մանեաց քո, և թշնամին
արդարութեան սատանայ՝
էարկ՝ ի մէջ ցորնոյն անօրէ
նութեան. զոր քո հրամայեաց
խլել և՝ ի նիւթ հրոյ արկա
նել. և զբարի սերմանես
աձեցուցանել. որ բերէ՛
զհարիւրապտուղս. և որ ըստ
իւրաքանչիւրոցն է սերմն
առաւել կամ պակաս սեր
մանեալ։ Մատ 13.8։
Եւ սատանայ՝ ի սկզբանն
ոչ թշնամի արարած, այլ
յանձնիշխան կամացն ե
զև հակառակ բարւոյ։
զի ըստ եբրայեցւոց բար
բառոյն՝ սատանայ՝ հակա
ռակ թարգմանի՝ ի մեզ։
Ով և զպետրոսէ լսեմք՝ ի
նէ, երթ յետս իմ սատա
նայ. զի ոչ խորհիս զնոյն,
այլ զմարդկանայս։ Մատ 16.23

ձակիցեք յերկրի, եղիցի
պետ յերկինս. և զոր ար
կիցեք յերկրի, եղիցի կա
պեալ յերկինս։ Եւ դարձեալ ասէ, զոր եր
կուքն ի միում համի ինչքն են։ Մտթ 25։ 46։ 41։

Ասէ ցահաւնեայս սբս
կիցան զբահանայս սբս
և զպաշտօնեայս եկեղեցւոյ
որք ապաստաւորք են սրբու
թեանցն հոգեկանին կար
գաւորութեանն, ոչ վարկ պա
րագի համարեսցուք. այլ
ոպ յայ կարգեալք իւրեր
կուքին հաստատեալ ժո
ղովրդեանն այ։ ա ովհ 5։17։
Ի զառիկորդս եկեղե
ցւոյ ի տեղի առաքելոցն
կարգեաց քու քարոզս և
աստց, որ զձեզ ընդունի,
զիս ընդունի. և որ զձեզ
անարգէ, զիս անարգէ։
Մտթ 10։ 40։ ղուկ 10։ 16։

Ան դարձեալ ասէ, զոր կա
պիցէք յերկրի, եղիցի կա
պեալ յերկինս. և զոր ար
ձակիցէք յերկրի, եղիցի
ձակեալ յերկինս։ Եւ զոր այլ ևս չարագործաց
հաղորդակից լիցեն, ընդ
նոսին ասէ զվրէժս։ գոհ
ա։ 32։ Ի երթիցեն ան
որն մեղաւորքն ի հուրն
յաւիտենից. որ պատրաս
տեալ է սատանայի և հրեշ
տակաց նորա որ հրապու
րիչքն են։ Մտթ 25։ 46։ 41։

Ասէ զաւետարանին գործա

բանեալք ընդ նբ զօրս
դարիք և քահնայք, միա-
կացուք առաքեալք և մար-
ձակեալ յերկիրն Հնդկաց
և յերկրէ, հրեշակապետք
և հրշակք և առաջնորդք
նբք և ամենայն ընտրեալք
սիրելիք այ են։

Ա՛րդ ի վերին զօրացն ո՞
րոշեալ՝ ի հրշակապետացն
հակառակն բարւոյ՝ սատա-
նայ անուանեցաւ։ և զօրք
իւր՝ դեւք։ Հա՛ անդէք կա-
մաց նր և ապստամբեալք
՝ի ճշմարտութենէ կարդաց։
Նո՛ւն ասի մարդոյկ թիւր-
եալ՝ ի հարուածս կորըս
տեան և՝ի վարս անօրէ-
նութե բզեմ ժողովրդովք
որք և առաջնորդք կոչե-
ցան, և հպարտացեալ զար
տուղի անկան։ և բազմաց
եղեն պատճառք կորստեան։
որպացեալք ՝ի սատանայէ
՝ի նր կամն ըստ ամենայն
վնասուց։ 2 տիմ 2։26։

Ո՛չ ի ճշմարտութեն վերջ
կացուք առաքեալ և մար
դարէք և քահնայք, միա
նոյնպէս և ստախօսք ի
ժողովրդեանն։ որպէս
և ի ձեզ լինիցին սուտ
ուսուցիչք, որ մտուցա-
նիցեն զպղծութիւնս կոր-
ստեան, և զտէրն որ գն-
եաց զնոսա ուրասցին
իւրեանց, և բերցեն ՝ի
վերայ իւրեանց զկոր-
ուստ արագ։ 2 պետ 2։1։

Եւ բազումք հետեւեսցին
նոցա անօրէնութեանցն,
որոց վասն զճանապարհ
ճշմարտութեան հայհո-
յեսցի։ և սակաւ ինչ
՝ի վաճառս արասցեն
զձեզ բանիւ հնարեալ։
որոց դատաստանն ոչ
ուշանայ յերկար, և կոր-
ուստ նոցա ոչ նիրհէ։
2 պետ 2։2։

Ո՛չ ի որ սբքն են առաջ
նորդք բանին և ուսմամբ
աշակերտեն ՝ի ճշմարիտն,
նոքա առցեն զերանութիւն
զնիստս և զպատիւս ընդ սբ

նաց ի տունէ եղև. Ընդել սրբոց և պղծոց և անօրի համաչխարհական՝ վա՛ն ճանի։ Ո՛վ ի և ընդհեղեղն զոր յայտնելոց է՝ ի վախ բարշտաց եւ մեղաւորաց թին և զապառնալիս սմ կեն մեզ զահեղ զբարկու և հրացանութի՛ւք դուշա օրօտմունք եւ կարկուտք զպէտս արարածոց։ Ասէ ինամոցն այ բացայայտեն և հաշտեկանք և ցօղք՝ ըզ ո՛վ ի անձրևք պիտանիք երևելի արարածովքս ի՝ մացել տեսանեմք։ հմ 1.20 ո՛վ օրէնս այ և զիրաւունս՝ ընդ նոսա պարտաւորեալ տանջին զանմահ մանն։ Ո՛վ ոք ախորժեն զնոյն խորհիլ և գործել ղբար, և ոչ վասն մարդկան

երկիցեն ի բարկութենն
որ գալոցն է. որք վկեղ
խրեանց ոչ զսոդովմայե
ցւոցն պատմեցին և յայտ
արարին ասէ մարգարէն։
Եսայի 3.6։ Եւ այլ ևս,
գայցեն յաղագս մեղաց
սոյ և սուր և գերութիւն
և սարաժամ մահ. եթէ
պէս պէս ցաւք և հիւանդ
դութիւք և վտանգք առ
խրատ և յանդիմանուի.
զի զղջացին և ապրեցին
ի բարկութենն որ գալոցն է

յերկնից։

Ա՛յդ յամօթ լինին որք
ասեն զատանայ խրատու
պատուհասիցն ոչն եթէ ոչ
զամենակալն աստ։ Օ՛ի
յոմ և է՝ օրինադրուին
ի նը. և հրաման պատու
հասիցն և ողորմութիւնն
ըստ իւր խորին իմաստու
թեն և մատակարարուեն։
Օ՛ի քովք է աստ մոաց.
որ զմտերմաց զհանդէսն
յայտնէ իւրեանց սիրոյն
և երկիւղին. վկայութիւք
բարերար երախտեացն ի
բերը կամացն յարդարեալ։

ի յերկինէ և ի յերկրէ ըղ
մարդ և զամ կենդանիս։
զի զանօրէնսն պատուհաս
սեաց և զարդարան պիղծ
ընդ ամենայնիսմ ողորմիք
իւրով ի ձեռն տապանին
և զայլ ևս ընչաւորս թող
լով յՅեի սերմանս։
Այս զսոդովմայեցիսն սա
տակեաց հրով և ծծմբով.
զի հրով ցանկութե և զա
զիր դիմաւորքին ապակա
նեալք էին. և զարդարն
զղովս ապրեցոյց ի դառն
հարուածոցն սատակմանս։
Որ հող և ջուր և քար և
տունկ և բոյսք բնակ ջրէն
հանդերձ տոչորեալ հրոյ
դեհեղեան։ Այս այսոքիւք
ցուցեալ երևի ամբարշտաց
և անիրաւաց սատակագոյն
սատակումն յարդար դա
տաւորէն այ, և փրկութի
արդարոցն ի խնամակալ
սիրոյն։ Այս այժմ սեաս
նին ի սոդոմ և ի գոմոր
բարկութենն այ պատիժք
ի հող և ի ջուր և ի քար և
ի տունկս։ Օ՛ի սեռեալ
զայնոսիկ արհաւիրս այժմ

նական կամաց՝ լի՛ են ամ
միաք և զգայութիւնք իշխա
նապազ։ Այսո՛ր ասէ Տէր
ցկ՛ք քա՛հանայք զժողո
վուրդ իմ. զի լի՛ եղև տա
ռապանօք. Թողեալ լեցի
դմա մեղք իւր. զի ընկա
լա՛ի ձեռանէ Տեառն կրկին
զհատուցման մեղաց իւրոց։
Եսայի 40.2. զի Հարի՛ածք՝
դարձելոցն՝ի Թողութի՛ մե
ղաց լինին պատուհասիքն
՝ի վերայ եկելոցն՝ի տնէ։
Ո՛չ՝ ես եմ (ասէ Տէր) որ
սպանանեմ և կեցուցանեմ։
Հարկանեմ և բժշկեմ. և
ո՛չ ոք իցէ որ հանիցէ զձեզ
՝ի ձեռաց իմոց։ 2 օրէ 32.39
Ո՛չ՝ զնո՛ր ակնհայտութիւն
արարածոց դարձուսցէ՝ի
ճշմարիտ կենդանի լոյսն.
զի մի՛ մոլորեսցին զկնի
սուտ կարծեաց. այլ զաճ
այնոցն իմասցին զճշմար
տութի՛ ամենդիցն՝ի նը
դրոց և յուղիղ հանգամա
նաց։ Այ՛ն որոշեալ յայտ
արնոսի կարծեաց, ՝ի մըշ
տընջենաւո՛ր երանութիւն
վերացուցեալ լեցին Տա
նապազ։ Այ՛ն այսո՛րիկ
մարգարէին, մխիթարե
ցէ՛ք զամենայն զժողո
վուրդ իմ. զի լի՛ եղև տա
ռապանօք. Թողեալ լեցի
դմա մեղք իւր. զի ընկա
լա՛ի ձեռանէ Տեառն կրկին
զհատուցման մեղաց իւրոց։
Եսայի 40.2. զի Հարի՛ածք՝
դարձելոցն՝ի Թողութի՛ մե
ղաց լինին պատուհասիքն
՝ի վերայ եկելոցն՝ի տնէ։
Ո՛չ՝ ես եմ (ասէ Տէր) որ
սպանանեմ և կեցուցանեմ։
Հարկանեմ և բժշկեմ. և
ո՛չ ոք իցէ որ հանիցէ զձեզ
՝ի ձեռաց իմոց։ 2 օրէ 32.39
Ո՛չ՝ զնո՛ր ակնհայտութիւն
արարածոց դարձուսցէ՝ի
ճշմարիտ կենդանի լոյսն.
զի մի՛ մոլորեսցին զկնի
սուտ կարծեաց. այլ զաճ
այնոցն իմասցին զճշմար
տութի՛ ամենդիցն՝ի նը
դրոց և յուղիղ հանգամա
նաց։ Այ՛ն որոշեալ յայտ
արնոսի կարծեաց, ՝ի մըշ
տընջենաւո՛ր երանութիւն
վերացուցեալ լեցին Տա
նապազ։ Այ՛ն այսո՛րիկ
մարգարէին, մխիթարե

որ զբարերարութենն զսէր
կուեցի իւր ի վէր այնոցիկ
ինչէ աճ որ աճէ զբար-
ցասցուք, մի թէ անիրաւ
ի մեզ նը սիրոյն զանց ա-
րասիրաց եւ առաւել եւս
ի մեզ նը սիրոյն զանց ա-
լեալն ի մեզ զնը սիրոյն
իւրոյ զնախախանամուխն։
Այս եթէ զայսքան ե-
րախտեաց եւ առաւելեալս
առաջնորդել յամ առա-
քինասէր վարս յերևելիս
և յանհրևոյթս։ Օ՛ ի նո
վանէ կեանք և շարժիմք։
և նովաւ յառաջիկայն ըն
թանամք ի բարիսն միշտ
գործ 17։28 յաղագս աճե
ցեալն և անսուտ խոստ
մանցն ։ Օ՛ ի նա է ալըրիչ
մեր և մեք արարածք նը ։
եսա 64։8։ Օ՛ ի մեք կար
դացուք զնա Հայր մեր՝
առնելով զհամ նը. և նա
ասացէ՝ որդիք իմ էք.
և ես ընկալայց զձեզ նը
սիրով։ Այլև՝ ես եղէց
ձեզ Հայր. և դուք եղէք
ինձ ժողովուրդ ասէ
Տէր ամենակալ։ 2 կոր
6։18։
Այլ զի ասէ մրջրեկին,
եկայք որդեակք իմ լուա
րուք ինձ. և զերկիւղ տա
ուսցից ձեզ։ սաղ 33։12։
Այլ եթ մեզ որդին այ՝
Հայր կոչել ըստ բնութե
Հօրն իւրոյ զած մեր։ տես
6։9։ Այլ ոչ համարեցաւ
զմեզ անարդս՝ Հաղորդս
առնել իւր եղբայրութեն

շահիւք իմաստութեան.
առաջնորդել յամ առա
քինասէր վարս յերևելիս
և յանհրևոյթս։ Օ՛ ի նո
վանէ կեանք և շարժիմք.
և նովաւ յառաջիկայն ըն
թանամք ի բարիսն միշտ
գործ 17։28 յաղագս աճե
ցեալն և անսուտ խոստ
մանցն ։ Օ՛ ի նա է ալըրիչ
մեր և մեք արարածք նը ։
եսա 64։8։ Օ՛ ի մեք կար
դացուք զնա Հայր մեր՝
առնելով զհամ նը. և նա
ասացէ՝ որդիք իմ էք.
և ես ընկալայց զձեզ նը
սիրով։ Այլև՝ ես եղէց
ձեզ Հայր. և դուք եղէք
ինձ ժողովուրդ ասէ
Տէր ամենակալ։ 2 կոր
6։18։
Այլ զի ասէ մրջրեկին,
եկայք որդեակք իմ լուա
րուք ինձ. և զերկիւղ տա
ուսցից ձեզ։ սաղ 33։12։
Այլ եթ մեզ որդին այ՝
Հայր կոչել ըստ բնութե
Հօրն իւրոյ զած մեր։ տես
6։9։ Այլ ոչ համարեցաւ
զմեզ անարդս՝ Հաղորդս
առնել իւր եղբայրութեն

ղէղ են դատաստանք նր իմ
արդարոց և մեղաւորաց։
Այլ անձնիշխան կամօք կա
րծ ղեմք զձեզ ի բարի կամս
դարձուցանել ի ձեռն բարի
գործոց. և դարձի ի պա
տուհաս ընչ ջար գործոց։
զի ի մեր կամս է վայելել
ի բարիս և ոչ արտաքսիլ։
Ո՛չ ի ոչ կամի զմահ մեղա
ւորին, այլ զդառնալ նր ի
ջար ճանապրհէն և զկեանն
ապաշխարուք։ էզէկ 18։23
Ո՛չ ողորմած եմ ասէ տր
և ոչ պահեմ ոխս դարձեալ
ըզձն յուղղուխ։ երէմ 3։12
Ո՛չ որում արժան է գո
թալ և կամ ողորմիլ և կամ
ներել՝ ոչ անտես առնէ.
այլ ոչ մարդասէրն բժիշկ
բժշկէ զնեղեալն և զարտա
քին անդամն. և զանբժ
ժըշկելեսն ի բաց կըտրէ
որ չայլն զինաւն չառնի։
ցեն։ ղեւ։ 13։7։
Ո՛չ ի որք ոչ դառնան չա
պականեալ վարուց, չուշ
լինի նոցա ջրհեղեղին կո
րուստն. և սոդոմայեցոց
տոչորումն և սատակումն։

մէջ որ

արհամարհանօք արհամար
հեցին. և թողուն ի մոռաց
զչիշումն առնս պարգևաց
նորա և սուրբ սիրոյն զոր
եհեղ ի մեզ առատաբար։
հռոմ 3։5։ փիլ 3։6։
Այն ոչ ի ձեռն մովսէսի
առն այլ ասէ դատաստանն,
որ անկանիցէ բռնաւորս այր
զկնի սրկար չոչ կամաց,
անզօր եղեալ ի նր զօրու
թենէն, այլն մեռցի, և
կինն կացցէ ըստ արդար
դատաստնին։ 2 օրին 22։25։
Այնպէս իմանալի է մեզ
զսատանայի ի մեզ զսխա
լանս ինչ իրաց խորհրդոց
և կամ շարժման անդմոց։
Ո՛չ ասէ մրգերեքին տրն,
անձն հօր իմ է. և անձն
որդւոյ իմ է. և անձն որ
մեղեցէ՝ ի նոյն և մեռցի։
զի ի կամաց է մեղանչել
անձին։ Այն դարձի ասէ
ցաղտաւն, կելով կեցցէ
որ զարդարուե զհետ եր
թիցէ. և մեռանելով մեռցի
որ զհետ անիրաւութեան
երթիցէ։ էզէկ 18։4։5։
Ո՛չ ի արդար է տր և ու

զանդ խաղաղարար Աշմուտ
միամիտ հաճան Տէր ջնա
սբ առաղք անբիծ անարատ
եռախառատ լեցի Տեառն
ւորաց և մերձաւորաց։
մարդկանէ։ Աբ անմարմ
նոց և մարմնաւորաց սբց
փառք և պատիւ պատրաս
տել կան ի նմանէ։ Աբ պա
տիժք և տանջանք և դէ
ժոխք՝ դիւաց անմարմնոց
չարաց, և մարմնաւորաց
ամբարշտաց և պղծոց։ Ը
իւրաքանչիւրցն արժանից
յարդար դատաւորին այ։
Օ՛ ի՛ ի գործոց չարաց ու
նին զանուանն դէք։
Չանգէտ իւրեանց և մար
դիկ չարք և կախարդք և
պիղծք յատաղեկեալ ի
չար անդր և միաբանեալ
ընդ չար դևսն։ Աւյլ որ
կամ ի հակառակացն փախ
չել և հրեշտակ լինիլ,
ածասէր լեցի։ և զՀաճոյս
նր արասցէ յամ սրտէ և
յանձնէ և ի զօրութէ։
Աբ զընկերն սիրեսցէ աբ
սիրով երևելեօք և անե
բևռութիւք։ և ամ բարեօք
երախատած լեցի հեռաց
ւորաց և մերձաւորաց։
աբ առաղք անբիծ անարատ
միամիտ հաճան Տէր ջնա
զանդ խաղաղարար Աշմուտ

որ աստ դատեցան և անդ
դատելոց են ըստ ոնն քանի
որ յաւուրնան։ ղուկ 17։26։
Իսկ որ զղջանան և դատ
նան յապաշխարութի նման
նինուէացւոցն, զսպառնա
լեաց բարկութին և զեկել
պատիժան ի նոնէ ըստ մար
գարէութեանն յունանու
յողորմութի դարձուցա
նեն։ և այցելութիւն ոն
կանխէ ինն և ընդունին
զնանաս աբ սիրոյն։ 3։10։
Իսկ ոք խոստացուցանեն
զսիրոս իւրեանց նմանու
թէն փարատնի, ըզնոյն
հարուածան կրեացեն։ որ
ոչ լուան մովսէսի և ա
հարծնի զառ ի յայ պատ
ուիրեալս նց։ Էլէյ 5։2։
Աբ որ անդէն սատակե
ցաւ իւրովքն, և ժղվղդքն
այ ապրեցան։ Էլ 24։28
Օ՛ ի մի՛ ած և արարիչ
երկնաւորաց և երկրաւո
րաց։ Ընձնիչնան կամն
արարեալ զՀրեշտակս և
զմարդիկ։ և ի նոցանէ կա
մակար մոգք չարք որոշե
ցան ի Հրեշտակաց եւ ի

Եւ մի՛ ոք զարմացի որ
արդարք և ամբարիշտք։
Եւ մի՛ ոք զարմացի որ
քեան զուղիղ դատաստանն
սիցն. զի ծանիցեն ամենե
րաց զպատիժս պատուհա
պատրաստեաց. և մեզ՞ո
զարքայութիւնն արդարոց
քահանայութեան։
Օ՛ի՛ Ձիմարտեալք ըն ամի՛
առցուք զարքայութիւնն
պատրաստեալ։ Օ՛ի՛ ոչ այ
սեպհականէ արքայութիւն,
և մեզ կամեցաւ սեպհին
առնել՝ի ձեռն ուղիղ հա
ւատոց և Ճշմարիտ վարուց
վն բազում սիրոյն որ սի
րեացն զմեզ և եղոյց զե
րախտիսն իւր։ Եւ որոյ
վարք անբիծք և պղերգք են
յառաքինութիւնս, և են
մոսխաբք և մեղսասէրք,
նոքա անարգին. և նոյա
զեալ են՝ի փառացն այ։
հօմ 3.23։ Եղարտին ա
նարգին անկանին՝ի շնոր
հացն քն. յամօթ և՛ի նա
խատինս ամենեցուն։
Եւ վն այսորիկ աճ և աւր
զարքայութիւնն արդարոց
պատրաստեաց. և մեզ՞ո
րաց զպատիժս պատուհա
սիցն. զի ծանիցեն ամենե
քեան զուղիղ դատաստանն
արդարք և ամբարիշտք։
Եւ մի՛ ոք զարմացի որ

մեկնեալ յամենայն իրաց
չարաց։ յոբ 1։ Սիրել զա
րին և աւտել զչարն. և՛ի
գործոց զբարի առնել և
՛ի փառս լինիլ։ Եւ՛ որ՛ի
բարւոյն մեկուսանայ, նը
մանօղ լինի սատանայի հա
կառակ բարւոյ։ Ընձնաշ
զանդ, մեղասէր, հպարտ,
ամբարտաւան, խորամանկ
նենգաւոր, սուտ, բանաշ
արկու, խռովարար, չարաշ
սէր և ոչ բարեսէր։
Ա՛եկեալ՝ի Ձիմարտին,
և զչար գործոցն զանունն
առնու չար. և զհաստու
ցումն բարւոյն անմահ
առանձնացն. զի ըստ ար
ժանեացն է պարգեւք եւ
պատուհասք։ Ա՛յլ մոա
ւորաց և բանաւորաց՝ ետ
զանձնիշխան կամն՝ի պա
տիւ և՛ի փառս զի փոխո
րեացեն զբարեգործն աճ
առաքինասէր վարուք։
Եւ՛ յանձնիշխան կամացն
յօրինեացեն պատկս հրեշ
տակային կարգաւորուքն.
և շնորհս ընկալցին՝ի նոն
յաղագս հանդիսաւոր և

ըստ անսուտ բանին նոն
ամենեցուն։ ՅՒՆ 17։6։

Ա՛յլ եթէ ոչ զգաստասցին ի բարիս, աւելի պատուհաս ընկալցին ի նոնէ։ Նա՛ ծառայք նոցա հաճոյ եղեալք այլ, թէ՛ ուրեմն փառաւորեսցին ի նոնէ։ Նա՛ նոքա պարտաւորեալք յոգիս մեղացն պատժեսցին յարդար իրաւանցն այլ։ Նա՛ թէ՛ զրկել և իշխանք և դատաւորք իրաւախոհք և արդարակշիռք յիրաւունս այլ, և արդարադատք ըստ հոգևոր մասինն և ըստ մարմնաւոր, որքան և այրուցն տեսուչք և ամ զրկելոց խնամակալք, ‘Արքա՛ են հիմունք բարեաց, որ հաստատեալ ունին զաշխարհ հնարագիտութեամբն իւրեանց ի հնարս սիրոյն ամենեցուն արարչին. որով ձին բարին յառաջանայ ի գովեստ փառաց ընուհացն այ. ի գովութիւն ամենազօր արու թեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։

Մեզ Որում

աստ ներկ ածի. զի քաղցրութիւն այ ասէ՝ զնա յապաշխարութիւն ածէ։ հմ 2.4։ Նպա եթէ ոչ զղջացին, առանց ողորմութեան դա տեսցին յանուր բարկութեան երևմանն։ Նա՛ տեսցեն մեղաւորք զփառս արդարոց, և կորացեալ հաշեցցին ի տխրանան և յամօթն յաւիտեան։ Որ յերկրի աստ՝ մեծ գոլ զինքեանս քան զարդարսն համարել հպարտութեան ոչ թողացուցանէր տեսանել զինչ արդարքն էցեն և զինչ մեղաւորքն։ Նայց զնոսի վճռել՝ երեմի արդարոց փառքն և մեղաւորաց ա մօթն յաւիտենից։

Նա՛ այս յայտնի է. զի ոչ առհասի փառաւորուի փառաւոր առնէ զոք առ ածն. այլ առաքինութեամբ բարեաւտհմութիւն։ Օ՛ի՛ հայս ոչ ինչ մեծագոյն եւ՛ի պարտս՝ քան զարշակունեց առհմն. որ և յաբրահամ՛ սերեցան աստ, նաև ամ աղգք և թագաւորք երկրի

արբանեկք բարերար կա
մացն այ և քարոզք շնոր
հաց նըր, սերմանել զերախ
տիս նր ըստ ամենայն արա
րածս հաւանական կամաք
և ընտրողական շնորհօք։
Նա զի զոն առաքելուն
իմաստութեամբ և զօրութեամբ
և մեծութեամբ յերկինս և
յերկրի։ Օ այս լուսաւո
րական ուխտ գիտուեն այ
կարգեալ ի մեզ. զի որ
բազում առաքել սիրեսցէ,
զբազում առաքել բարիս
ընծայէ տն այ։ ղուկ 7.47
Ուստի որ սակաւն, և այս
յայ խորին գիտութենէնէն
լաւ կարին և ըստ մեծի
շնորհացն զերաւն խնդրէ։
Նա դարձ՝ որ գժնդակ
վարս ունին, և առնու ի՛
զանազանութիւն աւելի
քարի և կամ նուազ։
Նա ոչք գառնան, ոչ ան
տես առնէ ի՛ խնամոց սի
րոյն։ Թէպէտ և արբանեկք
եղեն քարին ի՛ կամակար
մոյց։ զի այսու ցուցցի
բարերարութիւն խնամոյն։
զի մի՛ ոք կարծեսցէ ակն
դիք առուք

Աղուամ պատիւ իշխանուքի
և փառք վայելեն այժմ և
միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից
ամէն։

Աբանելոյն Աշէն Գրիգորի
Վ ա ռ ոյ Յ ո վ ա ն ն ի ս ի
Որ ի Տ ո գ ո յ ն պ ր ի ց պ ա տ գ ա ե
ցաս առաջ ինչ բան։

Ա՛սա ինա

Նբան են խնամք
տեսչութեան
արարչին. և
լուսաւորուի
առ յօրինուածս արարա
ծոց իւրոց։ Օ ի որում
շատն տուաւ՝ բազումն
խնդրէ զարմտիս բարեգոն
ած. և որում սակաւն՝
յաւելուածս շահիցն ըստ
առաւելն առցէ զշահն։
Որպէս յառակս տաղան
դացն է իմանալ յաւել
ուածովն ի սակաւուցն։
ընտրողական մտօք զոր ետ
ած հրշտակաց և մարդկան։
մտ 25.21։ Օ ի լինին
Շգ, 2

դարձն յաւուրքինու-թէ ։
այլ ամենեցունն է իմացն ։
Ա՛յլ զարդարան՝ այ երբ
կիւնդն յորդորէ ։ և զմեզ
ընդուն՝ աներկիւղութիւնն
լքուցանէ ։ Նա՛ վայսորիկ
մեղան և խաւարեցան ՚ի
խորհուրդս իւրեանց և
կուրացան մեղօք՝ անմուտ
Ողբ զանձինս իմաստունս
համարեցան և յաչս ան-
ձանց իւրեանց խորհրդա
կանք ։ հ-օմ ։ 1 ։ 22 ։ և զնա
նապարհս իմաստութեան
ոչ ծանեան ։ 3 ։ 17 ։ զի ոչ է
ոք երկիւղ այ առաջի ա-
ջաց նոցա ։ 18 ։ Նա՛ վայսորիկ
անկնեցան և պղծեցան ։
զի ը ուղիղն ոչ գնացին ։
Նայց ածասիրաց իմաս-
տութիւնն առաջնորդէ՛
յարդարութիւնան ամ ՚ի
լսէն և յաւուրեն ։ զի միշտ
անքակ մնասցեն ՚ի վերին
իմաստութենէն ։ որ ի սը
և խաղաղարար և լի՛ պատ
ղուվք բարեօք ։ յակ 3 ։ 17 ։
Ո՛ի ստուգութե կարգօք
լուսաւորեալ ՚ի միտ առ-
նու զարդարութի ձշմարիտ
մլը և

առուբ բաշխել զինորհս
յարարածս ։ հ-օմ 2 ։ 11 ։
այլ ըստ արժանեցն առնէ
այցելութի և անարժանիցն
թէպետ և ոչ զգան ։ զի խա
հարեալ է առաջնորդական
միտքն և ոչ տեսանեն ըզ
լոյսն իւրեանց ։ Ո՛ի մը
տահասական խորհուրդք
երկրասիրաց ոչ թողացու
ցանեն տեսանել զպատ
շաճն ։ այլ ՚ի հոդս վնասա
կարս ծռին ։ յորոց բարի
ինչ ոչ յառաջագային՝ այլ
ջար ։ Նա՛ վայսորիկ ար
գելեալ է ՚ի նոցանէ ըբ սի
րոյն կամքն և առաքինու
թեան յօժարութիւնքն և
բազմադրման երախտիքն
կատարեալ հանդիսիւք և
բազում համարձակութիւք
և ձշմարիտ հաւատով ։
որպ զի արժան լինիցին լի
նիլ արբանեակք ձշմար
տուե ՚ի կամս և ՚ի փառս
անձինն և այլոցն ։ Նա՛ ե
թէ արդարոյն միայն է բազ
մացուցանել զմիտս իմաս
տուե, երևեր թէ յղիս
այնորիկ յառաջանան ար

մութիւն և զյաղթութի
առ ամ վնասակարու
դիւաց։ ղուկ 18. 7։
Ո՛ փառաւորեսցի ա
այժմ և միշտ և յաւի
տեանս յաւիտենից
ամէն։

Աղին Սէյն Գուիդոն
Երանելոյն Ա ամն անփոփո
խութեան Տօնին։

Ա՛ՈՒ ԻՆ

ր տկարուի դնէ
ածուէն զօրուէ,
արտաքոյ Հշմար
տուէ Հաւատոյէ։
Ո՛ի ասէն, երբեմն կա
րծղէ և երբեմն ոչ։
Ա՛նհիտք, եթէ ա տրկա
րանայ, ոչէ որ զօրացու
ցանէ զնա։ Ի՛բաց լեցին
չար վարդապետին չար ու
մունքն. զի ա կարծէ
և կատարեալ. ոչ երբէք
նոճազի ի կատարելուէն
և ի զօրութէն. այլ զամե
նեսեան ընու և զօրացու
ցանէ. և ինքն յումեքէ

մի
և ուղղէ զերաւունս ար
դարութեան եւ Հշմար
տութէ միշտ։ ասող ։ ։ ։
Ո՛ իմաստուի խօսիմ ընդ
կատարեալն. որ գիտեն
որոշել զիշխանչէնաւորան
յանցաւորացս. զիմաստուի
ոչ զաշխարհիս այսորիկ ըզ
խափանելեացս, այլ որ յայ
արդարութիւնքն են Հըշ
մարիտ Հաւատով և սբ
հոգով։ ։ կոր 2. 6։ Ա՛յբուի
և խոնարհուի. հեզութի
և Հշմարտութի. ամ առա
քինութեամբ յորդորեալ
ահիւն այ։ Ո՛ դուշանա
լով ամենապատիր պատրա
նաց. որոշել ընտրողական
իմաստիւք զբարին ի խոր
հրդոց և ի բանից և ի գործ
ոց։ Ո՛ի դուռն կենաց
իմաստութեան իբաց է. և
հակառակորդք բազումք
գործակցեն բանսարկ
ուին որսան զմարդիկ ի
կորուստ։ Ա՛յլ ա ոչ թո
զու զյուսացեալս և զա
պաւինեալս իւր որ կար
դան առնա ի տուէ և ի
գիշերի. և խնդրեն զաղօր

նիցուք զմաշումն երկրա-
կան ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ ի փոխանակ
նորոգութեան
արարչին առ արարածս։
Այսպէս եւս լուսինն
զիւրն ունի գոյացու-
թիւն. ի ժամանակաց ըզ
փոփոխումն. ի մաշելն եւ ի
լինելն։ Ո՛չ ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ փոփոխումն ունին ա-
րարածք. այլ տալոյն յե-
տասարդութիւն. եւ երի-
տասարդն ի ծերութիւն.
եւ ծերն յապականութիւն։
Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։
Այլ այսպէս կայ ի սպասա-
ւորութիւն ըստ հրամանի
արարչին առ արարածս։
Այսպէս եւ լուսինն
զիւրն ունի գոյացու-
թիւն. ի ժամանակաց ըզ
փոփոխումն. ի մաշելն եւ ի
լինելն։ Ո՛չ ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ փոփոխումն ունին ա-
րարածք. այլ տալոյն յե-
տասարդութիւն. եւ երի-
տասարդն ի ծերութիւն.
եւ ծերն յապականութիւն։
Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։
Այլ այսպէս կայ ի սպասա-
ւորութիւն ըստ հրամանի
արարչին առ արարածս։
Այսպէս եւս լուսինն
զիւրն ունի գոյացու-
թիւն. ի ժամանակաց ըզ
փոփոխումն. ի մաշելն եւ ի
լինելն։ Ո՛չ ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ փոփոխումն ունին ա-
րարածք. այլ տալոյն յե-
տասարդութիւն. եւ երի-
տասարդն ի ծերութիւն.
եւ ծերն յապականութիւն։
Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։
Այլ այսպէս կայ ի սպասա-
ւորութիւն ըստ հրամանի
արարչին առ արարածս։
Այսպէս եւս լուսինն
զիւրն ունի գոյացու-
թիւն. ի ժամանակաց ըզ
փոփոխումն. ի մաշելն եւ ի
լինելն։ Ո՛չ ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ փոփոխումն ունին ա-
րարածք. այլ տալոյն յե-
տասարդութիւն. եւ երի-
տասարդն ի ծերութիւն.
եւ ծերն յապականութիւն։
Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։

Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։
Այլ այսպէս կայ ի սպասա-
ւորութիւն ըստ հրամանի
արարչին առ արարածս։
Այսպէս եւս լուսինն
զիւրն ունի գոյացու-
թիւն. ի ժամանակաց ըզ
փոփոխումն. ի մաշելն եւ ի
լինելն։ Ո՛չ ի նուաճ ծա-
ռայութիւն Աստուծոյ
եւ փոփոխումն ունին ա-
րարածք. այլ տալոյն յե-
տասարդութիւն. եւ երի-
տասարդն ի ծերութիւն.
եւ ծերն յապականութիւն։
Այլ այս գարունն յաման.
եւ ամառն յաշունն. եւ աշ-
ունն ի ձմեռն. որ խափու-
ցանէ զամ կենդանեաց ըզ
յորդորումն. եւ զտնկոց եւ
զբուսոց։ Այլ արեգակն
փոփոխումն ունի ըստ ժա-
մանակի սահմանելոյն այ-
զերկայնութիւն աւուրց եւ
գպակասուն։ Ի ծագաց
երկնից ոչ են երկք նորա.
Հանգիստ նորա ի նոյն. և
ոչ ոք ինչ որ թաքչիցէ ի
տապոյ նորա լուսոյն։

Ո՛չ լինի և ոչ զօրանայ։
Այ՛ այսորիկ արարչութեան
անուն հաստատեալ կայ
միշտ ի հրեշտակաց և ի
մարդկանէ. յառաքելս և
ի մարգարէս և յամ սբս.
զի եղիցին վկայք ճշմար-
տութեան ածգիտութե և ար
դարասէր և սբ վարուց։
Այլ զօրութե և նշանագ և
արուեստիւք՝ ինոցանէ փա
ռաւորի ածծ։ Այլ ոչ օգ
նութի առնու արարիչն
յարարածոցս. այլ նա նոցա
օգնական և զօրացուցիչ
վերնոցն և նեղչնոցս։
Ո՛չ ոպ մրգերեին ասէր
ածծ, մինչեւ ստեղծել էիր
յորովայնի գիտեմ զքեզ.
և մինչեւ ելեալ էիր յար
գանդէ՝ սրբեցի զքեզ շը
նորհագ մրգերե։ Երէմ ։։.։
Այ՛ յապէս ըստ կանոնս գի
տութե իւրոյ հրաւիրէ և
կոչէ և արդարացուցանէ
և փառաւորս առնէ սիրով։
Հռոմ 8.30։ Ո՛չ ի ամենայն
արարածք՝ են յարարչէն.
և միշտ կարօտանան օգնա
կանութե նորին. և ոչ ա

Ար յոչընչէ արար զամ. և դարձեալ եղծանէ որպ կամի։ Արար է յառաջագի տուիւն և հանճար եւ իմաստութի և զօրութի։ Այլ և յարարածս տեսա նել. որ զօրութ բարձրեալ լոյն ունի զԶուրն երկինք որ ի վերոյ քան զնա. և երկիր զծով և զգետս և զլերինս և որ այլ ևս արարածք են։ Այն ոչ կարօտա նան սեանց և օգնականի և հիմանց երկինք և երկիր. այլ զօրութ նր պահել կան և ոչ ապկանին առանց նր։ յոբ 38։

Ա՛յդ՝ որպիսի պատիժս է պատրաստեալ որ խօսին զայ հայհոյութիւնս։

Նովէ՝ սրկարք զօրութ առնուն. Նովէ՝ արդարք խթախուսին եւ յաղթեն հակառակորդաց բռնատ րաց. և հանդիսանան պա հել զպատուիրանս նր և իմաստնանան ի բարիս։

Սիվէ վերադարձ և օգ նական վտանգելոց ի նե զութեան որ առնէ ըստ մ խա փոր

Ընդ օրհնութիւն սրբոց առաքելոց։

Ընդ սոսա արարածք են։

Ընդ հարացս և զնորոգումն ի յարութեն։ Ա՛յլ և աստեղք ապատաւորքն ի գիշերի նահապետացից. և ըստ այլ ևս շարժմանց առ ի պէտս մարմնաւորաց։ Ա՛յլ ոչ ըստ հեթանոսին բարբանջմանցն որ բախտս ևծնունդս ա սեն։ Ո՛չ ի սոսա է որ արար զամենայն և յօրինեաց և սահման եդ. և ոչ անցա նեն ընդ կարգն։ Այն սոսա արարածք ի նմանէ են. և կան և ունին ի խնամա կալ զօրութեննէն։

Յօդուածք իմաստութե եւ գիտութիւնք հնարից և արուեստք պիտոյից և կարգք յօրինուածոց եւ կշիռք չափուց ի տեսչու թենէ և ի խնամոյն այ են յօրինեալք։ Այն ըմբռ գերի վերոյ քան զնա և կարօղ որ ի նմանէ առ նուցու զինարս գիտութ կամ զօրութեան։

Ո՛ի ինքն իսկ է սա յայտի աղբիւր բարեաց. որ ընդ զերկինս և զերկիր և որ ի նոսա արարածք են։

բոյս· զլերինս և զբլուրս·
զձորս և զհովիտս· զդաշտս և
զմրրիկս· զտունկս և զ
զցուրտ և զտօթ· զօդս և
զթռչունս· զամպս և զանձ
րևս· զեղեամն և զձիւն·
զանասունս· զսողունս և
զանասունս· զալաձան և
զեռնօք· ՚ի զազանս և
զծով և զցամաք· լողակօք
և զեղջերս· զոչխար·
զեզիշեր· զղոյս և զնաւար·
և զհաւս· ՚ի ձագս և զ
ամենայն զօրութիւնք նոր·
Եւ յաղագս այնորիկ նբ
մանկունքն ՚ի հնոցին՝ զամ
արարած՝ ՚ի փառաբանուի
ամենակալ և ամենազօր և
ամենապարգև արուեստին
յորդորէին հանապազ·
Հանզի ասեն, օրհնեցէ՛ք
ամենայն գործք տեառն զտր·
օրհնեցէք զարարիչն երկնի
և երկրի և որ ՚ի նոսա ա
րարածք ի՛ջեն որ երևին
և որ ո՛չն երևին· ՚ի ամե
նայնն յանուանէ կոչէն՝ ՚ի
գովեստ օրհնութեան և փա
ռաբանութեան ամենանբ
անուանն այ ընդ մտաւորս
և բանաւորս· ՚ի տիւ և
զեիշեր· զլոյս և զնաւար·
զծով և զցամաք· լողակօք
և զեռնօք· ՚ի գազանս և
զանասունս· զսողունս և
զթռչունս· զամպս և զանձ
րևս· զեղեամն և զձիւն·
զցուրտ և զտօթ· զօդս և
զմրրիկս· զտունկս և զ

եթէ ոչ նոյն ածն·

Այլ և զայնս յետս հար
ցուք զչար լեզուան, որ ՚ի
վերին զօրացն պէտս ու
նիլ օգնականութէ կամ
յերկրէս արդարոց ասեն
զամենակալն ածն· զի ո՛չ
ինչն ՚ի նոցանէ առնու զօգ
նականութի՛ն, այլ՝ սպասա
ւորութիւն վասն այնոցիկ
որ ժառանգելոցն են զգ
փրկուէ՛ն նոքօք ընդ կամաց
արարչին· Էզր ՚ի· 14·

Ի՞նչ իսկ են արարածք
վերին զօրքն յանգոյից ա
րարեալք· և ՚ի նորա շնոր
հացն ընտրեցան սուրբք
՚ի մարդկանէ· Որ զմտաւ
ւորս և զբանաւորս հաս
տատեաց ՚ի յանճնիչեան
կամն, և դարձեալ փո՛ւորէ
զողջախոհան իմիտին զերկ
նաւորան և զերկրաւորս·
որք պահեցին զկրամանս
նորա և ժառանգորդք ար
քայութեան նր եղեն·

Այ՛ն երևեսցի՛ ածն ամ յա
մենայնի հրեշտակաց և
մարդկան ընդհանուր·

զդաշտս և զանդունդս խո
րոց, զվիշապս և զկէտս ։
զՏուր և զջուր աղբերաց
և գետոց ։ Ի վերայ ամե
նից կոչէ յօրհնութիւն։
Զորոց ընտրեալ հարքն և
մրգրէքն և առաքեալքն՝
և ծնօղքդ ըստ ընտրու
շնորհացն՝ երևեցան ծա
ռայք այ բարձրելոյ և քա
հանայք նմա։ հօմ ii. 5 ։
Լո՛ւր անձինք և հոգիք ար
դարոց և սէր և խոնարհ
սրտիւ՝ իվը ինչ անց
արտեն զօրհնութիս առ ած
զի մի՛ այլ ազգ ինչ թո՛ւի
ցին։ Ո՞ւր զի ծնանիցեն ա
մենեքին եթէ և նորա
րարածք են ամենեցուն
արարչին ։ Ո՞ որս ի փա
ռաբանութի կոչեցին հո
գևոր երգով անուամբք։
Որ ես մեզ ասանդեցաւ
այս հոգևոր երգս ։ զի
այսպիսի հոգևոր երգոց
յօրինուածովք՝ խորհրդա
ծուք ըստ ոճոյ ըստ քե
մարդանալոյն, և մերոյ փըր
կութե, և նահատակուե
սրբոց յիշատակաց, և զքրիստ
ապաշխարողաց, և հինգ
ցերկոց յայտնութիւ շարեալը
ծեալ, օրհնեացուք գովես
ցուք և բարձր արասցուք
զամենեսեան զՀրեղրդութիւն
Որ արար զամ արարածս
և ետ մեզ միխիթարուի և
յոյս բարի՝ի փառս իւր։
Ո՞ի որ անսկիզբն է եւ
անիմաց և միշտնջենաւոր
և աղբիւր ամ բարութեց
վերնոց և ներքնոց, նորա
խնամոքն՝ի բարի գործս
արարան և կան՝ի կամս նո
միշտ ամենայն եղեալք։
Որ գոյուի ընութեանցն
եկամուտ է, այսպէս եւ
ամ ինչ որ ըստ նոցայն է
ըստ իւրեանց կարգին եկ
կամուտ է։ խրատ գիտու
թեան և իմաստութեան։
Լո՛ւր ամ քաջաց և առաքի
նեաց է զօրավիգն։ որ՝ի
ջոյն՝ի գոյ էած վերին
ելիս։ և փառաւորս արար
զնըս և զարդարս։ և հրա
շիրանօք կոչեաց յիւր ար
քայութիւնն և՝ի փառան։
հօմ 4։ 17։ 8։ 28։
Զանփոփոխ երանութին,
մ լսէք յան

զի մի՛ խայթեսցէ դարանակալ օձն. Ղուկ. 21.6. և խափանեսցէ ըստ այ զգնացս սրբութեանց և արդարութեանց առաքինասէր վարուց։ Ընդունայն հոգևոր խրատ ուսոյց անխարդախ կեալ. և խրատքանչիւր չարի յոչ բինել զներհակն։

Բարկութեն հեզութի միշտ. անզգամութեն հանդարտութի. թշնամութեն բարերարութի. անհնազանդութեն հնազանդութիւն. ստահակութեն հաւանութի. անհամբերութեն համբերութի. ոխակալութեան անոխակալութի. մախանոցն աննախանձութի. դառնութեն քաղցրութի. չարութեան բարերարութի. անգործութեն գործասիրութի. մեղմեխութեան ուշնութի. արատութեն հաճոստութի. կատականացն և ծաղրեր արտաստաս. աւետրեն զսէր սբ. ունել. տրտմութեն զուարթութի. փորձանացն երկայնմտութի. ապահովեն չափաւորութի.

մխե ըն

յանապատ բարիսն, և յանեղջ և յանդնկին կեանսն։ Ասատի հեռի են տրտմութիք և տխրութիք. և մերձ միշտ անմատոյց ըլյան։ Ի փառս և ի գովութիւն և յօրհնուի ամենասուրբ Երրորդութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սբ. Ամէն։

Աբրահամոյ Սէյն Պուիգուէ Հայրապ ճգնաւեց և Յոյդ Հոգիսից յԱստիճնութեան Յորդմոնա։

Ա՛ա ինձ

Մոգք որ հրաժայ եղեան յայնէս և ընծայեցին զանձինս այ, ի ծնազանդութի ճշմարտութեն սբ. հարցն ասեն դէց, կուսութեք ճգնաւորեալք աւետեցն, զգոյշ կացցեն ի խորհրդոց և ի բանից։

Ծայեցար ՝այ, մի՛ զնա քեզ
խորհրդակից առներ. այլ
մարտիր զբարւոք մարան.
եւ բուռն հար զայսոցիկ
խրատուց. անմոռաց ունե
լով զախոյեանն ՝ըզ Ձգնա
ւորացս. որ շաղեն և պա՛
տեն զՀոգիս և զմարմինս:
1 ԹԻՄ 6.12: Ալ առնելով
մտերիմ խորհրդով և ար
ժանաւորապէս ըստ աւե
տարանին քո կրօնաւորիլ:
Ա՛երկանալ զՏէն մարդն
յաշխարհական յանդերձ
նուիրեալ ես. և զգենուլ
զնոր մարդն ես բարւոյ դոր
ծովքն զարդարեալ ներձ
քոյ և արտաքոյ: Ա՛ն և ան
արատ կատարեալ արդա
րութ և սրբեալ յամ ցան
կութեց երկրաւորաց:
Ա՛խ զնծա սիրուեն Տէրն
դամանս յանձինս հաստա
տել ՝ըզ սիրով և անկեղ
ծաւոր հաւատով. պատ
րաստ լինիլ ըստ արժանի
իւրոյ ընծայուեն յոր կո
չեցաւն. յամ բծիծղ անա
րատ և մաքուր՝ հաճոյ ՝այ
լինիլ: Ա՛ոք և ամենայն
մ խե ան

ընչասիրութենն արհամար
հանս. պատուասիրութենն
նուաստութիւն. թերահաւա
տութենն հաւատս ճշմրտս.
և որ այլև ևս չարին մե
քենայք. որովք ընդդէմ
ճշմարտութենն պատերազմ
առնէ: Ա՛ընդ աչս. ընդ լը
սելիս. ընդ ունչս. և ՝ընդ
շակելիս. ընդ լեզուս. և
ձեռս. ընդ ոտս. և ընդ
սիրտս որ խորհրդոցն ըշ
տեմարան ՝ի լաւս կամ ՝ի
վատթարս հակամիտել:
Ո՛ որ պարտէ վերադոյն
լինիլ ամ վնասակարաց ա՛
ռաքինասէր վարուք ըստ
յառաջասացելոց հանդա
նանաց խրատուց որ ընդէմ
չարեաց զպատրզին առնէ.
ընդ յարուցեալսն ՝ի մեր
ձնաւորից ճակատամարտս
Ո՛ ՝ի միշտ յայսոսիկ մրտ
մեծ. և դիմել յաղթութի
մեծագոյն որովք հակա
ռակամարտն կործանեսցի.
որ յայսոսիկ է պանծացեալ
և հրապուրանօք յուսոյ
յաղթել ՝նորամուխսն:
Ա՛այց դուռ ով անձն որ ըն

դուխ. Ձանձրուեն զինոյն. ամբարտաւանուեն զան-
նարհուխ. Հպարտութեն զնոսա աստուխ. անափառու-
թեն զանփառուխ. սրտու-
թեանն զստուգութիւն. երդմնահարուեն զՀոգմար
տութէ. խորամանկութեն
զկատարեալ սէր։

Ա՛յդ զգուշացեալ ամ-
բաձել կացցես աղօթիւք և
պահօք՝ նբ սիրով շնորհա-
լից յոտով և բաղձալից
գթով առ այ կամեն. ա-
հիւ և երկիւղիւ՝ իբարե
պաշտութ ջանս յատաջա-
նալ միշտ, և առաւելուլ
՝ի բարի գործս. և ոչ պա
կասեցուցանել յատաքի
նուէրն վաստակոց յերկ-
նից և յաներեւութից։ Ո՛չ հանդուրժեն նա
փուճանել հանդիսաւոր
յատաջադիմութ. զփառա
սիրութի զամենայն իբաց
ընկենուլ և զպանկութի
չարեաց և զմեղս պիւրա-
շարժս՝ իրաւամբք արդա
րութեան առաղնութեան
անարատութեան։

Ա՛յլ

անդամոք հաստատուն և անշարժ եւ անդրդուելի կալ՝ի կարդս ճգնաւորա
կան հանդիսից։

Ա՛արանչել ՝ի հոգևորին մարտին ընդդէմ հանա
պազորդեան թշնամւոյն. որ ընդ զգայութիւնս եւ ընդ խորհուրդն ՝ի ներքս պատերազմի. և յաղթէ ՝ի վերին օգնականութենէն. իմաստութէ հոգւոյն ա
ռաջնորդեալ յամ արդա
րութիւն. և՝ի վայր կործա
նեալ զհակառակամարտն բարեձևութէ կարգաց և կրօնից։ Օ՛ ի զինուորութէ ճգնաւորաց ոչէ մարմնա
ւոր, այլ հոգևոր յայ առ
վանութիւն։ 2 Տիմ 10.4
Ընդ անարբուն զարբու
թիւնն ՝ի ներքս ամբարել յամ անդամն. և յանմա
քուր խորհուրդսն զողջա
խոհութիւն ՝ի ներքս ածել յամի։ Որկորատուէն զգ
պարկեշտութէ. արբշռու
թեանն զժուժկալութէ. շնայատութեանն զհամեստութէ. ծուլութեն զպըն

Աղերս

ասէ որ ամենից 2 Տիմ 3.2
եղիցին մեզ ի ժողովուրդ
և եղեց նոցա աճ և նոքա
կեցայց ի նա եւ սիրեցից
Տէր ի քնա
Հոգւոյն սրբոյ յարդա-
ռաքելոյն Պետրոսի։
ի հոգւոյն սրբոյ յարդա-
մունս, ի պահս, ի սրբութի,
յաշխատութիւս, ի հրակ
բանսս, ի խոստովանիլ,
ի ջարբարանս, ի գանս, ի
ի ներողութիւնս, ի վիշտս,
լացիլ համբերութիւ բազմա-
ըստ առաքելոյն Պետրոսի։
քինու թիւնս ահիւն այ.
րութ կատարեսցէ զառա
Տէր ի շնորհաց սբ Հոգւոյն զօ
Հաւատով և անբիծ վա
ի Շմարտեալ 1 Պետ 1.7։
առնուլ լինէ յայ բարիս։
յոհ 1.7։ Ա.

Ընդ
մխ

Ընդ
մխ

Ընդ
մխ

Ա՛րդ՝ որ զայս աւետիս
ունին ձգնաւորք, կատա
րեսցեն զսրբութիւն ա
հիւն այ. 2 կոր 7. 1. անբիծ
անարատ և սուրբ սիրով
Քնազանդեալ ընդ ամենա
հեշտ լծոյն որ թեթեւ է
առաքինեաց անձանց եւ
ծանր աշխարհասիրաց։

Ո՛ որս կոչեաց քաղցր
ձայնիւ և ասէ, եկայք ա
ռիս ամ աշխատեալք և
բեռնաւորք և ես հանգու
ցից զձեզ։ առէք զլուծ իմ
ի ձեզ և ուսարուք յինէն
զխոնարհութի և զնազան
դութի և գամ արդարութիւն,
և գտջիք հանգիստ ան
ձանց ձերոց. զի լուծ իմ
քաղցր է յոգիս յուսոյն,
և բեռն իմ փոքր ոդի յա
ղագս վարձուցն հատուց
մանց։ մտթ 11. 28.

Ո՛ ամենայն ապարատանու
թիւն դժնդակս զբարուցն
շարժմանց սանձել խաղա
ղարար ազատութեն. և մը
տանել ի նահատանդիստն
հանդարտութե հոգւոյ և
մարմնոյ. և յամ վշտագին

հարուածոց չար ցանկու
թեանցն ազապանալ։

Ունկնդիր լինիլ առաջ
նորդացն խրատուց. և հը
պատակ կալ նոցա հրամա
նացն։ և նոքա մի՛ անհոգ
լեցին ի ժողովրդեն ուխ
տին. զի համարս տալոց են
վասն նց յաւուրն այցե
լութեան։ էբր 13. 17.

Աղեցի յամենեսեան ճշմ
մարտասիրութի. մի՛ բանս
արկու. մի՛ խորամանկ. մի՛
հակառակող առ հրամանս
վերակացութեն. մի՛ տըր
տընջող ի գործ եւ կամ
յայլ ինչ իրս. մի՛ խռովա
րար և թշնամանօղ։ Ո՛ ի
որ զձեզ խռովեցուցանէ,
կրեսցէ դատաստան ո՛ ոք
և իցէ (ասէ առաքեալն։)
գաղ 4. 10. Ա՛յլ ջեռուեր
Թալ զնաղաղութե և ըզ
սբ սիրոյ. և լինիլ որդի այ
և ժառանգակից քի որ ա
րար խաղաղութի յերկինս
և յերկրի։ Ա՛ն հնազանդ
լինիլ և հաւանիլ միմեանց
երկիւղիւ աստ։ Ա՛նխզելի
պահել զմիաբանութիւն

զնս ընդունի. և որ զբանն
ձեր պահեսցէ՝ զնմն պա-
հեսցէ։ ղուկ. 10. 16։

Ա՛րդ խոնարհութիւն և կա-
մաւոր հնազանդութեամբ
նուաճեալք առ հասկաց
օգուտն, կացցեն՝ ի հաւա-
նութիւն այ պատուիրանին
հաւատացեալ յայ առաջ
նորդին։ Ո՛ի որք են՝
յայ կարգեալ են. և որք
դիմակայք են՝ կրեսցեն
դատաստանս որք և իցեն։
հռ. 13. 1։ Ո՛ի հաւանելք
՝ի մի վանս՝ կացցեն ՝ի մի
միաբանութի փառաց ամե-
նայնքեան Աստուածոյ միա-
շունչք և միախորհուրդք։
Ա՛յլ ըստ գրոցն իւիք
և ո՛չ ըստ անապարճութե
ոչ օրինադրի առաքելն.
կոր. 2. 3. այլ խոնարհու-
զմիմեանս առաւել համա
րել քան զանձինս։
Ա՛ոքա են որ զնք սիրոյն
իւղն միշտ ընդ ինքեանս
ունին. և պայծառ լապտե
րօք մտանեն յառաջասանն
Աստուծոյ։ մտթ. 25. 10։
Ո՛րոյ ամենակալ հայրն
մ խթ ու

եղբայրութեն հաւանական
նք սիրովն, որ ՝ի միմեանս
կապէ և ո՛չ թողու քայ-
քայիլ եւ անջատիլ ՝ի մի-
մեանց պատճառանօք, որ
զանձանց վրէժս խնդրեն
և ո՛չ զմիաբանութի սիրոյն։
Ո՛ի որ վերակացուն է՝
զգաստ լինի առ մերձա-
որսն և նախատես առ հե
ռաւորսն։ Արագել զեղ
բարս խորագիտութեամբ
ըստ ժամանակին ըստ ըն
դունելութեն ըստ բարուց
սրտին։ Ո՛ի կրասերն խրա
տել յահ և յերկիւղ աւն
և՛ ի հնազանդի եղբարցն։
Հաւանիլ ամենեցուն ՝ի
կամս առաջնորդին եղ-
բայրութեց. ոչ ինչ ՝ի գոր
ծել եղեալն առանց նորին
կամացն եղիցի։ Ա՛ւ որ ար
տաքոյ նորին կամացն խոր
հի ինչ կամ ասէ կամ գոր
ծէ, պարտաւո՛ր է ապաշ
խարութե. զի զառաջնորդն
արհամարհել՝ զածէ արհա
մարհել։ Ո՛ի ասաց տէրն,
որ զձեզ անարգէ՝ զիս ա-
նարգէ. և որ զձեզ ընդունի

և օրըստօրէ յաւելուածք
լեցի՝ ի լաւութենն և՝ ի պի
տանութենն։ Օ գաստուկ
և զգուշութիւն եղիցի և
գործաւորացն. զի զոր ինչ
հաւատացաւ իւրեանց՝ զա
մենայնն ստուգութ աւ
արտեսցեն՝ ի հաճոյս այ և
առաջնորդին և եղբայրու
թեցն։ Եւ հասարակաց
պաշտօնն մի՛ պատճառանօք
ինչ խափանեսցի. բայց ե
թէ՝ ի պէտս ինչ եկեղե
ցւոյն զբաղել հրամանաւ
առաջնորդին. սակայն և
անդ կատարեսցի աղօթքն։
Եւ յամ ուրեք պաշտօն
աղօթիցն հոգևորապէ կա
տարեսցի անխափան. ինքս
իւ՛ ի տան. ի գնալ՝ ի ճա
նապարհի. ի գործել և՝ ի
ննջել և՝ ի յառնել։
Եւ չթողուլ՝ ի մտաց ըզ
յիշումն այ՝ անդադար խընդ
ղբրուճածովք եռանդնա
սէր հոգւով և արտասուք
ջերմեռանդն միշտ։
Օ՝ ի ընդունելութէ ար
ժանի լինին աղօթիւքն.
և լինի պարգևատու ած.

ուբախ առնէ յաւետիս
երկնաւոր փեսային յան
սպառ ուրախութիւն։
Բայց որ որոշին և մեկնին
՝ի միաբանութենէն և զիւղ
սիրոյն ոչ ունին, փակի՛
նգ առաքեալն յաղագս
զկնանելոյ Տարնական ևա
հիցն։ Որք լսեն՝ ի ձայնէ
փեսային թէ՝ որք ոչ ցու
ցիք յեղբարս զսէրն, այլ
զմիաբանութեան զկապն
խզեցիք, երթա՛յք՝ ի խաւ
արն արտաքին։ Մատ 25. 45
Եւ՝ որք զմիաբանութի Տո
գևոր սիրով ողջ պահես
ցեն առ եղբայրութիւնն,
և զմիաբանութենն առ վե
րակացուն, երանելիք են.
և ամ բարի Տանգամանաց
ցոյցք՝ ինձ ապաւորեալ։
Եղբայր զեղբայր յորդո
րելով՝ ի բարի գործս և
՝ի Տանդէս բարի նախան
ձու՝ ի սէր ածութեանն.
ամ Տաւատարմութեամբ
իւրաքանչիւր զգործն յա
ռաջացուցանել փութայ.
և զանդանդաղ փառաբա
նութիւս կատարել՝ ի տր.

զուխտ եւզդաշն որ առաջի
նի եւ՝ի վանացն որոշի. եւ
ընել եղբայրուքն հատա
ծուքն՝ի միաւորեալք
եւ նովաւ շարժին զգայու
թիւնքն՝ի գործ հոգեւոր
րաց եւ մարմնաւորաց։
Այսպէս եւ ժղվուրդքն այ
սիրով յօդեալք են եւ
միաւորեալք՝ի կամս այ
առաջնորդական կամաքն
որ զտեսչութիւն վերակա
ցուքեն եղբայրութեանցն
ունի միշտ. եւ այլքն զհա
ճանուի ըն իւրաքանչիւր
ներդործեցն ցուցանեն։
Օ՛ի որք թուին յանդմանն
թէ տրկարադոյնք են, են
եւնոքին յայլոցն սպասա
ւորութիւն հանդամանս։
Այն ոչ էջ ինար յառաջ
անդամոցն հատանիլ բայց
ապականեալն յանբժշկե
լեացն՝ի բաց հատանի որ
առանց բժշկութեն ունի
զվերան։ եւ զի ոչէջ ինար
յայլոց անդմոց յայլս յա
րել։ Այնպէս առանց
բժշկութեն է որ՝ի միաւո
րեալ եղբայրուէնն հատա
նի եւ՝ի վանացն որոշի. եւ
զուխտ եւզդաշն որ առաջի

Օ՛ի ոչ անդամք մարմնոյ
մի մարմին են յօդեալ եւ
պատշաճեալ, սակայն իւրա
քանչիւրն զիւր ներդոր
ծուքին առանձինն ունի։
Այ՛ էք՝ տեսանեն. ականջք
լսեն. ունչք հոտոտին. լե
զու խօսի. բերան ճաշա
կէ. ձեռք գործեն. ոտք
գնան. եւ միտք խմանան.
եւնովաւ շարժին զգայու
թիւնքն՝ի գործ հոգեւո
րաց եւ մարմնաւորաց։
Այսպէս եւ ժղվուրդքն այ՝
սիրով յօդեալք են եւ
միաւորեալք՝ի կամս այ՝
առաջնորդական կամաքն
որ զտեսչութիւն վերակա
ցուքեն եղբայրութեանցն
ունի միշտ. եւ այլքն զհա
ճանուի ըն իւրաքանչիւր
ներդործեցն ցուցանեն։
Օ՛ի որք թուին յանդմանն
թէ տրկարադոյնք են, են
եւնոքին յայլոցն սպասա
ւորութիւն հանդամանս։
Այն ոչ էջ ինար յառաջ
անդամոցն հատանիլ բայց
ապականեալն յանբժշկե
լեացն՝ի բաց հատանի որ
առանց բժշկութեն ունի
զվերան։ եւ զի ոչէջ ինար
յայլոց անդմոց յայլս յա
րել։ Այնպէս առանց
բժշկութեն է որ՝ի միաւո
րեալ եղբայրուէնն հատա
նի եւ՝ի վանացն որոշի. եւ
զուխտ եւզդաշն որ առաջի
նի եւ՝ի վանացն որոշի. եւ
զուխտ եւզդաշն որ առաջի

Օ՛ի ոչ անդամք մարմնոյ
մի մարմին են յօդեալ եւ
պատշաճեալ, սակայն իւրա
քանչիւրն զիւր ներդոր
ծուքին առանձինն ունի։
Այ՛ էք՝ տեսանեն. ականջք
լսեն. ունչք հոտոտին. լե
զու խօսի. բերան ճաշա
կէ. ձեռք գործեն. ոտք
գնան. եւ միտք խմանան.
եւնովաւ շարժին զգայու
թիւնքն՝ի գործ հոգեւո
րաց եւ մարմնաւորաց։
Այսպէս եւ ժղվուրդքն այ՝
սիրով յօդեալք են եւ
միաւորեալք՝ի կամս այ՝
առաջնորդական կամաքն
որ զտեսչութիւն վերակա
ցուքեն եղբայրութեանցն
ունի միշտ. եւ այլքն զհա
ճանուի ըն իւրաքանչիւր
ներդործեցն ցուցանեն։
Օ՛ի որք թուին յանդմանն
թէ տրկարադոյնք են, են
եւնոքին յայլոցն սպասա
ւորութիւն հանդամանս։
Այն ոչ էջ ինար յառաջ
անդամոցն հատանիլ բայց
ապականեալն յանբժշկե
լեացն՝ի բաց հատանի որ
առանց բժշկութեն ունի
զվերան։ եւ զի ոչէջ ինար
յայլոց անդմոց յայլս յա
րել։ Այնպէս առանց
բժշկութեն է որ՝ի միաւո
րեալ եղբայրուէնն հատա
նի եւ՝ի վանացն որոշի. եւ
զուխտ եւզդաշն որ առաջի

առանց ողորմութեան
րութիւն զօրէնսն մովսէսի՝
Հաստատեցին եւ կանոնս
սահմանեցին եկեղեցւոյ,
և զայս սահմանեցին նոքա
վիճաք։ Եղբայր ոք ասէ,
մի՛ իշխեսցէ՛ ի վանացն և
լանել. կամ ուր և կամեսցի՛
երթալ առնոյ կամացն աջ
ուսոյնորդին և եղբայրու
թենն։ Եւ ոչ ոք յանդգնեսցի
նեալ զայս առնիցէ, եթէ նզո
վիճաք կապեսցի՛ ի հարցն։
Օ՛ ի՝ամ ոք յոր ինչ կոչե
ցաւ՝ ի նոյն կացցէ (ասէ
առաքեալն այն։) 1 կոր 1.24։
Օ՛ ի ամենեքեան՝ ի մի յոյս
կոչեցան՝ ի քս. զի մի մար
մին՝ ի պատուական սուրբ
մարմնոյ նորա և յարենէ
պարապեցան՝ ի փառաւո
րութիւն։ հմտ 12.5։
Եւ ապա եթէ ունի պաշտօն
ինչ մեկուսանալոյ՝ մի՛ ծած
կեսցէ զպատճառան յա
ուսոյնորդին և եղբայրու
թեցն. զի բազմաց վկայ
ութի՛ հաստատի՛ մ ա
ուսոյի այ և ամ ուխտին։
Օ՛ ի արհամարհեալ ու
րուք զօրէնսն մովսէսի՝
որ զուղղափառ հաւատոյն
զափառ եպիսկոպոսաց
Եւ ամ ժողովք ուղ
զիւորին։
Հոգացեն՝ ի լրումն հո
գեւորին։
Այլ զիմեանս
յաւիտենից տանջանացն։
Այլ եթէ՝ ի կամաց վե
րակացուին և հաստարակաց
եղբայրուենն՝ ի պետս եկե
ղեցոյն բըռնադատեսցի
յեպիսկոպոսութի՛ կամ
յառաջնորդութի՛ այլոցն
և՝ի քահանայութի՛ որ զնոյն
կարգ ունիցին՝ ի նը։
Եւ զայս ոչ յօժար կա
մօք ընդունիլ։ բայց եթէ
յառջնորդէն և յեղբարցն
հարկաւորեալ բռնադա
տեսցի, բազում արտաս
ուօք և ապաշաւանօք յա
ղագս փրկուե այլոց հա
նանեսցի։ եթէ այսպի՛ ոք
որ ո՛չ հայհոյեսցի անուն
ան այ մերոյ։ հմտ 2.24։
Այլ ճշմարիտ ըբ սիրոյն
յեղբայրութենն և՛ի հա
ատարմուե առաջնորդէն
մի՛ հանցի. այլ զիմեանս
Հոգացեն՝ ի լրումն հո
գեւորին։
Այլ զիմեանս
յաւիտենից տանջանացն։
Այլ եթէ՝ ի կամաց վե
րակացուին և հաստարակաց
եղբայրուենն՝ ի պետս եկե
ղեցոյն բըռնադատեսցի
յեպիսկոպոսութի՛ կամ
յառաջնորդութի՛ այլոցն
և՝ի քահանայութի՛ որ զնոյն
կարգ ունիցին՝ ի նը։
Եւ զայս ոչ յօժար կա
մօք ընդունիլ։ բայց եթէ
յառջնորդէն և յեղբարցն
հարկաւորեալ բռնադա
տեսցի, բազում արտաս
ուօք և ապաշաւանօք յա
ղագս փրկուե այլոց հա
նանեսցի։ եթէ այսպի՛ ոք
որ ո՛չ հայհոյեսցի անուն
ան այ մերոյ։ հմտ 2.24։
Այլ ճշմարիտ ըբ սիրոյն
յեղբայրութենն և՛ի հա
ատարմուե առաջնորդէն
մի՛ հանցի. այլ զիմեանս

ստուցէ՝ մեծ կուբացի ա-
ռաջի այս։ Մտթ. 5։19։

Այլ որ սընտեան է՝ հա
մարեցայ զինքն այ մատա
կարար։ ահիւ ևերկիւղիւ
նն՝ տեսցէ զհաւատացեալն
յայ զանդան։ և զու-
շասցի անօթեցն, զի մի՛ ի
ծուլութենէ կորուսցէ.
և մի՛ յարհամարհանաց ար
տաքս ընկեսցէ։ և անփոյթ
արասցէ աւանդիցն յաձախ
ի ծախս առ ոչ՛ ի հաճոյս
այ։ և կրեսցէ դատաստան
յայնմանէ որ՝ իմիտ առնու
զամ խրշխոդս և զգործս։
Ո՞ ի ամ ինչ յայ է նուի
րեալ յաղագս պիտոյից
եղբայրութեն։ մի՛ հեղգաս
ցի՛ ի գործ՝ կամ՛ ի բաշ
խելն անհաւասար։

Այլ յամի զոծ առաջի
աչաց կալցի և ահիւն այ
ստուգապէս մատակարա
րեսցէ հրամանաւ վերա
կացուին։ Այրթուն եւ
զգաստ լինիլ առ ամ կամս
ապաստարութեանն։ ըստ
իւրաքանչիւրոցն արժանի
ըստ պիտոյիցն զգամանաց

երկու կամ ե վկայիւք
մեռանիր։ իսկ որչափ պատ
ժոյ արժանի համարիչիք
զայնոսիկ որ մարմնով եւ
արեամբն են դաշնաւո
րեալք՝ ի միաբանութիւն
ըստ ուխտին և ըստ հրա
ժարմանն յայնէ՝ ի սկզբան
կարգին՝ պահել զանդ
միաւորութեանն մինչև
ի վախճան։ Այլ գիտեմք
զայն որ ասաց Տէրն, իմ են
վրէժխնդրութիւք և ես հա
տուցից (ասէ Տէրն.)
զնոյն և զնորոյ պատիժս։
Եբր. 10։28։ Այլ այս չան
ի մտի կացցէ վերակաց
ուին, գազանի և յայտնի
տալ խրատ առ ամենեսեան,
զի կարասցէ ուղղել ըզ
թիւրեալսն ի ճանապարհ
հայցն արդարութեանէ ի ձըշ
մարտութեան ածանդան։
Այլ յամի ոչ անհոդ լինիլ
ի խոստովանութիւս և յու
զութիւս հոգւով և մարմնով.
զի զամ ոք որ նմա հաճա
տացեն՝ կատարեալս կա
ցուսցէ առջիքքն։ Կոր. 28։
Ո՞ի որ արասցէ եւ ու

ընուլ զնշարթութեամբ
և մի՛ աղմկիլ առ խնդրե-
լեան. այլ սիրով և անկար-
ող զամենեսեան յուզալ
կել բանիւք և իրօք։
Այն իւրեանք մի՛ լուծցեն
պատճառանօք հիւրոցն ըզ
պահս և զաղօթս. զի մի՛ զըր-
կեսցին իւարձուցն որ յայ-
Այլ զաստատացին ամ
դործաւորք ի ժամ աղօ
թիցն. զի մի՛ ի հեղգացե
լոցն դատաստանս անկա-
նիցին։ ղուկ. 12. 45։
Այն յամ իրս՝ ի կամաց
վերակացուին եղիցի հրա
մանն. զի ասացեալն ինը
մանէ ընդունելի եղիցի
ամ յամենայնի իկամս նո։
Այն որ ինչ նուքօք մատա
կարարին՝ նմա պարտ է
գիտել զամենայն ոպ
արժանն է։
Այլև որ տեսուչքն են
եղանց հողագործաց, կամ
խաշանց արօտականաց, և
հօտից կթոց, և գրաստուց
բեռնակրաց, ամենեքեան
ուշ կալցեն խնամածուք
և հաճատարմութիւք ցու-
ցա-

առնել։ Ոմերոցն, հիւան
դացն, տկարացն, ճանա
պարհորդացն, վաստակա
ւորացն. և որ ի վնաստացն
կարդի են. ըստ արժանեցն
եղելոյ մատակարարեալն
հոգևորապես ըստ այմ։
Ա՛ի աչառանօք կամ հե
ռի՛ . զի մի՛ զրկեսցին ի
վարձուցն հատուցմանց.
այլ որպ մայր՝ գթով առ
ամենեան լեցի. զի առցէ
զվարձս յամենակալ հօրէն
Ասելով եկայք օրհնեալք
հօր իմոյ. ժառանգեցէք
զարքայութիւն։ զի որով հե
տև արարիք ոնտեսութիւ
եղբարցն՝ ինձ արարիք։
Մատ. 25. 40։ Ծողոմ ա
սել և ողք ո՛չ այսպ արա
րին՝ զպատիժս պատուհա
սին զհուրն անշէջ։
Այն ողք շաբաթաւորք են
կահուցն՝ զոր շաբաթի-
և զգործն մտերմութիւ
կատարեսցեն։
Տեսուչք հիւրոցն մի՛ ան
փոյթ արարեալ զկարօ
տեալն, զհիւրոցն ըստ
իւրաքանչիւրոցն զպէտս

Այնպէս և ամենայն ոք որոց գործ հաւատացաւ և հոգ առ՛ի պետս եղ՚ բայրուեն, ահիւ և զգաստութեամբ և առանց խարդախութեան ըստ ամենայնի լինի միշտ զօծ ունիլ առաջի աչացն. և ո՛չ բիւրք ՚ի ճըշմարտութենն վերջանալ. այլ ստուգապէս ոչ այ մըշակ անխարդախ. յամի աՙ մենեցուն գործ՝ավարաց սկիզբն վերատին երկիւղ ՚ն լինի. և երկիւղին յարմարել զգործն ՚ի շահ օգտից հոգեխառն յառաջադիմութիւն հաւատարիմ ՚ի գործ մշակութենէ և անվեհեր փութով. Ա՚ն որպէս մարդկին հաճոյ, այլ ոչ այ. որ քննէ զսիրտս և զերիկամունս. և՚ի միտ առնու զևրաքանչիւրոցն զյօժարութիւն զբան և զգործ. որ հաւատարիմք են յամի հոգևոր շահիւք և մարմնաւոր ըստ պատուիրանին այ. և՚ի շինուի եղբայրութեան. և՚ի հաւանութի ուխտին. ժառանգել

ցանել զարդիւնս շահեկան ամ ճշմարտութենէ. ոչ այ գործ՝ավարք և իմաստուն մշակք արդիւնակատարք ժողովել ՚ի շտեմարան. զի իցէ աննուազում պիտոյ իցէ ՚ի նոյ աշխատութեցն պատաբերուի ՚ի տուն ան այ. և զհատուցումն առցեն յարարչէն ըստ իւրաքանչիւր վաստակոյն. որ տեսանէ ՚ի ծածուկ և հատուսցէ յայտնապէս յաւուրն այցելութե զանապատ բարեաց. Մտ 6.4. որ ՚ի սակաւուն հաւատարիմ եղեալ՝ ՚ի բազումս բարին վայելեսցեն։ 25.21։ Այնպէս և որոց օդն հաւատացաւ՝ զևրաքանչիւրոց զպետսն կօշկաց վճարեց ցէ առանց հակառակութե. և որ ինչ այլ պէտք են ոչ գտանի։ Այ մենեցուն հե զուրթին եղելոյ նպաստաւոր. խնդրողաց և կատարողաց զառ՚ի պետս արժանաւոր սիրով և խոնարհ սրտիւ. զի ժառանգեսցեն զօրհնութիւնն այ։

Ա՛երագոյն ըստ օրինացն
արդարուե եղեալ յամի.
և հաւատացեալ նմա ժո
ղովուրդն այ՝ իմաստուե
և գիտուե՛ իսրատեալ՝ի
սրբուե իջե և յամենայն
առաքինասեր վարս։

ԵՒ՛ զածային ըզ սէրն զօ
րացուցանել յանձինս. և
արհամարհել զնի զսէրն։
ԵՒ՛ երկաքանչիւրոցն՝ հա
ւաստիւք երևեալ առ
մեներեսին ածային սէրն։

Օ՛ի որ սիրէն զիս (ասէ
տրն,) զպատուիրանս իմ
պահեացէ. և որ ոչն սիրէ
զպատուիրանս իմ՝ ոչ պա
հէ։ յովհան 14.23։

ԵՒ՛ զի վերակացուն՝ հայր
հոգևոր կոչեցաւ. և
ծնեալք՝ի նմանէ՝ հոգևոր
որդիք լսա կարգի ճգնա
ւորաց. որ առաւել ոնի
զհանգամանս՝ք զմարմնոյ
ծննդոցն. ոյզ զիւրաւնէն
զհամեմատուին լսա ամի.
և այսպէս լինիլ որդիք տե
սոյ և որդիք արդարուե։
Ըրաժարեալք յաշխար
հական զբաղմանց. որ մը

զկնի անն յաւիտենից.
Լսակ որ զհակառակուե
և զանսրտացաւուե
զպղերդուե զմիտս ու
նիցի, մեկնել՝ի ճշմարտու
թենն, ՚ի հեռ և՛ի նախանձ
և՛ի ստահակուի և՛ի տըր
տունջ և՛ի բամբասանս և
շոգմոգուե բանսարկել.
Խարկուի այ կայ և մնայ
՚ի վե՛ր նորա. հուրն ահեղ
ամենախորձ որ այրէ զիս
տանան, և զնա լսւնորէ
անշէջանելի լուսովն։

ԵՒ՛ եղելոցի վերակացուն
հայր բարեմիտ և բարե
խոհ և բարեգործ. օրինակ
լինիլ սա բարեձևուե.
կարգաց և կրօնից. աղօթից
և պահոց. խոնարհուե և
հեզուե. ուղղուե՛ան և
ճշմարտուե. սքնուե՛ և
արտասուաց. խաղաղուե
և հանդարտուե՛. սիրոյ
և երկայնմտուե. իրաւնց
և արդարուե. աշխատուե
և ժուժկալուե. պարկեշ
տուե՛ և զգաստուե՛.
անարատ սրբ անբիծ ան
բամբասյամենայնի։

րով և անբիծ զաստուածն՝ բանակեք՝ ձշմարտել սբ սի դիսից ։ Ո՛ երկրաւոր արուեստից ըստ ամ հան մանեցան. և՝ինոցանէ ու նին պհանգամանս կարդ աո ած ։ Ո՛ վարդ ձըզ նաւորաց՝ երկնայնոցին նը կրօնից՝ եղբարս անուն նել ինքեան և ասել պատ մեցից զանուն քո եղբարց իմոց. և՝ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ։ սաղ 21.22

Ա՛ն այսպիսի հաւանին մտօք և սբ սիրով վերա բերիլ յամ վնասակարացն որ ընդ երկիր քարշէ, և վերնոցն ըզհետ երթալ երկնայնոցն և անմահիցն. որ կուսութիւնն է նոյ սեպ հականութիւնն և անարատ վարքն . և հանապազորդ փառաբանութիւնն ամենայ սուրբ Աստուածութեան ։

Ո՛ մաքուր և անբիծ և անարատ կուսութի՛ ընտր ղութիւն ունի առ վերին զօրսն երկնաւորացն ժո ղովն . զի և զփառաբա նութիւնն նմանապէս ունին առ աած ։ Ո՛ վարդ ձըզ նաւորաց՝ երկնայնոցին նը մանեցան. և՝ինոցանէ ու նին պհանգամանս կարդ աո ած ։ Ո՛ այս խորհիլ եմ առնել՝ի քէն յա . որ հաւանդ եղև հօր՝ մահու ջաւ և մահու խաչի։

Ա՛ն նա ոչ ամբիծ համարի զկուսեցեալսն և զհրաւիր տեալսն՝ի կարդ ածային թացուցանեն զմիտսն և խաւարեցուցանեն զըզ գայուխսն և առնեն որդի խաւարի և ժառանգակից դժոխոց ։

Ա՛ն զի պարտ է հոգևոր ծննդոցն՝հոգևոր վարս ստանալ . կատարեալ ինչ զանդուածք առ հոգևոր հայրսն։ Ա՛ւաւ զնոս տովանուին՝ այ ընծայել աստուածք . և մի՛ սուտք՝ի խոստովանուենն լինիլ. զի ըստ ամ սխալանացն և վնասուց՝ զդեղ բժշկու թեն դիւրաւ ընկալցին. և առ ամ հրամանս հաւն և հպատակ։ Այլ յերկինս ւոր հօրէն է առեալ հրա մանս առ գործ պատուիրա նին . զհասարակաց եղ բայրսն զհանգամանս՝ հոգւով և ձշմարտութիւնք կատարել։ Ո՛ այս խորհիլ եմ առնել՝ի քէն յա . որ հաւանդ եղև հօր՝ մահու ջաւ և մահու խաչի։

յարդարեալք հրշտեական
կարգաւորութիւք՝ զերկնա
ւոր բանակացն ունին զը
համեստուխ։ Ընդ պեզք
և իշխանք զօրացն անմար
ծնոց զսպասաւորութիւնն
ըստ իւրաքանչիւր կարգի
ունին առ աճ կամաւ՝ և
առ միմեանս և առ աղգս
մարդկան. ոչ կամք ամե
նեցունց ետն սահմանեցին
զիւրաքանչիւրոց իշխա
նութիւնն և զպատիւ և
զսպասաւորութիւնն ըստ
նախախնամութեանն։

Ասկ ստամբակեալն ի վե
րին իշխանացն՝ բանիկաւն
իւրով ի բարւոյ իվայրան
կեալ՝ ընդ մեզ պատերազ
մօղք եղեն. եւ սատանայ
անուանեցան և դևք։

Ըստ անուանցն և գնահա
տակ բարուցն և զգործն
ունին առ ամ մեղսասիրու
թիւնս. ինքն և ամենայն
չար զօրք իւր։

Այլ իմանալի է բանակս
ձգնաւորաց. զի որ զը
հրշտեակային զկարգս զգե
ցեալ ունին ի յերկրի,
ի նոյն կարգ հրեշտակաց
վերամբառնան ի տեղի ան
կելոց հրշտեաց։ Այլ տացի
նոցա (ասէ մարգարէն)
տեղի անուանի առաւել
քան զուստերաց և զդըս
տերաց իմոց. և անուն յա
ւիտենական տաց նոյ. և
մի պակասեսցին փառքն։
Եւ 56.5։ Այս աւետիս
ունին բանակք սբ. ժողո
վոց. միաբանեալք սբ սի
րով և առաքինասէր վա
րուք։ Ընդ աճութեանն
կապեալք և ոչ ի վայր բե
րելք յերկնայնոց յուսոյն
պատրնազ բանսարկուին.
որ մախացաւ ընդ ձգնաջ
ւորացն կարգաց և կրօնից
հանապազ թշնամին արդա
րուն։ Այլ նա է որ հրա
պուրէ և օգտէ ի չհմարիտ
աւանդիցն. զոմանս բա
ժանէ անապատուէ յեղ
բարցն պատճառանօք բա
րեկարգուէ և անոսի խա
բէութէ ի մեղս։ Այլ է որ
ընխորհուրդն և ընզայու
թիան ի ներքս սուճանէ
զամբարշտութէ վնասն։

Ա՛լ միշտ ակօք վերնոցն յուսով՝ հարք բարեբերք
և բարեդութք և բարե-
խորհուրդք լինին. նմա-
նեալ հօրն երկնաւորի.
որ նախախնամէն սիրովն
իւրով լնամ՝ զարարածս
ամ ըստ ամի հոգևորապես
և մարմնաւորապես. երևելի
և աներևոյթ դարմանօք.
հոգեխառն սիրով և բա-
րեպաշտօնեայն երևմամբ
՝ի քո յա՛ւ. Նո՛ր որդիք՝ բա-
րեհաճանք և սրբասերք
և ճշմարտասերք լինիցին.
որոշեալք յամէ դժնդակից
որ երևին և որ ոչն երևին
Նո՛ր բուռն հարեալ ըզ
հրեշտակական վարուցն,
սէր և անարատ իցեն մարմնով և ողջախոհ խորհրդով
աւ և անկեղծաւոր հա-
ւատով. իրաւախոհք և ճիշտ
զանդք առ հայր հոգեացն
և տեսուչ մարմնոցն։

Ա՛յ ուրեք խորհրդովքն

ասոյ ոչ անկաւ զոր պատ-
րաստեաց ած կուսանաց
և ճշմարտասէր կրօնաւո-

րաց։ 1 Կոր. 2. 6։

Յոյս այսպիսի ունելով
կրօնաւորաց՝ բազում
զգուշութ կացցեն ՚ի մշա
կութ, բարեձևութիւն վա
րուց և սրբութիւն. երևել
լեօք և աներևութիւնք։
Օ՛ի մի՛ զրկեսցին յայնք
առաքինութիւն պատուոյն
հրեշտակական դասուցն,
եթէ՛ ի փառացն որ նոցայն
աճանդեցան յարարչէն։
Նուէլ զպակասուի վերջ
նոցին՝ ներքնովքս առաքի
նութիւն. վերաբերեալ ՚ի
դեռնագարշելից և հաղոր
դակից լեալ բարուք քա
ղաքավարութեան նոցին,
և ընդ նոսա ձայնակցեալ՝
ամենայնք Նորոդութեանն
հատուսցեն զփառս ան-
ճառելիս օրհնութեամբ։
Նիթէ այսպէս արդարացեալք
ճշմարիտ հաւատով և ան
արատ վարուք և նոր սիրով,
եղիցի երկիր նոցա նոր՝
՚ի նորոգութեան կենաց հա
ճոյիցն այ, և երկինք պայ
ծառ զգաստութ։ Ես. 66. 22
զոր աչն ոչ ետես և ունկն
ոչ լուաւ և՛ ի սիրտ մարդ

Աբ՛ի ձեռն մարմնոյ և աբ՛ի
ըեան ան վերաստեղծուել
՛ի զգաստութիւն, հանա՛
պազ արժանաւորայն հա
ղորդելով աստ Աշմարիտ
մաքրման և կենդանարար
քի ազատութեն. որ շնոր
հեցաւ սիրողացն այ և կո
չեցեալոց սուրբ ՛ի կարգս
ածային: Աբ՛ ի միւսանգ
ամ գալստեանն խրտմ
յորժամ գայցէ փառօք
Տէր, շնորհէ զանապատ
բարիսն ՛ի Տայր և յՈրդի
և ՛ի Տոգին սուրբ:

Ամէն:

Ողորմ վայելէ փառք պա
տիւ և երկրպագուի յա՛
Հիսուսեան յաւիտեանց
Ամէն:

յածիլ և մարմնոյն գայ
թակղիլ. այլ կալ ճաւալ ՛ի
լաւագոյն կարգաւորու
թեանն ՛ի կամ միամիտս
և յիշատակս վերինն որ
դեգրսւթե Տօրն երկնա
ւորի և մարդասիրի:
Աղեաւ աստ զգրաւականն
Տոգևոր ազատութեն զգ
Տանգամանս. և որոշել
զկեանն և զերևեանն.
երկնայնոցն զՏետ երթալ
զերկրաւորս արՏամարՏե
լով: Աբ՛ մեկնել ՛ի զաւակ
մանց՝ մերձ ՛ի Տրեշտա
կայինան լինիլ. որ զՏան
գամանս իրացն իբրև ըն
Տայելեաւ և առւկաւ տայ
տեսանել՝ լուսոյն առ ըն
դունելութե աստէն:

Ա

Այս չորս ճառք հաւատոյ են
Ի Սուրբ Աստուածոյ որ չէ
Ի Յաճախապատում։

Ա

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի, Ա՛ր յօրինեալ
ուսածոց արարածոց։ կէ

Բ

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի առ եղբարս
իւր։ իգ։

Գ

Յաղագս թէ՝ ամ արա-
րածք՝ յայ ստեղծեալք են։
Յորում և յանդիմանուի
մոլար մոգս։ Առ ընծայ-
ուն թէ աճապաշտուն իւր։

Դ

Յաստատութիւն ճշմար-
տութեան։ Առ առաքնորդս
թէ կենարար խրատուց։
Սրբոյն սրբոյն գրիգորի
ասացեալ։ լը։

Ե

Յանդիմանուի Ծառաց
կուռքից իւրաց։ Որ զան
երևոյթս յերևելիս ածէ։
Աբեղն գրիգորի Հայոց լու-
սաւորչի ասացեալ։ ծգ։

Զ

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Է

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.

Ը

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Թ

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Ժ

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.

Ի

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի առ
եղբարս իւր։ իգ։

Ա

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի, Ա՛ր յօրինեալ
ուսածոց արարածոց։ կէ

Բ

Յաղագս թէ՝ ամ արա-
րածք՝ յայ ստեղծեալք են։
Յորում և յանդիմանուի
մոլար մոգս։ Առ ընծայ-
ուն թէ աճապաշտուն իւր։

Գ

Յաստատութիւն ճշմար-
տութեան։ Առ առաքնորդս
թէ կենարար խրատուց։
Սրբոյն սրբոյն գրիգորի
ասացեալ։ լը։

Դ

Յանդիմանուի Ծառաց
կուռքից իւրաց։ Որ զան
երևոյթս յերևելիս ածէ։
Աբեղն գրիգորի Հայոց լու-
սաւորչի ասացեալ։ ծգ։

Ե

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Զ

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

Է

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Ը

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

Թ

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Ժ

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

Ի

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի առ
եղբարս իւր։ իգ։

Ա

Արանելոյն սրբոյն գրի-
գորի Հայոց լուսաւորչի, Ա՛ր յօրինեալ
ուսածոց արարածոց։ կէ

Բ

Յաղագս թէ՝ ամ արա-
րածք՝ յայ ստեղծեալք են։
Յորում և յանդիմանուի
մոլար մոգս։ Առ ընծայ-
ուն թէ աճապաշտուն իւր։

Գ

Յաստատութիւն ճշմար-
տութեան։ Առ առաքնորդս
թէ կենարար խրատուց։
Սրբոյն սրբոյն գրիգորի
ասացեալ։ լը։

Դ

Յանդիմանուի Ծառաց
կուռքից իւրաց։ Որ զան
երևոյթս յերևելիս ածէ։
Աբեղն գրիգորի Հայոց լու-
սաւորչի ասացեալ։ ծգ։

Ե

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Զ

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

Է

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Ը

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

Թ

Վարձեալ յայտնութի
Տեառտոյ սբեղն գրիգորի
առ Արքորդուին և միու-
թին ամենասբ Արքորդու-
թեան։ Առ սէրն նորին
առ արարածս իւր։ ձ։

Ժ

Վարձեալ միտք Տեա-
տոց Սրբոյն գրիգորի լու-
սաւորչին առ էութին այ.
և բարի բնութե նորին.
և խնամոցն և սիրոյն յա-
րարածս իւր։ ձ։

ԺԵ

Աբրանելեանն սրբոյն դրիգորի
Հայոց լուսաւորչի, Ո՛վ արդապետութի՛ վ՛ բա
րեբար արարչին խնամոցն։
Նո՛ կշտամբութի՛ անհնա՛
զանդ ստահակաց։ Նո՛ ա՛
ռաջնորդութի՛ բարի և լու
սաւոր վարուց։ Ճխե։

ԺԶ

Չանդէս վասն լաւութե՛
յիշատակաց՝ ի պէտս օգտից։
Ո՛ աներեւոյթան յերեւե՛
լիս ցուցանելով՝ ի գործս
առաքինութե՛։ Փոխեալ
՝ի յոյն կենդանի՛ ՝ի բա
նակս զարթնոց։ Որ աստ
կատարեցին զՀաճոյն այ։
Աբ՛՛սր՛՛դր՛՛Հայոց լուսա՛՛
ւսացեալ։ Ճկա։

ԺԷ

Աբրանելեանն սրբոյն դրի
գորի Հայոց լուսաւորչի,
Ցաղագս որ յայլ խնամք
տեսչութեան առ մար
դիկ։ ՃՀԳ։

ԺԸ

Աբ՛՛սր՛՛դր՛՛Հայ՛՛լու՛՛,
Մկբ Ո՛՛

ԺԹ

Ո՛ արդապետութի՛ կատա
րեա՛լ ՝ի սո՛ր • Ցաղագս ա՛
ջնորդութե՛ Պահոց •
Աբրանելեանն սրբոյն դրի
գորի Հայոց լուսաւորչի
ասացեալ։ ձՔ։

Ի

Ո՛յորին սրբոյն դրիգորի
Հայոց լուսաւորչի, Ցե՛
րախտաւորութի՛ անզեղջ
բարերար կամացն այ։
Նո՛ յորդորութի՛ ՝ի լաւն
և յառաւե՛լսն ըստ ճշմա՛
րիտ առաքինութե՛ ՝ի փառս
ամենայնի՛ Աբրորդութե՛ն
Ճառեալ։ Ճգ։

ԻԱ

Ո՛յորին սրբոյն դրիգորի
վասն վարուց առաքի
նութե՛։ Որք հանդիսիւք
լաւութեանն պսակեալ
երանեցան։ Ճհա։

Ա՜ման հոգւոց մարդկան
բացայայտութի՛ւն ճշդի՛։

ԺՀ

Ն՛ը՛՝ սը՛՝ գը՛՝ հայ՛՝ լո՛՝
Ա՛՝ ստ մարտնց վարդա
պետի՛ ուսմանց ձձդ։

ԺԻ

Ա՛որին երան՛՝ սը՛՝ դրի՛՝
Ո՛՝ գուշակի՛ զգաստու
թեան շահաւո՛ր պատրաս
տութե՛։ Ընդ մտերիմն և
ընդ դժնդակն՝ ի պատի՛ս
և՛ի պատիժս ։ ճղ։

ԺՂ

Ն՛րանեալ՛ոյն սը՛՝ դրի՛՝
Գոհութի՛ւնք այ երախ
տեացն։ Հանդիսի՛ւք մար
տիրոսաց քաջաց և առա
քեալացն։ ճղդ։

ԺԹ

Ն՛րանեալ՛ոյն սը՛՝ դրի՛՝
Ց՛որդորուա՛ծն յապաշխա
րութի՛ւն խոնարհութե՛։ ըճդ։

Ի

Ա՛որին երան՛՝ սը՛՝ դրի՛՝
Ա՛ռաջնորդութի՛ւնն ա
ռնարո՛ւեստ խրատուց։

Հանդամանք գիտութե՛
և իմաստից։ մԺզ։

ԻԱ

Ն՛րանեալ՛ոյն սը՛՝ դրի՛՝
Ա՛՝ ստոց իմաստութե՛
Ո՛ր՝ինչ՝եւն ընդ պարզեւե
ցաւ սուղ ինչ բան։ մլէ։

ԻԲ

Ա՛որին սը՛՝ դրի՛՝ երան՛՝
Ա՛՝ ստ անփոփոխ ինքնու
թե՛ էութեն այ։ մլԹ։

ԻԳ

Ն՛րանեալ՛ոյն սը՛՝ դրի՛՝
Խրատք ճգնութե՛ց
և ցոյգք հանդիսից ցաղ
ոսքինութեան յորդոր
մունս։ մխդ։

.....

Ա՛յս ցանկ՝ ըստ հոդեվից
Վրքոյս՝ ըստ իւր բուն
նական դրո՛ւածոյն է։
Իսկ՝ ի վճարման աշխի կայ
ներբողեանդ՝ դիցու՛ք
տրամբ և այլ ցանկ ըստ
այբբենական կարդին։
Ո՛՝ ոմանս՝ ի բանից գլխա
ւորացն յիշեցեալ խնդ՛ ճա
ռիցդ՝ կամ թէ՝ ի դոյն իսկ
մարուէն՝ ի յայտ բերելով։

Յիշատակարան հին օրինակի Պատմչին։

Պատք ամենայնք կարդացուածն և միով ածուածն ի Տէր և Աղաչեմ և Խոստովան ընդ։ Այնմանէ և անհասի. իմոյ այ և զիս արարողի. և տուողի զօրութիւն, գրել զՀոգեվից վերադիտումս ընդն Պօղի գործի Հայաստանեայց լուսաւորչի։ Որ Հոգեշահ բանիւքն իւրովք՝ աւետարանական քարոզուքն՝ իբրև տը ղայոց ի քէն կաթին ջամբեաց նորահաստատ Հայաստա նեայց։ Ո գալի օրինակիս՝ զիմանալիսն մեզ ի յայտ բերելով անուշակ ասացուածովք. զի զամէն մերձե ցուսցէ առաջ։ Այլ որք լուխցենն, պայծառասցին երեսք Հոգւոց նոցա ոսկ զանշէջ ճառագայթս։ Ո ի զամէն Հրաւիրէ յերկինային Հարսանիսն. մանաւանդ զմիանձնան. որք ձգնաւորական աշխատուքէ կեան ի մարմնի. և որք ունին աստիճան առաջնորդուե. և որք գործավարք են նոցուն. կեալ սը և անարատ ի կենցաղս. զի Հասցեն ամքն աւետեացն Հոր։

Այ ցանկացօղ եղեալ սը տարիս յոգնեբանեան տէրս մեր և առաջնորդ սուրբ ուխտիս մերիս տէր Սահակիանոս արՀ եպս, եւս գրել զայ ինձ անպիտան նիս և եդ ընդ այլ գրեանն սը ուխտիս։ Որ և ընդում ինչ յաւել սայ յաւուրս իւր ի սը վանս մերիս։ Որոյ միջատակքն օրհնութիւնք եղիցին, և աղօթիւք ձերովք՝ ողորմեացի բազմադութիւն սր՝ ձեզ և մեզ և ամ Հաւատացելոց. ամէն։

Այս միջատակարան գծագրողիս ի հին օրինակի Յոգեվից Վրքոյս. յորմէ զտպեալս գաղափարս ցաք։ Այլ տպագրեալ եդաք աստ, զի գծագրօքն և աստացօքն՝ միջնացին յաղօթս ձեր։ Եւակ զմիջատակ գրան տպեցմանն՝ ի վերջին դիպուք։

Յովհ. Մկրտ. Ցօհան

Յ ՕՀԱՆՆԻՍ Ա՛ՐՔԱՊԵՍԻ ԼԱՅՆԿՈՅՈՅ, ԱՍԱՑՈՒԱԾ Ի ԼԻՒ ԲՈՂՈՔԱՆ ԿՈՎԵՍԻ ԻՆՈՒԲԻ Լ՝ ՈՍՈՍՈՒՐԻՆ ՏՈՅՈՅ Ի ԳԱՆ ԿՈՒՐԿՈՒՐԻՈՆ։

Ասացեալ յօր յիշատակի նորին. զոր Տճեն գծագրուվ հան՝ տիսի՝ ի լեռան Աւետաց (որ է պեղի ճգնոցաց նորին եւ հան՝ գուած) Յոգնահատուց հանդիսից Քահանայական գասուոյ եւ Ա՛ՐՔԱՊԵՍԱՑ եւ ծողովոյ Տաղաւարելոյ Ընդ գոմարելոյ։

Օգնեա՛ ա՛ր Տոդի Ը.

ՅԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԻ ՀՆԴ

դութիւն բերկրեալ ցնծա՛ եկեղեցի սուրբ. նորահրաշ և պայծառ երկին. ածականք լու սաւորք զարդարեալ։ Քանզի՝ ի քեզ ծագեալ իմանալի արեգին զուարթարար, զլուսինն գիշերայ նոյ մխիթարիչ զօրինան սուրբերին՝ լրմամբ լիացոյց։ Եւ զդուստրս խմբից հրաբողբոք և հոգիահրաշ աստեղաց, ի քոյդ բարձրայարկ և գմբեթաձև խո րանի առ կայացոյց կենդանաշարժ ընթացիկք։ Որ են նահապետացն անձինք. մարգարէիցն հանդէսք. առաքելոցն դասք. մարտիրոսացն ժողովք. Հայրապետացն հոյլք. ճգնաւորացն խումբք. և ամ՛ ածականք զարդիցն լուսափայլուիք։ Զորում՝ ի քոյդ գերակայ կայանս՝ ի վեր նկատեալ բարձրահայեաց բանակա նացս, տեսանեմք՝ ի մէջ բազմահոյլ հրեղինակերպն գասուց՝ յոգնազան լուսով առ լցեալ զՏանդիսա

ԺՐ. ՄԿԵ ՀՐԱՇ

ծաղիկն , զքաջազուարճ եւ զսաղարթալի տունկն պողաւէտս , յաղբերէն կեռնաց զյորդառատ վտակին , զճշմարիտ որթոյն քաղցրաճաշակ ողկոյզն , զՎրիպոսիոս լուսաւորչէն Հայոց զՏեղինակն հոգւոց . որոյ յիշատակաւն զուարճացեալ բերկրիմք յուրախութիւն հոգւոյ :

Համագումար բազմութիւնք հանուր հաւատոյ ժնկունք ազատածին ծնունդք աշխարհիս զատամօրն վերնոյն սիոնի , սիրանուագ զաւակք մանկտի ծննդեամբ յարդանդ հոգւոյ , ազնիւք ազնուագունք՝ ընտրեալք յառաջայ հրաւէրն կոչմամբ գերազոյն անուան Քրիստոսի նոր երդեցիք նորոգողին զհին և նորա հրաշ բարեաց պարգեւողին : Օ՜ ի այսօր մայր ձեր եկեղեցի , խմաստուքն հօր շինեալ և հանճարով հոգւոյն կանգնեալ , զիսոր դաւանս իւր բանայ , և զմեզ հրդեհաբար լցեալ շտեմարանս արուեստից , զլուսերանգ և զզուարթարար աստղն աշխարհալոյս , զՎրիպոսիոս դերազանց փառօք փայլեալն յաւէտ քան զբնաւս . զորոյ քաղցրաՀայեաց լուսոյն շուրջ փարիմք յօր յիշատակի սրբոյն :

Ուրախ լեր դրախտ անճառունկ . բազմախիտ տունկ կովք տեւնչացեալ . և մըշտափթիթ ծաղկօք ուռճացեալ . երկիր լուսոյ եւ վայր փափկութեան . ե՞ դեմական աղբերն բղխիչ լայնածաւալ ընթացիք : Ո՞անզի ՚ի քեզ ծառն կեանց տնկեալ բարձօղ անմահական պտղոյն , և որթն ճշմարիտ աճեցեալ քաջբեր ուռոյն բազմութիւն , յինքն ցուցեալ զգեղեց կատես և զվայելուչ ողկոյզն՝ ուրախարար բաժակին բաշխիչ : Որո՞ւմ՚ի քոյդ բարեւն բուրաստանի հայեցեալ տեսանեմք զերեւելի և զհամապայծառ

զարմանալի աքանչելեաց
գոյցն. զհրաշագործ եւ
զպարկեշտութիւն ապա-
ժողովեաւն. զողջախոհութե
ժողովրդոց. զերկնաւոր
զբարեաց գործունեայն.
բարեացն գործունեայն.
պաշտօնեայն. Օ՜ կատարել
սրբապէս եւ զհանապարհ
շարժանաց դիտօղն. զսիրոյ
յարատեւ եւ անո
զյուսոյ յարաժամ եւ
կապէս հասանին գովելի.
գեղեցկութիւն իւրոյ.
Օրըմ եւ տեսանեմք ի
զհանապատ եւ զանձա
զանդութեան օրինակին.
զաշխարհ ածպաշտութե
ամենայն ազգաց եւ
ոտանեայց ևս եկեղեցւոյ.
Որոյ ծնողքն եւ
այսօր զարդարին անձինք
հոգևոր որդւոց. և զբազ
մադիմի պէտս իւրեանց
լցուցանեն հայրենի
գանձիւքն.

Աստանօր բացե՛ք զդան
ձարանս մըտաց ձերոց
յընդունակութի ածայնին
գանձուցն. Աբերեցե՛ք
զտախտակս սրտից, կենդա
նագրել Հձեզ զտիպ պատ
ուելի պատկերին. և նմա
րել յոգիս ձեր զգեղեց
կապէս հասանին գովելի.
Օ՜ հանապատ հեղինակին.
զյուսոյ յարաժամ և ան
շարժանաց դիտօղն. զսիրոյ
սրբապէս և զհանապարհ
պաշտօնեայն. Օ՜ կատարել
բարեացն գործունեայն.
զճշմարիտ ածպաշտութե
յարատեւն. զբարութ հնա
զանդութեան օրինակին.
զժրապէս ժուժկալութե
ժողովեաւն. զողջախոհութե
և զպարկեշտութե ապա
գոյցն. զհրաշագործ եւ
զարմանալի աքանչելեաց

Թերս հոգևոր գանձուց
իւրոց ցուցանէ բարեսէր
որդւոցդ. Օ՜ ի տեսանե
լով զգեղեցկութի գան
ձուցն անկողոպտելի, անդ
եւ սիրտք ձեր եղիցին ան
բաժանելի. ղուկ. 12. 34.
Օրըմ տեսանեմք զհրա
գունակ եւ զմաքուր ոսկին
զհանատն ուղղափառուե.
զընտրեալ եւ փորձեալ
արծաթն զպայծառ բանս
տրունական. զերևելի և
զպատուական ակունսն ըզ
սրբափայլ և զառաքինա
զարդ անձինս սրբոցն.
ըզ ծովածին մարդարիտն
և զամենայն յօրինուածս
գեղեցկութե իւրոյ.
Օրըմ և տեսանեմք ի
յայսմ ամենունակ գանձա
րանի զոսկիափայլ անձն.
զհանատով պայծառացեալն.
զնբ և զղուստ արծաթին.
լրստակ բանին զճշմարիտ
քրզն. զբազմագունի ակն.
զգերազանց առաքինուե
շքեղացեալն. զ՝Իրիդ
բիոս հայրն հանատոյ, և
զվայելուչ պսակն հայոց

զարմացուցիչ Հանճարեան։
թէ զսոսկալի տեսլեանն
տեսչուհէ վերակերտուին,
կալութիւնն։ Օ՛ ասկային
բաւին խորհրդային ժուժ
դէս, եթէ զխորութիւն վի՛
ղեալն էարչարանացն Ցհան՝
հեւուսումն։ Օ՛ անտանե՛
խաչելոյն յաղագս մեր՝
նիս թաքուցանել։ Կամ
զոր ողկոյզ ուրախարար
կթելոյ՝ ի զմայլեցուցանել
զայս քան բազմութեան
ձինք։ Որով պտղով պար
ծեսցի բանիս շարժուն։
կամ յորս պշուցել նայ՝
եսցի յանձեռնարկելոյն
բարձրութիւն։ Օ՛ այս պատ
մելոյ որ՝ ի քէզ գեղեցիկ
գովասանութեանցն որ՝
ժանեաց։ Օ՛ յղութիւն ա՛
մենազանց իրագործու՝
թիւն, եթէ զննդեանն
պարգևական շնորհս։
Օ՛ աննդեանն մաքուր սրբ
բութիւն, եթէ զուսմանցն
շնորհալի մտավարժուհին։
Օ՛ երկնանման առաքինու
թեանցն ընթացս, եթէ
խաչեցելոյն յաղագս մեր՝
չհեռևուսին։ Օ՛ անտանե
լի չարչարանացն Ցհան՝
դէս, եթէ զխորութիւն վի՛
բասիլն խորհրդային ժուժ
կալութիւնն։ Օ՛ աճապին
տեսչուհէ վերակերտուին,
թէ զսոսկալի տեսլեանն
զարմացուցիչ Հանճարեան։

ներգործօն։ զարհուրեալ
և զանվանելի զօրավարն։
զքաջազօր և զյաւուրսադեմ
զինուորն։ զՎրիդորիոս
զամ առաքինութեանց պա
րունակն։ զսրբութեամբ
անեալն։ զառաքինութեամբ քա
ղաքավարեալն և զարդա՝
րութեամբ փայլեալն։
Որոյ այսօր յիշատակաւն
զարձինամբ։ և յաստպարեզ
նահատակութեանն ճեպիմբ։
և հայրենիի բարեաւն բար
գաւաճիմբ։ և քաղցրա
խորժելի անուամբն զըն
թացս բանիս ուղղեմբ ա
սելով, Նահատակ բարի
Վրիդորիոս։ քանզի փու
թամբ եկանել՝ ի հանդէս
քոյոյ մեծասքանչ ճգնու
թեդ։ Ա՛եմել՝ ի բուրաս
տանս բանաւոր և խօսուն
քո ծաղկանց գունագեղ
և գովելի վարուցդ։ մուտ
նել յայդ բազմածաւալ
եւ նորազմարձ ողկու՝
զեղդ։ դիմել՝ ի դրախտս
պայծառազարդ և պարար
տաբեր պտղոցդ։ Օ՛ որ ար
դեօք ժողովեցից անծո՝

Լսական բարեյոյն վերադի
ծող Աւրիգորիոս, բազմա
գունի բարեացն որ ՚ի քէն
մեզ ընձեռեցեր, զօրպիսի
ընծայս՝ որոմ մեծամեծ
և անզուգական իրի նուի
րեացուք բազմաբան վար
դապետիք լուսաւորեալս.
քահանայապետական հայց
ուածոց նուիրեալս. ա
րիական հակողութիք հով
ուեալս. ճգնաւորական
աղօթիւք պարապեալս.
Հանդստեան քո տեղւոյ
և գերեզմանիդ գովելոյ
աեսլեամբ միխթարեալս.
և այժմ ծանրաբեռն ան
ձամբ առ հայրդ հանդիս
տարար հաւաքեալս։

Որս և եես անչափելի պար
գեւացն որ ՚ի քէն պարտա
կան, և անհամեմատ բա
րեացն բաշխման բաժա
նորդս, դուշնաքեայ բա
նիւ ձեռնարկեմ փոխարի
նել զքաղցր պարտուցն
հմարս։ Որ եղեր յոչէից
լինելութենն ըստ յուսոյ
ծնողացն միջնորդ, և պըս
զոյս անպիտանի՝ բարեաց

գողոյն պատճառ։ Բանա
կան մասինս շարժման ա
ռիթ, և ՚ինոյնն յարուցիչ
ըզ յարդարիչ։ Այժմ
ընկալ ըզ բանիս պարտս՝
ձեռնտուուքդ որ ՚ի քէն։
Արբադունի անձինդ պատ
ուեալ պատկերի լինիլ նը
կարիչ։ Ո՛վ հոգադունիդ
բնաւից բարուց ընտրու
թիւ՝ բանիւ քանդակիչ։
Վերադոյն գեղոյդ գե
րազանց փառաց՝ գրով դը
րոշմիչ։ Այլևնիկ գործոյդ
երկնաձեմ ոգւով եղեալ
յօրինիչ։ Վհաւիչ քարո
զիդ քաղցրասոյց բանիւ՝
քոյին հոգևոր որդւոցդ
պատմիչ։

Ասյց որովք երանդաք ՚ի
դէմս բերիցդ զփառազարդ
քո տիպ տիրական։
Որ բան բաւէ զընտիր
բարուց քոց յօրինուածս
բարի՝ ՚ի կիր արկանել։
Ո՛վ վեհադոյն վարս. զգար
մանալի գործս. զսուսկա
լի և զսրտմբէանման մաք
րութիս։ Որմէ յաղթի տը
կար բանիս զօրութիւն, և
մ կթ փա

տաց տեսողական դիտո՞ւ
տութի՛ւն արո՛ւեստի և մ՚
տը յի՛ , տո՛ւր ինձ Հմ
եկեղեցւոյ Աբդի և Ան
սբյն Գրիգորի։ Գուխ
վարուց նահատակին ք՚
քինուէց և յանմարմնակին
ծովածին մարդարտաց ,
ոչ՚ ի՚ինութականաց և՚ի
մօրս մեր սբ եկեղեցւոյ ,
յօրինել պսակ պանծալի
ա՛ն զի յօժարիմ սիրով՝
ախրժին դեղով սքն էեւի։
զայս պատկեր ցանկալի ,
աղբերի։ կազմել դեղեց
մաստից բանեղէն դեղոց՝
ւոր ներկեա՛ զերանդս իւ
ոգւոյ նը , Հայր երկնա
կան պատկեր մաքրափայլ
դեղեցկացա՛ թագա՛ւորա
սոսկալի չարչարանաւ, որով
կութեցն զՀանդէս և զը
այլ զանմարմին նահատա
փայլիւնս նիւթականս ,
դեան նորա։ Ա՚է՚ի գոյնս
ծովածին մարդարտաց ,
այլ յամենապայծառ առա
քինութեց և յանմարմնակին
վարուց նահատակին քրի
սբյն Գրիգորի։ Գուխ
եկեղեցւոյ Աբդի և Ան
տը յի՛ , տո՛ւր ինձ Հմ
տութի՛ւն արո՛ւեստի և մ՚

ածազարդ Հօրն մերոյ սբյ
ղել զարփիագեղ պատկեր
փափագ բաղձանօք նկա
ցանկայ սիրա իմ մեծա
Ա՛ն արդ՝ զի կատարեալ
Հաւատացելոցս ։
և՚ի միտս բազմութեան
սաւորչիդ մերոյ՝ ի Հոգիս
նահրաշ գործոց սբ լու
Հաշուք պատկեր զարմա
նութ, առ՚ի գրել զնորո
գործ , և զբազմութի ջուրց
րուեց ։ Ձեռն անխոնջ ի՚
ըստ ծիծառանցն Ճարտա
շարժս եւ բազմաբուղխ
քուրս և բանս արագա
կամ լինիլ ինձ միտս մա
ուածոց բանից։ Ա՛ն ցան
կատարեալ վարժից Հիւա
թիւնն՝ իմաստից կարօտ
արկանել։ և Համարձակու
բարեացդ մասանց ՚ի կիր
նէ զյօդուածս անդամոց
գոյնս գործէ։ Ա՛յնյուսու
թիւնն՝ անկարելի ցուցա
ցանկութիւն ։ Յաղթիւն
յանյուսութի արկանէ ,
և փափագն Համարձակ
փափագ՝ նուաստ ոգւոյս

Այլ դուք պատրաստեցէ՛ք
մարմնական վարուց նը-
ժողովոյս զմիշատակ ան-
սիրտ մեծահանդէս այսմ
խոստովանողին քրիստոսի. Գրիգորի. եւ գրել ՚ի
ղուք աւուր յիշատակի
պատասխորել ահիւ եւ դո-
գոյն սբց. Պարօղ լինիլ
տութիւն հանճարոյ ՚ի հո
դրուն. եւ խնդրել իմաս
ղօթս, եւ ականջաց յոնկնը
Շարժումն ձեռաց յա
և յարտասուս ցնդել։
սիրով քի սբ նահատկին.
և զմարմնոյ աչս մաքրել
պարտ է մեզ նկատել հո-
կան ոճիս ՚ի քէն զարդա
ընծայ ՚ի քէն զարդա-
Ամէն։

Այլ արդ՝ զի մեծագոյն է
առաջնակայս իրողութիւն,
աւուրս ՚ի յոյն վերին՝
ընծայ ՚ի քէն զարդա-
ընծայ ՚ի քէն զարդա-
ընծայ ՚ի քէն զարդա-

զՀեզ ի ժամուս յայսմիկ
Հաղորդ լինիլ մաքրութիւն
երկնային վարուցն ի
շնորհաբաշխ աւուրս
տոնիս։

Եւ ասէր՝ Ջրբաս այսը
քիկ եղիցին մեզ զը
լուխք բանից՝ արժանի զար
մացման և յիշատակի։
Ոամանակս այս եւ օրս
բերկրալի տոնիս. և Տե
ղիս Հանգստեան սրբոյն
Գրիգորի. և Ոէմքն ամե
նագով և ներբողել. և
Ուրքն որ ի տեղւոջ և ի
ժամանակի գործի։

Ոամանակս այս՝ Ցորում
Հաւաքեալ եմք որդիքս
սիօնի ի դրունս մօր մերոյ
սբ եկեղեցւոյ, և ծնունդքս
բանի քարոզութիւն սրբոյն
Ոգրիգորի՝ առ Հայրս մեր
Տոգևոր։ Որ և Տոգևորս
այս գարուն՝ ընդ գարնա
նային զուարճութեանցն
Համեմատի. յորում երկ
նայինս այս խորան պայծա
ռանայ. և իմանալի արե
գակն լոյս քաղցր լուսոյն
Քրիստոս ծագէ՝ ի սմա ձայ
ռագայթս։ Ցրեկնքն լու
սաւոր՝ Համագաղափար
լուսնկին՝ քրիստոս փայլէ։
Ոյն պարգ աստեղացեալ
սրբոցն ի նորումս երկնի
մաքրապէս ծագեն։
Ողբիւրք վարդապետութե
յստակագոյնս բղխեն, և
գետօրէն մեկնութ յայտնից
լսելիս հոսին։

Ոյն Տեղիք ժողովոյս՝
Ընծաբանիկ լեառնս Հան
գստեան Ոսաւորչին մե
ծոյ Գրի։ Որ և լուսափայլ
ճառագայթիւք աղօթից նո
պայծառանայ. և ի Հոգւոյ
շնորհաց նո Հովանանայ.
և զօրութ սիրոյ նո բանա
կան ծաղիկք զարդարեալ
գեղեցկանայ։ Ց տերև
յուսոյն զարդարեալ. և
զանազան ծաղկիկս առա
քինութեան տարածեալ.
և զհատարեալ բարեացն
պտուղ՝ այ նմի բերել։
Ոյն զայսոսիկ միջնորդք
սբ Ոսաւորչին մերոյ
Հայցեալ բազմութեամբն
խիտասին եղեալ ընծաղիկ
ուսեան բնութ դէմք ի
մէջ

Նաւորն խօսելոյ։
անկարանայ բան յարժա-
են դէմք. յաղագս որոյ
զուարթացոյց։ Ա՛յսքիկ
ռամեալ ի բուսոյ բարեց
ղեալ՝ զկատրեալս և զթա-
զի ընդհօք հոգւոյն ցօ-
ցոյ. որ քաղցրախորժ պտ
տունկն դրախտին եկեղե
տանեայց Տն։ Յենչալի
բուրմամբն էլից զՀայաս
ծաղկեալ, և անուշահոտ
ծոզ եղև։ Կարմրորակ և
թովբեական փառացն տե
սին և ցանկալի. որ և սր
թէն՝ ինն դասուց վեր
Լուսերանդ շաւիղն. ո
րով Հմարիտ լուսոյն Ձա
նապարհ ծանուցեալ եղև.
շող կենդանի մեզ ի բար
ձանց իջեալ։ Քաղցր և
բժշկարար դեղն. որ զս
ցաւս և զս խայթուածս
թունից վիշապին որ ի մեզ
բժշկեաց։ Ասկալի տե
սին և ցանկալի. որ և սր
րովբեական փառացն տե
սօղ եղև։ Կարմրորակ և
անուշահոտ վարդն. որ
ի փշաբեր արմատոյ եղև
ծաղկեալ, և անուշահոտ
բուրմամբն էլից զՀայաս
տանեայց Տն։ Ցենչալի
տունկն դրախտին եկեղե
ցոյ. որ քաղցրախորժ պտ
ղովն իւրով զմարդացեալ
զմեզ։ Ցօղն զմարգարէն.
որ ընդհօք հոգւոյն ցօ
ղեալ՝ զկատրեալս և զթա
ռամեալ ի բուսոյ բարեց
զմարգացոյց։ Ա՛յսքիկ
են դէմք. յաղագս որոյ
անկարանայ բան յարժա-
նաւորն խօսելոյ։

Իսկ Ա՛դմ ամենագով
և ներբողելի՝ Արևելեայ
և պայծառացեալ արեգակն
Հայոց Ա՛րիգորիոս. որ ըզ
խաւար կռապաշտութեն
փարատեաց. և զսուտս
ցեալս մեզաք՝ ջերմ ճառա
գայթիւք աղօթիցն պատ
զաբերս գործեաց։

Ա՛շմարիտ որթոյն բարե
բեր բարուկնակն. որ ու
րախարար բժկանն զմար
ճացոյց զմեզ։ Ա՛ղեղիկ
և զմարթարար գարունն
Հոգւոց. որ յորդահոս վար
ակտուքեն հնչեաց ի մեզ
զընորհս Հոգւոյն սբ։

Ո՛վանահո՛ր դրախտն ի
տօթ և ի կիզող ժամանակի
Արևելեայ աստղն. որ մոլորե
լոցս ի ծովու կենցաղոյս՝
առաջնորդեաց լուսափայլ
երևմանեն։ Ընտիրն կեր
պիւ լուսաւորեալ դիմօք
ըն նմանուբ փառացն մոլ
սէսի։ Ա՛ովելն Հասակն.
որ ինն Թզեան բարձրու-
դիմաց պայծառացեալ. և
ամբուն յարեգակնէդոյս
ուղղեալ։

Իսկ Ա՛դմ ամենագով
և ներբողելի՝ Արևելեայ
և պայծառացեալ արեգակն
Հայոց Ա՛րիգորիոս. որ ըզ
խաւար կռապաշտութեն
փարատեաց. և զսուտս
ցեալս մեզաք՝ ջերմ ճառա
գայթիւք աղօթիցն պատ
զաբերս գործեաց։

Ա՛շմարիտ որթոյն բարե
բեր բարուկնակն. որ ու
րախարար բժկանն զմար
ճացոյց զմեզ։ Ա՛ղեղիկ
և զմարթարար գարունն
Հոգւոց. որ յորդահոս վար
ակտուքեն հնչեաց ի մեզ
զընորհս Հոգւոյն սբ։

Ո՛վանահո՛ր դրախտն ի
տօթ և ի կիզող ժամանակի
Արևելեայ աստղն. որ մոլորե
լոցս ի ծովու կենցաղոյս՝
առաջնորդեաց լուսափայլ
երևմանեն։ Ընտիրն կեր
պիւ լուսաւորեալ դիմօք
ըն նմանուբ փառացն մոլ
սէսի։ Ա՛ովելն Հասակն.
որ ինն Թզեան բարձրու-

Եւ զինչ պատճառ ժո
ղովոյս բազմութե՛ն։
Խնդութի՛ւն և սէր ածնիս։
Որ ի ուրախուի յիշատակ
արքունն եւ զուարթունն
անուանեն։ Քանզի ածն ի
Հայրապետին մերոյ Սբյն
Գրիգորի և առաքեալ
ընորհ և մարգարէապատիւ
լուսաւորչին Հայաստանեայց։
Որ զարդարեալ ի հօրէ՝
ի մարգարէական պատիւ
մեծարեալ եղև։ Նա՛ որ
դիւական սիրով առաքեալ
յորդւոյ՝ առաքելական
ընորհին լցեալ եղև։
Նա՛ ի հոգւոյն Սբյ ընդ
րեալ՝ ի հայրապետական
աթոռ բարձրացեալ եղև։
Օ երից ժամանակաց՝ զա
ռաջնոյ և զմիջնոյ և զե
վերջնոյ պարգեւս՝ ի նա
Լուսաւորութէն յինքն պա
րագրեաց։ Աստուա՛ծ և
մարդկէին է համապատիւ։

մ հ՞ե և

Իսկ Երբ՝ Որ ի ժամուս
յայսմիկ դոյժ։ Օ ի հո
վիւքս բնաւորը հօտին քի՛
ընդ հանգստաւէտս հովա
նեաւ մօրս ձեր նա եկէ
ղեցւոյ ժողովեալ, հով
ուեն զձեզ ի վայրի դալա
րաւոջ, և ի լուր հանդերս
տեան կենդանի վարդա
պետեն մեզ։
Ա՛ր շակս երկրագործ՝
իբրև եզինս հեզ և հան
դարտ՝ ընդ քաղցր լծովն
քի լծեն զձեզ. և զբանա
կան անդաստանս հոգւոց
և մտաց հերկեն, զբանն
կենաց սերմանելով ի ձեզ.
և յուսով՝ բարեացն պըտ
ղոյ սպասեն ուրախութ։
Զկնորսաքս հոգևոր՝ որ
սան զձեզ կարթիւ բանին
ի հոսանուտ կենացս ի յա
իհենականն, ի տղմասեր
վարուցս ի յերկնային քա
ղաքավարութին։ Պահա
պանքս դրախտին կենաց՝
ցուցանեն ձեզ զծաղկոցան
ածային զվարս ածայնոց
արանց. և քուրեն ի ձեզ
Հոտ քրիստոնեան անմա

մհե

զարդ · դիւրայարմար

Գրիգորիոս դրախտ աճա-

ցեալ · անշէնանեալ լուսովն

ջահ · անշիջանելի լուսոյն

դեղ · արեւկնափայլ

Գրիգորիոս արփիակն

ընծայուք։

Գրիգորիոս բարուկնակ

կեաց · բուրաստան ծաղ-

բարի · բուրվառ ոսկեղէն

Գրիգորիոս դարման ծաղ-

հաշտարար խնկոյք։

կահէտ · դեռ յորդահո-

սան · գեղեցկածաւալ

բղխմամբ ընթացեալ։

Գրիգորիոս դրախտ աճա-

ղիս հայոց և ամ դերա-

զանց պարգեւօք մեծարել

եղև։ Ո՛վ եւմք՝ իպատիւ

բազմերախտի հօրն մերոյ՝

բանս ներբողականս յարմա-

րեսցուք։

Գ

րիգորիոս արփիակն

դեղ · արեւկնափայլ

ջահ · անշիջանելի լուսովն

լցեալ։

Գրիգորիոս բարուկնակ

բարի · բուրաստան ծաղ

կեաց · բուրվառ ոսկեղէն

հաշտարար խնկոյք։

Գրիգորիոս դարման ծաղ

կահէտ · դեռ յորդահո-

սան · գեղեցկածաւալ

բղխմամբ ընթացեալ։

Գրիգորիոս դրախտ աճա-

ղիս հայոց։ Ո՛վ ի որպէս մի է

հայրն մեր և զամ բարիս

յանձն իւր տպաւորեաց,

այսպէս մի է եւ միակրօն

ազգս հայոց և ամ դերա-

զանց պարգեւօք մեծարել

եղև։ Ո՛վ եւմք՝ իպատիւ

բազմերախտի հօրն մերոյ՝

բանս ներբողականս յարմա-

րեսցուք։

Ո՛վ հայր կոչեմք զնա ·

զի ծնաւ զմեզ բանիւն

ճշմարտութե, և անոյշ ան-

համեմատ գթութիւք առա

տուե իւրոյ, և աճեցոյց

ուղղափառ հաւատոյն դա

ւանութիւն։ Ո՛վ արդարև ան-

ուանեմք · զի ուսոյց մեզ

զերկնաւոր բարեացն հան

գամանս։ Ո՛վ ի՞նչ, զի ժողո

վեաց ՚ի հօտ ճշմարիտ հով

ուին զհաւատացեալս սբ-

Առրորդութեն։ Ո՛շակ ,

զի բազմավաստակ քրը-

տամբք քակտեաց զկորդա

ցեալ անդաստանս մոգա

մերոց, և սերմանեաց ըզ

սերմն ածպաշտութեան։

Ո՛արտիրոս, զի մարտեաւ

ընդ երևելի և աներևոյթ

թշնամւոյն։ Ո՛ կայ, զի վը-

կայեաց բազում ջարչա-

րանօք միութեան սուրբ

Առրորդութեն և ճշմարիտ

ածութեն։ Ո՛ահաւոակ ,

զի ողջակիզեալ եղև կեն

դանի մարմնով։ Ո՛ալթօղ

և առաքելոցն զուգահաւ

հասար · և ածազգեաց

հարցն սբց համանման։

Ո՛ այ հայր կոչեմք զնա ·

զի ծնաւ զմեզ բանիւն

ճշմարտութե, և անոյշ ան-

համեմատ գթութիւք առա

տուե իւրոյ, և աճեցոյց

ուղղափառ հաւատոյն դա

ւանութիւն։ Ո՛ արդարև ան-

ուանեմք · զի ուսոյց մեզ

զերկնաւոր բարեացն հան

գամանս։ Ո՛վ ի՞նչ, զի ժողո

վեաց ՚ի հօտ ճշմարիտ հով

ուին զհաւատացեալս սբ-

Առրորդութեն։ Ո՛շակ ,

զի բազմավաստակ քրը-

տամբք քակտեաց զկորդա

ցեալ անդաստանս մոգա

մերոց, և սերմանեաց ըզ

սերմն ածպաշտութեան։

Ո՛արտիրոս, զի մարտեաւ

ընդ երևելի և աներևոյթ

թշնամւոյն։ Ո՛ կայ, զի վը-

կայեաց բազում ջարչա-

րանօք միութեան սուրբ

Առրորդութեն և ճշմարիտ

ածութեն։ Ո՛ահաւոակ ,

զի ողջակիզեալ եղև կեն

դանի մարմնով։ Ո՛ալթօղ

Գ՝ՐԻԳՈՐԻՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՀԱՅՈՑ ՍՐԲՈՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԱՑ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Վրիդորիոս ռետին քաղց
րութիւն. ոսոխ արիւնաճեմ.
ոսոխ գործեալ՝ ի կեանս
վերինս անմահիդ։

Վրիդորիոս սոսկալի տե
սիլ. սրովբէական փա՜
ռօք. սլացեալ յաստեացս
առ երկինս։

Վրիդորիոս վարդ կար՜
մրորակ. վառեալ հա՜՜
տով. վիմարդեայ մտօք
հաստատեալ։

Վրիդորիոս տունկ տեն
ջալի. տէրունեան դրախ՜
տին. տարփալի վերնա՜
կան վերիցն։

Վրիդորիոս բաբունի բա
րի. բաբունեց պարծանք.
ըստնկին լուսով ցնծալի։

Վրիդորիոս ցանկ հաստ
ատ. ցնծութիւն աղանց.
ցօղ զոհարթարար բանա՜
կան բուսոյ։

Վրիդորիոս վիճակելոյս
հոգւով. վիւսողի Ճառիս.
վիմի բժշկարար ցաւոց։

Վրիդորիոս փաղփիւնա՜
փայլ ծաղիկ. փունջ մանու
շակաց. փառազարդ լապ
տեր լուսընկալ։

Վրիդորիոս մայր եկեղե
ցւոյ. մաքուր սրբութիւն.
մտօք սլացեալ՝ ի դասս
սերովբէից։

Վրիդորիոս յոգնազան
պարգեւք. յարփինագեղ լու
սոյն. յազգս երկրածնաց։

Վրիդորիոս նոր՝ իրեւ վե
հին. նորազո՜արշափառօք.
նշոյք բազմաչարչար։

Վրիդորիոս շող՝ էջ կեն՜
դանի. շար ոսկեմանեալ.
շնորհազարդ պսակ սբ՜ ե՜
կեղեցւոյ։

Վրիդորիոս ոսկեձեմ աղ
բիւր. ուղղեալ գեղեցկա
զարդ. ուղղութեանց ար
թուն առաջնորդ։

Վրիդորիոս չնաշխարհիկ
պարծանք. չարչարիչ չա
րին. չարչարանօք վշտաց
կիր մարմնոյդ։

Վրիդորիոս պաղատագործ
երկիր. պարարտաբեր բու
սովք. պարգեւօք հոգւոյն
պատուեցեալ։

Վրիդորիոս ջերմեռանդն
աղօթիւք. ընդդէմ յանցա
նաց. ջրովն կենդանի և
ածունակ։

ծաղկեալ։ Ընդ աւազա
նածին որդւոյն՝ ի զարդ
փայլման ոսկի միացեալ։
Ընդ վեցեսին որդիան որ
ի կենատուրայ, երկինաւոր
խոստումն արևելեան, և
ի հիւսիսական ազգան ժա
մանեալ։ Ոյս Հոգւոց՝ ի
լուսոյ կողմանն Եմի ծա
գեալ։ Ա՛զգն ոսկ ընտրհ
օրհնուեց որդւոցն լուսոյ՝
յաստեղածին հօրէն ծած
կեալ գայր ընդ նոսին, և
իբր զադինաբուղխ գետան
եփրատէս՝ ի ծորձորս ծո
ցոյ երկրի և ընդ երակս
խորոց՝ ի սահմանս հայաս
տան աշխարհի աղբերացիլ
բղխեր, Ա՛յսպէս և մերն
լուսաւորիչ՝ ի քաջաբուն
և՝ ի զօրաւոր զարմէն պար
Թևաց անեալ։ Ի պալէտ
էական պետացն որ յար
քայախտ շահաստանէն՝
բարգաւաճանաց կոչեցեալ։
Ի Թադաւարդիցն արշա
կունեաց՝ արշակունի ան
ւամբ առ Հայնեալ։ Ի
մարդոյ մըթացեալ՝ ցըն
տրելոյ՝ ի յամպոց մշուշացեալ՝ ի
սուրբեանական ցեղէն իբր
կենատուրական ծնունդան
բուրումն անուշից խնկոց

Ի մարդոյ քահանայ անբիծ. քարոզ Աշմարիտ. քնար ածախօս և քաղցրա նուագ։

Ի մարդոյ բազմերաշ նեան վկայն. յերևելի արարածոցս գերաշխարհ հիմն. վերնոյն եմի գա ւառականն. անմարմնոցն դասուց ազգայինն մաք րութիւն։

Իսդ՝ եթէ ախորժէ լի Թուեսցի ումեք ըստ ներբողական գովես տի գլխոցն՝ յազգէ և՝ի գաւառէ պատմաբանել՝ ապա ուստի արժան է՝ իմն բուստ անուն պարտիմք ցուցանել։

Յաբրահամ՝ մեծէ՝ և յայ սիրելւոյ սա սկիզբ նաւարեալ։ Ի նահապետ՝ հնոյն՝ նահապետ նորոյս նուիրեալ։ Յարդարոցն հօրէ՝ արդարութիւն ծնօղ ծանուցեալ։ Յընտրեալ հնչմանն մտաց՝ մաքրամիտ իմաստիւք փայլեալ։ Ի կենատուրական ծնունդան բուրումն անուշից խնկոց

մրն ծու

րութենէ հիւթոյ՝ զբերս
նենուղն վարեն. յորմէ զօ
յարմատս թիւնաբերն նըր
եակի ծառոց ոչ և ասի՝
եսկի ծառոց ոչ և ասի՝
փոխարկել փայտս ի պա
ի քաղցրութի՛ կամեցեալ
համ տունկս նոնենեացն
զթիւնաբերս և զդառնա
մով անկազործութեանն
դործ միակացն՝ որք խնա
իւրոց։ Օ ի ոչ յերկրա
վարի ի գործ սքէլեացն
ուեստական հանճարոյ
Ա յլ երբեմն և ըստ ար
ծումն աշխարհի։
Որոյ իմաստութիւն անչափ,
և զօրութիւնն անբաւ,
կամիլն գործ կատարեալ
և իմացումն մտաց՝ ստեղ
պտղաբերեալ կախէ։
դանի ի պէտս պտրաղաց
շարժեալ նորոգէ։ Յան
և զամրութի՛ ի ծնունդս
ծերութի՛ ի մանկութիւն՝
րահամու յարուցանէ. զը
Ար ի քարանց որդիս աբ
ստեղծողէ և փոխադրողէ
արուեստաւորէ, հրաշեցն
ներգործողէ, բնութեցն

ծուէ մեզ ցօղ անձրևել
և լուսածնունդ ծադումն
փայլեալ։ Ի յանակայ հօ
րէ լեր ի փշաբեր թփոյ՝
հրաներկ թերթս վարդից
ի հոտ անոյշ մեզ վերա
ծաղկեալ։ Յօձից թու
նալից խայթոցաւորաց՝ մեզ
թիւրակէ բժիշկ երևեալ։
Ի խնձկնէ զաղբատե
սից՝ երփներանգ որակ ծի
րանւոյ ի զարդ կայսերա
կան հանդերձից տուեալ։
Ի սիրասպան հարանց դա
ւողաց՝ կենդանարար հո
գւոց պարգևեալ։ Ընդա
ընեն քաղ բաբեր՝ արդա
լուծ պտղովք ի փշաբեր
անդոյ վարսագեղ բուսել
Ի ժանտահոտ և ի դառնա
ձաշակ ծովէ՝ մարգարտոյ
յօրինուածք ի պէտս ար
քային Թագից ընծայեալ։
Յապառաժուտ վիմաց քա
րանց կարծրուեց՝ տըպա
զիոն հրափայլ դունով
գեղեցիկ գտեալ։
Ա՛ն այսոքիկ զիարդ կամ
ոըպիսի եղանակաւ գոր
ծեցել՝ այլ յամենայնէն

զայս ՄՁ

ձօղ, յեռս սընկաւործին
ծեղն՝ատոք ցորենոյն բար
այս քաղցրունակ պտղոյ
պահապան, և դիւրածախ
կոչելով։

Այդ՝փշալից այն տունկ՝
զՀայաստանեայց ազգս
դինեբըծոյց խառնարանն
սեղանն և՝ի զուարճութե
քեալ. ՝ի պատրաստական
ւոր խրախճանութեն առա
ւոր խրախճանութեն
լուսոյն։ Ի փրկչէն և բա
րերարէ և յիմաստութեն
լուսաւորել իմաստութե և գիտութե
ւարեալն՝ լուսաւորել
թե և զանգիտութե խա
սքանչելի։ Օ՝ անզամու
և առաքինական վարուք
աշխարհ՝ գիտուե բանիւ
ծիլ տանս Ծի յօրինեալ։
Որպէս զի լուսաւորեսցի
Հրաւ լուսոյ արդարու մե
ծաւալ լուսոյն
րեալ։ Ցաճախ լուսոյն
մանէն՝ առաքել քի ընտ
օրացեալ։ Ցառաքելական
շակ՝ի քաղցր և անոյշ և
ախորժելի։

Այն արդ՝ եթէ այսքիկ
բնաւորակ գործեցեալ
լինին, ապա զիարդ ոչ զար
մանալի իմն հրաշս սքան
չելեաց նորագործեացն՝
ողիոյն Ճշմարտի քալաբեր
ուսոյ մշակօն՝ի տնկա
ւորեալ այս երկնահաս
անկոյ՝ի դառնաբոյս և
՝ի թթոտաբեր ծառոյ ծը
նողէ։ Ի հեռուստ դա
րուց և կանուխ ժամանա
կաց զգիտաւորուե իրին
իւրումն ժամու պահելով։

Այն տեղի յարմարական
այսմ տնկոյ աճեցուցիչ։
Այդ շերմն գերեզմանի՝
մերոյ աշխարհի և ազգի
լուսաբջին՝ մերձ առ գիր
Հանգստեին հանդիսեցու
ցեալ։ Որոմ մահաբեր
տունկն դառնահամ՝ յան
մահուե պտղոյ քաղցրու
թեն Ճաշակ ժամանեալ։

սքանչելի՝ զիարդ ըստ մարմնոյ ազգաբանութեանն պատմեմք. որ ի վեր քան զբնութիւն մարմնոյ երևեալ եղև յարմարութիւն կարգացն։ Ա՛շխարհական վարուց վերադոյնն։ Զհաւատուն թիւնն։ Ա՛րշակունեացն թագից պարծանաց թագն։ Ա՛ռաքելոյն Թադէոսի պարգևական զաւակն։ Կենդանի նշխարաց նորին օրհնութիւն շառաւիղն։ Ա՛ճակեալ աշխարհի նը ընտրեալ հոգեաբարձուն։ Ա՛րևելեան ծնունդն և աշխարհափայլ ծագումն։ Անեալ սրբութիւն յաշխարհն գամրաց, և վարժել զրիս տունեական հաւատոյն ի մաստութիւն, և յարբունս հասեալ ածպաշտութեն հանճարասիրութեամբ։ Որոյ կենաց վարուցն կեն դանի եւ հոգևոր օրինաց տուել հայ։ Ա՛ն դրշմեալ գիր ի տախտակի խըր՝ քարեղէն պնակիսան մով սեսի, և ո՛չ գրաւորական

զայս բերկրանաց պտուղ կթելոյ, և ցորենոյն հատի՝ ի հունձ հասելոյ, տապալ բաւ բանին՝ հոսչաւ ար դար դատաստանին կորեալ հատանի. և փշեհեռսակն յարդ՝ ի հոմոյ հոսի. զարմիւք և ազգօք ի սրոյ ջնջեալ. և ինացեալ միայն մերն լուսաւորիչ ի ծոց խնամոցն այ ծածկեալ. և յեկեղեցւոյ հնձանս ու բախաները ողկոյզ նոմիրել։ Ա՛նցն հաստատուն սրտի քաղցելոյ՝ յըշտեմարանս արդիւնք ամբարեալ։

Օ՛ որ ակնարկութեամբն ի՛ վերուստ՝ առեալ նորին դայեկացն՝ ի կեսարիա կապադովկացւոց հասուցանէին ի մեծն մայրաքաղաք։ Յօղն եկեղեցւոյ դրախտի՝ ի յամպ խնամոցն այ բարձեալ՝ ի սրախողխող սպանմանէ զարմից զերծեալ։ Որպես և այն յո՛ թեթև ամպօք ի հերով դեի սրոյն ի յեգիպտոս փախուցեալ։

Ա՛յդ՝ զայսպիսի ծնունդ

զՀոգևոր Լահան բերողի։
Եւ յետ զամուսնութեն
ընդ զպարտս և զբաժ սահ
մանի, այնուհետև զկու
սական կրօնիցն յանձին
բերէր զլուսաւոր մաք
րութի։ Այլ զի մի՛ զրկեսցի
ի նմանէ ամուսնութեն
կարդ. ոչ ուներով զողջա
խոհութեն օրինակ. Եւ մի՛
դերակատար կուսութեն
պատիւ անգործ և անդի
տելի մնացէ յամուսնու
թեն կարդէ և կենաց։
Այլ յետ զայսոցիկ տալոյ
զտարացոյցս, այնուհետև
փութայր լինիլ հայր ար
դարութեանն գործոց։
Եւ է օրինակ արդարա
գործութեն այս, ոչ ումեք
պարտական գտանիլ ըստ
առաքելական խրատուն։
Ասէ որոյ լծեալն հզօր
ձառադայթիւք էբր լըր
մամբ լուսոյ Նիւթ արե
գական յարևմտից յա
րևելս հասանէ. էբր դարձ
արեգականն ի միջօրեայն
կոշմանէ ի սայլն կոյս առ
նելով զընթացս։ Այսպէս և
մեք

(եկեղեցւոյ ասեմ,)
նի՝ Հայրն զծնունդս լուսոյ
իւրոյ ծածկեալ ոչ փայ
լեսցէ ի համարս նորոյ երկ
պատուիրանաց ձառք տը
պացել դեղօք ի քարտիսի,
այլ մարդ հրեշտակակրօն
ի մաքուր մարմնի եղեալ
յընդհանուր բնութեանս
ստեղծուածի։ Ի վարժ
ուման համանձմայն երկ
րածնաց մարդկային սեռի
Եւ որպ յամենայնում,
նոյնպէս և յամուսնուքեն
ածադիր օրէնս։ Որմէ
ոչ հրաժարեաց իբր ի խո
տան և յարհմրհելի իրէ,
և ոչ անկեալ իբր ընդ հար
կաւոր եւ անլուծանելի
կապուկ։ Այլ միայն զի և
զնորինն օրինաց ցուցցէ
զպատճառ և զչափ և զկա
տարումն։ Եւ պատճառ,
զի սակս որդեծնութեն՝
և զօրինութեն այ ընդդ զհրա
մանս։ Ո՛ի ոչ էր պարտ՝
եթէ երկինք զչաւիղ լու
սաւորք պանծացի առ՝ի
ցոյցս մարմնոյ վայելչակա
նաց, իսկ արեգականափայլ
նաց, իսկ արեգականափայլ

ճանաց այս լուսափայլ
ոսկւոյ մաքրութիւն։
Այլ Թուել զհորդային
Թիւս չարչարանացն զոր
կրեաց քանմանի դԹով
վն մեր։ զի՝ ի չարաչար կը
րից զմեզ ազատեցուսցէ,
և չարչարանօք իւրոյ մար
մնոյն սրբոյ՝ զհոգւոյ ածս
մեղաց մեր բժշկեսցէ։
Ցն նմանեալ Հաւատաց
րիմ ծառային տիրասէր,
և Ճշմարիտ Հովւին քի՝
Հովիւն Հսկող և արիական։
Օ՜ի զզաւուրել անդամքս
և Հատեալ՝ յօդեալ՝ի
գլուխն մեր կապեսցէ։
և զՅաճախարբառ ձայնիւ
ցուցեալսն եԹէ՝ (այլ և
ոչխարք են իմ որ ո՛չ են
յայսմ գաւԹէ,) զնոսին
յաճախին Հօտն խառնեսցէ
Յաղագս որոյ ո՛չ էր կար
Թաքչիլ քաղաքի կենդա
նւոյն այ՝ի վե՛ր Հաւատոյն
լերին կացեալոյ։ և ո՛չ աճ
ային փչմամբն վառեալ
բազմալոյս ճրագին՝ դը
նիլ ընդ դրու՛անաւ
ծածկուԹի։

մաքրեցաւ՝ի բովս փոր
նանաց Աբգն։ որով զտեալ
դիշել և զտեղւն չարչա
դիմեալ։ զի արեգականաւ
զանպղտութԹե զատն Հա
լեսցէ, և զհաւատարամած
ԹանձրուԹին քայքայեսցէ,
և զլուսոյ և զտեսՒլեան
մասունս աճեցուսցէ։
Յաղագս որոյ գայ առաջ
արքայն Հայոց տրդատ,
զի զնենգուԹե խաբէուԹե
իւրոյ Հօրն դաւանաց ըզ
պարտան վճարեսցէ միաց
մտուԹԹե ծառայելովն։
Այլ զառաքելական վիճա
կեալ Ճ և աղգ ըզ Հօրն՝
ժառանգեսցէ։ չարչարա
նօք և արեամբ ստացեալ։
զոր ընձեռեալ յանձնեաց
նմա կարկառամբ ձեռին
՝ի գերեզմանէն։ Այլ ար
քայական ատենիւ զպակա
սուԹԹե չարչարանաց Ճն՝
՝ի մարմնի իւրում կրեսցէ
վն մարմնոյն քի որ Ճ եկե
ղեցի Հայաստանեայց։
Յաղագս որոյ Հրկիզ
միշել և զտեղւն չարչա
րանաց Ճբգն։ որով զտեալ
մաքրեցաւ՝ի բովս փոր
և նա յազգս երկ յազինս
Հիւսիսաբնակ աշխարհին
դիմեալ։ զի արեգականաւ
զանպղտութԹե զատն Հա
լեսցէ, և զհաւատարամած
ԹանձրուԹին քայքայեսցէ,
և զլուսոյ և զտեսՒլեան
մասունս աճեցուսցէ։
Յաղագս որոյ գայ առաջ
արքայն Հայոց տրդատ,
զի զնենգուԹե խաբէուԹե
իւրոյ Հօրն դաւանաց ըզ
պարտան վճարեսցէ միաց
մտուԹԹե ծառայելովն։
Այլ զառաքելական վիճա
կեալ Ճ և աղգ ըզ Հօրն՝
ժառանգեսցէ։ չարչարա
նօք և արեամբ ստացեալ։
զոր ընձեռեալ յանձնեաց
նմա կարկառամբ ձեռին
՝ի գերեզմանէն։ Այլ ար
քայական ատենիւ զպակա
սուԹԹե չարչարանաց Ճն՝
՝ի մարմնի իւրում կրեսցէ
վն մարմնոյն քի որ Ճ եկե
ղեցի Հայաստանեայց։
Յաղագս որոյ Հրկիզ

Հակեա՛ ի վայր՝ և ընդդէմ
ա՛ւազաբար ծանրանաս
րոց։ Ո՛ վ Տէրդ ո՛վ արքայ
զաց՝ այնպէս սրտից ձե
պոց երկնից իջեալ՝ ո՛չ վակ
բառս բերանոյն իբր յամ
դասեւորէն բանի՛ ի բաւ
տիւ նմանիս քարանց
այդքան կարծրացեալ սիրդ
զաստացուցիչ։ և ընդդէմ
եւ յաթոռակցաց ունիս
այլ և ո՛չ զոք յիշեսանաց
և անզգայութիւն վարիս
այդչափ անխմաստաբար
խարհաց և ազգաց տիրես,
որ բազմութ զօրաց և աշ
վ արքայ մեծազօր՝ զիարդ
ղեալան ողբոց արժանի
արտասուաց բերեմ զե
բեալ դողամ։ և ո՛չ առանց
դորձն անուղղայ՝ զարհու
զանկրաւն առեալ և զան
իմաստն առեալականաց ըզ
Վ՛ արդ՝ զմոռա՛ ածեալ
զեօթն օր։

նայիւք։ Վ՛ն կայր այնպ
բարձրա՛նդակ տանիս
ապարանից որմոյն մեք
և վերամբարձ կախել ի՛
մ՚ի՛ քաղցր ցօղոյ վար
զեալ և ո՛չ զբաւ յիշեսանաց
ղաւատացուցիչ։ և ընդդէմ
տիւ նմանիս քարանց
դասեւորէն բանի՛ ի բաւ
պոց երկնից իջեալ՝ ո՛չ վակ
ղացաւ այնդուի սրտից ձե
րոց։ Ո՛ Տէրդ ո՛վ արքայ
ա՛ւազաբար ծանրանաս
հակեա՛ ի վայր՝ և ընդդէմ

Ո՛ անուշեալ լիներ թա
դաւորին՝ ձկմարտութի
նորա հաւատոյն։

Յառեն դատաստանի ա
ծեալ լիներ անպարտինն
առեն։ Ո՛ւրց եւ փորձ
բանից արարեալ աղքայն՝
ահարկու և զարհուրելի
դիմօք։ Վ՛հա գոռոզաբար
և սպառնալիս աստիկ և
լի՛ բարկութիբ բերեալ
յարքայի՛, և արիական պըն
դութի՛ և առաքինաբար
պատասխանիս լի՛ իմաստու
թիբ և հանճարով ի՛ նբեյն։
Ո՛ր համառօտ բանիւ
զիմնոցանն զանց արարից,
եւ միայն զհորհրդական
կիրս չարչարանացն և ըզ
բարեացն մեզ ամբարօղ
ուանչանան պատմեցից բա
նիւ։ Ա՛ ո՛ղ թագաւորն
աստիկ լցեալ բարկութի՛,
հրամայեր կապել զձեռան
յետս։ և արկանել զայլ
ի՛ բերանն։ և կախել շա
ռաչիւս աղի իւղո ողանն։
և տալ դեղոցս կրծիցն։
և արկանել առաստանս ի՛
կապս դեղարանց կրծիցն։

ցեալք։ Եւ էին 40։ և արեանն
քն խորհրդով՝ դեղեցիկ
կարմրութիք ներկեալք և
մածեալք։ Որ սիրոյն քն
շարայարէ որպէս լարով։ և
հաւատոյն ներկուածով
դեղեցկացուցանէ իբր կար
մրով։ Էջ 4։ 3։ Որ մեղը
և կաթն էր կաթուած բա
նի՝ լեզուին շարժողին։ ԻԱ։
Տըղայոցն՝ ի քո՝ կաթն
բանդարար, Ուրն 3։ 2, և
հաստատելոցն՝ ի հաւատ
մեղը քաղցրաձայակ։ Էջ
5։ 14։ Ա՛ղ պատկուածք կամ
զարհուրիք դանդանա՛
անդս դնել՝ ի կզակի։ ի
գործիսն ածուածոց բանի։
որ ցանկալի էր քան զոսկի
և քան զականս պատուա՛
կանս բազումս։ Որ իբրև
զանօթս տաշեսիցեր խնկոց
անուշից ըստ իմաստնոյն
դաւեաթից։ Էջ 5։ 13։
Ա՛ննենդ վարդապետութեն
ուսուցիչ։ որ հաւատարիմ
բանիւն իմաստուն առնէր
զձեզ զմանկամիտ և զան
իմաստ բաղմաժեայ տը
ղայոց։ Որ լուսով պատ

մանաս այնմ, որ զձեզ
աստղ երկնաւոր Թեթև
աթռիչ ընթացիւք՝ ի բար
ձուն ե հանելոց։ Ուսկ
դուք տանջանս չար փո
խանակ բարւոյ և հանդըս
տեան ձեզ շնորհողն հա
տուցնէ։ Ո վերամբարձ
ձեռն երկնահաս զսրբա
րարն օդոյ՝ մշտատարած
կարկառամամբ յաղօթս, ըզ
հաշտութեն ձերոյ ընծայեա
տոյց, զշնորհաբաշխեն ձեր՝
ածագործ իւղովն, զձեր
կուբեն ձերոյ զբեցուցա
նօղն ալ, և զմաքրօղ մա
տունան, զիարդ կապէք՝ ի
գործս ձեռաց ձերոց կա
պեալքդ և՝ ի շարժմանէ
բարեաց կարկամեալքդ։
Լո՛ւր որպ դայլ՝ ի բերան
և դանդանաւանդս՝ ի կը
զակի դնէք՝ ի կենդանա
բուղես բնին աղբերաբար
բղխօղն։ Որոյ շարժուածն
շնորհալի շրջանցն՝ իբր ըզ
լար կարմիր ներկեալ գե
ղեցկախօսուածք։ յորմէ շի
նելոց էք տաճար այ ըստ
լարոյն յարմարուած վիա

ՄՀԶ Խբրև

բարուք և անխմաստ մտօք
զի էապ մեք անասնացեալ
ոճիրանին վատէր զՀրապ
նսեմացեալ ձեր մտացդ։
Որ զղջախոհունեն լուսա
տեսիլ շուշան սերմաներ
շրթամէք՝ ինչուից ձեր իս
պանացեալ անդաստանս։
և զմուռս կաթեցուցա
ներ՝ ի մեռելոսի մարմնա
սեր և ախտակիր ձեր

բարուցդ։ ե։ ։

Շ առաշինդ աղի ծանրա
բեռնեալ դնէք ի վերայ
ուղին՝ ածային օրինացն բե
ռին բարձողի՝ անհամեալքդ
յանձապաշտութենն աղէ։
Նէ գելարանօք և անուօք
էարաչնար պնդէք զսիրտն
սբ՝ և սրբարար Հոգւոյն
օթարան, երկրաքարշքդ
և անասնամիտ՝ զերկնաւոր
մարդոյն ի բարի սրտէ ըզ
բարիս բղխողին։ Որ ի
ջերմութիւն սրտին քնաց
ւորականի՝ խառնեալ ու
ներ զՀուր սիրոյ յերկիր
սերմանողին։ որ և՝ խիբուս
ձեր սառուցեալ՝ կամիր

բորբոքել։ ղ։ 12։ 49։

Ն՝ուդ՝ որ յայդ ձէ էարեաց
ձեզ ազատարար՝ և անթիւն
բարեաց բերօղ ձեզ աղ
բիւրաբար՝ այդպէ բազմա
հնար էարբարանօք տանջէք
անխնայաբար։ Ն՝ոյ դուք
ոչ գիտէք զինչ գործէք։
ոպ և ոչ խուժանն հրեից
զածն բան և զոր յն քն
հանել՝ ի խաչ ձեպողաց։
Նէ ոպ ուրն օրդիաբար առ
հայրն աղաչէր, հայր՝ թող
սոցա զի ոչ գիտեն զինչ
գործեն։ ղ։ 23։ 34։

Նէ սա հայրաբար գթով
իւր մեղուցեալ որդուցն
աղերսէր։ և փրկանակ էա
բեացն՝ զերկնաւոր երկրին
հայցէր ։ Ն՝ոդ կապանացդ
ձեռինն բարեգործակ՝
խնդրէր պաղատելով զի
արձակեսցին կապեալ և
կարկամեալ ձեռք հայաս
տանեայց ազգի։ Կաղմօղք
կռոց և զոհարարք դիւաց
և խնկամատոյց անշունչ
պատկերաց՝ ուսցին առ ած

վերամբառնալ։

Կանդանաբանդս ընկա
լէ ած աբան բերան ներ,
զի էապ մեք անասնացեալ

Ո՛վ Տէր, մի՛ նախատեր մեզ
վասն անուան քոյ սուրբ,
մի՛ անարգեր զաթոռ փառաց քոյ.
յիշեա՛ զուխտ քո զոր ստացար
յառաջնումն, զոր ազգ ժառանգութեան
քո եղեն։ Եր. ԺԴ. 21։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, որ նստիս ի վերայ
քերովբէից, դու ես Աստուած
միայն ամենայն թագաւորութեանց
երկրի։ Դ. Թագ. ԺԹ. 15։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, լուր աղաչանաց
ծառայի քո Իսրայէլի, որ աղաչէ
առաջի քո այսօր։ Դ. Թագ. Ը. 28։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, ցուցո՛ զերեսս քո
լուսաւոր ի վերայ սրբոյ քո
տաճարիդ, որ է ի Սիոն։ Դ. Թագ.
Ը. 29։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, որ նստիս ի վերայ
քերովբէից, դու ես Աստուած
միայն ամենայն թագաւորութեանց
երկրի։ Դ. Թագ. ԺԹ. 15։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, լուր աղաչանաց
ծառայի քո Իսրայէլի, որ աղաչէ
առաջի քո այսօր։ Դ. Թագ. Ը. 28։

Ո՛վ Տէր, ամենակալ Աստուած
Իսրայէլի, ցուցո՛ զերեսս քո
լուսաւոր ի վերայ սրբոյ քո
տաճարիդ, որ է ի Սիոն։ Դ. Թագ.
Ը. 29։

տանեկին. Եւ տեսանէր զարիւնին բայան աչք պա-
զօրացն. և աղօթիւք մար-
չեալ բանակք երկնաւոր
իւրոյ աղօթքեր. առ որ ի-
նոյն լերինն և եղիսէոս
համանման վարդապետին
զյանցաւորս օրինացն այս:
Ա՛ղէք ի գլուխ կարմելոս
լերինն աղօթքեր. և Տիրոջ
զոր էառ անհամեմատ
մեծութիւն:
Ա՛ղէք ի գլուխ կարմելոս
լերինն աղօթքեր. և Տիրոջ
և ջրով տանջեալ խրատեր
զյանցաւորս օրինացն այս:
Ինոյն լերինն և եղիսէոս
համանման վարդապետին
իւրոյ աղօթքեր. առ որ ի-
նոյն լեառն և դարձեալ
ամրացոյց. և աղօթեմն ի՛նչ
մա զտաճարն շինեաց Տէր
շազան յօրինուածովք:
Ա՛մաստնացեալն յայ սուղ
մին՝ ի դաբաստնացուց
լեառն՝ Տաղար եղիւս պա
տարագ մատոյց այ, և խնդ
րեաց իմաստութիւն.

Հրաշից Հռչակելի անմահ
Համբաւին։ Ոսկի անուն
Նեալ Լեառն յիսալիա։
Երինք երկու՝ ի սիկիլիա
Պարթենոս, յորմէ գետք
Երկու մեծամեծք բղխեն։ Եւ Ալուկանոս, որոյ
միշտ կաւարն հրով ողջ
բի՛։ Ա՛եծն լիբանան եւ
կարմելոս յաստրիա։
Ղիդիմոն՝ ի փռիւգիա։
Տօրոս՝ ի սիւռիա։
Ա՛նտիոքոս՝ ի կապադով
կիա։ Ողմպիոս՝ ի կիպրոս
Յառաջին հայց առգեոս
՝ի մերումս աշխարհի։ զի
մի՛ նոսրացուք իւիք
քան զազգ եւ զաշխարհ
՝ի հռչակելեացն կող
մանէ։

Ասկ՝ ի յաւուրս յեսթինս
ըստ մրջրեական ձայնին՝
եօթն 2։2, յայտնեալ եղեւ
լեառն սեպուհ, ՝ի միջոցս
սահմանի երկուց գաւա
ռացն եկեղեցւոյ եւ դարպ
նաղնց, սեպհական փառաք
հանգոյն հանուրց խոր
հրդաւոր եւ մեծասքա
տիւ լերանց։

Ա՛ղբեառն լեռնալ կառոք եւ
հեծելոք։ Լա՛ւ ա՛րն՝ իբարձ
րութիւն լերինն նասեալ
ուսուցանէր աշակերտացն
զինն երանութիւնն։

Պատուէրեցաւ լեառն ոսկ
բանից թաբոր։ զի անդ
յայտնեաց ա՛րն լոյս փառս
աճմութեան իւրոյ եւ զօրի
նակ հանդերձեալ կենաց
եւ զկորհուրդ եկեղեցւոյ
անհամեմատ բարձրու
թեամբ։

Պատուէրեցաւ գողգոթա
անհամեմատ փառաք։ զի
անդ ա՛րն խաչիւ փառա
ւորեցաւ ՝ի վե՛ր շերմի նա
խատեղծ մարդոյն եւ ա
զատեաց զծնունդս նո՛ր։

Ձ՛նորհազարդեալ եղեւ
լեառն ձիթենեաց։ զի անդ
բաշխեաց զշնորհս քահա
նայութե՛ ա՛րն աշակերտաց
իւրոց։ Ի՛ սանիրայ եւ յա
հերմոնէ՛ ակունքն յորդա
նանու բղխեն յորում ա՛րն
մկրտեցե՛։ զնոյն մեզ ծնօղ
տո՛ւեալ հոգևւոյ։

Ա՛ն եւ բազումք որք ըստ
մարմնոյ եւ ըստ նիւթական

Ո՜վ որ և՝ մեզ արժանէ բա
նիւ բաղդատել, ճառիւ
ներբողել, և զունակացն
ի սմա Աշմարիտ Ճոխու-
թիւն
արտայայտել։

Ուրախ լեր լեառն սե
ռոյ, և խորին խոր
հըրդով խնգա՛ քան զա
րտառտեանն բարձրակա
ռոյցն մասիս։ Ո՜վ ի անդ
տապանն հանգեաւ կազ
մեալն ի նոյէ փայտեղէն
նաւթով։ Ծն 4.8։ Ուսկ՝ ի
քեզ՝ տապանն ապրեցու
ցիչ Աւրիդորիոս։ կազմեալ
կամացն Հօր գԻմաստիչ,
յօրինեալ քանմանն առա
քինութիչ, դեղեցկացեալ
Հոգւոյն Սըբ զօրութիչ։

Ո՞ր տապան՝ ի ջուրցն
արկածից զմարմինս մարդ
կան ապրեցուցանէր եւ
զազգս գազանաց։ Ուսկ
այս կենդանի տապան՝ ի
հոսանաց մեղաց և կա՛
պաշտութիչ՝ զոգիս բանա
կան Հայաստան ազանց կե
ցուցանէր։ և լինէր սերմն
ուղղափառութիչ, որէ Ճըշ
մարիտ և քարւոք կենդա
նութիչ։ Այնմ տապանէ
իբր՝ ի մօր արգանդէ ծը
նեալ նահապետին Նոյի,
պատրաստ այ մատուցանէր
՝ի ցամաքիլ ջրոյն։ 8.20։
Ուսկ ՝ի յայսմ տապանէ
յորդաբուղխ բանի քաղցր
քարոզիչ՝ ծնեալ վերստին
Հայաստան ազգ, պատրաստ
այ կենդանւոյ և միայնոյ
Աշմարտին մատուցանելն,
ցամաքեալք յախտից և
մաքրեալք ՝ի մեղաց։

Ուրախ լեր լեառն գերա
զանց՝ գերամբարձ տեղի՛
ամուրհացւոցն լերին նը
մանեալ։ աբրահամու զեն
մանն տեղւոյ։ Որոմ
զորդին իւր սիրելի պատա
րագիչ՝ Աշմարիտ սիրոյն,
և զնոյն փոխանակ առնոյր
սիրելւոյն։ և զպարգևաց
տուն պատուական առնէր
աշխարհի։ Ծն 22.9։ Ուսկ
՝ի քեզ Հայրն Հաւատոյ՝
ընտանւորիչն ոգւոց՝ Աբն
Աւրիդորիոս՝ զծնունդս
ոգւոյն զաւազքինութեց
մատուն՝ և զժուժկալու
թիւն մարմնոյ Հոգանիւք
մշ

գործոս, յորժամ անցոյց քահանայապետն սբ. Կոյսն զանուշութիւնն իննկոց։ Որ և՛ի քեզ եղեալ պահեցան նշխարք նուիրեալ սբ. նահատակին. որով և պատուիս յայգեաց և աւազանս։ Կոչեալ ի հեռուստ ձմողքդ օրհնեալ ի պետս բժշկուած ազգայնոցն իբր ընծայս մատուցանել։

Կրպակս լեր լեառն բարձր բազոյն և գլուխ լերանց. զի որպէս մեծն Մովսէս ել լեալ յարաքովք Մովաբու ի լեառն Նաբաւ, յորում եցոյց նմա ած զերկիրն պարգեւաց և անդ վախճան նեալ պահեցաւ ի հրեշտակաց, ըստ Բնոս 27. 12, ի մանանայ և մերն Մովսէս՝ նոր ժողովրդեանս առաջնորդ՝ քեզ ի հինգ գիրսն Մարգոյն և՛ի նոյն քան զօրութիս ոգւոյն՝ գրեալ էին անջնջելի ածային օրինացն պատգամք։ Կոչ իբր սա փոր ոսկի լցեալ էր մանանայիւ ածային շնորհացն. և գտուածոյ սրտին գտուեր զանուշութիւնն իննկոց։ Որ և՛ի քեզ եղեալ պահեցան նշխարք նուիրեալ սբ. նահատակին. որով և պատուիս յայգեաց և աւազանս զանց։ Կոչեալ ի հեռուստ՝ զմողքդ օրհնեալ ի պետս բժշկուած ազգայնոցն իբր ընծայս մատուցանել։

Կրպակս լեր լեառն բարձր բազոյն և գլուխ լերանց. զի որպէս մեծն Մովսէս ել լեալ յարաքովք Մովաբու ի լեառն Նաբաւ, յորում եցոյց նմա ած զերկիրն պարգեւաց և անդ վախճան նեալ պահեցաւ՝ ի հրեշտակաց, ըստ Բնոս 27. 12, ի մանանայ և մերն Մովսէս՝ նոր ժողովրդեանս առաջնորդ՝ քեզ ի հինգ գիրսն Մարգոյն և՛ի նոյն քան զօրութիս ոգւոյն՝ գրեալ էին անջնջելի ածային օրինացն պատգամք։ Կոչ իբր սա փոր ոսկի լցեալ էր մանանայիւ ածային շնորհացն. և գտուածոյ սրտին գտուեր զանուշութիւնն իննկոց։ Որ և՛ի քեզ եղեալ պահեցան նշխարք նուիրեալ սբ. նահատակին. որով և պատուիս յայգեաց և աւազանս։ Կոչեալ ի հեռուստ՝ զմողքդ օրհնեալ ի պետս բժշկուած ազգայնոցն իբր ընծայս մատուցանել։

Կրպակս լեր լեառն սբ. սրբութիւն կայան. սինէական շնորհիւն պատուել. այնմ որ եղև տեղի տապանակին որ պատեալ էր սրբութիւնք ի ներքուստ և արտաքուստ ոսկւով. և՛ինմա սափորն ոսկի, և տախտակք կտակարանացն. յորոյ վերայ քերովբէքն փառաց հովանի ունէին։ Եւս 25. 10։ Լսեք դու առաքել զնա՛ր Ճաշիկը որ եղեր տեղի ոսկիակազմ տապանակին զուտ և զնարթուն անձին սրբոյն Գրիգորի. որ պատեալ էր սրբութիւնք ի ներքուստ հոգւով և արտաքուստ մարմնով։

Լեր փոխանակ առնոյր ժողովուրդ մաքրեալ և կրօնիւք ընտրեալ։ Լեր մըշ արնջենաւորդ յարանայուք իբր պարտկին լինիլ հայցեր պահել անվրէպ զնոյն կը նիք հաճաւոյ ուղղափառ դաւանութեամբ յորդին միածին։

Կրպակս լեր լեառն սբ. սրբութիւնք կայան. սինէական շնորհիւն պատուել. այնմ որ եղև տեղի տապանակին որ պատեալ էր սրբութիւնք ի ներքուստ և արտաքուստ ոսկւով. և՛ինմա սափորն ոսկի, և տախտակք կտակարանացն. յորոյ վերայ քերովբէքն փառաց հովանի ունէին։ Եւս 25. 10։ Լսեք դու առաքել զնա՛ր Ճաշիկը որ եղեր տեղի ոսկիակազմ տապանակին զուտ և զնարթուն անձին սրբոյն Գրիգորի. որ պատեալ էր սրբութիւնք ի ներքուստ հոգւով և արտաքուստ մարմնով։

տեառն պատմի՝ի դաւթիկ
ամրացեալ, և՝ի սողոմոնէ՝
հրաշագան տաճարաւն դե

ղեցկացեալ: 3 Ասէ 6:

Ասէ դու տեղի ժողովոյ
հաւատացելոց բազմութ.
քաջ անուամբն որ՝ի քէն
պատմի: Որում օրհորդն
զարմանալի՝ սրբուհին մա
նէ՝՝ի քոյդ քարայարկ այրի
երկնանման վարուք՝ իմար
ծիր զանմարմնականացն ցու
ցանէր զհանդէս միայնա
ւոր ժուժկալութեամբ:
Ասէ քէնյապետն անբիծ՝
մաքրափայլ աղօթիւք պա
րըսպէր զքոյդ լայնանիստ
կայանս: Ասէ զփոքրագոյն
փապս քո վիմաց՝ յորիներ
խորան խորհրդոյ և տա
ճար փառաց. անտանելոյ
բնութեն չափաւոր բնա
կութիւն: Որում մատու
ցեալ զանճախապէս պա
տարագն, խնդրեր իւրոյ
ժողովրդեանս զՀոգին Հաշ
տութիւն և զորդւոյդ զը
թութիւն և զնոր Հոգւոյն
ընդհաջաշխատութիւն:

Որ և՝ի սոյն տաճար լը

մլը

զմեզ ընդ ծոմն մեղաց և
հեղձուցիչ կռամոլութեց,
բնակեցոյց յերկոտասան
առաքելական վտական.
Եւթ 15.27. զերծուցեալ
՝ի հեթանոսական սնոտիա
սեր ոսմանցն: Ասէ իւրով
ջարբարանօքն էառ զմեզ
ժառանգութի ընդ սուրբս
և յերկիր պարգևաց յաշ
խարհն կենաց: Ասէ ինքն
եղեալ՝ի քոյդ բարձրադէ
տակ բարձուն, միշտ նը
կատեր մտօք զնոյն երկիր
կենդանեաց: Ասէ աղօթիք
՝ի ծերպս քարանձաւաց ըզ
պահպանութի իւրոյ ժողո
վրդեանն, և զարժանաժա
ռանգ լինիլն յարկի արքա
դարոցն: Ասէ ինքն վախ
ճանեալ հովիւն հրսկօղ՝
դառեալ՝ի հովուացդ և պա
հեալ՝ի հրեղէն ղօրաց:
Ասէ այժմ՝՝ի քէն բաշխէ
մեզ դեղ ախտից մաքրութե
և յոյս թողութե մեղաց:

Աւրախ լեր լեառն սե
պուհ և ցնծա բարձրացիլ
փառօք հանդոյն սինայի:
յորում անուն քաջութե

մեզ խրա-
տ յաճախին օրինացն
տիկ պատուհասիւ զյանձ-
դիւացն հալածէը. և սաս-
րով հոգւոյն զբանակս
Վրիդորիոս։ Ա՞յն որ հր
և առաքելապատիւ հայրն
ղնայի՝ մարդարէաշնորհ
քեզ՝ հանդուսատիպն ե-
ցուցանէր։ 17։ 10։ Ասէ՝ ի
իւղոյ՝ ի տանէն աղաբերա
Եղիաքն սարեփթացոյ այ-
րոյն՝ լինուքիւն հացի և
Թէր տանջէր զյանցաւորս
Թէ. և հրով և երաշտու
դլուխ եղեւսս եւեալ աղօ
րինն Համանման։ 3 Օրոյ
ոյժ՝ կատարեալ և բա-
ղարեալ ։ կարմելոս լե
պուհ՝ Ուրախ լեր լեռնան սե-
դիպտուքեն լուսաւոր։
վուրդ իւր յիմաստս աճա-
տուր՝ քաղցրութեամբ վար
Նա այժմ հովուէ զժողո
Թիւն։ 1 Կոր. 13. 12։
դուսէս ի մեծ գիտու-
յանդիմանեն. և ի փոքրա-
լոյս, և ժամանել ի դէմ
Ող և եհաս անհամեմատ
ճոխութեբ. եւեալ ի հայե

սակիր՝ դիմեալ հաւատոյ
մանկանց, նոյն յուսովն
հաւատարեալ, և հաւատով
հայցեալ, գտանեն զնոյն
պարգեւս բարեաց՝ հօրն
միջնորդութեբ։

Ուրախ լեր լեռնան սե-
պուհ՝ գովեստի տեղի,
երգովք պանծալի։ Ո՛ի
ոյզ ի լեռան գաբաւնա-
ցուց սողոմոն արքայ ոզ
Ջակեզս և պատարագս այ
մատոյց, և խնդրեաց իմաս
տութիւն. զի զթադաւո
րութիւն ուղղեսցէ և զժողո
վուրդ ոն հովուեսցէ.
զոր էառ անհամեմատ մե
ծութբ։ 3 Կոա. 3. 4։ Այնպէ
և արքայակերպն Վրիդո
րիոս արքայութեն տեսօղ
և քարոզ՝ ի քեզ բարձրա
ցեալ, զբանական պտղոց
և զպտուղ շրթանց և ըզ
մարմինն մաքուր՝ ոն այ
ողջակիզել։ Նո՛ խնդրեր՝
վերին իմաստութեն ճըշ
մարտին և կատարելոյն լի
նիլ իմացօղ։ Ի հայրենի սե
ղանն բաժանման բանին
ըստ աւետեաց խոստմանն։

զան մղդ

րելոյ զամ բարութիւնս
նագով վկայն, յետ կատա
մերն փրկուի։ Եւ դոհա
նայր զՀօրէ որ առաքեաց
զմիածինն ի փրկութիւն,
և որդի սիրով կատարեաց
զկամս Հօր ի գադաթան
տեղւոջն գողգոթա։ գոհ
23։33։ Լսակ ի քեզ ով պատ
ուեալ լեառն և գովելի
գագաթն, Հայրն Հրաշա
փառ ի Հօրէ զարդարեալ
և որդին Տարազատ առա
քեալ յորդւոյ, և Հոգւով
Հանճարեղն՝ ընտրեալ ի
Հոգւոյ, Երիզորիոս ամե

լեառն աղօթեր։ և Հաճա
տարիմն ոն զնոյն նմանուի

յանձն իւր ցուցանէր։
Օ՜ և յետ այմ ի բարձ
րութիւն լերինն ելեալ
աղօթից և ճգնութեան
պարապեր։
Ուրախ լեր լեառն գո
վեալ գոհութեամ տեղի
գողգոթայի մեծափառու
թեն բարգաւաճեալ։
Որոմ ելեալ որն բարձ
րանայր յետ որնօրէնութեն
այմ՝ խաչիւ կատարել զը
մերն փրկուի։ Եւ դոհա
նայր զՀօրէ որ առաքեաց
զմիածինն ի փրկութիւն,
և որդի սիրով կատարեաց
զկամս Հօր ի գադաթան
տեղւոջն գողգոթա։ գոհ
23։33։ Լսակ ի քեզ ով պատ
ուեալ լեառն և գովելի
գագաթն, Հայրն Հրաշա
փառ ի Հօրէ զարդարեալ
և որդին Տարազատ առա
քեալ յորդւոյ, և Հոգւով
Հանճարեղն՝ ընտրեալ ի
Հոգւոյ, Երիզորիոս ամե
նայն զՀօրէ որ առաքեաց
զմիածինն ի փրկութիւն,
և որդի սիրով կատարեաց
զկամս Հօր ի գադաթան
տեղւոջն գողգոթա։ գոհ
23։33։ Լսակ ի քեզ ով պատ
ուեալ լեառն և գովելի
գագաթն, Հայրն Հրաշա
փառ ի Հօրէ զարդարեալ
և որդին Տարազատ առա
քեալ յորդւոյ, և Հոգւով
Հանճարեղն՝ ընտրեալ ի
Հոգւոյ, Երիզորիոս ամե

լեառն աղօթեր։ և Հաճա
տարիմն ոն զնոյն նմանուի

յանձն իւր ցուցանէր։
Օ՜ և յետ այմ ի բարձ
րութիւն լերինն ելեալ
աղօթից և ճգնութեան
պարապեր։
Ուրախ լեր լեառն գո
վեալ գոհութեամ տեղի
գողգոթայի մեծափառու
թեն բարգաւաճեալ։
Որոմ ելեալ որն բարձ
րանայր յետ որնօրէնութեն
այմ՝ խաչիւ կատարել զը
մերն փրկուի։ Եւ դոհա
նայր զՀօրէ որ առաքեաց
զմիածինն ի փրկութիւն,
և որդի սիրով կատարեաց
զկամս Հօր ի գադաթան
տեղւոջն գողգոթա։ գոհ
23։33։ Լսակ ի քեզ ով պատ
ուեալ լեառն և գովելի
գագաթն, Հայրն Հրաշա
փառ ի Հօրէ զարդարեալ
և որդին Տարազատ առա
քեալ յորդւոյ, և Հոգւով
Հանճարեղն՝ ընտրեալ ի
Հոգւոյ, Երիզորիոս ամե

խրատեր։ և զօծումն ած
ային իւղոյն եւ յերկինից
իջեալ Հացին՝ յեկեղեցիս
Հայաստանեայց աղբիւրա
ցուցաներ։ Եւ որպ եղև
սէոս Համանման վարդա
պետին իւրոյ Հրաշագոր
ծեր, 4 Թագ 2։14, և զբա
նակս երկնաւորացն առ
ինքն իջեալ տեսաներ։ որ
և աղօթիւք բացել զաչս
պատանեկին, զլեառն Տիր
ղէն կառոյց եւ Հեծելօք
լցեալ ցուցաներ։ 6։17։
Եւ Ամանայ և աբեն Գորիդո
րիոս աղօթիւք շրջապատ
պարսպեաց զքեզ ով ած
բնակ լեառն։ Եւ զզօրան
անմարմին սերօբէից՝ մեր
ծեաւոր սերօբէն ի բարձ
րութէն երկնից ի խորա
ձորս քո իջուցանէր։
Օ՜ որ առաքեաց ած՝ յապա
սիւն նմա գալ տեսանել
զանտանելի ճգնութէին և
պատմել Հրաբուն զօրացն
զսկար բնութէն մարմնոյ
զարիական ժուժկալուէին։
Տէրն ի լերինն ուսուցա
նէր զաշակերտան, եւ ի

Ո՛վ ով անդ-երն ի համ
բառնալն օրհնեաց զաշա-
կերտսն և ետ նոցա շնորհս
քահանայապետութե և ինքն
յիւր սեպհական փառսն
վերացաւ, Ա՞յսպէս և՛ ի
քեզ տիպն տիրական ար-
ժանապատիւ քահնայապետն
Գրիգորիոս՝ իւրովքն ձե
ռօք յօրինեաց զնայոտ
կերտ խորանն սբ՝ յանուն
արեգականն արդարութե
արուսեակին և ևարարապետին
յովհաննու։ Եւ ի նոյն
տաճարի՝ ետ զշնորհս քա
հանայապետութե որդւոյ
իւրոյ ըստ ակնախ։ յանձն
առնելով նմա զբանաւոր
հօտն։ Եւ ինքն միայն
հրեշտակակրօն վարուց
պարապէր։

Ուրախ լեր լեառն սբ՝
գեղապանծ լուսով զը
հարճացեալ։ և ցնծա ի
տիպ սանիրայ և ահերմոնի
Յորմէ ակունքն յորդա
նանու բղխեն։ յորում և
ետրն մկրտեցաւ և ետ մեզ
վերստին ծնունդ և հո
գևոր լուսաւորութիւն։

Մղե

Ի զանազանելն չարչարանացն
զՏանդէս, բազմաբան վար
դապետութիւն լուսաւորե
լոյ զՀիւսիսաբնակ ազինս,
և հաստատելոյ զեկեղեցիս
Հայաստանեայցն, եւ լեալ
ի քեզ գոհանայր զՀօրէ։
օրհնելով զորդի և փեսայ
րելով զամենասբ Հոգին,
որ նուաճ հրաշագործեց
զմեծամեծս և զհրաշա
կերտս։ յոբ 5։9։ Եւ կանգ
նեաց զփրկական նշան խա
չին ի նշանաւոր տեղիս։
և ամրակուռ զինուք պար
փակեաց զՀորդ և ըզ քա
նանցն բազմութիւն։

Որ և զբնն արքայական
զսպանանն գործի՝ կենաց
արքային յօրիներ ի կենաց
գործիս։ Եւ կայ այժմ ի
պահեստի ի քեզ ոմն բա
րեբախտ եւ ամենագով
Սեպուհ։ սրբութե տե
ղի և սրբասէր արանց
սիրելի։

Ուրախ լեր լեառն սե
պուհ՝ ընտրելական և պար
գևաշատ։ բարեբաշխ լե
րինն ձիթենեաց քաստակել

նոյն անուամբն այժմ
ձայնի։

Ա ւրտխ լեր լեառն հրա-
շալի, մարգարէական հո-
գւոյն ցանկալի։ Ո՛ր և
հայցէր զվայր քո ըղձալի,
ասր՝ ով կացցէ՝ ի խորանի
քում. կամ ո՞ բնակեսցէ
՝ի լերան սբ քո։ Նո՛ա ա-
ռեալ հոգւովն պատասխանի։
Ո՛ր և՝ի վերջին ժամանակ
կիսա տեսեալ եղև աչօք
զգալի։ Յորում ելեալ
սբն Գաբրիէլ հոսանն անբիծն
վարուք, արդարոն հոգւով
Ձչմարտապատում և լու-
սափայլն բանիւ։ աննենգն
և սբն սրտիւ։ որ ո՛չ հա-
տոյց ջար փոխանակ ընկե-
րի իւրում։ Ա՛յսոյ
ո՛չ նախատե՝ի մերձաւորէ՝
յամի փառաւորեալն և
երկիւղածաց տէն փառա-
ւորիչն։ Ո՛ր զարծաթ տո՛ն
իւրոյ ո՛չ ծրարել թաքոյց
՝ի վարշամակի։ ղ՚ 19։20
այլ հարկ՝ի սեղանաւորան
Ո՛այս՝ և յորմէ՝ք զայս
գործեալ։ և անսասան ո՛
տամբ՝ի քեզ կատարեալ։
և մշտ

Ոյն ժամ ելեալ աղբիւրք եր
կու բղխեն ընդ այլ բաղմա
բուղխ վտակս ջուրց։ աղ
բիւրն լուսոյ, և ջուրն
բարեհամ։ Նո՛ա ոչ ջուրն
սեղմամբ ունելով մերձ
յինքն զմաքուր մարմինն
եսայեայ սբ մարգարէին,
առնէր բժշկութիւս ախտից։
ՅՀ 9։7։ Այնպէս և՝իքեն
բղխեալ աղբիւր ջրոյն և
տարածեալ աղօթք սբ լու
սաւորչին շուրջանակի,
և մերձ առնին հանդու
ցեալ՝ի բազմավտակ ճրագ
նուիրեանցն։ յորմէ ղօրա
ցեալ ջրոյն քնուքի, շնոր
հեաց տեսութի կուրին։
և այժմ լուսոյ անուամբն
վերադայնի։ Նո՛ հանգոյն
մեծին Մովսէսի որ ղդաս
նաւթիւն ջուրցն մեռայի
քաղցրացոյց խաչին խոր
հրդով, Ելէյ 15։23, ՝ինոյն
նմանուքի՝ի ձեռն սբ լու
սաւորչին խաչակնիք նշա
նաւն դրոշեալ միւս աղ
բերն, յաղտաղտուկ բնու
թենէն բարեհամ և ախոր
ժելի փոխարկիւր։ որ և

ընտ աթոռ։ Արդիւնից դի
ւրին աշխատեալ վաստակաւո
ւրին առնուն տէրն սարաճման։
Աքսուր ոտիցն կայարան։ Աբ ձե
ռինն օթևան։ Աթաքուր
անձինն հանգստարան։ Աղջանիկ
ցեալ։ Ձ՚ընարիս ձգնողին
ձեմարան։ Ջեզագոյն հօրն
անցեալ՝ ի քեզ բարձրա
զում լերամբք և ձորօք
նայր։ Օ՚ քեզ յարկ ծած
կութի և տուն հանգըս
տեան իւր ընտրեր։ Եւ
յինքն զկամս այ հանգու
ցանելով, միշտ զվերինն
հանգիստ դիտեր։ Եւ կա
տարմամբն ի քեզ փոխեր
հոգւով՝ առ որ ցանկա
ցեալն էր։ Եւ զմարմինն
պարկեշտ եւ պատուելի՝
ամփոփեր սբ քահանայա
պետն Գրիգորիոս։ Որ և
այժմ հանգստով դիմելոցս՝
հանդիստ հայցեմ հոգւոց
եւմարմնոց։ Եւ յայս թողուեմ

պարտաւորելոցս։

Ա՚յլ դու ով լեառն ա
մենուսնակ բարուքէ լե
ցեալ։ Ձ՚ընարիս Ճգնողին
Ճեմարան։ Ջեզագոյն հօրն
հանգստարան։ Աղջանիկ
անձինն օթևան։ Ա՚քսուր
ոտիցն կայարան։ Աբ ձե
ռինն տեղն տարաճման։
Ա՚շխատեալ վաստակաւո
ւրին աթոռ։ Արդիւնից դի
ցուցեալ՝ բարձրադոյն քա
րեաց ցանկացօղն, ընդ քա
զում լերամբք և ձորօք
անցեալ՝ ի քեզ բարձրա
նայր։ Օ՚ քեզ յարկ ծած
կութի և տուն հանգըս
տեան իւր ընտրեր։ Եւ
յինքն զկամս այ հանգու
ցանելով, միշտ զվերինն
հանգիստ դիտեր։ Եւ կա
տարմամբն ի քեզ փոխեր
հոգւով՝ առ որ ցանկա
ցեալն էր։ Եւ զմարմինն
պարկեշտ եւ պատուելի՝
ամփոփեր սբ քահանայա
պետն Գրիգորիոս։ Որ և
այժմ հանգստով դիմելոցս՝
հանդիստ հայցեմ հոգւոց
եւմարմնոց։ Եւ յայս թողուեմ

պարտաւորելոցս։

Ա՚ստուածային բա
նիւն ասուգեաց։ որ ա
րատգ ըզկամս իմ, նա՛ե
մայր իմ եղբայր և քոյր։
մտ 3։ 35։ Ա՚ստուածամ և՛ի
քեզ ճաղկեալ խրճ՚ոյն
պայծառ, յայս յոյս հրա
ւիրելն և վերհագոյն վինա
կի հասելն, զտեառն մուտք
հեզն հոգւով, մաքուրն
մարմնով, սբ կոյսն մանի։

Ա՚ր երբ զկոյս յարևմտից

պիտանութիւն աւետարանին ի քեզ բերելին։ Քանզի ոչ է պարտ զանուշահոտ քո զվայր զաղբացուցանել. զխնկանուէրն քո քարինս աղտեղացուցանել. զանսուաղուէ տեղիդ արբեցուբը ձանձրացուցանել։ Այլ նախ առ ստորոտով լերինդ մաքրիւ, և ապա ի քոյդ բարձրութիւն ելանել։ Այլ քանզի տակաւ է մարմնոյս բնութիւն, և սակաւ ումանք են որ իմանան հոգեւոր պատուիրանքդ և գերազոյն։ և բազումք այնք որք մարմնով ըստ մարմնոյն խորհին։ Այլ սակայն գթած է հայրն մեր գորովագութ. և հայցէ ներումն սխալանաց։

Ընկալ և դու հիւրութիւն արձակեա խաղաղութեամբ։

Ուրախ լեր գեղով դեղեցիկ, երկիր ցանկալի, դարանաղեաց դաշտաց գովելի։ Երամբք ծաղկաց ուռեալ. ձորովք ջրաբուղխ. եղեմաբուղխ աղբերն եփ մղը տողին կաթք։ Հրանալ ջան հիակին անդաստան։ Աղաքինութիւն հատիկին կալ։ Պարտս ցորենոյն շտեմարան։ Պատճական ոսկւոյն ընդունակ։ Ինչ դիւտ մարդարտին տեղի ծածկութիւն։

Ո՞րոյ ի քեզ հաճաքին հաւատացելոց անձինք. լաւ համարեալ զմիօրեայ բնակիլն ի քեզ՝ քան զհազար ի յարկս թշուառաց։ Ի խորաձորս քո՝ ձայն աղօթից արձակեն։ Ի քաջ ծածերպս քո՝ քաւութիւն յանցանաց հայցեն։ Ճաղբիւրս քո՝ կաթիլս արտասուաց իջուցանեն։ Ի խորս անապատիդ՝ խոստովանութեամբ դիմեն։ Այլ երանի թէ ըստ արժանի նեաց մատչեաք. կամ ոչ սիրեան լինեաք։ Քանզի նախ պարտ էր ըստ ժողովրդեանն խորայելի երթալ աւուրբք սրբիլ և յամարմնական ախտից մաքրիլ, և ի հրեշտակից անտես աղանալ. զի միանալ

հրոյն զօրութիւն, և յատա-
կեալ պարզել աղն համեմիչ
անուշահոտ։ Որով և դա-
րան աղի կոչեաս յայսմ ներ
գործութիւնդ. զոր ընծայես
բազում գնաւատաց։

Նա՛ ոչ այս միայն է քո գո-
վութիւն զգալի և մարմնական
իրի, և կամ սոքօք միայն
կոչիս գովելի գնաւատ և
երկիր ցանկալի։ Այլ գո-
վելի ես՝ զի գնա՛ծո ե-
ղեր բնակուես գովելոյն
Սբոյն Գրիգորի։ Նա՛ եր
կիր ցանկալի, զի ցանկա-
լին վերնոցն՝ի քեզ շրջէր,
և՛ի քեզ եղեալ պահե-
ցան։ Որ և յերիս տեղիս
՚ի քեզ կազմեալ շինեցա՛ւ
շիրիմ հանգստարանի և
սբ մարմնոյն Նշխարաց տե-
ղի և տապան գերեզմանի.
նա՛ խիկ է փառքն քո պան
ծալի։ Բարձրագոյն լե
րանց քոց բարեբոյս ծա
ղկին։ Խորութե՛ն ձորոց
քոց աղբերաբուղխ վը
տակն աղօթից։ Գեղեց
կածա՛ւալ դեսն եդեմա
բուղխ։ Ջոդևոր աղն՝

բատակ յորդառատ գետոյն
ընդունակ։ Որ և՛ի քեզ
հրաշս պատմի, կաթո՛ւածս
ջրոյ յանձա՛ւս քարի՛ւ ժա
մանակս տօթաժամու ա
մառնային եղանակին. յո
րում թանձրութի՛ւքն ձեան
բարձրայօն լերանցն սպա
ռին, և սառնամանեացն
պնդութի՛ւնք հալին։

Յայնմ ժամանակի կաթ
ո՛ւածք ջրոյն դիզեալ ՚ի
վերայ միմեանց քարացել
պաղին։ Որ և յառաջին
ա՛ւուրսն՝ բազմօրեայ ձա
նապարհա՛ւ ՚ի պէտս թա
գա՛ւորաց յաղագս առող
ջային և բժշկական զօրու
թեանն տարեալ լինէր։

Նա՛ դարձ՚ յորժամ ա՛մ
ջրոց բնութի՛ւն պնդել պաղ
՚ի ձմեռնային եղանակս,
նա՛ թուլացել ջերմանայ։
Այլ և՛ի ծործորս քո լե
րանց՝ինեբջոյ երկրի՛ւ աղ
բիւրս աղի դարանացեալ
ունիս. և՛ի խորութենէն
՚ի վեր եկեալ՚ի ջերմութի՛ւ
արեգականն, զնաւնեալ
ջուրսն առանց աղի ծծէ

գՀ Ա՝ աս
վէմն կատուցել։ ա պետ. 2։ 5։
ի յամրութեան հաւատոյ
Յիմաստուէն հօր բանի
հիմանն շինեալ։ առակ. 9։
բեսելիելէ կազմեալ։ Ես 13։
էարէարանաց հեղման նա՝
հատակին քի ՚ըբյն գրի՝
դուին, և գաւթինն ՚այ՝ մե՝
ղաց բարձողի։ Այն խոյն
կով՝ աղօթիցն անուշահո
տից ծերունականաւ՝ և
ոսկեղէն բուրվառաւ, և
պարտաւորացն ազատութե՝
բան։ Ողք յամօթալի մեր
կուէցն՝ յարժանաւոր ձե
ռաց՝ փրկութե՛ն հանդերձ
զքս զգեցայք։ գՀ 3։ 27։
Այն վերատին երկնելովն
հոգւոց ծնողին, նկար կեր
պարանի զքս ընկալայք
։ 4։ 19։ ի զօրագլխէն հա
ւատոց՝ ի նահատակութի՛
մարտի սպառազինեցայք
։ եփես 6։ 13։
Ա՛րժան լեր Այկեղեցի՛
Հայաստանեայց
Ճամինեմատ և հանճա՝
րեղ Հարտարապետն Նորի՛
բեսելիելէ կազմեալ։ Ես 13։
Ճիմաստուէն հօր բանի
հիմանն շինեալ։ առակ. 9։
Ի յամրութեան հաւատոյ
վէմն կատուցել։ ա պետ. 2։ 5։

Ա՛րեամբ և խնկով և ա՝
պարեաց զերծայք։
Ա՛րժան լերուք ազգք և
ազինք Հայաստանեայց
Ա՛րժան լերուք ծագք և
ազինք Հայաստանեայց
ո՛ւմ հոգեւոր հայկայ ան
ուամբ հռչակեալք։ Ողք
ի մահաբեր և յանբերելի
ցաւոց հիւանդութեանց
հոգւոց՝ յարուեստական
և քաջահմուտ բժշկի դե
ղոց առողջացայք։ Ճան
Թառամ ծաղկանց կազմ
ծոյ՝ քաղցրահոտ խրատու
վարդապետեցն՝ ի վերաց
բժշկեցայք։ Ի՛նաւիջ քա
Հանապատին մաքուր մաղ
Թանօքն՝ ի մահու արդե
լայք։ Ո՛ովհնաբար հայց
մամբ աղօթիցն՝ ի մեղացն
պարտեաց զերծայք։
Ա՛րեամբ և խնկով և ա՝
Թային և՝ի կիզոյ ժամու՝
բժշկական և զովացուցիչ
ջուրն։ Ի դառն և՝ի կըս
կըծաբեր ձեռունն՝ ջերմ
և ճառագայթաւէտ հըն
ջուն։ Ա՛յո՛ դեղեցկու
Թին քո դողեցի և պատկին
որով զարդարուիս՝ յոդունց
գաւառաց գերազոյն
գառեալ։
Ա՛րժան լերուք ազգք և
ազինք Հայաստանեայց
Ի՛ հակայազօրն հայկայ ան
ուամբ հռչակեալք։ Ողք
ի մահաբեր և յանբերելի
ցաւոց հիւանդութեանց
հոգւոց՝ յարուեստական
և քաջահմուտ բժշկի դե
ղոց առողջացայք։ Ճան
Թառամ ծաղկանց կազմ
ծոյ՝ քաղցրահոտ խրատու
վարդապետեցն՝ ի վերաց
բժշկեցայք։ Ի՛նաւիջ քա
Հանապատին մաքուր մաղ
Թանօքն՝ ի մահու արդե
լայք։ Ո՛ովհնաբար հայց
մամբ աղօթիցն՝ ի մեղացն
պարտեաց զերծայք։
Ա՛րեամբ և խնկով և ա՝

պանք և խրամակարկատք։
Եսայի 58։12։ Որք գեղեց
կուհք հարսին եկեղեցւոյ
ք զարդարիչք և զգեցու
ցանօղք։ Երեշտիկք հաշ
տուհք, և քահանայապետք
քահնուհք։

Եւ արդ՝ կամիմ աստա
նօր զերաժշտինացն
բերել նմանուհի արուեստ
ս։ Երբեմն զուրախինն
հնչել նուագս և տրամայ
դրել զլսօղսն՝ ի զուարճա
կան խնդութիւն։ Այն եր
բեմն զօղբերդականն շար
ժել մատն. յաղեաս եւ
յօղբս արտասուաց
ածեալ։

Ողբ աշխարհ եւ աղք
Հայաստանեայց։ Որ եր
բեմն համանման երկնի
լուսապայծառ աստեղօք
լեալ, այսօր նահմացեալ
կրկին խաւարաւ։ Մեղայ
ասեմ և նեղչայն ամպովք
ծածկեալ։ Որք յիմաս
տուն տնկադործէն իբրև
զդրախտ փափկուհք ծաղ
կազարդեցայք, Ա՜խ յօր
իբր զդաշտ ապականուհք

գձա տե

պատ և ձգնազդեաց հօրն հաճա
քեալ։ Ցերահրաշ բանի
սքն Ցովիդորի լուսաւոր
վարդապետութքն ծնեալ։
Օ՜ օրադլխին հզօրի զինչ
ուժոր յարդարեալ։ Ժրա
ջան մշակին տունկ արմա
տացեալ։ Օ՜ գայակն զբլ
խոյն անդամ յօրինեալ։
Ամէնը եկեղեցոյ լրմամբ՝
զարդարողին ձեռամբ՝ ի
Հանդերձս ոսկեհուռս
զարդարեալ և պաճու
ճեալ։

Ալրմխ լերուք քինյակին
գլուխք և պեոք և վերա
սեռուէք հօտին քի։
Որք վիճակի առաքելա
նման հօրն՝ երէք ժառան
գորդք։ և Հոգևորական
իշխանութեանցն աթոռոյ և
իրաւանցն վերադիտօղք։
Ընտրեալ հօտին եւ գա
ռանցն աւազանածինն՝ հո
վիւք արածօղք։ Ա՜խ
տաւար և ժրաջան մշակին
կենդանի տնկոյն տածօղք
և սննդատարածօղք։ Եցան
կոյն ամրութեն պահ

է, 2

մաղթանօքն։ Իսկ յաջա
ուքէն պատուոյ՝ ծնեալ
վերատին ախտից եղաք ։
և ընդ բիւր քանքարոյ պար
տականութիւն դարձեալ
մատնեցաք։

Աղաչե՛ք ի ծնողական
գթոյ տարամերժել մանկունք, զի որք մնացաք ։
և ո՛չ գոյ մեզ հայր, որ ծե
րունական առաքինութեան
ալեօք ի գութ ածէ զերկ
նաւոր Հայրն ։ Նո՛ւ կամ
զանձն անպարտական՝ ի
մահ մատնէ փոխանակ մա
հապարտ որդեաց։ Կամ
զարիւնն իւր հեղու ի
դին փրկութեան մերոյ։
Նո՛ւ կամ քրտամբք մար
միոյ լուանայ ի յախտից
ներկեալ աղտոյ։ Նո՛ւ կամ
զենմամբ զուարակին մե
ծի՝ արդեւրու զպատիժ մա
հու յաշխարհէ։ Նո՛ւ կամ
լանկանուէր աղօթիւք քա
ւութիւն հայցէ յանցանաց
պարտեաց։

Ա՛զգ Հայաստանեայց ,
կրօսերադոյն մանուկ
մերոյն յակոբայ. և վերջա
ւորեալ ոտիւք կայք
և անզարդեալ։ յով. 2. 3։

Ո՛ի սեպհականն դաւառք
Հայրենի՝ յօտարալեզուս
ազգաց տիրեցան . և գա
հազանք մեղաւորաց ի վի
ձակս արդարոց մըտին ։
վասն զի արդարք զձեռս
իւրեանց յանիրաւութե
գործս ձգեցին։ սաղ 124։
Ի բազմամեայ և յերկար
հիւանդութեց առողջա
ցայք, և այժմ ի դժնդակ
հիւանդուեցն կայք ի տա
րակուսի. անայցելու ի
բժշկական դարմանողաց ։
Ո՛ւրդեռ թշնամիքն է
աք , հաշտեցաք ընդ Աս՝
քանման քահանայապե
տիւն։ հմ 5. 10։ Նո՛ւ այժմ
սիրելիքս օտարացեալք ի
դրկաց մօրն եւ դժոխոյ
Հօրն բարերարի ըստ գրե
ցելոյն , օտար եղեն մե
ղաւորք ի մօրէ . զի խա
բեցան յարդանդէ և խօ
սեցան սուտ։ Ո՛ւրդեռ
յանցաւորքն էաք , ի մե
ղացն պարտեաց ազատե
ցաք աստուածօրինադրին

Որդեակք իմ, ղորս դար
ձեալ վերըստին երկնեմ
մինչև նկարեսցի քո՛ի ձեզ
գաղ 4։18։ Օ՛ի ո՛չ զոք ու
նիմք որ զթով գորովոյ
դարձեալ խրատեսցէ, և
յապաշխարուհե երկունս
ծննդի զմեզ վերստին։
Ա՛հա ժամանակ մարտի և
դուպար հանդիսի, և քո
կազմեալ զինուորքս լը
քեալք և տարտակուսելք։
Օ՛ի ո՛չ գոյ մեզ զօրագէտ
լուխ քաջամարտիկ և բազ
մահանձար. որ գումարէ
զզինուորսն՝ի մարտ ձա
կատուն։
Աղջա՛ եկեղեցի հայաս
տանեայց մայր բազմազա
՛ակ։ Ա՛ր յանադան ժա
մու և տարաժամ հասակի՝
ազգի ազգին հրաշիւք
հանդոյն սառայի ծնար։
եսայ 66։8։ Ա՛յժմ նը
մանեաց հուսքելի, և լոյծ
՛ի վերայ որդւոց քոց։
Հուսքել լայր զորդիս իւր
եւ ո՛չ կամէր միխիթարիլ
զի ո՛չ էին։ մատ 2։18։
Ա՛ն դու լոյծ զնիւնս քո.
զի

ծին ծնունդ յաղագս եւ
յաղենս։ Ա՛ր՝ի լուսաւո
րիչ հօրէն ծաղկերանդ
պատմուճանաւ զարդարե
ցեալ։ ծնդ 37, 3։ մինչ զի
եղբարցն նախանձելի եւ
զայք։ ա՛։ Ա՛ն այժմ զիարդ
գազանաց ջարաց կերկուր
մանեցեալ։ և պատմուճան
զարդուն ձեր արիւնա
ներկ շաղախեալ եղև։
Ա՛ն յակոբ հայրն ծերու
նի էջ՝ի միջև. որ զաղեաս
ողջոյն յարմարէ ասելով
գազան ջար և անկնտել
եկեր զորդեակն իմ 33։
Ա՛ն գազան ջար՝ զոր ևկա
միս իմացիս։ Ա՛թէ զըս
պանօղն և զգերօղն մար
միոյ, և թէ զպատառօղն
և զհերձո՛ւածօղն հզւյ.
զի երկոքումբք կամք՝ի
վտանգի։
Ա՛ղիդորիս՝ երկնաւո՛ր
հօրն պատկեր և ծնողա
կան գթոյն կերպարան.
խօսեացիս առ քո մեղու
ցեալ որդեակք՝ որ զմա
քուր և զանախատ ծննդենն
զգեստ մերկացք, ասելով

քոց անհմուտք՝ի հանճարոյ
օրինաց։ Լուժիչք կենաց
անդէնք՝ի գիտութեանցն
Ո՜ օրագլուխք մարտի քո
ձրագունք քո նուաղեալք
ի մահատեղին ձիթոյ։
Քաջդ այժմ լուսատու
դուռքն բերկրեաւ։
Ո՜վ ճաշակիչ Խորան,
եօթնալահեան լուսոյն
ընդունակ. լուսաւորիչ
հոգւոյն լուսածնունդ որ՝
զուարճ արար զերկիր։
Ո՜վ ճաշակիչ Խորան,
հազանաւ զնաշխինան
ուղղել։
Ա՜ղ ձեռն յուպ և դա
զանան մարտնչիլ, և դա
ռեալք՝ի լերինս. գազա
նաբեկիք և վիրաւորք՝ի
գայլոց. յարօտս վնասա
կարս և մահաբերս ձարա
կեալ։ Պակասեալք եւ
անբնակք՝ի գալար վայրէ
՝ի նբ գրոց վարդապուտէ։
՝ի հանգստարար ջրոյ ան
անունդք՝ի փարախոյ ժո
ղովարանէ արտաքոյ։
Նո՛ ոչ գոյ քեզ հովիւ որ
կրկին գործեօքն հովուէ։
ունելով՝ի ձեռն յուպ և
գաճազան։ Յպուղ ել գա
զանն մարտնչիլ, և գա
ռեալ զնոսա ի ծով։
Նո՛ այժմ քակեցան քո
ցանկք ամրուե։ և կթեն
զքեզ անցաւորք ձնապար
հաց օտարք և այլազգիք
զմարմնական բարեցն զրկ
ուղս։ Ես ։ ։ ։ Նո՛ զայգի
քո բանաւոր՝ ապականէ՛
խոզ անտառի։ Եւ կինդ
վայրենի արծիւ՝ի հոգևոր
սերմանցն ծաղիկ, սատա
նայ և գևքն չարասէր։
Ո՜ հոյ հովուէ մեծ հօտ
եղեր հովուելոցին մեծի։
և այժմ՝ի քեզմէ հովուեցք
զրուեալ հապաղեցար։
զի ոչ են որպ և էինն։
Ո՜ ՝ի հոյ ծնողէ զբազ
մութիւն անթիւ զաշակաց
ծնար, և այժմ՝ի բազմէ
հարանց ոչ զոք ծնանիս։
և ծնեալքդն ոչ ոք դաստիա
րակէ զանուանդ օրինացն։
Ո՜ հատո՛ հասակ վերաբու
սար։ և՝ի հասակէ շեղջ յօ
րինեցար։ և՝ի հոյ շառա
ւիղէ անկեալ՝ որթ արմա
տացար։ Յոգնակի ու
ռովք աճեցեալ և տարա
ծեալ լերս զսիեզերս՝ի
ծովէ մինչև՝ի ծով։
Նո՛ այժմ քակեցան քո
ցանկք ամրուե։ և կթեն
զքեզ անցաւորք ձնապար
հաց օտարք և այլազգիք
զմարմնական բարեցն զրկ
ուղս։ Ես ։ ։ ։ Նո՛ զայգի
քո բանաւոր՝ ապականէ՛
խոզ անտառի։ Եւ կինդ
վայրենի արծիւ՝ի հոգևոր
սերմանցն ծաղիկ, սատա
նայ և գևքն չարասէր։
Ո՜ հոյ հովուէ մեծ հօտ
եղեր հովուելոցին մեծի։
և այժմ՝ի քեզմէ հովուեցք
զրուեալ հապաղեցար։

լուխք էք վերամբարձ և
ո՛չ նուաղեցաւ։ Ի բարի
սերմանես ցորենոյդ՝ որոյ
ո՛չ խառնեցաւ։ Ղոտ 13։ 25
Օ՜ աղբիւր յատակ աւետ
դուեց քոյ՝ աղտաղտուկ
ջուր օտարոտի ոսանց
ո՛չ պղտորեաց։ Ղաղ 106։ 34
Ի սուտ դուե՛ւ և՛ ձշմար
տութ՛ հայցն քո կենդանա
կան՝ մեռելական խմոր և
հերձո՛ած քացախութ՛ե
ջարուե՛ն ո՛չ զանգեցա՛։
1 Կոր 5։ 8։ Ցոսկի անբիծ
հաւատոյն, եւ յարծաթ
լուսատեսիլ բանին՝ պղինձ
ժանտահոտ և կապար սեա՛
թիւր ո՛չ դտա՛։ 3։ 12։
Ն՛ այտոքիկ խընդրուա
ծովք մեծ նշաւակին՝ քի
սբեան Վրիդորի քեզ շնոր
հեցան։ որ է դլուխ մեզ
ամ բարեաց, և հիմն կե
նաց յաւիտենականաց։
Ա՛ ուրոյ և դուք քահա
նայապետք և դլուխք եկե
ղեցւոյ՝ ուրախ լերուք ցըն
ծութ՛ե՛ և սոսկացէ՛ք եր
կիւղի՛ն և յոյժ դողուե՛ք։
ղաղ 2։ 11։ Օ՜ ի որք դը
լուխք էք վերամբարձ և
Հովիւք հօտի քո հեշտա
սէրք և փառամոլք։
Ա՛նկուն՛ք ուսման քո
սրտմտողք և ընդդիմացո՛ղք
խրատու։ Որք ո՛չ ախոր
ժեն լսել զձայն թովչի
ձարտարի. և ո՛չ ընդունին
դեղ՝ ի դեղատո՛ւէ իմաստ
նոյ։ ղաղ 57։ 4։ մանաւանդ
թէ դեղատուքն են կա՛
րօտք դեղոյ բժշկականի.
և թէ ոք ուրեք զայն նո՛ր
մատուցանէ, ատեն և թըշ
նամանեն։
Ն՛ թէպետ ըստ այսմ՝ ամի՝
ողբոյց ես արժանի. և
զի զմարմնին ձոխութ՛ե քո
օտարք վատրեցին. և մահ
կունք ուխտի քո՝ ի դե՛
րուն վարեցան. և զուար
ճալի զարդ քո կողոպտե՛
ցաւ. և անձառելի խոր
հուրդն՝ դնող այսօր վա
ճառի. և երկնաւո՛րն աս
տիճան յերկրասիրաց յա՛
փըշտակի, Ա՛յլ՝ ի մեծն և
ի գլխաւորական բարիսն
երանելի ես և յոյժ խընդ
դալի։ Ա՛ման զի ուզղա
փառ Հաւատոյ քո լոյս

Նաւ տարակուսանաց
մտանելով։

Ա՛աստիք եկեղեցւոյ նաւ է, մի՛ ի կենցաղոյս
ջուրց ծփանաց ալեաց ի մէջ ոչ խորտակիցի,
որչափ ստացեալն սեպհականի ժողովուրդ եւ ձեզ
ձրի եւ անգին տուեալ ի ժառանգութիւն, մի՛ մոլորեցուցանէք ի լերինս եւ յանկոխ ճանապարհ. եւ
մի՛ մատնէք գայլոց եւ գազանաց. զոր Տովհիւն քաջ
իւերայ ուսոյ եբարձ եւ ի վերս տարաւ յերկինս եւ
ընդ անմոլար խառնեաց թիւս։ ղուկ. ւ5. 5։ Ա՛ի լի
նիք նմանօղք վարձկնացն ի մարմին սերմանողաց,
եւ զհոգիս խաշանց բանաւորաց անտես առնողաց։
Ա՛ի անհնամ անգութ եւ անայցելու խոցելոցն վէրս բանաւորաց լինիցիք. վա՛ որոց քո՛ւ ըզ խոցուածն եւ զվէրս յանձն էառ։ ղուկ. ւ0. 3ւ։
Ա՛ի լինիք զօրագլուխք անզարմաբարք եւ անագորոյնք. զնաւառացն անուն սիրելով եւ զզօրան ի տագ
նապ տարակուսանաց մատնելով։

Ա՛ղաչեմ զձեզ եղբարս, զի ընդ ձեզ ի ճանապարհին եւ արա՛ծօղք քի հօտին եւ մեծաց դին գառանցն. զոր միա՛ծինն միայնոյ հօր՝ արեամբ եւ մահու ժառանգեաց։ Հընդեռտասան ամեայ երկնահանդէտ, մի՛ դուցէ զօրէն ոտից դեռանաքարշ եւ մոխրաթա՛ւալ լինիցիք. զերկրաւո՛րս եւթ խորհե լով։ Ա՛ն որք վիճակաց քաղաքաց եւ գաւա՛ռաց էք վերակացուք, մի՛ լինիցիք դէտք անզգոյշք հեղգ։ եւ համ ընդ քնով անկեալ։ Ո՛ի տեսանելով զեկեալ սուր պատուհասին այ եւ ոչ բողոքիցէք, եւ գոնանի ցիք արեան պարտականք մարդկան ի մահ մատնե ց։ ղուկ. էզէկ. 3. ւ8։
Ա՛թոռակալք արդ իրա ւանց, մի՛ յուսայք յանի րաւութիւն եւ մի՛ ցանկայք յափշտակութիւն։ Ա՛ն որք զերկնաւո՛րն ունիք մեծս մի՛ յօժարեսցին սիրտք ձեր մարմնական եւ ունայն մե ծարութ։ սաղ. ւց. ււ։

ռեցէ՛ք յայնպիսի սոսկալի
նիւթ մարմնոյն։ Պատկա
ռացն՝ և ցնծիցես նոր հոգ֊
մացուցիչն երկնաւոր զօ
րսն սրբոյն Պօղիկարպի ։

Եւ մի՛ մոռանայք զպար֊
տիս հիւրընկալութեան։
Զի սոքօվ ոմանք հաճե֊
ցան և անդորով առ խաճե֊
կան՝ և՛ իբրև զհրեշտակս
պաշարեալսն լինիցի֊
Ա՛ի ողջացուցէք զարբեց
և ո՛չ փարատիջիք ցաւոց ։

ՅԵԲ 13. 4։

Ա՛ծխինն պօղոս դրէ ձեզ
և ամենայն հաւատացելոց
խրատ և ասէ , յիշեցէ՛ք
զառաջնորդս ձեր, որք խօ
սեցան ընդ ձեզ զբանն Ա՛ծ.
և հայեցեալք ելս գնա֊
ցից նոցա, նմանօղք եղերուք
հաւատոցն։ ԷԲՐ 13. 7 ։

Ա՛րդ և դուք յիշեցէք
զառաջնորդն կենաց ձե֊
փրկութեան ձերոյ, և զմտաւ֊
ածէք զանտանելի զարչա
րանս Ա՛ծագործի Յօրն և
Հոգւոյդ լուսաւորչին և
ձգնաւոր նահատակին քրի
սրբոյն Պօղիկարպի ։

Ա՛ն մի՛ մոռանայք զպար֊
տիս հիւրընկալութեան՝ զի
սոցանէ եկեղեցւոյ յաճեկո
Ա՛ի խառնուածիւն
Հոգմոց ։ զի մի՛ ընկղմելով
զորս յանձն առիք հանել
՛ի հեղձական Ծովէ, կորու
սանիցէք անձանց անմեղաց
լինիցիք ։ Որք Ա՛ծային
այդ ոգւոյն բանաւոր և երկ
նաւոր տնկոցն տնկադործ
և պահապան կարգեցայք,
և՛ի պտղոց այդ ոգւոյն Ա՛ծա
կէք , և ահն ունիք դահե
կանի վարձուն յամենաբա
րի տնէն, Ցով 20, մի՛ տայք
թոյլ դաղանին ապականել
Ա՛ծային այդ ոգւոյն զքաջա
բեր ուռան յորմէն Ա՛ծմա
րիս արմատացել ։ ՍՂ 79. 14
Ա՛ի շարժէք զպատուար
զգուշութեն պատուիրա֊
նացն այ ։ Ա՛ի կոխէք ըզ
կարգ կանոնաց Ա՛ծահաս֊
տատ ուխտին Հաւատոյ ։
Ա՛ի քակէք զջանկ ամ֊
րութե Հայրենադիր աւան
դից ։ զի մի՛ Հարցիք յօձէն
չարաթոյն և անբուժելիւ։
Ցոհ 10. 8 ։ Ախիրիկ բանա
ւորք և վերակացուք Հո֊

ղովքեան սրբաբանող։
Ա. Երդ որ այսպէս եմուտ
ընդ դուռն ոչխարաց,
հայեցարուք յԵլս գնա-
ցից ձեր և զարմացարուք։
Օ. ի յետ ստանալոյն իւր
ժողովուրդ, և յետ ի քա-
հանայապետականն բարձրա-
նալոց յաթոռ, հրաժարեալ
յՀԴ՝ յանապատս վայրս և
յանբնակս հեռանայր։
Ոտարանայր ի պատուոյ.
փախստական լինէր ի փա-
ռաց. այլ լինէր խոսակից.
հրեշտակացն երկակցուեց
կցորդ. ընդ սրբոյ սո-
ղովեան սրբաբանող։

Ա. Երդ որ այսպէս եմուտ
ընդ դուռն ոչխարաց,
հայեցարուք յԵլս գնա-
ցից ձեր և զարմացարուք։
Օ. ի յետ ստանալոյն իւր
ժողովուրդ, և յետ ի քա-
հանայապետականն բարձրա-
նալոց յաթոռ, հրաժարեալ
յՀԴ՝ յանապատս վայրս և
յանբնակս հեռանայր։
Ոտարանայր ի պատուոյ.
փախստական լինէր ի փա-
ռաց. այլ լինէր խոսակից.
հրեշտակացն երկակցուեց
կցորդ. ընդ սրբոյ սո-
ղովեան սրբաբանող։

ուածս օձին և ի մէջ թու-
ղ ի գուբ մեղաց և ի հար-
զան երեքտասան. յոգ-
մէջ էարաթոյն օձից կայր
վն իւր հաւատոյ Հօրին։
Ա ի գուբ խաւարին և ի
կախաղանին և աղօթէր
Ընդհարին տանջանաց կայր
իւրոց գերեզմիկ գաւազան
ջրմամբ խորովեցաւ իմէ
կայլակ արեամբն զազգ և
զն ամենայն։ Երդ տո
Ուրպ և ոտն իւրով կոխ
զազգս զայս եկեղեցի այ։
Հոսմամբ արեան՝ շինեաց
կերաց մարմնոյն. և կոխեցին
ժողովուրդ քերանօք ոչ
էարբարանօք։ Ստացաւ իւր
Թէն, ընդ որ նա եմուտ
դուռն ոչխարաց Հովիւ
դաւն ոչխարաց Հովիւ
ցարուք յԵլս գնացից ձեր։
Թէ ոմն եկաց յաշխարհի.
և կամ որպիսիքէին երկք
գնացից ձեր։ Օ. ի այն է
Ա. Երդ որ այսպէս եմուտ
ընդ դուռն ոչխարաց,
հայեցարուք յԵլս գնա-
ցից ձեր և զարմացարուք։
Օ. ի յետ ստանալոյն իւր
ժողովուրդ, և յետ ի քա-
հանայապետականն բարձրա-
նալոց յաթոռ, հրաժարեալ
յՀԴ՝ յանապատս վայրս և
յանբնակս հեռանայր։
Ոտարանայր ի պատուոյ.
փախստական լինէր ի փա-
ռաց. այլ լինէր խոսակից.
հրեշտակացն երկակցուեց
կցորդ. ընդ սրբոյ սո-
ղովեան սրբաբանող։

Ա՛մենայն շեփ և ազգի և
հրեշտակական դիմօք։
Ա՛նբարկանալի բարուք,
վշտակից սրտիւ, հեշտա-
լուր և ախորժելի բանիւք
Հրաշագործ և հեզահոգի։
Ա՛նբաւական բարձրագոյն գործովք և
անհասելի։ Ո՛րոյ աստ խոր
արհրատոյն միաւորութիւնը
պայծառութիւնք հրաշալի։
սուրբքն՝ ճոխանք վարուց
բոլորիցն։ Ա՛քանչելի սո-
դիր պատկերի գեղեցկու-
մարդութիւնք։ Ա՛մ ոչ ի՛
բնութիս ընտրելոյ՝ նկարա
ցուցօղ անխառն և պարզ
Թեհան ըն պատկերի եղե
լոյ Աշմարիտ հերպարանին
Ադամային բնու-
ձանայ։ Ա՛ղտային բնու-
և հայրն երկնաւոր զնա՛ր
պատարագօղ զառաքինու-
թեն զո պատարագ։ որով
Ցանմահ սեղանն մեր յի՛
վերնոյն և հրեշտակական
քահանայքեն կարգակից։
Ա՛վ քահանայապետ սքբ,
սիմ, զածային և զանմահ
կանն զգեցեալ զկեանս։

Ա՛րդ՝ նմանօղք եղերուք
գթած հովուին. որպէս
և նայն իւրում՝ ան էր
քին։ ։ և զօրի՝
նակ ձգնօղ նահատակին
յանձինս ձեր ստացարուք։
Ա՛երիք և՝ի ձերում ո
գիտէ զհատասարութիւն
այնպիսի հ՛ետոյ։ Ձարչա
րեցարուք և դուք ո՛չ՝ի
բռնաւորաց, այլ՝ի կամա
ւոր բարուց։ Ա՛՝ի ինչ
խափան լինի հովուելոյ
զածային հօտն. ո՛չ սպառ
նալիք սրոյ. ո՛չ վհշտք մար
մնոյ. ո՛չ արկածք փորձանք.
ո՛չ բերմունք ժամանակի։
Ա՛ան՝ն՝դ զի ո՛չ դոյ այժմ
ջարջարանք բռնաւորաց և
ո՛չ պատերազմ հերձուածո
ղաց. այլ փառք և պատիւ։
Ո՛՝ի հայրն հ՛ետոց կրեաց
զէարչքնան և զվաստակս, և
դուք վայելէք՝ի խաղաղան,
և զարդարեալ շքեղնայք
յածային խորանն՝ի մէջ ժո
ղովրդեանն յածագործ քա
հանայուքեն։ յով 4։38։

Ա՛յլ դու ով ածային և
քահանայական գլուխ,
վե զի ընդ քեզ իբրև ը
ճշմարիտ կենդանուց լօ
սիմ, զածային և զանմահ
կանն զգեցեալ զկեանս։
Ո՛վ քահանայապետ սքբ,
վերնոյն և հրեշտակական
քահանայքեն կարգակից։
Ցանմահ սեղանն մեր յի՛
պատարագօղ զառաքինու
թեն զո պատարագ։ որով
և հայրն երկնաւոր զնա՛ր
ձանայ։ Ա՛ղտային բնու
թեան ը պատկերի եղե
լոյ ճշմարիտ հերպարանին
ցուցօղ անխառն և պարզ
մաքրութիք։ Ա՛մ ոչ՝ի
բնութիս ընտրելոյ՝ նկարա
գիր պատկերի գեղեցկե
բոլորիցն։ Ա՛քանչելի սո
սուքք՝ ճոխանք վարուց
պայծառութիք հրաշալի։
Ա՛րդարդն միաւորութիք
բարձրագոյն գործովք և
անհասելի։ Ո՛րոյ աստ խոր
հրդովք և հեզահոգի։
Ա՛նբարկանալի բարուք,
վշտակից սրտիւ, հեշտա
լուր և ախորժելի բանիւք
հրեշտակական դիմօք։
Ա՛մենայն շեփ և ազգի և

Ողջո՛ւթե՛ պահապան.
ուղղո՛ւթե՛ հա՛ւատոց և
առաքի՛նութե՛ գործոց։
Պահո՛ց և աղօթի՛ց ժուժ
կալութե՛ամբ՝ անմարմնոց
և անարեանցն աղաւկից։
Սաղմոսերգութե՛ ինչմամբ՝
անշէջանելի ըզ հրեղինացն
հոգւոց։ Ո՛րթնական
տքնութե՛ք քաջապինդ և
անպարտելի ըզ հոգեղէնն
զո՛ւարթնոցն։ Ո՛վ ածա՛
մերձ և ածաղե՛ց անձն,
հայեացիս գթութե՛ք և սի
րով յաղագս և յեկեղեցիս
զոր դո՛ւ ընծայեցեր այ.
որք քո ձգնութե՛ւդ տո՛ւան
այ՝ մրցանակ մարտի և յաղ
թանակ նահատակութե՛ւդ։
Ո՛վ հայցեացիս զերկինս
ո՛ւրն վհատաղութե՛ն. և՝ի
փորձական կենցաղոյս ծո
վու զանդորրուն. և յըն
թացս բարեաց ձանապար
հին զուղղուն։
Ո՛վ ով քաղցրութե՛ան
և գթութե՛ և ածային բա
րերարուե՛ն երանի՛ն պատ
կեր ո՛ր հայր հոգւոց,
հայեա՛ց և յիս յողորմելիս
գՁԺ

Հասակի և աշխարհի՝ բա
րեգործական աղբիւր։
Աւուրական կրօնից փեսա
ի՛ւր փառաւո՛ր։
Ո՛մանութե՛ան կարգաց
խրատ ողջախոհութե՛։
Ճանապատական վարո՛ւք
ուրացիչ երինահաս։
Ո՛րաղաքական վարուց ջ
րինադիր սուրգուե՛։
Պարզամիտ բարուց ուսու
ցիչ քաղցրութե՛ամբ։
Տեսական իմաստից խորա
քննին ածաբան։
Ո՛րսապատի՛ւ իշխանաց
սանձ արգելման։
Թշո՛ւառացեալ աղքատաց
մխիթարիչ սփոփանաց։
Ծ՛երունական ալեաց
ցուպ հաստատուն։
Ո՛անկական տիոց դաստի
արակ զգաստութե՛ան։
Ո՛ղբատութե՛ց ցանկանելոց
փարթամուի՛ փառաց։
Ո՛րսութե՛ք բարդաւաճից
յածային ամբարտաւան
ձու։ Ո՛յրեց վերակացու։
Ողջոց հայր հա՛ւասարա
գութ։ Ո՛ւնադատաց բը
ժիշկ յերկոքունց ցաւոց
հոգեկանին և մարմնակին։

այլոց յոյովից սխալանաց
և այսմ համարձակուե՛ ես
ղնցի՛ ի յօժարուե՛ և՛ ի վա
վագմանէ բռնադատելոյս
Ա՛յլ և ղնմ սակաւ ինչ
ցեալ աւուրս կենաց՝ որ
ժանի արասցես յերկեղ
ցոյ քո գործ՝ սպասաւո
րական ծառայութիւն վճարել։
Օ՛ի և ես ողորմութիւն
գտից և վարձ ընդ քո կեն
դանի տնկոցն միակութիւն
վաստակոց։ Ցեսանել զք
քեզ ընդ քին քոմ յան
զուգական փառան։ Օ՛ի
որում չարչարանացն հա
ղորդեցար, և յանճառելի
փառան ընդունին բարձրացիլ
ճոխասցիս։ Գոմ 6.5։
Օ՛ի և ես արժանի եղէց
ընդ քո երկերեցոյ սրբակրօն
մանկունան փնրել զամե
նաւքս զՀոգոյդ Քրիստոսէն
զՆայր և զՈգիդ և զամե
նաւքս Նոդին։ Ա՛յժմ և
միշտ և յաւիտեան յաւի
տենից ամէն։

Ա Թուականիս Հայոց ՃԼԵ
գլեյա Ա՛սաս և ընծայեսա
Հայաստանեայց Սուրբ
Լուսաւորչայ։

Եւ թշուառացեալս ոգւով։
Ա՛յ քո բարերարութենէդ
ողորմուի գտօղս և անար
ժանութիւնդ կորուսանօղս։
Ա՛յ քահանայութեն կարդ՝
ամօթոյ ղեղեցօղս և ոչ սր
դարութեան գործոց։
Ա՛յ բանիս սպասաւորուի՛
բազմաց քանքարաց ճաճ
կօղս և ոչ շահեցօղս։ Ղաս25
Ա՛յ գործ տընտեսութեա՛
ընչից տն իմոյ վատնօղս
անհրաժեշտ և ոչ հաճա
ռարութիւն բաշխօղս։ Ղուկ 16։
Ա՛յ զի մաշեցան ունայնու
թիւն կեանք իմ և ոչ կարա
ցի գործել։ և թէ այդր
եկից և մուրացայց, ոչ ինձ
ողորմեացի կամաւ՝ ի բաց
զրկեցայս։ Ա՛յլ մի միայնե
իմ յոյս և տառապեցոյս
փրկութեան հնար առ քո
ողորմութիւդ վստահութի։
Որով և զայս ընծայ բանե
ղէն պատարագաց հոգեպ
բար գթով ընկալցիս։
Ա՛թէ ինչ ինչ արժանի յե
կեղեցի քո ընդունելոյ,
քո են պարգեւք և՛ ի քոյ
ոգն քեզ ընծայեցաւ։
Ա՛ն թէ ոչ, Թողութի ընդ

Ա ՊՈՍՏՈՍ ՊԱՎԼՈՍԻ ՅՈՒՂԻՆ ԵՒ ԻՆՉ ԼՈՒՐԱՆԱ ԱԲԻՅ ՊԱՏԻԿՈՒՆ ՔԵԶ Ի ՀՈՌՈՄԱՅՔԻՆ. ՔԻ Ի ՀՈՒԲՆ ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ, ՔԻ Ի ՀՐԵՇՏԱԿԱՆ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ, ՔԻ Ի ՀՈՎՈՒՆԱՊԵՏԱՑ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. ՎԱՅ ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՅԺԴ ՊԱՏ

ԵՐԿԻՒՂ ՅՈՐԺԱՄ ՈՉ ԼԻՆԻ ԸՆԴ ՍԱՆՋԱՆՈՑ։ Ի ՅՕՀ 4.18։

Ի ԱԶՈՒՄ ԵՆ ՊԱՏՃԱՌՔ ԼԸ ՈՒԼԹԷ, ԵՒ ՅՈՂՈՎ ԿԱՍԿԱ ԾԱՆՔ ԱՐԳԵԼՄԱՆ։ ՎՐԱ ԶԵԱԼԷ ԺԱՄԱՆԱԿ, ԵՒ ՉԱ ՄԱՔԵԱԼ ԱՏԸ ԲԱԶՄԱՑ։

Ա ՎԱՅ ՈՉԻՆՉ ԽԱՓԱՆՈՒՄՆ ԵԱԵԼՈՒԱՑ ՈՒԵԱՆԻՆ Ի ՅԱՆ ԴԸՉՆԵԼՈՑՆ ՅԱՋԱՂՈՒԹԷ ԸՆԴԴԷՄ ԱՅՈՑԻԿ, ՈՐՔ Ի ՀՈԴՍ ԻՐԱՑ ՀԱՆԴԻՍԱՆԱՆ։ Ա ՎԱՅ ՈՐ ԱՆՕՐԻՆԵԼՈՑՆ Է՝ ԱՆՕՐԻՆԵՍՑԻ, ԵՒ ՈՐ ԲԱՐԿԱ ՆԱԼՈՑՆ Է՝ ԲԱՐԿԱՍՑԻ ԿԱՐՁ ՄՈՌԹԵԱՄԲ ԼՆԱԽԱՆԱՁՈՒ ԶԼԻՆԵԼ ՎՀՏՈՎ։ ՅԻ 21։ ԶԻ ՈՐ ՁԱՆԱՉԷ ԶԼՈՒՇՏՈՒՐԴՍ ՄԱՐԴԿԱՆ ՅԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՄԻՏՍ ՈՐՈՇԵԱԼՍ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆԵԼՍ։ ՈՐ ՔՆՆԷ ԶՍԻՐՍՍ ԵՒ ԶԵՐԻ ԿԱՄՈՆՍ։ Ա ՎԱՅ ԻՆՁ ԲԱՆՍ ՅԱՌԱՋԵՍՑԻ, ԵՒ ՍՏՈՒԳՔԸՆ ՊԱՏՈՒՀԱՍՑԻՆ ԴՈՎՈՒԹԷ, ԵՒ ԱԾ ՓԱՌԱՒՈՐԵՍՑԻ։

ԱՅՆ ԶԻ ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ Է ՈՄՈՆՍ, ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ ԵՒ ԽՐԱ ԽՈՒՀԻՍ. ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ԽՄԲՆ ԴՈՒԹԻՆ, ՀՈՎՈՒՆԱՊԵՏԱՑ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. ՎԱՅ ՄԱՆԱՒԱՆԴ

ՈՂՋՈՒՆԻՐ

ՍՐԱՒ ԽՄԲ ԲՈՐԲՈՔԻ, ԵՒ ՍԿԱՐՍՒԹԻՆ ԱՆՁԻՆ ԽՄԲ ՆԱՀԱՆՋԵԱԼ ԿԱՍԵՑՈՒՑԱՆԷ Ի ՅՕԺԱՐՍՒԷԱ։ ՅՈՐՄԱՆ ԱՌ ԱԾ՝ ՍՏԻՊԷ՝, ԵՒ ՍԵՐ ՍԲԴՆ ՓՍԹԱՑՍՒՑԱՆԷ. ԲԱՅՑ ԱՆԱՐԺԱՆՍԹԻՆ ԽՄ ՈՉ ՍՏԱՑ ՀՄՐՃԱԿԻԼ։ Ա ԱՐԱՆԵԱԼ ԴԱՄ ՅԵՐԿՆՑՈՒՆՑ, ԵՒ ՏԱՐԱԿՍՍԵԱԼ Ի ՄԵՋ ԾՓԱՆԱՑ։ ԱՐԿԱՆԷԻՄ Ի ՄԵԾՍՒԹԷ ԼՐԻՒ, ԵՒ ԶԱՐ ՀՍՒԼԻՄ Ի ՀԵԶԱՍՒԹԵՆՆ ԱՊԱՌՆԱԼԵԱՑ։ ՎՍՒԹԱՄ ՅՍՍՎ ԵՒ ԱԻՐՎ Ի ԴԱՇՆԱ ԿՍՒՆ ԶԱՆԻՒ, ԵՒ ՀՐԱԺԱՐԻՄ Ի ՊԱՏԱԿԱՍՐԵԼԻ ՊԱՏՈՒՀԱՍ։ Ա՛ԵՑ Է ՍԵՐ ՔԱՆ ԶԱՄ. ԵՒ ԳՍՒԼԼԻ ԳՍՈՒՆԻ

պատուել ի՛ մէնջ։ Օ՛ ի մերազնեայք դուն կոչնա տերջս. և առաւել երախ տաւորք Տուիր քս մեզ։ Չարք Հոգևորք. Ընծայք բարեփառք. Աւազնորդք յաջողակք. Կատաստիք իմաստուն։ Չանդիսաց դիրք նորահրաշք. Աւրջա նեակք երանաւէտք։ Հազադիմի երկամբք ծը նանելով, և մեծագոյն սի րով սընուցանելով զոր դիացելոցս անձինս. Հաս տատելով վերստին ի յոյն կենդանի։

Աւ՛ արդ՝ զինչ հատուս ցուք փոխարէնս երախ տեաց Հարցդ Հոգևորաց. կամ զորպիսի արիստս տացուք ըստ մեծագոյն վաս տակոց աշխատելոցն ի մեր շահուն Հոգևոր գործոց։ Օ՛ ի թէ զամ սբս պատ ուել պատուէր ընկալաք, որչափ և առաւել ըզ համազգի առ ջնորդս մեր և զծնօղս զմեզ Հոգևոր ընդ Հին։ Օ՛ ի թէ յընտա նիս Հաւատոյ Հրաման ա ռաք գթալ, ։ ա՛մ ե ։ ը, և զկին ոչ դարձուցանել ի զաւակէ ազգատոհմի ըստ գրեցելոյն, Եսայի ։ը ։է, Աւ՛պա քանի՛ և Հարց մերոց Հոգևորաց պարտիմք շնորհակալութ լինիլ տնա սիրութ գթածաբար • զի մի՛ դատիցիմք ըստ ապէ րախտից և անշնորհա կալու բարեկրելոյն։ Օ՛ ի ոչ կարեմ ի գործ առնութ ըստ արժանոյն՝ ի տկարութենէ ասացո լինիլ անձին. իսկ ոչ կամիմ ձեռնամուխ լինիլ և բա ւականին, յանհաւատու թենէ ստուգեալ եղև։ Աւ՛յլ Հաւատով և սիրով յօժարիմ՝ Հաճ՛ոյ է ա՛յ և սբոց իւրոց։ Աւ՛ թէ այս այսպէս Հաւատի՝ որպէս և է իսկ, ապա բարւոք է քան ի քուն թանձրութ խորդալ ծուլութ, աշխա տութ յօժարամիտ լինիլ ի գործ։ Աւ՛ ըստ այմ սարսափ ձեռնամուխ լի նիմք յերս • թէպէտ և կա սեալ գոանիմք յարձնոյն

թագաւորացաւնք։
դոյն։ Թագաւորացք և
ձացեալք պատուով վեց
Պերճ արփիածագ։ Պեր-
քսամնեալք։ Ընդհառուք
ջազարդք։ Ձանկալիւք և
Վայել ՚Հաղցրահամք և
տոյն քաղցրագոյնք։
ցիկք, ի քարուքար արմա-
ղեալք։ Պտուղք գեղե-
Ծորոյ Ծաղկոցին ընձիւ-
Ծիրանափառք, ի Ծովային
շառաւիղեալք։ Ծաղիկք
ի Հայրական որթոյն ու-
բաստանին բողբոջեալք։
Խարտնակք բեղնաւորք
տենչալիւք՝ իմեծագոյն քու
ռոդեալք յաճախին Հոս
մանցն վտակաց։ Ցունկք
լաւն անդս մտաց մերոց
յառաջեալք, անձառելի
վտակաց բղխմամբ՝ զծա-
յառատաբուղխ աղբերին
զմիշատակս տօնախմբեմք,
Լաւ սէր երանելիքս զորոց
սիկ միացեալ։ Հմմ 11։17։
բարի արդասիս առ այսո
եալ։ Յայնմհետէ ցեղին՝
Պանիել սքանչելի երև
Պրիգորիս։ Ընդս ևմեծն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ

Ա. ՊԱՏԱՐԱԳԱՅ ԵՒ ՕՐՀՆԱԿ

Ա. Ո՛վ Տէր Աստուած մեր, որ ամենայն ինչ ստեղծեր եւ զամենայն արարածս ի գոյ կոչեցեր, եւ զմարդ ի քո պատկեր եւ նմանութիւն արարեր, եւ զնա ի դրախտ կենաց հաստատեցեր, եւ զպատուիրանն քո ի նմա դնելով, զի պահեսցէ զայն, եւ կեցցէ յաւիտեան. եւ նա զանցառութեամբ անկաւ ի մահ, եւ ի դրախտէն հանեցաւ, եւ ի տանջանս մահու հասեալ, եւ ի դժոխս իջեալ, եւ ի մեռելոց հարուցեալ, եւ ի դրախտ կենաց դարձեալ, եւ ի գահ փառաց քոց նստեալ, եւ ամենայն ինչ ի քո ձեռն կատարեալ, եւ ամենայն ինչ ի քո ձեռն ստեղծեալ, եւ ամենայն ինչ ի քո ձեռն կենդանացեալ, եւ ամենայն ինչ ի քո ձեռն կատար

Հանիքունք և բերկրա
Համբոյրք։ Քարոզք պատ
ուիրանին Աշմարտութե,
և քաջամարտիկք ի պատե
րազմի ընդեմ այսոցն չա
րութե։ Լսեալք առաջի
թագաւորացն վկայութի նո
ամենայն համարձակութ։
և նահատակեալք Աշմարտա
քարոզ վարդապետութե։
Քահանայական շնորհի
պակեալք։ Արտիրոսա
կան հանդիսի պայծա
ռացեալք։ Կայական
անուն ժառանգեալք։
Ի դանձ ոն յաւերեալք,
և յարքայութին երկնից
փոխականման երևեալք։
Ասաւիցք դաստուց ան
մարմնոց, և փառաբանիչք
փառաց բարձրելոյն։
Ընդ իստակէս մեծ քահա
նայապետ։ մեծափառ Հօրն
փոխանորդ։ ըստ գրեցե
լումն՝ փոխանակ Հարց եղե
ցին որդիք։ սաղ 44։17։
Ոչ միայն ժառանգ Հայրե
նի պատուոյն, այլ և սըր
բութեամբ վարուց՝ Հօրն
Հաւասարորդ գտեալ։
Անանձանդ թէ և կու
սութե առաւելեալ և
քան զնոյն։ Ուսեր Հո
գևոր երևեալ Աշմարտապ
բանիւ վարդապետուե։
Ընդակնատու յանդիմա
նութե՝ յանմոռագունից
առեցողաց՝ ի վերայ պատ
ուիրանի ոն խողխողեալ՝
առաքելաբար զմահ ընդ
ներ։ ի կաճառս կենդա
նեացն թևակոխելով։
Ո՛իշտ կենդանի գոլով այ
ը տրունեան Հրամանին.
յով 11։26։ յեկեղեցիս գրե
լոցն՝ ի յերկինս՝ ի վերինն
եջմ որ է մայր մեր ամե-
նայն. յազատն՝ ի վայրաքարշ վըր
դովմանց։ Հուպ առ Աղբյուր
դութիւնն։ էբ։ 12։22։
Ուր սերովբէիցն դասք,
քերովբէիցն գունդք, աթո
ռոցն Ջոկք, Հրեշտեղնացն
Հոյլք, Աշմարտապես անդ
և քահանայապետն մեր ոն
Ընդիստակէս։ Ուր և փա
ռաւորէ իմանալի ձայնակ
ցութե ընդ երկնայնոցն
յաւե դա

ոչ տարակուսանօք ինչ
Հայթայթեր, կամ յառաջ
արկել հանդիսին կասէր։
Ո՞վ նոյնաձև օրինակաւ
համարձակապէս ի հաստա
տուն երկիր եկաներ։
Որ և հետք հետագնացու
թեան մինչև ցայսօր ժա
մանակի լուսաշաւիղ է
րևմամբ իւրերայ երեսաց
ջուրցն տեսանի, առ ի յիշա
տակ սքանչելեացն։
Նո՛ւ ճշմարտապէս ամ ու
րեք ի տեսողացն ստուգիւ
պատմի առանց երկբայու
թեան ոտ և ի ճշմարիտ։
Ցա և թշնամեաց վկայուք
հաստատի հաւաստեաւ
որ զօրաւոր է յամի։
Ո՞վ և տուն այ և տաճար
սրբութեան ի տեղւոջն
հաստատեալ։ առ ի վկայու
թիւ հրաշից և ի հաւաս
տեսողացն։ Որոց հիաց
մամբ փառս վերս առաքի
հրաշագործողին քրի։
Օ՛ ի ա՛ծ փառաւորեալ է
ի խորհուրդս և ի բանս
և ի գործս սրբոց իւրոց
ճշմարտապէս։ Նո՛ւ զվե՛ց
ոս

դաստուց զքահանայապետն քո
զփառաւորեալն ի Հօր և
Հոգւոյն անլռելի ձայնիւ
յաւիտեան։

Այ էր ի կառուցման ի
վիմին հաւատոյ։ ինչիւիր
ական հարցն հաւաքումն՝
փոխանորդ Հօրն առաքել
ի Հռոմայեցւոց մեծագա
հուին։ մեծափառ և զար
մանալի հրաշիւք անդ փա
ռազարդեալ։ ի մէջ բազ
մախումբ հարանցն սրբոց
հանդիսաւոր երևեալ։
Ի վէր կապուտակ ալեացն
լայնատարած լերին լիուռե
վեհաւէտ և քաստնածա
ծան կորովակի սիգաշարժ
թանձրուք ջուրցն ուխիւ
անոյն՝ սիգաքայլ ոտիւք
սրընթացուք սխրագեալն
անվեհեր դիմամբ յայտ
բար ի նկատեալ տեղին
հասանէր։ Ա՛ստ պետրոսն
ըստն երկմտեր, մատ 14։ 30,
այլ փրկչաբար խիզախեր։
Նա ժողովելոց հրցն բազ
մուե՛ սխրալի հիացումն
առնէր։ Նո՛ւ զանդրադարձ
ձուլիւնն եկաւորուք՝

հիւանդս և ախտաժէտս
և ընկճեալս առ ոտս նը
և բժշկէր զամենեսեան ։
Եւ տեսեալ բազմաց զե
ղեալ աքանչելիսն, տային
փառս այ և ասէին, որպէս
լուաք՝ սոյնպէս և տեսաք։
Եւ այսպիսի մեծասքանչ
հրաշիւք և չքնաղագեղ
ճոխութիւք գայր հասանէր
յաշխարհս հայոց. բերել
լավ ընդ ինքեան զիւրս
հանաստոյ զեղեալն ի մե
ծէ ժողովոյն. և մատու
ցանէր հօրն իւրում սբ յն
Լուսաւորի և մեծի թագուհին
Տրդատիսոյ։ Ուրք մեծաւ
ուրախութիւք ընկալեալ
բերկրեին, և յաւելուին
ի նոյն ըստ պատշաճի ։
Խնդրելով ի տանէ՝ զի ի
նոյնն հաստատ կացցեն մը
նացեն իւրմոյ վիճակեալ
ժողովուրդս ։
Այ կացեալ զինի հօր
իւրոյ մեծին գրիգորի
յաթոռս հայրապետութեն
ամն եօթն. բարւոք վե
րակացութեամբ և հնձա
րիս վարդապետութեամբ

ռաւորիչս իւր փոխեորէ՝
փառաւորեալն յամենայն
ի գործս բարիս որդւոց
մարդկան ։ Տաս 5. 16 ։
Օ որոց տեսեալ զմեծա
պանչ հրաշս ժողովրդիք
հաւատացելոց, փառաւո
րեն զհայրն երկնաւոր ըզ
տուիչն այնպիսի իշխանութ
մարդկան ։ Տաս 9. 8 ։
Այ դառնայր ի ժողովոյն
նիկիայ և գայր յՅս
հայոց մեծաւ հանդիսիւ,
ընդառաջ հոգւոյն սբ յ զո
րացեալ։ (Ոանգունատիպ
փրկչին մերոյ յի դառնա
լոյն ղօրութիւք հոգւոյն ի
գալիլեայ ։) Եւ եկանէր
համբաւ զնմանէ ընդ ամ
կողմանս գաւառաց ուր
և հասանէր։ Ուրք ասէին՝
այս այրէ որ իշխանութիւք
սաստէ հողմոց և ծովուց
ըստ օրինի փրկչին յի և
հնազանդին սմա ։ Ա և
այսոց պղծոց հրաման տայ
և եկանեն. և զամ ցաս
ապաքինէ ի մարդկանէ զո
րութեամբ անն իւրոյ ։
Ուրք լուեալ բերկրին զամ
ի ա, 2

վարդապետութիւնք զՀիմար
ոսկի միշտ քարոզելով,
Հաստատեր և կրկին ան
դամ իւրովքն յօժարակին
երկամբք զաթոռն Թագա
ւորական։ Կարեպաշտու
թիւն և ուղղափառ հաւա
տով զարդարեալ. կայսե
րական պատուով պանծա
ցեալ, և ի պատիւ սրբոյ
Թեան շքեղացեալ։
Յառաջադէմ յամ գործս
բարութիւն. արիադոյն ի
վաստակս առաքինութիւն։
Ո՜ բարեմիտան յորդորե
լով ի գործս բարիս, և
զջարան յանդիմանելով
բանիւն Հմտարուեստ։
Կարդարև քանուն հաւա
տոյ և ջատի ածպաշտութիւն
և հինադրութեան յայտ
ճանաչիւր։ ի Կարմնի
միշտ կենդանի վկայ քի.
րոպանանելով զանգամ
զերկրաւորս ըստ առաքե
լոյն բանի։ Կղ 3.5։
Կնամարմնաբար Հգնուեր,
Հմարիտ քաղաքավարեր,
ուղիղ վարդապետութ և
բարուք վերակացութիւն,
յԺր զանձն

յանդիմանելով զջարան։
Կե՜ ոչ ասացաւ՝ յարքե
զայոսէ ամբարիշտ բանա
Հորէ վասն սաստկադին
յանդիմանութեն՝ սրով ըզ
մահ ընկալեալ, Հատանէր
ինդութիւն առ քո. առ որ
անձկացեալ էր ի մանկուէ։
Կասելով, որ՝ ոչ զոք սիրե
ցաք յՀոմ, բայց միայն ըզ
քեզ։ Կո՜ Թէ, Թողաք
զամ և եկաք զկնի քո։ և
զբանն քո պահեցաք Հըշ
մարտապէս. տուր մեզ ո
ղորմութիւն քո։ Կո՜ յապէս
վՀարեաց զկեանս նոր Հո
վիւն մեր. տուր մեծ Թո
ղեալ վիճակելոց իւրոց.
որոց վասն աղօթէ միշտ
առ տէր ասելով, զգործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես
առներ։
Կակ զկնի սորին երանե
լին Կյովհաննէս Հարազատ
եղբայր սորա. ոչ միայն
ըստ մարմնոյ, այլ ըստ Հո
գւոյ ևս՝ առաքինութիւն
նորին գոլով Համեմատ,
բազմադիմի պատուով պան
ծացեալ։ Կի՛ և ուղղափառ

Ա՛ղաղոյն հրաժեշտ խնդ-
դրելով յախտալի կենացս
Յանկալին վերնոց՝ և մեզ
յոյս բարեաց առ Աստ և
պարծանս առ մարմնակից
մարդիկ։ Որև բարեխօսէ
միշտ առ Որ վէս Հօտի իւրոյ
աստ մնացելոց։

Ա՛յլ և շահաւէտ սորին
սրբութեան՝ մեծապէսն
և յուսոյ ժառանգն։
Որ յոլովագոյն յուսով
յուսայր ի յոյսն առաստ
պարգև։ Զուսով կարդա
լով զանուն այ ղոյսն
Ամդուն յօդնականութի
յուսացելոց ի յոյսն բարի։
Ա՛ղմարիա քահանայապան՝
Զոյսն յորջորջեալ։
Փոխանորդն Հօրն աթո-
ռոյն, և նախանձաւոր նո
րին առաքինութեանն։
Ա՛յս և զնախանձ տան յան
ձին կրելով Հանդոյն մե
ծին եղիայի, ի վէր պատ
ուիրանացն այ նահատա
կեալ նման մեծին յով
հաննու մկրտչի։

Ա՛րեժխնդիր փուճ փըրկ
չին մերոյ քրի։ Որդւոյն այ
զանձն օրինակ տալով բազ
մաց և նպատակ բարեաց
զինի եկելոց։ Ա՛ղձալի
մարդկան և հաճոյ այ։
Ճանելի ի հարս հայրա
պետս։ Ի քահանայս քա
հանայապետս։ Ի հովիւս
հովիւն քաջ. որ զանձն իւր
միշտ եդեալ էր իվէր հօտին
ի ձգնաժորս՝ անմարմնա
բար ճգնեալն։ Ի վկայս՝
հանապազօր մեռեալն ճշ.
որոյ ճ ի խաչ ելեալ էր՝
և ինքն ճշ։ գաղ 6. 14։
Ի մարտիրոսս՝ միշտ մար
տուցեալն իվէր պատուիրա
նացն այ։ Ի նահատակս՝
հանապազօր նահատակեալն
ըստ հաճոյին այ։ Ի մենա
մարտս՝ բարւոք մարտու
ցեալն ըստ օրինի ետն։ 2 տիմ
2. 5։ Ի սիրելեսն այ՝ միշտ
անձկացեալն առնա սիրով։
Որ միշտ փափագեր զելա
նելն ի մարմնոյ աստի և
գլխիկն առ աճ։ փիլ 1. 23։
Որ հանապազ դոշէր ընդ
մեծին դաւթի բազձալի
սիրով, երբ եկից երևեց
ցայց երեսացդ այ։

մատուցանէր առ աճ վե-
ասուսրագոչ պաղատանս
Հօտին Իւրոյ։ Ա՚ Յապխի
երանելին Յուսիկ ի վե-
ջանիկ ծնօղն ըստ Հոգւոյ
ուսապետան մեր և արի եր
սիրով աղօթիւք քաջ Հով
Ա՚ յապխի գորովագութ
ընկալայց փրկուէ ազգիս
այսօրիկ ։ Ով բերկրե-
ցայց սրտիւ , մինչև գը
ից զաեղի արկանել Հիմն
տաճարի ան ի գաւառիս
յայսմիկ ։ Ա՚ ւր արդ ար՚
միշեա զուխտ վաստակ
ւորին քո. և զնեղելոց ան
ձանց պաղատանս մի՚ ան
տես առներ։ Ցո՚ւր փառս
անուն քում որ փառա
ւորեալդ ես յաւիտեան ։
Ա՚ նձինք նեղեալք և հո
գիք ձանձրացեալք յանօրէ
նաց յարուցելոց իմէ մեր,
աղաղակեմք առ քեզ քո
փրկիչ մեր։ Բա ց՝ Ո՚ւր
ձայնի աղօթից յւսցեցես
ի՚ քեզ. և փրկեա զմեզ ի՚
Հալածչաց մերոց. զի քեզ

փառս վեր առաքեսցուք

Ա՚ Հօր և Հոգւոյդ սբց։
Ա՚ յապխի գորովագութ
սիրով աղօթիւք քաջ Հով
ուսապետան մեր և արի եր
Ջանիկ ծնօղն ըստ Հոգւոյ
երանելին Յուսիկ ի վե-
Հօտին Իւրոյ։ Ա՚ յապխի
արտասրագոչ պաղատանս
մատուցանէր առ աճ վե-

Ո՛վ Թագաւո՛ր ասելով,
ընդհէր անմտանաս ՚ի քրիս-
տական մեղս յանդգնելով։
Կ՚երեւեցի գնեալ ես պատ-
ուական արեամբն քո։ Եւ
քարինք որ շաղախեալ են
՚ի կայլակահօս աղբերէ կո-
ղից նր։ Ո՜վ ինո՛ւած յար
կի որ՝ առաքելովք եւ մար-
գարէիւք հիմնացեալ է։
Հայրապետաց եւ վկայից
կատարմամբ աւարտեալ է։
Հրեշտակաց բնակարան եւ
մարդկան քաւարան խոս
տովանեալ է։ Կ՚Թող աճ-
ուրթեն ՚ի սա կառուցեալ է։
Օ՜ նորածնեալն՝ որդիս
այ առնէ։ Օ՜ ամուսնացեալն
ողջախոհութիւք զարդարէ։
Օ՜ ննջեցեալն հաղորդ
առնէ ոն արքայութեան։
Ինձ առնես զսա տեղի
և բնակարան դիւրաց։
Օ՜ խնդրէ զոտաձար այ՝ բա
գինս կոտոր։ Կ՚որ զյարիս
փրկութեան տեղի կորսեան։
Կ՚Նոցին զոտն արդութիւն
վայրս պղծութեան։
Օ՜ ինչ օգտեցան այնոքիկ
և զջանս վաստակոց նոցին։

Եւ զայսոսիկ ամենայնի
բանաւո՛ր խաշանց իւրոց։
Կ՚Յայսմ սիրալիր գթով
գոչէր առ որ վա՛ տարագ
հաս օգնականութեան։
Ո՛վ ժլատելով ՚ի գութ զայն
որ ո՛չ երբէք դադարէ
՚ի գթալոյ։ Կո՛ այսպիսի
թախծեալ սրտիւ հեղոյր
զանձն առ ՚ի ա՛ն։ և յորդա
ռատ արտասո՛ւք ողոգէր
զերեսս երկրի։ ՌԹագ ՚ա։ ՚ե
Կո՛ և այսպիսի աղօթիւք
առաւակէր զանօրէնն յուվ
անուս զանմտութ յարուցեալն
՚ի վե՛ր եկեղեցւոյ նբ։
Կո՛ ինքն որ ըս օրինակի
ո՛ն զամենեցուն կամէր
կեալն և՚ի գիտուի ճշմար
տութիւն գալ փութանակի
հասանէր առ թիւնոն։
թերեւս կարասցէ շահել
զներկուքին ոգւոյ նր։
Կո՛ անդ՚ի ձեռն առեալ
զնուրաս վարդապետ իւրոյ,
բազում ջանիւ ինարէր
դարձուցանել զնա յապա
շաս ոն բարուցն զոր ըստա
ցեալն էր։ Օ՜ուշ առեալով
նմա զնն մարդասիրութի
և զերախտիս նախնեացն

Ա՛րդյոք աղետին հայկեան բուին մերձենալուն էր որ զգալիշ լինին ի սրբ էլ. որ զգալիշ լինին ի սրբ ոսեւ ել և քեզ լինի կորըն ցան, գան 5.2.30, ապա ա՛ յրեսցէ։ Ա՛ւ զի կրկին է ապարասանութիդ. ուրա ցութէ, և՛ի սրբութին մեղանչես։ Օ՛ ի թէ՛ ի վայրաբնակ տեղիս կուա՛ պաշտին կործա՛ստ է ան՛ ձին, ապա զսր ներումն թողութէ ունիցի որ առ սեղանովն այ զպատկերս դիւ՛ացդ դնիցէ։ Կանգի զի՛նչ հաղորդութէ լուսոյ ընդ խաւարի. կամ զի՛նչ նմանութի՛ է տաճարի այ ընդ մեհենեաց։ Ա՛ւ որոյ նպաստաւորութի՛ մատուցանեմ քեզ զգուշանալ ի՛ չար յամառութենէդ. զի մի՛ եկեսցէ՛ ի՛ վերայ քո բարկութի՛ն։ Օ՛ ի թէ բազտասար արքայ բաբելա ցոց՝ որ զսպասս սրբուե՛ յանարժան տեղիս մատուցանէր՝ չարաչար սատակե ցա՛, գան 5.2.30, ապա ա՛ ոսե՛ել և սքեզ լինի կորըն էլ. որ զգալշելինն ի սրբ բուին մերձենալուն էր կամ որ գեհեն զքեզ ոչ ընկալցէ։ Ա՛ւ զի կրկին է ապարասանութիդ. ուրա ցութէ, և՛ի սրբութին մեղանչես։ Օ՛ ի թէ՛ ի վայրաբնակ տեղիս կուա՛ պաշտին կործա՛ստ է ան՛ ձին, ապա զսր ներումն թողութէ ունիցի որ առ սեղանովն այ զպատկերս դիւ՛ացդ դնիցէ։ Կանգի զի՛նչ հաղորդութէ լուսոյ ընդ խաւարի. կամ զի՛նչ նմանութի՛ է տաճարի այ ընդ մեհենեաց։ Ա՛ւ որոյ նպաստաւորութի՛ մատուցանեմ քեզ զգուշանալ ի՛ չար յամառութենէդ. զի մի՛ եկեսցէ՛ ի՛ վերայ քո բարկութի՛ն։ Օ՛ ի թէ՛ բազտասար արքայ բաբելացոց՝ որ զսպասս սրբուե՛ յանարժան տեղիս մատուցանէր՝ չարաչար սատակեցան. և իբրև զխոշի զոր տարան մրրիկ։

Ա՛ն երանի թէ այսչափ միայն. այլ կան և ոմանք լուացկիք յատկեներին տան Ջանացն։ Այս զքեզ կա՛ միմ զի ընդ երկրաւոր թա գաւորութեդ՝ և զերկնիցն ժառանգեսցես զարքայութի՛. և ընդ անցաւոր փառացս՝ զանանցն առցես փառս։ Զիշեա՛ զվէմն ՀՆՈՅ ըզ որդատիոս և զդրիդորիոս. զՀաւն իմ և զՀաւն քո. ուստի կրկին կոփեցայք ըստ մարմնոյ և ընդ Հոգւոյ։ Ա՛ղթա զդի՛ւաձոյլ պատկերան խորտակիչին. և ըզ մեհեանն քանդիչին. և զտեղիսն եկեղեցիս հիմնարկիչին։ Ա՛ն դու զտաճար այ քնակարան դի՛ւացս առնես և տեղի կռոց պատրաստես։ Ա՛ն որո՛մ տան

ող ք այդպէս անմոռացան։ Ա՛ր են թագաւորքն ա ռաջինք չարադոյնքն եւ ապարասանք, որք պաշտօ նեայքեին դիւ՛ացն։ Ա՛յ պաքէն որո՛ զծուխս պա կասեցան. և իբրև զխոշի զոր տարան մրրիկ։

Ա՛ն երանի թէ այսչափ միայն. այլ կան և ոմանք լուացկիք յատկեներին տան Ջանացն։ Այս զքեզ կա՛ միմ զի ընդ երկրաւոր թա գաւորութեդ՝ և զերկնիցն ժառանգեսցես զարքայութի՛. և ընդ անցաւոր փառացս՝ զանանցն առցես փառս։ Զիշեա՛ զվէմն ՀՆՈՅ ըզ որդատիոս և զդրիդորիոս. զՀաւն իմ և զՀաւն քո. ուստի կրկին կոփեցայք ըստ մարմնոյ և ընդ Հոգւոյ։ Ա՛ղթա զդի՛ւաձոյլ պատկերան խորտակիչին. և ըզ մեհեանն քանդիչին. և զտեղիսն եկեղեցիս հիմնարկիչին։ Ա՛ն դու զտաճար այ քնակարան դի՛ւացս առնես և տեղի կռոց պատրաստես։ Ա՛ն որո՛մ տան

Ա՛կ ի զղջումն փութայ.
ամբարձ յերկինս զաչս քո
և յայեաց ի բարձունս առ
ար աճ քո։ Միշեա զարա
րիչն որ ստեղծ զքեզ յո
չընչէ. որ էհան զքեզ
յարգնդէ. որ կերակրեց
զքեզ ի մանկութենէ. որ
փչեաց ի քեզ զշունչդ.
որ եւս քեզ զարքայու[թիւ]դ.
որ խոստացաւ քեզ զՀան
դերձեալն եթէ պահես
ցես զպատուիրանս. որ իշ
խանութիւն ունի կենաց
և մահու քո։ Միշեա զոչ
ընորհս աւազանին որով
լուսաւորեցար։ Միշեա
զանուանդ սբ յ եկեղեցւոյ
որով դաստիարակեցար։
Միշեա զհաղորդութիւն
մարմնոյ և արեան տն ո
րով քաւեցար։ Միշեա
զնշանն սրունաձեան որով
կնքեցար յաւուրն փըր
կութեան. որով և պահպա
նեալ եղեր. որով և փըր
կութիւն գտեր։ Միշեա
զմիւռանգամ գալստեան
յորժամ ծագի նշան փրկ
չին ի յարևելից պայծառ

մի՛ քան

և փոխան աղաչեմ ոմն թա
գաւոր, մի՛ փութար ի
քոյին կորուստ։ Մի՛ զերկ
րաւոր թագաւորդ պատկերդ
յարդոյ համարեսցիս քան
զպատկերդ երկնաւորին։
Միշեա զի գրեալ է, ի
պատկեր իւր արար աճ զմ
արդն։ ծն ։ 26։ Մի՛ փո
խանակեր զմահկանացուդ
ընդ անմահին. զառօրեայդ
ընդ միշտնջենաւորին։
Ո՛վ ի այդմ պատկերի նա
խագաղափարն վաղվաղա
կի ջարաչար ընդ արժանոյն
կորնչելոյ է. իսկ ոդւոյդ
քո կայ և մնայ յաւիտեան
կան. պատրաստեալ զաթոռ
իւր ի դատաստան. աղ 9, 8.
առ ի միշտնջենաւորդ դա
տել զայնպիսին։
Ա՛յլ ոմն թագաւոր զարթիր
ի թմրութենէդ որ ոչէ ի
քնոյ. ըմպափեաց յարբե
ցուէդ որ ոչէ իգինւոյ.
այլ վայր արժանի։
Հրեշտակդ ես հոգւով. մի՛
զանմահ մահն մեռանիր։
Արտագոյս ես առ այժմ.
մի՛ բաւաճ ապականիր։

Ընկերը առաջի՛ն արտաս-
ո՛ւօք և աղաչեա՛ զերեսս
Նորա ապաշնարու՛թիւ։
Այս, մեղայ՝ ա՛ն որո՛ւ դա-
՛ւիթ։ Այլ լո՛ւիցես պա՛ղ
տասխանի, եթէ՝ եթող ո՛ր
զյանցանս քո։ 2 Կոգ 12։13
Ընտասուեա՛ ի պեարոսի
և ընկալցիս վերստին ըզ
ընորհս։ Ընդ պօղոսի յու՛շ
արա զանգիտու՛թիւնդ։
Ընդ մաքսաւո՛րին քա՛-
ո՛ւթ խնդրեա։ Ընդ աւա՛ն
զակին դո՛ղեա մեծաձայն,
յիշեա՛ զնա՛ որ յարքայու-
թեան քո՛ւմ. և լո՛ւիցես
ժո՛ւնդեւ զդրախտն ա՛ծա-
ո՛ւնկ։ Ի՛ր օրինակ բաղ-
մա՛ց մեղուցելոց և վաոա
Հուպիւն յուսացելոց։
Ո՛րք՝ ի քոյդ նայելով՝ ի
դարձ, դայցեն՝ ի զղջումն
ապաշնարուե՛ և յուսալ
ցին թողու՛թ գոանել։
Գո՛ղեա ընդ մանասէի,
ջեմ արձնի հայիլ՝ ի բարձ
րութիւնս երկնից՝ ի բազ
մուէ անօրէնութե՛ իմոյ։
վա՛ զի կանգնեցի պատկեր
և բազմացուցի զցասումն

քան զարձիկն։ Ձիշեա՛ և
զգնիլ աթոռոցն, զսհեղ
դնաստանն, զնւրաքանչիւր
գործոց հատուցումն։
Ձորժամ հայը և որդի և
հոգին սբ բազմին յաթոռս
փառաց։ և զօրք հրեշտա-
կաց յերկնից յերկիր հնչ
ղուն։ մինչ զի թափուր լի
նիլ երկնից՝ ի բնակչաց։
Ամպիսի լինիցի ատեանն
այն։ յորժամ բանքն սպա
ռին և գործքն թիւրեն։
Ձորժամ խնրաքանչիւր
ոմեք յանցանք հրապա-
րակայայտ լինին։ և զար
հուրեալ դողան տարրք
ղէն արիծքս։ Ընդ զայս
ամ քեզ յու՛շ արարից։
Ձորժամ զղջասցիս և ո՛չ
օգտեսցիս։ հառաչես և
ո՛չ հասանես։ խնդրես և
ո՛չ գտանես։ Ո՛ի կոչէի
և ո՛չ լո՛ւար։ յերկարէի ըզ
բանս և ո՛չ անցներ։ առակ
ւ։24։ Ա՛յ այժմ լուր,
մինչդեռ ժամանակ ի՛
ձեռս է։ մինչդեռ դո՛ւ
յոյս փրկուե՛ և ժամանակ
ապաշնարու՛թեան։

Ընդ որ ցասուցիչ թագա-
ւորին, զամենայն թոյնս

պոռնկին իբրև զանօթս
կաւագործաց խորտակեր։
Նա տուիցէ իմ ոտամբ՝
բարբառէր, աստուածքն որ
զերկինս և զերկիր ոչ ա-
րարին՝ կորիցեն ի ներքոյ
երկնից ։ Երեմ. ։ 10 ։ 11 ։

զի կուռք հեթանոսաց
դեւք են ։ սաղ. 95 ։ 5 ։

Նա զի ետ ոտ հրաման ի
վեր իջի և քարբի գնալ
և կոխել զամ զօրութիւն
թշնամւոյն ։ ղուկ. ։ 10 ։ 19 ։

Նա այսպէս առաքեաւ հա
րեալ զուանեալ դարշու
թիւն, ընդ ոտիւք արկանէր
զնմանսանէն դոխադ ։ զիա
ղովուրդ իւր ամբողջ պա
հելով յաներևոյթ այլազ

գեաց ։ 1 Կոգ. 17 ։ 49 ։

Նա վանեալ մեծաւ յաղ
թութեբ զվիթխարի վիշապն
ահագին ։ Ո՛ր օրօրնակ
մեծն դանիէլ զդարշելին
զայն՝ իբ օբիլոնի ։ 13 ։ 21 ։ 26 ։
Կամ իբրև զդազանն զայն
՝ի ձեռն սրբոցն սպանեալ

առ քանանացիսն ։ 1 Կ. 5

անձին իմոյ ։ և զայլս որ ՝ի
կարդին ։ որով հանդիպեա
ցիս փրկուեր ։ Նա ծա
նուցի քեզ զամ որով
ապրեսցիս ։

Նա յորժամ ամ բանքս
այսոքիկ ոչ ազդէին ՝ի
միտս թեզրին ։ այլ կարծ
րացուցանէր զսիրտ իւր
իբրև զսաս դարբնաց ։ և
խնայր զականջն ոչ լիժի
և քարբի չարաթոյն դա
նացն ։ և ոչ սայր տեղի
Թովչին Ճարտարի, առնուլ
դեղ ՝ի դեղատունէն ի
մատանոյ ։ Այնժամ զմար
դարէականն ՝ի կիր արկա
նէր զՏրաման մեծին դա
Թի երանելի սբ Հայրպետն
Նուսիկ ։ զորոյ զանունն
ասել քաղցր է ՝ի լսելիսն իմ
զորին պատուիրնի ես ա
ռաւել քան զքաղցրութի
մեղու ՝ի բերան Ճաշակողաց
ըստ Դաւիդովղին ։ սաղ. 118 ։
Նա զինչ գործեր երջա
նկին ՝ի Տովմասեոս ։ զգ
սասո բարկուեն ՝ի ձեռնին
առեալ իբրև զնետս
երկաթեղէնս ։ և զպատկեր

հէ՛ քահանայութեան։
և ոչ պատկառելով ի՛շխող
Ա՛յլ ուսնելով զերկիւղն այ
լնդդէք և յանդուգն։
Ուակ սոքա միայն երևէին
պատկառէին ի՛սպատուն։
Ա՛ն այսպէս ամենայն ուրեք
նայսպետիդ։ յօհան 18, 22։
տաս պատասխանի քահա
որ և ասէրն իսկ, այդպէս
ըեղոյ կեցուցչին իւրոյ ։
ջար հատուցանողէն ընդա
ի՛ջարին սպասաւորէն և՝ի
ընն քահանայիցն և համար
ձակութ առներ զպատաս
խանին, ապտակեալ լիներ
ածիցն և հարցեալ յանօ
ծեալ լիներ յատեան ան
տրն մեր և աճ՝ յորժամ ա
պատկառիլ պարտէ յօծու
Թեան շնորհին ։ Ա՛ստ և
23։2։ Ցայտ առնելով թէ՝
թէպետ և գիտեր իսկ։ գոծ
եթէ իցէ քՀնայապետ ։
ասէր, ոչ գիտէի եղբարք
ղՀնայապետ այ հայհոյես,
սպասաւորացն ասացեալ՝
սաց ընդ երեսս ի՛սպատուն։
Ա՛ն այսպէս ամենայն ուրեք
լնդդէք և յանդուգն։
Ուակ սոքա միայն երևէին
պատկառէին ի՛սպատուն։
Ա՛ն այսպէս ամենայն ուրեք
նայսպետիդ։ յօհան 18, 22։
տաս պատասխանի քահա
որ և ասէրն իսկ, այդպէս
ըեղոյ կեցուցչին իւրոյ ։
ջար հատուցանողէն ընդա
ի՛ջարին սպասաւորէն և՝ի
ընն քահանայիցն և համար
ձակութ առներ զպատաս
խանին, ապտակեալ լիներ
ածիցն և հարցեալ յանօ
ծեալ լիներ յատեան ան
տրն մեր և աճ՝ յորժամ ա
պատկառիլ պարտէ յօծու
Թեան շնորհին ։ Ա՛ստ և
23։2։ Ցայտ առնելով թէ՝
թէպետ և գիտեր իսկ։ գոծ
եթէ իցէ քՀնայապետ ։
ասէր, ոչ գիտէի եղբարք
ղՀնայապետ այ հայհոյես,
սպասաւորացն ասացեալ՝
զքէնայապետ այ հայհոյես,
ասէր, ոչ գիտէի եղբարք
եթէ իցէ քՀնայապետ ։
թէպետ և գիտեր իսկ։ գոծ
23։2։ Ցայտ առնելով թէ՝
պատկառիլ պարտէ յօծու
Թեան շնորհին ։ Ա՛ստ և
տրն մեր և աճ՝ յորժամ ա
ծեալ լիներ յատեան ան
ծիցն և հարցեալ յանօ
րէն քահանայիցն և համար
ձակութ առներ զպատաս
խանին, ապտակեալ լիներ
ի՛ջարին սպասաւորէն և՝ի
ջար հատուցանողէն ընդա
րուց կեցուցչին իւրոյ ։
որ և ասէրն իսկ, այդպէս
տաս պատասխանի քահա
նայապետիդ։ յօհան 18, 22։
Ա՛ն այսպէս ամենայն ուրեք
պատկառէին ի՛սպատուն։
Ուակ սոքա միայն երևէին
լնդդէք և յանդուգն։
Ա՛յլ ուսնելով զերկիւղն այ
և ոչ պատկառելով ի՛շխող
հէ՛ քահանայութեան։

պօղոս զքահանայապետն
անանիա վա՛ հրամայելոյն
հարկանել զբերան նր՛, և
սպասաւորացն ասացեալ՝
զքՀնայապետ այ հայհոյես,
ասէր, ոչ գիտէի եղբարք
եթէ իցէ քՀնայապետ ։
թէպետ և գիտեր իսկ։ գոծ
23։2։ Ցայտ առնելով թէ՝
պատկառիլ պարտէ յօծու
Թեան շնորհին ։ Ա՛ստ և
տրն մեր և աճ՝ յորժամ ա
ծեալ լիներ յատեան ան
ծիցն և հարցեալ յանօ
րէն քահանայիցն և համար
ձակութ առներ զպատաս
խանին, ապտակեալ լիներ
ի՛ջարին սպասաւորէն և՝ի
ջար հատուցանողէն ընդա
րուց կեցուցչին իւրոյ ։
որ և ասէրն իսկ, այդպէս
տաս պատասխանի քահա
նայապետիդ։ յօհան 18, 22։
Ա՛ն այսպէս ամենայն ուրեք
պատկառէին ի՛սպատուն։
Ուակ սոքա միայն երևէին
լնդդէք և յանդուգն։
Ա՛յլ ուսնելով զերկիւղն այ
և ոչ պատկառելով ի՛շխող
հէ՛ քահանայութեան։

դառնութեան իւրոյ թա
փէր ի՛նա փութանակի ։
անօթ եղեալ սատանայի ։
զևամն նորա կատարելով
յօժարութ։ Ա՛ն հրամայեր
ձաղկել զնա ուժգին ։
ոչ միայն ընդ պօղոսի քառա
սուն միով պակաս, 2 կոր
11։24, այլ մինչև յոդիս
զի զրաւեացի ի կենաց ոչ
և եղևն իսկ։ Յովհաննէ
հարեալ հանգոյն եղբօր
ոն յակովբայ։ որոյ և վա
ռացն հաղորդ գտեալ ի՛քն։
Ա՛վ անմտութե զինուո
րացն։ ոմ չարին սպասա
ւորացն։ ոմ արբանեկաց
բանասարկուին։ Յորժամ
բարկանայր սաւուղ իմ
քահանայիցն և հրամայեր
կոտորել զնա վա՛ կերակ
րելոյն զդաւթի, ոչ առին
յանձն սպասաւորքն։ այլ
հրաժարեին ամենեքեան
ասելով, ոչ միեւսցուք ըզ
ձեռս մեր յօծեալ տն։
մինչև գովեկ ասորի սպա
տահեր նոցա հրամանաւ
սաւուղայ։ ։ Ղուկ 22։17։
Ա՛ն յորժամ յանդիմաներ

Ողջերը նոյ զահեներն քի-
և ջերմեռանդն սիրով քա-
դպտուին ի կիր արկանէր.
Հորին նոյ, զճշմարիտ վար
ժամ էհաս յաշխարհն յայն
ծերունական վարուք և
աղաւանից աշխարհին .
Գերունական վարուք և
սրբասէր բարուք՝ զմեծին
Աւրիգորի բերելով յին-
քեան զնմանութիւն:
Հետոտս ընթացեալ վեր
կայնաձիգ ճանապարհն ըն
օրինակի փրկչին մերոյ յի
Աշմարտապէս անօթ ընտ
րութե գտեալ փոյն այ
ըստ երանելւոյն պօղոսի .
կրել զանուն արարչին ա-
ռաջի խուժադուժ ազգաց
և ժողովրդոց՝ քարոզուք
բանին կենաց: գործ 9.15:
Աւրիաբար ի մարտ մտեալ
ընդդէմ բռնութե բանս
արկումին . բողոքապատուղ
զինքն մատուցանելով պա
տարագ ընդունելի ի հոտ
անուշից ոն այսպ և ըստ
այմ օրինակի: Ո՛ ի յոր-
ժամ էհաս յաշխարհն յայն
և յանդիման եղև Թագա
ւորին նոյ, զճշմարիտ վար
դպտուին ի կիր արկանէր.
և ջերմեռանդն սիրով քա
րոզէր նոյ զահեներն քի-

Ա՞յլ զանկութիւն սատա
նայի կատարէին անմոռաք
ի կորուստ անձանց. զի նա
մարդասպան է իսկզբանէ
ըստ հրամանի փրկչին մե
րոյ: յոհան 8.44:
Ա՛ճառ անմոռաք ազգիս
մերոյ. քանի՞ լուսաւորիչս
հաստատեցուցին . որչափ
ածաբան բերանս խցին .
քանի՞ սիւնս եկեղեցւոյ
տապալեցին: Ո՛ արիստա
կէս սրախողխող արարին.
զվերծանէս հեռահալած
առնելով. զլուսիկն ոզբա
ծից վճարելով՝ իկենաց:
զմեծն ներսէս դեղակուր
կորուսին . զնբն սահակ
ի մեռաղս առաքեցին:
Ոդք իբրև ճրագունք վա
ռեցան հայոց ազգիս. և
մեք առաջանակ մի կամե
ցաք ցնծալ ի լոյս նոցա:
յոհ 5.35: Ա՛ն նք այսպիսի
օրինակաւ վճարեցին
զայս կեանս:
Լսակ մանուին Աւրիգո
րիս, եղբայրը յուսկանն
երէց քան զնոյն. գեղաղեշ
դիմօք և բարձր հնակա-

Ա՛լ զիտասջիք զի ձեր
որ գոյ յերկինս. որ կա-
զարարիչն իւրեանց։
Ա՛յլ գիտասջիք զի ձեր
անմոռաց. որք ոչ ճանաչեն
հաճասարելով անասնոց
բանականութեանն ձերոյ. և
զհանճար խմաստութեան.
նայնուամի ծախէք զընտրհս
և զհատիչս. և մի՛ լինդուշ
առաքելոցն և դարձեալ
վերատին՝ ինոյն մոլորուի
էին խոտորեալ վասն որոյ
զգեղեցուկ և զդիւրա-
փոփոխ բարս որպ գործ
էին ստացեալ. և ելուզակ
արշաւանաց էին պարապել
Ա՛յ թէպետ զառաջինն
ընդունէին զբան վարդա
պետութեան երանելոյ
հայրապետին, բայց յորժամ
տեսին թէ հատանել կա
մի զգոյս աշխարհի նոցա,
առաւելապէս՝ ի նախանձ
դրդեին։ Ա՛յլ զի քարոզքն
նոցա մանուկն դրիգորիս
ասելով, ոմ մարդիկ դար
ձարուք առ որ ած ձեր և
ծաներուք զարարիչն ձեր
և զհատիչ. և մի՛ յընդու
նայնուի ծախէք զընտրհս
բանականութե ձերոյ. և
զհանճար խմաստութեան.
հաճասարելով անասնոց
անմոռաց. որք ոչ ճանաչեն
զարարիչն իւրեանց։

Ա՛յլ զի նոքա յառաջ էին
հաճատացեալ քարոզուք
առաքելոցն և դարձեալ
վերատին՝ ինոյն մոլորուի
էին խոտորեալ, վասն որոյ
զգեղեցուկ և զդիւրա
փոփոխ բարս որպ գործ
էին ստացեալ. և ելուզակ
արշաւանաց էին պարապել
Ա՛յ թէպետ զառաջինն
ընդունէին զբան վարդա
պետութեան երանելոյ
հայրապետին, բայց յորժամ
տեսին թէ հատանել կա
մի զգոյս աշխարհի նոցա,
առաւելապէս՝ ի նախանձ
դրդեին։ Ա՛յլ զի քարոզքն
նոցա մանուկն դրիգորիս
ասելով, ոմ մարդիկ դար
ձարուք առ որ ած ձեր և
ծաներուք զարարիչն ձեր
և զհատիչ. և մի՛ յընդու
նայնուի ծախէք զընտրհս
բանականութե ձերոյ. և
զհանճար խմաստութեան.
հաճասարելով անասնոց
անմոռաց. որք ոչ ճանաչեն

զիրեանց հարուածս
զարարչին իւրեանց։
Ա՛յլ զի ոչ ճանաչեն
զարարիչն իւրեանց։
Ա՛յլ զի ոչ ճանաչեն
զարարիչն իւրեանց։
Ա՛յլ զի ոչ ճանաչեն
զարարիչն իւրեանց։
Ա՛յլ զի ոչ ճանաչեն
զարարիչն իւրեանց։

Հանդայսպեան և երջանիկին
դալարանայր։ Նա մեծ քա
կանէին. և խռովացեալն
բոյսքն ծիրանեգոյն ներ
դաներ։ Ականջադեղ
և Թանձրագոյն հողն ոտ
սաճին քարինք ծաղկեին.
եան հեղմանէ՝ անբու
մարմին նը հովնապետին։
Ցորոյ կարմրագոյն ար
ներկարուք գգեցեալ մատաղ
նամով մանրամասնաբար
ծուքիւն դաշտին. զի իսկ
նելով ընդ լայնանիստ մե
ընթադրուք զկեանս նըմին
սպառէին։ Ցածեցուցա
վարաց. որով ստորագրէր
ամհոլի քառաքեաց երի
(որով յագեցուացեն զանաս
սրտմտութեն) զվայրենի
դ՝ի դէպ ջուրին խորհրդոց
և հոչակելի ջուրութիւն
գործեացեն։ Նա գտեալ
եղեալ. զի Հանդիսաւոր
բաշնար իմն ջուրի գըտակ
Ո՞ր՝ նա զինչ առնէին։
յայնպիսի ջուրութիւն։
որ հրապուրէր ըզ նոսա

Թոյն վիշապին. արբանէ
կին՝ իւրեանց ջուրուն։
մարմին նը Հովնապետին։
Ցորոյ կարմրագոյն ար
եան հեղմանէ՝ անբու
սաճին քարինք ծաղկեին.
և Թանձրագոյն հողն ոտ
դաներ։ Ականջադեղ
բոյսքն ծիրանեգոյն ներ
կանէին. և խռովացեալն
դալարանայր։ Նա մեծ քա
Հանդայսպեան և երջանիկին

Ա տարերով զկամս ջուրա
ջուրջուրանս նըմին հնարէին։
ջուրապես ջուրջուրանօք ըզ
գոյն Հօրէն ջուրութեան,
և ողորմութի գաղիք՝ իմար
նակի։ Ո՞ այս և առաւել
քան զոյն քարոզէր և ու
սուցանէր երջանիկ Հով
ռաւպետն Գրիգորիս՝ ի
մէջ բազմամբոխ ժողովը
դեանն այնորիկ։ Ցորդո
րեալով զնա՝ ի հաւատս. և
վարժեալով՝ ի գիտութիւն
Ճշմարտութեն։ Ոլոր թէպետ
զառաջինն տեղն տուեալ
ունկնդիր լինէին քարո
րութեան նըմ այ առն այ,
բայց յետոյ Հրապոյրս պըղ
տորս եւ դառնացուցիչս
արբեալ սաստկապէս զար
ժանին վայի մատուցողաց
և ընդունողաց, և կարծրա
ցուցեալ զսիրտս իւրեանց
ոչ զփարաւոնին և զնմա
նեաց նորին, և զջարեալ
ջարացն այնոցիկ՝ ի ջուրա
գոյն Հօրէն ջարութեան,
ջարապես ջարջարանօք ըզ
ջարջարանս նըմին հնարէին։

մից։ Արդասք անուշա
և ժողովօք ցրուեալ հօ
ՁՆծուխք տրտմեցեալոց,
ի խաւարին նստեալոց։
մանս արեւու։ Ալլուսաւուք
տուք։ Ալլելուիա կոչ
քաղցրասոյց վարդապե
Հանապազ պատուհեալ
ի Ձմարիա սիրոյն։
ռաքոլին։ և սիրեցեալք
փառաք։ Ալլելուիա
պայծառացեալք պանծալի
Յիւրաքանչիւր ժխնակս
Ճշմարիտ որդւոյն այ։
Աիրոյք սրբուհե և քրիստ
տուղք դովելի երկամբք։
Ւոր շնորհացն գոլով պը
նամանէն սիրայն ոչ միայն
ըստ մարմնոյ, այլ և հոգե
Ներեալք սերտութիք ի
ուսաւորչին մերոյ։
Ա՛ն արդ՝ սոքա ջորեքին
շառաւիղք մեծի հօրն
հաւատոյ սբյն Գրիգորի
փառս այ։
ցնծութիք ամբամէ՛ ի
խմբելով զձիշատակ նորա
սքանչ հանդիսիւ ոճնա
ի գիւղն ամարաս մեծա
քինայապետին , գտանէր
ոտն իւրոյ մեծի հովուա
պետին։ աղօթելով վա հօ
տին իւրոյ փրկութեան։
Ա՛յ միայն ոչ համարել ի
մեղս զյանդգնութիւնն
աղերսէր, այլ և ողորմութ
գտանել ի տանէ հայցէր։
Ա՛ն այնչափ ջերմեռանդն
սիրով ըզգութ գորովոյ
հաստատուն ունէր, մինչ
զի ի ստորագրոյ ընթա
դրութեն ոչ լինէր կասե
ցեալ յայսպիսի խնդրոյս։
այլ միշտ յերանել ընդոյն
ըզնոյնս աղօթէր։ Ա՛րդ
ոչ լինէր անպտուղ մաղ
թանք աղօթից սբ հովուա
պետին։ այլ ի յանկ ելեալ
սիրայն կատարիւր խնդիր
հայցուածոց նորին։
Ա՛յ ի մահուանէն իւրով
և կամաւոր չարչարանաքն
շահէր զփրկութիւն նոց։
և հաստատեին ի հաւատս
Ճշմարիտս։ Ա՛ն յառնէր
յազգէ՛ նոյ թիէր բարե
պաշտօն և երկիւղած յայ։
և՛ ի խնդիր ելեալ մեծաւ
յուսով նշխարաց սրբոյ

քառանկիւնի Եփ լրման ։ առ՝ի զվաղցումն ծրբ՚եղոց
վտակացն յարձակման ։ առ՝ի ներբողել զսոսա ։
Եղեմաբուղխ աղբերին յառաջեալք ընդ քառատաձ
ծելոց։ Ամուլք հաւատոյ և պարծանք հաւնոցելոց։
Ա՚ն արդ՝ զինչևս ասաց ցիոյ. զի տկարանայ բանս
Ամենայնք յամի ։ և ընդ ամի ամենայնք եղեալք
զամենեսեան ընդուն ։
Տունկք տեղիչալիք տանս Թորդոմեան ։ և բարու
նակք ծաղկեալք յայգւոջ սրբուհե ։ այսինքն ի կեկե
ղեցի քի ։ Ծողբոջեալք բարի արգասիս՚ի զանա
զան ծաղկանց հաւատոյ. յօրինեալ պսակք վայե
լուչ՝ մեծապատիւ փա
ռացն յի։
Ա՚ղիսատակէս և Ա՚ղթա
նէս, Յուսիկ և Ա՚ղրի
դոքէս, Ճառակի Թոմով
պանծացեալք հանգոյն ե
րից տարերց՚ի լիութիւն
լրման աշխարհի. լիացու
ցիչք լուսով լիապէս։
Յեղեմաբուղխ աղբերին
յառաջեալք ընդ քառատաձ
վտակացն յարձակման ։
առ՚ի զվաղցումն ծրբ՚եղոց
քառանկիւնի Եփ լրման ։

բուրիչք , եւ քրքումք
քաղցրատեսիլք ։ Տիեզե
րաց ծաղիկք, և աշխարհի
խընդութիւնք ։ Պարծանք
քրիստոնէութեանն, և պսակք
եկեղեցւոյ ։ Ա՚ղբիւրդք
խաղաղութեան, և հաշտե
ցուցիչք արարչին ընդ ա
րարածս ։ Օծեալք շնոր
հօք Հոգւոյն սրբոյ. և փոխա
նորդք Քրմարխա օծելոյն։
Ուսաբաշխ աղով օծանե
լով զամենեսեան յիւրա
քանչիւր աշխատանս ։
Ճանունք հաւատոյ եւ
բարեգործիչք եկեղեցւոյ։
Ա՚րդապետք տղայոցե
լոց, և դաստիարակք զար
գացելոց ։ Որոնց կանխն
Քամբեցով՚ի քո՚ն, և որոնց
հաստատուն կերակուր
ըստ պօղոսի ։ ։ Կոր՝ 3. 2։
Պարիսպք շրջապատ՝ եկե
ղեցւոյն քի. և աշտարակք
ամրութեան հաւատոյ ։
Ի՚ յերկրի խորանակիցք
մարդկան . և՚ի յերկինս
դասակիցք հրեշտակաց։
Հաւատովք Քրմարտուք,
և նահատանդիստք ալեկո

ՈՒ ԱՐԴ՝ Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ
ՅԱՅՆՄԻԿ՝ ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՐԲՆ
ՅՈՒՍԻԿ ՆԱՀԱՏԱԿԵԱԼ ԼԻ
ՆԵՐ ՁԱՂԿՄԱՄԲ Ի ՄԻՐԱՆԱՅ
ԹԱԳԱՒՈՐԷՆ ՀԱՅՈՑ, (ՈՂ
ՐԱԾԵԾ ԱՌՆԵԼՈՎ ԶՆԱ,)
ԵՒ Ի ԿԵՆԴԱՆԵԱՑՆ՝ ՓԱՌՔԸ
ՅԱՇԽԱՐՆ ԿԵՆԴԱՆԻ՝ Ա-
ՐԻԱԿԱՆ ՎԿԱՅԸ ՔԻ, ԱՅՆ
ԱԲԶՈՒ ԴԱՆԻԼ ՅԱՅՍՄ ԺԱ-
ՄԱՆԱԿԻ ԿԵՆԴԱՆԻ ԳՈԼՈՎ
ՅԱՆԱՊԱՏԻ, ՎՒ ՀՈՒՅԱԿԵԼ
ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵՆ՝ ԱԾԵԱԼ
ԼԻՆԵԼՔ Ի ԹԱԳԱՒՈՐԷՆ,
ԶԼ ԿԱՑՈՒՑԱՆԷՆ ԶՆԱ ՅԱԹՈՌ
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵՆ ՀԱՅՈՑ՝
ՓՈԽԱՆԱԿ ԱԲՂ ՅՈՒՍԻԱՆՆ։

ՅԱՅՆ ԱՐ

ՐՈՒՆԻՆ։

ՅԱՅՆ ԱՐՔ՝ ԻՆՉ ՄԵԾ ՊԱՏԻՒ ԵՒ ՀՐԱՇՔ ԵՒ ՁԱՐՄԱՆԱԼԻՔ ԿԱ ՈՏԱՐԵՒՆ Ի ՁԵՌՆ ՆՈՐԱ Ի ՇՆՈՐՀԱՅՆ ԱՅ։ ԱՒՐ ԶԼ ԹԷ ՀԱՐԻՒ ՀԱՍԱՆԷՐ Ի ՀՐՄՐՐԱՅՆԻ Ի ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՎԱՅՐՍ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼ, ԿԱՄ ՎԵՐԱՆԱՅՐ ԹԱՆՁՐՈՒԹԻՒՆ ՁԵՌՆՆ Ի ՃԱՆԱՊԱՐՀԷՆ, ԵՒ ԿԱՄ ՅԱՓՇՏԱԿԵԼ ԼԻՆԵՐ ՄԱՐՄՆՈՎ Ի ՏԵՂԻՆ ՅՈՐ ԵՒ ԿԱՄԷՐ ԳՆԱԼ ՍՈՒՐԲ ԾԵ-

ՐՈՒԹԻՒՆ։

ՅԱՅՆ ԱՐՔ՝ ԻՆՉ ՄԵԾ ՊԱՏԻՒ ԵՒ ՀՐԱՇՔ ԵՒ ՁԱՐՄԱՆԱԼԻՔ ԿԱ ՈՏԱՐԵՒՆ Ի ՁԵՌՆ ՆՈՐԱ Ի ՇՆՈՐՀԱՅՆ ԱՅ։ ԱՒՐ ԶԼ ԹԷ ՀԱՐԻՒ ՀԱՍԱՆԷՐ Ի ՀՐՄՐՐԱՅՆԻ Ի ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՎԱՅՐՍ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԵԼ, ԿԱՄ ՎԵՐԱՆԱՅՐ ԹԱՆՁՐՈՒԹԻՒՆ ՁԵՌՆՆ Ի ՃԱՆԱՊԱՐՀԷՆ, ԵՒ ԿԱՄ ՅԱՓՇՏԱԿԵԼ ԼԻՆԵՐ ՄԱՐՄՆՈՎ Ի ՏԵՂԻՆ ՅՈՐ ԵՒ ԿԱՄԷՐ ԳՆԱԼ ՍՈՒՐԲ ԾԵ-

ԽՈՐԻՆ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆ։

ՅՈՐԻ ԳՈԼՈՎ ԱԶԱՒ՝ Ի ՀԱՅՐ ՀԱՄԵՄԱՏ ԳՈԼՈՎ ՍԲՐ ԲՈՑԱ, Ի ՍԲՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԱ ՀԱՒԱՍԱՐԵԱԼ։ ԱՒՐ ԵՒ ՅԱՅ ՆԱՊԱՏԻ ԲՆԱԿԵԼՈՎ ՀԱՆԳՈՒՅՆ ՄԵԾԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՒ ԵՂԻՍԱՓ։ ՅԱՅՆ ԱՅՆՔԱՓ Ա-ՌԱՔԻՆԱՍԷՐ ՎԱՐՈՒՔ ՀԱ ՀՈՅԱՑԵԱԼ ՅԱՅ՝ ԵՒ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՀՈՐՀԻ ԱՐԺԱՆԱՑԵԱԼ ՅԱՅ

ԱԻՆՔ ԱՄՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱԾ ԽԱՐԽԱԽԵԱԼՔ, ՄԻՇՏ ՅՕԳ-ՏՈՒԹԻ ՀԱՒԱՍՏԱՑԵԼՈՑ։

ՁՈՐԵՔԴԻՄԵԱՆ ԿԱՌՔ Ի-ՄԱՆԱԼԻՔ ԸՍ ՀՐԱՇԱԼԻ ՏԵՍ ԼԵԱՆՆ ԵԶԵԿԻԵԼԻ։ ՒՈՒՀ։

ԱՅԹՈՌՔ ՓԱՌԱՑ ՈՐԴՈՅՆ ԱՅ։ ԲԱՐՁՕՂՔ ԼԾՈՑ ԲԱՐՁՐԵ ԼՈՅՆ ՇՆՈՐՀԻ. ՅՈՐՍ ՀԱՆԳԷՍ ԱԾՆ ԱՄԵՆԻ. ՓԱՌԱՒՈՐԵԼՆ

ԸՆԴ ՕՐ ԵՒ ՀՈԳՒՈՅՆ։

ԱՆԴ ՍՈՍԱ ԵՒ ՄԵԾՆ Ի-ՆԻԼ ԴԱՍԱԿՑԵԼ. ԵՐԱ ՆԵԼԼԻՆ ԵՒ ԵՐԿԱՆԻԿԻՆ Ի ՀԱՐԱ։ ԱՒ ԱՍԻ՝ ԱՇԱԿԵՐՏ ԵՂԵԱԼ ՅԱՌԱՋԱԳՈՅՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ՄԵՐՈՑ ՍԲՋՈՅՆ Ի ՕՐԻՊՈՐԻ. ԵՒ ՅԵՐԿԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ Ի

Ա՛ւրոյ տայր զվըխժն։ Ա
անձամբ վճարեալ ըզ
պարտս էարեացն յաստիս
ընդ մեծագոյն յամառու
թեն։ Ա՛ւ զի կուրացեալ
լինէր՝ ի պարսից արքայէն.
առհաւատչեայ անտի տան
չանացն զաստիս ընկալեալ
պատուհաս։ Օ՛ ի ինչ՝ ո՞
րոց պատներէ՝ աճ և անդ
տանջէ զէարս, և ի՝ զորս
աստ և անդ տանջէ, զի՞ մի՛
կարճամիտքն Թերասցին։
Ա՛յլ արդ՝ ինդեքին սոքա
միաբանեալք իմիասին
տօնախմբութիւն, ինդից
զգայութեց մերոց լինին
մաքրութի։ և բարեխօսք
միշտ առաջ վ՛ տօնողացս
զկիշատակս սոցա։
Օ՛ ի տօնասիրուն տօնա
սիրաց՝ առանց ջարչարա
նաց և նահատակութեան
պսակակից առնէ սբց ըզ
տօնօղս իւրեանց սիրով
յուսով և հաւատով։
Ա՛յլ արդ դուք ինձ ո՛վ
աճապարին գլուխք՝ ո՛չ մի
կամ երկու, այլ ինդեքին
իմիասին պատուհասք։
Օ՛ ա՛ յ

Ա՛յ խստագոյնս յանդիմանեալ զքեզն և զապաստաւորան ծերբունին սբ։
Ի յուշ ածելով նոյ զապաշխարանութե գործս իւրնոց։
Ա՛յ յաւելեալ ի չարիս թագաւորն զևս անմուռ թին, խեղդամահ առնէր զերանելին։ Ա՛ւ պատկառելով ի հրեշտակական վարուցն և ի պատկառելի դիմացն։ Օ՛ ի թէ ընդ փայտ դալար զայն առնէին ընդ չորն զինչ լինէր։ ղուկ 23։ 31։ Ա՛ յսինքն՝ եթէ ըզ սբն յուսիկ որ շառաւիղ գոլով սբց լուսաւորչին մերոյ եւ քահանայապետ փոխանորդ յաթոռն նր, այնպիսի հարուածովք անցուցանէին, Ա՛պա ի սբն դանիէլ (որ ոչ ազգային գոլով նմա ըստ մարմնոյ և ոչ յաթոռ սրբութեան բարձրացեալ՝) զնաթրդ խըն նայէին։ Ողբացէ՛ք ծառք անտառի և ծաղկիկք դաշտի զանմռուէ ազգիս մերոյ։ և առաւել զթագաւորաց մերոց անզգամի։

Ո՜վ սակաւ հիւսուածս բանիս յաղքատիմաց մերս տացս և յանարժան անձնէ՝ սիրով ընկալարուք։ (Թէպէտ ոչ ըստ ամենայն արժեայ մեծուբեր ձերոյ, այլ՝ ի միջի ըստ կարողութեան հատուցեալ։) Եւ հաստուածքիք ըստ մեծութեան ընծոյին ձերոյ զառատն ողորմութիւն։ Ո՜վ ի այժմ առաւել ունիք համարձակութիւն բարեխօսել առ որում մերձ էք՝ այ, քան յորժամ ի մարմնի տակաւ էարէիք։ Ա՜յլ և խնդրես

զիք յամենողորմ տէնն՝ ճի զխաղաղուի, և եկեղեցւոյ սըբ զհաստատութիւն, և մանկանց նորին զմաքրուի և սիրոյ կապակցութի։ Ա՜երակացուց բանաւորհօտիդ զփրաքանութի և զուղիղ քարոզութիւն, ժողովրդոց զհանգանութի և զանդողրութիւն։ Ա՜յ մեք խրախացեալք ի հոգևոր սեղանոյ ձերոյ, փութութեացուք զայլ և զայլդի և զոդին սբ։ Ա՜յժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից ամէն։

Ալէքսին հաւատոյ հարցերն սըրբոց դաւանժմ՛նուամբ. ծագեցաւ քեւ ընդ հանուր լոյս հայաստանեայց ե՛ւ ռուսահպէս. անդադար ջերեխօսեաւ վե՛ր անձանց մերոց. Խանաւոր հօտին քո՛ ընտրել հովիւժմ՛ք քաջ ի՛ հօրէն լուսոյ ըմ՛ղխեաւ շաւաւիղ բարւ ե՛ւ վե՛րթանէս. անդադար բա՛՛։ Գովեմք ի վե՛կայս հօրըն մեծի հա մայժմ՛նման. քաջութե՛ զանօրինաց խորտակեալ զպատկերն ե՛ւ ըզ ա՛ր յուսիկ. անդա՛՛։ Պատակցեալ անմարմնոյն մաքուր կուսոժմ՛ք. ճըշմարիտ քե՛նյապետ վե՛կայ քե՛ ե՛ւ գերիդուրս. ան՛՛։ Լուսնայնոյն ի յերկրի հա ղորդ ճըգնաժմ՛թե՛. յանդիմանելով ըզթագաւորըն կատարեցար վե՛ անուանըն ե՛ւ ե՛ւ դանիէլ. ան՛՛։

Ա՛ւրէ արդիւ ե՛ւ ասուանդ՝ աւրէ հօրըն գերոյ.
աւրէ ընծէ շաւաւիղ՝ ի աւրէ արմատոյ։
Ա՛ւրէն աւետաւիչ՝ աւրէն վերծանէ.
աւրէն յուսոյ յոյսիւ՝ աւրէն գերիգուէ։
Ընդ ոս ե՛ւ գանիէլ՝ աւրէ ծերունին ծիր.
երէս ըշհե՛ւ նոցին՝ գերեւիր խաչիւր։
Ա՛ւրէն աւրհնեալ՝ աւրէն հոգեկիր.
աւրէն ընդ ե՛ւ գանիէլ՝ աւրէ ծերունին ծիր։

Ի Սրբոյն Հոյլն եւ Աւետեաւին Կոստիդոսէ։
Պաշտաւոյ Պատարագ Գաղթ Աղ-ոյ
ձեռ։ Ի Լուսին 1158

Գերազանց լուսոյն, գերափայլեցեալ.
Խնամատուբ նորին, գերապէս լըցեալ.
Ճշդապէս անաղօտ, յերկրի ծագեցեալ.
Որ սբ գրիգորիոս, հովիւ ընտրեցեալ.

Պատմաբանող բանին, կենաց մեզ ցոյց ցար.
Լուսատուիչ հոգւոց, մերոց յայտնե ցար.
անյաղթահարելի, արձան կանգնե ցար.
Որ սբ գրիգորիոս, երկնատիպ կա մար.

Ազանց հիւսիսայնոց, օդ գարնանա բեր.
որ իբր ի հարաւոյ, ջերմաբար է լեր.
ըզ դիցապաշտութիւն, սառինս հալե ցեր.
Որ սբ գրիգորիոս, ևմեզ հընչօղ լեր.

Եկաք նըպաստուք, գերազօր հո գուն.
հետևեցար հոգւով, ուղղակի ու ղուն.
որով օթևանաց, հասեր բաղձա լուն.
Որ սբ գրիգորիոս, այր սբ գերա գուն.

Տաւիղ քաղցրեղանակ, ևերգ հրաշա զան.
անձանց մոլորելոց, գուշումն անկը ման.
որում վերնականաց, բաղմութիւք տեղ ջան.
Որ սուրբ գրիգորիոս, շնորհալից բա րյան.

Խոյեան դիմամարտ, խաւարասէր ըստ.
Թալխումիւ անկասկած, ի պատերազմ մաց.
գայիսոն փախուցիչ, դիմեցմանց դի ձաց.
Որ սբ գրիգորիոս, կործանիչ բազ նաց.

Ա Յիւն եղեր կառուցել յերկրէս երկինս Հաս ։
որ ըզնոր ժողովուրդ՝ զոր միշտ ըստաս Նաս ։
Ի վեր հանեալ յերկինս՝ ոն այ տաս ։
Որ սէր դրիդորիոս՝ սանդրեղոյ սաղ բաս ։

Ն Շակերտաց փըրկչին՝ ընտանի քա տակ ։
Հայաստան աշխարհիս՝ արի հեղի նակ ։
Համայնից ուսողին՝ մըշտաջան մը շակ ։
Որ սէր դրիդորիոս՝ հայը բազմազա ւակ ։

Ի Ննատեսիս նորոյ՝ ահարօն երկ ըորդ ։
քահանայ բարձրելոյն՝ և մեզ առաջ նորդ ։
մեծի հովիւապետին՝ կարդեցեալ յա ջորդ ։
Որ սէր դրիդորիոս՝ հըմնաւէրժ որ սորդ ։

Լ Ո՛ հայր մեր հոգևոր՝ գաղափար ճը գանց ։
Հանգոյն Եւրմանակ՝ երկնաջահ փայլ մանց ։
դըտար անհամեմատ՝ հողանիւթ ան ձանց ։
Որ սէր դրիդորիոս՝ հըսկող գերա զանց ։

Ա Ւնող ի սէր մարմնիդ՝ վարուց անմա հից ։
զօրական զինւորեալ՝ արքային երկ նից ։
Նահատակ արժանի՝ բիւրուց դուէս տից ։
զոր ոչ բերբե բերան՝ տըկար մեր բա նից ։

Ի սեցան չարչարանք՝ վը շտակիր մարմնոյդ ։
պըտակ զարմանազան՝ պատ՞ակեան գըլ խոյդ ։
անտեսից հիացեալ՝ ցանկացան տե սոյդ ։
բաղձամբ և մեք սիրով՝ գեղափայլ գեղոյդ ։

Ա Եծ վըհայ քի՝ որդւոյն միած նի ։
Ջախօղ գըլխոյ չարին՝ անդընդակա նի ։
տիպ օձակոխ զարմին՝ ի քեզ գըտա նի ։
յաղթահարիչ չարեաց՝ նիշակ կենդա նի ։

Եւ մեզ յաստպարիսխս յօգնել փութա ՅԻՇ
Յանձն առեր ջարբարիլ՝ նահատակըդ ԺԻՐ
Խաչեցեալոյն խաչիւ՝ ըզՏէտ խաչա ԿԻՐ
Ո՛ւնադոյ էութեան՝ կամարար ըն ՍԻՐ

Ոչ փոխեցեր ըզ փառս՝ նոյն իսկական ՆԻՆ
Ո՛տ անահտականի՝ զազիր պատկե ՐԻՆ
Եւ բարեկարգ ծառայդ՝ կամաց արար ՀԻՆ
Ընդ ստին ի բընիկ՝ պաշտօնեայդ ՀԻՆ

Թէ Թողաք զամ՝ ըստ երկրակա ՆԻՆ
Երեր չարչարակից՝ Հետեւեալ Ձայ ՆԻՆ
Եւ նովիմբ սեւեռեալ՝ զենաւ ի խա ՀԻՆ
Ո՛անին Տօր անմահի՝ որ Էառ մար ՄԻՆ

Արարչին Համայնից՝ լինիլ երկրը ՊԱՏ
Որ կոչեցեր ըզմեզ՝ արագ ընդ ա ՐԱՏ
Եւ Ձայն քո դեղեցիկ՝ Հոգերդօղ Նը ՇԱՏ
Ո՛ դորձ քո նորաբանչ՝ արեգակնա ՃԱՏ

Էերկուցեալ ի ժանեաց՝ գաղանացե ԼՈՑ
Քարոզեցեր զՁածն՝ Հանուրց երե ԼՈՑ
Եւ չարաշուք միտս՝ խաւարացե ԼՈՑ
Ո՛ահանգաց դիցամոլ՝ նըսեմացե ԼՈՑ

Մեզ մանկունքե դպրեակ՝ և դաստիա ԲԱԿ
Սընուցիչ որդեկացս՝ կաթնաբեր ե ԲԱԿ
Ի Հայաստան գլուար՝ շնորհազարդ պը ԱԱԿ
Ո՛արգարիւս լուսերանդ՝ արփիագու ՆԱԿ

Ոսկ անուանեալ՝ Հոսան պարթևազնեայ՝ յեդեմայ ե ԼՈՂ
Պատքեցելոց անձրև՝ զովացուցա ՆՈՂ
Ջուր կենաց Հանապազ՝ մեզ արբուցա ՆՈՂ
Ո՛րիթացեալ անդիս՝ մեղմաճա՛ալ ՅՈՂ

Ա ուն աղեղ կարմրորակ՝ ջըքնաղ մարտիրոս ։
Հեղլով իբր ըզ վըտակ՝ զարիւնդ յորդահոս ։
Ի պարծանս արամեանց՝ հըրէշակեցեալ դոս ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Ը ր ինչ մերն է կարեաց՝ ողբան կարաս ցուք ։
Ըզքոյին չարչարանս՝ ի համար արկ ցուք ։
Բայց զի չեմք բա՛ւական՝ համառօտես ցուք ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Ա երամբարձ քոց ձեռաց՝ յերըս կապեցեալ ։
Ե՛ գայլ երախակալ՝ ի բերան ե՛ դեալ ։
որով կենացըն բան՝ մեզ վարդապե տեալ ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Ա րջանիկ բեռնակիր՝ ծանրութեց ե՛ ղեր ։
Ըզ շառաչիւս աղին՝ ողամբ քո բար ձեր ։
որով զանհամութիւն՝ մեր համեմե ցեր ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Ա ատակագոյն հարւածոց՝ ենթակայա ցար ։
բառնալ ըզ մեր տագնապս՝ ողբ ի մեզ գոն յար ։
Ըզ դեղոց ի վերայ՝ կըրծիցդ ընկա լար ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Տ ւողիդ տանջանաց՝ առանց կասեց ման ։
Ի կապանըս կըրծիդ՝ յոր կայր գե՛լա բան ։
Դժընդակ հընարիւք՝ ձերգեցին պա բան ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

Ն ռասանաւն այնու՝ զոր ի տուրդ ար կին ։
առ ի բարձրաւանդակ՝ տանիսըն բար ձին ։
որմոյն ապարանից՝ որ յայնըմ տե ղին ։
Գեղեցիկ շառաւիղ՝ ո՜ր գրիգո ըհոս ։

պահօղ ուխտին կենաց՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
և պընդեալ առ նոքօք՝ պաշտօնէից ՝ դէց ։
առնել ըստ ոլոքի՝ խոստաց քոց ը ՝ տէց ։
Ա՛ղէ դարձեալ բերել՝ կոձեղս երկա ՝ թէց ։
աղաւնի քաղցրաձայն՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
խօսէիր հանապազ՝ ըզբանս աղօ ՝ թին ։
առ ո՛չինչ համարեալ՝ ըզգանսն նո ՝ ցին ։
Ա՛ղարտող երանելի՝ ՝ի կախաղա ՝ նին ։
երինջ խաղխաղեցեալ՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
յորմէ մնանք մաքուր՝ մարմնոյդ Ջարդեցան ։
ոզբաճեճ առնելոյ՝ ջերդը դիմա ՝ բան ։
Ի յոստոց տղեղոյն՝ վարդ փայլերինա ՝ կան ։
կենդանի նահատակ՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
այնց և առ տոկացեր՝ աւուրըդ եօթնեկօք ։
յարանց տասանց աստիկ՝ բերօք դալա ՝ րօք ։
Շ աւիղդ խլեր եղեց՝ հարար տանջա ՝ նօք ։
դեղեցիկ շառաւիղ՝ ՝ուր դրիդորի ՝ ոս ։
երկիր քոյդ ընծայօղ՝ ցընծայ և բերկ ՝ րի ։
ըստորագրեալ եղեր՝ ոզկոյզդ ըղձա ՝ լի ։
Ա՛յգեւօղն այս խոպանի՝ և փշաբեր ՝ րի ։
դեղեցիկ շառաւիղ՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
ի՛ննդքոյ ջարհոտ՝ աղբ ծրխաներ ՝ լով ։
այլ և ըս կախեցին՝ զսուրբդ ոտամբ ՝ մով ։
Ա՛պառնասիրտս արանց՝ խըստաց մատնե ՝ լով ։
դեղեցիկ շառաւիղ՝ ՝ուր դրիդո ՝ բիոս ։
եօթամբք նեռիւք խոցե՝ ցեղոց բուժիչ ՝ լեալ ։
եօթնեակ աւուրբք մեքե՝ նայիւք պընդեցիլ ։
Ա՛ցեր համբերելով՝ ՝ի նոյն տոկա ՝ ցեալ ։

Վահան Ներսիսյոտակ՝ քաջ լսպաւոս՝ զէն ։
Թափեա՛ զմեզ նոմա՛՝ ի չար գազա նէն ։
առեալ՝ ի յոնչըս քո՝ փրղ եղ գնե՛ զէն ։
Ա՛ռաւել մարտո՛ցեալ՝ ճակատոզ՝ բէն ։

* Թադի՛ պըսակեալ՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
Տի դու իսկ արքնօրէն՝ ըստ քոյ նը կոչ՝ ման ։
մըտեր՝ ի մեծ հանդէս՝ քաջամարտու՝ թե ։
ցաւեցի՛ նը դըլխոյդ՝ մանըք հիւանա՛ կան ։
Ո՛վ խարիսխ ամրութեան՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
վերականգնեա՛ զզիս՝ որոյ սեցմամբ՝ քով ։
իբրև զսալ դարբնոց՝ ապընդոստ գո՛ լով ։
Ո՛չ զի եմ յամրոյին՝ ի խոր նիրհե՛ լով ։
Հեզամիտ աղաւնի՛՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
դըլուխ քո պատ՛ական՝ կըսփահարե՛ ցած ։
մարմին քո կերրոզաց՝ առաջի ար կած ։
Ա՛ռիւ յուդայ անեղջ՝ փառացն որ անզրաւ ։
քըրոնահոս պարտիզպան՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
ոսիցդ արիւնք զերկիր՝ ոռոգա՛ նէին ։
առեալ զչեռանէ՛՝ ի շուրջ աչ՛ ծէին ։
Ա՛ստանդելով զանբիծ՝ վըկայդ արար՛ չին ։
Հովիւ շուշանագեղ՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
իբր ըզդարատաս յոլով՝ ծաղկօք ծաղկե՛ ցան ։
ըզբևեռս երկաթիս՝ սիրով ընկա՛ լան ։
Ա՛րկնադընաց քո թաթք՝ ոսիցդ աննը՛ ման ։
աղտեղուե՛ մաքրիչ՝ ար դրիդո՛ բիոս ։
որով լըւանեցաք՝ յանաճո՛ ւ թեանց ։
գեաօրէն՝ ի ծայրից՝ ոսիցըդ մա՛ տանց ։
Ցըրոյիդ դիմեցմանց՝ հոսեցեա՛լ աչ՛ բեանց ։

Ա՛տամբ կենսաբաշխին՝ գանձդ առ պահել.
աղ՝ բոլոկ՝ և քացախ՝ քրմաւ ընկալ լեալ.
ըզծուղակ գոռոզին՝ անդ ևս աւեր լեալ.
նըշաւակիչ մըթին՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ա՛երել պարկս օդենիս՝ անդրէն մարթե լուլ.
լըցին զայն թուլադոյն՝ հընոցի մոխ լուլ.
յորմէ տագնապեցար՝ վըկայդ բազմա գով.
վիմաբուն մեծամարտ՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ը՛րքնաղ՝ բեյդ՝ի գլուխ՝ զայն պարկ ագուցել.
զորոյ և ըզբերանն՝ ի փող քո կա պեալ.
զաւուրս երկեռակեայ՝ այնու համբերեալ.
անտանելեաց տարար՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ը՛րշամամբ հեռուօղ՝ երկրին աւեր տեաց.
ոտնապիրկ տանջեցար՝ լինիլ երկնաց դնաց.
լոյծ ըզ լար քաղցեցման՝ իմոց յանցա նաց.
ով խըզէչ կապանաց՝ քաջ ըսպառա զէն։

Փա՛ստ մերոյ փըրկուե՛ն՝ զանպարտըդ ը՞ լոլ.
կախեցին դըլխիվար՝ ի տանջարա նոլ.
դընեւով ըզձագար՝ ի ներստոյ տե ղւոլ.
յոդնացան կըսկիծք քո՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ի՛յոսվայնդ տըկա՛՝ ընդունելով ջուր.
շիջուցեր առ՝ի մէնջ՝ ըզմեղացըն հուր.
սըրբեա՛ ըզմեզ յաղտից՝ առնելով մա քուր.
զօրեղ ըսպեղանի՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ե՛րանց վեհադունից՝ երից քառ կից.
գոլով համահանգոյն՝ և չարչարա կից.
քերեցա՛ կող քո սբ՝ ի կարծրատան ջից.
քերանօք երկաթեօք՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ա

Ոտդան վայրք համայնք՝ յարեն՝ կո ղնդ.
Ով ոք քաոակեսցի՝ այդ մատրվա կնդ.
Ծարաւեցել բաղձամք՝ ոսկեայ բաժա կնդ.
Վըտակ յորդախաղաց՝ քաջ ըսպառա զէն։

Ի

Ըկայդ բազմաջարչար՝ հաղորդ անմահից.
Գերիվերոյ գըտար՝ դանից և բան սից.
ուստի վերաթևեալ՝ ի կամարն երկ նից.
* Հրշտակ հողազանգ՞աճ՝ քաջ ըսպառա զէն։

Լ

Պըստամբից ըզՀեզ՝ ապըստամբ վարկեալ.
Վերըստին վասըն քո՝ Հընարս իմա ցեալ.
Թէ ինչ կերպիւ արդեօք՝ լինիս կասե ցեալ.
որ պատնէշ պինտ ցուցար՝ արի ես արի։

Ա

Ահահորդիդ մարդկան՝ որ աստի ջըն եալ.
տատասկըս երկաթիս՝ բերել Հրամայ եալ.
առեալ ածին բազմօք՝ սակառօք լը ցեալ.
յորոց ոչինչ երկեար՝ արի ես արի։

Ա

արտառոիպ Թանձրախիտ՝ իդեամբ ըսփռել.
զըզդեստ անպարտ դառինդ՝ խրխնջվհանել.
Իվերայ տատասկին՝ մերկ Թաւալե ցեալ.
արեամբ շաղախեցար՝ արի ես արի։

Ա

Էոք յերկրաւորաց՝ քեզ նըմանե ցեալ.
և ոչ ոք քաջապէս՝ քոյդ կըրկից տա րեալ.
զի տեղի՝ ի մարմնիդ՝ ողջ չերևե ցեալ.
ընդ դառոզին մարտեար՝ արի ես արի։

Ի

Իւծեալ և վըշտակիր՝ մարմնով զօրացեալ.
յուսով ըզՀաւատոյն՝ դըղեակ կառուցեալ.
անտի ընդ խորանկ՝ օձին մարտու ցեալ.
յաղթող երևեցար՝ արի ես արի։

Ողբասացութիւն ի վերայ Ուրայ յայղ

Ողբասացութիւն ի վերայ Ուրայ յայղ

Ողբասացութիւն ի վերայ Ուրայ յայղ

Արախացան ցրծմամբ՝ բանակք հրեշտակաց ։
ընդ քոյին ճրագնութիւն՝ խըստակրօնա կաց ։
ամօք երիւք հընդօք՝ ներ թուննաւո տաց ։
կայեր անմարմնաբար՝ ուղղուք մը տաց ։

Պահանամք հանապազ՝ և մեք ցընծա լով ։
ըզ քոյին յիշատակս՝ տօնախըմբեր լով ։
բարեխօսեա առ Տէր՝ զմեզ միշտ յիշե լով ։
և թողութիւն մեղաց՝ մերոց հայցե լով ։

Վերապէն եղեալ՝ ողջ անապա կան ։
յաղթելով բանսարկուին՝ յետնը ման ։
ըզխոզացեալ արքային՝ որ եղեալ ան բան ։
բըժշկեալ դարձուցեր՝ յիւրըն կերպարան ։

Ասէ՝ ի հաւատալ՝ մեծին տըրդա տայ ։
՝ի նը երրորդութիւն՝ լոյսըն գերա կայ ։
անթիւք մրկըրտեցան՝ ի գետն եփրա տայ ։
յանուն խաչեցելոյն՝ ՝ի նը գողգո թայ ։

Ոյն այս շարունակիս՝ շարադրօղ գրի նիս ։
աղաչեմ էլոդի՝ թիւր թըւակա նիս ։
ուվ զարդ հայաստանեայց՝ հովիւ մեր հօ տիս ։
առաջի անմահին՝ միշտ յիշեսցես զիս ։

Ուսաւորիչ հայոց՝ հեղինակ ըն տիր ։
օրհնաբան այ՝ դաւիթ հոգե կիր ։
նոր առաքեալ դու մեզ՝ և նոր մըշակ ժիր ։
անուն քո փայլակնէ՝ ի կենացըն գիր ։

Ողջոյզ քաղցրաճաշակ՝ յանպիտան որ թոյ ։
վարդ վայելչատեսիլ՝ ի յանարդ ոս տոյ ։
՝ի յանարօր երկրէ՝ պըտուղ ցորե նոյ ։
և՝ի տըղմուտ լըճոյ՝ մարգարիտ լու սոյ ։

Ոդք հոտով և գունով՝ յոյժ են բազմա զան ։
Թէ զըր ծաղիկ արդեօք՝ քաղեմք աննը ման ։
Մըտեալ մընամք ի յոյժ՝ մեծի հիաց ման ։
Ո՛ր անբիծ վարուցդ՝ ազնիւ բուրաս տան ։

Ծանեաք բաստուածն՝ զերկինս ուր ար քայն ։
Որով քեզ հետևամբ՝ դընալով մեզ յայն ։
Քարոզող ճըշմարիտ՝ զուղիղ պողո տայն ։
Աբուն հոգեկանաձար՝ քընար քաղցրա ձայն ։

Որ մեզ ըզնըբ հաւատս՝ ետուր իմա նալ ։
Զոր դու դուէցեալդ՝ պատկան կարեմք տալ ։
Եւ վարժ ի յակօսել՝ ուղիղ մաձա կալ ։
Ուղղափառ հաւատոյ՝ քանոն անսը խալ ։

Պարգեւեալ ի Տ՚ն՝ ի գլուխս մեր ե դալ ։
Պըսակիդ անհամեմատ՝ ամենայար մալ ։
Յեռեալ ընջերբանս՝ ազնիւ կաղմե ցալ ։
Ի՛սեալ մըբր վարուք՝ Թադ մարգարտաշալ ։

Պալատան կինամոն՝ նարդոս և շուշ շան ։
Մարգարիտ լուսափայլ՝ ոսկի պատուճա կան ։
Ո՛րչն անուըման ակինթ՝ կայծ և կարկէ հան ։
Հոգւոց ըսպեղանի՝ յօծիցըն խայթ ման ։

Եւ հոգի հարաւային՝ փարատիչ ցըրտ տաց ։
Արև ջերմաճաճանչ՝ յանարև մի գաց ։
Դիցապաշտ մոլուբք՝ մածեալ նահան գաց ։
Առնամանեայ լերանց՝ հիւսիսակա նաց ։

Ի խորոց մահու՝ ի կեանս վերբյա բեան ։
Քև ըզնըբ պողոտայն՝ լուսով քո ծա նեան ։
Խաւարեալ ի լուսոյ՝ աճդիւռու թեան ։
Ելանել և կորուսեալ՝ ազգ ազքանա զեան ։

Յանկ ՚Ա. ՚Ա. ՚Ա.

Ցանկ Գլխոցը Լմացուած
Ծոյ Հոգեվէս Սրբոյ
Ստեփա։

Ա զգականուց աղնուհոս
Քիւն ոչ առնէ ասէ
զոք աղնիւ. այլ վարուց
ուղղութիւնս մխե
Աղեխարհ ահ ահ բարեց.
լոյս կենաք և այլ. յորմէ ի
բաց լինիլ չէաք ահիթ
Աղօթք ի բոլոր սրտէ՝ ժա
մանել տան հնչեն ինձա
Հանգիստան կենաց բնիկ
Ա՛մինչ կենդանեաց և մե
ռելոց՝ քի պատարագն
ասէ կատարի։ ահէ
Ա՛մօթոյ անդամքն՝ առա
ջել պարտին ասէ ունել
զպարկեշտուն։ մխե
Ա՛նձեղջ և անապաշխար
հոգւոցն դժոխաբին գոլն
քահանայութիւն։ բահիթ
Ա՛նձնիշխան կամէ յայ՛ի
մարդիկ. թէպետ յառաջա
գէտ է ամենայնի։ ահէ
Ա՛նձրևք պիտանիք և կար
կուտք վնասիչք՝ տեա թէ
ո՛րնէ ցոյցս են։ մխե
Ա՛նփոփոխ գոլն այ. եւ
թիւրուն փոփոխելի աստ
ղացն գոլ զայ։ մխե
Ա՛շխարհս այս՝ որպէս գլուխ
բոց ուսման կարգեցեալ
ասէ մեզ յայ։ կբ
Ա՛ջքն թէ առ ինչ պիտոյ
նութիւն եղան յանձինս
մեր յարարչէն։ ահ
Ա՛յք, ականջք, ունչք,
ձեռք, ոտք, արտաքին
զգայուիք յիշին։ մխ
Ա՛պաշխարեա զՀարկաւոր
լինիլն և զպիտանութին
տես ի գլխով։ բահ
Ա՛պաշխարութեան յոյսն
ցուցանի վն ստոյգ զըղ
ջացելոց։ ահէ. բահ
Ա՛պաշխարութին ահմարիտ՝
երկիւղդ աւազան լինի
ասէ զրջացելոցն։ մխբ
Ա՛պաշխարութին ահմարիտ՝
ըզներհակն է սկսանիլ
զիւր մեղացն։ բահիթ
Ա՛ւշխարհն՝ ահաւկամբ
ոք խորհրդոյն ազատի ի
մեղացն պարտեցս։ բահ
Ա՛պաշխարողքն ահմարիտք
ի հին օրէնսն և ի նորս
ոյք և որպէս։ մխբ

Աշակերտի վանաց իւրոց հոգ տանիլ՝ ի վերայ եղ բարց։ ՄԾգ. ՄԾզ

Աշակերտին հրամանաւ պարտ է լինիլ ամենայն ինչ յեղբայրանոցս։ ՄԼԽ

Աշակերտք եկեղեցւոյ օրինակ լինին ասէ Տեառն ելոյն ինքեանց։ ՃղԵ

Աշակերտք ժողովրդեան՝ թէ հեղգասցին յորս կարգեցան, տես ՃղԸ

Աշակերտ օտար՝ ի ՃՀմար տուէ, բարկութիւնն այ՝ կայ ասէ իւր ՆՐ։ ՃղԴ

Աշակերտաց խրատ դրէ յօհաննէս եղնկացի՝ ի ներքոյ ուսանիլ։ գՃՂ

Աշուղք գոլն և հիւանդ՝ բարի մարդոյն բարի են, և չարին չար։ ՃԺզ

Աչք վատ սիրոյ սիրելեացն՝ բարիս առնէ ՃեացՀոցն 4 Կած 19։ 34։ ՃԿԴ

Աչք էուբեն փառաւոր աստուածք։ թէ այնպէս էր՝ և ի միջոն նոյն։ ԾԲ

Ադրատիք որ տուան մեզ ի դարմանս, նոքին դառնան և ի պատժել։ Հգ Ինէ, 2

Ադրարոյ պայծառութիւն փառաց թէ որպէս անձառ և անպատմելի է։ ԺԲ

Ադարիք ինդան ասէ՝ և մեղաւորքն սրգան նախ քան զՀատուցումն։ ՃԾգ

Աիսահակիսի գովութիւն և գնալն իւր Ծովուն Նի կիսոյ. և մահն։ ՃԺԲ

Ատաստուք՝ զմեղաց աքրատան մաքրեն և ողջացուցանեն զՀոգին։ ԲՃը

Ատաստուք՝ զՀուր մեղացն շնջուցանեն, և զկամս մարմնոյն խափանեն։ ՄԺդ

Ատաստուք օգտակար մեռելոյն՝ տես թէ որպիսի պարտի լինիլ։ ՃԾԷ

Արեգործութիւք միացեալոյն՝ օգնեն ասէ Հան դուցեալոյն։ ՃԿԹ

Անակաս օրինացն ուղղութիւն՝ ի ՀԵԹանոսան ըստ պօղոսի բանին։ ՃԷ

Անակութիւնք և կեանք՝ երեք որոշին մարդկան՝ ի խնամոցն այ։ ՃԾԵ

Անրեն մարդոյս թէ զինչ վարս ունի ըստ այ սահմանելոյն՝ ի մեզ։ ՃԼԹ

Ո՜վ Աստուածածին կոյս, որ ծնար զՔրիստոս զկեանս մեր, զհոգիս մեր եւ զմարմինս մեր, զամենայն ինչս մեր, զամենայն ազգս քրիստոնէից, զամենայն ուխտս սրբոց, զամենայն տեղիս սրբոց, զամենայն ուխտս կուսանաց, զամենայն ուխտս ճգնաւորաց, զամենայն ուխտս ամուսնաց, զամենայն ուխտս այրեաց, զամենայն ուխտս որբոց, զամենայն ուխտս ողորմելեաց, զամենայն ուխտս ողորմելեաց, զամենայն ուխտս ողորմելեա

Խորհուրդն քի։ Բձբ
Կնիք արդիւնական գոր
Ծոց՝ կ՛փրկական սուրբ
Կատարեալ առաքինուի
Խնդրէ ասէ ած՝ ի սպասո
Ըստ եկեղեցւոյ. ձկզ
Կատարեալ այն է ասէ՝ որ
Գիտէ որշել զկայունն
ԵՒ զանցաւորն։ Մլթ
Կայանք մեղաւորացն՝ տե
Ղիք զանազան տլխորուեց
ԵՒ սրգոյ են ասէ։ Ձձա
Կայանք Հոգւոց մեղաւո
Ըաց այլ են ասէ՝ ի կայա
Նից արդարոց։ Ձծգ
Կոնարհութի՛ւ և ինազան
Դութի՛։ Թէ որքան գոլե
Լի են և ունելի։ Ձկգ
Կոնարհութի՛ սբզն յիշա
տակի։ զոր ուսոյց քս աշա
կերտացն իւրոց։ Ճձէ
Կոստովանօղն զմեղս իւր՝
Ճաշակմամբ սբ խորհըր
դոյն կատարի։ Բճէ
Ձանր մեղաց՝ սաստիկ զղ
ջումն և յորդ արտասու
պիտոյ են ասէ։ Մժգ
Ձառայեն մեզ ամենայն
տարրեղէնք՝ ի կենամոյն այ
առ՝ ի պիտոյս մեր։ իմ
Ալայանք Հոգւոց մեղաւո
ըաց այլ են ասէ՝ ի կայա
նից արդարոց։ Ճծգ
Ալայանք մեղաւորացն՝ տե
ղիք զանազան տլխորուեց
ԵՒ սրգոյ են ասէ։ Ճձա
Ալատարեալ այն է ասէ՝ որ
դիտէ որշել զկայունն
ԵՒ զանցաւորն։ Մլթ
Ալսելիք՝ թէ որպիսի դէ
րանէն են՝ ի մեղ՝ ի մուտս
բանին այ։ Ճխգ
Ալելքն որ է համատն, աղ
բիւրէ ասէ ամ որ՝ ի մեզ
գիտութեանցն։ Միգ
Ընկերին սէրն՝ ինբ սրտի
նըմանութի՛ ունի ասէ Ճչմա
րիտ սիրոյն քի։ Մլե
Աստ ամ Տնկի մերոյ աճ
մանն, պարտէ ասէ ցուցա
նել պտուղ Ճձգ։ Մժե
Ձնէ ամենայն արարածք՝
միայն՝ ի յայ են ստեղ
ծելք և արարելք։ Իբ
Ձոյլ տալն այ՝ սատնայի։
տարածել զգեստուրթիւն
իւր՝ ի մարդիկ։ Իբ
Ամեղանչելն մեր՝ ոչ իսկոյն
Թողու զմեզ ած։ այլ սպաս
ղի դարձցուք։ Հզ։ ղգ
Ալշխան գոլն կամ իշխեցի՛
մի և նոյն է բարի առն։
Նոյնպ և չարին։ Ճժզ
Ալալի մեռնել սեռ թէ որն
է՝ և բարւո՛ք առ՝ ի միտ
ս՛վ քրիստոնեայ։ Ճծզ
Ալերանց Հոգւոյ ած՝ զանո
նա՛նան յիշէ յօհան
նէս եղնկացին։ Մձէ
Ալսելիք՝ թէ որպիսի դէ
րանէն են՝ ի մեզ՝ ի մուտս
բանին այ։ Ճխգ
Ալելքն որ է համատն, աղ
բիւրէ ասէ ամ որ՝ ի մեզ
գիտութեանցն։ Միգ

Եւ թէ զինչէ։ Ճշմ-
արիտ կին հարկաւորուի՛ քէ զամ-
Ա՛նանչէլն զայ՝ է նախ
ւան մեզ յայ։ Ճիշդ
կար գործիք բարւոյ որ
Ձեռք՝ թէ ոչքան օգտա-
կիւաղ՝ ի մարմնի։ Միտ
բատ. Թէ ուրպէս պարտուն
Չրաժարելոյն յՃէս իր
գալ ըզցնդ գիտել։ Ճիտ
Չոտուտելիք՝ թէ ուրպ առ
նուն զՀոտ գիտուքիւ՝ Հո
ւսէբցն Հոգիք։ Ճշմ-
ռալ գան առ Հրեշտակք
Չոգուոցն արդարոց յա՞
այլ՛ի զգայե են։ Ճձգ
Չոգիքն՛ի կայանն՝ ուր են
ասէ անզգայք և անխմայք.
Հնրկց յարուին։ Ճկի
Չոգիք սբցն յուսով ու
բախանան ասէ մինչև՛ ի
ռաքինութիւն։ Ճզգ
գովել և գլխաւոր ա
Չնազանդուի՛ թէ ոչքան
եղբայրանոցն։ Միտ
առ առաքնորդն՛ իմիաբան
Չնազանդ։ Լզ
մեզ Չնազանդք։ Ճիշդ
Չնազանդուի պիտի առ
Եւ գազանք աւմ՝ էին առ
Չնազանդ գոլոյ մեր այ,
Լուսանքն ասէ վերկնայ
նոցն ունին զնմանութիւն
իբրև անմարմին։ Մ ծէ
Չակակայութիւք եղելոց՝
պիտոյ են ասէ իրերաց
առ՛ի ձանաչել։ Կբ
Չայհոյութիւք այնոցիկ, որ
՛ի վերին զօրացն պէտս ու
նել առացին այ։ Միտ
Չանապազօր քննօղ լինիլ
առ սխալանաց՝ խորհրդոց
բանից և գործոց։ Բձգ
Չարուճաք ՚ծի, զարդար
դատաղութեանցն այ են
մեզ ապացոյցք։ Մլ
Չահատոյ բանք. և թէ՝
զինչ զօրութիւն ունի եմ
ներդոր՚՚։ Իդ. Ճիշդ
Չեզութիւն՝ թէ զինչէ և
ոչքան պիտանի և գովելի
առաքինութիւն։ Ճիշդ
Չեթանոսք ոչք զօրինս
ոչ ունին, բնութիւք զօրի
նացն գործեն։ Ձէ
Չեսեւողին Ճշմարտուն՝
լինքն Ճշմարտութիւն լինի
նմա առաքնորդ։ Ճլա
Չերձուած ոչ եմուտ ա
ոչ բնաւին՝ ի Ճշմարիտ
Հաւատս մեր։ Դճե

Ա՛ն, ասէ սրբոյն Յուսկայ՝ ի տիրանայ. տուխանաւ Հա-
բեալ՝ ի գլուխն. յիշ
Ա՛ն, սրբոյն Գրիգորիսի կապեցմամբ յադիս ձիոց
ամէհեաց. յիշ
Ա՛րդիկ միմեանց բարիս առնեն և չարիս. իսկ փո-
խարէնն չայ տրիս. մխ
Ա՛րդն մինչ ինազնդ ելը այ՝ արարածքն և ինազանդ
էին մարդոյն. լե
Ա՛րդս՝ բարի և չար գոր ծովք՝ հրեշտակաց և դի-
ւաց նմանի. խա. խգ
Ա՛րմին և հոգի է մեզ. տէր կար և զօրաւոր. տես
յերեսան ՃՀգ. ՃՀէ
Ա՛րմոյս մերոյ տկարութին և գոլն դիւրավնասելի՝ ի
բազում իրաց. ՃՀզ
Ա՛րտիրոսաց վա՛ խօսի, թէ պատուելի են յիշա-
տակք նոցա. ՃՃզ
Ա՛ճառաւոն և աղքատ՝ բա րի կամ չար լինել՝ ի կամն
է և ուչ յինչսն. ՃԺե
Ա՛ղաց արմատք ուչ էին ասէ նախ, և այժմ իսկ՝
ուչ են և ուչ գոն. ծէ

ՀԺԳ Ա՛ն

Ա՛նաչէլն զաճ՝ է ոչ մէ
ղանչել. զոր սբն յովհան
նէս վճռէ 3.6. ՃԾա
Ա՛գնաւորաց զգուշանե
խրատ. զի միշտ զաստ և
արթունք լինին. միզ
Ա՛գնաւորք ՃՀմարիտք՝ բա
զում զգուշութիւնս ասէ
պարտին ունել. մԾթ
Ա՛գնաւորքն ասէ Տամա
կարգութիւն ունին ել վե
րին հրեշտական. մԾէ
Ա՛շմարիտ հրճիլքն յՃէս
զգոյշ կացցեն ասէ ել աչս,
ել ունկնս, և յայլս միտ
Ա՛շմարտութին՝ ինքն լի
նի առաջնորդ հետևողին
իւրում անսխալ. ՃՀա
Ա՛կաբայեցւոց զօրքն յի
շին վա՛ մեռելոցն յիշատա
կի 2 մակ 12.40. ՃԾէ
Ա՛հ մեղաւորին չար է.
տես թէ ել՛ն, և զգոյշ լեր
ով քրիստոնեայ. ՃԾթ
Ա՛յն սբն արիստակէսի
յարքեղայոսէ ամբարիշտ
իշխանէն Հայոց. յԺը
Ա՛յն սրբոյն վրթանէսի
խաղաղուէ առ յոյն մեր
ամենեցուն. յԺթ

Ա՛ղջիկ

Ա՛ղջիկ և վնասակար ուս
մանց վասն զգուշութիւն
պահել զանձին։ լե

Յարութիւն մարմնոյ թէ
որպիսի փառօք լինելոց է
ըստ պօղոսի ասիցն։ թ

Յիշատակարանն գծագրո
ղին հինն օրինակի հոգելից
սբ. մաշեանից։ մկդ

Յուսիկ Թոռն սբ. Յակ
գորի լուսաւորչին մերոյ
պատմի և գովի։ յժթ

Ա՛ներբողեան՝ ի վերայ սբ.
Հօրն մերոյ գրիգորի լու
սաւորչին Հայոց։ մկե

Ա՛ներբողեան յորդիան և
՝ի Թոռունս սրբոյ լուսա
ւորչին մերոյ։ յժբ

Ա՛նձնեցելոցն յուսով՝ ի քո,
պիտոյ է ասէ մատուցանել
զպտրագն սբ։ ձծդ

Ա՛նհարք սբց մարտիրոսացն՝
փրկութիւն ընծայեն ասէ
Հաւատացելոց։ ձձթ

Ա՛ղբական ձեւ բանի՝ ի
ձեռն առնու՝ ինէրբողին
յօ՛՛ եղնկացի։ գձա

Ա՛ռք՝ թէ առ ինչ պէտս
տուեալ են մեզ յարար
չէն՝ ի միտս առ։ ձիէ

Ա՛ստ և միասակար ուս
մանց վասն զգուշութիւն
պահել զանձին։ լե

Ա՛ստուածային գրոց ի
որպիսի փառօք լինելոց է
ըստ պօղոսի ասիցն։ թ

Ա՛իշատակարանն գծագրո
ղին հինն օրինակի հոգելից
սբ. մաշեանից։ մկդ

Ա՛ուսիկ Թոռն սբ. Յակ
գորի լուսաւորչին մերոյ
պատմի և գովի։ յժթ

Ա՛ներբողեան՝ ի վերայ սբ.
Հօրն մերոյ գրիգորի լու
սաւորչին Հայոց։ մկե

Ա՛ներբողեան յորդիան և
՝ի Թոռունս սրբոյ լուսա
ւորչին մերոյ։ յժբ

Ա՛նձնեցելոցն յուսով՝ ի քո,
պիտոյ է ասէ մատուցանել
զպտրագն սբ։ ձծդ

Ա՛նհարք սբց մարտիրոսացն՝
փրկութիւն ընծայեն ասէ
Հաւատացելոց։ ձձթ

Ա՛ղբական ձեւ բանի՝ ի
ձեռն առնու՝ ինէրբողին
յօ՛՛ եղնկացի։ գձա

Ա՛ռք՝ թէ առ ինչ պէտս
տուեալ են մեզ յարար
չէն՝ ի միտս առ։ ձիէ

Ա՛երեայ զանձինս ի
սպանութենէ մեղաց
եւ ի մահուանէ։ ձիդ

Ա՛ստուածային գրոց ի
որպիսի փառօք լինելոց է
ըստ պօղոսի ասիցն։ թ

Ա՛իշատակարանն գծագրո
ղին հինն օրինակի հոգելից
սբ. մաշեանից։ մկդ

Ա՛ուսիկ Թոռն սբ. Յակ
գորի լուսաւորչին մերոյ
պատմի և գովի։ յժթ

Ա՛ներբողեան՝ ի վերայ սբ.
Հօրն մերոյ գրիգորի լու
սաւորչին Հայոց։ մկե

Ա՛ներբողեան յորդիան և
՝ի Թոռունս սրբոյ լուսա
ւորչին մերոյ։ յժբ

Ա՛նձնեցելոցն յուսով՝ ի քո,
պիտոյ է ասէ մատուցանել
զպտրագն սբ։ ձծդ

Ա՛նհարք սբց մարտիրոսացն՝
փրկութիւն ընծայեն ասէ
Հաւատացելոց։ ձձթ

Ա՛ղբական ձեւ բանի՝ ի
ձեռն առնու՝ ինէրբողին
յօ՛՛ եղնկացի։ գձա

Ա՛ռք՝ թէ առ ինչ պէտս
տուեալ են մեզ յարար
չէն՝ ի միտս առ։ ձիէ

Ա՛երեայ զանձինս ի
սպանութենէ մեղաց
եւ ի մահուանէ։ ձիդ

Պահքն՝ երկուքն ևս ասէ
պիտոյ են. կատարելոյն,
և տրհմարին։ ղԹ

Պահքն՝ պարիսպ հզօրէ
ասէ և դուռնամուր ընդ
դէմ ամ մեղաց։ ՃՀ

Պահք՝ զբորբոքել հուրն
ցանկութեան շիջուցանէ
ասէ առ՚ի մէնջ։ ՃՀ

Պահքն՝ խաղաղ նահա-
հանգիստ ասէ ախտիցն
որ՚ի մեզ ալեաց։ ՃԱ

Պահոց պնդութիւն և ժուժ
կալութիւն և զմեզ արժանիս
արասցէ տէրն մեր քրս։

Պայծառութիւն փառացն
արդարոց քան զարեգակն
ասէ փայլակնի։ Ժ

Պատրաստէն քի ասէ կա-
տարին ամ բարի արդիւնք
նաև սրբոցն։ ՃԿՀ

Պարզել ոչ կարէ քէնի որ
ընայլ խէթ ունիցի, զինչ
ապա այլ մեղքն։ ՃԿՀ

Պարտօղն եթէ տէր ասէ
՚ի մեզաց, շահի պահակ ան
ձին իւրում։ ՃԿԶ

Պարտօղն՝ կատարեալ
պարտի զոլ ասէ ամենայն
առաքինութիւնք։ ՃԿՀ

Պահքն՝ երկուքն ևս ասէ
պիտոյ են. կատարելոյն,
և տրհմարին։ ղԹ

Պահքն՝ պարիսպ հզօրէ
ասէ և դուռնամուր ընդ
դէմ ամ մեղաց։ ՃՀ

Պահք՝ զբորբոքել հուրն
ցանկութեան շիջուցանէ
ասէ առ՚ի մէնջ։ ՃՀ

Պահքն՝ խաղաղ նահա-
հանգիստ ասէ ախտիցն
որ՚ի մեզ ալեաց։ ՃԱ

Պահոց պնդութիւն և ժուժ
կալութիւն և զմեզ արժանիս
արասցէ տէրն մեր քրս։

Պայծառութիւն փառացն
արդարոց քան զարեգակն
ասէ փայլակնի։ Ժ

Պատրաստէն քի ասէ կա-
տարին ամ բարի արդիւնք
նաև սրբոցն։ ՃԿՀ

Պարզել ոչ կարէ քէնի որ
ընայլ խէթ ունիցի, զինչ
ապա այլ մեղքն։ ՃԿՀ

Պարտօղն եթէ տէր ասէ
՚ի մեզաց, շահի պահակ ան
ձին իւրում։ ՃԿԶ

Պարտօղն՝ կատարեալ
պարտի զոլ ասէ ամենայն
առաքինութիւնք։ ՃԿՀ

Պահոց պնդութիւն եր
կարապէս գովաբանի որ
գովելինէ յամէ։ ղԶ

Պահք՝ բժիշկ լինի ասէ
հիւանդեալ և մարմնոյ անժուժ
կալութեանցն։ ղԵ

Պահք՝ զգեղն առողջու-
թիւն ընորհէ՝ ասէ. և հալէ
զաղտեղութիւնն։ ղԵ

Պահք՝ զադարեցուցանէ
ասէ յախտից մտացն եւ
զգայութեանց։ ղԵ

Պահք՝ զօրացուցիչք են
ասէ հոգևոր և նբ վարուց
յառաքինութիւն։ ղԵ

Պահքն մուխսի, և եղի
այի, և փրկչին մերոյ քի
քառասնօրեայ։ ղԵ

Պահք՝ յորդորէ ասէ զմար
դիկ յապաշխարութի և ա
ծծ՚ի յուղղութի։ ղԹ

Ողորմի մարդոյ դէտ կացու
ցի զքեզ իմ տանդ իսրայ
էլի։ էզէ. 3։17։ ՃՂԲ

Ողբան սիրեացէ ասէ ոք
զնծ, այնք բարիս ընծայէ
այ։ ղ։ 7։47։ մԼԵ

Ձարն ընդհերէ զի առա-
ջանայ ասեն և ոչ խափա
նի յաշխարհէ՝։ ՃԼԵ

Պահոց պնդութիւն եր
կարապէս գովաբանի որ
գովելինէ յամէ։ ղԶ

Պահք՝ բժիշկ լինի ասէ
հիւանդեալ և մարմնոյ անժուժ
կալութեանցն։ ղԵ

Պահք՝ զգեղն առողջու-
թիւն ընորհէ՝ ասէ. և հալէ
զաղտեղութիւնն։ ղԵ

Պահք՝ զադարեցուցանէ
ասէ յախտից մտացն եւ
զգայութեանց։ ղԵ

Պահք՝ զօրացուցիչք են
ասէ հոգևոր և նբ վարուց
յառաքինութիւն։ ղԵ

Պահքն մուխսի, և եղի
այի, և փրկչին մերոյ քի
քառասնօրեայ։ ղԵ

Պահք՝ յորդորէ ասէ զմար
դիկ յապաշխարութի և ա
ծծ՚ի յուղղութի։ ղԹ

Պատերազմն առաքինեաց
ոչ միադիմի է ասէ, այլ
բազմադիմի։ Ճղճ

Պատճառական է առաջի ոնն
մահ սբց խրոց. տես թէ
վա՛ր ինչ պատճառի ճծբ

Պոռնկութե՛ վա՛ր յերկարէ՛
սբ հայրս մեր. զի գալշելի
ք զայլ ախտսն է։ հճթ

Սատանայ և խաւար եմ
մա՛, ոչ էին ասէ նախ,
և ոչ են այժմ։ կ

Սատանայի բարի ստեղ
ծանիլն խակղբանէ, և չա
րանալն յինքենէ։ միզ

Սատանայի թէ ընդր թոյլ
տայ ած՝ տարածել՝ի մար
դիկ զչարութի՛ իւր։ իբ

Սէր՝ թէ զինչ ներդործ
ծութիւն ունի՝ բացա
յայտ՝ գուխք։ ճիդ

Սիրելի՛ զած՝ ի զեղբայրն
սիրելոյն ասէ Յանայէլ.
ա յովհ 4.20։ ծգ.ճգ

Սիրելոյն զմեզ այ նշանք
են արարածքս ամ. որք
վա՛ր մեր ստեղծան։ ը

Սիրոյն զած՝ հեռի է յամ
անօրէնութէ, և մերձ է
յամ օրբութէ։ միթ

Սիրտն և աս ունի ա
ռաքինութէ, և վատթա
րութէ չարեաց։ միդ

Սիրոյն զընկերն՝ յինքն
բերէ ասէ զնմանութի՛ ճչմա
րիտ սիրոյն քի։ միե

Սէքն միշտ ջանան և փա
փադին ասէ, զի փառաւո
րեսցի ած՝ ի մեզ։ ճձչ

Սէքն պատճառ լինին ա
սէ փրկութէ մերոյ, իւր
եանց աղօթիւքն։ ճղ

Սէց հոգւիքն ասէ յուսով
ութեան մինչև՛ ի հա
սարակաց յարութին։ ճկէ

Սրբոցն այ՝ զած ահաճոյ
կենցաղավարութեան պատմէ
յօգուտ մեզ։ ճթ

Վախճան մարդոյ՝ի զա
նազան հասակս՝ի տղայու
թենն, ի մանկու՛։ ճհթ

Վերակացուաց եկեղե
ցւոյ խրատ զգուշութէ։
զի զէտք են հնչ։ ճզ

Վերակացուք եկեղեցոյ
եթէ հեղգացին՝ի գործն,
կտրին ասէ ընդ մէջ։ ճզա

Վրթանէսի՝ որդոյն սբ
գրիգորի գովասանութին
և կատարումն։ յժբ

Տան գլխով Թուխաբանէ
զմոլուխան որք ներկային
առաքինեաց։ Ճղթ

Տան գլխով ևս Թուխաբա
նէ զառաքինութեան բա
ժի արդիւնան։ Բճ

Տարրերչքն թէ որպէս
ի ծառայութիւ տուեալ են
մեզ առ ի յայ։ Լթ

Տղայքն յարգանդի՝ ոչ գի
տեն զաշխարհիս, նոյնպէս
և մեք զվերնոյն։ Մժը

Տնաեսաց վանորէից խը
րատ։ վասն այ առնել ըզ
գործառնուքին։ Մծգ

Տօնելով զտօնս սուրբ վը
կայից քո, բազմ վարձս
առնումք յայ։ Ճձզ

Յանկն սոյն ըբ հոգեվից
մատեանս ըն խրատ հին
գրոց ածոյն։ Մկա

Յուցանէ թէ մեծ օգտա
կարութիւն ունի սիրել
զմեռեալսն։ Ճիբ

Փոխարինս իւր՝ իմոզ բա
րեացն զայս խնդրէ ած զի
բարի լիցուք։ Մժզ

Փորն և սակ ունել սրը
բուէ և ոչ սրբուի՝ փորո
տեօքն հանդերձ։ Միդ

Քահանայ՝ որ ըն այլում
խէթ ունիցի՝ ոչ կարէ պա
տարագել զքո։ Ճկէ

Քահանայքն ասէ որք ա
ւետրին դործակից են՝
պատուեացուք։ Միէ

Քահանայքն ըբք՝ որ ա
ռաջնորդեն ի Ճշմարիտն
երանին ի տնէ։ Միը

Քաղցրութիւ և խոնար
հումն ևնազանդութիւն՝
ոտս թէ զինչ են։ Ճկզ

Քարոզելն սրբոյն յոա
կայ առ տիրան արքայն
ունկնակից։ Միա

Քարոզելն գրիգորիսի
յերկրին աղուանից միշտ
ինդեճն ամեայ էր։ Միը

Օրինակ լինիլ առաջնոր
դացն եկեղեցւոյ՝ հետևե
լոցն ինքեանց։ Ճղե

Օ՜ աշխատող Յանկիս, և
սրբագրող ըբ Ա՜տենիս,
ըզ պաղատասար էնչին ծա
ռայս ձեր ով հոգեսէր
Ընթերցօղք, հանդերձ
ծնողօք իմովք և ննջեցեաց
ովք յիշեսջիք ի տէր, և
ձղջ ներուք։
Ամէն

Յայտարարութիւն ինչ Յաչափ Հոգեւոյ

Սբոյ Առաքելոյ։

Վասն պատճառի արժանի բազմերանեան Հայրս մեր Սբն Գրիգորիոս լուսաւորիչն Հայաստանեայց՝ Յորժամ ազդեցուբ կանուխ գիտուբեն այ՝ եւ՚ի խորուբ վիրապին եւ եկն ծանուցանել մեզ զմի ածն յաբեհեղական, Ը արժել՚ի հոգւոյն սբոյ՝ սկիզբն արար վարդապետել յանակիզբն էուբէ ամենաբ Երրորդուբեն եւ միոյ աճուբէն Որ եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սբոյ։ Եւ մինչեւ՚ի հասարակաց յարուբիւնն ե՚ի դորձոց հատուցումն՝ երկար եւ յաճախ բանիւ աւարտեաց յաւուրս կէ։ Ո՚ր քաջ քաջ տուղարն տրդատայ ագաթանգեղոս՝ ՚ի կարդ արկեալ դրեաց զամ միբստ միջէ։ Եւ լուսաւորեալ սբն դրիգոր զՀայաստանն աշխարհ, սկրտեաց զամ նեսեան յանուն Հօր եւ որդւոյ եւ Հոգւոյն սբոյ։ Եւ յետ հաստատելոյ եկեղեցիս եւ կարդելոյ քահանայս եւ պաշտօնեայս, ձեռնադրեաց զկրտոսեր որդին իւր զսբն արիստակէս ՚ի տեղի իւր։ եւ ինքն միայնակեցուբէ ցանկացեալ, ելանէր ՚ի յանապատ տեղիս եւ անդ կեայր զաւուրս իւր՝ քառասնօրեայ պահօք մինչեւ ՚ինբ վախճանն իւր։ Եւ անդ մինչեր ՚ի խստակրօն վարս ձգնուբեբ, սկսաբ դարձեալ շարա դրել գիրբ երկրորդ զՀոգեւոյն մատեանս զայս՝ կո էջցեալ Յաճախապատում։ Եւ թէ ինչ կամ ընչ ինչ պարունակեալ կայ՚ի սմա, ահա ցանկն այբբէ նական՝ զսակաւն ՚ի բազմաց նշմարէ համարօտիւ։ Իսկ զնորուբէի բանին ՚ի պարզ դրուածոյն՝ միայն նա կարէ ճանաչել, որ միշտ զՀոգեւորն խորհիլ ջ խորժի։ Ո՚ ՚ի այլէ մարդ մարմնաւոր, եւ այլէ մարդ

բունեսյն, և ամ ընտրելոցն այ ամին։

Եւ սոյն այս գեղեցիկ աճապին գանձուս՝ ցան կացօղ եղեալ բարեպաշտօն և հոգեսէր մի հոտեսի յակոբ ամուշայն. որ ի հաւատարիմ պաշտօնասար և միաբան ի դուռն սբյն Յակոբայ մեծի աթոռոյն ի սբն սաղիմ։ Եւ իւր արդեամբքն ետ տպել զսա ի յիշատակ բարի՝ հոգւոյ իւրոյ, ի յօգուտ հոգևոր եղբարց, և ի պատիւ և ի փառս միոյն այ։ Որոյ բա րի յիշեալն օրհնութեք եղիցի. և վարձս բարեաց հա տուսցէ նմա աճ ի հոգի և ի մարմին. ի կեանս և ի մահ։ Եւ ճնողացն նորին հանգուցեալ կարա պետին և մահտեսի կաւարին. և ամ արեանաուռ ննջեցելոցն ի քս։ Ամարեխօսութ սբյն դրիդորի, և սբ որդւոց և թոռանց նորին. և դանիէլի սբ ծե

հոգևոր։ Այդ հոգևոր այնէ, որ չկամի բնաւ դատարկ ինչ խօսիլ կամ լսել կամ և տեսանել։ Ա՞ւլ կամի՝ հանապազ զհոգևորն խորհիլ խօսիլ և լսել։ և յայմ տեսլոց՝ զհոգևոր օգուտ ընթեռնու։ Ո՞ր կամեցօղն ամ բարեաց աճ՝ մեզ ամենեցուն պարգևեսցէ։ Այժ ասա զայս հոգևոր ճնապարհի ընթացութի՝ այս գիրք այնքան լիով ուսուցանէ, մինչ զի զմտաւոր հետևօղսն իւր՝ ի կաճառս անմար միոց իւր զձեռանէ առեալ վերացընէ ի զմայլումն սիրոյ ամենաբ Երրորդութեն։ Ասակ որք բաց ի հն գևորէն այլ ինչ իմաստ իւր նուրբ որոնեն ի սա՝ ի նոցին սա իւր անպիտան և անօգուտ։ Ա՞ւլ որք ունկին զհոգին քի՝ զմարգարիտն անգին, զմանա նայն ծածկեալ, և զանձն թաքուցեալ յագարակի գտանեն ի սա որ ի արքայութենն երկնից. զորմէ ի ներքս ի ձեզ ասաց տէրն մեր։

Այժմ արդ՝ ողորմութեն այ և բարեխօսութիք սքն
հինասայ զօրավարին, տպեցիլ աւարտցի սբ գիրքս
ի թվին Հայոց՝ ՌՃՃՁ. մայիսի ի։
ի Հայրապետութիե սբն Հ̣ովհաննէ՝ Թոխքիրատացի
Տեառն Աբրահամու Սրբազան կաթողիկո-
սին ամենայն Հայոց։
Եւ ի պատրիարգութե սբն Յակ և Յոստանդնու
պօլսոյ՝ Տեառն Գրիգորի և Տեառն Յօհաննու
Սրբազան և Ճաբան Վարդապետացն։
ի Տպարանի Աստուածամարդ Ա՛ահտեսի Ճէ-
տուրին և որդւոյ նորին տիրացու Յօհաննէսին։
ի Կոստանդնուպօլիս Քաղաքի։
Եւ արդ՝ որք վայելէք ի հոգևոր բարութե լի սե-
ղանոյս, յիշեսջիք ի սբ աղօթս ձեր՝ զվերոգրեալ
սրբէն Պատրիարգն Կոստանդնուպօլսոյ. որ յոյժ
առաւել սիրով կամեցաւ զտպարանն սորին. որ և
ոչ միայն հրաման տալով, այլ ինքնին ըստ դրասէր
բարուցն՝ կամեցող եղև տպեցման սորին։
Նաև սբ Ա՛ջմիածնի նոմիրակ Պետրոս ածաբան
վարդապետ յիշեսցի ի բարին. զի նա ետ զօրինակն
սորին. և յոյժ փափագանօք կամեցաւ զտպիլն։
Այլ և յիշեսջիք զՎարդիս ածաբան վարդապետն և
զղաղէզ տիրացու մէլքիսէթն և զծնօղսն նոցին.
զի զօրինական ներբողեանցդ նոքա ունէին։
Յիշեսջիք հուսկ յետոյ զվերոգրեցեալ տպագրօղն
սորին զմահտեսի Ա՛ջատուրն, և զծօղսն իւր ըստ
կարգին և զմարիամն. և զորդի նորին ուշիմամիտ
զտիրացու յօհաննէսն. և զաշխատաւէտ մշակն տպա-
գրատանն զվանեցի տէր ածատուր որդի սարուխանին։
Եւ տուօղն բարեաց ածՙ յիշեսցէ առ Տէր զամն
յարքայսէ իւրում, ամէն։